

Bewerkt: 14 september 2025

Gedicht 0001 Eerst...was er niets

Eerst...
was er niets
alleen maar leegte...
nog minder dan leegte...
want er was zelfs nog geen ruimte
en geen tijd.

Plotseling...
één enkele geweldige lichtflits,
door niemand ooit gezien.
Maar er was nog lang geen dag
en geen nacht,
en nog lang geen avond
en geen ochtend;
die eerste seconde,
en jij - God - werd nergens
nog gezien.

Dan...
miljarden jaren zwangerschap:
de nevel van licht en slierten stof
verdichtte zich hier en daar
tot een kruimelig weefsel
in een kristallen ruimte.
Zonnen, manen en planeten
kwamen bovendrijven als stofjes
in een oceaan van leegte.
God, waar weefde jij al die tijd aan?

En dan...
komt in een of andere uithoek
van een of andere melkweg
een zon op...of twee;
drijven er wolken over;
steken er stormen op;
regent en onweert het;
begint een rivier te stromen
en vult zich een dal met water
tot het een zee met stranden

geworden is.
Alsof de zon, de wolken, de storm,
de regen, de rivier en de zee
tot elkaar zeggen:
'Zie ons eens! Hoor ons eens!'

Totdat...
in een of andere uithoek
van een of andere melkweg
iemand opstaat...of meer.
Ze zien de zon opkomen;
voelen wind en regen langs hun huid;
horen het onweer;
zwemmen in de rivier
en lopen langs het strand.
Dan zeggen ze tot elkaar:
'Kijk hier eens! Hoor daar eens!'
Ze zien elkaar aan
en spreken tot elkaar
en jij wordt voor het eerst
vermoed en genoemd.

(R. Munnik)

Gedicht 0002: Een engel is...

Een engel is iemand die jou helpt in nood
een engel is iemand die jou neemt zoals je bent
een engel is iemand die jou niet veroordeelt
een engel is iemand die jou dichterbij God brengt
een engel is iemand die jou dichterbij jezelf brengt
een engel is iemand die jou laat zien dat je het samen moet doen: werken aan
een betere wereld.
een engel is iemand die de lamp van de gerechtigheid ontsteekt voor je
voeten
een engel is iemand die jou de weg van vrede laat zien
een engel is een soort ingeving van boven
een engel is een verschijning van God
een engel is een eigenschap van God

Gedicht 0003: Wek in mij de verborgen engel

Wek in mij
de verborgen engel
de kerstengel
en de vermomde engel
die oude krakerige
of die jonge onbezonnen engel
geen vleugels behoef ik
geen lang wit hemd
geen golvende haren
en geen lief smoeltje
o ja,
en ook geen kroontje
maar maak in mij wakker
die trouwe metgezel
voor mijzelf en voor een ander
doe je dat God
dan ben je een engel.

Gedicht 0004: NACHTELIJKE STEMMEN IN TEGEL

Uitgestrekt lig ik op mijn brits
te staren naar de grijze wand.
Buiten trekt een zomeravond
die mij niet kent
zingend door het land.
Zacht ebben de vloedgolven van de dag
op het eeuwige strand.
Ga even slapen!
Win kracht voor lichaam en ziel, hoofd en hand!
Buiten staan volken, huizen, hoofden en harten in brand.
Houd stand,
tot na de bloedrode nacht
jouw dag aanbreekt!

Nacht. Stilte.
Ik luister.
Alleen stappen en een roep van bewakers.
In de verte lacht heimelijk een verliefd stel.
Slaapkop hoor je niets anders?
Ik hoor het beven en twijfelen van mijn eigen ziel.
Niets anders?
Ik hoor, ik hoor

iets als stemmen, roepen,
schreeuwen als om reddingssloepen,
het zijn de onuitgesproken nachtelijke gedachten
van lotgenoten, die dromen of waken
ik hoor bedden onrustig kraken
ik hoor ketenen.

Ik hoor hoe ze slapeloos keren en woelen,
het verlangen naar vrijheid en daden voelen.
Als de slaap hen overmant in het morgengrauw
mompelen ze dromend van kind en vrouw.
Ik hoor gelukkige klanken van halfwasse zonen,
die zich laven aan kinderlijke dromen.
Ik hoor ze trekken aan hun deken
tot de nachtmerrie is geweken.

Ik hoor het zuchtend ademen van mannen oud en grijs
die zich stil voorbereiden voor de grote reis.
Zij zagen recht en onrecht gaan en komen
nu zullen ze in onvergankelijke eeuwigheid wonen.

Nacht. Stilte.
Alleen stappen en een roep van bewakers.
Hoor je het beven, barsten en kraken
in dit zwijgende huis,
nu honderden gloeiende harten ontwaken?

Geen stem heeft het koor
maar ik neig mijn oor:
'wij vaders en zonen
waar wij ook wonen
w~ zwakken en sterken
waar wij ook werken,
wij armen en rijken
in ongeluk gelijken
wij slechten en besten
uit alle gewesten,
wij mannen met wonden
getuigen van wie de dood vonden,
weerspannigen en belaagden,
onschuldigen en aangeklaagden,
door eenzaamheid geplaagden.
Broeder, wij zoeken, wij roepen je,
broeder hoor je mij?

Twaalf koude magere slagen van de torenklok
wekken mij.

Geen klank of warmte daarin
bedekken mij.

Boos blaffende honden om middernacht
verschrikken mij.

Armzalig klokgelui
scheidt een armoedig gisteren
van een arm heden.

Wat kan het betekenen,
dat dagen op elkaar volgen,
die voor niets nieuws, niets beters zorgen,
dan snel te wijken voor morgen?

Ik wil het keerpunt der tijden zien,
als de tekenen lichtend aan de nachtelijke hemel staan,
over de volkeren nieuwe klokken slaan
en onafgebroken luiden.

Ik wacht op een middernacht
die met verschrikking en stralende pracht
de slechten de angst laat vergaan
en de goeden in vreugde laat bestaan.

Booswicht,
kom in 't licht
toon je gezicht.

Bedrog en verraad,
slechte daad,
verzoening geeft baat.

Mensen merk
heilig en sterk
is het gericht aan 't werk.

Juicht en zegt
trouw en recht
nieuwe mensen voorzegd.

Hemel geef vrede,
verzoen al het wrede,
op aarde beneden.

Aarde gedij,
mens word vrij

wees vrij.

Ik heb mij plotseling opgericht
als kreeg ik op een zinkend schip land in zicht
als ware er iets te pakken, te grijpen,
als zag ik gouden vruchten rijpen.
Maar waar ik ook kijk of pak of gris
om mij is ondoordringbare duisternis.

Ik verzink in peinzende gedachten
verdiep mij in de diepte van het duister.
Nacht, vol kwaad en boze krachten,
zeg me je naam, ik luister.

Waarom, hoe lang nog tart je ons geduld?
Diep en lang zwijgen.
Dan hoor ik de nacht zich tot mij neigen:
Ik ben niet duister, duister is alleen de schuld.

De schuld! Ik hoor een beven en hijgen
ik hoor gemompel en geweeklaag oprijzen.
Ik hoor woede en misbaar
talloze stemmen door elkaar
vormen een geluidloos koor
dat opstijgt naar Gods oor.

"Door mensen gepijnigd en opgejaagd
weerloos gemaakt en aangeklaagd,
al moeten we zware lasten dragen,
toch zijn wij het die aanklagen.

Wij klagen hen aan die ons tot zonde porden
die ons medeschuldig lieten worden.
Zij maakten ons van het onrecht getuige
om medeschuldigen voor hen te laten buigen.

Veel kwaad sloegen onze ogen gade
zo werden wij met schuld beladen.
Toen stopten ze onze monden dicht
en maakten het zwijgen tot onze plicht.

Wij leerden al snel hun hielen te likken
en openlijk onrecht zomaar te slikken.
Werd weerloze mensen geweld aangedaan
dan bleef ons oog koud, het liet geen traan.

De brandende vragen, die het hart ons gebood,
noemen wij niet, we zwegen ze dood.
We beteugelden ons vurig bloed
en doofden de innerlijke gloed.

Al wat mensen ooit heilig had verbonden,
hebben wij verscheurd en geschonden.
Verraden waren vriendschap en trouw
bespottelijk tranen en berouw.

Wij zonen uit vrome geslachten,
die vochten voor recht en ware gedachten
verachten nu God en de mensen.
Wat meer kan de hel zich wensen?

Maar ook al zijn wij van vrijheid en eer beroofd,
voor mensen heffen wij trots het hoofd,
ondanks alle kwaadsprekerij,
voor mensen spreken wij ons vrij.

Rustig kunnen we voor hen staan
wij worden beklaagd? Wij klagen aan!
Maar voor u, voor wie geen geheimen bestaan,
kunnen wij slechts als zondaars staan.

Wij zijn bang om te lijden, arm aan daden,
zo hebben we u bij de mensen verraden.

We zagen de leugen de kop opsteken
maar zijn de waarheid niet waard gebleken.

We zagen broeders in grote nood
maar waren bang voor de eigen dood.

We hebben de weg tot u gevonden
door het belijden van onze zonden.

Heer, in de onrust van deze tijden
wil ons in alles begeleiden.

Laat ons na zoveel schuldig falen
een nieuwe dag mogen binnen halen.

Maak, zover ons oog kan gaan

met uw woord voor ons vrij baan.

Geef ons rust en veel geduld
tot u vergeeft van alle schuld.

Dat wij ons in stilte voorbereiden
op uw roep in nieuwe tijden.
tot u stillegt storm en vloed
en met uw wil wonderen doet.

Broeder, tot de nacht voorbij is,
bid voor mij!

Het eerste ochtendgloren sluipt mijn venster binnen
bleek en grijs.
Een zuchtje wind strijkt langs mijn voorhoofd
zomers lauw.
Zomerse dag, mooie zomerse dag! was het enige dat ik zei.
Zomerse dag, wat breng je mij?
Buiten hoor ik iemand haastig, ingehouden gaan
in mijn buurt blijft hij plotseling staan.
Ik word koud en heet,
ik weet het, ja ik weet...
Een snijdende koude stem leest iets voor, heel zacht
Houd je goed, broeder, het is nu gauw volbracht.
Ik hoor je stappen, moedig, ongebogen.
Niet dit moment, maar de toekomst heb je voor ogen.
Ik ga met je mee, broeder, daarheen
en hoor je laatste woorden:
Broeder, als de zon ondergaat voor mij,
leef dan in plaats van mij!

Uitgestrekt lig ik op mijn brits
te staren naar de grijze wand.
Buiten trekt een zomerse morgen,
die de mijne nog niet is
zingend door het land.
Broeder, we houden stand
tot na een lange nacht
onze dag aanbreekt.

Juni 1944

Dietrich Bonhoeffer

Vertaling Vincent Krah

Gedicht 0005: De grazige weiden, de stille wateren

Een Psalm

De grazige weiden, de stille wateren,
ik heb ze gezocht en inderdaad
gevonden, zij waren nog mooier
dan mij was beloofd,
prachtig.

En in dit lieflijk landschap de zoon
van de maker, aan een boom genageld,
maar geen spoor van geweld
of verzet, alleen maar
vrede, rust.

Zijn lege ogen kijken het landschap in,
om zijn mond spelen eeuwige vragen,
waarom dan, wie ben je,
waar was je, e.d.

Zonder verwijt, hij moet hebbeng geweten
wat er zou gaan gebeuren.
Ik heb geen antwoord.

Rutger Kopland

Gedicht 0006: Grond worden, gras, kever, ochtendnevel

OPNIEUW

Grond worden,
gras, kever, ochtendnevel
smaak aan de tong van het grazend
vee en vlees zijn, weer
mest en molshoop worden,
bliksemvis in de sloot,
maar zo mogelijk
volle aar, zwellende korrel;

en gegeten worden
om man te zijn, vrouw te zijn,
ja vooral opnieuw mens te zijn
en zichzelf in liefde te verzamelen.

Jan G. Elburg

Gedicht 0007 Nu het stortregent

MIDDAG

Nu het stortregent
en ieder ding verdwijnt
in 't overwegend
en onbelijnd
geweld van overvloed,
wordt mij bewuster
wat ik geloven moet:
men kan geruster
zijn als de ramp losbreekt
over het leven,
dan waar de lamp verbleekt
in angst en beven,
want in de overmacht
van 't reppend oerbegin
zet god weet onverwacht
herschepend in.

G.van der Graft

Gedicht 0008: Het speelt het liefst ver weg op het strand

ONDER VREEMDEN

Het speelt het liefst ver weg op het strand
het kind dat nooit zijn eigen vader ziet,
die overzee is in dat andere land.

Het woont bij vreemden en het went er niet.
Zij fluisteren erover met elkaar.
Heimwee huist in zijn kleren en zijn haar.

En altijd denkt het dat hij komen zal,
vandaag niet meer; maar morgen onverwacht -
en droomt van hem en roept hem in de nacht.

Ik wacht u, Vader van de overwal.

Ida Gerhardt

Gedicht 0009: Hoor! mijn lief!

Hoor! mijn lief!
Kijk, daar komt hij aan!
Hij springt over de bergen,
hij huppelt over de heuvels
als een gazel,
als een jong hert,
mijn lief.
Daar is hij al bij ons huis,
hij kijkt door de vensters,
hij tuurt door de tralies.
Hoor wat hij zegt:
'Sta toch op vriendin van mij,
mijn mooie meisje, kom!
De winter is voorbij,
verdwenen is de regen.
Er zijn weer bloemen buiten,
je hoort de vogels zingen,
de tortelduifjes koeren overal.
Aan de vijgeboom zwellen de vruchten,
de wijnstokken bloeien en geuren.
Sta toch op, vriendin van mij,
mijn mooi meisje, kom!
Duifje van me,
daar in de schuilhoek
als in een kloof in de bergwand,
laat je toch zien,
laat je toch horen,
want je stem is zo zoet
en jijzelf bent zo bekoorlijk.'

Uit het Hooglied

Gedicht 0010: Toen de nacht over mij viel

Toen de nacht over mij viel
de minuten trager waren dan ooit
het zweet me uitbrak
toen was jij daar
naast mij
en je gezicht in het halfdonker
was mij genoeg
als een licht

Midden in de nacht
heb ik geroepen
gebeden
gesmeekt
wees mij genegen
laat mij niet alleen
en mijn bidden werd verhoord
toen jij daar was
naast mij
en je gezicht
mijn nacht verlichtte

In de nacht
riep ik om God
wees mij genegen
en Hij was er
Hij hoorde mij
Hij die ons genegen is.

Marinus van den Berg

Gedicht 0011: bomen schreeuwen niet

Bomen schreeuwen niet, takken niet, grond niet;
zee, vogel, huilt niet; de wind niet, de stad niet.
Geen kreet komt uit de mond van de muren
rondom, van de ster, die lachende noodklok.

Enkel in mensen zijn monden gesneden,
harten gedompeld, opdat hij kan huilen,

slaan met lippen zwart van ontzetting.
Man, vrouw, koppen: bonken tegen de muur,
tegen de moord, de nacht, de verchroomde
machinerie van de goddelijke oorlog,
tegen de code van de terreur,
als wat klein is verkwanselend.

Nu daar, dan elders, altijd hier,
weent om haar zonen de moeder,
weent de gerechte om zijn broeders,
opdat zij niet meer zijn.

Huilt als een bron een vulkaan in mensen
de mens om de mens, en schaamt zich
dat niet dit uur wij levend of dood
worden veranderd in vrede.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0012: Gods woord klinkt in de stem van mensen

woord van God

Gods woord klinkt in de stem van mensen
als uit het diepst van hun hart opklinkt
wat er leeft aan hoop en twijfel. lief en leed.

Waar mensen troosten en bemoedigen,
helpen, onderwijzen,
elkaar bevragen en antwoord geven,
daar klinkt het woord van God.

Niet groot, ondenkbaar is zijn woord,
maar zo gewoon als leven en dood.

Waar mensen spreken tegen onrecht,
ingaan tegen vooroordelen en afgunst,
waar mensen zich verzetten, vloeken
tegen de wapens die hen klein houden -
daar klinken profeten in ons midden.

Wie goed luistert, hoort het wel,
het gebeurt verborgen in huiskamers,

het gebeurt luidruchtig
op straten, in parken en op pleinen,
het gonst door de wereld.

Gods woord dondert niet over ons heen,
het komt in onszelf tot leven.

Gedicht 0013: Lied: Jij hebt jouw woord aan ons gezegd

Jij hebt jouw woord aan ons gezegd
als zaad dat in de akker valt,
jij hebt het in ons neergelegd,
een twijgje diep in ons geplant.

Daar zal het groeien, wie weet hoe
terwijl wij leven dag en nacht -
het brengt ons naar de toekomst toe,
het maakt ons vol met levenskracht.

Geef dat het uitgroeit tot een boom
vol groen voor wie naar schaduw zoekt,
een huis waarin jouw liefde woont,
waarin er vrede is voorgoed.

Geef dat het volop vruchten draagt,
een oogst van recht en vrede geeft -
jij hebt ons tot jouw land gemaakt,
geef dat in ons jouw liefde leeft.

De aarde brengt haar vruchten voort
om eigen tijd, op eigen kracht.
In ons groeit ongezien jouw woord
verhaast de oogst waarop jij wacht.

Gedicht 0014: de dagen en nachten

De dagen en nachten,
zij volgen elkaar op,
wij leven en wij wachten
en weten niet waarop.

Dan roep jij ons van verre
en dan breekt het in ons door:
het licht van maan en sterren,
dat heb jij met ons voor.

vandaag nog diep verborgen
- wij moeten de dood nog in,
er wachten ons nog zorgen -
maar dan: een nieuw begin.

Zoals het volk dat zuchtte
in jaren van slavernij,
dat opstond en dan vluchtte,
zo'n toekomst wachten wij.

Zoals de zoon der mensen
die weerloos gebroken werd
- maar hij doorbrak de grenzen
van dood en lijdenswet.

Wij vrezen nog de tijden,
ons donkere vergezicht -
ach, kom ons toch bevrijden
en breng ons in jouw licht.

Gedicht 0015: Ik zoek het woord, dat U kan openbaren

HET WOORD

Ik zoek het woord, dat U kan openbaren,
het ene woord, dat gij geheel vervult.
Ik zoek het overal, veel bittere jaren,
ik wil dat gij U in mijn vers onthult,

dat Gij uw peilloos nachtgewelf verklaren
en gans van hemellicht doordringen zult,
het ene woord, God, dat U mag bewaren,
waarvan Gij mij als vinder wijst en duldt.

En nu, vanavond, breekt mijn trots tezamen:
verbijsterd staar ik naar de valse namen,
die ik U gaf. Wat blijft er van hun pijn?

Gij zijt het woord, Gijzelf, Gij zijt gekomen
lang voor mijn blindheid U heeft aangenomen,
uw eigen woord, - wil ook het mijne zijn.

Gabriël Smit

Gedicht 0016: Dagenlang zocht ik U

Moment

Dagenlang zocht ik U, - gij hebt gezwegen.
Vandaag vergat ik U, Gij komt en spreekt.
Ik voel hoe uw licht het nachtzwart doorbreekt,
als sneeuw voel ik het op mijn ogen wegen,

een dichte stilte, onaantastbaar rein,
glorie van sterrenglans, kristal der sferen,
dat eigen ruimten liet om in te keren
en even, God, mijn enig deel te zijn.

Al wat ik ooit op aarde mocht verlangen,
wat is het bij dit zaligend moment?
Van alle wanhoop, bitterheid en bange
vertwijfeling is, nu mij uw liefde kent,
niets over dan de tranen op mijn wangen, -
berouw, mijn God, U eindelijk toegewend.

Gabriël Smit

Gedicht 0017: God alleen kan geloof geven

HIJ REKENT LIEVER OP JOU...

God alleen kan geloof geven
maar jij kunt je getuigenis aanbieden.

God alleen kan hoop geven
maar jij kunt je broeders het vertrouwen teruggeven.

God alleen kan liefde geven
maar jij kunt anderen leren lief te hebben.

God alleen kan vrede geven
maar jij kunt saamhorigheid scheppen.

God alleen kan kracht geven
maar jij kunt een ontmoedigde steunen.

God alleen is de Weg
maar jij kunt anderen de weg wijzen.

God alleen is het Licht
maar jij kunt het laten schijnen in de ogen van iedereen.

God alleen is het Leven
maar jij kunt anderen weer levensvreugde geven.

God alleen kan het onmogelijke doen
maar jij zult het mogelijke kunnen doen.

God alleen is zichzelf genoeg
maar hij rekent liever op jou...

Gedicht 0018: Ze binden je een blinddoek voor

Ze binden je een blinddoek voor
daarmee raak je na een tijdje in gesprek
of met de geur van andere ogen die
éérder in die doek opgesloten hebben gezeten.
Bruine ogen die je vertellen dat hij
4 dagen lang
zonder eten heeft gezeten
of het water dat ze je gaven
had een lichte lauwe bijsmaak
of een paar ogen die je niets zeggen omdat
zij voorgoed zijn blijven steken in hun laatste vraag.
Of gebleven zijn in hun laatste kreet.
Er zijn vrouwenogen, mooie ogen,
vol tranen roepend om hun zoon,
hun vader, hun vriend.
De hele mensheid bindt zich een blinddoek voor,
sluit de ogen om niet te zien
hoe de beul toeslaat.

Anoniem Chili

Gedicht 0019: Wij kunnen U niet domweg bidden

En wij?

Wij kunnen U niet domweg bidden, o God,
om aan de oorlog een einde te maken;
want wij weten dat U de wereld zo gemaakt hebt
dat de mens zijn eigen weg naar vrede moet vinden
bij zichzelf en bij zijn naaste.

Wij kunnen U niet domweg bidden, o God,
om een eind te maken aan de hongersnood;
want U hebt ons de middelen al gegeven
om de hele wereld van voedsel te voorzien,
als we er maar wijs gebruik van maken.

Wij kunnen U niet domweg bidden, o God,
om vooroordelen uit te roeien,
want U hebt ons al ogen gegeven
om in iedere mens het goede te zien,
als we er maar een juist gebruik van maken.

We kunnen U niet domweg bidden, o God,
om een einde te maken aan de wanhoop,
want U hebt ons de macht al gegeven
om sloppenwijken op te ruimen en
weer hoop te schenken,
als we die macht maar rechtvaardig gebruiken.

Wij kunnen U niet domweg bidden, o God,
om een eind te maken aan ziekten,
want U hebt ons al een geweldig verstand gegeven
waarmee we geneesmiddelen en therapiën
kunnen uitdenken,

als we er maar een constructief gebruik van maken.

Daarom bidden we U in plaats daarvan, o God,
om kracht, vastberadenheid en een sterke wil,
om te doen, in plaats van alleen maar te bidden,
om te worden, in plaats van uitsluitend te wensen.

Jack Riemer -Likrat Shabbat

Gedicht 0020: Toen ik jong was bouwde ik mijn leven

Gedicht voor kerstmis

Toen ik jong was bouwde ik mijn leven
op dromen, en op de aanwijzingen van de liefde.
Maar naarmate ik ouder werd, koos ik nieuwe paden
van duisternis en onzekerheid.
Ik verliet het licht
en besloot te zoeken naar resultaat en realiteit.
De weg werd donkerder bij iedere stap,
tot ik tenslotte niet langer kon zien wat ik zocht.

Verloren en vermoeid verlangde ik naar de dromen,
naar de liefde van mijn jeugd.
Maar de deur van de herberg was dicht. Ik hield stil,
zonk weg in het slijk van mijn eigen omzwervingen
in het stof van mijn vergruizelde hoop.
Geknield, alleen, huiverend, en zo wanhopig bang,
mijn leven in puin, mijn geest gebroken.
Eindelijk weet ik waarom ik jou nodig heb, Heer.

Ik kom naar jou toe met lege handen,
ik kom naar jou toe verblind door de duisternis,
ik kom opdat jij me zou willen vullen met jouw leven
en jouw licht dat
wijze mannen de weg wees,
jouw licht dat zelfs herders begrepen.

o Redder, dank voor de liefde
die bereid is geboren te worden, zelfs in zo'n
stal als dit hart van mij.

Valerie Budd

Gedicht 0021 Er zijn woorden die doen leven

Er zijn woorden die doen leven
en dat zijn onschuldige woorden.
Het woord warmte, het woord vertrouwen,
liefde, rechtvaardigheid,
en het woord vrijheid,
het woord kind
en het woord vriendelijkheid.

En bepaalde bloemennamen
en bepaalde vruchtennamen.
Het woord moed en het woord ontdekken.
En het woord broer en het woord kameraad
en bepaalde namen van landen en van dorpen
en bepaalde namen van vrouwen, mannen
en vrienden...

Paul Eluard

Gedicht 0022: Een is rijk en een is arm

Telrijm

Een is rijk
en een is arm,
een bevriest
en een heeft het warm.

Een steelt
en een koopt,
een zwemt boven
en een verzuipt.

Een springt
en een hinkt,
een rijdt weg
en een wenkt.

Een stinkt
en een geurt,
een is lui
en een ploetert.

Een heeft honger
en een heeft brood,
een leeft nog
en een is dood.

Een heeft plezier
en een heeft zorgen,
een kan schenken
en een moet lenen.

Tot die enen tel jij,
tot de anderen tel ik,
ik heb plezier en heb het warm,
aldus heb ik schijt aan jou!

Ik ben levendig
en lui en rijk,
en of jij reeds dood bent,
laat mij helemaal koud!

Ch. Nästlinger

Gedicht 0023: Een dag als velen

Woorden gezocht:

Een dag als velen
mijmeren over verleden,
denken over later....

Hoe zal de toekomst zijn?
Zullen mensen
nog mensen zijn?

Zal de bejaarde van morgen
vandaag
zijn kinderen nog zien?

Zal de lijdende
in de toekomst
mogen sterven?

de dag
zal het zeggen.....

Gedicht 0024: Herinner je

Herinner je,
hoe wij destijds slaven waren,

dwangarbeiders
in het derde rijk van Hitler.
Dat wij daarom in deze dagen
beter zien,
waar en hoe wij gedogen
dat mensen opnieuw
worden geknecht en verarmd
om onze privileges in stand te houden.

Herinner je,
hoe wij destijds moesten evacueren,
onze toevlucht moesten zoeken bij vreemden.
Dat wij daarom in deze dagen
blijven vechten voor
een ruim en loyaal beleid
tegenover de vluchtelingen
die bij ons hun toevlucht zoeken.

Herinner je
de razzia's en concentratiekampen,
de treinen naar Auschwitz.
Dat wij daarom in deze dagen
niet moe worden te blijven strijden
tegen neo-facisme, rassenwaan en discriminatie.

Herinner je
de voedselbonnen en de hongerwinter.
Dat wij daarom in deze dagen
onze ogen niet sluiten
voor de structurele hongersnood
over heel de wereld
en voor de armoede in ons eigen midden.

Herinner je
de daden van verzet
in de oorlogsdagen van toen.
Dat wij daarom in deze dagen
opnieuw in verzet blijven komen
tegen machten
die mensen misbruiken en martelen
en over de minderheden heen marcheren.

Herinner je,
want:
'voor je het weet

draagt de een weer een sabel
en de ander een ster'.

Jan van Opbergen

Gedicht 0025 : Nu jullie samen gaan leven (zegenwens huwelijk)

Dat je op toch mag blijven gaan
naar de hoogten in jezelf, in de ander,
soms langs bochtige paden

dat je het geluk van
de vergeving mag kennen
als de ander je, gaande de weg,
pijn heeft gedaan, alleen heeft laten lopen

als je kinderen mag krijgen.
wonderen van schepping:
dat je voor hen kunt zorgen
en dat zij groot geworden,
altijd je vrienden onderweg zullen zijn

dat de vraag naar de zin van je reis
niet wordt beantwoordt met lege echo's
maar de ruimte blijft
waarin je antwoord horen kunt

dat je telkens weer kracht zult vinden
in de vrienden op je pad,
om de kleine bloem op de rots,
als de bergen hoog zijn en de lucht ijl

dat je hen, die neerliggen
in de berm van je weg,
ondersteunen kunt
en opnieuw lopen leert,
hun eigen berg op

als je gaan moet
door het doodse kille bergmeer
voorbij de boomgrens:
dat iemand je dan tilt uit
het water van de tijd

en je draaft naar Zijn bergwei,
jouw hoogte,
waar je je goede dagen,
je lieve herinneringen
terug ontvangt, voor altijd.

Dat, alle goeds, wens ik je. Mijn bede.
Mijn zegen.

Theo van Reen

Gedicht 0026: Wij leven niet van brood alleen

Wij leven niet van brood alleen,
noch dankzij onze daden.
Wat ons vervullen kan en voedt
is vriendschap en genade.

Wij leven niet buiten de tijd,
noch hoog boven de aarde.
Van wat gewoon en weerloos is
ontdekken wij de waarde.

Wij leven niet ten prooi aan angst,
noch buigen voor de machten.
Wij durven onze vrijheid aan,
de liefde leert ons wachten.

Wij leven van het woord van God,
dat vruchten draagt in daden.
Wie Gods woorden horen wil en doet
zaait vriendschap en genade.

Paul Begheyn

Gedicht 0027: Ik klop aan de hemel

Vragen om geloof

Ik klop aan de hemel

en vraag om geloof
maar niet dat voorlopige soort
dat wel de sterren telt maar niet de kippen opmerkt
niet dat vlinderachtige soort dat een dag duurt
ik wil
het soort dat altijd vers is omdat het onbegrensd is
dat zijn moeder volgt als een lam
dat niet grijpt maar begrijpt
dat de kleinste woorden kiest
niet alles kan beantwoorden
en niet van slag raakt
door een doemdenker

Jan Twardowski

Gedicht 0028: WANT STOF ZIJT GIJ

Want stof zijt gij, in stof zult gij verkeren.
Dan tekent hij mijn voorhoofd met een kruis
en zingt een luid en tergend miserere.

Ik voel mij als een uitgeteerde muis,
gevangen in een val van onbehagen,
want ik ben slecht in schuld en boete thuis.

Aswoensdag weet ik, dag van diepe vragen,
die verder dan het naakte leven gaan
en zo een mens van kindsbeen af belagen.

Ik doe de pij van de versterving aan,
een asgrauw kleed van ruw en schurend linnen
en word mijzelf, een treuren onderdaan.

Geen twijfel dan, verliezen is hier winnen,
het sterven stelt geen bange vragen meer
en dat geeft ontastbaarheid van binnen.

Een vaag en schrijnend, maar weldadig zeer.

Frans Hoppenbrouwers

Uit: Rosa Mystica, Gedichten

Gedicht 0029: Ik heb een vuurbol in mijn lijf

Door vuur geraakt

Ik heb een vuurbol in mijn lijf,
soms rustig smeulend ergens onder in mijn buik,
soms gaat hij hevig gloeien en klimt langs maag en hart
naar boven, vult mijn longen tot mijn mond.
Dan is mijn adem gloeiend heet
mijn woorden vonken vuur.
Alwie dit vuur niet kent schrikt weg
of ggoit er emmers water op.
Dan blijf ik eenzaam branden of kletsnat in de kou,
het vuur slaat weer naar binnen en viert er pijnlijk uit.
Vanwaar is toch dit vuur gekomen?
Was het dat ik bij dromen mij ongedekt hield voor zijn gloed,
nu levenslang hem dragen moet?
Of krijgt eenieder met zijn adem zo'n vuurbol in zijn lijf,
is mij slechts niet geleerd hoe ik hem rustig meester blijft?
Hoe leer ik door dit vuur te gloeien
zonder anderen te verschroeien,
zodat door zachte bries gedreven,
ik vuur in anderen op doe leven?
Doorheen woestijnen moet ik gaan,
om op de berg van God te staan,
in stilte als Elia leren, de felle gloed tot warme adem keren.

J. de Schepper,

Gedicht 0030: Gaan de weg doorheen woestijnen

GAANDEWEG

Gaan de weg
doorheen woestijnen
levend van wat dorre gras,
soms van brood en vlees
dat uit de hemel valt,
rustend soms in groen
van een oase.

Verder gaan,
gebouwde tent afbreken,
om gaandeweg
een nieuwe weg te gaan
naar nieuwe horizon

Gaandeweg
de aarde leren kennen
en de hemel.
Gaandeweg
ruimten zien
en grenzen.

Op wankelende voeten gaan
steunend op handen
die met jou
de weg gaan.

Gaandeweg
de volheid voelen
van de grote ruimte
die je draagt,
je adem is,
je eten en je drinken.

Gaan de weg
van de belofte,
gaandeweg geloven
dat je eigen gaan
gaandeweg
vervulling is.

J. de Schepper

Gedicht 0031: geluk is met je handen

GELUK

geluk
is met je handen
wat je hart gelooft
zonder te raden
of het ooit overkomt.

Is met je lippen
de liederen zingen
die je ogen zien
en god weet wie ze hoort.
Is dansend de angst
de pas afsnijden
en weten dat alles
altijd anders kan.
Is met je woorden
de tuin van Eden beplanten
en Jahweh verwachten
in de koelte na de middagzon.

Elly Verrijt

Gedicht 32: Ik ben niet langer bang voor de dood

Ik ben niet langer bang voor de dood
ik ken zijn donkere en koude gang
die naar het leven leidt
heel goed.

Ik ben bang voor dat leven
dat de dood niet overstijgt,
dat onze handen doet verkrampen
en onze benen doet verstijven.

Ik ben bang voor mijn angst,
en nog meer voor de angst van anderen,
die niet weten waarnaar ze op weg zijn
en zich blijven vastklampen
aan iets dat zij voor leven aanzien
en dat - zo weten wij - de dood is!

Ik leef elke dag om de dood te doden
ik sterf elke dag om het leven te baren,
en in dit sterven tot de dood,
sterf ik duizendmaal
en kom ik duizendmaal weer tot leven,
door de liefde die
in mijn volk
de hoop levend houdt.

Julie Esquivel

Gedicht 0033: Wind waait eeuwenlang tegen sterke torens aan

Verwering

Wind waait eeuwenlang
tegen sterke torens aan
en kan wachten
totdat steen voor steen verweert.

Water werkt geduldig
aan het slijpen verder
en heeft tijd
om de korrels klein te krijgen.

Maar mensen verweren zich,
scheppen haastig zand
en bakken nieuwe stenen
om te bouwen aan de hoop.

Niek Schuman

Gedicht 0034: Wat vraagt de Heer nog meer van ons

Een lied over gerechtigheid, vrede en heelheid

Wat vraagt de Heer nog meer van ons
dan dat wij recht doen
en trouw zijn
en wandelen op zijn weg?

Wat vraagt de aarde meer van ons
dan dat wij dienen
en hoeden
als mensen naar Gods beeld?

Wat vragen mensen meer van ons
dan dat wij breken
en delen
als ons is voorgedaan?

Het is de Geest die ons beweegt
dat wij Gods wil doen
en omzien
naar alles wat er leeft.

Wim v.d. Zee

Gedicht 0035: Overal zijn ze te vinden

Overwinteraars

Overal zijn ze te vinden
de overwinteraars die leven
tussen de beide polen
van noodlot en hoop.

Wachtend tot eens en voorgoed
de zomer aan zal breken
verduren zij de lange kilte
tot tijden van warmte en licht.

Zij zeggen: morgen misschien,
of anders over- en overmorgen,
we hebben al een glimpje gezien
van de zon van het recht op aarde.

Niek Schuman

Gedicht 0036: Geboren ben je om te leven

Geboren ben je om te leven
een ander zien en God soms even,
geboren voor het licht.

Een mens bij jij om lief te hebben
een heel lief kind om lief te hebben:
een mens met een gezicht.

God spreekt je aan, je mag gaan heten
naar Hem, dat moet je nooit vergeten:

je krijgt een nieuwe naam.

Je bent gedoopt om echt te leven,
het licht van God weer door te geven:
jij mag je weg nu gaan!

Gedicht 0037: Leven geven

Leven geven
is uitzicht schenken en uitzicht zijn,
uitnodiging en antwoord,
woord en inhoud bieden.
Ja zeggen en nog veel meer,
geloven, hopen en vertrouwen.

Leven geven
is dankbaar zijn om wat warmte geeft,
de wereld, de mensen, zon en maan
en zoveel meer daarbuiten.

Leven geven is elkaar ontmoeten
in de warmte en diepte van het hart
en geloven dat het niet zomaar is.
Geloven dat je sterven moet om te leven,
om levensadem en levenskracht te zijn.

Leven geven
is jezelf zijn
in grenzeloze liefde,
in volkomen overgave,
in grote dankbaarheid.

Gedicht 0038: Hun toch maar steeds weer

het verhaal vertellen

Hun toch maar steeds weer
het verhaal vertellen

het vlammend verhaal
van hoop en protest

hun toch maar steeds weer
het visioen voorhouden

het visioen van een aarde
mateloos in bloei

niet de feiten
maar God
het laatste woord geven

de God der vaders
die ook de God
van de kinderen is

Gedicht 0039: Gaandeweg

Geboren om je gang te gaan:
Ergensheen.
En gaande weg
dat bordje tegenkomen:
Nergenshuizen.
Het zal je maar gebeuren...

dat je dan onderdak vraagt
en te horen krijgt:
Wij bouwen niet
aan huizen.
Wij zingen hier
onze jaren uit.
Het zal je maar gebeuren...

Dat je dan NEE zegt en
Dat-Wil-Ik-Niet.
En verder gaat
met wie weet
hoeveel dagen, hoeveel jaren
om te gaan.

Omdat je een lijn ziet
die Horizon heet:
Toekomstig onderkomen.

Het zal je maar gebeuren...
Dat hier en nu,
voor jou en mij
- en God er bij -
geen paleizen en krotjes,
geen caravans en bootjes,
meer nodig zijn.
Maar dat wij huizen
daar, waar wij wonen.

Dat zal gebeuren.

Rio Boeijsing-Alders

Gedicht 0040: Ze waren (nochtans) met zijn tweeën

Emmaüs

Ze waren (nochtans) met zijn tweeën,
maar voelden zich alleen.
Ze hadden een shock meegemaakt.
Hun dromen en verwachtingen,
scherven, die ze niet konden lijmen.
Ze stapten in het duister,
geslagen depressief,
opgesloten hun innerlijke wereld:
een hoofd vol vragen
en een hart vol droefheid, ontgoocheling, woede.

Toen voegde een derde
zich bij hen.
Hij luisterde.
Zij stortten hun hart uit.
Er was contact.
Ze vroegen hem om nabijheid.
Zij boden Hem hun huis aan en zichzelf.
Hij liet hen niet in de steek.
Hij raakte hun hoofd en hun hart,
de kern van hun wezen.
Ze kregen het er warm van.

Vuur,
dynamisme,

doorstraalde hen.
Ze gaven het verder,
ze zagen weer perspectief.
Ze werden weer heel.
Ontelbare keren
in het leven
ga je van Jeruzalem

hopelijk gaat Hij
telkens
in mensen
met je mee.

Mia Verbanck

Gedicht 041: De eerste stap is altijd

Vita Nuova

De eerste stap is altijd
waar we hem vinden, onder onze voeten,
op de weg, schaduw-helder.

Toch is die eerste stap voorbij
wanneer we eraan terugdenken;
waar we geen ogen hebben om te zien
of benen om te gaan
daar in het donkere onderkomen
van de herinnering.

Alle begin vormt ons
door onze behoefte er een naam aan te geven:
Dat is waar het was, of hier
of daar gebeurde het.

Luister: In deze ruimte waait de wind niet
noch beweegt de geest. Stilte
is de enige bries;
'Ja' is een opening
die we eindelijk vinden
op zoek naar een uitweg

terwijl de waarheid langzaam zichzelf beschrijft

in de lichtgevende pijnen
die ons vlees geven.

Ed Ingebretsen

Gedicht 0042: Maak je klaar voor de boodschap

Vragen

Maak je klaar voor de boodschap.
Ben je klaar?
 stilte.

Stilte is de boodschap.

De boodschap is...Wacht.
Ben je er zeker van?
Een echo?
Een echo van een echo?

 Geluid.
Was het er altijd al
maar konden wij
het niet horen?

Wat deed de schelp op het strand?
Een oor dat eindeloos
aan het drinken was?

Wat? Geluid? Stilte?

Wat kwam het eerst?
 Luister.

Ik zal je een verhaal vertellen
zoals het mij verteld werd door de verteller
van verhalen.

Waar heeft hij het gehoord?

Door te luisteren? Naar stilte?
Naar geluid?
Naar een echo? Naar een echo

van een echo?
Wacht.

R. Thomas

Gedicht 0043: Geur van honing

Wieg

Geur van honing
en jonge melk,

van een nestdier
at slaapt.

Een ademen van dons.
En speurbaar
aan de neusvleugels

de geur van wat er gebeurd is:

geboorte, geheim.

Ida Gerhardt

Gedicht 0044: Wie weet vanwaar zij komt

lied van de wind

Wie weet vanwaar zij komt
in toeloze kracht,
verrassend onverwacht,
verfrissend hart en mond?

Wie weet waarheen zij gaat
meeslepend in haar vaart,
en niets ontziet of spaart
wat schijnbaar stevig staat?

Zo is het met de Geest
die van Godswege waait

en die vernieuwing zaait
en kracht in ons geneest.

Kom, adem Gods, en ga
over de aarde heen
opdat wat is versteend
in nieuwe glans ontwaakt.

Henk Jongerius

Gedicht 0045: Onderweg en niet weten

VASTEN

Onderweg en
niet weten waarheen.
Maar ergens staat
gegrift in mijn hart:
dit is de weg
die je moet gaan
en Gij
Gij gaat voor ons uit.

Onderweg en
geen spoor geen kompas.
Maar ergens staan tekens
in tijd en natuur,
tekens van leven
die jij
Gij van U geeft.

Onderweg en
ongewis waarom.
Maar soms als ik luister
naar de stilte,
als ik rust
in mijn binnenste,
hoor ik U in
mijn lief en mijn leed;
hoor en zie ik U
door alles heen.

Laat niets me verblinden,
Uw licht in mij doven.

Laat niets me vervullen,
U uit mij verjagen.

Laat niets me verdoven,
U in mij verstommen.

Laat uit mijn tijd
Uw eeuwigheid niet verdwijnen.

Laat U vinden, God
in mij en in alle leven
om mij heen gegeven.

Gedicht o46: 't Geloof dat ik het liefste zie

't Geloof dat ik het liefste zie,
zegt god,, dat is de hoop.
Geloven: dat verbaast me niet;
dat is niet zo verrassend.
Liefhebben, zegt God, verbaast me niet;
dat is niet zo verrassend.
Maar hopen, zegt God, d...t verbaast me.
Ik ben geheel verrast!
't Geloof, dat is een trouwe echtgenote.
De liefde is een moeder, vurig en ruimhartig.
Maar de hoop, zegt God, dat is een heel klein prutsmeisje,
altijd weer opnieuw geboren, met Kerstmis.
Op stap, bij haar twee grote zussen aan de hand,
zo gaat dat kleine meisje hoop.
En midden tussen haar twee grote zussen lijkt het,
of zij zich trekken laat...
Maar in feite laat zij de twee anderen lopen;
zij trekt ze vooruit...
Alles wat aanvangt, heeft een kracht,
nieuw en fris als de dageraad,
jong en vurig, met een elan, een primitiviteit,
een onherhaalbare geboorte.
Dat kleine meisje hoop
begint altijd weer opnieuw.

Charles Péguy

Gedicht 0047: Hard strand scheermes en schelpen

Gave van tranen

Hard strand
scheermes en schelpen
een steen
dof, rond en
zwaar.

Water raakt zand
eeuwig heen en weer
licht
raakt steen
die verandert
glanst
roze dooraderd
rolt langzaam in zee.

Een handjevol vrouwen
op weg
naar het graf
moe van het spel
op leven en dood
altijd die dood.
Zagen de steen
en weenden
weenden en hij week

leegte
ruimte
tranen van vreugde
Hij leeft.

Petra Renes

Gedicht 0048: De mond der aarde spreekt

De mond der aarde spreekt

de naam des levens uit
de zoon der toekomst breekt
de kluisters van de tijd,

de dag die was verwacht
eeuwen en eeuwen her
breekt aan en uit den nacht
verrijst de morgenster,

het licht straalt uit de grond,
Christus is opgestaan,
de adem van zijn mond
spreewkt ons met leven aan,
de duisternis verbleekt,
het is hoog aan de tijd,
de man van Pasen steekt
zijn beide handen uit -
Hij groet zijn Pinksterbruid.

G. v.d. Graft

Gedicht 0049: Tussen waken, tussen dromen

Klein paaslied

Tussen waken, tussen dromen,
in het vroege morgenlicht,
wordt de steen
van 't graf genomen,
horen vrouwen het bericht,
dat door dood en duisternis
Jezus leeft en bij ons is.

Zij die zich als eersten buigen
over leven in haar schoot,
zijn op Pasen kroongetuigen
van nieuw leven uit de dood.
Vrouwen hebben hem ontmoet,
weten zich bevrijd voorgoed.

Uit een sprakeloos verleden,
weggeschoven, ongehoord,
wordt een nieuwe tuin betreden

open is de laatste poort,
sluiers worden weggedaan:
het is tijd om op te staan.

Lente kleurt de kale bomen,
door het leven aangeraakt
bloeien bloemen aan de zomen,
zo wordt alles nieuw gemaakt.
Juichend stemt het leven in
met de toon van het begin.

Hanna Lam

Gedicht 0050: Droefenis is gegaan en 't hart zal niet meer vragen

Van vlam geboren

Droefenis is gegaan en 't hart zal niet meer vragen;
Alle herinnering gaat stilaan henen;
Al wat het leven gaf is wet verdwenen
en alle kracht gaat henen met de dagen.

En die veel klaagde heeft verleerd te klagen
en die veel weende heeft verleerd te weenen
en van verlangens bleef alleen dit eene
dat ieder weet die veel aan leed moest dragen.

Er is een vreemd geheim na diep verdriet;
er is een vlam geboren in het hart
die woekerend verteert en telt ons niet

en in de kracht van dezen vagen glans
openen zich verloren schemeringen,
het landschap van de ziel in trans na trans.

W. Buning

Gedicht 0051: Mijn ogen brak van tranen

Mijn Heer en mijn God

Mijn ogen brak van tranen
in een land waar dat niet hoort,
men gematigd gelooft
in zijn God of afgoden. Heer

die ik niet goed weet hoe te noemen,
vier afgekloven letters bij
wanhopig gebrek aan beter:
zie dan mijn domme schaamte

en machteloos verdriet
omdat ik weer half ben op aarde,
terugval in het hatend paren

waaruit ik verwekt ben, maar
laat men een liefde geloven
daar als een straling boven.

Hans Andreus

Gedicht 0052: Gij laat mij tot de stenen toe

Graf

Gij laat mij tot de stenen toe
met dezelfde tederheid,
als eenmaal tot uw huid.
Mij is te moede of de dood
u maar verwisselde van kleed.
De plaats, die gij geworden zijt:
grint,
blind zand,
kruid:
gebedijld.
Gebenedijld.

Gerrit Achterberg

Gedicht 0053: Gij hebt ons uit de droom gewekt

Het lied van de eerste dag

Gij hebt ons uit de droom gewekt
waarin wij bij u slapen,
het morgenlicht toont ons oprecht
uw aangezicht, uw liefde.

Gij hebt de wade van de nacht
kloekmoedig weggenomen,
geen slaper had U ooit verwacht,
Gij moest van verre komen.

Wij zijn zo talmend opgestaan
en wankelend mismoedig,
de ogen zijn weer toegegaan
en wilden U niet groeten.

Uw licht, doortastend uitgestrekt,
het heeft naar U geluisterd,
het is de Zoon, door U verwekt,
door onze slaap verduisterd.

Hij is kloekmoedig opgestaan.
toen Hem de nacht niet spaarde,
Gij wordt tot in de dood verstaan,
en het wordt licht op aarde.

Tom Naastepad

Gedicht 0054: Leef door ons heen, jij, Verrezen

Pasen

Leef door ons heen, jij, Verrezen,
in het holst van de nacht opgestaan!
Jij! Verrezen! Jij bent het, Jij zelf, ja!
Leef door ons heen! Laat ons gaan;
eenvoudig de woorden te zeggen
die opkomen uit je graf,
uit je stilte, dat wondere werken
van leven dat Vader je gaf.

Je hebt alles begrepen
in je nieuwe licht.

Van ons weet jij dingen
die wij niet eens durven denken.
Jij kent het nieuwe bestek
van Toekomst, en Tijden en Schepping.
Jij weet van het hele Verhaal.
De macht van het kwaad kun jij peilen,
voor eeuwen nu, jij die bezweek;
en het langzame werk van de gist
die leeft als een ziel in het brood.
Jij was erbij toen de zaadkorrel stierf
en leven nieuw kwam,
Komende, Komende,
Broeder-met-ons.

Leef door ons heen, laat in ons
je nieuwe weten beginnen,
je denken dat opent,
je geduld met de tijden,
je gevecht met het kwaad.
Gist wees in ons,
zusters en broeders,
honderdvoudige vrucht.
Leef door ons heen, Komende,
Komende,
Leef door ons heen,
Broeder-met-ons.

Gedicht 0055: Ik heb gehoord dat velen van jullie

Wachten op een wonder

Ik heb gehoord dat velen van jullie zitten te wachten op een wonder, een
wonder dat
ik, Jullie God, de wereld zal redden.

Hoe zal ik redden zonder jullie handen?
Hoe zal ik rechtspreken zonder jullie stem?
Hoe zal ik liefhebben zonder jullie hart?

Vanaf de zevende dag heb ik alles uit handen gegeven.
Heel mijn schepping en mijn wondermacht;
niet jullie, maar ik wacht nu op een wonder.

Gedicht 0056: Ik zal mijn mond niet houden

Cipier

Ik zal mijn mond niet houden,
uitspreken zal ik mijn verdriet,
uitschreeuwen mijn ergernis.

Denk ik: op bed vind ik rust,
slaap zal mijn zorg verlichten.
dan schrikt Gij mij op,
spookt in mijn angstige dromen.

Laat me met rust.
Kijkt Gij nou nooit eens een andere kant op?
Ik krijg nog geen tijd
om mijn speeksel in te slikken.

Als ik al zondig,
wat kan U dat schelen,
cipier van mensen?
Waarom houdt Gij mij in het vizier,
ben ik U soms tot last?

Job

Gedicht 0057: Duisternis troonde hoog verheven

Hymne tot Jezus

Duisternis troonde hoog verheven,
de mensen vielen stervend neer.
Een woord van licht zou hen doen
levende loop der dingen nam een keer.

Gij waart bereid een woord voor
allen dat ene woord van licht te zijn,
als zaad in harde grond te vallen-
gij achtte niet de stervenspijn.

Zo zijt ge in de nacht verdwenen.
Geen engel heeft u brood gebracht
geen sterrenlucht u toegeschenen,

geen moederschoot u opgewacht.

Om ooit een dag als nieuw geboren
in bloei van stemmen op te staan,
moest gij godweet hoe diep verloren
in mensengrond ten onder gaan-

moest gij in grond van geest
verzinken in mensengeest, als zaad van licht,
om nu uit allen op te klinken,
een lied dat voor geen duister
zwicht.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0058: Wanneer alles diep van binnen pijn doet

als de zalm

Wanneer alles diep van binnen pijn doet
en je alleen, tegenover je eigen beeld.
ziet dat het vervormd is door
onbekende spiegels
wanneer dingen voor je schaduw wijken
wanneer je woord dat van een ander lijkt
en je hartslag uit je lichaam vlucht
wanneer je handen ver van je weg zijn
en je de afdruk van je voeten niet herkent
wanneer je het gezicht dat nadert
bent vergeten
wanneer je niets meer waarneemt dan
dode buitenkanten
ga dan
als de zalm
tegen de stroom in
met alle razernij van je woede.
Wanhoop niet
het water zal de stenen breken.

Chileens Gedicht

Gedicht 0059: Heer, onze God, Gij leidt ons door de nacht

Pasen

Heer, onze God,
Gij leidt ons door de nacht
naar een nieuwe dag,
door de woestijn
naar een land vol belofte,
door de dood naar het leven
aan de hand van Jezus, de nieuwe
mens,
die ons leven ten dode toe
heeft willen delen
en ondergegaan is
in de afgrond van de menselijke
onmacht,
verdriet en uitzichtloze
eenzaamheid:
wij vragen U
dat Hij voor ons allen
en iedereen ter wereld
een licht mag zijn,
wamrte en bemoediging,
een weg die uitzicht geeft,
vaste grond onder onze voeten
een woord dat ons aanspreekt,
dat ons raakt en aanvuurt
licht te worden voor elkaar,
op te branden als een kaars
die hier ontstoken is
terwille van andermans geluk;
dat Hij voor alle mensen
water mag zijn:
verkwikking en genezing,
een stroom die ons meeneemt
om elkanders pijn te genezen,
onrecht en kwaad af te wissen;
dat Hij ons brood zal zijn,
voedsel en vreugde.
Een kracht die ons leven doet;
dat zijn Geest
ons mag aangrijpen en aanvuren
het land te zoeken
waar geen nacht meer zal zijn,

geen dood en menselijk verdriet,
waar goedheid en broederschap
het laatste woord hebben:
het land van morgen.
waar wij kinderen van het licht zijn
waar het goed is met elkaar te wonen
zolang Gij ons het levenslicht
en adem geeft.

Gedicht 0060: Nu moet gij allen vrolijk zijn

Nu moet gij allen vrolijk zijn,
de bomen zingen in de tuin,
het ledig graf verzwijgt het niet;
de mond geopend voor een lied.
Alleluia!

De boze woorden zijn verstomd;
de wereld die op adem komt,
juicht met de vogels in de lucht
dat nu de nacht is weggevlucht,
Alleluia!

Geen vlammend zwaard verspert
de weg,
de engel die het voerde, zegt
dat alle leed geleden is
en dat de Heer verrezen is,
Alleluia!

O goede engel bij het graf,
de lente lost de winter af.
bewaakt het jonge groen en wij
de ingang van het paradijs,
Alleluia!

Tom Naastepad

Gedicht 0061: Heer, U die de Goede bent

Vuur op aarde

Heer, U die de Goede bent, vragen wij:
giet ons vol Heilige Geest;
zijn wijsheid immers schiep ons.
zijn toezicht richt ons.

Heer, onze Heer Jezus Christus heeft vuur op aarde
gebracht, en Hij wilde een stevige brand;
wij vragen U:
zet ons in vuur en vlam.

Heer, laat uw heilige dingen ons goddelijk-vurig maken;
dan zijn wij dubbel blij:
dat wij ze mogen doen
én dat ze ons iets doen.

Jan van Laarhoven

Gedicht 0062: Vader, ik geef mij aan U over

Overgave

Vader,
ik geef mij aan U over,
doe maar met mij wat U wilt.
Wat U ook met mij doet:
ik dank U ervoor.
Ik ben tot alles bereid,
ik neem alles aan,
als Uw Wil maar vervuld wordt
in mij en in al Uw schepselen,
ik verlang niets anders, mijn God.
Ik leg mijn ziel in Uw handen,
ik geef haar aan U, mijn God,
met geheel de liefde van mijn hart.
Want ik heb U lief
en mijn liefde heeft er behoefte aan mij te geven
en mij onvoorwaardelijk in Uw handen te leggen
met een grenzeloos vertrouwen,
omdat U mijn Vader bent.

Charles de Foucauld

Gedicht 0063: O Heer, U kent mijn stil en groot verdriet

Verdriet

O Heer, U kent mijn stil en groot verdriet
'k zal moeten huilen maar wil het niet
'k doe groot, maar ik weet dat U mijn kleinheid ziet
'k zou willen bidden, maar ik kan het niet
Wat mij nog rest is hoop, maar ook toch wel vertrouwen
Dat U mijn stil verdriet als 'bidden' wilt beschouwen.

Gedicht 0064: Lopens langs wegen zonder te weten

Vreemdeling

Lopens langs wegen
zonder te weten
zie ik jou:
vreemdeling.
Mijn ogen gesloten
niet willen geloven
dat ik je zie:
vrreemdeling.

Luist'rend naar woorden
zonder te horen
hoor ik jou:
vreemdeling.
Mijn oren gesloten
niet kunnen vertrouwen
dat ik je hoor:
vreemdeling.

Spreken van Jezus
zonder te weten
voel ik jou:
vreemdeling.
Mijn hart nog gesloten
nog niet durven hopen
dat ik je voel:
vreemdeling

Etend tesamen
door jouw gebaren
herken ik jou:
vreemdeling.
Jouw zegen gesproken
brood gebroken
weet ik jou:
vreemdeling.

M. van der Sommen

Gedicht 0065: De bladeren zijn een met de boom

De bladeren zijn één met de boom
en de takken één met de stammen
de hemel is één met de wolken
het licht is één met de zon
het dier is één met de kudde
de kudde één met het dierenrijk
één zijn wind en water
spelend over het meer
één zijn de nacht en het duister
één de morgen met de hoop

één zijn donker en licht
die zonder elkaar niet bestaan
één zijn zo leven en dood
en goed en kwaad
opgang en neergang zijn één
geboren worden en sterven
één zijn jij en ik
wij en al die anderen

alles komt uit de Ene
en keert naar de Ene weer
alles tolt en draait
met de flonkering
als van opspattend water
een waterval

zo één is Jezus met God
zo één mogen wij zijn

in hen.

V. Krah

Gedicht 0066: Kom, Geest van visioenen

Een litanie om de Geest

Kom, Geest van visioenen
hart van onze dromen
uitzicht op een betere wereld.

Kom en verwarm onze verkilde harten.
Kom en verlicht ons donker verstand.
Zet ons aan tot recht doen.

Kom, Geest van liefde,
hoop van allen die uitzien
naar de stad van vrede.

Kom, Geest van toekomst
doe ons verlangen naar het rijk
van gerechtigheid en vreugde.

Kom, Geest van eenheid
ban discriminatie en verdeeldheid
zet ons aan dit zelf te bestrijden.

Kom, Geest van Waarheid
laat ons leven in waarachtigheid,
leer ons waarheid te doen.

Kom, Geest van God
leer ons uw kracht te erkennen
doe ons groeien tot warme mensen.

Kom, Geest van Jezus
leer ons jouw woord ter harte te nemen
en het te volbrengen.

Kom, Geest van de profeten
leer ons deze woorden te verstaan
dat wij doen wat goed is.

Kom, Geest van openbaring
dat wij Gods heerlijkheid laten zien
dat wij deze wereld in liefde opbouwen.

V. de Haas

Gedicht 0067: God en Vader hart van leven

Levensadem

God en Vader
hart van leven
levensadem,
diepste diep
van alwat is,
in mensen ons
nabij gekomen.

Wie slaat
raakt U,
wie haat
loochent U,
wie alleen
zichzelf ziet
zie niet Wie
in hem leeft.

Wie zegent
roept U,
wie bidt
hoort U,
wie liefheeft
leeft in U.

Dat wij,
wij voor elkaar
een zegen
liefde warmte zijn

in Jezus'naam
mens als wij
mens naar uw hart

in eeuwigheid

Amen

P. Verhoeven

Gedicht 0068: Ze zeggen dat de geest levend maakt

Ze zeggen dat de geest levend maakt.
Maakt hij dan het harde zacht
maakt hij de oude jong
maakt hij de jonge volwassen
maakt hij de bedroefde getroost
maakt hij het dorre weer groen
maakt hij het vuile weer schoon
maakt hij het gebogene weer recht
heft hij de gevallen op
draagt hij wie niet lopen kan
voedt hij wie honger heeft
laaft hij de dorstige
kleedt hij de naakte
bezoekt hij de zieken
bekommert hij zich om criminelen
vergeeft hij
ziet hij in het gezicht van de ander
zichzelf
stelt hij zich open
laat hij de ander zichzelf zijn
vertrouwt hij op het goede in ieder
houdt hij vol tot het bittere einde
wil hij altijd opnieuw beginnen
wil hij getuigen van Gods goedheid
komt hij zo dapper op voor de verdrukte
weet hij van geen wijken
als hij onrecht bestrijdt
staat hij op, bevrijd van verslaving,
bevrijd van angst, bevrijd van zelfzucht.

Ja, dat doet ie
God
in ons.

V. Krah

Gedicht 69: Kom schepper, adem

Kom Schepper, adem in ons hart
dat koud en eenzaam op jou wacht
en vul ons met jou warme gloed
die mensen anders leven doet.

Jij troost ons machteloos verdriet,
als jij niet komt bestaan wij niet,
jij bent het vuur dat ons ontsteekt,
de adem die ons leven geeft.

In jou zien wij de hand van God
door wie ons zwijgen spreken wordt
als hij ons aanraakt duizenmaal
en wij gaan spreken in zijn taal.

Verlicht ons duistere bestaan
en steek ons met jouw liefde aan,
neem onze zwakke twijfel weg
en zet ons wankel leven recht.

Maak ons toch los van alle kwaad
en breng ons vrede, vroeg of laat,
wijs ons de weg, de goede baan
die wij ons leven moeten gaan.

Geef ons van jou een nieuw gezicht,
een straaltje van Gods lieve licht,
dan worden wij, als jij ons helpt,
een spiegelbeeld van Jezus zelf.

Maria Steehouder

Gedicht 0070: Diep in de akker van ieders wezen

Een lied van hoop

Diep in de akker
van ieders wezen

ligt een schat verborgen.
Zoek en je vindt
God zelf, inwonend,
tastbaar nabij.
De bron van geluk
ontspringt er in hem.

Wie durft te ruimen
in eigen ziel
zal de vonk eens vinden
onder de as.
Weldoende warmte,
sprankelend licht,
een vuurzee van hoop
herovert het hart.

Dan worden mensen
wijd als de wereld,
nemen in hun handen
alles wat leeft.
Niets kan hen stuiten,
zelfs niet de dood.
Want God heeft in hen
zijn toekomst geprent.

Paul Begheyn

Gedicht 0071: Wat kunnen mensen eigenlijk allemaal breken?

Wat kunnen mensen
eigenlijk
allemaal breken?

Hun woord
hun spel
hun verband
met elkaar

Alleen
wie zichzelf
laat breken
heeft recht
van spreken.

Gedicht 0072: Waarom ben ik hier met al die mensen

Paaswake

Waarom ben ik hier
met al die mensen
op dit uur in de late avond?

Omdat wij in de avond
tot rust komen
omdat in het duister
ons oog wordt gescherpt
en wij kunnen zien
hoe het was
wie wij zijn
wie we kunnen worden.

Waarom is deze kerk
zo donker en zo zwart
waarom zie ik mensen
zo vaag voor mij uit?

Omdat uit het donker
het licht nog moet komen
uit de slavernij de vrijheid
en uit de dood het leven.

Wanneer komt er licht
gaan de lampen weer aan
kan ik zien wie het zijn
al die mensen?

Zodra wij hebben gehoord
wie het licht is op onze weg
zodra wij hebben gezien
zijn vuur temidden van ons...

Wees stil en luister
hoort hoe zijn naam geroepen wordt
tot driemaal toe
kijk naar zijn licht
en ontsteek jezelf in vuur en vlam.

Gedicht 0073: Er was eens een korrel graan gezaaid in de grond

Pasen 1993

Er was eens een korrel graan
gezaaid in de grond
geboren om dood te gaan
geen mens die het vond.
Maar heel langzaam brak het open
en kwam er nieuw leven aan
en het heeft zichzelf verloren:
zie het koren
op de akker staan

Hij was als een korrel graan
in de aarde gestrooid
geboren om dood te gaan
beroofd en berooid.
En zijn lichaam werd verbroken
toen Hij zich aan het kruis liet slaan
Zo heeft hij zichzelf gegeven.
En liet zo zijn leven
door de wereld gaan.

Ik weet dat ik sterven moet
niet later maar nu...
en al wat mij leven doet
geef ik aan U.
En heel langzaam breek ik open
als een kleine korrel graan
tot het leven wordt geboren.
Er er zal koren
op de akker staan...

Gedicht 74: Aan het breken van het brood

Emmaus

Aan het breken van het brood
hebben de leerlingen u herkend

uw stem, uw stap
uw perfect citeren van de Schrift
had hen een weg lang
niet bewogen
wat dit éne gebaar
u dan zo eigen?

hoe dikwijls reeds heb ik u
incognito ontmoet
en niet herkend
en zelfs mijn stap verhaast
om u als lastig medereiziger
een eindweegs achterop te laten

als wij het brood breken
en delen met elkaar
als wij elkaar liefhebben
en als broeders en zusters samen zijn
brengen we uw gebaar
weer levend
in ons midden.

Maria Reekmans

Gedicht 0075: Mijn lied zocht verbeterd naar draden in het woud

Ik ben

Mijn lied zocht verbeterd naar draden in het woud,
verborgen vezels, kostbare was,
snoeide takken en liet de eenzaamheid
geuren met lippen van hout.

Elk wezen had ik lief, elke druppel
purper of metaal, water en aren,
de dikke lagen, door ruimte en drijfzand bewaakt,
drong ik binnen
en als een dode zong ik met gebroken mond
in de druiven van de aarde.
Klei, slijk, wijn, alles overdekte me,
ik werd gek toen ik de heupen aanraakte
van de huid, haar bloem brandde
als vuur in mijn keel,

mijn zinnen dwaalden in de steen
en haalden gesloten littekens weer open.
Alles werd tederheid en bronnen.
er restte enkel nog nachtmuziek.

Ik hield niet van de dode goedheid in de straten.
Ik moest niets weten van haar stinkende water,
ik raakte haar besmette zee niet aan.
Ik groef het goede uit als een metaal, ik wroette
dieper dan de bijtende ogen
en tussen de littekens groeide
mijn hart dat op zwaarden geboren werd.
Ik ging mijn vijanden niet zoeken op het plein,
ik lag niet op de loer met gemaskerde hand,
ik groeide enkel mee met mijn wortels
en de bodem uitgestrekt onder mijn masten
ontcijferde de slapende aardwormen.

Ik schrijf voor het volk, ook al kan het
mijn poëzie niet lezen met zijn boerenogen.
Eens komt de dag dat een regel, de melodie
die mijn leven veranderde, ook hun oor bereikt,
dan zal de boer de ogen opslaan,
de mijnwerker zal glimlachend stenen houwen,
de arbeider veegt zijn voorhoofd af,
de visser zal beter zien hoe de vis schittert
die trillend in zijn handen brandt,
de schone, pas gewassen monteur die nog
geurt naar zeep zal mijn Gedichten bekijken
en misschien zeggen ze dan: 'Hij was een kameraad'.
Dat volstaat, ik wens geen andere kroon.
Ik wil dat bij de uitgang van mijnen en fabrieken
mijn poëzie aan de aarde kleeft,
aan de lucht, aan de overwinning
van de mishandelde mens.

Steeds weer ben ik herboren uit de diepten
van verwoeste sterren, ik nam de draad weer op
van de eeuwigheid die ik met eigen handen bevolkte,
en nu ga ik sterven, zonder meer, met aarde
op mijn lichaam, voorbestemd aarde te zijn.
Ik heb geen stukje hemel gekocht
van de priesters. Ik heb ook de duisternis niet aanvaard
die de metafysicus uitvond
voor de zorgeloze rijken.

In de dood wil ik bij de armen zijn
die geen tijd hadden erover na te denken,
terwijl ze geslagen werden door hen die
de hemel bezitten. netjes verdeeld en geordend.
Ik laat de arbeiders uit de kopermijnen,
de delvers naar steenkool en salpeter,
mijnhuis bij de zee is van Isai Negra.
Ik wil dat het een rustplaats wordt
voor de mishandelde zonen
van mijn vaderland, geveld door bijlen en verraders.
in hun heilig bloed gesmoord,
verteerd in vulkanische lompen.
Bij de zuivere liefde die heerste in mijn gebied
wil ik dat de vermoeiden rusten,
de donkeren mogen zich om mijn tafel scharen,
de gewonden mogen slapen in mijn bed.
Broeder, dit is mijn huis, betreed de wereld
van zeebloemen en besterde steen
die ik schiep, vechtend in mijn armoede.
Hier in mijn raam ontstond de klank
als in een groeiende kinkhoren,
later kreeg die klank vastere vorm
in mijn verwarde aardrijkskunde.
Jij komt uit gloeiende gangen.
uit tunnels gebeten door de haat,
doorheen de zwavelsprong van de wind:
hier vind je de vrede die ik voor jou bewaarde.

Pablo Neruda

Uit: Canto General no.15

Gedicht 0076: Dauwt, hemelen, van omhoog

Het lied 'Rorate'

Koor: Dauwt, hemelen, van omhoog,
en, wolken, regent de Gerechte.
Tem uw woede. Gedenk niet
het onrecht dat wij bedreven.
Wrok niet langer, want zie toch:
uw heilige stad een woestijn
Sion één woeste hoogte,

ontroostbaar Jeruzalem:
dat huis waar uw Naam werd geheiligd,
waar onze voorouders kwamen
en zongen naar U toe.

Dauwt, hemelen, van omhoog,
en, wolken, regent de Gerechte.
Allen:
Dauwt, hemelen, van omhoog,
en, wolken, regent de Gerechte.

Koor:
Het onrecht dat wij bedreven,
heeft ons met zweren bedekt.
Als bladeren vallen wij af.
Als een storm jaagt ons voort
het onrecht dat wij bedreven.
En Gij verbergt uw gezicht.
Verpletterd heeft ons het kwaad
dat onze handen bedreven.
En Gij verbergt uw gezicht.

Dauwt, hemelen, van omhoog,
en, wolken, regent de Gerechte.
Allen:
Dauwt, hemelen, van omhoog,
en, wolken, regent de Gerechte.

Koor:
Troost elkaar mijn volk.
Dat deze woorden u troosten:
opdagen zal uw redding.
Dat niet het zwaarte u grijpt,
dat niet de smart u verslindt.
Vrees niet, Ik zal u redden.
Ik ben het, Israëls God,
de Heilige en geen ander.
Ik zal zijn uw Bevrijder.

Dauwt, hemelen, van omhoog,
en, wolken, regent de Gerechte.
Allen:
Dauwt, hemelen, van omhoog,
en, wolken, regent de Gerechte.

Gedicht 0077: Stilte woont daar

Stilte woont daar
waar men stilte toelaat
vrijheid daar
waar men om vrijheid vecht
God woont daar
waar men voor Hem openstaat

Wie leeft die maakt
zijn eigen lied
wie niet leeft
verstaat het niet

Huub Oosterhuis

Gedicht 0078: Mijn bestemming, eens zal ik haar kennen

Mijn bestemming

Mijn bestemming, eens zal ik haar kennen
eens zal ik vinden mijn rust
dan vul ik mijn geest met gezang
en hoef ik niet langer gebogen te gaan

Vol van hoop is mijn hart
dat te rechter tijd mijn redding komt
en aanbreekt de dag dat ik oog in oog
zal staan met mijn bestemming

En als tot dit einde te komen
mijn binnenste wanhopen mocht,
van één vonk zal het al stralen
tot een licht op mijn pad.

En vonken zullen volgen
groeien tot een vuur
en als licht zullen ze dagelijks stralen
en lichten en groeien.

En uit die punten van mijn gedachten

die zich zamelen tot kudden
neem ik mijn letters
en die worden tot woorden.

Rav Kook

Gedicht 0079: Blijf bij ons, Heer, want de dag loopt ten einde
om nabijheid

Blijf bij ons, Heer,
want de dag loopt ten einde
en de avond valt over ons neer.

Blijf bij ons, Heer,
want wij vrezen het duistere dreigen
van een nacht die een eeuwigheid duurt.

Blijf bij ons, Heer,
want wij wachten gespannen op de morgen
en wij weten niet of hij wel komt.

Blijf tot ons spreken, ook als wijzelf
door onheil vandaag woordeloos zijn geworden.

Blijf naar ons omzien, wanneer onze ogen
speuren naar een lichtpunt in de donker.

Blijf naar ons luisteren, als wij u zeggen
wat wij nog aan niemand hebben toevertrouwd.

Blijf bij ons, Heer,
met een enkel woord, een eenvoudig gebaar
vol warmte, troost en gemeenschap.

Blijf bij ons, Metgezel,
ga met ons mee onderweg en vertel ons
het geheim van geloof, hoop en liefde.

Blijf bij ons, Vriend -,
en help ons dat wij u niet verlaten
in al jouw eenzaamheid van deze nacht.

Blijf bij ons, blijf ons nabij, blijf ons bij.

Gedicht 0080:

Ik vroeg het aan de vogels

Vragenderwijs

Ik vroeg het aan de vogels
de vogels waren niet thuis

ik vroeg het aan de bomen
hooghartige bomen
ik vroeg aan het water
waarom zeggen ze niets
het water gaf geen antwoord

als zelfs het water geen antwoord geeft
hoewel het zoveel tongen heeft
wat is er dan

wat is er dan
er is alleen een visserman

die draagt het water
onder zijn voeten
die draagt een boom
op zijn rug
die draagt op zijn hoofd een vogel.

G. van der Graft

Gedicht 0081: ik zou mijn ogen willen sluiten

ik zou mijn ogen willen sluiten
voor al die mensen
door de oorlog op de vlucht

ik zou mijn ogen willen sluiten
voor de moeder
met het dode kind in haar armen

ik zou mijn ogen willen sluiten
voor de jongere
die als enige weg de dood ziet

ik zou mijn ogen willen sluiten
voor de jonge mensen
doelloos, zoekend naar een onderdak

ik zou mijn ogen willen sluiten
voor de kinderen
levend op het afval van onze welvaart

ik zou mijn ogen willen sluiten
voor de vrouw misbruikt
getekend door het verleden

ik zou mijn ogen willen sluiten
maar dan kan ik 's nachts niet slapen

Rieke Mes

Gedicht 0082: Heer, ik gooi mijn vreugde

Heer, ik gooi mijn vreugde
als vogels naar de hemel.
De nacht ging aan flarden uiteen
en ik ben zo blij om het licht.
Zo een dag, Heer, zo een dag.

Heer, ik ben zo blij met de morgen.
Vogels zingen, engelen zingen en ik ook.
Ik jubel: onze harten staan open
voor uw genade.
Ik voel mijn lichaam leven: dank u.
De zon brandt op mijn huid: dank u.
Het meer rolt tegen het strand
en het schuim spat tegen mijn huis: dank u.

Almachtige Heer, ik ben zo blij
met u en met uw schepping.
En dat u daarachter en daarnaast
en daarboven en daarvoren

en in ons zijt: dank u.

Ik gooi mijn vreugde
als vogels naar de hemel.
Een nieuwe dag,
hij glinstert en hij knettert,
knalt en jubelt van uw liefde.
U maakt iedere dag. U telt iedere dag
als de krullen op mijn hoofd.
Alleluia, Heer!

Gedicht 0083: Het kind is geboren

ANTIFOON VOOR KERST

Het kind is geboren
alleen voor wie zijn taal
wil horen
is het kind geboren, want

De taal is de taal van de dingen
de taal is de spraak van de vrede
de taal is de tongval van de schepping
de taal is de vlag en wimpel van
het glijdende verrijzende vlaggeschip
leven dat voorbij gaat aan het niets.

Want het kind is geboren
alleen voor wie de vrede
voor wie de schepping wil horen
want

De vrede is de vrede van Gods dingen
de vrede is de adem van de ruimte
de vrede is het dal tussen de heuvels
de vrede is het brood aan de maaltijd
zij is de oogwenk van de geliefde
zij is de handdruk en de armslag van
het lichaam
de vrede van de maan die schijnt
in de waterspiegel van de eeuw
dit alles en nog meer dan het dichter-
lijk merendeel van heel de schepping.

Want het kind is geboren
voor hen die luisteren en horen
voor hen die met de tong alles weten
die zich in het denken vergissen
zich vergewissen van bloemen en vissen
voor wie wil beiden en verbeiden
want hij heeft gezegd
in het idioom van de schepping
in de grammatica van het lichaam
in alle buurten en buitenwijken
op praatdrempels en in alle vormen
van bestaan en niet bestaan
is het kind geboren
voor iedere omgeving en elke ingeving
voor de neigende zon
voor de neigende maan en
voor het neigende lichaam
is het kind geboren voor wie het wil
horen.

Jan Boelens

Gedicht 0084: Jij wordt terecht genoemd

Jij wordt terecht genoemd
de hoop van allen, die onomwonden
en door alles heen
onkreukbaar en rechtvaardig blijven.
Dat is mijn diepste overtuiging.

Wel kost het mij alle moeite,
angstzweet en tranen, om dit vol te houden,
want weet je, als ik zie hoe makkelijk
en vlot de rijken leven, dan ben ik soms jaloers.

Het gaat ze immers voor de wind.
Ze zien er gezond, verzorgd en krachtig uit
en ze vinden steeds meer middelen
om het lijden van zich af te houden.
Onze zorgen kennen ze niet en ze hebben
geen weet van wat de arme moet doorstaan.

Ze kijken van 'wie doet me wat'
en houden met geweld in stand,
dat zij alleen met recht op deze wereld zijn.

Met blaffen naar boven en bijten naar onder
gaan ze hun goddelijke gang,
in hun kielzog de dwazen
die als papegaaien hun holle leuzen
klakkeloos herhalen.

Als jij ter sprake komt,
als het woord God valt,
dan zeggen ze:
'ach wat, die staat al zo lang buiten spel'
En het gaat ze nog goed ook, die profiteurs.

Daarom heb ik lang gedacht:
heeft het wel zin dat ik volhoud
rechtvaardig te zijn
en dat ik niet, als zij, corrupt
mijn eigen gang zou gaan?

totdat mijn ogen open gingen
en ik dwars door alle sier en schone schijn
de afgang van die gasten zag:
hun vlucht omhoog, zo zie ik nu,
is in feite hun glijbaan naar de ondergang.
Als een droom vervliegt hun hebben en houden.
En dat maakt hun sterven tot een regelrechte ramp

Neen, ik houd het bij jou,
Jij bent ondanks alles mijn leven en geluk,
en ooit zul jij -dat weet ik zeker-
de armen in ere herstellen.

Jan van Opbergen

naar psalm. 73

Gedicht 0085: Heer van leven en dood

Heer van leven en dood,
kan het uw wil zijn

dat mensen ziek worden?
Kan het uw wil zijn
dat mensen sterven?
Beleeft u er vreugde aan
dat mensen doof of blind
of lam geboren worden?

Dat mensen, noodgedwongen,
in krottenwijken moeten hokken,
ten prooi aan een troosteloos lot?
Waarom zorgt u niet beter
voor de mensen op uw aarde?
Waarom is het hier zo slecht verdeeld?

Heer, kon ik maar geloven
dat u uw wereld nieuw maakt.
Kon ik maar geloven
dat u troost geeft als wij ziek zijn.
Kon ik maar geloven
dat zienden niet blind blijven,
maar de nood van anderen zien.
Dat sprekenden niet verstommen,
maar voorsprekers van de rechtelozen zijn.
Kon ik maar geloven,
dat ook wijzelf niet doof zijn
voor wie in nood is en in pijn.
Heer, geef mij dat geloof
en laat uw wil geschieden
door ons en alles wat wij doen.

Gedicht 0086: Staak dit zingen

Staak dit zingen van koraalzang,
het paarden tellen aan de rozenkrans.
Wie vereert je in die donkere hoek van de tempel
waarvan elke deur gesloten is?
Sla je ogen op en zie,
waar is je God?

Daar waar de boer de harde grond ploegt
en de stratenmaker stenen hooft.
Bij hen is Hij
in de brandende zon en de regenstromen.

Zijn kleren zijn met stof overdekt.
Leg je heilige mantel af, doe zoals Hij:
daal af tot het stof van de aarde.

Verlossing! Waar vind je verlossing?
Heeft niet de Meester zelf vol vreugde
zich geboeid met de kluisters der schepping?
Hij is gevangen met ons, voor altijd.

Is de tijd van gebed en inkeer voorbij,
ruil dan je wierook voor stank van zweet.
Wat geeft het, al zijn ook je kleren
vol gaten, scheuren en vlekken?
Durf God te ontmoeten zoals je bent
met al je zorgen en moeiten.

Rabindranath Tagore

Gedicht 0087: Gelukkig zij die zich aansluiten bij hun

Gelukkig zij die zich aansluiten bij hun
wijkgemeenschap,
want zij helpen bij Gods heilswerk.
Gelukkig wie helpen de dorpsmoeilijkheden
op te lossen,
want zij leren het volk op eigen krachten bouwen.
Gelukkig wie stil bidden thuis of op straat,
want Gods Geest woont in hun hart.
Gelukkig wie mensen helpt één te worden,
geen macht zal hen nog uiteenslaan.
Gelukkig wie de bijbel lezen en zich erover
bezinnen,
want zij bekijken het leven met Gods oog.
Gelukkig wie leren samen te werken,
want zij zijn bevrijd van winstbejag.
Gelukkig wie zich niet laten omkopen
of bang maken,
zij zijn niet de prooi van de machten.
Gelukkig wie niet leven voor brood en
spelen,
zij zullen niet lijden onder illusies.
Gelukkig wie zich scharen aan de kant van
de zwakken,

daar ontmoeten zij Jezus, de Zoon van God.
Gelukkig wie niet buigen voor grote monden,
zij weten dat alles vergankelijk is.
Gelukkig wie steeds weer mensen bijeen
willen brengen,
zij stichten het Rijk van God.

Gedicht 0088:Kinderen, geurend naar de aarde

Lente

Kinderen, geurend naar de aarde,
naar warme dieren, vluchtig groen,
met snelle tranen in de ogen
en snelle glimlach in de zon.

Jong meisje met je schrille jeugdlach
je lichte huid en spits profiel
teer buigend naar de lentekuikens
in 't zonlicht, iriserend spel.

O man, wiens hart, door liefde uitgewoond
doorvloeid wordt met de zilverkoude stromen,
de jeugd, de vogelzang, de duisterrode bomen
wiegend wijd uitgekamde kant in brede wind:

de oude lente is gekomen.

Hans Warren.

Gedicht 0089: Werkelijk, ik leef in duistere tijden!

Aan het nageslacht

Werkelijk, ik leef in duistere tijden!
Het argeloze woord is dwaas. Een glad voorhoofd
duidt op ongevoeligheid. Wie lacht
heeft enkel het verschrikkelijke nieuws
nog niet gehoord.

Wat zijn dat voor tijden, waarin

een gesprek over bomen haast een misdrijf is,
omdat het een zwijgen over zoveel wandaden inhoudt!
Die daar in alle rust op straat loopt,
is die al onbereikbaar voor zijn vrienden
die in nood verkeren?

Het is waar: ik verdien m'n kost nog,
maar geloof me: dat is louter toeval.
Niets van wat ik doe, geeft mij het recht om
me vol te eten.
Toevallig bleef ik gespaard. (Als mijn geluk
het laat afweten, ben ik verloren).

Men zegt mij: Eet en drinkt toch!
Wees blij dat je het lust.
Maar hoe kan ik eten en drinken, als
ik mijn eten ontruk aan de hongerige
en iemand die dorst lijdt, mijn glas water tekort komt?
En toch eet en drink ik.

Ik zou ook graag wijs zijn.
In de oude boeken staat, wat wijs is:
je buiten de strijd van de wereld houden en de korte
tijd doorbrengen zonder vrees;
maar het klaarspelen zonder geweld,
kwaad met goed vergelden,
je wensen niet vervullen maar vergeten,
dat geldt als wijs.
Dat alles kan ik niet.
Werkelijk, ik leef in duistere tijden!

Gedicht 0090 Heb je dorst?

Heb je dorst?
Kom dan bij mij.
Hier is water.
Kom maar bij mij,
ook al heb je geen geld.
Je kunt wijn drinken
en melk.
Het kost je niets.

Kom maar eten,

geld heb je niet nodig.
Trouwens,
waarom zou je je geld uitgeven
voor iets dat niet vult?
Waarom zou je in de beurs tasten
voor iets dat je honger niet stilt?
Luister toch naar mij,
dan krijg je echt brood.
Bij mij is er volop te eten.

Kom maar naar mij,
en open je oren,
luister naar mij.
Pas dan zul je echt leven!

Hoor je me goed?
We gaan samen verder,
voorgoed.
Dat had ik toch beloofd,
weet je nog wel?

Ga dan naar God toe.
Als je zoekt
zul je hem vinden.
Roep maar om hem,
want hij is vlakbij.

(Jesaja 55, 1; 3-6)

Gedicht 0091: Tweemaal per dag, Heer kleurt u de hemel

U kleurt de hemel vol schoonheid

Tweemaal per dag, Heer
kleurt u de hemel vol schoonheid.
De heldere stralen van de zon in de morgen,
de gouden en purperrode in de avond.
Geen mens kan zo'n schoonheid maken,
geen kunstenaar zo'n schitterend schilderij.
Dit is een land van overvloed
met prachtige, rijke oogsten.
Dikke sagobomen met het binnenste vol merg.

Stevige wortels van de taro.
Klimranken van kaukau.
Groene planten en trossen bananen.
Brede rivieren vol voedsel in soorten.
Vissen en makrelen uit de zee.
Hoge palmen vol kokosnoten.
Struiken vol koffie en mooie thee.

Maar, Heer,
hoe weinig sta ik erbij stil,
hoe zelden vind ik een woord van dank.
Als een vader bekommert u zich om mij.
U bent een sterke krijger in de strijd
die ons beschermt tegen alle onheil.
Moest ik al uw weldaden tellen,
zij zouden talrijk zijn als bladeren
aan een boom.
Uw liefde kent geen grenzen.
Altijd is zij bij me als de wolken aan
de hemel.
Laat mij, Vader in de hemel,
volop genieten van het leven
en laat mij delen
in uw schoonheid en uw overvloed.
Dat alle mensen van u houden.

Papua-Nieuw Guinea

Gedicht 0092: Het brood dat wij vragen

Het dagelijks brood

Het brood dat wij vragen is om uit te delen.
Hoe kan ik elke dag om meer blijven vragen
als sommigen niet eens genoeg hebben?
Hoe kan ik in overvloed leven
als anderen in verschrikkelijke nood omkomen?
Voor ik weer bij u kan aankloppen om meer,
laat mij delen van het vele dat ik al bezit.
Wanneer u in overvloed geeft,
moet ik geven tot het niet meer kan.

Om offers te kunnen brengen voor uw zaak,

voor onze broeders en onze zusters,
hebben wij uw brood van het leven nodig,
de genade om bevrijd te worden van egoïsme
en het koesteren van onszelf.
Wij weten dat wij om te kunnen zorgen en delen,
om te werken aan rechtvaardigheid en vrijheid,
uw kracht, uw moed en uw genade nodig hebben.

Schenk ons de kracht
om de structuren van onrecht te ontmantelen
die mensen blijven onderdrukken;
om te werken voor de bevrijding van ons allen
die gevangen zitten in het web
van hebzucht, egoïsme, gierigheid;
om de waardigheid te herstellen
van de vertrapten, de zwakken en de lijdenden.

Schenk ons moed
om op te komen voor het brood van rechtvaardigheid;
om onze stem te verheffen voor gediscrimineerden
die geen stem meer hebben;
om de handen in elkaar te slaan met zwakken
en geringen.

Schenk ons uw genade
zodat wij nieuwe mensen worden in uw Zoon
Jezus Christus, vervuld van zijn liefde
en Geest, zodat ook wij uw werktuigen kunnen
worden voor de taak die Jezus ons gaf.

Anthony Rogers

Gedicht 0093: Luister Israël, de Eeuwige is onze God,

Luister Israël, de Eeuwige is onze God,
de Eeuwige alleen.
Gij moet de Eeuwige, uw God, beminnen
met heel uw hart, met heel uw ziel
en met alle krachten.
De woorden die ik u heden voorschrijf
moet gij in uw hart prenten.
Gij moet er met uw kinderen
telkens opnieuw over spreken,

wanneer gij thuis zijt en onderweg,
als gij slapen gaat en opstaat.
Bind ze als een teken op uw hand
en als een band om uw voorhoofd.
Grif ze in de deurposten van uw huis
en op de poorten van uw stad.
Zo zult gij u al mijn woorden herinneren
en ze onderhouden
en zult ge heilig zijn voor uw God.
Ik ben de Eeuwige, uw God
die u uit het land van Egypte heb gevoerd
om uw God te zijn.
Ik ben de Eeuwige, uw God!

Voor altijd blijft dit woord voor ons:

Gedicht 0094: Mijn dochter, mijn zoon, mijn broer

Nu blij dan treurig

Mijn dochter, mijn zoon
mijn broer, mijn zus
geloof niet in
je gevoel van dit moment.
Het verandert vlug in iets anders,
zolang je leeft
zal veranderlijkheid je raken
ook tegen je wil
zodat je nu blij
dan treurig
nu rustig
dan verward
nu met gevoel voor God
dan zonder gevoel voor God
nu vlijtig
dan lui
dan vluchtig
blijkt te zijn.

De wijze die iets weet van eigen hart
staat boven al dat wisselen,
let niet op dat gevoel in zichzelf
of van welke kant

de wind steeds anders waait,
maar wel hierop
dat heel de richting van zijn geest
toewerkt en verder komt
naar wat bedoeld,
verlangd en goed is.

Zo blijf je steeds jezelf
één en dezelfde
ongeschokt
je oog eenvoudig
door zoveel verschillend gebeuren
op mij
ononderbroken gericht.
waar en waarachtig,
onwrikbaar en eeuwig,
rechtvaardig en trouw,
beminnelijk en bemind,
wenselijk en welluidend,
ontzagwekkend en majesteitelijk,
volmaakt en verkondigd,
goed en schoon.

Voor altijd
voor de mensen van alle tijden,
voor onze vaders en voor ons,
voor onze kinderen
en voor onze nakomelingen,
voor alle nakomelingen
uit het zaad van Israël,
uw dienaren.

Voor de eersten en voor de laatsten,
woorden, goed en blijvend voor altijd,
waarheid, geloof, wet, onherroepelijk.
Uw verblijf is in de diepten van het heelal
uw gerechtigheid en uw goedheid gaan
tot aan de grenzen van de aarde.
Uit Egypte hebt Gij ons gered, Eeuwige,
onze God.
Uit het slavenhuis hebt Gij ons bevrijd.
Koning, levende God, Eeuwige allerhoogste,
verhevene, grote, ontzagwekkende,
die de trotsen vernedert,
die de vernederden omhoog heft

die de gevangenen bevrijdt
die de verdrukten verlost
die de armen helpt.
En dit antwoord geeft aan uw volk
in het uur waarop het tot u roept.
Lof aan de allerhoogste God
Hij zij gezegend.
Aan Mozes en de kinderen van Israël
geeft Gij antwoord
door een lied
en volmaakte vreugde.

Liturgie van de synagoge

Gedicht 0095: Zaligsprekingen - Voor vrienden van bejaarden

Zaligsprekingen

Voor vrienden van bejaarden.

Zalig zij die begrip tonen
voor mijn onzekere stap en mijn bevende hand.

Zalig zij die weten
dat mijn oren nu moeite hebben om te horen.

Zalig zij die mijn bijziendheid aanvaarden
en mijn trager verstand.

Zalig zij die niets lieten merken
toen ik vanmorgen morste met mijn koffie.

Zalig zij die even stilstaan
om een praatje met mij te maken.

Zalig zij die nooit zeggen:
"het is al de tweede keer, dat je dit vertelt".

Zalig zij die de gave bezitten
om gelukkige dagen van vroeger op te roepen.

Zalig zij die aanvoelen
hoe moeilijk het is om mijn kruis te dragen.

Zalig zij die door hun liefde
de dagen verlichten die nog te leven blijven
op mijn laatste reis naar het huis van de Vader.

Gedicht 0096: Wie zegt jij dat ik ben?

Wie zegt jij dat ik ben?
Om in mensen mens te worden

Die naar menselijke gewoonte
met een eigen naam genoemd werd
toen hij in een ver verleden
werd geboren, ver van hier

die genoemd werd: Jesjoe, Jezus
zoon van Jozef, zoon van David
zoon van Jesse, zoon van Juda
zoon van Jacob, zoon van Abraham
zoon van Adam, zoon van mensen

die ook zoon van God genoemd wordt,
heiland, visioen van vrede
licht der wereld, weg ten leven
levend brood en ware wijnstok

die, geliefd en onbegrepen,
werd bewaard in taal en teken
als een eeuwenoud geheim
als een wachtwoord doorgegeven
als een vreemd vertrouwd verhaal

die een naam in mijn geheugen
die de stem van mijn geweten
die mijn waarheid is geworden:
hem gedenk ik hier en noem ik,
als een dode die niet dood is,
als een levende geliefde

die gekozen heeft te leven
voor de armsten van de armen
helpman, reisgenoot en broeder
van de allerminste mensen

die, ten dage dat hij rondging
door de dorpen van zijn landstreek
mensen aantrok en bezielde,
hen verzoende met elkaar

die niet steil en ongenaakbaar
niet hooghartig, als een heerser
maar in knechtsgestalte leefde

die zijn leven voor zijn vrienden
prijs gaf, door een vriend verraden,
die, getergd tot op het kruis,
voor zijn vijand heeft gebeden,
die, van God en mens verlaten,
is gestorven als een slaaf

die gestrooid is in de akker
als het kleinste van de zaden,
die daar wacht een lange winter
in de stilte van de dood,
die als graan geoogst zal worden
die als brood gedeeld wil worden
om in mensen mens te worden

die, verborgen in zijn God,
onze vrede is geworden,
onze ziel tot rust gekomen,
die ons groet vanuit zijn verte
die ons aankijkt van dichtbij
als een kind, een vriend, een ander

hem gedenk ik hier, hem noem ik
en beveel hem bij je aan
als je levende geliefde
als de mens die naast je is.

Huub Oosterhuis

(uit: Hoe ver is de nacht)

Gedicht 0097: De liefde geeft alleen zichzelf

De Pijn kennen van tederheid

De liefde geeft alleen zichzelf
en put ook uit zichzelf alleen.
De liefde neemt niet in bezit,
en wil ook niet in bezit genomen worden;
want de liefde is zichzelf genoeg.

En als gij liefhebt zeg dan niet:
'God woont in mijn hart',
maar veeleer:
"Ik ben in het hart van God".
En meen niet dat gij richting kunt geven
aan de loop van de liefde,
want de liefde richt uw loop,
zo zij u waardig acht.

De liefde zoekt alleen zichzelf te vervullen.
Maar zo gij liefhebt en begeren moet,
laat uw begeerten zijn:
Te smelten tot een kabbelende beek,
die haar lied zingt tot de nacht;
De pijn te kennen van te veel tederheid;
Gewond te worden door uw eigen begrip
van liefde;
En bereidwillig en vol vreugde te bloeden;
Bij het morgenlicht te ontwaken
met een gevleugeld hart en te danken
voor een nieuwe dag van liefde;
Op het middaguur te rusten
en de vervoering der liefde te overpeinzen;
Vol dankbaarheid huiswaarts te keren
in het avonduur;
En in te slapen met een gebed
voor de beminde in uw hart
en een loflied op uw lippen.

Kahlil Gibran ('De Profeet')

Gedicht 0098: O jij windroos van de pijnen!

Job

O jij windroos van de pijnen!
Door oertijdstormen
in de telkens andere richting van het onweer
getrokken;
zelfs jouw zuiden heet nog eenzaamheid.
Waar jij staat, is de snavel van de smarten.

Je ogen liggen diep in je schedel verzonken
als holenduiven in de nacht
die de jager blind uithaalt.
Je stem is stom geworden,
want zij heeft teveel Waarom gevraagd.

Bij de wormen en vissen heeft je stem zich
gevoegd.
Job, je hebt alle nachtwakes doorweend
maar eens zal het sterrenbeeld van je bloed
alle opgaande zonnen laten verbleken.

Nelly Sachs

Gedicht 0099: Zie, mijn Meester zoekt troost,

Zie, mijn Meester zoekt troost,
op het strand van mijn hart,
een oord mij slecht bekend!

Mijn stem klinkt schor en zwak
als ik in 't hete zand
dwaal tussen stukken wrak ...

Zing, o zee in mijn hart,
in deinende golven,
het lied dat ik niet zuig!

En omspoel Zijn voeten
in koele verkwikking,
doch ... wis Zijn spoor niet uit.

Immers zó vind ik Hem,
die op 't strand van mijn hart
zich buigt en zoekt naar troost,
zo klein als 'n korrel zand

in de held're druppel
van mijn échte traan ...

O, mijn zingende zee,
spoel over in mijn ogen!!!

Sylvia Hetarikon

Gedicht 100: EEN VREEMDELING ZIJN

Een vreemdeling zijn
is nooit meer echt geborgen zijn,
is iets dat rondzingt in de lucht,
dat altijd meezingt als je vlucht,
dat je je leven niet verlaat,
dat meevlucht als je verder gaat.
Een vreemdeling zijn,
je weet nooit waar je heen mag gaan,
je hebt geen poot om op te staan.
Een mens te zijn is vreemdeling zijn.

Bij elke morgen die opnieuw verschijnt,
geen vaderland, geen moederhuis,
altijd op weg en nergens thuis,
een mens die altijd vluchten moet,
een vreemdeling te zijn voorgoed.
Een vreemdeling zijn.

Geen land om thuis te zijn,
als een pakket van huis te zijn,
de wortels die je achterliet
zijn afgesneden als het riet,
en niet de afstand doet je pijn,
maar 't altijd afgesneden zijn.
Een vreemdeling zijn,
je land dat niet meer van je is,
je liefhebt en je altijd mist,
waarvan je schreit.
Een vreemdeling zijn.

Altijd onzeker in de wind,
altijd te hakkelen als een kind,
gebroken woorden in je mond,

verraden steeds een vreemde grond,
je diepste zijn, heel je verhaal
blijft altijd steken in de taal.
Een vreemdeling zijn,
je woord vindt nergens onderdak,
je stamelt waar je vroeger sprak,
zo blijf je klein.
Een vreemdeling zijn.

Bij elke morgen die opnieuw verschijnt
geen vaderland, geen moederhuis,
altijd op weg en nergens thuis,
een mens die altijd vluchten moet.
Een vreemdeling te zijn, voorgoed.

Gevlucht van land, van volk,
verjaagd van hier naar daar.
Je zal vreemdeling zijn.

(Dit lied zong Adriaan Booijen op de Landelijke Diakonale dag)

Gedicht 0101: EEN ZAAIER GING UIT

Zondagslied voor de gelijkenis van de zaaier

Een zaaier ging uit om te zaaien,
hij zaaide zo wijd als de wind,
zo wijd als de winden waaien
waar niemand een spoor van vindt.

Een deel van het zaad ging verloren,
een deel van het zaad werd graan,
maar niemand weet van te voren
de weg die het zaad zal gaan.

Het wordt op de wegen vertreden,
het valt in een vruchteloos graf,
het sterft aan de doornen beneden,
de vogels van boven af.

De lage, de hoge gevaren
bedreigen het kiemende graan,
maar soms kan het openbaren

de zin van het aardse bestaan.

Er is geen verwachting van leven,
tenzij in de dood van het zaad,
wij moeten de aarde vergeven
dat zij ons sterven laat.

O Zaaier, ga uit om te zaaien
de kiem waaruit leven ontstond,
zo wijd als de winden waaien
en maak ons tot moedergrond!

Guillaume van der Graft

Gedicht 0102: Al zwijgen de mensen

Al zwijgen de mensen
de bergen zwijgen niet
zij tonen ons het rotsvast geheim
dat er een grond van leven moet zijn
zij bewaren voor ons het oergeheim
dat wij in God geborgen zijn.

Al zwijgen de mensen
de bomen zwijgen niet
zij zingen ons het kwetsbaar geheim
dat er een kracht tot leven moet zijn.

Al zwijgen de mensen
de vogels zwijgen niet
zij zingen ons het kwetsbaar geheim
dat er adem tot leven moet zijn.

Al zwijgen de mensen
de wateren zwijgen niet
zij tonen ons 't verfrissend geheim
dat er een bron van leven moet zijn.

Al zwijgen de mensen
de dieren zwijgen niet
zij leren ons het veilig geheim
dat er behoud van leven moet zijn.

Al zwijgen de mensen
de kinderen zwijgen niet
zij dromen ons het eeuwig geheim
dat ons leven een wonder moet zijn.

Henk Jongerius

Gedicht 0103: De Geest wil mensen inspireren

De Geest wil mensen inspireren
en reinigen van alle schijn
met eindeloos geduld hen leren
getuigend kind van God te zijn.

De Geest wil mensen troostend leiden
uit klamme schaduwen van dood,
ook hen van alle pijn bevrijden
en voeden met het hemels brood.

De Geest zal mensen nooit beschamen,
reikt kleingelovigen de hand,
doorgront het hart, roept hen bij name,
geleidt hen naar het Beloofde land.

De Geest leert mensen te verwachten,
Hij daalde neer en geeft hen hoop,
onttroont de angsten, boze machten,
Zijn trouw bezegeld door de doop.

De Geest wil mensen samenbinden,
van alle ras, en taal en tijd,
hen helpen elkaar terug te vinden,
door grenzen heen en wereldwijd.

De Geest leert mensen te aanvaarden,
bereidt een weg, bemoedigt hen,
behoedt de kerk, bewaart de aarde,
dat ik, Heer, zo de Geest herken.

Jan Mobach

Gedicht 0104: Hij moest zijn hart, zijn zwaar hart, achterlaten

HET GROTE LIJDEN

Hij moest zijn hart, zijn zwaar hart, achterlaten
Toen hij naar zijn natuur zich weer onthief.
Wij, die na 't afscheid om den heuvel zaten,
Wisten, hij heeft in angst, in doodsangst, lief.

Ach, wij verlieten wat wij nooit bezaten,
En vonden meer dan we ooit hadden gemist -
Maar hij, tussen twee eenzaamheden, wist
Toen hij verliet, tevens te zijn verlaten.

Zijn leed vervreemdde hem, 't was groter dan
Het hart, het was een over hem losbrekend
Noodweer dat hem onttrok aan het gezicht -

Daar, in dien duist'ren tuin, ter zijde van
De wereld, riep zijn stem, van ver nog, smekend:
'Maakt met mij, één uur' - Toen viel alles dicht.

Martinus Nijhoff

Gedicht 0105: Nacht is om de huizen heen

Lied om de mensenzoon

Nacht is om de huizen heen,
dood is in de bomen,
straat is uitgestorven steen,
aarde moederziel alleen,
tot er licht zal komen
van al zo hoge.

Hemelen en aarde slaan
dicht in vrees en dromen,
korte dagen breken aan,
niet te zijn zijn zon en maan,
tot er licht zal komen
van al zo hoge.

Wacht maar op de morgenster

met drie gouden kronen,
en al staat hij heinde en ver,
twintig eeuwen hopen er
tot het licht zal komen,
van al zo hoge.

Niemand heeft genoeg aan brood,
want je leeft van woorden,
zij gaan verder dan de dood
en ze zijn de stille hoop
dat hij wordt geboren
als nooit tevoren.

Jan Duin

Gedicht 0106: Zijt Gij waarop de wereld wacht

Antwoordlied

Zijt Gij waarop de wereld wacht
of wachten wij een ander?
Zult Gij, een zwakke zonder macht,
als koning heersen in Gods kracht,
ons leiden tot elkander?

'Ik geef aan blinden het gezicht
en oren aan de doven
Zalig die, door Mij opgericht,
ziende mag lopen in het licht
en horende geloven'.

Muus Jacobse

Gedicht 0107: De zachte krachten zullen zeker winnen

De zachte krachten zullen zeker winnen
in 't eind - dit hoor ik als een innig fluistren
in mij: zo 't zweeg zou alle licht verduistren,
alle warmte zou verstarren van binnen.

De machten die de liefde nog omkluistren,

zal zij, allengs voortschrijdend, overwinnen,
dan kan de grote zaligheid beginnen
die w'als onze harten aandachtig luistren

in alle tederheden ruisen horen
als in kleine schelpen de grote zee.
Liefde is de zin van 't leven der planeten
en mense' en diere'. Er is niets wat kan storen
't stijgen tot haar. Dit is het zeekre weten:
naar volmaakte liefde stijgt alles mee.

Henriette Roland Holst-van der Schalk

Gedicht 0108: Zo was die man, zijn naam ben ik vergeten,

Zo was die man, zijn naam ben ik vergeten,
maar wat waar is moet worden gezegd,
zevenmaal heeft hij in de bajes gezeten
en toen hij doodging heeft niemand hem afgelegd.

Zijn moeder was een hoer, moest ik later horen,
en zijn vader heeft hij nimmer gekend,
en de eerste liefde die hij ontving, was van een gore
schlemiel, die hem opnam in zijn band.

Wie meer wil weten moet gaan naar de rechtbank,
want daar staat het in geuren en kleuren vermeld,
zevenmaal heeft hij in de bajes gezeten,
en de achtste maal zat hij tussen twee bumpers bekneld.

Toen was hij dood - maar één van zijn vrinden
heeft op zijn graf deze woorden gezeid:
dat hun makker altijd 'Ons-lief-Heertje' beminde
en nu vrij was tot in eeuwigheid.

En niemand kan zeggen: dit is een leugen,
want niemand van ons heeft naast hem gestaan
en het hemelrijk is voor hen, die niet deugen
en voor zondaars is Christus doodgegaan.

En zo gij die man hebt veracht in dit leven,
vreest niet, als ge hem hierboven ontmoet,
want de dief en de burger zijn er om 't even:

twee zwarten gereinigd door hetzelfde bloed.

H.M. van Randwijk

Gedicht 0109: Veel woorden zoek ik om uw naam te eren

Maria-lof

Veel woorden zoek ik om uw naam te eren,
maar elke letter vlekt uw witte kleed,
want niemand is er, die Hem kan begeren
als gij het deed.

En niemand is er, die zijn bloed kan dragen
zo vlekkeloos en blij als eens uw schoot,
of die zijn voedsel was in vroege dagen,
zijn morgenbrood.

Het Licht, waarin wij leven, werken, strijden,
het sliep in u, reeds van de aanvang af:
gij zijt de bloesem, die zijn hart verblijdde
zijn kroon, zijn graf.

Welk woord zou u dan kunnen eren,
daar Hij u zelf geëerd heeft, bovenal?
Open mijn hart, dat Hij zal triomferen,
wanneer ik in zijn hand mag wederkeren,
dan zal uw blijdschap mij de woorden leren,
waarmee ik zingen zal.

Gabriël Smit

Gedicht 0110: Gelijk, als in een kolk een steentje valt te gronde

Gods besluit

Gelijk, als in een kolk een steentje valt te gronde,
Het water werpt terstond een ringske in het ronde,
En van het ene komt een ander schieten uit,
Waarvan een ander straks, en weer een ander spruit.

Zodat in korte tijd de ogen daarop dwalen,
De grootte noch 't getal niet kunnen achterhalen:
Zo gaat 't ook met mij, o grote God en Heer,
Van toen mijn tong begon te stamelen uw eer;

Het ene denk ik na, het ander valt mij inne,
Uw wijsheid, uw gericht, uw waarheid, uw minne
Omringen mij tezaam in ene ogenslag:

En, wil ik van het een of 't ander doen gewag,
Uw raad en uw besluit mij zo geheel verslinden
Dat ik daarin noch grond noch oever weet te vinden.

Jacobus Revius (1586-1658)

Gedicht 0111: Vader. Waarom als iemand dat woord zegt

Vader en zoon

Vader. Waarom als iemand dat woord zegt
kijk ik nog steeds vooruit, niet achter mij?
ben ik niet, zoek ik? Het is toch voorbij?
jij bent toch in de regen weggelegd?

Wat verwacht ik dan: je hand op mijn hoofd?
Waar zou ik moeten komen? ben je daar
nog wel, warm woord? Of hebben ze je naar
het huis gebracht waarin je hebt geloofd?

Als ik het hoor is het of ik zelf riep.
Ik moet al antwoord geven en ik ken
nauwelijks de vraag die ik nog altijd ben.

Ja, zeg ik en kijk om. De nacht is diep.
Ik weet opeens waarvoor je hebt geleefd:
ik draag de naam van wie de dood doorgeeft.

Michel van der Plas

Gedicht 0112: Egidius, waer bestu bleven?

Egidius, waer bestu bleven?
Mi lanct na di, gheselle mijn;
Du coors die doot, du liets mi tleven.
Dat was gheselschap goed ende fijn,
Het sceen teen moeste ghestorven sijn.

Nu bestu in den troon verheven,
Claerre dan der zonnen scijn;
Alle vruecht es di ghegheven.

Egidius, waer bestu bleven?
Mi lanct na di, gheselle mijn;
Du coors die doot, du liets mi tleven.

Nu bidt vor mi, ic moet noch sneven
Ende in de weerelt liden pijn;
Verware mijn stede di beneven,
Ic moet noch zinghen een liedekijn;
Nochtan moet emmer ghestorven sijn.

Egidius, waer bestu bleven?
Mi lanct na di, gheselle mijn;
du coors die doot, du liets mi tleven.

Onbekend Middelnederlands dichter

Gedicht 0113: De morgen is nog onberoerd van woorden

Kerstmis

De morgen is nog onberoerd van woorden,
de dag is vreemd en nieuw.
En toch,
de echo van een glimlach
dwingt tot herbeginnen,

al ben ik onvoldaan van binnen
en moet ik gauw bekennen
dat ik de taal niet ken
van het Kind
dat ik onmachtig ben.

Maar als er handen zijn

die blindweg mij geleiden,
misschien een woord,
een teken, lang verwacht,
dat plots de leegte vult,

beken ik graag mijn schuld;
ik dwaalde ziende blind.
De weg werd lang bereid
vóór eeuwen, door het Kind.
Ik krijg de dag
om anderen te beminnen.
Gelukkig, Heer,
mogen wij telkens herbeginnen.

Christina Quirlande

Gedicht 0114: Geluk is uitgerust wakker worden

Geluk

Geluk is uitgerust wakker worden
Diep ademen voor het open raam
Geluk is voelen, dat je een mens bent;
Leven en handelen onder eigen naam.

Geluk is zien, dat de wasbloem vol knop zit,
Kamperfoelie, die geurt na een onweersbui.
Geluk is iets te maken voor de mens, die je liefhebt,
Twee wollen sokken of een lichtblauwe trui.

Geluk is een hand, die zegt zonder woorden:
'Ik ben er nu - op dit uur voor jou".

Geluk is geen artikel, dat je ergens kunt kopen
Of ervan hopen: misschien geeft iemand het mij.
Geluk ben je zelf met al je talenten
Met je liefde, voor wat je aanraakt met je lichaam of geest.

Geluk is je gaafheid, je oprechtheid en je trouw,
Waarvan de ander zich steeds verzekerd mag weten.
Geluk is kwetsbaar mens zijn, zeggen: "Ik houd van jou",
Een mens met een toekomst, het verleden vergeten.

Geluk is de oogst van wat je zaaide in je leven,
De bron waaruit je put en uitdeelt onbeperkt,
Gelukkig de mens voor wie deze woorden zijn geschreven:
"Ik werk voor wat ik liefheb, ik heb lief waarvoor ik werk".

Gedicht 0115: Laten wij zacht zijn voor elkander, kind

Zwerversliefde

Laten wij zacht zijn voor elkander, kind -
want, o mateloze verlatenheden,
die over onze moegezworven leden
onder de sterre waaie' in de oude wind.

O, laten wij maar zacht zijn, en maar niet
het trotse hoge woord van liefde spreken,
want hoeveel harten moesten daarom breken
onder de wind in hulpeloos verdriet.

Wij zijn maar als de blaren in de wind
ritselend langs de zoom van oude wouden,
en alles is onzeker, en hoe zouden
wij weten wat alleen de wind weet, kind -

En laten wij omdat wij eenzaam zijn,
nu onze hoofden bij elkander neigen,
en wijl wij same'in 't oude zwaaien zwijgen
binnen één laatste droom gemeenzaam zijn.

Veel liefde ging verloren in de wind,
en wat de wind wil zullen wij nooit weten;
en daarom - voor we elkander weer vergeten -
laten wij zacht zijn voor elkander, kind.

Roland Holst

Gedicht 0116: Wat gebeurt er als de Messias komt?

Rebbe, wat gebeurt er als de Messias zal komen?
Als de Messias zal komen
zullen wij een feestmaal maken.

Wat zullen wij op dat feestmaal eten?
De leviathan en de aardos
zullen wij op dit feest eten.

Wie zal ons de Thora leren?
Mozes, onze leraar,
zal ons de Thora leren,
de leviathan en de aardos zullen wij eten ..

Wie zal voor ons spelen, Rebbe?
Koning David,
Koning David zal voor ons spelen,
onze leraar Mozes zal ons de Thora leren,
de leviathan en de aardos zullen wij eten,
op dat feestmaal ...

Wie zal ons wijsheden vertellen?
Koning Salomon zal ons wijsheden vertellen,
Koning David zal voor ons spelen,
onze leraar Mozes zal ons de Thora leren,
de leviathan en de aardos zullen wij eten.

Wie zal dansen voor ons?
De profetes Mirjam zal voor ons dansen,
Koning Salomon zal ons wijsheden vertellen,
Koning David zal voor ons spelen,
onze leraar Mozes zal ons de Thora leren,
de leviathan en de aardos zullen wij eten,
op de 'seoedenjoe' (op het feestmaal).

Joods volkslied

Gedicht 0117: Op school stonden ze op het bord geschreven

Hebben en zijn

Op school stonden ze op het bord geschreven,
het werkwoord hebben en het werkwoord zijn;
hiermee was tijd, was eeuwigheid gegeven,
de ene werkelijkheid, de andere schijn.

Hebben is niets. Is oorlog. Is niet leven.
Is van de wereld en haar goden zijn.

Zijn is, boven die dingen uitgeheven,
vervuld worden van goddelijke pijn.

Hebben is hard. Is lichaam. Is twee borsten.
Is naar de aarde hongeren en dorsten.
Is enkel zinnen, enkel botte plicht.

Zijn is de ziel. Is luisteren. Is wijken.
Is kind worden en naar de sterren kijken
en daarheen langzaam worden opgelicht.

Ed. Hoornik

Gedicht 0118: Ik hoor het licht, het zonlicht, pizzicato

Liggen in de zon

Ik hoor het licht, het zonlicht, pizzicato
de warmte spreekt weer tegen mijn gezicht
ik lig weer, dat gaat zo maar niet, dat gaat zo
ik lig weer monomaan weer monodwaas van licht.

Ik lig languit in mijn huid te zingen
lig zacht te zingen, antwoord op het licht,
lig dwaas, zo dwaas niet buiten mensen dingen
te zingen van het licht dat om en op mij ligt.

Ik lig hier duidelijk zeer duidelijk, lig zonder
te weten hoe of wat, ik lig alleen maar stil
ik weet alleen het licht van wonder boven wonder
ik weet alleen maar alles wat ik weten wil.

Hans Andreus

Gedicht 0119: Eens zal ik onder al die mensen

Eens zal ik onder al die mensen
een vriend vinden, die bij mij blijft,
die op mij wacht, als ik wegga,
die er nog is, als ik terugkom.

Hij heeft tijd voor mij, als ik hem nodig heb,
hij luistert naar mij zonder weg te dwalen,
hij is mij toegewijd van ver en van nabij.

Hij heeft vertrouwen in mij,
hij verwacht het goede
en laat zich niet van de wijs brengen als ik nee zeg.

Hij geeft mij speelruimte en vrijheid
om te zijn wie ik ben,
hij verbindt zijn vriendschap niet aan voorwaarden.

Hij is waarachtig en bedriegt mij niet,
hij maakt me opmerkzaam op mijn fouten en zwakheden
op de juiste tijd, behoedzaam en behulpzaam.
Hij zal me vergeven.

Hij is bezorgd om mij en heeft angst om mij
als ik vertwijfeld ben en niet de juiste weg ga.
Hij blijft hopen,
ook als ik het opgeef.

Als iemand zo'n vriend zoekt,
dan wil ik die vriend voor hem zijn.

Gedicht 0120: Spiegels en waterplassen

STAD EN LAND

Spiegels en waterplassen.
Koren, laat in de zomer,
of vroeg in de winter gezaaid.
De lucht, een ronding in grijs,
als een hand vlak boven je hoofd
waar je ook gaat of verdwijnt.

Op pleinen en straten de mensen
van wie je de mooie,
verlaten, verloren
ogen herkent.
Elke mens een verliefde
die kwijt is en zoekt.

Gedicht 0121: Gij, gij beteugelt de demonen

GEBED OM VREDE

Gij, gij beteugelt de demonen
met uw goddelijke wil.
De stemmen die uw hoogheid honen
legt Gij alleen in deemoed stil.

O kom, en zuiver de begrippen,
ban alle duisternissen uit.
Het water staat ons tot de lippen,
de stormwind huult met hoog geluid.

Maar laat uw eeuwig kruis verschijnen,
richt het uit kolken recht omhoog,
en zend uit helle hemelpleinen
uw duiven langs de regenboog.

Verlicht de nacht der sombre breinen,
dat zij u zien als 's werelds spil,
en niet het donker hart omheinen
met maaksels van de eigen wil.

Verlicht de ziel, die vol van woede,
de mensen als de wolven haat,
neem de rechtvaardige in uw hoede,
die zich om uw vervolgen laat.

Als zuilen stijgen de gebeden
tot u omhoog: bedwing het Beest,
en schenk ons, doodvermoeid, de vrede
van Vader, Zoon en heilige Geest.

Jan Engelman

Gedicht 0122: In het begin was het donker

Gedicht VAN DE SCHEPPING:

In het begin was het donker,

er was geen zon en er was geen maan,
er was geen zee om in te zwemmen,
er was geen land om op te staan.
De hemel was zwart, de aarde was leeg.
De hemel was zwart, de aarde was leeg.

Maar plotseling stak God het licht aan.
Toen scheen de zon en het werd licht,
met duizend sterren aan de hemel,
want dat vond God een mooi gezicht.
De hemel was blauw, de aarde was leeg.

En God verdeelde toen de aarde
in heuvels, meren, zee en strand.
Toen was de zee voor alle vissen,
en voor de dieren was het land.

Op de heuvels bloeien de bloemen,
er zwommen zwanen in het meer,
er liepen herten door de heide
en in de bossen sliep een beer.
De hemel was blauw, de aarde was groen,
De hemel was blauw, de aarde groen.

Maar op een dag zag God dit alles
en vond de aarde niet volmaakt,
en daarom heeft hij toen als laatste
er nog iets prachtigs bij gemaakt.
Hij maakte een man en hij maakte een vrouw,
en God maakte mij en God maakte jou ...
jou ... jou ...

Gedicht 0123: O, mijn hart, je was een onschuldig kind

Reizen en Noodlot

O, mijn hart,
je was een onschuldig kind,
je hield van het leven en de mensen,
je genoot van dromen en verlangen,
en je werd dronken door nachten van vollemaan.
Je dronk de nectar van schoonheid en wensen,
je hield van jouw minnares zoals een monnik

die in het bidden versmolten was.

Ondanks dat, was jouw geliefde hard.
Daarom verving de troebelheid de helderheid;
de takken vonden de vruchten lastig.
De herfst vermoordde de bladeren,
de ogen beklagden zich
en de viool haatte de snaren.

Ik zei: Wij moeten nu vertrekken
waarom blijven we hier?
Wat hebben we hier meer?
De tederheid is gestorven.

Het vertrek bevat wensen,
maar eveneens pijnen
hoe word je losgescheurd
door het land van sneeuwen!
Hoe je drinkt het sap van ellende
waarin het gekreun is opgelost.

Vertel mij eens,
hoe kunnen de mooie vogels zingen
terwijl ze gekortwiekt worden?
Hoe geuren de prachtige bloemen
in afwezigheid van licht en water?
En wat kan de zuigeling doen
als hij aan de boezem van zijn moeder
zich onveilig voelt?

Jij bent martelaar in een slagveld
hoewel je veel gevochten hebt,
ben je verslagen.

Weet je wat we zijn?
We zijn vlinders die van licht houden,
we vliegen rond het vuur
en plegen zelfmoord;
Wij zijn mysterieuze marionetten
in de handen van het noodlot.

Anton S.. Mosad

Gedicht 0124: Op jouw lippen ontspruiten druiven

Liefde in het vreemde land

Op jouw lippen
ontspruiten druiven
Kussen oplossend in wijn
Jouw fluistering sla ik op
warmte tegen een ijzige tijd.
Van jouw ademhaling maak ik een scherm
om daar te verdwalen
of te vinden.

Op jouw wangen
groeien wilde bloemen
van sommige bak ik brood
om er het hongerig verlangen mee te voeren.
Van andere maak ik een beek;
water in wreed dorre tijden.

Op jouw handen vind ik
een rivier, oever, plaats om te schuilen
zwaluwen zwermen hierheen.
Herfst joeg ze op
voor hen was geen plaats meer.

In jouw ogen is
gebed, psalm en suizende stilte:
Medicijn doodt
wanhoop in mij.
Op de werelddol van jouw ogen wil ik reizen
op zoek naar een haven
het veilig vergeten van wat gisteren pijn deed.

Van jouw vlechten
weef ik een grot
waarin ik ontsnap
aan droefheid die in mij asiel zoekt.

Leeftocht voor jaren van reizen
Geur van jasmijn in de lente
Bron voor Gedichten!
Kom, leg je hand in de mijne
Kom, zink met mij mee in zonsondergang
om samen over de muur te klimmen.

O jij engel
Al wat ik heb!
Op de verre reis
en tijdens het eenzame lopen,
denk ik aan jou niet opnieuw
want je was om nooit te vergeten.

Anton S. Mosad

Gedicht 0125 Altijd blijven er woorden over

Stilte

Altijd blijven er woorden over,
sluit ik mijn ogen, nog is
er licht, zwijgt de nacht, je
stem blijf ik horen.

Hoe dichtbij je bent, nooit reiken
mijn handen ver genoeg,
alles blijft altijd beginnen,
ik kom altijd achteraan.

Nee, niet altijd, soms houden
wij samen in, er valt zon
op onze handen en daarin
beloven wij elkaar.

Meer is nooit nodig, altijd
wordt dit vervuld, met alle
woorden die overblijven, spreken
wij samen de stilte.

Gabriël Smit

Gedicht 0126: Ik voel in mij een kinderland

Open land

Ik voel in mij een kinderland,

de muziek trekt door de straten;
ik bouw kastelen in het zand,
krijg hulp van tinnen soldaten.

Ik voel in mij een moederland,
een veilig altijd wachten thuis;
ik zie een lamp die nog steeds brandt
en pannen op een wit fornuis.

Ik voel in mij een vaderland,
ik ruik de zware overjas,
mijn vuistje in zijn warme hand,
wij tweeën in dezelfde pas.

Ik voel in mij een open land,
bloemen, vogels, vissen.
Ik voel in mij een diep verband:
land dat ik niet kan missen.

Theo van Reen

Gedicht 0127: Hopen is toch blijven leven

“Hopen is toch blijven leven
in de vertwijfeling,
en toch blijven zingen
in het duister.
Hopen is weten dat er liefde is,
is vertrouwen in het morgen,
is in slaap vallen
en wakker worden
als de zon weer opgaat.
Is bij de storm op zee
land ontdekken.
Is in de ogen van de ander
lezen dat hij je heeft verstaan.

Zolang er nog hoop is
zolang is er ook bidden
en zolang zal god je
in zijn handen houden.

Henry Nouwen

Gedicht 0128: Het Rijk der hemelen

Onze Vader de in de hemel zijt
geef mij een plek op aarde waarvan de naam mij heilig is
een koninkrijk dat mijn huis is
een plek die mijn spelend kind ruimte wil geven
waar dan ook
Geef mij een plek waar het koren groeit voor mijn brood
waar de wind in de bomen en het vuur in huis
vergeving van alle schuld is
zoals ook ik vergiffenis ben voor dat stukje aarde
dat zonder mij braak zou liggen
een plek die mij niet in verzoeking leidt
die mij verlost van angst.

Liselore Gerritsen

Gedicht 0129: Steeds weer door tranen achterhaald

verliezen om te vinden

Steeds weer
door tranen achterhaald
breekt hij de waan van de nacht
en in de morgen
als de zon
hem tegen komt
danst hij dansend
over het meer
viser en vogels zingen
keer op keer
steeds weer.

J. Corstjens

Gedicht 0130: O Heer, gebieder, onze God

Bouw op ons

O Heer,
gebieder, onze God,

waakzaam en oplettend
dienen wij te zijn
in de verwachting van uw komst.

Messias,
zoon van God,
bevrijdend mensenkind,

als er geklopt zal worden
dat wij niet slapen
in sleur en schuld,

maar wakker
en bewegelijk
Uw naam begroeten!

Willem Barnard

Gedicht 0131: We delen uit

We delen uit
en dan komt de dag
dat wij lucht en water
aarde en mens
bevrijden,
dan zal het zijn:
alles voor allen
zoals jij bent.
Daarom: voorzichtig nu,
kom mee,
we moeten nog zoveel
dansen en zingen,
kom mee
naar de bergen hoog
naar de volle zee,
kom mee
naar waar de nieuwe lente
te bloeien staat
en in een vlaag

van wind en lied
delen we de bloemen uit,
de geur en de vruchten,
de lucht
van morgen.

Pablo Neruda

Gedicht 0132: Geen twijfel mogelijk

Geen twijfel mogelijk
en de maan met al haar sterren
is mijn zuster in de nacht,
dank U God, zij is het einde,
hoog en droog houdt zij de wacht.

En de wind mijn liefst broertje
blaast de wolken voor zich uit,
dank U God, hij is het einde,
dat hij waait is uw besluit.

Water heet mijn koele zuster
soms orkaan en soms geruis,
dank U God, zij is het einde
brengt een schip behouden thuis.

En de dood mijn laatste broertje
krijgt bezoek van iedereen,
dank U God, hij is het einde
zonder hem blijft U alleen.

Adri Bosch

Gedicht 0133: Zeven maal

zeven maal
opnieuw geboren
klein gekregen
uitgeworpen
wordt een mens
om mens te worden.

zeventig maal
zeven bomen
zullen bloeien
waar wij wonen
licht zal op het
water stromen.

(Voor Ida Gerhardt)

Huub Oosterhuis

Gedicht 0134: Deze oude geteisterde verscheurde aarde

Voortdurende opstanding

Deze oude geteisterde verscheurde aarde
vol schreeuwende mensen en kinderen oorlogen rampen
leven verkracht en vernietigd verwoesting geweld

overstroming vervuiling water is te veel of te weinig
dorst en verlangen tranen van angst en verdriet

moord en doodslag vuur geweren kanonnen
brandende haat egoïsme en strijd

verstikkende lucht beklemming grote benauwdheid
en rook zwart is het donker

stilte dood? stilte

in het eerste licht storm bries ochtenddauw
in zuivere lucht vrij ademen

stralende zon vreugde en juichen warmte
en vreugde vuur vol van de Geest

opstaan lopen over water tranen van vreugde
eb en vloed leven stromend water
de regenboog in de wolken

groen in de velden bloeiende bloemen
spelende dieren rotsen doorbroken deze wereld

onze vruchtbare moeder aarde
mensen en kinderen samen hand in hand

Riemke de Groot

Gedicht 0135: Als de wereld een dorp was...

Als de wereld een dorp was met 1000 inwoners
dan zouden er 565 Aziaten zijn,
85 Afrikanen, 210 Europeanen,
80 zuid-Amerikanen en 50 Noord-Amerikanen.
Als de wereld een dorp was met 1000 inwoners
Dan zouden er 700 niet-blanken wonen
en 300 blanken.
Er zouden 300 christenen zijn,
159 gekleurd en 141 blank.
Er zouden 700 mensen anders geloven of niet geloven.
Als de wereld een dorp was met 1000 inwoners
dan zouden 700 mensen niet kunnen lezen of schrijven.
500 zouden er hongerig
of met onvoldoende voedsel naar bed gaan.
Als de wereld een dorp was met 1000 inwoners
dan zou de helft van het inkomen "verdiend"
worden door 60 mensen.
En de overige 940 mensen zouden
het met de andere helft moeten doen.
Wanneer dit de situatie in ons dorp zou zijn,
zou ons dat te denken geven.
Maar het is in feite ons dorp -
want het is onze wereld
en zo groot is die ook niet meer...

Gedicht 0136: De doden die in de aarde vergaan zijn

De doden
die in de aarde vergaan zijn
en die verstrooid zijn op de wind
voorgoed onvindbaar

de uit hun huis geroofden
en onvoltooiden

allen die weg zijn gegaan zonder groet

wat heeft met hen gedaan
Hij die nooit laat varen
het werk van zijn handen?

Leg hen als een zegel
aan uw hart als een zegel op uw arm
want sterk als de dood is uw liefde.

Kom tegemoet de ontluisterde,
de door het leven geleerde,
die niet kan geloven,
in meer dan hij ziet;
de stekelige eenzame,
de schampere,
de spotzieke, morrende,
de verdorde van hart.

Zalf zijn wonden,
zijn zere huid,
wek zij zachtheid opnieuw.

Geef hem terug
de ogen van een kind.

De onnadenkenden, de afgestompten,
de harden die niet te vermurwen zijn,
die niet van andermans ellende
willen horen,
zij die niet weten wat zij doen
heb nog geduld met hen.

Maar de mensenmoordenaars,
de wereldverdelers, roofzuchtigen,
al die groten der aarde:
daag hen toch uit
de mens te worden
die Gij in hen gezien hebt.

Gij die uw vijanden liefhebt.

Gedicht 0137: kerk zijn de mensen

Kerk zijn de mensen,
muren zijn de horizon
en het dak dat zijn de sterren.
God, als dat eens kon!

Kerk heeft geen gebouwen nodig
is als een vogel vrij.
Torens die zijn overbodig:
jij, jij hoort erbij.

Kerk is niet waar mensen komen
overal vandaan,
kerk gebeurt waar mensen dromen
van een nieuw bestaan.

Stenen slijten met de jaren,
't sterkste huis stort in.
Liefde blijft haar glans bewaren,
liefde overwint.

Kerk zijn de mensen,
muren zijn de horizon
en het dak dat zijn de sterren.
God, als dat eens kon!

Gedicht 0138: Een stem is opgegaan in de Jordaan

Denkend aan Israël

Een stem is opgegaan in de Jordaan.
Het draagt van de omwolkte Hermonwand
tot waar de vaders over zijn gegaan,
achter de ark naar het beloofde land.

Bergbeken breken naar het keteldal.
Toornig stort het in donkere gronden neer,
en komt dan donderend van de overwal:
"Hoor Israël, hoor, Ik ben een Enig Heer,"

Ida Gerhardt

Gedicht 0139: Iedere golf van de zee

Een schat

Iedere golf van de zee,
die wild op het strand wordt gesmeten,
brengt wel iets moois voor je mee;
maar wat - dat kun je niet weten.
Want als een verborgen schat
in het zoute water zal drijven
en als de golf uit elkaar is gespat,
op het strand zal achterblijven:
een schelp, een stuk hout
of een zeeroversmes,
je komt er van alles tegen.
Misschien op een dag zelfs
een brief in een fles.
Wat heb jij van de zee gekregen?

N. Kuiper

Gedicht 0140: De zomer is voorbij, de blaren vallen...

Allerzielen

De zomer is voorbij, de blaren vallen...
verkrunkeld liggen zij bij duizendtallen.
Doorweekt en weer gedroogd, kapotgetreden,
verlept en uitgeloogd in lijf en leden.
Zo droevig weergekeerd naar moeder aarde,
die roekeloos verteert wat ze eens baarde.

En zo, hoe cru het schijnt, vergaat het mensen,
de dod maakt bruut een eind aan alle wensen.
Die ons zo lief voorheen en dierbaar waren
ze vielen een voor een als dorre blaren.
Het wreed verscheiden sloeg zo diepe wonden.
Het leed dat God mij vroeg kan 'k niet doorgronden.

Maar in mij brandt de hoop door Hem gegeven
dat sterven is de doop naar een nieuw leven.
Het weerzien van hen die ons ontvielen,

verbonden als ik ben met Alle Zielen.

J. Babeliowsky

Gedicht 0141: Als je maar ziet wat er te zien valt.

EEN BIJZONDERE REIZIGER

Als je maar ziet
wat er te zien valt.

Als je maar niet vervreemdt,
langzaam dichtslibt.

Ogen heb je,
ogen in je hoofd,
ogen in je ziel.

Als je je maar verwondert.
Het licht, het water, alles
had er ook niet kunnen zijn.

Je verwondert.
Zolang je je verwondert,
leef je, ben je mens.

Hans Bouma

Gedicht 0142 Bouw geen vesting sluit je niet af

VERSTOORDE DROOM

Bouw geen vesting
sluit je niet af

hoe onveilig
hoe kwetsbaar zul je zijn

blijf in gesprek
met jezelf, met anderen

wees nieuwsgierig
stel vragen

schep ruimte
neem in overweging

mens ben je toch
mens onderweg

bouw geen vesting
sluit je niet af

je komt in ademnood
je begraaft jezelf.

Hans Bouma

Gedicht 0143: jouw gang gegaan

ALSMAAR OUDER

jouw gang gegaan
jouw leven geleefd
jouw gezicht laten zien

mens geworden
mens als nooit tevoren
onmiskkenbare mens

licht koestert je
wind streelt je huid
bomen groeten je

zo prachtig ben je ook
mens rijk in jaren
mens rijk aan leven

méns

Hans Bouma

Gedicht 0144: Tijd om te werken

TIJD

Tijd om te werken
tijd om te rusten

tijd om te zaaien
tijd om te oogsten

tijd om te feesten
tijd om te rouwen

tijd om te spreken
tijd om te zwijgen

tijd om te luisteren
tijd om te praten

tijd voor jezelf
tijd voor de eeuwige

Marinus van den Berg

Gedicht 0145: mensen die tijd voor je hebben

TOT HET EINDE EEN THUIS

mensen
die tijd voor je hebben

geen voorbijgangers
maar geïnteresseerden

mensen
die zichzelf overslaan

alleen jouw verhaal
willen horen

mensen
die bescheiden zijn

toenadering zoeken
naast je staan

mensen
al was het er maar één.

Hans Bouma

Gedicht 0146: Nu worden mijn gedachten vreemd

ALS GEDACHTEN VREEMD WORDEN

Nu worden mijn gedachten vreemd,
als oude tulpen,
met kleuren, die er eigenlijk
niet bestaan,
en uit een bijna uitgeputte,
stenen grond,
rijzen zij op
en zijn al in hun knop verwilderd.

M. Vasalis

Gedicht 0147: Mens was je indrukwekkend

PERSPECTIEF

Mens was je
indrukwekkend
mens

zoals jij leefde
leefde en liefhad

onherroepelijk
je naam

onuitwisbaar
je gezicht

mens was je

voorgoed mens

Hans Bouma

Gedicht 0148: ER TUSSEN BLIJVEN

Er tussen blijven,
dat is niet alleen verlangen,
een wens
om niet alleen te raken,
om nog te mogen blijven deelnemen
aan het leven,
om gezien te worden als een
mens van waarde en betekenis.

Er tussen blijven,
kan ook een uitnodiging zijn:
sluit je niet af,
stoot anderen niet zomaar weg,
tracht niet alleen met jezelf
 bezig te zijn,
probeer je ook te richten
op anderen
probeer een geïnteresseerd
mens te blijven,
zie goede dingen in de mensen
om je heen.

Zo vaak blijkt
dat wie geeft ook ontvangt.

Marinus van den Berg

Gedicht 0149: HERINNER JE 'T LICHT

Herinner je
't licht

in ieder seizoen

't lentelicht

't licht in je jeugd

't zomerlicht

't licht in de kracht van je leven

't herfstlicht

't licht dat je de nerven, de krachtlijnen,
het geheel, laat zien

't winterlicht

op de kortste dag
in de nacht wordt
nieuw licht geboren
onze Hoop.

Herinner je

't licht

in ieder seizoen

't licht dat je mocht zijn
voor kleinen kwetsbaren

't licht dat mocht
branden op de lantaarn
voor die de weg zochten
in het midden van het leven

't licht dat je
bent voor mensen
in de kou.

Gedicht 0150: Jezus met een menigte vrienden (ook vriendinnen)

Jezus

met een menigte vrienden (ook vriendinnen)
door galilea's dorpen en steden trekkend
heeft hij zieken genezen en verhalen verteld
over de hartstocht van de eeuwige god voor de wereld

privileges van de ontwikkelde stand telden niet voor hem
hij telde dagloners en tollenaars onder zijn gezelschap

waar gebrek aan voedsel of drank aan het licht trad
deelde hij vissen brood en wijn uit voor velen

de macht van machthebbers verachtte hij
machtelozen heeft hij de aarde beloofd
zijn thema: de toekomst van god op aarde
het einde van heerschappij van mensen over mensen

in een patriarchale wereld bleef hij de zoon
en een pleitbezorger van onmondige vrouwen en kinderen
wilden galileeërs hem soms tot koning verheffen? hij nu
ging op naar jerusalem: regelrecht in de val van zijn tegenstanders

op een ezelsveulen kwam hij gereden - messias van kleine luiden;
de vingers van een lichte vrouw voltrokken de zalving aan hem..
gauw van slag gauw verrukt volgden hem vrienden leerlingen
om bij zijn aanhouding radeloos onder te duiken in het donker

over zijn zwijgen heen rolde het snelle proces
een afrikaan sleepte voor hem de balk naar de executieplaats
urenlang hing hij aan het kruis: foltering met dodelijke afloop
drie dagen later de onvoorziene wending

in plaats van zich stil terug te trekken in het betere hiernamaals
trad hij opnieuw tevoorschijn in het bittere hier en nu
voor de lange mars door de vele doolhoven
van volken kerken en onze onheilsgeschiedenis

vaak bekruipt ons nu de angst dat hij al
lang verdwaald en verkeerd gelopen is
ontmoedigd verdwenen voorgoed misschien - of verbreekt
hij nog eenmaal (zoals eens met pasen) de ban?

en dus vertellen we verder over hem
de verhalen van zijn rebelse liefde
die ons opwekken uit de dagelijkse dood -
en voor ons blijft: wat er nog mogelijk zou zijn.

Kurt Marti

Gedicht 0152: Tegenwoordig gaan de wereldvoeten

Psalm van de vrede

Tegenwoordig gaan de wereldvoeten
over asfaltstraten, zij bewandelen
de weg van het geweld.

Maar het hart der nederigen
is sterker dan de tanks.

Niet van buiten komt de vrede
tot de mensen; niet met behulp van
kernwapens wordt zij geconstrueerd,
noch geschapen door regeringsverdragen.
Zij leeft in het hart van het heelal,
en alle dingen jagen vrede na.

Zij zal komen met het morgenrood
in deze gekwelde, afgematte wereld.
Zij wordt gebracht door de handen
van de eenvoudige mensen,
de nederigen en armen der aarde.
Door een kinderhand wordt zij aangereikt
en begeleid door de muziek van een moedige jeugd.

Vrede zal zijn als de dauw
voor deze uitgedroogde aarde.

Gedicht 0152: Voordat ik u kende en ooit aan u dacht

Psalm tegen de machten

Voordat ik u kende en ooit aan u dacht
ging ik voort in gerustheid
vertrouwde op macht.
Dagen na dag waren eender, en vrede
als oorlog, als overvloed viel ze mij toe
als buien van regen of sneeuw na de nacht.

Toen zag ik uw stad, de grachten, een fiets
geschouderd de huizen
geen dreiging, een lied.
Wonen wil ik zoals u dat voorhoudt
vrede en recht - daarboven gaat niets.

Maar hoe erken ik wat ik gedaan heb

hoe raak ik bevrijd van wat op mij drukt,
hoe leer ik ooit leven met Hiroshima
stad van mijn hart
gewetenslast.
Bevrijd mij van erfschuld, o God, van mijn heil!
Een slaaf voel ik mij van wat ik gedaan heb
evenzeer van wat daarna nog ontstond:
meer wapens, fabrieken
het wantrouwen dat er voedsel voor vond.

Keer terug bij ons, God u wil ik loven
en over u spreken in de kring van mijn vrienden.
U zult ons redden en wegen wijzen.
De spot van vijanden zal ons niet deren
van cynici die uw stad niet kennen
die ons verachten, profeten van angst.
Meer dan voor hen kreeg ik vrees voor de machten
waarmee onze veiligheid leek gekocht.
Afgoden zijn het, valse beschermers
hun aantallen zijn de trots die Gij slaat.
Hun macht is verterend
wie zal er nog zijn als hun toorn is gewekt?
als mensen geen mensen meer zoeken
en ook aan u eenzaamheid is opgelegd?
want in de dood denkt niemand aan u
wie prijst u nog in het dodenrijk?

Buiten u is geen God, in uw Stad alleen
zoeken wij vrede. Luister naar ons!
De afgoden dragen wij weg uit ons midden
wij willen niet weten van hun geweld.
Laat samenkomen wie naar u verlangen
geef vuur in hun hart, en wijsheid en moed.
Wat mensenhanden maken is broos
zo zonder kracht als Gij er niet bij zijt.
Laat uw hand op ons rusten, neem haar nooit van ons weg.
Dan zal angst ons verlaten en vrees ons niet gidsen
omdat u onze stad als woning koos.

Maria ter Steeg

Gedicht 0153: Ik zwijg tegen u Heer

Ik zwijg tegen u Heer.
Nu vraag ik niet meer.
Waar we om baden dat verloren we,
en waar we bang voor waren
dat kwam op ons af.
Licht werd nacht voor onze dromen,
en op de velden bevroor de vrede.
Er is nog lawaai, er is lawaai
aan de rand van de doodschaduwafgrond.
Ik zwijg tegen u.
Tegen uw vier letters.

Ulrich Johannes Beil

Gedicht 0154: Niemand boetseert ons weer uit aarde en leem,

Niemand boetseert ons weer uit aarde en leem,
niemand spreekt tot ons stof.
Niemand.

Geloofd zijt Gij, Niemand.
Om Uwentwil willen wij bloeien.
U tegemoet.

Een Niets waren wij, zijn wij,
zullen wij blijven, bloeiend:
de Niets-, de Niemandstroos.

Met de stijl zielehelder,
de meeldraad hemelwild,
de kroon rood van het purperwoord,
dat wij zongen boven, o boven de doorn uit.

Paul Celan

Vertaling Ton Naaijken

Gedicht 0155: Gij zegent mij met leed en vult

Vergankelijke psalm

Gij zegent mij met leed en vult
mijn zakken met loze vruchten,
toch hoop ik op u.
Waar Gij de aarde groen laat worden
tussen de brandmuren van de ellende
en op de steenblokken van opgeblazen bruggen,
valt mij eeuwig uw barmhartigheid te beurt.

Gij bevestigt de medaille van de zon op
gebarsten vensters,
Gij zit tussen de bedelaars, als zij 's nachts
op de wandelwegen roken en kleumen,
in de gekkenhuizen dooft Gij het licht
en ontsteekt Gij de zwarte fakkel van de slaap.

Wat Gij mij toemeet, is het draaglijke.
Ik ben bang voor een last, die ik niet zal afschudden.
Ik ga het duister tegemoet, met kleine stappen.

Heinz Piontek

Gedicht 0156: Vandaag noem ik Jou sneeuw

Sneeuwpsalm

Vandaag noem ik Jou sneeuw,
Jij onuitputtelijke Schepper,
vergankelijk sterrekristal,
dat de naakte akkers bekleedt,
voor de zwervers de weg verstopt
en de armoedigste hutjes
vult met geborgenheid en inkeer.

Zwervende Jij, die voor de bomen ballast wordt,
die de dappere kraaien naar buiten gooit
de stilte in, en de dieren
uit de bossen naar de mensen toedrijft,
die de hulpeloze hulpelozer maakt
en de hulpvaardigen vaardiger.

Geluidloze, die het vertrouwde ontvreemdt,
zal Jouw volheid ons begraven,
zullen vloeken de lofprijzing verstikken?

Morgen misschien al zal Jouw wit ons
verblinden en begin Je te ontdooien.
Heerlijke! Dan noem ik Jou zon.

Christine Busta

Gedicht 0157: Ik berg de smart diep in mijn hart

Ik berg de smart diep in mijn hart
omhul mijn gelaat met een masker
de ogen tranen, stil is mijn wenen
en ook in mijn lach verbergt zich een zucht

Ik kijk naar je omlijste beeld
de tijd verstrijkt, minuut na minuut,
je blik lijkt gewend naar een andere wereld
je gelaat verzegeld met het zegel van stilte.

dag na dag, weer een jaar, alles verglijdt
de schutter schiet zijn pijlen, de hemel betreft
de wind is koel, een geur van herfst...
je vrienden dragen al kinderen op hun schouders
en jij oogstte niet de oogst van je jeugd
en je bent niet meer nu.

Dov Fishman

Gedicht 0158: Ieder die de mogelijkheid heeft te protesteren

Ieder die de mogelijkheid heeft te protesteren
tegen de mensen in zijn huis, en niet protesteert,
die wordt voor de mensen in zijn huis
aansprakelijk gesteld.

Ieder die de mogelijkheid heeft te protesteren
tegen de mensen in zijn stad en niet protesteert,
die wordt voor de mensen in zijn stad
aansprakelijk gesteld.

Ieder die de mogelijkheid heeft te protesteren
tegen de hele wereld, en niet protesteert

die wordt voor de hele wereld aansprakelijk
gesteld.

Talmoed

(bSjabbat 54b)

Gedicht 0159: In de Kerstnacht had ik een droom

'DE DROOM VAN EEN GEMARTELDE'

In de Kerstnacht had ik een droom...
Ik droomde, dat ik over het strand liep
samen met de Heer.

Ik keek om en ik zag daar
twee sporen zich aftekenen in het zand:
het ene was van mij, de andere die van de Heer,
zo zijn we samen blijven lopen,
tot aan het einde van mijn lijdensweg.

Toen keek ik weer om
en ik zag dat op zekere plaatsen
er maar één voetafdruk was ...
en die plaatsen stemden juist overeen
met de moeilijkste dagen van mijn leven:
de dagen van de grootste vertwijfeling,
en de grootste angst
en de ergste pijn.

Ik vroeg Hem toen:
'Heer, u hebt mij gezegd al de dagen
van mijn leven met mij te zijn ...
waarom hebt u mij ALLEEN gelaten
op de ergste momenten?'

En de Heer heeft me geantwoord:
'Mijn kind, ik heb je gezegd,
dat ik met je zou zijn
gedurende de hele tocht
en dat ik je geen minuut alleen zou laten.
Ik heb je niet in de steek gelaten:
de dagen waarop je maar één spoor kon zien

in het zand, waren de dagen
waarop ik je heb gedragen.

Ademar de Borros

Gedicht 0160: Zeg me, wanneer is het advent?

Advent

Zeg me
'wanneer is het advent?'

als de gevangenen uit hun kerkers komen
getekend
maar vrij ...

als de wonden
van de gemartelden zich sluiten
en genezen

dan is het advent

Zeg me
'wanneer is het advent?'

als het land
toebehoort
aan hen die het bewonen
en het loon van de arbeid
aan hen
die het verdienen

dan is het advent

Zeg me
'wanneer is het advent?'

als de verslagenen
zich weer oprichten
als de dorstenden
uit de bron kunnen drinken
als de zieners
gelukkig zijn en dromen

als onze moeder aarde
plaats heeft voor allen
en wij, mensen, haar verzorgen
als ons kind ...

als niemand meer
hoeft te sterven
een erbarmelijke dood
door de machthebber

dan is het advent.

Friedrich Carl en Ursula Barth

Gedicht 0161: Het was een nacht waarin ik sliep

Ballade van de woorden

Het was een nacht waarin ik sliep
het was een nacht van dromen
toen iemand mij bij name riep
dat ik, maar waar? moest komen.

Ik heb aan 't raam mijn oor gelegd,
ik hoorde wind en bomen.
Geen stem heeft mij de plaats gezegd
waar ik ooit aan zou komen.

Ik ben gegaan, op woordenuit,
ik kocht er duizend zeven
zij klonken snel en laag en luid
ook zacht en om het even.

Een vroege morgen, ver van her,
een dag op dood en leven
heb ik in boeken van papier
die woorden opgeschreven.

Ik liet ze daar, ik ben gegaan
om één nieuw woord te vinden -
het kortste eind, de lange baan
onder de groene linden,

een rechte straat, een kromme sloot
gehold gefietst gevaren -
maar alle woorden klonken dood
alsof ze stenen waren.

Een stemmenwirwar in de lucht
een rots van dove oren
een hemelpoort van loos gerucht
een omgestorte toren.

Een landschap uitgewoond en zwart
o verre plaats verzwegen
met zeven lampen in mijn hart
zal ik nog duizend wegen

zal ik nog gaan tot waar jij bent
de droom mij meegegeven
de stem die mij bij name kent -
tot waar de woorden leven.

Het was een huis waarin ik sliep -
waar zeven lampen hingen.
Ik droomde dat een woord mij riep.
Ik hoorde mensen zingen.

Gedicht 0162: Heer, herinner u de namen

Heer, herinner u de namen
van hen die gestorven zijn,
en vergeet niet dat zij kwamen
langs de straten van de pijn,
langs de wegen van het lijden,
door het woud der eenzaamheid,
naar het dag en nacht verbeide
Vaderhuis, hun toebereid.

Heer, herinner u hun luist'rend
wakker liggen in de nacht
en hun roepen in het duister,
en armzaal'gheid van hun kracht,
en wil zeer aandachtig lezen
in de rimpels van hun huid.

de verscheurdheid van hun wezen,
en wis hunne zonden uit.

Heer, herinner u hun namen;
oordeel hen, en spreek hen vrij,
en bedek hun schuld en laat hen
zitten aan uw rechterzij.

M. Verdaasdonk

Gedicht 0163 Jij die daar hangt

Gekruisigd

Jij die daar hangt
- ze zeggen: God -
je bent kapot
gebroken door je kruis.

Ben jij Gods Zoon?
Is Godverlatenheid je loon
voor 't dragen van je kruis?

Welk leed heeft je overmand?
Er zit een spijker in je hand
geklonken aan je kruis.

Je ging zo troosteloos verloren.

Gedicht 0164: Jij die in mij woont

Jij die in mij woont
met de kracht als van een opspuitende bronwel,
vol sprankelend, levengevend water.

Ik heb het - tot mijn schade en schande -
klaar gekregen (wie laat nu het meest vrij?)
om jaar na jaar stenen te verzamelen
en daarmee die bronwel in mij te begraven
onder puin en gruis en eigen drukdoenerij.

Ik moet Jou weet opgraven in mij,
opdelven in mijn diepste diep,
het schilderijtje van mijn wezen, mijn gelaat
grondig laten restaureren van jarenlang vuil.
Jij hebt er Jouw gezicht in uitgetekend,
daar waar Jij verblijf houdt, diep in mij.

Wanneer krijg jij het klaar
om Jouw beeltenis in mijn wezen
weer van blijdschap te laten stralen
in dat verfrissend, opspattend bronwater,
daar diep, heel diep in mij verborgen?

Kom, trek me naar binnen,
blijf kloppen aan de poort
want ook mijn oren zijn doof geworden,
blijf schijnen in de nacht
want de blindheid van mijn ogen is bijna totaal.

Kom, delf op mijn ware gelaat,
maak mij mooi,
maak van mij Jouw liefste mens,
ik kan niet meer zonder Jou,
Jij die woont in mij,
opborrelende Minne-kracht
wassend water dat leven doet.

Kom, leef je uit in mij.

Jan van Ruusbroec

Gedicht 0165: Met U zijn er geen verten meer

Met U zijn er geen verten meer
en alles is nabij.
Des levens aanvang glinstert weer,
geen gisteren en geen morgen meer,
geen tijd weer en geen uren,
geen grenzen en geen muren;
en alle angst voorbij,
verlost van schaduw en van schijn,
wordt pijn en smart tot vreugd verheven!
Hoe kan het zo eenvoudig zijn!

Hoe kan het leven Hemel zijn,
met U, o kern van alle leven!

F. Timmermans

Gedicht 0166: Onder het zichtbare schrift van zijwegen

Onder het zichtbare schrift van zijwegen
grindwegen, borenwegen, vaak in het midden met een
kam van gras tussen de diepe wielesporen
verborgen onder stapels gekapt rijsthout,
nog duidelijk in het kapotgedroogde mos,
loopt een ander schrift: de oude voetpaden.

soms raak je ze gemakkelijk kwijt, zo ongemerkt,
dat ze er het ene ogenblik zijn, het andere niet.
Er is een vervolg,
er is altijd een vervolg, als je maar
zoekt...

L. Gustafson

Gedicht 0167: Vreugde: deze

Vreugde: deze,
Het eigen diepste
met het allerdiepste
een

Onaanrandbaar, onaantastbaar,
oneindig veilig

H. Roland Holst

Gedicht 0168: Zo vreemd en wonderstil in mij

Zo vreemd en wonderstil in mij
Dan is er enkel ik en Gij,
Neen, Gij alleen en wat Gij zijt

Mijn eind van menigvuldigheid.

P.N. van Eyck

Gedicht 0169: Nu ik ben aangekomen op de plaats

Nu ik ben aangekomen op de plaats
waar het zal moeten zijn waar ik van zing,
Ik ben een vijver zonder rimpeling
met alle hemelen in mij weerkaatst.

Gerrit Achterberg

Gedicht 0170: En toch weet ik, dat in de sterkste dromen

En toch weet ik, dat in de sterkste dromen
de ziel, door lust en leed verzwaard,
nog steeds niet zo vermoeid is, zo ontaard
of zij kan vleugels vormen en ontkomen.

Leo Vroman

Gedicht 0171: Kon ik vleugels uitslaan als een duif

Kon ik vleugels uitslaan als een duif,
ik vloog weg, zocht een plek om te nestelen;
o, ver zou mijn vlucht zijn, ver weg
ik was in de woestijn eer de nacht viel
ijlings wist ik beschutting te vinden
van de rukwinden af, van de storm.

Psalm 55

Gedicht 0172: In eigen zielegronden

In eigen zielegronden
heb ik de gang gevonden

die naar het hart van God mij veilig bracht,
en 'k droeg in vrome handen,
om voor het laatst te branden,
mijn liefdelicht door de onaardse nacht

J.A. der Mouw

Gedicht 0173: Als een rozeruiker zoet

Als een rozeruiker zoet
is het eindeloos mild genezen
't zalige geborgen weze
als het hart, vervuld, ontmoet
Liefde en Liefdes overvloed

Ida Gerhardt

Gedicht 0174: In een nacht, aardedonker,

HET Gedicht VAN DE NACHT

In een nacht, aardedonker,
in brand geraakt en radeloos van liefde,
-en hoe had ik geluk! -
ging ik eruit en niemand
die 't merkte - want mijn huis lag reeds te slapen.

In 't donker, geheel veilig
langs de geheime trap en in vermomming,
-en hoe had ik geluk! -
in 't donker, ongezien ook,
want alles in mijn huis lag reeds te slapen.

In de nacht die de kans geeft,
in het geheim, zodat geen mens mij zien kon
en ook ikzelf niets waarnam:
ik had geen ander leidslicht
dan wat er in mijn eigen binnenst brandde.

Dat was het dat mij leidde

-zekerder dan het zonlicht op de middag -
daarheen waar op mij wachtte,
van Wie ik zeker zijn kon
en op een plaats waar niemand ooit zou komen.

O nacht die mij geleid hebt!
O nacht, mij liever dan het morgengloren!
O nacht die hebt verenigd
Beminde met beminde,
beminde, opgegaan in de Beminde!

Aan mijn borst, wei vol bloemen,
Hem alleen, onbetreden voorbehouden,
daar is Hij ingeslapen
en heb ik Hem geliefkoosd
en gaf de waaier van de ceders koelte.

De koelte van de tinnen
kwam, onderwijl ik door zijn haren heenstreek,
met haar hand licht en rustig,
mij aan de hals verwonden
en stelde al mijn zinnen buiten werking.

Mijzelf liet ik, vergat ik;
ik drukte het gelaat aan mijn Beminde;
het al stond stil, ik liet mij gaan,
liet al mijn zorgen liggen:
Tussen de witte leliën vergeten.

Johannes v.h. Kruis

vert. Jan Peters

Gedicht 0175 Toen zo ver ik zien kon

Nacht II

Toen zo ver ik zien kon
geen vuur brandde
geen licht gloorde
alsof licht nog nooit geroepen was
vuur nog niet uitgevonden
ben ik gegaan

mijn ziel in mij
een gloeiende draad
een laaiende strohalm.

Door spiegelgangen
ben ik gegaan
door open deuren naar buiten
de brandtrap af
de valkuil van de slaap voorbij
mijn ziel in mij
een gloeiende draad
een laaiende strohalm.

Zou zon bestaan
zouden sterrenwegen
opduiken begaanbaar
zou droomachtig mooi
boven mij
de stad van de maan -
of zou één enkele
man met ogen van
weerlicht mij wenkende
hoog aan de hemel staan
ik zou niet gaan in
dat licht.

Ik radeloos gelukkige
mijn ziel
zee onder schotsen fonkelend
zwart licht
gesternte onder puin en as
begraven onzienlijk licht
steekvlammen dun als berglucht
mijn gewrichten
dooraderend verwilderend
ontschaduwde licht
zenuwenziel
die arendsogen schroeit
in mijn gezicht.

Ziel
kleinste onbekende
doe mij gaan
door deze nacht
dit waanlandschap

dit onbestaan
tot waar wie op mij wacht
die achter namen woont
hartslag doodstilte duur
van dit ontvonkt moment
die wonder is dorst
lafenis de ongevonden
vondeling de zielsbeminde
die mij kent.

Johannes v.h. Kruis

vrije vertaling Huub Oosterhuis

Gedicht 0176: Wat nodig is

Wat nodig is? Heiligheid.
Gewoon wat die monniken hadden
die het etmaal te barsten baden
als een ontkiemend zaad.

Heiligheid, niet meer weten
wie er gelijk heeft, God
liefhebben heden,
hier in deze stad,

een porie in haar huid zijn
waardoor zij ademhaalt,
een molen die langzaam maalt,
een wateruurwerk, een tijdsein,

ebbe en vloed, mijn en dijn,
schepping, zo vanzelfsprekend, -
iemand die rekent met kwaad en goed.

Het een om te weten,
het andere om te doen.
Tot er een is verzoend
en het ander vergeten.

Gedicht 0177: Een lied tegen de wijzen

Het lied van kennis inkomen en macht

Een lied tegen de wijzen
die wijs zijn voor zichzelf,
die denken en bewijzen
ten bate van zichzelf.
dat zij zich herbezinnen
op God die Schepper is
en die van den beginne
een bron van wijsheid is.

Een lied tegen de rijken
die rijk zijn zonder meer,
die enkel nog bekijken
het spel van meer en meer.
Dat zij in deze dagen
nog de Messias zien
in mensen die geslagen,
gedeerd zijn, ongezien.

Een lied tegen de sterken
het volk van stand en staat,
die aan hun status werken,
gedreven zonder maat.
Dat zij niet tegenstreven
de Geest van alle tijd,
die over alle leven
haar kracht heeft uitgespreid.

Een lied voor alle mensen
die hier verzameld zijn
en die niet anders wensen
dan broer en zus te zijn.
Kom armen en kom rijken
en maak geschiedenis:
dat wij weer leren kijken
naar wie de minste is.

Adri Bosch

Gedicht 0178: Er zijn zo van die dagen

God is altijd open

Er zijn zo van die dagen
dat je je loopt af te vragen
waar kan ik terecht
als ik mee eenzaam voel.
Je kan altijd nog
naar een kroegje
of een koffiehuis
maar dat gaat meestal niet zo
als je met je ziel
onder je arm loopt.
Dan heb je ook nog het Riagg,
heel fijn,
maar dat is na vijven gesloten
en
je moet er geschikt voort zijn.
Verdriet komt tenslotte altijd
om twee minuten over vijf.
Sommigen kiezen
voor een andere werkelijkheid,
die van de kerkelijkheid.
Want de Heer is tenslotte altijd open,
zelfs al is de kerk gesloten...

H. Groenendijk

Gedicht 0179: Stil kijk ik voor

Stil
kijk ik voor
mij uit.
Gebonden
aan de grond.
Gebonden
aan mijn lot.

Stil
kijk ik voor
mij uit.
Niet vleugel-
lam.
Toch niet.

Stil
kijk ik
voor mij uit.
Diep in mij
is de stem
van mijn
verlangen
om omhoog te komen
vrij te
raken
mijn lot,
deze grond.

GeestVogel
die Liefde
bent,
bevrijdt mij
opdat ik
nieuwe
grond
vind.

Marinus v.d. Berg

Gedicht 0180: Voor ons zijn er geen zekerheden, geen ster

Verhaal

Voor ons zijn er geen zekerheden, geen ster
die onze reis markeert, geen beslissende droom
om een gewond hart gerust te stellen
of ons te waarschuwen
wanneer het tijd is om verder te trekken.
De herders,
lastiggevalen, krijgen antwoord op de vragen
die nooit ben hen zijn opgekomen.
Hun wordt gezegd waar ze heen moeten
en waar ze naar moeten zoeken.
Wij gaan tastend onze weg,
die niet door engelen wordt verlicht,
en vragen ons af: "hoe ver?"
Maar in het verhaal ontdekken wij

wie we zijn:
aan de baby is niets verteld,
hij kan alleen maar langzaam
toegroeien naar het visioen
via het gekleurde samenstel
van aanraking, smaak en geluid;
vanuit zijn behoeften leert hij bidden
en gaat hij de weg van het vlees,
duistere list waardoor God is en schenkt alwat we weten.

J. Dines

Gedicht 0181: Het is gebruikelijk om de wereldlijke wetenschap

Mededogen

Het is gebruikelijk om de wereldlijke wetenschap
en de antigodsdienstige wijsbegeerte
de schuld te geven
van het verdwijnen
van de godsdienst
uit de hedendaagse samenleving.
Het zou eerlijker zijn
om de godsdienst zelf de schuld te geven
van zijn nederlagen.
De godsdienst raakte niet in verval
omdat hij weerlegd werd,
maar omdat hij niet terzake diendend,
saai, Benauwend, geestloos werd.
Wanneer geloof geheel vervangen wordt
door leer,
aanbidding door tucht,
liefde door gewoonte,
wanneer de hedendaagse crisis genegeerd
wordt vanwege de luister
van het verleden,
wanneer geloof meer erfstuk is
dan levende fontein,
wanneer geloof alleen maar spreekt
namens het gezag
en niet met de stem van het mededogen -
dan wordt zijn boodschap zinloos.

Abraham J. Heschel

Gedicht 0182: Ghi smaect mi suete

Ghi smaect mi suete boven honechraten.
Ende boven alle suetecheit van maten.
Altoes blijft in mi hongher ende begheeren,
Want ic en kan u niet verteeren.
Etdti mi, ochte etic u, dats mi onkond,
Want beide dunct mi in minen grond.
Ghi eischt mi één met u te sine
Ende dat gheeft mi grooete pine,
Want ic en wille mine ufeninghe niet laten
Ende in uwen arme slapen.
Ic moet u danken, lof ende eere gheven,
Want dat es mijn eewegh leven.
Ongheduer vendic in mi;
Ic en can gheweten wat dat si.
Mocht ic eenegheit met gode verkrighen
Ende altoes in mijn werken bliven,
Soe soudic al mijnre klaghen swighen.
God die alle nooet bekint,
Hi doe met mi al dat hi wilt.
Ic gheve mi te-male in sijn ghewoud.
Soe blivic in allen dooeghene stout.

Jan van Ruusbroeck

Gedicht 0183: In de tuin bij het riviértje

In de tuin bij het riviértje
wil de klaproos niet meer bloeien
en het meisje gaat niet meer
aan de doorwaadbare plaats water halen.

In de tuin verwelkt de hop
en wil niet meer groen worden,
't blank gezichtje met de zwarte wenkbrauwen
kijkt zo triest.

Over de tuin bij het riviértje

hangt diep de weide,
het bleke gelaat van het meisje
toont verdriet en kommer.

Ach, het huilen doet haar rillen
en uit haar hart breekt een snik,
maar over het klagende meisje
moet de jongeman lachen.

Schewtschenko

Gedicht 0184: Geloof het niet, m'n liefste

Geloof het niet, m'n liefste,
wanneer ik, in een vlaag van droefheid,
zeg, dat ik niet meer van je houd.
Na eb keert de zee immers steeds weer
liefdevol terug naar de kust.

Ik verlang naar m'n vroegere passie;
ik sta opnieuw mijn vrijheid aan je af.
Van ver keren de golven steeds weer terug
naar de oevers waarvan ze houden.

Tschaikowsky

Gedicht 0185: Geen woorden, geliefde, noch zuchten

Geen woorden, geliefde, noch zuchten,
laat ons zwijgzaam zijn,
zo zwijgzaam en eenzaam als de treurwilg,
die zich buigt over de grafsteen.

Evenals hem buig ik m'n hoofd
en zie ik mijn zieke hart
de dagen van geluk en schoonheid,
die nu slapen in het graf.

Tschaikowsky

Gedicht 0186: O zachte smart

O zachte smart!

Wanneer de eerste gevoelens van verliefdheid ontluiken,
ben je eerst opgewonden,
het hart is vol verwachting.
De ene keer sta je in vuur en vlam,
dan weer verbleek je!

Het onvermijdelijk moment breekt aan,
het moment van de eerste ontmoeting.
Bevend, en meer dood dan levend,
luister je angstig naar de vurige liefdesverklaring,
die je verwacht en een beklemmend gevoel geeft.

Je zoekt naar woorden, die je hart je ingeeft,
woorden, die zeggen, dat je van hem houdt,
dat hij de enige ware is!
Je houdt echter je mond,
je bent bang!

Veel later, wanneer het té laat is,
en de ziel verzwakt en uitgeblust is,
verdwijnt de angst;
tevergeefs en bevrijd realiseer je je,
dat er helaas niemand is,
die je liefdesverklaring kan horen.

Tschaikowsky

Gedicht 0187: Waarom buig je je lieflijke blonde hoofd

Waarom buig je je lieflijke blonde hoofd?
Huil niet, je bent me dierbaar,
maar mijn liefde is als een diepe zee,
die buiten haar oevers wil treden,
de haar opgelegde grenzen verachtend.

De bittere smart der aarde is geen traan waardig;
spoedig zullen we haar ontvluchten.
Als we vredig sterven en alle verdriet van dit leven vergeten,
zal een oprechte liefde ons verenigen.

Tschaikowsky

Gedicht 0188: Waarom is de kleur der rozen zo flets

WAAROM

Waarom is de kleur der rozen zo flets,
allerliefste, kun je me dat vertellen?
Waarom zijn de oogjes van de viooltjes
in het gras nat van tranen?

Waarom klinkt met droeve toon
het lied van de leeuwerik uit de lucht?
Waarom ruist de wind door de bomen,
alsof het klagende stemmen zijn?

Waarom kijkt de zon zo koud en lusteloos
neer op het bos?
Waarom is de aarde zo grauw en bar,
waar ik ook kijk?

En waarom ben ik zelf zo verdrietig?
Waarom zie ik alles door tranen?
Zeg waarom, allerliefste, spreek,
waarom heb je mij verlaten?

Tschaikowsky

Gedicht 0189: Alleen degene die weet wat verlangen betekent

Alleen degene die weet wat verlangen betekent,
weet hoezeer ik moet lijden!
Alleen, en gescheiden van alle vreugd'
zie ik op naar het firmament, naar gene zijde.
Ach, die van mij houdt en mij kent,
is verre van mij.
Ik word er duizelig van, ik brand van binnen.
Alleen degene die weet wat verlangen betekent,
weet hoezeer ik moet lijden!

Tschaikowsky

Gedicht 0190: De duisternis doet de goudomwonden randen

Serenade van Don Juan

De duisternis doet de goudomwonden randen
van de Alpujarra verdwijnen.
Volg het geluid van de gitaar, liefje, kom naar buiten!
Als iemand het waagt je te prijzen, een ander dan ik,
dan zal hij dat eerst met mij moeten uitvechten.
Dan, dan treft hem een degensteek!
Door de twijgen glanst het maanlicht reeds.
Nisetta, verschijn op het balkon!

Van Sevilla tot Granada klinkt in de nacht
degeengevecht en een serenade.
Zo wordt de macht van de liefde geëerd.
Voor de mooie vrouwen klinken vele liederen
en vloeit ook bloed.
Doch voor de heerlijkste van allen,
voor haar, voor haar geldt mijn lied,
mijn bloed en eigendom.
Door de twijgen glanst het maanlicht reeds.
Nisetta, verschijn op het balkon!

Tschaikowsky

Gedicht 0191: 't Was in de eerste lentestraal.

't Was in de eerste lentestraal.
Het gras was nauwelijks ontsproten,
in het dal was nog geen drukkende hitte merkbaar,
de beekjes stroomden levendig.
De fluit van de jonge herder klonk nog niet in de ochtend,
de viooltjes hielden zich nog schuchter verborgen.
Dat was in de eerste lentestraal, in de schaduw van de berk,
waar wij voor de eerste keer over de liefde spraken.

Toen ik je zei: "Mijn hart is van jou", sloeg je je ogen neer.
O wereld! O bos! O zonneshijn! O jeugd!

Kwam je maar terug!
Toen ik je zo zag, verdwenen de tranen uit mijn gezicht.
't Was in de eerste lentestraal,
't gebeurde in het woud.
Tranen, jullie zal ik nooit vergeten.
Tranen, dromen.
O woud, o wereld, o zonneschijn, geurende schaduwrijke bomen.

Tschaikowsky

Gedicht 0192: Temidden van het bruisende bal

Temidden van het bruisende bal,
in het ijdele, wereldse gedrang, zag ik jou.
Een geheim bedrukte echter je peinzend gelaat.
Je heldere ogen keken vol weemoed,
maar je stem klonk als zilver, als het spel van de golven,
als de klank van schalmeien uit de verte.

Je leek in gedachten verzonken,
je slanke verschijning zo mooi.
Je lach, versmolten tot parels,
weerklinkt sindsdien in mijn hart.

In eenzame nachtelijke uren ga ik graag liggen.
ik zie dan die treurige ogen,
ik hoor het vrolijke gesprek.
Maar treurig sluimer ik in en heb ik onbekende dromen.
Of ik van je houd, weet ik niet,
maar ik denk het wel.

Tschaikowsky

Gedicht 0193: O kon ik je wrange leed

O kon ik je nog eens zien

O kon ik je wrange leed,
het verdriet,
dat je onderdrukt, nog maar
eenmaal vergeten.

O kon ik je, net als toen ik zo gelukkig
naast je zat, nog eens zien.
Nog steeds worden je ogen
vochtig van verdriet.
Zul je het verdriet niet meer kwijtraken,
zoals de stormen door de lente verdreven worden,
zoals de wolken, die gehaast
naar de horizon vluchten?
O kon ik je, net als toen ik zo
gelukkig naast je zat,
nog eens zien.

Tschaikowsky

Gedicht 0194: Al is mijn graf met koude aarde en een steen bedekt

Uit het hiernamaals

Al is mijn graf met koude aarde en een steen bedekt,
mijn ziel vertoeft toch bij jou!

Liefde, smart en liefdesverdriet stierven niet.
In het bestaan van rust en vrede leeft alles voort.

Toen ik op dat vurige tijdstip overleed,
hoopte ik op een eeuwige scheiding.
Dat gebeurde echter niet.

Wat moet ik nu in dit Heilige Rijk,
terwijl het aardse verdriet, het verlangen,
me nooit zal verlaten?

Een hersenschim streelt mijn gevoelens.
Zoals eertijds volgt na verbittering, slechts teleurstelling.
Zoals vroeger zie ik je koele blikken, je stralende ogen,
zoals vroeger heeft mijn ziel in stil verdriet.
De woorden die ik eens hoorde, hoor ik nog.
De hoop die je bij me vernietigde, stierf echter niet.

Tschaikowsky

Gedicht 0195: Hoezeer gloeit het morgenrood,

Ochtendschemering

Hoezeer gloeit het morgenrood,
de zon zal weldra stralen.
Luister, de nachtegaal zingt zijn welluidend lied.
Steeds feller en feller gloeit het morgenrood.

Aanschouw, hoe de nevel boven de rivier omhoog stijgt.
Rondom de weidebloemen stroomt de geur,
en in het gras schittert de dauw als zilver.

Aanschouw, hoe de nevel boven de rivier omhoog stijgt.
Gebogen over de golven fluistert zacht het riet,
en de weiden rondom zijn zo onbeweeglijk en stil; ach!

Hoe blij ik ben, en opgewekt, hoe de borst vrij ademt!
En spreek zo je gebed, bid nu
en haast je dan flink aan het werk.

Tschaikowsky

Gedicht 0196: Waarheen ga je, ochtendzuchtje, zoete wind

Serenade

Waarheen ga je, ochtendzuchtje, zoete wind,
zojuist ontluikt, frisse adem van een mooie dag?
Waarheen ga je, ontrouw briesje,
als de ruisende bladeren lijken te trillen van liefde?

Ga je naar het dal, beneden, in de verwilderde top
van een wilg, waarin de houtduif slaapt?
Achtervolg je de helderrode bloem, of de vlinder,
gewekt door de gouden ochtendgloed?

Ochtendzuchtje, ga liever m'n geliefde wiegen:
breng naar haar welriekend bed de geur van bos en mos,
en enkele woordjes, lieflijk als de rozen in mei.

Tschaikowsky

Gedicht 0197: De zon scheen nog steeds

Teleurstelling

De zon scheen nog steeds.
Ik had het grote bos willen terugzien,
waar wij vroeger wandelden, vol liefdesgloed.
Ik zei tegen mezelf: "Op deze weg zal ik haar zonder twijfel
weervinden; mijn hand zal zich naar haar hand uitstrekken
en wij zullen samen de weg vervolgen."

Ik kijk overal: tevergeefs!
Ik roep! En alleen de echo hoort me!
Ach, arme bleke zon!
Ach, arme bos zonder vogelgezing!
Ach, m'n arme liefde, wat jammer!
Zo snel verloren in de vergetelheid!

Tschaikowsky

Gedicht 0198: Ik houd van het stralende heldere morgenrood:

Serenade 2

Ik houd van het stralende heldere morgenrood:
het is de weerspiegeling van jouw mooie ogen;
ik houd van het vroege gezang van de vogels:
het is de echo van jouw blijde lach.

Ik houd van de vredigheid der leliën:
het is jouw serene rust,
hun reinheid jouw blanke gelaat;
ik houd van de geur van de rozen, als van je adem
en van hun frisheid, jouw frisheid.

Ik houd van de zee, door eb en vloed bewogen:
het is je kinderlijke wispelturigheid
en ik houd van de lange klaagzang van de wind
als het zuchten van je trillend hart.

Ik houd van de felle zonnestraal die oplicht als de

trotse hartstocht, wiens vlam aan jouw hart likt
en ik houd van het kuise donker van de nacht:
het is de bekoorlijke eerbaarheid van je geest.

Ik houd van de ontluikende lenteknoppen:
zij zijn de dwaasheid en de verwachtingen van je jeugd
en het vage vallen van de avond is als de zachtheid
van jouw melancholie, waarvan ik houd.

Tschaikowsky

Gedicht 0199 Wat doet het ertoe, dat de winter het licht dooft

Okotobergedicht

Wat doet het ertoe, dat de winter het licht dooft
van de tanende zon aan het trieste firmament?
Ik weet waar ik de schitterende stralen van een
dageraad, veel mooier dan die aan de hemel, nog kan vinden.
In jouw ogen, geliefde.

Wat doet het ertoe, dat de winter zonder mededogen de benevelde geuren
van de
vergane lentes heeft verwaaid?
Ik weet, ondanks de snijdende wind, een nietverwelkte prachtig
bloeiende roos te vinden.
O, mijn liefste, in jouw hart.

Dit stralende licht, dat de donkerste nacht trotseert
en steeds helder en puur uit je ogen schijnt;
deze immer geurende bloem, die in je hart opgesloten
en de zomer zal overleven,
zij maken jouw schoonheid, mijn allerliefste.

Tschaikowsky

Gedicht 0200 Als jullie kalmte brengen na zoveel beroering

De tranen

Als jullie kalmte brengen na zoveel beroering,

als jullie mijn kwetsuren met vergetelheid bedekken,
als jullie zachtjes mijn wonden wassen,
o, tranen, dan stroom!

Maar als jullie, zoals toen, verscheuren
en knagen aan een reeds gepijnigd hart,
vergroot dan niet de smart, spaar mijn oogleden,
o tranen, laat me met rust.!

Ja, laat me met rust! Mijn pijn wordt steeds schrijnender.
Jullie hebben lang vervlogen dromen weer opgeroepen,
heb medelijden! Gun mijn stervende geest de rust!
Tranen, stroom niet, stroom niet!

Tschaikowsky

Gedicht 0201: Nu is het nog nacht -

kerstkind

Nu is het nog nacht -
het is stil
donker
slechts hier en daar
een ster aan de hemel

De aarde rust
de zaadjes in de grond
wachten
een laagje sneeuw
ligt op het land -

Een kerstkind huilt
ook jij bent klein
een kind van God

Je mag groeien
bloeien
veel vruchten dragen

straks...
als de winter
voorbij is gegaan.

Gedicht 0202: Het was hem zeer goed gegaan

Jij bent het

Het was hem zeer goed gegaan in het leven.
Hij had zoveel eer en macht en rijkdom verworven,
dat hem niets meer te wensen overbleef.
Maar hij voelde zich ongelukkig,
want hij had het geloof van zijn jeugd verloren.
Hij probeerde het terug te roepen, maar het lukte niet.

Toen herinnerde hij zich hoe bij zijn grootvader
Seider-avond werd gevierd.
Bij de vierde beker die op die avond werd gedronken,
werd er ook een beker klaargezet voor de profeet Elia.
Het was het Joodse paasfeest, en ten einde raad besloot hij
naar de Jodenbuurt te gaan, om te zien
of hij de bewuste profeet kon vinden
en of deze hem wilde helpen.
Hij vond hem!
Op de hoek van de straat stond een oude man.

Die kwam op hem toe en zei:
Kom, ik heb op je gewacht.
Mijn vrouw heeft nog niets in huis voor het feest,
want ik heb geen geld.
Daarop gingen ze samen inkopen doen.
De arme kocht, de rijke betaalde.
Matzes kochten ze, vlees en echte wijn
en alle andere dingen die nodig zijn voor een Seider-avond.
Ook wat kleren kochten ze.

Toen wilde de rijke afscheid nemen.
Maar de arme vroeg bescheiden:
wil je niet bij ons Seider-avond vieren?
De rijke ging bij Elia te gast!

Aan tafel vroeg hij zich af:
wat zal de gastheer doen met de vierde beker,
want die was toch voor hemzelf bestemd?
Het feest werd gevierd en de tafelgenoten waren blij.
Toen kwam het ogenblik van de beker.

De arme nam de beker, schonk hem vol,
zette hem neer voor zijn gast en zei:
drink en denk niet dat ik niet weet
dat jij het bent, jij grote, en goede profeet Elia,
op wie ik zolang heb gewacht!

Abel Herzberg

Gedicht 0203: Als de profeten zouden inbreken

Als de profeten zouden inbreken
door de deuren van nacht,
met de dierenriem van demonengoden
als een afgrijselijke bloemenkrans
om het hoofd gewonden,
en de geheimen van de vallende en oprijzende
hemelen op hun schouders zouden wiegen

voor hen die allang uit afgrijzen zijn weggetrokken -

Als de profeten zouden inbreken
door de deuren van de nacht,
en de loop der sterren,
gegrift in hun handpalmen,
goud zouden laten oplichten

voor hen die allang in slaap zijn verzonken -

Als de profeten zouden inbreken
door de deuren van de nacht,
met hun woorden wonden slaand
in de velden van de sleur,
en een afgelegen oogst zouden binnenhalen
voor de dagloner

die s'avonds allang niet meer wacht -

Als de profeten zouden inbreken
door de deuren van de nacht,
en een oor zouden zoeken als een vaderland -
Oor der mensheid,
jij, door brandnetels overwoekerd,
zou jij het horen?

Als de stem van de profeten
zou blazen
op de knekelfluiten van vermoorde kinderen,
lucht zou uitademen
die brandde van het gehuil van martelaren,
als zij een brug zou bouwen
van de zuchten an gecrepeerde grijsaards -

Oor der mensheid,
jij, bezig met luistervinkje spelen,
zou jij het horen?

Als de profeten
op de wieken van de eeuwigheid zouden binnenstormen,
als zij jouw gehoorgang zouden openbreken met de woorden:
Wie van jullie wil oorlog voeren tegen een geheim,
wie wil de sterrendood bedenken?

Als de profeten zouden opstaan
in de nacht der mensheid
zoals geliefden, die het hart van de geliefde zoeken,
nacht der mensheid,
zou jij een hart te vergeven hebben?

Nelly Sachs

vertaling Paul Begheyn

Gedicht 0204: En als mijn huid verscheurd zal zijn

O de schoorstenen

En als mijn huid verscheurd zal zijn,
dan zal ik zonder mijn vlees god aanschouwen - Job

O de schoorstenen
Op de vernuftig bedachte woningen van de dood,
Toen Israels lijf in rook opgegaan trok
Door de lucht -
Als schoorsteenveger ontving een ster hem
Die zwart werd
Of was het een zonnestraal?

O de schoorstenen!
Vrijheidswegen voor Jeremia's en Jobs stof -
Wie beraamde jullie en bouwde steen voor steen
De weg voor vluchtelingen uit rook?

O de woningen van de dood,
Uitnodigend ingericht
Voor de waard van het huis, die vroeger gast was -
O vingers,
Jullie die de dorpel van de ingang leggen
Als een mens tussen leven en dood -

O schoorstenen,
O vingers,
En het lijf van Israel in rook door de lucht!

Nelly Sachs

Gedicht 0205: Onder wier ogen gedood werd

Jullie die toekeken

Onder wier ogen gedood werd.
Zoals men ook ogen in de rug voelt,
Zo voelen jullie aan den lijve
De blikken der doden.

Hoeveel brekende ogen zullen je aankijken
Als jullie uit de schuilhoeken een viooltje plukken?
Hoeveel smekend geheven handen
In de op martelaarswijze gevlochten takken
Der oude eiken?
Hoeveel herinnering groeit er in het bloed
Van de avondzon?

O de niet gezongen wiegelieder
In de nachtroep van de tortelduif -
Menig een had sterren naar beneden kunnen halen,
Nu moet de oude put het voor hen doen!

Jullie die toekeken,
Jullie die geen moordenaarshanden hieven,
Maar die het stof niet van je verlangen

Veegden,
Jullie die bleven staan, daar, waar het licht
Veranderd wordt.

Nelly Sachs

Uit: 'Gloeierende raadsels', Meulenhoff,
Amsterdam 1979

Gedicht 0206: WAS HIJ GETROUWD?

Was hij getrouwd, probeerde hij
te onderhouden, onderwijl minder verzot op
vrouw en kinderen?

Nee, zo'n slag trof hem nooit.

Voelde hij zich zwak en warrig
ongewenst door iedereen en in de weg?

Vanuit de wieg al was hij doelgericht
sterk van karakter, een geest van gewicht.

Waren er mensen waar hij dol op was
maar die hij dood vond op een dag?

Hij had niet lief op de menselijke wijze.

Vroeg hij hoe hoe lang het door zou gaan
of hij op dood kon rekenen tot slot?

Hij voelde niet op die manier
hij had een toekomst van genot.

Voelde hij nooit sterke pijn
om mis te zijn?

Hij was niet mis, hij had gelijk
hij leed aan andermans, niet zijn eigen, gemenigheid.

Maar er bestaat geen kwelling als na een fout
gemaakt omdat van het inferieure hout.

Hij was niet inferieur
hij was superieur.

Wis hij dan dat macht onteert maar iemand moet regeren?

Zijn gedachten wisten zich elders te keren.

Had hij behoefte aan vrienden? Erger,
dacht hij dat het zijn schuld was, niet de hunne?

Hij had geen behoefte aan vriend of vriendin
hij had volgelingen die hij vormde naar zijn zin.

voelde hij een achterstand soms, die hij in moest halen?

Hoe kon hij zoiets voelen? Hij was Koning der Heerscharen.

...vond een plotselinge lichtheid op een dag in alle dingen
omdat een bui was overmeesterd, of een zonde?

Ik zeg je, hij zondigde niet.

Lijden slechts menselijke wezens aan de prikkel
waar ik het over had? Leren ook dat mal doen
de wanhoop niet verbeterd?

Alleen mensen voelen dit
omdat bij hen zo'n warboel zit.

Alle mensen moesten een medaille krijgen
een god kan die niet dragen, hij niet bij machte.

Een god is de pop van de Mens jij ezel
met opzet verzint hij hem zo.

Hij had wel wat ergens kunnen verzinnen.

Deed dat ook vaak, in het verleden.

Een god van liefde kiezen, zoals hij deed en doet,
een kleine moeite dus?

Ja heus.

Een grotere wordt het als mensen
van liefde houden, haat haten, maar er geen god van maken?

Dat zal een grotere zijn.

Stevie Smith

Vertaling Judith Herzberg

Gedicht 0207: De jaren nemen toe, de waarheid ook

Waarheid

De jaren nemen toe, de waarheid ook,
maar waarheid kan niet altijd worden
uitgesproken, - er is achter de woorden
altijd een voorbehoud, een aandacht voor

de ander die het meest eigene moet
dempen, die afstand eist van zelf te wezen
zonder verlies, want in gelovig weten
dat ook de ander het andere hart behoedt.

Soms zou ik willen dat het anders was,
lichter, en niet altijd moeten denken:
als ik echt eerlijk ben, doe ik vaak pijn.

Maar leven kan niet anders, denk ik dan.
Het is altijd bijna, altijd een wenken
naar iets dat is daarom toch kan zijn.

Gabriël Smit

Uit: Evenbeeld, Ambo, Baarn 1981, blz.22

Gedicht 0208: Mischien is het moeilijk

Voorgoed een mens

Mischien is het moeilijk
mij te vergeven

dat ik een mens ben
en geen verhaal.
Zwart en stralend - een ongrijpbaar mens.

Dom, eenvoudig; slim en hoogmoedig,
traag en zeer snel.
Gelukkig als op de eerste dag van een liefde,
boos en oneindig verdrietig als op de dag der begrafenis.

Zo ver en koud; zo nabij en warm;
onaanzienlijk en soms even mooi.
Stilstaand en veranderend;
vol beloften en talenten
en wanhopend in leegte.
Zo hevig en niets,
zo erg en nietig.

Zo koel; zo schuilend in warmte van mensen;
zo onbereikbaar, zo zacht;
zo weggesloten en zo wild en juichend
als jij in mijn handen leeft.
als ik leef in jouw handen.
Door een ander ontroerd
en ontroerend.

Zichtbaar en lelijk en
mooi van oude en nieuwe vragen,
van nieuwe geschenken en antwoorden.

Dat ik een mens ben
en geen verhaal;
dat het nu nu is -
niet gisteren en niet morgen.
Dat ik besta en het woord ken en de woorden,
maar het woord niet ben, noch het verhaal -
dat, misschien, is het moeilijkste.
En dat ik (nooit een verhaal wil worden,)
nooit een verhaal zal zijn,
maar een mens.

Fum van den Ham

Gedicht 0209: Dit huis van steen en woord

Dit huis van steen en woord
van dor en bloeiend hout,
op klanken ooit gehoord,
op rotsen hoop gebouwd;
doorademd en doorwoond,
gevensterd naar Uw zon,
ten hemel als een boom
geworteld aan de bron.

Dit schip waarin wij zijn
opvarend naar - Gij weet:
een berg van brood en wijn?
Een stad die naar U heet?
Dit ruim in zee van tijd
waarin wij doodbevreesd
de stormen horen slaan,
de hoefslag van het Beest.

Dit lichtdoorschenen lijf
waar onze ziel zich schikt
als in een gastverblijf;
waar Gij ons weegt en wikt
in Uw genade- hand,
Gij ons gebiedt en smeekt
te doen gerechtigheid,
opdat Uw dag aanbreekt.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0210: Terzake Gij die leeft

Terzake Gij die leeft, geef hier aanwezig
uw eerste woorden, roep ons uit de leegte.
Kome ter sprake uw verbond voor eeuwig
volheid van tijd, uw koninkrijk nabij.

Verduister niet uw licht - dat wij ons wanen
diep in de aarde, spoorloos, en ons schamen
hoe wij op hoop van zegen ooit gegaan zijn
achter uw aan, tot ver in de woestijn.

Onthoud ons niet uw naam. Laat ons niet over

aan stand van sterren, vloed en maangetover,
aan wat ons hoog omfluisert en doet dromen
dat zou bestaan een andere God dan Gij.

Ontneem mij niet het vuur dat Gij gegeven,
Gijzelf mij ingestort hebt, dat ik leven,
met vuur van hartstocht als een mens zou leven -
dat ik zou geven liefde, dag en uur.

Ga open, Gij die leeft - voor nu en later
kome uw geest, uw stromend levend water.
Geef mij een mond waarmee ik u kan drinken.
Dat niet van dorst ik sterf vlakbij de bron.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0281: Naam uit het vuur

Naam uit het vuur, Een Eeuwig, Hij-Alleen,
riep smeekte dreigde zweeg. Riep weer, om antwoord.
Roept water uit de rots, slaat vuur uit steen.

En weer zijn stem - een lichtval uit de wolken.
Tien woorden licht. Daar stonden wij, nog krom
van slavernij, de minste van de volken.

Een hand van stormwind werd op ons gelegd.
Vuurtongen stonden boven onze hoofden.
Een ander leven werd ons aangezegd.

Van toen af dragers van een visioen
leerden wij, dood na dood opnieuw geboren,
verlangen naar zijn woord, en het te doen.

Er kwam een dag die niets dan einde was.
Van God verlaten hingen wij aan kruisen,
het visioen verwaaid als stof en as.

De wereld draaide verder, dood na dood.
Een kuil vol knoken. Doorgekraste namen.
Na vijftig dagen kwam de Ademstoot.

Hij schikte onze stukken weer tot een;
blies onbevlekte huid over ons heen.
De naam riep: Mensenkind, sta op je voeten.

Daar stonden wij, om nu voorgoed te gaan
tot aan de verste randen van de aarde
om naar zijn woord te doen wat moet gedaan.

Adem van onbegonnen nieuw begin,
heilige Stormwind, laat niet af, doorvuur ons.
Spreek moed volharding wijsheid vrede in.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0212: Jou werd in negen tekens voorbij taal

Auschwitz

Jou werd in negen tekens
Voorbij taal
Een taal-ban aangezegd
Tot merksteen
Van voorbij bestaan.
Gestolde cirkelvormen,
Gespannen oppervlak,
In hun donkere kern gesloten
Is de adem die jij liet:

Morene
In de hoogste gletsjerrand,

Melk-zwart kiezel
Aan de overzijde
Van het laatste strand,

Kristal
Geslingerd voorbij sterren
Langs de krachtlijn
Van je dode hand.

Fum van den Ham

Gedicht 0213: Ook nu ik oud en droomloos ben

Tweelingbroer

Ook nu ik oud en droomloos ben
Droom ik nog steeds de zelfde droom:
Mijn lang vergeten tweelingbroer
Zwemt met mij, zij aan zij. Zijn lijf
Wordt door de golfslag naakt tegen
Mij aan gebracht. Mijn huid, die hem
Ontvangt, is blond als van een kind
En hij, die mij omringt, is zacht
Zoals weleer. Wij spreken niet,
Maar strelen, lachende, elkaar.
Dan zinkt hij weg. En ik ontwaak
En wacht, totdat ik hem opnieuw
Ontmoet in het verdroomde meer.

Fum van den Ham

Gedicht 0214: Wij reden langs een holle weg

Vlasveld

Wij reden langs een holle weg,
Het door de zon gespannen oog
Op ons onzichtbaar doel gericht,
Toen plotseling, in de bocht,
De berm zich opendeed.
Wij stonden stil, bevangen,
Want voor en boven ons lag bloeiend water,
Een blauwe rechthoek van doorwaadbaar licht.

O wuivend licht! O overgang tot dieper blauw!
Het leven levert ons in blindheid uit
Aan onrust en verdeeld verlangen,
Maar in de luwte van jouw welvingen beweegt
De stilte van een onbegrensde eindigheid.

Wij worden door dit blauw bevrijd:
Een ogenblik ontheven aan de tijd,
Zijn, als wij verder gaan,

Grenzen, begin en doel ineengevloed
En hoeven slechts te zijn
Als velden van licht bloeiend vlas,
Onder een blauwe lucht,
Omarmd door zomers gras.

Fum van den Ham

Gedicht 0215: De hoogste top is mij voorgoed

Neergang

De hoogste top
Is mij voorgoed ontweken;
Het stijgen is gedaan.
Nu wordt
Behoedzaam
Dalen
Kunst.
En gunst is het,
Door avondlicht verleend,
Wanneer ik,
Voor de nacht is ingegaan,
Het zinkend rood
Nog eenmaal
Om mijn schaduw
Vlammen goudgraniet
Zie slaan.

Fum van den Ham

Gedicht 0216: Op een Frans boerenkerkhof weggegooid

Gebroken Beeld

Op een Frans boerenkerkhof weggegooid,
De porseleinen armen uitgestrekt,
De lippen tot een dwaze lach geplooid,
Zo is zijn passie eens aan mij verschenen
Temidden van de plastic kransen en

Verroeste kruisen en kapotte stenen.
Een tijd heb je een simpel graf bewaard;
Ik raap je op: verbaasd breek je in stukken.
Ik heb je scherp voor scherp bijeengegaard:
Ik wilde je onnozelheid niet missen.
Nu lig je in een witte doos met watten.
Ook deze dood is niet meer uit te wissen.

Fum van den Ham

Gedicht 0217: Gedichten zijn een fles

Laatste Posing

Gedichten zijn een fles
Die drenkelingen voor ze ondergaan
Uitwerpen op de zee.

Die ene flits van helderheid,
Die laatste posing tot verstaan,
Komt eens op vreemde stranden aan

En vreemde ogen scheuren dan
Een witte kreet,
Een bijna uitgewiste zin,

En vreemde handen werpen kalm
De flarden en de fles
Terug in het donker van de zee.

Fum van den Ham

Gedicht 0218: Leer ons, te hebben en te zijn

Het lichaam der gemeente

Leer ons, te hebben en te zijn:
armen waarbinnen,
lichaam waartegen -
leer ons ons lichaam vertrouwen.

Binnen het licht van Uw liefde
maken handen en stemmen muziek,
fluiten monden een lied;
dragen we leegte en koude, armoede en rouw -
wij dragen het ook voor elkaar.

Leer ons ons lichaam te geven,
het is van ons, het is van U.
Met dit lichaam lieven en lijden wij
tot Gij ons het nieuwe zult geven.

Fum van den Ham

Gedicht 0219: Ik richt een kamer voor mij in in de lucht

Enkel een roos als steun

Ik richt een kamer voor mij in in de lucht
tussen de acrobaten en de vogels:
mijn bed op de trapeze van het gevoel
als een nest in de wind
op het uiterste puntje van de tak.

Ik koop mij een deken van de allerzachtste wol
van zachtgekuifde schapen die
in het maanlicht
als glanzende wolken
over de vaste aarde gaan.

Ik sluit mijn ogen en hul mij in
in het vlies van betrouwbare dieren.
Ik wil het zand onder de kleine hoeven voelen
en het klikken van de grendel horen
die de staldeur 's avonds sluit.

Maar ik lig in vogelveren, hoog in de leegte gewiegd.
Het duizelt mij. Ik slaap niet in.
Mijn hand
zoekt houvast en vindt
enkel een roos als steun.

Hilde Domin

Gedicht 0220: Openlijk, heimelijk

Wie niet weet

Openlijk, heimelijk
brengen we buiten wat binnen is,
en wat buiten lijkt, is van binnen verborgen;
wij vinden verraad en ontbinding,
haat en verstikking; vergif.

Aan zoveel woorden verwant
zijn teksten ons vreemd geworden.
Aan zoveel zinnen gehecht
zijn wij verward in gebeden.

O God van ons verlangen -
eeuwig klinkt zo ons lied.

Wij lopen door het stof op stenen,
vergissen ons in plaats en uur,
verwisselen namen en dagen.
Wij dwalen tussen nacht en avond
en vallen uit de ruimte, nergens heen.
Wij sterven op het eind of halverwege
aan wonden en blaren
van sneeuw en van vuur.

O God van ons verlangen -
zo eeuwig klinkt ons lied.

Fum van den Ham

Gedicht 0221: Uitgehongerd, afgeleefd,

Zij zingen psalmen

Uitgehongerd, afgeleefd,
ongekend en uitgeput.
En na zoveel
nog niet jong
en nog niet oud genoeg.

Uit dit lange leven kon je toen al
springen, barsten,
doodvallen, gaan.

Wat is geweest duurt voort:
de oorlogsangst, de hongersnood,
het lichaam dat je redt
en evenzeer gered moet worden.

Grijszwart verleden dat helder niet te zingen,
niet te schrijven is tegen morgen en later:
de nevelen, waarin je laatste hoop als
god-is-liefde werd geplant.

Onzichtbaar oud als stof en roet,
vermoeid als zand en droogte,
als stilstaand water als de maan nog spiegelt
maar daaronder meer en meer vergaat.

Het schorre geluid van spring nu maar, ga nu maar vallen.
Maar tegen je schaafwondenhuid nog altijd een beeld,
fantasieën voor later - een liefde een vrede een toekomst.

In barsten en voegen en vouwen gaat je oudheid door,
gaat ongemerkt niet meer over.
Je kleuren nog zichtbaar; en argeloos haast je pratende,
je niet te geloven zingende stem.
Je glanzende zwijgen,
je roerloze roerdompstand.
Je dappere, sterke stilte, die dapper noch sterk is,
noch wijs.

Je groeit in herinnering, in weten;
herkennend wat je niet terug wilde zien,
redeloos missend wat je niet wilde
verlaten-zijn en verloren-gegaan.
Je lichaam staat in de barre tijd van voorheen en nadien,
je ouderdom kun je aflezen, horen misschien.
Achter gesloten ogen (huil je? Ik weet het niet.)vallen genade en vrede
zeldzamer in je hoofd en je hart. Je kunt
springen en barsten en vallen en
doodstil oud.

In de dagen, de jaren, die hooploze zomers
valt even je lichaam, je zeer oude tijd van thans en weldra

in een zuivere, zachte eeuwigheid -
Midden in het midden van je leven blijven zij zingen,
honderdvijftig maal als het moet
woord en muziek tezamen:
'World without end'.
En de woorden, de oude akkoorden, dragen
je waakzame hoofd; je wakende lichaam, je ziekte.
Ze dragen het. Even. Een weinig voort.

Fum van den Ham

Gedicht 0222: Er zijn daar oeroude tuinen

Het lied van de grote reis

Er zijn daar oeroude tuinen
waar je in wieden en plukken mag.
Je hoeft er niet heen, maar je mag.
Maar je mag niet alleen.

Daar gaat je bootje. Het waait.
Wie zwemmen kan is beter af
dan wie niet zwemmen kan.
Daar kom je aan, bekaf.

De duinen zwaaien met witte handen
dat je welkom bent.
Van al die vreemde landen
is dit land het minst bekend.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0223 Jij bent de God

Lied 'Jij bent de God'

Jij bent de god
die mij gegeven is,
de beker die voor mij ingeschonken staat.
Mijn levenslot

ligt in jouw hand, goed land
is mij
ten deel gevallen.

Jij bent het lot
dat mij beschoren is,
mijn schaduw,
de engel die mij troost mij kwelt -
laat deze kelk
aan mij voorbijgaan, gauw,
ik kan
geen mensen drinken.

Wie ben je, jij
die mij te drinken vraagt?
Je aarzelt
nog aan mijn deur, je klopt en wacht,
een dorstend hert -
en ik een lege bron
dorstend
naar stromend regen.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0224: Hoor Gij van Israel

Laatste zang

Hoor Gij van Israel
Gij onze God, Gij een.
Heb ons lief,
met heel uw hart en ziel
uit al uw kracht.

Hoor Gij van Israel
Gij onze God, Gij een.
Heb ons lief,
met heel uw hart en ziel
uit al uw kracht.

In stilte noemen wij U
de namen van dichtbijge stervenden

de namen van onze doden
de namen van onze levenden
kinderen vrienden geliefden -
Zegen ons voor elkaar.

Houd uw ogen op mij, laat ons niet gaan van hier
als gij niet met ons gaat -
zegen ons met het licht van uw ogen

die nooit laat varen het werk van uw handen -
die trouw blijft tot in eeuwigheid

die gemaakt hebt aarde en hemel -
in uw Naam onze vrede.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0225: Lied 'Gezien, van ooit af'

Gezien van ooit af, en nog steeds.
Toen ik nog ik niet was, nog dood,
stond al mijn diepste aangezicht
in jou gegrift.

In jouw geheugen, uitvergroot,
bestond ik, tegenover jou -
met afgewende blik, totdat
ik durfde zien.

Duisternis zal haar vleugels uit-
spreiden zo wild zij wil, maar nog
geen glimp van mij zal ooit voor jou
verloren gaan.

Overal in mij ben je jij,
als een voorgoed ontvangen kind -
een ongeschapen zee van licht
ben jij in mij.

Windstilte ben je, stoten wind.
De pijn die mijn gedachten wet.
Het woord dat in mij knielt. De naam

die mij doorgist.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0226 Van grond en vuur

Lied 'Van grond en vuur'

Van grond en vuur zult Gij ons maken,
hoog op rotsen, aan levend water,
van geur en smaak,
van licht en stem,
uw evenbeeld.

Volk dat in duisternis gaat,
mensen met stomheid geslagen,
het zal geschieden, zegt Hij,
dat zij weer glanzen als nieuw.

Van licht en stem
zult Gij ons maken,
uw evenbeeld.

Niet meer beklemd en verdeeld
niet meer in woorden gevangen
een en gekend en bevrijd
eindelijk mens zal ik zijn.

Van licht en stem
zult Gij ons maken,
uw evenbeeld.

Daar staat de stoel van het recht,
daar zal staan de tafel der armen,
dan is de dag van het lam,
zie, Ik kom haastig, zegt Hij.

Van grond en vuur zult Gij ons maken,
hoog op rotsen, aan levend water,
van geur en smaak,
van licht en stem,
uw evenbeeld.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0227: Houdt niet langer je onzichtbaar

Onzichtbare hand

Houdt niet langer je onzichtbaar
zeg het ze ik ben die ben
laat je zien en kom naar buiten
durf te zijn als ik je ken

heilig zegt men en onzichtbaar
werkt de wereldgeest zijn hand
die vanzelf en van nature
allen leidt naar heilig land

maar het blijkt de markt der heren
groot de heren groot hun geld
winst dat is gestolde arbeid
ons ontstolen met geweld

wat zij bieden is geboden
en ons recht is niet in tel
wat zij eisen mag jij vragen
slechts hun weelde gaat het wel

houd de hand vooral onzichtbaar
heren houd uw geld geheim
houd ze vrij uw dichte handen
klauwen blijken het te zijn

vrouwen mannen kom tevoorschijn
maakt het goed dus maakt een vuist
maak de markt tot de gemeente
waar het recht der kleinen huist

is het klein zijn aard der kleinen
denk en doe dan naar je aard
wat door groten wordt verborgen
wordt in jou geopenbaard

houd niet langer je onzichtbaar
zeg het ze ik ben die ben

laat je zien en kom naar buiten
durf te zijn als ik je ken.

Herman Verbeek

Gedicht 0228: Ik begin te fluiten, om vijf uur in de ochtend

Zingen

Ik begin te fluiten, om vijf uur in de ochtend, de merel.
Dan komen de apekoppen.
En dan wat geen oor ooit heeft gehoord:
kloppen op gespannen huid,
blazen op gesneden hout,
echo's sinds hoeveel miljoen jaar?

Kortelings, voor drie duizend jaar,
liet koning David psalmen zingen,
door tweehonderdachtentachtig zangers,
met harpen, lieren, cymbalen,
met honderdtwintig trompetten.

Maar het zingen werd weeklagen
aan Babylon's stromen,
werd schreeuwen van verlatenen.

Woestijnvaders, kloostermunniken
herinnerden zich nog tijdig
klanken uit verbrande synagogen,
zij speurden naar tekens op bewaarde rollen,
zij neurieden zacht, allengs luider,
zongen de woorden, over en weer, overgelukkig,
tot in Rome, Westminster, Solemnes,
vederlichte zangen werden geschreven
en geloofzware boeken.

Stemmen werden gemengd,
zoals een schilder kleuren mengt,
op rijke feesten van prelaten en priesters,
als aan een hof.
Palestrina, Vivaldi, Monteverdi.

In het oosten zong het volk

bij ikonen, kaarsen, wierook,
nachtenlange litanieën,
onder het zegenen der popen.

Nadat heren in Noord-Europa
hun preek hadden besloten met Amen
begon de kantate, overstemde het orgel
de donkere menigte.
Schutz, Telemann, Handel, Bach.
Bundels vol zangen als monumenten,
hecht en zwaar als de Luther-burcht.

Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus,
Benedictus, Agnus Dei.
Violen, fagotten, sopranen.
Mozart, Haydn, Schubert, Beethoven.
Magnificat, Te Deum, Requiem.
Strawinsky, Bernstein, Schonberg,
Sjostakowitsch, Penderecki, Messiaen.
Psalmen, Jeremiah, Passionen,
de zalen lopen vol,
publiek dat rijk gekleed is.

En in de synagoge
zingt de chazzan alleen,
na Auschwitz.

De paus zet het Credo in,
voor het eerst komt er geen antwoord,
de stemmen zijn elders.
Het zeuren van kansels
valt in een leegte.

Dan begint een tegenstem,
eerst ver weg, jonge vrouwen en mannen
dansen en zingen,
in Harlem, Angola, Chili, in Rome.
In binnenkamers, op bovenzaaltjes,
op verdachte verboden plekken,
worden sleutels gevonden.

Zingen is het gehalte van de ziel,
is het tegemoet komen van vrijheid,
is adem halen uit beloofd land,
is klimmen in de ochtend.

Zoals de merel doet.

Herman Verbeek

Uit: Mensen van grond en licht; tachtig zangen van Herman Verbeek,

Gedicht 0229: Hij die gesproken heeft een woord dat gaat

Een lied voor de gemeente

Woon hier onder mijn woord

Hij die gesproken heeft een woord dat gaat,
een tocht door de woestijn, een weg ten leven,
een spoor van licht dat als een handschrift staat,
tegen de zwartste hemel aangeschreven:
Hij schept ons hier een nieuwe dageraad,
Hij roept ons aan, 'Ik zal jou niet begeven'.

Hij die ons in zijn dienstwerk heeft gewild,
die het gewaagd heeft onze hand te vragen;
die ons uit angst en doem heeft weggetild
en ons tot hier op handen heeft gedragen;
Hij die verlangen wekt, verlangen stilt -
vrees niet, Hij gaat met ons, een weg van dagen.

Van U is deze wereld, deze tijd.
Gij hebt Uw stem tot op vandaag doen klinken.
Uw Naam is hartstocht voor gerechtigheid,
uw woord een bron waaruit wij willen drinken.
Gij die tot hiertoe onze toekomst zijt -
dat wij niet in vertwijfeling verzinken.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0230: Ik wou een tuin, ik moest in een woestijn

Lied van een messias

Ik wou een tuin, ik moest in een woestijn
waar bloemen stenen, vogels slangen zijn.

De rotsen die met mijn handen sloeg
gaven de honing niet waarom ik vroeg.
Geen schaduw viel, geen engel die mij schonk
het eeuwig leven van een waterdronk.

Ik zat aan tafel en verdeelde brood.
Niet een der velen werd mijn reisgenoot.
Ik plengde tranen in een rozenperk.
De wereld redden is geen vrolijk werk.
Ik zag een steenrots, als een mensenkop,
een mensenschedelplaats - moest ik die op?

Ik hing. Ik was nog nooit zo hoog geweest.
Ik riep: Mijn God, mijn God. Ik werd ontgeest.
Een geur van bloemen werd mij aangedaan -
had ik de Schriften dan toch goed verstaan?
'Roep jij, ik antwoord', was mij daar gezegd.
Toen werd een steen over mij heen gelegd.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0231: Langdurig werd je rond de poortloze

Lied ter bemoediging II

Langdurig werd je rond de poortloze
muren van de stad gejaagd.

Je vlucht en strooit
de verwarde namen der dingen
achter je

Vertrouwen, dat moeilijkste
A B C.

Ik maak een klein teken
in de lucht,
onzichtbaar,
waar een nieuwe stad begint,
Jeruzalem,
de gouden,
uit niets.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0232: God weet komt het goed

Lied om toekomst

God weet komt het goed, een rechtvaardige wereld
waar niet de dood heerst.

Je denkt na de dood een veel grotere ruimte
waar je terecht komt.

Waar we kunnen waar we nooit konden
oogsten wat we niet hebben gezaaid -
woorden die niet bestonden, dachten we,
maar ze bestonden.

Of gaan we in vlammen op?
Of word je een vlam in de zon?

God weet komt het goed, een rechtvaardige wereld
waar niet de dood heerst.

Misschien nog op deze onschatbare aarde
eeuwen van schoonheid,
onder open hemel wijd landschap
lichtrivieren verte in blauw
rotsen eikenwoude valeien
steden in tuinen.
En stilte groter dan taal.
En liefde sterk als de dood.

God weet komt het goed, een rechtvaardige wereld
waar niet de dood heerst.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0233: Waarom viel je gezicht

EEN LIED VOOR KAIN

Waarom viel je gezicht
verbrandde je hart,

sloeg je hem neer, je broer,
je beeld en gelijke.

Nu moet je dolen, je schuld
te groot om te dragen -
opgejaagd in je geest
omdat je gedood hebt.

Speel op citer en fluiten,
probeer te vergeten.
Zoek dat ene liedje
dat doet vergeten.

Waarom wilde je zijn
een god, zonder broeder.
Waarom wilde je zijn
een mens zonder naaste.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0234: Van één vader vele zonen

LIED VAN ISMAEL

Van één vader vele zonen,
voor één aarde niet te veel.
waarom zou niet elk bewonen
één rechtvaardig eigen deel?
Maar per twee is één de knecht,
zonder plek of enig recht.
Isa,,k zal oases erven.
Ismaël mag dorsten, sterven.

Ismaël, ontketende broeder,
toen jij de woestijn inging,
uitgestoten met je moeder,
ongewenste vreemdeling -
toen jij daar te sterven lag,
kwam een engel die jou zag,
die je ophielp, staan en gaan deed,
zoals de zon de aarde aankleedt.

Ismaël, naar hier gekomen,

dorstend naar dit waterland,
mag verdrinken in onze stromen,
wij staan zwijgend op de kant.
Wie wil gaan tot onze bron,
wie wil staan in onze zon,
zal met lijf en ziel betalen
wat hij droomde hier te halen.

Duurde dit al duizend eeuwen,
heden daagt de toekomst snel -
Zelfs ik heb jou horen schreeuwen,
gastknecht, broeder, Ismaël.
Nu nog eenzaam, 's avonds laat,
mompelde je voorbij op straat;
eens met kinderen en vrouwen
zal jij hier je woonstee bouwen.

Van een vader dochters, zonen,
van een moeder mensenkind,
zullen wij tezamen wonen,
onder vrijheidsnieuwbewind.
En per twee is geen de knecht,
een en ander vinden recht.
allen maken het voorspoedig,
zonlicht drenkt ons overvloedig.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0235: Ik was rondom de bron

LIED VAN REBEKKA

Ik was rondom de bron
rondom de waterwel,
de vorstelijke bron.

Ik putte uit de grond
het water dat verblijdt.
Ik drenkte dier en mens.

Een nacht had ik een droom:
ik was die bron, maar leeg,
ik had een schoot van steen.

Er kwam een vreemdeling,
vroeg mij te gaan met hem
naar een wijd land. Ik ging.

Een weg die nog niet was.
Ik heb mijn lijf gestrekt.
Ik werd een vrouw die weet.

Ik kreeg een levenslot,
een plaats onder de zon.
Gesloten bleef mijn schoot.

Geopend werd mijn schoot.
Twee zonen bracht ik voort,
twee stromen van mijn bloed.

Ik draag mijn eigen naam.
Er is geen weg terug.
Mijn liefde is voorgoed.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0236: Geen koning, klonk het, met profetenstem.

DAVID-LIED

Geen koning, klonk het, met profetenstem.
Een koning wilden wij, we kregen hem.
Een herdersjongen, sterk en slim, zo één
die reuzen velt met maar een kiezelsteen.
Maar die ook zingen kon bij luit en lier -
dan luisteren in vrede mens en dier.

Wij woonden veilig in zijn koninkrijk.
Hij was een arend in de lucht gelijk,
zijn roem ten top, gevleugeld zijn gezag-
't was op de avond van een eerste dag
dat hij, rondschrijdend op zijn dakterras,
een vrouw zich baden zag die beeldschoon was.

Hij liet haar komen en hij kwam in haar.
Zij is weer heen gegaan. Na nog geen jaar

had zij een kind getogen uit haar schoot
en was Uria de Hethiet gedood,
haar man, in 't bitterst van een oorlogsnacht,
het ooilam van de arme afgeslacht.

Gezonden werd hem Natan de profeet:
"Gij die Gods vriend en zijn gezalfde heet,
het kwaad dat gij gedaan hebt zal verslinden
uw huis en haard. Gij zult geen rust meer vinden.
Wat gij in het verborgen hebt gedaan
zal als een vuurwolk aan de hemel staan".

Hij lag ter aarde met vermorzeld hart.
't Kind van Uria's vrouw ging dood. Van smart
en schaamte vastte hij en bad. Maar spoedig
schonk Batseba met borsten overvloedig
hem Salomo, haar gouden troetelkind.
En David, ach, hervatte zijn bewind.

Dan schiet het vuur op dat hij heeft gezaaid.
Zijn oudste, kroonprins Amnon, lichterlaait
voor halfzusje Tamara, grijpt haar aan-
"broertje, dit wordt in Israël niet gedaan"-
ach dit wordt wel - tot walgens toe verzadigd
stuurt hij haar weg in haar geschonden staat.

Van woede trillend zit hij op zijn troon
en zwijgt, de koning. Absalom, zijn zoon,
zijn meest geliefde, wreekt Tamara's schande,
doodt Amnon, vlucht, met bloedbevlekte handen.
David verlangt naar hem. Pas na vijf jaar
kussen de vader en de zoon elkaar.

Bloedmooi die hardos op dat hoofd van hem
flaneert 'de Jongen' door Jeruzalem.
Wie iets te klagen heeft of hitsig mokt
wordt listig van de koning weggelokt
de opstand ingekust - de jongen stookt
het vuur totdat de ketel overkookt.

Hij schaft zich paarden en een lijfwacht aan.
Hij laat zich kronen. Valt zijn vader aan.
Die vlucht - en voor de ogen van de zon
op het terras waar al het kwaad begon
neemt hij, heel Israël heeft het gezien,

de vrouwen van zijn vader, een tot tien.

Gij die ons uit Egypte hebt geleid
om ooit, van angst en duisternis bevrijd,
te wonen in een land van melk en honing,
uw woorden onze taal, Gij onze koning -
waar zijt gij als uw mensen zonder reden
elkaar afslachten, zoals wij toen deden?

Toen 't leger had gekozen Davids kant
tegen de Jongen, vocht door heel het land
ons volk tegen zichzelf, in ieder oord
woedde de waanzin van de broedermoord.
Absalom op zijn paard in 't woud verdwaald
werd door zijn achtervolgers ingehaald.

Zij haardos wild in bladerloof verward -
daar hangt hij dan, een speer doorboort zijn hart.
Nog leeft hij en hangt levensgroot te kijk
tussen de takken van de oude eik.
Toen schaarden zich tien mannen om hem heen
en sloegen hem de dood in, een voor een.

Zij staken de bazuin, eind van de strijd
en vluchtten naar hun tenten. Al die tijd
zat David in zijn vestingpoort op wacht
totdat een bode hem, bij dag of nacht,
de afloop melden zou van het gevecht.
"Spaar Absalom, om mij", had hij gezegd.

Er komt een man aanlopen. "Is het goed
met Absalom, de jongen?" Op de voet
volgt hem een tweede. "Zeg me, is het goe
met Absalom, de jongen?" Ja, zeer goed!
Moge het al uw vijanden vergaan
zoals het met de Jongen is gegaan!

Toen sidderde de koning hij klom
hoog in zijn vesting, schreeuwend "Absalom".
Het klonk als kreten van een zwangere vrouw
"mijn zoon, was ik maar dood in plaats van jou".
En met een stem die niet ophouden kon
riep hij "o zoon, mijn zoon, o Absalom".

Zo werd de redding op die dag tot rouw.

Door de gewelven van het poortgebouw
klonk Davids jammerklacht. En geen soldaat,
de strijd gewonnen, waagde zich op straat;
geen overwinningsroes, geen vreugdetoon.
Twee nachten klonk het "Absalom mijn zoon".

Toen stopt het en werd niets meer gehoord.
De derde dag, daar stond hij in de poort,
David de koning. Ieder bracht zijn groet
en zijn tien vrouwen vielen hem te voet.
Er klonken woorden weer. Maar David zweeg
en zag ons niet. Zijn ogen waren leeg.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0237: Jouw recht is slecht, koning

LIED VAN RISPA

Jouw recht is slecht, koning.
Ik zal op de bergen gaan.
Ik zal de gieren van de hemel,
de jakhalzen van de aarde verslaan.
Ik zal mijn doden redden van hun landen,
ik zal jou weerstaan.

Jouw recht is moord, koning,
jouw god moet een doods-god zijn.
Maar er bestaat een mens op aarde
bij wie de doden geborgen zijn.
Ik zal de hitte van de zomer dragen,
de storm- en regenvlagen, koning,
ik zal bij hen zijn.

Jouw recht is op, koning.
Ik weet van een nieuwe tijd,
van mensen die als mensen leven,
uit doem van schuld en wraak bevrijd-
een zware dracht van vruchten aan de bomen,
op alle bergen hoge schoven
van gerechtigheid.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0238: geketend aan het circuit der seizoenen

De Nederlaag

geketend aan het circuit der seizoenen
verlies ik in buitensporigheid mijn weg
tussen vuur en ijs daar waar gedijen
de olijven de limoenen en waar de poliep
van het uitspansel overstraalt de bochten
en de krochten en het grauw geweld der golven
en ook mijn gedachten die donkere bouwsels
die kalkkoude ruïnen op de kale bergen
boven het tumult van eeuwig spuwende inspanning
de waterval die zelfs de krachtige zalm verjaagt

daar betrad ik het ijzerrijk schraal en beendor
koorts brandde in de schoot der heuvels
uit een laatste zonnestraal viel een vogel dood
op het vervallen drooghuis waarin ik mij verschool
tussen uilen vleermuizen en blinde vlekken
razernij spoot als vitriool tegen de gewapende
beelden die in de diepe duisternis bewogen
en die terugspogen onblusbaar en meedogenloos
de marmersnijder en de schedelmeter ontwaarde ik
in de eeuwigheid zou ik uittreden en deel zijn
van doodseskaders die de bedevaart van bedelaars
en hoopvolle filosofen verstoren en uiteenrijten
zodat een ieder dwaalt in eeuwig onbehagen
zonder dageraad zonder lenteboden en zonder liefde
zonder morgenrood zonder jaargetijden zonder taal

Lucebert

Gedicht 0239: En ik noem Hem Lieve Vader

En ik noem Hem
Lieve Vader
ook al herinner ik me mijn Vader niet.
Maar ik herinner me
een braambos,

een vuur,
een donder,
een berg
en iets van een stem.
Wanneer ik denk
dat ik Zijn stem hoor
roep ik meteen
'Hier ben ik!
Hier ben ik, Lieve Vader!'
Wanneer een vader een kind in de steek laat
is hij nog steeds een vader,
en ik zal niet ophouden te verlangen
en te roepen
'Hier ben ik'
totdat Hij mij hoort,
totdat Hij zich mij herinnert
en mijn naam roept
en tegen mij spreekt
vanuit het vuur

Malka Heifetz-Tussman

Gedicht 0240: Ik zal gaan o met genoeg

Gaan

Ik zal gaan
o met genoeg zal ik gaan
met diepe vreugde en trompetgeschal
ik zal gaan

Als jij roept zal ik gaan
mijn werk mijn eten en mijn handen
zal ik laten staan
als jij roept zal ik gaan

Als jij roept in de morgen
in de middag in de avond
in mijn dromen in mijn waken
als jij roept zal ik gaan

Ik zal gaan
al breken ze mijn benen

al moet ik kreupel gaan
engelen binden dan mijn wagen
vleugels aan

Ik zal gaan

R. Campert

Gedicht 0241: Verzet begint niet met grote woorden

Verzet begint niet met grote woorden
maar met kleine daden

zoals storm met zacht geritsel in de tuin
of de kat die de kolder in z'n kop krijgt

zals brede rivieren
met een kleine bron
verscholen in het woud

zoals een vuurzee
met dezelfde lucifer
die de sigaret aansteekt

zoals liefde met een blik
een aanraking iets dat je opvalt in een stem

jezelf een vraag stellen
daarmee begint verzet

en dan die vraag aan een ander stellen

R. Campert

Gedicht 0242: Iemand weigert de schelp

Iemand weigert de schelp
Iemand houdt op met dansen
Iemand smijt de kroegbaas de kruik in 't gezicht
Iemand zegt opa de pest je oude verhalen
Iemand wil het alfabet leren

iemand pakt de opzichter z'n zweep af
iemand steelt een geweer
iemand zegt dit is mijn grond
iemand staat zijn dochter niet af aan de landheer
iemand antwoordt niet met twee woorden

iemand houdt zijn graan verborgen
iemand viert geen feest als de vrachtwagens komen
iemand spuugt op de grond als hij soldaten ziet
iemand snijdt de banden door
iemand verschuilt zich in het woud

iemand droomt niet meer
iemand richt zich op
iemand is voor altijd wakker
iemand stelt de vraag
iemand verzet zich

en dan nog iemand
en nog iemand
en nog

R. Campert

Gedicht 0243: wij zijn gezichten

Wij zijn gezichten
wij hebben het licht gestolen
van de hoogbrandende ogen
of gestolen van de rode bodem

ik ben
veel vuur
veel golven van vuur
vissen die stil zijn als het gezicht dat
alleen is
ik ben
veel van steen en vaag als
vissen in watervallen
ik ben alleen alleen beenlicht en
steendood

wij zijn gezichten
open en rood zijn wij
licht
zijn wij
open
wij zijn
ontplofbaar

ik weet niet wat
steen werd
ik weet wel wat
dood is

dood is ik word
ik word recht weer
ik word geroofd en ben weer
echt licht

lucebert

Gedicht 0244: Het licht is dichters dan

het licht is dichters dan
het lichte gezicht van de mens
met gespierde vlagen sluit
het de deuren van de huid
op wacht staat buiten de nacht

hol water fluit en lokt
in golven vervaard en hard
onder de straal aan zijn haard
de straal vrant gegrendeld gezicht
in zijn gegrendeld gezicht ligt de mens

een kamer voor de eenzaamheid
een voorhof voor de duisternis
daartussen trilt op elke drempel
de wimpel van de heugenis

Lucebert

Gedicht 0245: Vrienden verbitteren het vuur

Job

Vrienden verbitteren het vuur;
ze zeggen God - en maken rook
tussen mij en de muur;
wij knielen neder in de smook,
zondaren van natuur.

Maar als zij weer verdwenen zijn,
herbid ik om het helder uur,
waarin die allerlaatste strook
opnieuw tot tuin ontloek, den duur
der woorden die mij vlam doen zijn,
en van de liefde puur.

Gerrit Achterberg

Gedicht 0246: Vanuit een lente achter glas

Duur

Vanuit een lente achter glas
verdwalen bloemen in mijn bloed,
geluiden van het hese gras
doven uw laatste groet.

nachtvinders breken door de muur
en blinken in mijn ogen;
ik zeg; het is gelogen,
ik ben alleen nog duur
voor woorden die vermogen
te reiken tot het uur,
waarin zij voor mij is verborgen;
ik kan voor geen heelal meer zorgen:
ik ben het verste vuur.

Gerrit Achterberg

Gedicht 0247 O ruiten mijner eenzaamheid

Eenzaamheid

O ruiten mijner eenzaamheid
waarlangs de avondstromen nemen
hun beddingen, water en licht
vermengen zich voor mijn gezicht
geruisloos tot een glanzenvolle schemer;
alles in alles vloeit terneder
ik nog alleen blijf opgericht:
een in zichzelf versomberd teken.

Gerrit Achterberg

Gedicht 0248: De lente en de dood gaan saam

Lente en dood

De lente en de dood gaan saam,
een vriendschap zonder vorm of teken.
wie aan de ene is bezweken,
zal aan den ander ondergaan.

Wie haar ontmoette, voor de ziel
afstand gedaan had van het bloeien,
zal zij met zoveel licht vermoeien
als aan geen bloem geviel.

Wie hém vergat voordat het laatst
uur zich voltrok in donkere nood,
heeft zich van roos tot roos
vergeefs gehaast.

De lente en de dood gaan saam
een vriendschap zonder vorm of teken,
wie aan de ene is bezweken,
zal aan den ander ondergaan.

Gerrit Achterberg

Gedicht 0249: De torens hadden een stilheid bereikt

Stil ogenblik

De torens hadden een stilheid bereikt
die niet was uit te spreken.
Ergens oneindig ver in mij
werd deze toestand vergeleken
met wat daar groeit en niet weerkeert:
een liefde in zijn eigen staat
bloeiend en ongemoeid gebleven,
en die der wereld niet meer raakt
en waarvan woorden niet meer weten.

Gerrit Achterberg

Gedicht 0250: Tot U, God, roep ik in de vroege morgen

Morgengebed

Tot U, God, roep ik in de vroege morgen
help mij te bidden
en mijn gedachten te richten op U,
ik kan het niet alleen.

In mij is duisternis
maar bij U is licht.
Ik ben eenzaam, maar Gij verlaat mij niet
ik ben bevreesd, maar bij U is hulp
ik ben onrustig, maar bij U is vrede
in mijn hart is bitterheid, maar bij U is geduld
ik begrijp U wegen niet, maar Gij kent mijn weg.

Vader in de hemel,
ik prijs U en ik dank U voor de nieuwe dag
ik prijs U en ik dank U voor al Uw goedheid
en trouw, die ik in mijn leven ervaren heb.
Gij hebt mij veel goeds gegeven,
laat mij nu ook wat zwaar is
uit Uw hand aanvaarden.
Gij zult mij niet meer opleggen
dan ik kan dragen.
Gij doet alles ten goede keren

voor Uw kinderen.

Heer Jezus Christus,
Gij leefde in armoe en ellende
gevangen en verlaten zoals ik.
Gij kent alle nood van de mensen.
Gij blijft bij mij
ook als niemand naast mij staat.
Gij vergeet mij niet, Gij zoekt mij,
Gij wilt dat ik U zie
en mij tot U wend.
Heer, ik hoor roep en volg U,
help mij !
Heilige Geest,
geef mij het geloof dat mij bevrijdt
van vertwijfeling, ziekelijk verlangen en zonde,
geef mij liefde tot God en de mensen,
een liefde die alle haat en bitterheid uitbant.
Geef mij de hoop, die mij bevrijdt
van vrees en moedeloosheid.
Heilige, barmhartige God,
mijn Schepper en mijn Heiland
mijn Rechter en mijn Verlosser
Gij kent mij en alles wat ik doe
Gij haat en straft het kwaad in deze
wereld en in gene, zonder aanzien des persoons.
Gij vergeeft ons onze zonden,
als wij het U oprecht vragen.
Gij hebt het goede lief en beloont het
op deze aarde met een getroost geweten
en in de komende wereld
met de kroon van gerechtigheid.
Voor U staand denk ik aan al de mijnen,
aan mijn medegevangenen en aan allen,
die in dit huis hun zware dienst verrichten.
Heer, erbarm U!
Schenk mij de vrijheid terug
en laat mij nu zo leven,
dat ik het kan verantwoorden
tegen over U en de mensen.
Heer, wat deze dag ook brengt,-
Uw Naam zij geprezen!
Amen.

'Had God mij niet bijgestaan

had Zijn aangezicht mij niet geleid,
ik zou van angst al zijn vergaan.
Alle dingen hebben tijd
Maar Gods liefde eeuwigheid'.

Voor Paul Gerhardt

Dietrich Bonhoeffer

Gedicht 0251: Heer, mijn God, ik dank U

Avondgebed

Heer, mijn God, ik dank U
dat Gij deze dag ten einde hebt doen gaan,
ik dank U, dat Gij mijn lichaam en ziel
tot rust laat komen.
Uw hand rustte op mij,
Gij hebt mij beschermd en bewaard.
Vergeef mij mijn kleingelovigheid
en al het onrecht van deze dag
en help mij, dat ik allen vergeef,
die mij onrecht hebben aangedaan.

Laat mij in vrede slapen
onder Uw bescherming
en bewaar mij voor de aanvechtingen
van de duisternis.

Ik beveel U aan wie ik lief heb,
dit huis, mijn lichaam en mijn ziel.
God, Uw heilige naam zij geprezen.
Amen.

'De dagen zeggen tot elkaar
mijn leven is een reizen naar
de grote eeuwigheid.
Eeuwigheid met al Uw pracht
geef dat mijn hart al op U wacht,
ik hoor niet thuis in deze tijd'.

Dietrich Bonhoeffer

Vertaling M Tersteegen

Gedicht 0252: Heer, God, ik en in grote nood geraakt

Gebed in grote nood

Heer, God,
ik ben in grote nood geraakt.
Mijn zorgen dreigen mij te verstikken
ik zie geen uitweg meer.
God, wees genadig en help mij.
Geef kracht, dat ik kan dragen wat gij zendt.
Laat de vrees geen macht hebben over mij,
zorg als een vader voor de mijnen
voor vrouw en kinderen.

Barmhartige God, vergeef mij alles,
waarin ik zondigde tegen U
en de mensen.
Ik vertrouw op Uw genade en geef mijn leven
helemaal over in Uw hand.
Doe met mij naar Uw wil
en zoals het beste is voor mij.
In leven en sterven ben ik bij U
en Gij zijt bij mij, mijn God.
Heer, ik wacht op Uw heil
en op Uw rijk.
Amen.

'In alles, wat er mogen komen
sterk van geest, bevreesd,
zal een christen zich steeds tonen.
Mocht de dood hem willen pakken,
hij houd zich goed, en vol moed,
hij zal niet verzwakken.
Geen dood kan ons meer doden,
hij geneest, onze geest
van talloos vele noden
hij sluit de deur van bitter lijden,
maakt ruim baan om te gaan
naar het hemelse verblijden'.

Voor Paul Gerhardt

November 1943

Dietrich Bonhoeffer

Gedicht 0253: Je bent gegaan, geliefd geluk

Verleden

Je bent gegaan, geliefd geluk, geliefde zware pijn,
hoe noem ik je? Mijn nood, mijn leven, zaligheid,
een deel van mij, mijn hart, - verleden tijd?
De deur is in het slot gevallen,
ik hoor je stap verdwijnen, sterven.
Wat rest mij? Vreugde, kwelling of verlangen?
Ik weet slechts dit: je bent gegaan- en alles is voorbij.

Voel je, hoe ik naar je grijp?
Hoe ik me aan je vastklamp
dat het je pijn moet doen?
Hoe ik je wonden open rijt,
dat je bloed vloeit
alleen om zeker te zijn dat je dicht bij blijft,
mijn lieflijk, aards, vol leven?
Begrijp je, dat ik nu verschrikkelijk verlang
naar zelf pijn lijden,
dat ik mijn eigen bloed wil zien
alleen om alles niet te laten wegglijden
in het verleden?

Leven, wat heb je me aangedaan?
Waarom ben je gekomen? Waarom ging je weer?
Verleden, als je mij ontloopt-
je blijft toch mijn verleden, mijn?

Zoals de zon boven de zee steeds sneller zakt,
alsof het duister haar omlaag trekt
zo zakt onophoudelijk
het beeld van jou in de zee van het verleden,
de golven begraven het.
Zoals een waas van warme adem
oplost in de koude morgenlucht,
zo vervluchtigt het beeld van jou,
ik weet je gezicht niet meer, je handen, je gestalte.

Een glimlach, een blik, een groet,
ze schijnen, maar vallen uiteen,
lossen op
zonder troost, zonder nabijheid
verbrokkeld en enkel verleden.

Ik zou je geur willen inademen
opzuigen, erin wonen-
zolas zware bloesems op een hete zomerdag
bijen uitnodigen
die zich bedwelmen,
zoals nachtvlinders dronken worden van de liguster
maar een ruwe windvlaag verstoort geur en bloesems,
zo sta ik verdwaasd
bij mijn ontglipt verleden.

Het is alsof er met vurige tangen
stukken uit mijn lichaam gereten worden
nu jij, mijn verleden leven wegrent.
Drift en toorn razen door mij heen,
wilde nutteloze vragen roep ik in de leegte.
Waarom? Waarom? zeg ik steeds.
Waarom kunnen mij zintuigen je niet vasthouden
verlopen, verleden leven?
Ik wil blijven denken
tot ik vind wat ik verloren heb.
Maar ik voel, dat alles boven mij, naast mij, onder mij
raadselachtig en onbewogen glimlacht
om mijn zwoegen zonder hoop,
wind vangen-
verleden terugveroveren.

Oog en ziel worden kwaadaardig.
Ik haat wat ik zie,
ik haat wat in mij woelt,
ik haat wat leeft en mooi is-
smartegeld voor het verlorene.

Mijn leven wil ik, ik eis mijn leven terug
mijn verleden. Jou.
Jou- een traan welt in mijn oog.
Zou ik onder de sluier van tranen
jou, helemaal,
kunnen terugvinden?
Maar ik wil niet huilen.

Tranen helpen slechts de sterken,
zwakken worden er ziek van.

Moe bereik ik de avond,
het bed is mij welkom,
het belooft mij vergetelheid
voor wat ik niet bezitten kan.
Nacht, wis uit wat scheiding brengt,
schenk mij vergetelheid,
wees mij barmhartig, nacht, doe je milde plicht,
ik vertrouw me aan jou toe.
Maar de nacht is wijs en machtig,
wijzer dan ik en machtiger dan de dag.
Wat geen aardse kracht vermag,
waar gedachten en zintuigen, toorn en tranen moeten wijken,
de nacht stort het in volheid over mij uit.
Onbelaagd door de vijand tijd
zuiver, vrij en totaal
brengt de droom jou bij me,
jij verleden, jij mijn leven,
jij dag van gisteren, uur van gisteren.

In je nabijheid ontwaak ik,
midden in de diepe nacht en schrik,
ben je weer weg? zoek ik je dan altijd vergeefs,
mijn verleden?

Ik bid met uitgestrekte handen,
het nieuws komt onverwacht,
verleden wordt je teruggegeven
als kloppend hart van je leven,
als je dank en berouw betracht.
Grijp Gods goedheid en vergeving in het verleden,
bid, dat God je vasthoudt, morgen en heden.

Juni 1944

Dietrich Bonhoeffer

Gedicht 0254: Geluk en Ongeluk

Geluk en ongeluk
treffen ons plotseling en bij verrassing

en lijken in het begin bijna sprekend op elkaar
zoals hitte en kou bij plotseling aanraken.

Als meteoren geslingerd uit bovenaardse verten
trekken ze een dreigende lichtende baan
over onze hoofden.

Getroffenen staan als versteend bij de puinhopen van hun alledaags,
glansloos
bestaan.

Groot en verheven, vernietigend, overweldigend
houden geluk en ongeluk, gevraagd of ongevraagd
zegevierend hun intocht bij de verbijsterde mensen.
Ze omkleden en tooien de getroffenen
met ernst en gewijde sfeer.

Geluk is vol huivering, ongeluk vol zoetheid.
Ongescheiden lijken ze beide
uit het Eeuwige voort te komen.
Groot en verschrikkelijk beide.

Mensen komen van heinde en ver, kijken en staren
half jaloers, half huiverend
naar het ijzingwekkende gebeuren,
waar het bovenaardse
tegelijk zegenend en vernietigend
een verwarrend, onontwarbaar
aards schouwspel opvoert.
Wat is geluk? Wat ongeluk?

De tijd zal hen scheiden.
Als het onvoorstelbaar opwindende
plotselinge gebeuren
verandert in vermoeiend voortdurende druk,
als de langzaam voorglijdende uren van de dag
pas de ware gedaante van het ongeluk onthullen
dan wenden de meesten
zich teleurgesteld en verveeld af.
Ze hebben genoeg van de eentonigheid,
het ongeluk is oud geworden.

Dat is het uur van de trouw,
het uur van de moeder en de geliefde
het uur van de vriend en de broer.
Trouw zet elk ongeluk in het licht,

omhult het zacht met milde bovenaardse glans.

Juni 1944

Dietrich Bonhoeffer

Gedicht 0255: Wie ben ik?

Wie ben ik? Ze zeggen mij vaak
dat ik uit mijn cel treed
gelaten, opgewekt, vast
als een hereboer uit zijn slot.

Wie ben ik? Ze zeggen mij vaak
dat ik met mijn bewakers spreek
vrij, vriendelijk, helder
als gaf ik de bevelen.

Wie ben ik? Ze zeggen mij ook
dat ik de dagen van het ongeluk draag
gelijkmoedig, glimlachend, trots
als iemand, gewend te winnen.

Ben ik dat werkelijk
wat anderen van mij zeggen?
Of ben ik slechts
wat ik weet van mijzelf?
Onrustig, verlangend, ziek
als een vogel in een kooi,
smachtend naar levensadem,
alsof iemand mijn keel wurgt
hongerend naar kleuren, bloemen,
naar vogelstemmen
dorstend naar goede woorden
naar menselijke nabijheid
bevend van toorn over willekeur
en de minste krenking,
opgejaagd door wachten op grote dingen,
machteloos bezorgd om vrienden
eindeloos ver,
te moe en te leeg om te bidden, denken
werken
mat en bereid

van alles afscheid te nemen?

Wie ben ik? Deze of gene?
Ben ik dan vandaag deze
en morgen een ander?
Ben ik beiden tegelijk
Voor mensen een huichelaar
en voor mijzelf
een verachtelijk klagende slappeling?
Of lijkt wat in mij nog rest
een verslagen leger
dat wanordelijk wijkt
bij een reeds gewonnen slag?

Wie ben ik? Eenzaam vragen drijft de spot met mij
Wie ik ook ben, Gij kent mij
U behoort ik toe, o God!

Juni 1944

Dietrich Bonhoeffer

Gedicht 0256: Mensen gaan tot God in hun nood

Christen en Heiden

Mensen gaan tot God in hun nood,
smeken om hulp, vragen geluk en brood,
redding uit ziekte, schuld en dood;
Allen doen zo, christen of heiden.

Mensen gaan tot God in Zijn nood,
vinden Hem arm, veracht, zonder huis en brood,
zien Hem ten prooi aan zonde, zwakheid en dood,
Christenen staan naast God en Zijn lijden.

God gaat tot alle mensen in hun nood,
verzadigt lichaam en ziel met Zijn brood,
sterft voor christen en heiden aan 't kruis de dood,
en vergeeft hen beiden.

Juli 1944

Dietrich Bonhoeffer

Gedicht 0257: Discipline. Ga je op weg

Stadia op de weg naar vrijheid

Discipline

Ga je op weg om de vrijheid te zoeken? Leer dan vooral discipline in zinnen en ziel, dat begeerten en lichaam niet dan weer zus, dan weer zo je verleiden.
Houd je geest en je lichaam kuis,
onderworpen gehoorzaam aan jou
om te zoeken het doel, dat God hen gesteld heeft.
Niemand ervaart het geheim van de vrijheid
dan door discipline alleen.

Doen

Niet zo maar iets, maar het juiste te doen en te durven,
niet in het mooglijke zweven,
maar dapper de wer'klikheid grijpen
vrijheid ligt niet in de stroom der gedachten
maar enkel in het doen.
Laat varen het angstige aarzelen,
stap in de storm van het gebeuren,
slechts gedragen door God, zijn gebod en je geloof
zal de vrijheid je juichend ontvangen.

Lijden

Wondere metamorfose. Je sterke, bezige handen,
gebonden en machteloos, eenzaam,
je ziet nu het eind van je daden nabij,
toch leef je op, leg de vraag: wat is juist?
stil en getroost in een sterkere hand, tevreden.
slechts een ogenblik heb je aan het geluk van de vrijheid
geraakt,
toen gaf je het over aan God,
om haar heerlijk en goed te voltooien.

Dood

Kom dan, hoogtepunt, feest op de weg naar de eeuwige vrijheid,
dood, doe de lastige boeien en muren opzij
van het vergankelijk lichaam en onze verblinde ziel.
Laten we eind'lijk aanschouwen,

wat ons niet vergund was te zien.
Vrijheid, we zochten je in discipline, in doen en in lijden,
sterven herkennen we jou in het aangezicht Gods.

Juli 1944

Dietrich Bonhoeffer

Gedicht 0258: De zware bodem waar bloed

De Vriend

De zware bodem,
waar bloed, afkomst en eed
als machtig en heilig gelden,
waar de aarde zelf
de gewijzigde, oeroude orde
tegen weerzin en heiligschennis
beschermt en bewaakt,
is in de bron van de vriendschap.
Niet uit de zware aarde,
maar uit vrije wil
en vrij verlangen van de geest,
die geen eed of wet behoeft,
geven vrienden zich aan elkaar.

Naast het voedende korenveld,
dat de mensen met eerbied bebouwen en verzorgen,
waar ze het zweet van hun arbeid offeren
- en als het moet het bloed van hun lichaam -
naast de akker van hun dagelijks brood,
laten mensen toch ook
de mooie korenbloem bloeien.
Niemand heeft haar geplant of begoten,
onbeschermd groeit ze in vrijheid
en in blij vertrouwen
dat onder de wijde hemel
haar het leven gegund wordt.
Er zijn in het leven noodzakelijke dingen,
gevormd uit zwaar aarden stof,
huwelijk, werk en strijd -
maar daarnaast
moet er ook spontaan leven zijn,

dat opbloeit onder de zon.
Niet alleen de rijpe vrucht
ook de bloesem is mooi.
Is de bloesem er voor de vrucht
of de vrucht voor de bloesem?
Wie zal het zeggen -
toch zijn zij ons beide gegeven.

Als een kostbare, zeldzame bloesem
-ontsproten aan de vrijheid
van de geest, speels,
vrijmoedig en vol vertrouwen
in een uur van geluk -
zo is een vriend voor zijn vriend.

Eerst kameraden
op de speelwei van de geest,
een wonderlijk, ver rijk,
dat in de sluier van de morgenzon
oplicht als goud.
In de hitte van de middag
trekken lichte wolkjes aan de blauwe lucht
daarheen.
In de opwindende nacht
worden zoekers gelokt
met lichtschijnsel
als heimelijk verborgen schatten.

Als dan hoofd en hart van de mens
aangezet worden
tot grote, heldere, moedige gedachten
en hij met heldere ogen en vrij gebaar
de wereld ontmoet,
als dan daaruit de daad ontpringt
-waarbij iemand voor zich staat of valt -
als uit de daad, sterk en gezond
een werk voortvloeit,
dat het leven van de man
zin en inhoud geeft,
dan verlangt de mens ,
de doener, de werker, de eenzame,
naar een bevriende, begrijpende geest.

Als een helder, koel water,
waarin de geest het stof van de dag afspoelt

en verkoeling zoekt in gloeiende hitte
en kracht put in moede tijden,
als een burcht, waarin de geest
na gevaar en verwarring terugkeert
en waar hij toevlucht, steun en kracht vindt,
zo is een vriend voor zijn vriend.

De geest wil vertrouwen
onbegrensd vertrouwen.
Misselijk van de kronkelende wormen,
die in de schaduw van het goede
leven van afgunst, nieuwsgierig, argwanend,
van het gesis van slangen
met hun giftige tongen,
die het geheim van de vrije gedachte,
van het oprechte hart
vrezende, haten en verachten,
verlangt de geest ernaar
alle onechtheid af te werpen
en zich helemaal te openen
voor een geestverwant.
Zonder afgunst wil hij bevestigen,
beamen, dankbaar zijn,
blij zijn en gesterkt worden
door de ander.

Maar hij buigt gewillig het hoofd
voor een streng oordeel,
een ernstig verwijt.
De rijpe man zoekt bij zijn trouwe vriend
geen bevelen, dwingende wetten of leer,
maar goed, serieus advies,
dat vrij maakt.
Ver weg of dichtbij,
in geluk of ongeluk,
ze zien in elkaar
de trouwe helper
op de weg naar vrijheid
en menselijkheid.

Toen de sirenen loeiden te middernacht,
heb ik lang stil aan jou gedacht,
hoe het met je gaat en wat we samen hebben gedaan,
hopelijk kun je spoedig huiswaarts gaan.

Na lang zwijgen hoor ik om half twee,
het signaal weerklinkt, het gevaar is geweken.
Ik zag daarin een gunstig teken:
al het gevaar glijdt langs je heen.

Augustus 1944

Dietrich Bonhoeffer

Gedicht 0259: Op de bergtop hoog verheven

De dood van Mozes

Op de bergtop, hoog verheven,
staat Mozes aan het einde van zijn leven.

Hij houdt de ogen vast gericht
op 't beloofde land, dat voor hem ligt.

'Zo vervult Gij, Heer, wat komen zou
nooit werd Gij Uw woord ontrouw.

Uw genade redt ons en maakt vrij,
Uw toorn tuchtigt en verstoot mij.

Trouwe Heer, Uw knecht is U noet waardig,
ik weet het, Gij zijt altijd rechtvaardig.

Heden zult Gij Uw straf aan mij voltrekken,
mij met de slaap des doods bedekken.

Alleen wie ongeschonden zijn geloof bewaarde,
proeft de druiven van de beloofde aarde.

Geef mij, twijfelaar, maar de bittere drank.
In het geloof zeg ik U lof en dank.

Gij hebt wonderen aan mij gedaan,
verbittering en zachtmoedigheid om doen slaan.

Laat mij zien door de sluier van de doodswoestijn,
hoe mijn volk optrekt naar het groots festijn.

Ik zink weg in Uw eeuwigheid, God, voorgoed
maar zie: mijn volk gaat de vrijheid tegemoet.

Gij, die de zonde straft en graag vergeeft,
God, ik heb voor dit volk geleefd.

Dat ik de lasten ervan droeg,
en nu zijn heil aanschouw - dat is genoeg.

Houd mij vast! Mij ontvalt mijn straf.
Trouwe God, geef mij een graf.'

September 1944

Dietrich Bonhoeffer

Gedicht 0260: Ze schreeuwden het uit van angst

Jona

Ze schreeuwden het uit van angst voor de dood,
klampten zich aan touwen in stormende vlagen,
verstarden van afschuw voor wat ze zagen:
de zee komt in opstand, rukt aan hun boot.

'O eeuwige, goede, toornige goden,
help ons toch, zeg ons, wie u verwondde,
met zijn heimelijk verborgen zonde.
Wie heeft er gespot, vals gezworen? Wie doodde?

Wie wil niet zeggen, wat hij heeft verkorven?
Wie brengt ons onheil, zo vreselijk?'
Zo riepen ze. En Jona zei: 'Dat ben ik!
Ik heb gezondigd voor God. Mijn leven is bedorven.

Het is mijn schuld. Doe met mij naar Uw wil.
God is vertoornd. Maar vromen hoeven daarvoor niet te boeten.'
Ze huiverden. Ze grepen hem bij handen en bij voeten
en wierpen de schuldige over boord. De zee werd stil.

Oktober 1944

Dietrich Bonhoeffer

Gedicht 0261: Door goede machten trouw en stil

Door goede machten trouw en stil omgeven
beschermd, getroost, beveiligd wonderbaar,
zo wil ik deze dagen met u leven
en met u binnengaan in 't nieuwe jaar.

Nog drukt de zware last van kwade dagen,
nog komt het oude kwellen hart en hoofd.
Voor onze opgejaagde zielen vragen
wij, Heer, het heil, dat Gij ons hebt beloofd.

En zo Gij ons de bittere kelk wilt geven
vol leed, gevuld tot boven aan de rand,
dan nemen wij hem dankbaar, zonder beven,
aan uit Uw goede en getrouwe hand.

Maar wilt Gij ons nog eenmaal vreugde schenken
aan deze wereld en de glans der zon,
dan willen wij al wat voorbij is nu gedenken,
U zij ons leven, dat uit U begon.

Laat warm en stil vandaag de kaarsen branden,
Gij hebt ze in onze duisternis gebracht.
Breng, als het kan, ons allen bij elkander.
Wij weten het, Uw licht schijnt in de nacht.

Als 't diepe zwijgen ons wil gaan omringen,
laat ons toch horen, Heer, nu als voorheen,
het lofgezag, dat al uw kind'ren zingen,
de klank van heel de wereld om ons heen.

Door goede machten wonderbaar geborgen
wachten wij rustig, wat ons lot ook zij.
God is met ons in de avond en de morgen,
en elke nieuwe dag is Hij nabij.

December 1944

Dietrich Bonhoeffer

Gedicht 0262: Aan ons is de wereld gegeven

Lied bij Marcus 13, 33-37

Aan ons is de wereld gegeven,
de wind en de zee en het strand,
de wolken die mijlenver zweven,
en heel het onmetelijk land.

Aan ons zijn de sterren gegeven,
de zon en de zilveren maan,
het troostende licht op ons leven,
opdat de mens veilig kan gaan.

Aan ons zijn de bomen gegeven,
de struiken vol bloesem en blad,
de bloem met haar hart opgeheven,
het nederig gras langs het pad.

Aan ons zijn de dieren gegeven,
de schichtige vis in het riet,
de leeuw die de mensen doet beven,
de mus en de kleine parkiet.

Aan ons zijn de kinderen gegeven,
en wij zijn dat allen te saam:
wij staan in zijn hand opgeschreven,
Hij kent ons, Hij kent ons bij naam.

Eens zal Hij de vraag voor gaan leggen:
'Wat heb je er nu van gemaakt?'
Dan wil ik mijn God kunnen zeggen:
'Ik heb bij uw bronnen gewaakt'.

Gedicht 0263: Lichter dan licht

Lichter dan licht
wordt het nacht met jou,
lichter te dragen en
lichter van kleur.

Jij - onuitsprekelijke,
die woorden doet leven
Jij - onaantastbare,
die ons aanraakt.

Zo wordt de nacht
steeds weer dag met jou,
lichter te dragen en
lichter van kleur,

ja, lichter dan licht.

Gedicht 0264: waarom zou ik het zwakke minachten

Kerstmis

Waarom

Waarom zou ik het zwakke minachten
als God het nu uitverkiest?

waarom zou ik het kleine niet eren
als God het nadrukkelijk prijst?

waarom zou ik niet levenslang zoeken
als God mij er zeker eens brengt?

waarom zou ik bang zijn en vrezen
als God toch mijn sterkte is?

waarom zou ik het arme niet kiezen
juist omdat mijn God het verkiest?

waarom zou ik het grote nog zoeken
als God in het kleine is?

waarom zou ik mijn kind-zijn ontkennen
als God dat het meeste bemint?

waarom steeds voor koningen kiezen
als God voor de herders is?

waarom in Jeruzalem wonen

als Hij ons in Betlehem bezoekt?

waarom zal ik toezien en zwijgen
terwijl Hem een engelenkoor zingt?

waarom nu nog langer treuren
terwijl ons zo'n vreugd is beloofd?

waarom is het Kerstmis geworden,
waarom, als ik niet dichterbij Hem kom,
naar Hem ga?

Gedicht 0265: denk na, maak je eigen keuze

Bezint eer je begint

denk na
maak je eigen keuze
voordat je mijn weg gaat
en mijn leven leidt
want je zult
geen aanzien krijgen

denk na
maak je eigen keuze
voordat je mijn brood eet
en mijn wijn drinkt
want je zult
niet in een paleis wonen

denk na
maak je eigen keuze
voordat je mijn verdriet kent
en mijn tranen droogt
want je zult
dienaar zijn

denk na
maak je eigen keuze
voordat je mijn lot deelt
en mijn pijn draagt
want je zult
met mij sterven

denk na
maak je eigen keuze
voordat je mijn weg gaat
en mijn leven leidt

...

denk na
maar als je ja zegt
is het de ontdekking
van je leven.

Gedicht 0266: Die van oertijd af onwankelbaar God is

"Hier ben ik"

Die van oertijd af onwankelbaar God is,
jouw boetseerder van moederschoot af,
Schepper, Hij-Alleen, van aarde en hemel.

Die de aarde boetseerde, grondvestte, vasthoudt,
die haar niet geschapen heeft als een chaos
maar opdat zij ingericht en bewoond wordt-

die niet heeft gesproken in het geheim,
niet gezegd heeft "Zoek mij maar in de leegte"
maar "Hier ben ik, woon hier onder mijn woord".

(naar Jesaja, 40-45)

Gedicht 0267: Zie de wereld! Twee ogen

TWEE OGEN

Zie de wereld! Twee
ogen zijn haar ingezet.
Eva was haar oog,
het linker, blinde.
Het rechter oog,
het lichtende, Maria.
Door het oog, dat duister werd,

werd heel de wereld verduisterd.
En toen de mensen rondtastten
hebben ze van elke steen des aanstoots
die zij vonden
gedacht dat het god was.
Bedrog noemden zij waarheid.
Maar toen de wereld
door de rechteroog verlicht werd
en door het hemelse licht
dat indaalde in zijn schoot,
toen vonden de volk'ren de eenheid terug,
want ze zagen
dat de vondst die zij hadden gedaan,
het verlies van hun leven beduidde.

Efrem de Syriër,

Uit: Hymnen 37:5-7

Uit het Duits vertaald door Kees Kok

Gedicht 0268: Verder en verder varen zij uit

Verder en verder varen zij uit
Schepen, waaraan lang is gebouwd,
op klaarlichte dag van de helling,
genaamd en gedoopt.
Door de smalle waterweg
naar volle zee,
nagejuicht, uitgewuifd.
En bezongen de schoonheid van water en schip.

Een schip als een ding, als een feit
en van een verhaal het begin.
Zichtbaar wordende vormen en lijnen
in spiegeling,
in ochtendlicht.

Hij heeft van dingen een schip gemaakt,
en van water een zee.
Ze moeten het kunnen, vindt hij;
ze zullen het redden, denkt hij.
Hij bouwt verder en beter

en altijd weer meer.

In de nacht,
ongezien in de stilte,
ongehoord als een donkere vorm over donker water,
in de nacht
huilen de schepen:

Wie kent hun naam op de grote zeeën,
voor wie doet hun schoonheid,
hun route, hun lading ertoe?
Hij heeft ze genoemd en gedoopt,
maar de klaarlichte dag is voorbij.

Hij, die ze duwde van de helling
en doopte tot behouden vaart - hij
woont op het land:
Het radeloos huilen van zijn schepen
heeft hij nog nooit kunnen horen.

O, land roept de zee,
leer mij zijn schepen te troosten!
O land in de verte, vertroost mij
en leer mij zijn schepen te troosten!

Fum van den Ham

Gedicht 0269: Zoals een angstig kind

Vroeger, Later, Nu

Zoals een angstig kind,
vreesachtig mens geworden,
dromen blijft: zo
schipbreuk lijden
en in volle zee vergaan;
maar tegelijk gered zijn
en behouden op het strand.

Zo in de stilte, in de verte
weggaan, diep verzinken
en aanspoelen op goed, warm zand -
een eiland als een veilig lichaam.

Van buitenaf ontstaan zijn en geboren:
als glas geblazen, zo buigzaam, zo gebogen.
Een schitterende vorm
rondom de kleuren van het licht.

In veelvoud van gezichten
van binnen zijn bewaard.
In veelvoud onherhaalbaar:
een woord, een hand, een stem -
liefde die onweerstaanbaar voor ons ligt.

Fum van den Ham

Gedicht 0270: Waar angst was voor schaduw

Andere werelden, andere kinderen

Waar angst was voor schaduw
en water en paarden,
voor woorden als straf en eeuwigheid
die de nachten regeerden -

Daar zou een hoofd op een schouder zich leggen
of tegen een lichaam gaan liggen.
Zomaar - of langer - daar horen:
zo nieuw als naakt, zo geborgen
als pas geboren.

In kelders, op straten,
in gangen en kamers,
in iedere hoek van het hoofd
had machtig de koude geheerst:
Het verbond om te leven, de eis om te leven
en het sterven tussen die twee.

Toen
stak je je handen uit,
je raakte de haren aan,
je legde een hand op het hoofd.
Stil
stonden verleden en heden,
stil stond, vergelijkenderwijs,

het verdriet tot in lengte van tijd.

Daar was
het nest in de boom,
het hol in de grond,
de kom van de handen
en vier armen rond.
En het kind een gelukkige wilde,
zonder dwang, zonder pijn
een hartstochtelijkheid;
ongevaarlijk van
honger naar tederheid.

Fum van den Ham

Gedicht 0271: Wat achter ligt, waar we geweest zijn

De heuvelen van afscheid en verdriet

Wat achter ligt, waar we geweest zijn
je ziet het van de verre hoogte,
van deze berg, van deze heuvels.
De paden lopen parallel
en komen soms wel samen,
maar niet vaak, niet lang.

Hier, in het licht van alle dagen:
het land - het dal, de wijde vlakte
en ver omhoog: de heuvels van verdriet;
ze zijn herinnering aan ons gefluisterde,
gebeden en gesmeekte: 'Verlaat ons niet'.

Ach, lieve vreemdeling, ach
reiziger en metgezel, die verder trekt,
die verder gaat dan elk gebied:
laat ons een teken tegen ons verdriet -
een boom, een wolk, een vogel of een bloem,
een vijvertje met riet: dat zij aan ons vertellen
hij was hier en hier komt hij terug.

In ons gebied, over de wijde vlakte, langs deze paden
en op onze heuvelen van afscheid en verdriet,
verlaat zijn liefde ons soms even,

maar toch langer niet.

Fum van den Ham

Gedicht 0272: In de nacht, in het donker,

Groot en klein

In de nacht, in het donker,
duizelig stil,
wilde ik roepen. En schreef:
Om een mens.
Om licht van de maan.

In de hitte,
in het witte licht van de zomer,
wilde ik schreeuwen. En schreef:
Om een schaduw,
om een schuilplaats.

Van woorden suisde mijn hoofd,
mijn hart bonsde je namen -
waar was je gebleven,
waarheen gegaan?

Om je stem stamelde ik:
een gefluisterde woning.
Tastend zocht ik je lichaam:
de stille beschutting.

In zinnen roep ik de woorden niet langer.
In woorden schrijf ik niet meer om je naam.
Ik schrijf dat ik leven zal
bij een die zei:

Kom maar,
kom jij nu maar
zonder je woorden
bij mij.

Fum van den Ham

Gedicht 0273: Jij leerde mij mijn eigen woorden vinden.

IK TAAL

Jij
leerde
mij
mijn
eigen
woorden
vinden.

Jij
bevrijdde
mij
van
opgelegde
taal.

Jij
bracht mij
terug
bij wie
ik mag
zijn.

Jij
liet mij
aan het
woord
komen.

Nieuwe
zin stroomt
in mij.

Marinus van den berg

Gedicht 0274: Wie luistert zich weg

PINKSTERBEGIN

Wie luistert zich weg
uit het lege lawaai
om innerlijk stilte te vinden

om dwars door de muur
van reclamekabaal
een ademtocht waarheid te winnen

wie schrikt van zichzelf
en weet ik moet leeg
om ooit te kunnen ontvangen

wie opent zijn hart
en smeekt om de Geest
dan de mens in wie God dit
verlangde?

Inge Lievaart

Gedicht 0275: Er komt een tijd

PINKSTEREN

Er komt een tijd
dat alle afgoden,
de mensen aangepraat,
zullen vallen en
niet meer opstaan.

Er komt een tijd
dat jonge mensen,
verkommerd in hun jeugd,
zullen hongeren en dorsten
naar een woord uit de diepte
naar een lied van binnen.

Er komt een tijd
waarin de Geest
zo ongrijpbaar als Hij is,
mens en wereld zal vernieuwen -
waarin het leven om zijn ziel
wordt geëerbiedigd en geëerd -

om God, het heilig hart.

Peer Verhoeven

Gedicht 0276: Bezongen, hoeveel malen, in 't gedicht

Scylla en Charybdis

Bezongen, hoeveel malen, in 't gedicht,
Rhetorisch wisselspel van zee en land,
Verkregen zij als tot een godsgericht
Dier kleine wereldzee de overhand.
Gesplitst was weldra ieder zeegezicht
In klip en kolk, en de matroos in 't want
Was op die dubb'le peiling afgericht
Als op zijn rechter- en zijn linkerhand.
Die vloed van aantijgingen gaf de stoot
Tot 't uitrusten van een ontdekkersvloot,
Die vóór de herfststormen terug moest zijn.
Maar het gevaar bléef in het mensch'lijk brein:
Het veelbelasterde ultramarijn
Was rimpelloos, en gaf zich nergens bloot.

S. Vestedijk

Uit Grieksche Sonnetten 1943

Gedicht 0277: Woorden vlammen op

Woorden vlammen op,
taal viert hoogtij,
vreugde stijgt ten top.

Woorden, niet verstaan,
slaan naar binnen,
steken ieder aan.

Machtig wordt de Geest,
maakt het leven
tot een vurig feest.

Woorden geven hoop,
scheppen ruimte,
woorden worden brood.

Hans Bouma

Gedicht 0278: Verborgen vuur, een sterk vermoeden.

LIED VAN ROEPING: OVER EN WEER

Verborgen vuur, een sterk vermoeden.
Verwaaide flarden van een lied.
Voldoende om de hoop te voeden
op 't rijk waarin God zelf voorziet.

Als wij in machteloze woede
vertwijfeld vragen waar God blijft,
komen soms mensen als geroepen
om stem of hand van God te zijn.

De Geest wil in de harten wonen.
Van jong tot oud, van laag tot hoog
spelen wij in op wat gaat komen.
Pijlen van vrede op Gods boog.

Wij mogen sprekend op God lijken.
Hij brengt ons samen in een kring,
waar wij elkaar de handen reiken:
de laatste wordt steeds eersteling.

De rollen zijn ons voorgeschreven:
de koning komt als één die dient
om machtigen de les te lezen,
de armen delen in de winst.

Wij scholen samen rond de Schriften.
de weg wordt vóór ons uitgelegd,
woorden doorbreken onze drijften.
Mens Gods, uit duister opgedregd.

Vermenigvuldig dan de vreugde
waarmee gij rijk gezegend zijt,
om in de wereld te getuigen

van liefde en gerechtigheid.

Henk Abma

Gedicht: 279: Ik ging als vreemdeling doch ben thuisgekomen

Het land van terugkomst

Ik ging als vreemdeling doch ben thuisgekomen.
De hitte als een mantel om mijn huid
verzacht de littekens van oude wonden,
het schrijnen van een winterige tijd.

De palmen ruisten, zachte stemmen spraken,
en al het lijden aan de tijd genas.
Landlieden, licht over de paden zwevend,
begroetten mij of het sinds gisteren was.

Zie hoe het lichtgroen rijpen van het veld
jong is als toen, zoals de blijde kleuren
van sarongs, rode bloemen in haar wrong,
de lucht gespijsd door bitterzoete geuren.

Het is alleen de zee die ons weer scheidt,
maar nimmermeer zal ik een balling wezen.
Voor goed aan uw genegen hart genezen
ontmoet ik u, waar ook mijn herfst mij leidt.

Willem Brandt

gedicht: 280: Het was de zesde dag. Adam stond klaar

Genesis

Het was de zesde dag. Adam stond klaar.
Hij zag de eiken met hun volle greep
in het niets. Macht is een kwestie van
vertakkingen.
hij had de bergen gezien,
opbergruimtes van
alleen maar zichzelf, hoge

leegstaande kelders.
En herten. Met poten zo dun als
stethoscopen
stonden ze te luisteren aan de borst
van de aarde,
en zodra ze iets hoorden, liepen ze
weg,
de uitvinding van het pizzicato
met zich meenemend,
verten in. Herten.
En hij had de zee gezien, het laden
en het lossen van drukte,
waar je rustig van werd. En de lege,
hetzerige gebaren
van de wind, van kom mee, kom
mee, en niemand volgde.
En diepte, afgronden waar je
moeilijk van werd. En zwijgen,
want dat deed het allemaal, en te
groot zijn.
En toen zei God: en nu jij. Nee, zei
Adam.

H. de Coninck

gedicht: 281: Mijn vader is een steen

Opstanding

Mijn vader is een steen
geworden, zwart en groot
en even eenzaam
als de dood.

Zijn naam stamelt zacht
door het harde marmer heen
maar het wachten
hoor ik alleen.

Het bonst
tegen het gonzen van zon
die weer opnieuw begon
en op de graven knielt.

Mijn vader,
die van schepen hield,
en van de zee.

F. Oosterwijk

Gedicht 0282: Lied: Ik kom al jaren niet meer buiten

Ik kom al jaren niet meer buiten
en ik ben toch nog goed ter been,
ik zit al jaren op de bank hier
met m'n verleden om me heen.
Ik ga beslist niet meer de straat op
en helemaal niet op bezoek.
Ik sterf al meer dan duizend doden,
die twintig meter naar de hoek.
Moet ik dan echt alles vertellen,
alle pijn en het verdriet.
Ik zit soms zomaar wat te huilen
en waarom, ik weet het niet.

Ik ben een kind van joodse ouders.
Toen de Duitsers kwamen was ik tien.
Ik ben naar Friesland toegebracht.
Ik heb m'n ouders nooit meer gezien.
Daar in het noorden was ik veilig,
dat zei de illegaliteit.
Maar ik bleef altijd op mijn hoede,
op het ergste voorbereid.
Wat een gruwelijke jaren,
zo alleen en onbemind,
tussen stugge boerenzonen
bleef ik toch dat vreemde kind.

's Avonds keek ik in de spiegel,
ik zag het zelf, 'k werd langzaam groot;
volle lippen mooie borsten,
maar in de schaduw van de dood.
O mijn God, ik wil niet sterven
zonder de liefde van een man,
maar als de Duitsers me straks vonden,
nou, dan ging ik er dus an.

Om toch één keer mee te maken
heb ik de jongste boerenzoon verleid.
Ik dacht: dan kan ik daarna doodgaan,
maar na een maand werden we bevrijd.

En daar zat ik met mijn minnaar
en nog wel één die mij aanbad.
We trouwden, omdat hij dat wilde.
We trokken samen naar de stad.
Wat ik hoopte daar te vinden:
vader, moeder, ome Daan,
die bleken na een half jaar wachten
op de dodenlijst te staan.
We zijn een kledingzaak begonnen,
we hebben dag en nacht gewerkt.
Misschien dat ik toen veel verdriet had,
maar ik heb er zelf niets van gemerkt.

Altijd maar werken in de winkel,
nauwelijks vrienden, ook geen kind.
Altijd samen met die man,
die ik voor één keer had bemind.
Het was niet zo dat ik hem haatte.
Nee, het was meer een soort verbond.
En soms streelde ik zijn haren,
zoals je lief bent voor een hond.
En toen ineens, acht jaar geleden,
kwam alsnog bij mij de klap.
Het was de eerste week in mei,
ik dorst de deur niet uit, geen stap.

Als iemand in de verte schreeuwde,
was ik net een bevend riet.
En ik voelde me verzuipen
in een veel te groot verdriet.
En m'n allergrootste angst was,
dat hij zou zeggen: "dit kan niet thuis".
Dat hij me heel ver weg zou brengen,
voor altijd naar een gekkenhuis.
Maar in het diepst van mijn ellende,
zat hij naast me, keek me aan
en zei: "je mag me nooit verlaten",
alsof ik van hem weg zou gaan.

En zo bleven we maar zitten

op de bank, zo met z'n twee.
Ik heb dagen zitten huilen
en hij hilde met me mee.
En zo leven we al jaren,
ja de winkel is verkocht.
Nee, we hebben sinds die dagen,
geloof ik, niemand meer bezocht.
Hij zegt soms zomaar in de stilte,
zo ineens "dag lieve vrouw".
Dat ik toch zo laat moest ontdekken
dat ik zoveel van hem hou.

George Groot

gedicht: 283 hebben en delen

hebben
en delen

weinig hebben
uitdelen

minder hebben
meer uitdelen

niets hebben
veel uitdelen

in de woestijn
de vrolijkste
gasterij

waar het word
gastheer
geworden is

tot alles verdeeld is
en allen gehad hebben

Kurt Marti

gedicht: 284: Ik groet het morgenlicht maar of het zich laat groeten

Het lied van het morgenlicht

Ik groet het morgenlicht maar of
het zich laat groeten
de voeten der voorbijgangers laten
zich beter groeten
wij moeten zeggen zij ondanks het
morgenlicht
ik knik ze toe houd moed zeg ik het
licht maakt je toch blij
ze knikken terug maar ze geloven
niet ze gaan voorbij.

Het morgenlicht houdt zich nu
bezig met de dingen
de pasgewassen trams de rails het
draad erboven
de fietssturen de ramen en de
raamkozijnen
de dingen kunnen in het
morgenlicht geloven
het water van een gracht wordt
zonder kleren aan
zo heilig als de heilige sebastiaan.

En ook de kar de man ernaast de
haring op de kar
zij roepen eensgezind en zonder dat
zij opzien baren
het morgenlicht nabij en ook ikzelf
ik groet
het morgenlicht maar of het zich
laat groeten
wij moeten zeggen wij dit is het
morgenlicht
wij moeten zeggen wij het licht is
ons gezicht
wij moeten zeggen wij het licht gaat
eenmaal dicht.

Hans Andreus

Gedicht 0285: scheepje varen

Scheepje varen

Aan beide oevers zit een vrouw:
de ene laat een scheepje gaan,
verheugd en fris, hoog op het water;
de andre pakt het peinzend aan,
zwart, scheef, een uitgebrande
krater.

Soms kijken zij elkander aan,
dan moet een blinkend schip
vergaan,
halverwege.

De een weent, de andre lacht,
niet triomfantelijk, maar zacht,

bijna verlegen.

M. Vasalis

Gedicht 0286: Wanneer ik morgen doodga

Wanneer ik morgen doodga,
vertel dan aan de bomen
hoeveel ik van je hield.
Vertel het aan de wind,
die in de bomen klimt
of uit de takken valt,
hoeveel ik van je hield.
Vertel het aan je kind,
dat jong genoeg is om het te begrijpen.
Vertel het aan een dier,
misschien alleen door het aan te kijken.
Vertel het aan de huizen van steen,
vertel het aan de stad,
hoe lief ik je had.

Maar zeg het aan geen mens.
Ze zouden je niet geloven.
Ze zouden niet willen geloven dat
alleen maar een man alleen maar een vrouw,
dat een mens een mens zo liefhad

als ik jou.

Hans Andreus

Gedicht 287: Uit de klei van moeder aarde

Uit de klei van moeder aarde
is een mens tot mens gekneed,
en God raakt hem met zijn adem
als een vuur dat leven smeedt.

In beton en glas en ijzer
lijkt een mens zo breekbaar klein,
maar de mensen mogen wijzer,
dan de hele aarde zijn.

Want de aarde heeft geen handen
en de steden gaan niet dood,
enkel mensen kunnen anders,
enkel mensen delen brood.

Wie zijn adem niet wil halen,
niet wil trekken in zijn mond,
die moet met zijn hart betalen
want hij komt niet van de grond.

Alle aarde is maar aarde,
maar een mens is vlees en bloed,
geef mij adem op mijn aarde
die mij dieper leven doet.

Gedicht 0288: Omkijken? Liever niet

Herinnering

Omkijken? Liever niet.
Want kijken, echt kijken doet pijn.
Je voelt weer hoe het was, de pijn, het gemis.

Omkijken? Liever niet.
En als het moet, dan maar gewapend als beton, met droge ogen.

Herinnering. Zonder tranen gaat het niet.
Maar door de tranen heen blijft liefde leven, vind jij jezelf terug.

Herinnering.
Alleen wie om kan kijken, kan vooruit zien.
Wie tranen zaait, zal licht en toekomst oogsten.

Nel Benschop

Gedicht 0289: Ik vind geen woorden om het je te zeggen

Jezus weende

Ik vind geen woorden om het je te zeggen
hoe wij hem zullen missen, allemaal.
Het diepst gevoel is moeilijk uit te leggen,
het hart spreekt een niet uit te spreken taal.
Dit sterven is zo moeilijk te verwerken,
zijn leven was ons allen zoveel waard.
Hij was een van die stille, geestlijk-sterken
die iedereen, alleen zichzelf niet spaart.
Ik vind geen woorden om je troost te brengen,
want hier zwijgt mijn verstand, mijn mond staat stil.
Wie kan zijn leven met één dag verlengen?
Het is precies zo lang als God het wil.
Ik weet het niet, ik kan de zin niet vinden
van wat God met dit sterven heeft bedoeld.
Maar Jezus weende, toen de vriend die Hij beminde
gestorven was. Hij weet, wat je nu voelt.

O nee, ik kan het je niet zeggen
waarom het lijkt, of God je niet verhoort;
Ik wil niet trachten, het je uit te leggen,
ik kan het niet: onmachtig is mijn woord.
Het is onmogelijk, je te verklaren
waarom de liefste mensen van ons gaan.
Je kunt je er wel blind op blijven staren,
maar raakt steeds verder van de Heer vandaan.
Ik weet het niet, waarom de mensen lijden,
waarom er zoveel pijn is en geweld,
waarom het je niet lukt, je te bevrijden
van wat je in een wurggreep houdt omkneld.

Ik heb geen ander antwoord op je vragen
dan dat je blindelings vertrouwen moet,
omdat de Heiland Zelf jouw last wil dragen.
Hij zorgt voor je, zoals een vader doet.
Misschien klinkt je dit alles afgesleten,
je zegt misschien: "Die troost is wel goedkoop".
Maar als ik dit niet wist, dan zou ik niets meer
weten:
In leven en dood is het mijn enige hoop.

Nel Benschop

Gedicht 290: Mijn God, hoe kan een mens zó eenzaam zijn,

Voor wie verdrietig is

Mijn God, hoe kan een mens zó eenzaam zijn,
zo aan zijn eigen wanhoop vastgeketend,
zo zonder hoop of licht, en niets meer wetend
dan enkel dit: mijn hart doet pijn, doet pijn.

Mijn God, hoe kan een mens zo droevig zijn,
en zo vervuld van eindeloos verlangen
naar wie door niemand ooit is te vervangen,
die met ons 't brood brak, met ons dronk de wijn.

Mijn God, wie lijdt dit lijden werk'lijk méé?
Wie kan er in dezelfde diepte dalen?
De duivel met gelijke munt betalen?
-Eer dat ik u vergeet, Gethsémané-

Nel Benschop

Gedicht 0291: "God" zeg ik, en alleen maar: "God".

De profundus

"God" zeg ik, en alleen maar: "God".
Ik zeg het woord stil voor mij heen -
O God, wat voel ik mij alleen,
hoe komt mijn levensschip weer vlot?

"God" zeg ik, en dat kleine woord
is als een kreet om hulp, om kracht.
Ik heb zó lang op u gewacht,
maar hebt u wel mijn stem gehoord?

"God" zeg ik, en ik weet niet meer
wat ik u verder zeggen moet;
Uw naam is mijn gebed om moed,
maar ook mijn opstand, mijn verweer.

"God" zeg ik, en alleen maar: "God".
Tot eindelijk, in een zachte wind,
Uw antwoord komt: "Mijn kind, Mijn kind",
en ik het uitsnik: "God, mijn God!"

Nel Benschop

Gedicht 0292: Stil maar, Mijn kind - Ik weet van je verdriet.

Meer dan een moeder troost ...

Stil maar, Mijn kind - Ik weet van je verdriet.
Huil nu maar uit; je hoeft niet flink te wezen.
Het zal wel duren, voor je wonden zijn genezen;
Ik weet het. Droeg Ik al de smart der wereld niet?

Stil maar, Mijn kind - Ik weet wat je behoeft:
Woorden van troost, die om geen uitleg vragen,
een arm die steunt en die je last helpt dragen,
een hart dat mee-schreit om wat jou bedroeft.

Stil maar, Mijn kind - de nacht gaat weer voorbij;
Ik strooi het licht uit, waar je voeten lopen,
Ik doe de dichte deur weer voor je open,
Ik ben er altijd. Maar vertrouw op Mij.

Stil maar, Mijn kind - Ik geef je troost en moed,
meer dan een moeder aan haar kind kan geven.
Je naam staat in Mijn handpalmen geschreven:
Ik schreef de letters met Mijn eigen bloed ...

Nel Benschop

Gedicht 0293: Wat moet ik doen? Wat moet ik je nu zeggen?

Toen je het wist...

Wat moet ik doen? Wat moet ik je nu zeggen?
Al wat ik zeggen kan klinkt zo goedkoop:
dat ik mijn gebeden voor Gods troon zal leggen,
dat je vertrouwen moet, op hoop zelfs tegen hoop?
Maar 't is onmogelijk, dat ik me in kan denken
hoe jij je voelt, hoe jij je leven ziet;
onmogelijk, om woorden te bedenken
die kunnen helpen. Nee, ik k...n het niet.
Ik weet alleen dat jij de lijn moet grijpen
(en dat geldt net zo goed voor jou als voor mij)
die God je toegooit als de nood gaat nijpen.
Denk aan wat Jezus vóór zijn lijden zei:
"Uw hart zei niet ontroerd, wees niet verslagen,
Geloof in God, in Mij, die je bevrijdt.
Want wie zijn kruis achter Mij aan wil dragen
zal met Mij leven tot in eeuwigheid."

Nel Benschop

Gedicht 0294: Er groeit in mij een boom van grijs verdriet,

Er groeit in mij een boom van grijs verdriet,
bloeiend met parelmoeren bloesems.
Geen vogel heeft er ooit zijn nest gebouwd,
geen dier komt rusten in zijn schaduw.
Mijn boom is stil.

Alleen de bloesems
laten hun tak geruisloos los
om traag, onmerkbaar neer te dalen:
een meer van onvergoten tranen
waarin mijn boom weerspiegeld staat,
eenzaam onder een bleke hemel.

Nel Benschop

Gedicht 0295: Je bent niet dood. De heer heeft je geroepen

Je bent niet dood.
De heer heeft je geroepen
bij Hem te wonen in zijn glanzend huis.
Je hoeft geen rust en vrede meer te zóeken
je hebt ze nu ..., want je bent veilig thuis.
Je bent niet dood,
je mag voor eeuwig leven.
Je bent verlost van onvolkomenheid,
van pijn en verdriet.
God zal je geven
een onbegrensd geluk in onbegrensde tijd.
Je bent niet dood.
Maar ach, ik zal je missen,
zoals de mens de meest geliefde mist.
De jaren van geluk zijn nooit meer uit te wissen,
en ik geloof: God heeft zich niet vergist.

Nel Benschop

Gedicht 0296: Ik ben op reis, al weet ik niet waarheen

Ik ben op reis, al weet ik niet waarheen
maar ergens stond geschreven
dat ik deze weg moest gaan
en al aarzel ik soms even langs die eindeloze baan
toch weet ik: iemand ging mij voor
en daarom ga ik door.

Ik heb geen geld, geen kaart en geen kompas
maar ik zie de tekens en die zeggen mij genoeg
en al geeft er niemand antwoord
op de dingen die ik vroeg, toch weet ik:
aan het eind vind ik gehoor
en daarom ga ik door.

Nel Benschop

Gedicht 0297: Zwart als git

Zwart als git wordt het licht,
aardedonker de zon.

Loodzwaar hangen de wolken,
na regen klaart het niet op.

De huisbewaarder vlucht uit het huis
en onbeheerd blijft het achter.

Bomen van mannen
beven als riet.

De harde hand van de molenaarsvrouw
is moe van het malen.

Toonloos wordt een liedje gezongen,
ijl klinkt de stem van een vogel.

Iedere hoogte is me te hoog,
trappen te steil, woorden te veel,

ik durf de schrikwekkende
straten niet meer begaan.

Ach olijven, je smaakt me niet meer,
amandebomen, bloei niet voor mij.

Ik streel je nog wel maar voel je niet meer,
zegt de ene mens tot de ander.

Weg weg naar je eeuwige huis,
roepen de doodgravers door de straten

voort, naar onze blijvende woning,
roepen de doden de levenden toe.

Het zilveren snoer wordt doorgeknipt,
de gouden lamp valt stuk op de vloer.

De kruik barst aan de boorden van de bron,
het scheprad schept geen water meer.

Stof wordt stof en leem wordt leem,
alles keert naar zijn oorsprong terug.

De adem stroomt naar de ademzee,
tot Hem die leeft.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0298: Deur door jou heen

de dood

Deur,
door jou heen
kunnen wij de aren
naar de dorsvloer dragen,
onze hartsgedachten.

Naar ons toe vloeit
door jouw duisternis
licht,
dat ons gebiedt te leven,
ons land te bewerken.

Jij
spoort ons aan ongewapende
leerlingen van jou te worden,
leerlingen in
de werkplaats van de Verrezene.

Jochen Bärner

Gedicht 0299 :Een mens, geboren uit de aarde

Zo raakt God mensen

Een mens, geboren uit de aarde
en aan de aarde met hart en ziel
gebonden en verliefd -
als God hem niet met adem raakt,
dan blijft zijn leven koud als steen

en zijn handen missen kracht.

Maar als hij opent hart en mond
en zo Gods liefde in zich ademt,
dan wordt een mens een wonder:
zijn tong wordt aangeraakt door vuur
en zijn woorden verwarmen de aarde -
zijn handen krijgen kracht en dragen
stenen voor huizen van vrede.

Zo raakt God mensen overal
en blaast zijn adem in ze uit:
en mensen worden wonderen
als hun leven gedragen wordt
door liefde.

GEDICHT 0300: Ze kent de regels uit haar hoofd

Met hart en ziel

Ze kent de regels uit haar hoofd
heeft er ook een tijdje echt in geloofd
paste ze toe
totdat haar bleek
dat zo'n levensregel je meestal je leven ontnemt.

Ze kent haar grenzen, ze heeft ze geleerd
heeft ze ook een tijdje gerespecteerd
maar toen ze die grenzen op een dag overschreed
bracht dat haar meer geluk dan toen ze dat nog niet deed.

Nu bouwt ze een huis van vlees en bloed
en als het in elkaar stort nou, dan deed ze het niet goed genoeg
ze bouwt het buiten alle wetten
ze staat weer op nadat ze viel
op vrije grond zal ze het zetten
de ruimte groot de muren nieuw
ze bouwt haar huis, ze bouwt haar leven
met haar hart en met haar ziel.

Ze is alleen of ze is met z'n twee
soms kiest ze de aarde, dan weer de zee
elk element dat is haar nu wel vertrouwd

omdat ze van haar eigen leven nu iets meer houdt
ze staat niet meer stil
heeft een weg in haar hoofd
omdat ze in zichzelf nu iets meer gelooft
zij kent geen grenzen, zij breekt elke wet
haar leven is het leven dat ze zelf heeft ontdekt.

Nu bouwt ze een huis van vlees en bloed
en als het in elkaar stort nou, dan deed ze het niet goed genoeg
ze bouwt het buiten alle wetten
ze staat weer op nadat ze viel
op vrije grond zal zij het zetten
de ruimte groot de muren nieuw
ze bouwt haar huis, ze bouwt haar leven
met haar hart en met haar ziel.

Als het vandaag niet lukt
dan is vandaag een brug
naar morgen als het lukt
zo'n huis kan nooit meer stuk, oh nee
als het vandaag niet staat
is morgen niet te laat
volgens haar eigen wet
door niets of niemand opgelegd
volgens de wetten van haar ziel
volgens de wetten van haar ziel.

Liselore Gerritsen

uit: alles op z'n tijd

Gedicht 0301: Een traan die altijd in je ogen staat

Een traan die altijd in je ogen staat
en die niet langs je neus je leven uitgaat
is een traan die een gegeven is
is een traan die 'n deel van je leven is.

Maar een lach die uit zo'n traan geboren is
is een lach die van verre te horen is
is een lach die van binnen naar buiten is
is een lach die toch nooit meer te stuiten is.

Liselore Gerritsen

uit: Oktoberkind

Gedicht 0302: Om te genezen van de pijn

Om te genezen van de pijn
moet ik een brug slaan naar het verleden
moet ik terug gaan op mijn schreden
om weer opnieuw het kind te zijn.

Het kind dat zich niet rechten kon
aan wie de woorden zijn ontnomen
dat aan het net niet kon ontkomen
werd afgesloten van haar bron.

Hoe peilloos diep de afgrond is
mijn woede maakt mij bruggenbouwer
geen angst kan mij nog tegenhouden
het kind is mijn behoudenis.

In het kind kan ik weer rechtop staan
als het zich koestert in mijn armen
vind ik genezing en erbarmen
en durf ik weer op weg te gaan.

Martha Kosian

Gedicht 0303: Ach, lieve jongen

's Nachts

Ach, lieve jongen, kom maar even bij me
kom maar bij mama in het grote bed,
hoewel ook ik soms bang ben voor de morgen
ben jij door mij te voelen al gered.

Droog nou je tranen maar en geef je koude voetjes
het was niet echt, het was alleen een droom
vaar weg in rustigere waters in mijn armen
nog af en toe een snik, je wordt weer loom.

Laten we ruilen anders wordt het zo eenzijdig
ik help jou door de angst voor al dat donker heen
maar mag ik morgen als het licht wordt bij je schuilen?
Dan voel ik me zo vaak alleen.

Frans Penders

Gedicht 0304: Wanneer de oorsprong blijft verborgen

Lied van de vrouw bij de bron

Wanneer de oorsprong blijft verborgen
onder het drijfzand van weleer
is er geen zicht, geen weg naar morgen,
geen stroom, geen bedding, tij noch keer.

Wanneer het woord versmalt tot klanken
tot rimp'ling aan de waterrand,
geen dieplood heeft, geen bodemranken,
is er geen hier, geen overkant.

Maar als die roep gaat over 't water
en weerklink vindt in vaste grond,
is er een doortocht, nu en later,
een samengaan dat niet verwondt.

Een vloed van leven, niet te stuiten,
breekt door de vliezen van de stroom,
wij gaan de perken ver te buiten
en bloeien aan de waterzoom.

De tijd van oogsten is aangebroken,
de bronnen van uw overvloed
heeft velden in het wit gestoken,
geeft brood dat ons van harte voedt.

Hanna Lam

uit: Eva's lied

Gedicht 0305: en als ik bang ben dat ik stilsta

Een ster

en als ik bang ben dat ik stilsta
kijk ik heel gauw naar een ster
want ik weet dat die zo snel gaat
dat het lijkt alsof hij stilstaat
dus
wie weet
denk ik
ben ik ontzettend ver

Liselore Gerritsen

Gedicht 0306: Verdriet kit al mijn krachten samen

Verdriet kit al mijn krachten samen,
zodat ik roerloos word als steen.
Mijn hele wezen wordt materie,
o sla de rots, opdat ik ween.

Zoveel soorten van verdriet
ik noem ze niet.
Maar een, het afstand doen en scheiden.
En niet het snijden doet zo'n pijn,
maar het afgesneden zijn.

Vasalis

Gedicht 0307: Jij hebt de weg voor mij gebaand

Gemis

Jij hebt de weg voor mij gebaand
die onbegaanbaar was
stuurde mijn gedachten
in m'n zware nachten
hebt in m'n bos van boze dromen
de bomen omgekapt tot ik het licht weer zag
en in de dag die aanbrak kon geloven

jij die de bergen kon verzetten
leidde me zo zachtjes door m'n diepste dal
jij bedwong m'n zwaarste stormen
brak m'n val.

Jij hebt de weg voor mij gebaad
die ik alleen moet gaan
wees me waar ik zwak was
wees me waar m'n kracht lag
jij hebt een brug voor mij geslagen
over al m'n drijfzand naar een zeker land
hebt me als ik niet meer kon gedragen
jij die me eigenlijk geleerd hebt
dat liefde wegen vindt als er geen uitweg is
blijft nu ik het goed alleen kan
mijn gemis.

Liselore Gerritsen

Gedicht 0308: Sta even stil

Sta even stil
draai niet om
en kijk ook niet vooruit
tel de seconden
niet de uren
adem in en uit.

Sta even stil
en leg je armen
langs je eigen lijf
voel je voeten
op de aarde
want dit is je verblijf.

Sta even stil
en weet het weer
leg het nooit iemand uit
aan liefde
is niets uit te leggen
adem in en uit.

Liselore Gerritsen

uit: oktoberkind

Gedicht 0309: Loop niet voor mij

Loop niet voor mij
ik kan je niet volgen
loop niet achter mij
ik kan je niet voorgaan
loop naast mij
geef mij een hand
we zullen samen gaan.

Gedicht 0310: Al zwijgen de mensen

Geheim

Al zwijgen de mensen
de bergen zwijgen niet
zij tonen ons het rotsvast geheim
dat er een grond van leven moet zijn

zij bewaren voor ons het oergeheim
dat wij in God geborgen zijn

al zwijgen de mensen
de bomen zwijgen niet
zij zingen ons het kwetsbaar geheim
dat er een kracht tot leven moet zijn

al zwijgen de mensen
de vogels zwijgen niet
zij zingen ons het kostbaar geheim
dat er adem tot leven moet zijn

al zwijgen de mensen
de wateren zwijgen niet
zij tonen ons 't verfrissend geheim
dat er een bron van leven moet zijn

al zwijgen de mensen

de dieren zwijgen niet
zij leren ons het veilig geheim
dat er behoud van leven moet zijn

al zwijgen de mensen
de kinderen zwijgen niet
zij dromen ons het eeuwig geheim
dat ons leven een wonder moet zijn

Henk Jongerius

Gedicht 0311: Er hangt een huilbui als een onweer in elk van ons

Er hangt een huilbui als een onweer in elk van ons
Maar je houdt je groot
Je houdt je in
En als we dat niet deden
Kwam het met bakken naar beneden
Stond het water ons al gauw tot de kin.

Om al de dingen die we slikken
Waar we stilletjes in stikken
Maar waar wij van blijven schrikken
Altijd weer...

Om kinderen niet geboren
Voelen nergens bij te horen
Om een jeugd voorgoed verloren
Komt niet meer.

Om de kans die is verkeken
Om het plan dat is blijven steken
Om 't verzet dat is bezwaken
Onder de tijd.

Om bedrogen uitgekomen
Om vervlogen mooie dromen
Om illusies je ontnomen
Kwijt.

Er hangt een huilbui als een onweer in elk van ons
En stel, dat wij ons een keer lieten gaan
Als de gene was verdwenen

Kreeg je het oeverloze wenen
Werd het tranen dweilen
Met een open kraan.

Om de drift die wij bedwingen
Het verdriet dat wij verdringen
Om de dingen die niet gingen
Als gedacht.

Die ontglippen en mislukken
Die in scherven en in stukken
Door ons onbegrijpelijk krukken
Dag en nacht.

Gedicht 0312: Tijd van vloek en tijd van zegen

Tijd van vloek en tijd van zegen
tijd van droogte, tijd van regen
dag van oogsten, tijd van nood
tijd van stenen, tijd van brood
tijd van liefde, nacht van waken
uur der waarheid, dag der dagen
toekomst die gekomen is
woord dat vol van stilte is

tijd van troosten, tijd van tranen
tijd van mooi zijn, tijd van schamen
tijd van jagen, nu of nooit
tijd van hopen, dat nog ooit
tijd van zwijgen, zijn vergeten
nergens blijven, niemand weten
tijd van kruipen, angst en spijt
zee van tijd en eenzaamheid.

wie aan dit bestaan verloren
nieuw begin heeft afgezworen
wie het houdt bij wat hij heeft
sterven zal hij ongeleefd
tijd van leven om met velen
brood en ademtocht te delen
wie niet geeft om zelfbehoud
leven vindt hij honderdvoud

Huub Oosterhuis

Gedicht 0313: Om een strijd voor niets gestreden

Om een strijd voor niets gestreden
Een geloof voor niets beleden
Om een onvoltooid verknoeid
Verleden tijd.

Om dat steeds weer net niet halen
Om de internationale
Van het totale menselijk falen
Wereldwijd.

Er hangt een huilbui als een onweer in elk van ons
Maar je houdt 't leuk
Je houdt je groot
Maar als wij zouden lozen
Ging het hier gigantisch hozen
Dan had je alle dagen watersnood.

Er hangt een huilbui als een onweer in elk van ons
Tranen als het water van de zee
En heel ons lange leven
Zal die boven blijven zweven
Drijft die huilbui als een onweer met ons mee.

uit: Over Leven

Gedicht 0314: Wees niet wanhopig, als de hemel lijkt gesloten

SPECIAAL VOOR JOU

Wees niet wanhopig, als de hemel lijkt gesloten,
als je van ieder mens verlaten bent,
als je je hoofd zó dikwijls hebt gestoten
dat je geen blijdschap en geen vreugd meer kent,
als je verward bent in de leugen, het bedrog:
God is er toch? God is er toch?

Denk aan je doop. Toen heeft de Heer gesproken:

'Je bent Mijn kind. En of je wilt of niet,
al heb je elke dag je woord gebroken,
toch breek Ik Mijn belofte aan jou niet.
Ik zei het toén, Ik zeg het nu en n•g:
Ik ben er toch? Ik ben er toch?

Voel op je voorhoofd: daar brandt nog het water
dat teken was van Mijn verbond met jou.
Dat gold voor toén, dat geldt voor nu, voor later,
al ben jij ontrouw, eeuwig is Mijn trouw.
Denk niet wanhopig: 'God, wat moet ik nog?'
Ik ben er toch? Ik ben er toch?

Ik ben er altijd. Maar je moet Mij zoeken,
Ik zal je horen, vóór je roept tot Mij;
Maar róep dan ook. Al lijkt je bidden vloeken,
Ik hoor je stem. Ik kom en maak je vrij.
Al is er niets, dat in je voordeel pleit
Mijn kind, Ik ben er toch. Voor jou. Altijd.'

Gedicht 0315: Dit mag ik als een diepe vreugde weten

DE VERLOREN ZOON

Dit mag ik als een diepe vreugde weten:
God heeft mij lief! Hij heeft op mij gewacht;
Ik hoef geen varkensvoeder meer te eten.
Zó blij is Vader, dat hij huilt en lacht.
Zó blij is hij, dat hij geen woord kan zeggen,
dat hij alleen mijn vuile handen neemt
om daar de sleutel van zijn woning in te leggen;
Ik ben weer thuis! Ik ben niet meer ontheemd!
Hij heeft aan mij een gouden ring gegeven,
hij heeft een sneeuw wit kleed mij omgedaan,
ik mocht niet zeggen, wat ik had misdreven,
ik mocht als kind het huis weer binnengaan.
Mijn oudste broer is boos, verbitterd weggelopen,
(wie bitter is, gaat elke vreugd voorbij)
maar Vader zei: 'Laat toch zijn plaats maar open:
Mijn oudste zoon hoort even goed bij Mij!'

Gedicht 0316: Kom Heer, kom en doe

KOM, HEER

Kom Heer,
kom en doe het nog een keer:
dompel de kerk midden in uw volk Heer,
want uw priesters,
getemd werden ze door het kapitaal,
en uw volk zwerft en doolt,
doelloos zonder herder.

Gij Heer, koning van het leven, mijn arme vriend
ik ben iemand van het volk dat tot u schreit,
slaven zijn wij gemaakt, slaven van de ikzucht,
slaven van een wereld die het kapitaal vereert.

Gekluisterd volk zijn wij Heer, armen,
getraind om niet meer te kunnen denken
en de arbeiders tussen machines en robots,
zij leven onbewust, totaal van leven vervreemd.

De arme en de Indio, hen werd de grond onttolen:
grootgrondbezitters worden daartoe gefinancierd,
en wij worden verjaagd naar de rand van de stad,
terwijl moordenaars en dieven amnestie genieten.

Volkslied van bisdom Sao Luis, Marambaio

Gedicht 0317: Geef mij nog vijf minuten

VIJF MINUTEN

Geef mij nog vijf minuten voor de brief
die ik, o Heer, nog steeds niet heb geschreven,
en waardoor in een mensenhart
een leegte is gebleven.

Geef mij nog vijf minuten voor een woord,
dat ik, o Heer, nog steeds niet heb gesproken,
waardoor ik in een mensenhart
misschien iets heb gebroken.

Geef mij nog vijf minuten voor een lach,
zo maar, gewoon, uit liefde voor elkander,
en geef mij vijf minuten voor een traan
die ik niet heb vergoten om een ander.

Maar God sprak: 'Kom, 't is tijd nu. Kom!
Je vijf minuten zijn al meer dan om.'

Gedicht 0318: Alleen zijn dat wil niet

Alleen zijn dat wil niet
wij scheppen geluid om ons heen
al gaat dat dan door merg en been
we maken lawaai en meteen
zijn we niet meer alleen.

Alleen wil ik nooit zijn
ik weet dat ik niet echt praten kan
en maar meepraat met janalleman
maar als ik dat niet doe, ja dan
ben ik alleen maar alleen.

Alleen zijn dat gaat niet
we praten maar door, al ontgaat
het de ander waarom het dan gaat
als je dan maar gezamenlijk praat
praat je niet in jezelf.

Alleen zijn dat moet niet
waarom is de taal dan zo oud
als God die de mens heeft gebouwd
ze zeggen wel: zwijgen is goud
maar spreken is brood.

Alleen zijn dat kan niet
alleen ga je dood, wordt je gek
we kunnen niet zonder gesprek
althans niet zonder gekwek
nee, ik wil niet alleen.

Gedicht 0319: De dagen en de nachten

TOEKOMST VAN LICHT

De dagen en de nachten,
zij volgen elkander op,
wij leven en wij wachten
en weten niet waarop.

Dan roep jij ons van verre
en dan breekt het in ons door:
het licht van maan en sterren,
dat heb jij met ons voor.

Vandaag nog diep verborgen
-wij moeten de dood nog in,
er wachten ons nog zorgen -
maar dan: een nieuw begin.

Zoals het volk dat zuchtte
in jaren van slavernij,
dat opstond en dan vluchtte,
zo'n toekomst wachten wij.

Zoals de zoon der mensen
die weerloos gebroken werd
-maar hij doorbrak de grenzen
van dood en lijdenswet.

Wij vrezen nog de tijden,
ons donkere vergezicht -
ach, kom ons toch bevrijden
en breng ons in jouw licht.

Gedicht 0320: Voor een appel en een ei

EEN LIED OVER HET VERHAAL VAN JEZUS

Voor een appel en een ei
gaat het leven ons voorbij,
geen genade voor de aarde
en de dood is zo goedkoop,
voor een mens is er geen hoop.

Niemand kan zichzelf voorbij,
niemand zet de dood opzij,
ach de mensen zouden wensen
om een eeuwigheid te zijn,
maar een mens is veel te klein.

Is er dan geen timmerman
die de sleutel maken kan?
Is er iemand, lief als niemand
die de poort van ons verdriet
opent naar een nieuw verschiet?

Ach zijn naam is een verhaal
dat al eeuwen is herhaald,
zo versleten en vergeten,
en verloren in de tijd
raakt het al zijn diepte kwijt.

Maar zijn naam is een verhaal
dat bewaard is duizend maal,
over leven en vergeven
over liefde zonder eind
en een God die ons bevrijdt.

En wij zingen zijn verhaal
in ons leven duizend maal
met een mond vol mooie woorden
en een hand genadebrood
als ons wapen in de dood.

Gedicht 0321: U, die ons zoals wij zijn

U, DIE ZOALS WIJ ZIJN

U, die ons zoals wij zijn
tot het bestaan geroepen hebt
u die ons op handen draagt
en aan elkaar geschonken hebt
u die leeft als God-met-ons.

Trek nooit uw handen van ons af
blijf ons steeds nabij

als stem van ons geweten
opdat wij nooit vergeten
waartoe wij geroepen zijn.

Wenk ons onvermoeibaar voort
wees onblusbaar vuur in ons
laat ons nooit erin berusten
dat zo vaak de ene mens
de ander onverschillig laat.

Ruk ons open, trek ons mee
op paden van u, vaak niet van ons
het lijkt zo moeilijk en onzeker
om mensen voor elkaar te zijn
te sterven als een graankorrel.

U roept ons op en daagt ons uit
gerechtigheid te doen
om zonder al die zekerheden
alleen gedreven door uw stem
ruimte voor elkaar te zijn.

Roep ons steeds en overal weer
om mens te zijn en recht te doen
wie wij zijn en waar wij zijn
u hebt ons toch in den beginne
bestemd als mensen voor elk r.

Gedicht 0322: Gij zijt mij overal nabij

GIJ ZIJT MIJ OVERAL NABIJ

Gij zijt mij overal nabij,
In ieder ding, gij ziet naar mij.

Of ik u aanzie en herken,
En, een met u, gelukkig ben.

Wel blijf ik dikwijls blind voor u
En reis ik ver van hier en nu,

Of ergens 't veilig eiland is
Waar 'k troost of slaap vind voor gemis.

Maar soms ben 'k onverwacht weer thuis.
Gij roept mij zachtjes. In 't geruis.

Van wind en blaren langs het raam
Hoor ik de fluistring van mijn naam,

Of in een glinstering van het licht
Zie ik uw wachtend aangezicht.

Als ik dan schuchter tot u kom,
Wordt het zo wonder-stil rondom,

Zo vreemd en wonder-stil in mij,
Dan is er enkel ik en gij,

Neen, gij alleen en wat gij zijt:
Mijn eind van menigvuldigheid,

Mijn oorsprong waar ik ongedeed
In liefde toe ben weergekeerd ...

Maar dan ontwaakt tot de oude droom,
Hoor ik de wind weer in de boom,

En zie de kleine dingen aan,
Die stil en ernstig voor mij staan,

Verzonken in hun eigen rust.
Zo, van ons diep verband bewust,

Heb ik hen lief en hoor tot hen
Met wie 'k in u gelukkig ben,

En tot die nieuwe zin gewijd
Wordt al wat nu is werkelijkheid.

Gedicht 0323: Kom, Schepper, Geest ontsteek jouw vuur

PINKSTEREN
OM NIEUWE GEEST

Kom, Schepper, Geest ontsteek jouw vuur,

in ons gedooft door tijd en duur,
door woorden hol en leeg gemaakt,
door beelden los van jou geraakt.

Herstel in ons die oude kracht
die mensen tot bezieling bracht,
die hen deed gaan waar niemand ging,
die groot noemt wat nog heet gering.

Herleef in ons met jouw geloof,
die tegenkracht van mensenroof,
die roept om solidariteit,
om leven dat geen aandacht krijgt.

Herschep in ons dat oude woord
misbruikt voor oorlog, broedermoord;
die Naam van God hier ooit ontstaan
vanwege land dat moet bestaan.

Herneem daarom jouw oudste recht:
sta op in ons als minste knecht,
die mens die om de ander geeft,
misschien voor hem zijn leven geeft.

Gedicht 0324: Goede adem, raak ons aan

GOEDE ADEM

Goede adem, raak ons aan
uit jouw ver en vreemd bestaan
met een straaltje van jouw licht.

Hoeder van de armen, geef
overvloed aan al wat leeft,
geef aan ons een nieuw gezicht.

Lieve trooster van verdriet
zing in ons een liefdeslied,
lieve schaduw in de zon.

Adem die ons rustig maakt
in de hitte en de haat,
buig ons naar jouw vrede om.

Licht van blijdschap om ons heen,
dring tot in de diepste steen
van ons hart dat wacht op jou.

Zonder jou is alles niets,
is ons leven vol verdriet,
zijn wij schuldig, eenzaam, koud.

Was dan onze handen schoon,
water voor een dorre boom,
en genees wat is gewond.

Red dan wat verloren is,
smelt dan wat bevroren is,
strooi jouw woorden bij ons rond.

Lieve gever, blijf niet doof,
vul de twijfel met geloof,
door jouw gaven zevenvoud.

Alwat goed is maak dat sterk
en maak ooit ons levenswerk
tot een huis voor God gebouwd.
Amen. Alleluia.

Gedicht 0325: Door vuur en zwaard van huis en haard gerukt

VLUCHTELINGENLIED

Door vuur en zwaard van huis en haard gerukt,
geen veilig huis, geen lied meer om te horen,
geen mond en handen, ogen dichtgedrukt,
zo heeft een vluchteling zichzelf verloren;
en gaat op zoek, vertrekt op goed geluk
zoekt naar een plaats van leven, nieuw geboren.

Een vriend, een hand die zich rondom jou slaat,
een land dat jou weer opneemt in zijn vrede,
dat jou te eten geeft, jouw pijn verstaat,
zo vindt een vluchteling weer nieuwe wegen;
een nieuw begin dat toekomst openmaakt,

dat de vernederingen doet vergeten.

Zoals een vluchteling zijn land verlaat,
zo is een mens zijn leven lang niet anders;
alwie zichzelf verliest en eenzaam gaat,
al zoekt zijn troost in handen van een ander;
die zoekt nog mensen, vrienden hier en daar
die op hem wachten met hun open handen.

Gedicht 0326: Gedenk, o mens

ASWOENSDAG

Gedenk, o mens,
slechts korte tijd
is 't dat gij op de wereld zijt.
Eens is het allemaal gedaan
zult gij tot stof en as vergaan
om te leven ... in de eeuwigheid.

Al wat gij moeizaam hebt vergaard,
aan geld en goed bijeengegaard
blijft hier, terwijl gij henengaat.
Bezat ge niets of hadt ge 't warm,
we sterven allen even arm.
Gedenk ... straks is het wellicht te laat!

Gedenk, o mens;
't geen niet verslijt:
de vreugd die ge andren hebt bereid.
Waar gij uw medemens bemint,
daar is 't dat het paradijs begint,
uw paradijs .. voor de eeuwigheid.

E. van den Hooie

Gedicht 0327: Wie arm en machteloos

HIJ ZAL ER ZIJN

Wie arm en machteloos

en uitgezogen zijn,
wie leven zonder troost,
de wereld houdt hen klein
-die vinden in zijn naam
hun uitweg uit de dood,
voor hen zal Hij bestaan,
de kleinen maakt Hij groot.

Wie leeft van vuur en zwaard
zal vallen in het stof,
wie geld uit onrecht maakt
die is voorgoed verkocht
-als regen op het gras
daalt Hij op mensen neer,
Hij zet zich op hen vast
en geeft het leven weer.

De weldaad van het recht
zal door de wereld gaan,
de mensen vinden licht,
en vrede is zijn naam
-zo staan wij met Hem op
tot vrijheid en tot recht,
zo wordt het woord van God
aan mensen toegezegd.

Gedicht 0328: Wij roepen tot God

WIJ ROEPEN TOT GOD

Wij roepen tot God:
ons leven verloopt!
Uw scheppingslicht wordt
hier langzaam gedoofd.
Als ons zienderogen
geen toekomst meer wacht,
wat rest er voor later
nog anders dan nacht?

Hebt Gij niet vanouds
uw grenzen gesteld
aan chaos en dood,
aan wapengeweld?

Gij kiest voor ons leven
en deelt onze zorg.
Gij staat voor de aarde
met uw liefde borg.

Wij roepen om moed,
om daadkracht die telt,
die weet van protest,
die alle geweld
ontwapent met liefde,
met hoop en geloof.
Zo hebt Gij de toekomst
aan mensen beloofd.

Wij bidden voor hen
die vóór moeten gaan:
dat waarheid alleen
voor alles zal gaan.
Aan ieder die recht doet,
alwie vrede sticht,
verpandt Gij uw hart en
hen toont G'uw gezicht.

Gij die ons begin
vanouds zijt geweest,
verhoor ons gebed
en adem uw Geest
in allen die zoeken
naar vrede en recht.
Houd ons aan het woord
dat Gij hebt toegezegd!

Gedicht 0329: Leven is: gaan zitten

LEVEN

Leven is: gaan zitten
Met je hoofd in je handen
Wat haalt het allemaal uit
En waar begin ik aan
En toch weer opstaan en verder gaan
En in godsnaam niet weten
Waar je de moed vandaan haalt

Leven is: Vertrouwen dat het goed komt
Is onverwoestbaar een mens zijn
Is niet kunnen geloven dat alles afgelopen is
Maar hopen dat er toekomst is
En in godsnaam niet weten
Waar je de moed vandaan haalt

Leven is: Iemand verliezen die je dierbaar is
Op wie je huizenhoog gebouwd hebt
Is verdoofd en wanhopig zijn
Omdat zo iemand aan het kruis is geslagen
En dan toch weer doorgaan
Eerst aarzelend maar langzaam sterker
En slechts in Gods naam weten
Waar je de moed vandaan haalt

Hans Harmsen

Gedicht 0330: In de stilte gaat weer open

In de stilte gaat weer open
wat zolang gesloten was
Ogen zien wat was verborgen
Angst houdt dat niet langer vast

In de stilte geef je leven
als de andere luisteren wil
Leven dat je door kunt geven
aan wie het maar horen wil

In de stilte krijg je liefde
als je anderen binnenlaat
Als je al je zorgen even
in jezelf bezinken laat

In de stilte, als je handen
net als bloemen opengaan
Kun je als je heel goed luistert
weer het woord van God verstaan.

Gedicht 0331: Dat je handen vol van vrede zijn

Dat je handen vol van vrede zijn,
je voeten in de goede richting gaan,
je ogen licht in donker zien
je oren in de stilte God verstaan.

Dat je stem met elke nieuwe klank
de oude wereld kleur en inhoud geeft
je hart tot in de eeuwigheid
plaats voor liefde heeft.

Gedicht 0332: Licht in onze ogen

HET LIED VAN JEZUS

Licht in onze ogen,
dagelijkse zon,
uitzicht veelbelovend,
glimlach om Gods mond.

Vrijheid van beweging,
richting die wij gaan,
ruimte om te leven,
zin van ons bestaan.

Brood op onze tafel,
herder die ons hoedt,
bron van levend water,
land van overvloed.

Hart van deze aarde,
dak boven ons hoofd,
blijk van Gods genade,
broeder, huisgenoot.

Vrede allerwegen,
kracht die ons vervult,
hand van God die zegent,
Jezus ons geluk.

Gedicht 0333: Ook de dieren

HET LIED VAN JEZUS EN DE DIEREN

Ook de dieren
mogen vieren
wie de Here Jezus is.
Heil en vrede
allerwegen,
uitzicht in de duisternis.

Hun beschermer
goede herder,
die bevrijdend tot hen spreekt.
Hij is Adam,
zij verstaan Hem
als Hij namen aan hen geeft.

Os en ezel,
bange wezel,
al wat leeft is Hem zo lief.
Heel de schepping
zingt van redding,
Jezus is haar hoogste lied.

Gedicht 0334: Uit jou zijn wij geboren

WIJ, JOUW KINDEREN

Uit jou zijn wij geboren,
geschapen naar jouw beeld.
Jij gaat aan ons verloren,
jij deelt ons lief en leed.

Jij weet van ons verlangen,
wij drinken van jouw licht,
jouw stem de eerste klanken,
jouw lied een zacht gedicht.

Jij koestert in jouw armen
de mensen bar en boos.
Jouw vuur wil ons verwarmen,
jouw woorden geven troost.

Wij komen met de weeën
die leven aan ons doet,
en jij kalmeert de zeeën,
de storm die in ons woedt.

Jij blaast in ons jouw adem
die ons rechtop doet gaan,
die ons beweegt tot daden
waarvoor wij durven staan.

Jij wijst ons met jouw woorden
wat recht is en wat krom,
en dreigen wij verloren
te gaan, buig jij ons om.

Jij roept ons tot de vrijheid,
de kleinen maak jij groot -
wij zijn in jouw nabijheid
in leven en in dood.

Jouw roep is ons gegeven,
in ons hart neergelegd.
Jij daagt ons uit tot leven
in vrijheid en in recht.

Jij wilt dat wij het houden,
wat kwaad ons ook bedreigt,
jij wilt dat wij vertrouwen
en gaan rechtop, bevrijd.

Wij volgen onze wegen,
een mensenleven lang,
door droefenis en zegen,
ons lot in eigen hand.

Ach lieve verre moeder,
zie toch jouw mensen aan.
Doe ons in liefde groeien,
want zij toch is jouw naam.

Gedicht 0335: Geen taal die hem vertaalt

Geen taal die hem vertaalt,
geen lied dat 't bij hem haalt,
geen God aan hem gewaagd.
Zijn handen spelen in op ieder
nieuw begin, geen ander die ons draagt,
Die in de stilte sprak,
het noodlot onderbrak en
baande nieuwe wegen,
hij is nog niet verstomd,
hij zoekt naar ons,
hij komt in mens na mens ons tegen.

Huub Oosterhuis.

Gedicht 0336: Zee van de dood

EEN UITTOCHTSLIED

Zee van de dood,
was is er gebeurd
met mensen in nood,
dat je openscheurt?

Man met je hand
gestrekt over zee,
ga weg uit dit land,
neem ons met je mee.

Mensen met vuur,
wie geeft jullie kracht
dat de zee als een muur
op je doortocht wacht?

Leger van bloed
en wapengeweld,
kom om in de vloed,
voorgoed uitgeteld.

Mensen bevrijd
uit doodsslavernij,
wie of leidt je
door het water vrij?

Hoe wordt het water
zo'n veilige weg,
en waarheen gaat
dat volk op zijn weg?

Gedicht 0337: Alleen wie peilloos heeft ervaren

('Zalig zij die wenen, want ze zullen getroost worden')

Alleen wie peilloos heeft ervaren
De ontoereikendheid van al
Wat ons van tijd tot tijd kan boeien
En in haar armen sluiten
Maar ons steeds weer teleurstelt.

Alleen wie diep ervaren heeft
Dat wie zijn eigen leven zoekt
Als de graankorrel sterven zal
Een weg ten dode gaat
En dat wie alles wil verklaren
Zichzelf verminkt, de pas afsnijdt.

Alleen wie zelf ervaren heeft
In lief en leed, in dag en nacht
Wat voor een mens een mens kan zijn
En deze mens heeft zien verdwijnen
Tot buiten 's levens horizon

Hij weet zijn hart gericht
Op meer dan deze wereld
Hij kan de boeien breken
Hij is op zoek naar eeuwigheid
Zoals het was in den beginne

Melancholie wijst ons de weg
Onstilbaar ons verlangen
Gij alleen zijt ons genoeg
In staat die dorst te lessen
Onrustig is ons hart
Totdat het rust in u.

Hans Harmsen

Gedicht 0338: Hij sprak geen enkel woord tot mij

SIMON VAN CYRENE

Hij sprak geen enkel woord tot mij
en toch riep hij mijn naam.
Hij gaf geen enkel teken mij
en toch heb ik verstaan.

Eerst zei ik: nee ik draag het kruis
niet op mijn rug voor hem,
hij zegt het om mijn zwarte huid,
omdat 'k een neger ben.

Maar voor een droombeeld stierf hij daar,
en was zo zacht gezind,
zijn ogen waren diep en klaar,
zoals men nergens vindt.

't Was Christus zelf die zo ik won,
ik deed voor hem alleen,
waartoe geen Rome dwingen kon
met wond van zweep of steen.

Countee Cullen

Gedicht 0339: Maak van mij een regenboog

MAAK VAN MIJ EEN REGENBOOG

Maak van mij een regenboog,
met al die mooie kleuren
waarin u, God, voor iedereen,
uw licht breekt na de regen.
Maak van mij een regenboog,
symbool van betere tijden,
die na iedere storm op zee
uw licht mag laten schijnen.

Is het waar, Heer dat u ook vandaag de dag
nog graag naar de wateren kijkt,

naar de wind en naar het licht?
Is het toeval dat het vogels zijn,
bloemen en ook kinderen
waarvoor u speciale aandacht hebt?
Maar zeker weet ik ook
dat u niet minder oog hebt
voor wat mensen onophoudelijk doen,
die delen in uw schepping.

Als ik kon zou ik ieder kind
een globe geven of een wereldkaart,
om hun een wijde blik te geven
en hart voor ieder volk en ras.

Is het waar dat u de regenboog
als teken van vrede aan de hemel plaatst,
als teken van verzoening met alle mensen?
Geef ons opnieuw zo'n duidelijk teken,
dat de wereldbevolking wakker schudt.
Maak dat de rijken van deze aarde
de waanzin van de oorlog zien
en de armoede van zovelen
als schande voor hun kinderen.

Dom Helder Camara

Gedicht 0340: Hij die gesproken heeft een woord dat gaat

HIJ DIE GESPROKEN HEEFT

Hij die gesproken heeft een woord dat gaat,
een tocht door de woestijn, een weg ten leven,
een spoor van licht dat als een handschrift staat
tegen de zwartste hemel aangeschreven:
Hij schept ons hier een nieuwe dageraad,
Hij roept ons aan, 'ik zal jou niet begeven'.

Hij die ons in zijn dienstwerk heeft gewild,
die het gewaagd heeft onze hand te vragen;
die ons uit angst en doem heeft weggetild
en ons tot hier op handen heeft gedragen;
Hij die verlangen wekt, verlangen stilt -
vrees niet, Hij gaat met ons, een weg van dagen.

Van u is deze wereld, deze tijd,
Gij hebt uw stem tot op vandaag doen klinken.
Uw naam is hartstocht voor gerechtigheid,
uw woord de bron waaruit wij willen drinken.
Gij die tot hier onze toekomst zijt -
dat wij niet in vertwijfeling verzinken.

Huub Oosterhuis.

Gedicht 0341: Ze zeiden

OORDEEL

Ze zeiden:
Iemand die er niets
aan doet
dat kwetste toen
mijn ambtelijk
gemoed.
Ik zei: Als Jezus komt
zal anders blijken:
Zij heeft drie Koreaantjes
opgevoed.

Geert Boogaard

Gedicht 0342: Bij onze liefde komt zo'n warmte vrij

HUWELIJKSLIEFDE

Bij onze liefde komt zo'n warmte vrij
dat er een vuur ontbrandt in dorre takken.
Je zou daarop van alles kunnen bakken,
bijvoorbeeld poppetjes gemaakt van klei.

Als wij een kleihomp samen aan gaan pakken,
maak ik een beeld van jou en jij van mij,
en als ze dan goed droog zijn allebei,
gaan we ze fijn in duizend stukjes hakken.

Pas als hun vorm geheel is weggewist,
als we de brokken hebben laten weken,
boetsen we opnieuw onszelf in klei.

Ik ben in jouw klei, jij in die van mij.
We delen in de slaap dezelfde deken;
we delen in de dood dezelfde kist.

Kwan Tau Sjeng (1262-1319)

Gedicht 0343: Je praat

LIEFDE

Je praat
nuchter
over de liefde.
Terecht.

Er is al
zoveel
over gepraat
en gezegd,

terwijl de
stilte

staat te
wachten

of er nog
wat van komt.

Hans Andreus

Gedicht 0344: Een leven zonder liefde

EEN LEVEN ZONDER LIEFDE

Een leven zonder liefde
is als een landschap

zonder zon.
Als er geen
grote schaduwen zijn,
dan zijn er
ook geen grote lichten.

René de Masny

Gedicht 0345: Vul aan wat ons ontbreekt

Vul aan wat ons ontbreekt,
want stukwerk is ons pogen.
En wat ons afleidt van
de vrede uit den hoge
laat dat, verheven licht,
in vuur en wind vergaan.
Houdt Gij ons staande door
het wonder van Gods naam.

Wie 's Heren Geest bezielt,
wie 's Heren woord doet zingen,
wie met ons vieren wil
het feest der eerstelingen,
die stemme met ons in
en prijze Gods verbond
dat Hij vandaag vernieuwt
en elke morgenstond.

Gedicht 0346 Je ademt leven in

Adem is leven

Je ademt leven in
je ademt leven uit
je ademt naar anderen toe
met je woorden,
je lachen
je zingen
je huilen
je klagen

die adem, dat ben jij zelf.
Het is jouw levensadem.

De Geest van God
is als de adem die uitademt
naar ons toe
En wi mogen die Geest van God
weer inademen.
Maar je moet het zelf willen.

De Geest van God
is een goede geest.
Hij zet mensen in beweging
Hij maakt mensen vurig
Hij zet hen in vuur en vlam.

En wat doen ze dan, die mensen?

Ze maken een nieuwe wereld.
Ze troosten waar verdriet is.
Ze geven waar gebrek is.
Ze luisteren waar nood is.
Ze bevrijden waar slavernij is.
Zegen en dansen.

Soms komen ze samen
dan bidden ze tot God
en vragen opnieuw om zijn Geest.

Gedicht 0347: Tijd is de wisselwerking

TIJD

Tijd is de wisselwerking
tussen
gisteren en morgen.

De mens en zijn verlangen
zijn in de tijd gevangen
gekluisd in
de wisseling
van
toekomst en herinnering.

Verlangen is
minuten
uren
dagen
weken
laten duren.

Nex van Aarssen.

Gedicht 0348: Ik ben op zoek

VOOR MEER DAN MIJZELF

Ik ben op zoek
naar een weg.
Naar alles wat meer is
dan
stofwisseling
bloedsomloop
voedselopname
celafbraak.

Ik ben op zoek
naar een weg
die breder is
dan ik.
Niet te smal.
Geen eenmansweg
maar ook geen
stoffig, duizendmaal
platgetreden pad.

Ik ben op zoek
naar een weg.
Op zoek naar een weg
voor meer
dan mijzelf

Gedicht 0349: Hoe kan ik

ROUWBEKLAG

Hoe kan ik
wat mijn moeder
heeft geleden,
toeschrijven aan die God
die haar gebeden
opving en tot aan
die dag bewaart,
waarop een eind komt
aan toevalligheden?

Geert Boogaard

Gedicht 0350: Ik ben in alles de geholpene

IK BEN DE IN ALLES GEHOLPENE

Ik ben de in alles geholpene,
de voortgereden
dagmens,
de omgekeerde
nachtmens,
de op- en neergaande
liftmens,
de eenzame
wachtmens.

Wie komt er naar me toe
zonder dat ik roep,
wie begrijpt mijn zwaaiende zoekhand,
wie ervaart mijn gevoel
van verlatenheid,
wie ziet het
dat ik geen zin zie,
geen doel,
dat alles telkens
weg is,
dat God weg is,
een schim,
meer niet,
wie huilt er
met me mee om

toekomst?

Geert Boogaard

Gedicht 0351: Mijn vader had een lang uur zitten

ZIEKENBEZOEK

Mijn vader had een lang uur zitten
zwijgen bij mijn bed.
Toen hij zijn hoed had opgezet
zei ik, nou, dit gesprek
is makkelijk te resumeren.
Nee, zei hij, nee toch niet,
je moet het maar eens proberen.

Judith Herzberg

Gedicht 0352: Zes volle maten, bijna zeven maten

Ruth

Zes volle maten, bijna zeven maten
gaf hij mij van zijn pas gedorste graan.
Met zijn belofte die ik heb verstaan
heb ik hem in de schemering verlaten.

Zes maten, dat betekent: wacht nog even.
Maar in zijn ogen was het volle ja!
O Bethlehem, o veld van Efratha,
waar ik gebukt ging om te kunnen leven!

Zes maten glanzend koren in de morgen!
Wat brengt dan wel de dag en avond voort?
Vandaag reeds overlegt hij in de poort.
Hij is de lossen en ik ben geborgen.

Zes volle maten, ik zal hem verbeiden
en stil zijn met zijn woord, bij brood en wijn.
Hij is betrouwbaar en hij zal er zijn
om op zijn tijd mij in zijn huis te leiden.

Jo van Veen-Nusmeijer

Gedicht 0353: Vul aan wat ons ontbreekt

Vul aan wat ons ontbreekt,
want stukwerk is ons pogen
en wat ons afleidt van
de vrede uit den hoge,
laat dat, verheven licht,
in vuur en wind vergaan.
Houdt Gij ons staande door
het wonder van Gods naam.

Wie s'Heren Geest bezielt,
wie s'Heren woord doet zingen,
wie met ons vieren wil
het feest der eerstelingen
die stemme met ons in
en prijze Gods verbond
dat Hij vandaag vernieuwt
en elke morgenstond

Gedicht 0354: Ik zit brood

Aan de maaltijd

Ik zit brood
te rijmen
op dood
en wijn
op rein.
Al het on-
gerijmde
dat ik heb
bedreven,
zie ik hier
bij brood
bij wijn
vergeven.

G. Boogaard

Gedicht 0356: God heb medelijden met mij

God heb medelijden met mij,
Laat me je zien, Beschermmer.
Als een moeder haar kind haar melk weigert,
hoe kan het nog in leven blijven, Schepper?
Deugd en ondeugd weigert zij te zien,
alle zorg en liefde geeft ze aan haar kind.
Het is haar eigen kind; zij beschermt het.
Zij houdt het voor haar ogen en
drukt het aan haar hart, o God.
Ik kan niets doen, Jij bent
mijn Moeder, ik ben je Kind

Vrij naar gezangen van Dadu.

Gedicht 0357: Je kunt de eerste toon zijn

roeping

Je kunt de eerste toon zijn in een lied
waardoor alle grenzen vergeten worden
wees niet bang
wees niet bang
ook wanneer de toon amper klinkt
wees niet bang

Je kunt de eerst vonk zijn voor een vuur
dat alle wapens tot ploegen omsmelt
wees niet bang
wees niet bang
ook wanneer de tegenwind je striemt
wees niet bang

Je kunt de eerste graankorrel zijn op en akker
die alle handen vullen zal met brood
wees niet bang
ook wanneer het land vol stenen zit
wees niet bang

wees niet bang

Je kunt de eerste druppel zijn voor een bron
die in de woestijn levensliederen zingt
wees niet bang
ook wanneer de wolk nog zwijgt
wees niet bang
wees niet bang

Je kunt de eerst pas zijn voor een dans
die alle voeten leidt naar God
wees niet bang
ook wanneer je voet nog struikelt
wees niet bang
wees niet bang

Gedicht 0358: Verlaat me niet, o God

Verlaat me niet, o God, Jij alleen
kan me naar de andere oever brengen.
Ook al zie je mijn zonden, laat je toorn varen.
Jij beschermt toch de armen, vol medelijden!
Je dienaar is vol zonde
ik zondig reeds, zolang ik leef,
van top tot teen bedorven.
Verdelg mijn zonden,
grootse Schepper Heer.
Je dienaar heeft het bedorven
maak Jij alles goed.
Machtige Heer van mij,
reed mij met je macht.
God vergeet me niet
ook al heb ik Jou vergeten.
Red me en neem me
naar de andere oever.

Vrij naar gezangen van Dadu.

Gedicht 0359: Ik kan U niet begrijpen, Schepper

Ik kan U niet begrijpen, Schepper,

vertel me hoe Gij werkelijk zijt.
Waar is uw hoofd,
uw handen
uw voeten?
Heer, U bent ongrijpbaar
verklaar het me.
Waar is uw mond,
uw ogen,
uw oren, Heer?
Vertel me alles,
God, koning der wijzen.
Waar is uw lichaam,
uw buik, uw rug?
Neem de sluier weg,
vertel me alles, Koning.
innerlijke Gids, vertel me
hoe Gij werkelijk zijt,
Ik smeeek U, machtige Heer.

Vrij naar gezangen van Dadu.

Gedicht 0360: Wat kan de wereld me nog schelen

Wat kan de wereld me nog schelen
nu ik jouw Licht heb gezien?
In je hoogste glans
is mijn huis.
In een zee van geluk
heb ik mijn woonst.
Stralend is mijn diepe zaligheid,
het hoogste geluk heb ik gevonden.
In een eindeloze ruimte van licht
feest ik in lenteroes.
Deze ruimte is het begin en het einde
- ik weet het uit ervaring.

vrij naar gezangen van Dadu

Gedicht 0361: op de snijtafel gelegd

jij ja jou

op de snijtafel gelegd
door specialisten
onder handen genomen
vakkundig
uit elkaar gehaald
voorwerp
van wetenschappelijk
onderzoek
geen mens meer-
tenzij iemand
me nog herkent
tenzij iemand
nog jij tegen me zegt
jij ja jou

Hans Bouma

Gedicht 0362: De nanacht ademt als een zomerzee

Vers in de nanacht

De nanacht ademt als een zomerzee.
Vergeefs vraag ik zijn ruisen door mij henen.
Gelijk een dode ben ik zo alleen en
Mijn bloed doorwoelt een onuitsprekelijk wee.

God, Die mij kent, mijn schuld en mijn gemis,
Aanzie mij, nimmer, nimmer was ik naakter,
Nimmer de nacht bitterder en doorwaakter.
Geef mij de vrede die in Christus is.

J.Eekhout

Gedicht 0363: Iets wil ik aan je doorgeven

MET DE DEUR OPEN

Iets wil ik aan je doorgeven,
ik houd de deur tussen ons open.
Ik kan het niet zeggen,

ik ben alleen blij
dat de deur tussen ons openstaat.

David Ignatow

Gedicht 0364: Als hij komt, de bezoeker

INTERVIEW

Als hij komt, de bezoeker,
de nieuwsgierige, en jou ondervraagt,
beken hem dan, dat je geen postzegels spaart,
geen kleurenfoto's maakt,
geen cactussen kweekt.
Dat je geen huis hebt,
geen televisie,
geen kamerlinde.
Dat je niet weet,
waarom je gaat zitten schrijven,
wrevelig, omdat je er geen plezier aan beleeft.
Dat je de zin van het leven nog steeds niet
ontdekt hebt, ofschoon je al oud bent.
Dat je van iemand gehouden hebt, maar ontoereikend.
Dat je gevochten hebt, maar met aarzelende armen.
Dat je op vele plaatsen thuis was,
maar nergens een vaste plek hebt om te wonen.
Dat je hunkert naar de dood
en er tegelijkertijd bang voor bent.
Dat je geen ander voorbeeld geven kunt dan dit:
je staat nog steeds open.

Marie Luise Kaschnitz

Gedicht 0365 NAAR IETS KIJKEN

Naar iets kijken
- tenminste als je het wilt leren kennen -
betekent: er lang naar kijken.
Naar dit groen kijken en zeggen
'Ik heb de lente gezien in deze bossen',

dat werkt niet.
Wat je ziet, moet je zijn.
Je moet de donkere slangenstengels
zijn en de varen-veren van blaren,
je moet kruipen in
de kleine stiltes tussen
de blaren,
je moet er de tijd voor nemen
en de vrede zelf aanraken
waaruit zij voortkomen.

John Moffit

Gedicht 0366: God van waakzaamheid en hartstocht

GEBED VOOR EEN JONGE DICHTER

God van waakzaamheid en hartstocht,
bron en geest van poëzie;
Gij die mijn hart verwijdt
en mijn bloed verhit,
die in het duister van mijn troosteloosheid
maakt dat de landen, de hemelen en de zeeën
stromen als in een magische kristallen bol;
Gij die mijn leven dompelt
in de afgrond van vuur
en het met oceaانwinden samensmelt,
kruispunt van inspiratie,
waterval van licht;
Gij die schiet met het vurige woord als pijl,
jager van beesten en ideeën,
mannelijke en vrouwelijke wil,
leven, vagevuur en verrijzenis,
tastbare hoop op onsterfelijkheid;
Gij, mijn God, als ik u goed gediend heb,
sla uw ogen dan neer
en maak uw blauwe lokken los
boven dit kleine en brandende schepsel
dat zingt in het bloedbevleete braambos;
strooi het zaad in zijn hart,
het zaad dat in zich bergt
de brullende en veelbladige plataan der poëzie,
vermeerder zijn kracht in hem,

maak zijn tong los,
wek woorden in zijn geest,
en ritme in zijn gehoor,
en maak hem uw mond,
maak hem de trompet van uw troon,
maak hem de stem van de winden en de zeeën
en de zucht van landen
en de kreet van vuur
en de stilte van sterrestreken.

Pandelis Prevelkis

Gedicht 0367: Zorg dat ik niet te snel inslaap

OPDRACHT

Zorg dat ik niet te snel inslaap.
Of als ik te snel inslaap
kom me dan wekken. Elk uur van de nacht
mag je komen. Kom fluitend de weg op.
Stamp op de veranda. Bons op de deur.
Zorg dat ik mijn bed uitkom
en jou binnenlaat en een lamp aansteek.
Zeg tegen me dat het noorderlicht te zien is,
en zorg dat ik kijk. Of zeg me dat de wolken
iets aan het doen zijn met de maan
wat ze nooit eerder deden; laat het me zien.
Kijk of ik kijk. Praat net zolang tegen me
totdat ik half zo klaarwakker ben als jij
en me begin aan te kleden, me afvragend

Zeg me dat wandelen fantastisch is.
Zeg het niet alleen, overtuig me ervan.
Je weet, ik ben niet al te moeilijk te overtuigen.

Robert Francis

Gedicht 0368: Verfoeilijk ras, blijf jezelf maar wegvagen

TOESPRAAK TOT DE MENS

(bij de gedachte dat de wereld klaarstaat
om weer een oorlog te beginnen)

Verfoeilijk ras, blijf jezelf maar wegvagen, sterf uit.

Fok sneller, vul, breid uit, zing hymnen,
bouw bommenwerpers;
steek speeches af, onthul standbeelden,
sluit verbonden, paradeer;
verander de verbijsterde ammoniak
en de onthutste cellulose weer in springstoffen;
verander de hoopvolle lijven van de jeugd weer
in stinkende troep waar de vliegen op afkomen;
vermaan, bid, zet lange gezichten,
wees ernstig, wees alles behalve
onder de indruk, laat je fotograferen;
confereer, vervolmaak je formules,
ga handelen in bacteriën die menselijk
weefsel kunnen aantasten,
breng de dood op de markt;
fok, vul, breid uit, neem toe,
vaag jezelf weg, sterf uit,
homo genoemd sapiens.

Edna St. Vincent Millay

Gedicht 0369: mijn lieve oude enzovoorts

MIJN LIEVE OUDE ENZOVOORTS

mijn lieve oude enzovoorts
tante Lucy kon tijdens de
net voorbijge oorlog vertellen
en wat méér is, dat deed ze ook
waar iedereen voor aan het vechten
was,
mijn zuster
Isabel breide honderden
(en honderden) sokken nog afgezien
van hemden antivlooiën-oorwarmers
enzovoorts wanten enzovoorts, mijn
moeder hoopte dat
ik zou sterven enzovoorts

heel dapper natuurlijk mijn vader
werd telkens schor van het praten over
wat voor voorrecht het was en als
hij maar gekund had ondertussen
lag mijn persoontje enzovoorts rustig
diep in de modder
en
zovoorts
(dromend)
en
zovoorts, van
jouw glimlach
ogen knieën en van jouw Enzovoorts)

E.E. Cummings

Gedicht 0370: Zwicht niet zoals wij gedaan hebben

BRIEFKAART AAN JONGE MENSEN

Zwicht niet zoals wij gedaan hebben,
ga niet in op de verleidingen, denk na, weiger,
weiger, wijs af.
Denk na voordat je ja zegt,
geloof niet meteen, geloof ook hen niet
voor wie het duidelijk is;
geloven sust in slaap, en je moet wakker zijn.
Begin met een schone lei, schrijf zelf de eerste woorden,
laat je niets voorschrijven.
Luister goed, luister lang, aandachtig,
geloof het verstand niet waaraan wij ons onderwierpen.
Begin met het zwijgende verzet van het nadenken,
onderzoek en verwerp.
Vorm langzaam het ja van je leven.
Leef niet zoals wij.
Leef zonder vrees.

Walter Bauer

Gedicht 0371: In deze donkere nacht

IN DEZE DONKERE NACHT

In deze donkere nacht
waarin demonen dansen rond de maan
waarin wind en bomen samenzweren om mij te storten
in diepten dieper dan ooit tevoren.
O zal ik ooit vrede ervaren
in deze donkere nacht?

In deze donkere nacht
waarin anderen lachen en schertsen
en ik stik in tranen over eenzame voorbije dagen
in herinneringen aan pijn
en een toekomst waar ik niets van weet
O zal ik ooit licht zien
in deze donkere nacht?

De klamme bries rondom mijn dijen
de vleug van koude aan mijn schouders
en in mijn verborgen diepten een intensere kilte
en toch een zucht
een schreeuw
naar iets voorbij de blindheid
van deze donkere nacht.

Anthony Rose

Gedicht 0372: wij zwijgen niet!

HEER VAN DROMEN

Wij zwijgen niet!
Gij alleen zwijgt.
Wees toch een bedding
voor het protest en voor de hoop. Want kijk,
wij kunnen niet veel kiezen,
wij hebben alleen deze ene kans
om,
wanneer alles gezegd is
en gedaan,
in contact te komen
met het mooie, om
met het bloed een heilige beker te vullen

waarmee de geest verkwikt wordt
en gesterkt, om te gaan
terug
rechtstreeks

naar de wereld.

Abba Kovner

Gedicht 0373: (God spreekt) Ik zie jullie komen

HET VERDRIET VAN GOD

(God spreekt)

Ik zie jullie komen
en gaan bij het beven van de aarde zoals
tijdens de eerste twee dagen van de wereld,
maar groot is het verschil,
mijn werk is niet langer in mij,
ik heb het helemaal aan jullie gegeven.
Mens, mijn welbeminden,
ik kan niets doen bij jullie tegenspoed,
ik heb jullie alleen maar je moed en tranen kunnen geven,
dat is het warme bewijs voor het bestaan van God.
De vochtigheid van jullie ziel is
wat er van mij in jullie overblijft.
Ik kon niets anders doen.
Ik kan niets anders doen voor de moeder
wier zoon op sterven ligt
dan licht aan jullie geven, kaarsen van hoop.
Als het zo niet was, zou je het weten,
slecht beschermde bedjes,
de verlamming van de kinderen.
Ik ben losgesneden van mijn werk,
wat voltooid is is ver weg en gaat elke dag verder heen.
Wanneer de bron van de berg neerkomt
hoe kan zij dan weer omhooggaan?
Ik kan evenmin tot jullie spreken
als een pottenbakker tegen zijn pot,
van de twee is er een doof,
de ander stom tegenover zijn werk
en ik zie hoe jullie op verblindende afgronden aflopen
zonder dat ik ze aangeven kan,

en ik kan jullie niet influisteren
hoe je daarmee moet omgaan,
jullie moeten helemaal alleen uit de problemen komen
zoals wezen in de sneeuw.

En ik zeg elke dag tegen mezelf na een diepe stilte:
'Daar is er weer een die fout doet wat hij goed kon doen,
weer een die struikelt omdat hij niet de goede kant op kijkt.
En die ander die zich te ver over zijn balkon neerbuigt,
en de zwaartekracht vergeet,
en die daar, die zijn motor niet nakijkt,
dag vliegtuig, dag mens!'

Ik kan niets meer voor jullie doen,
helaas als ik me herhaal gebeurt dat
omdat ik eronder lijd.

Ik ben een herinnering die neerdaalt,
jullie leven in een herinnering,
de hoop die jullie heuvels beklimt,
jullie leven in hoop.

Heen en weer geschud door de gebeden en vloeken van mensen,
ben ik overal tegelijk en kan ik me niet laten zien,
zonder te bewegen dool ik rond en ga van hemel tot hemel,
ik ben de zwerver in mijzelf,
en de krioelende kluizenaar,
gewend aan afstanden,
ik ben zeer ver van mijzelf vandaan,
ik verdwaal diep in mijzelf zoals een kind in het bos,
ik roep mijzelf, ik haal mijzelf binnen,
ik trek mijzelf naar mijn centrum.

Mens, als ik jou schiep was het om het wat helder te zien
en om in een lichaam te leven,
ik die geen handen of gezicht heb.

Ik wil je danken voor het feit dat je serieus van alles doet
wat maar een korte tijd gegeven is op de welbeminde aarde,
o mijn kind, mijn schat, o moed van jouw God,
mijn zoon, die over de wereld bent gelopen
in mijn plaats voor mij uit
in je zo kwetsbare lichaam met zijn grote ellende.

Geen stukje huid waar diep verval zich niet zal voordoen.
Ieder van jullie weet hoe,
hoe hij een dode moet voorstellen
zonder dat hij het hoefde te leren,
een volmaakte dode die alle kanten op gedraaid kan worden,
op wie niets aan te merken valt.

God overleeft jullie, hij alleen overleeft
omgeven door een grote slachting van mannen, vrouwen en kinderen,
ook al leven jullie,
jullie sterven voortdurend een beetje,
kom tot een schikking met het leven,
met jullie trillende liefdes.
Jullie hebben hersens, vingers om de wereld
naar eigen smaak gestalte te geven,
jullie hebben de mogelijkheden om de rede te laten leven
en ook de waanzin in jullie kooi,
jullie hebben alle dieren die de schepping uitmaken,
jullie kunnen rennen en zwemmen zoals de hond en de vis,
voortbewegen zoals de tijger of zoals het lam van een week oud,
jullie kunnen jezelf de dood aandoen zoals het rendier, de schorpioen,
en ik blijf de onzichtbare, de onvindbare op de aarde,
heb medelijden met jullie God die jullie niet gelukkig heeft kunnen maken,
kleine stukjes van mij, o dansende vonkjes,
ik bied jullie slechts een haard waar je weer vuur zult vinden.

Jules Supervielle

Gedicht 0374: Naar een gebroken hart

Naar een gebroken hart
mag enkel iemand gaan
die ook het hoge voorrecht kent
dat hij pijn heeft doorstaan.

Emily Dickinson

Gedicht 0375: Wie ben ik? Wat ben ik?

BEN IK DIT?

Wie ben ik? Wat ben ik?
Waardoor word ik wat ik ben?
De ik die je ziet, ben ik dat echt?
Of is het de ik die jij wilt dat ik ben?
Ben ik het zoals ik nu ben?
Verschilde mijn ik van gisteren
van de ik die ik morgen zal zijn?

Wanneer je naar mij kijkt, kun je dan iets
zien van wat me overkomen is?
Gebeurtenissen, gedachtewisselingen, en gevoelens
die elk ogenblik van elke dag vullen,
zijn aan mij toegevoegd,
en maken mij tot de ik die ik nu ben.
Maar mijn ik van morgen zal anders zijn.

Als een chirurg mijn hersens zou openen,
zou hij dan de daarin verborgen
rijkdom van geheugen zien?
Verborgen schat, voorgoed opgeslagen,
verborgen voor hem, verborgen voor jou,
en grotendeels ook verborgen voor mij.

Alleen God weet wie ik werkelijk ben,
en kent alle ingrediënten uit het verleden
die door elkaar gemengd zijn om mij tot mij te maken.
Alleen God kent de maat
van iedere ervaring, sterk of zwak;
Hij weet hoe die mij hebben beïnvloed,
en welk deel zij van mij vormen.

En ofschoon Hij alles weet, houdt Hij toch van mij.
En vindt dat ik de moeite waard ben om voor te sterven.
En terwijl Hij opnieuw in mij leeft
in de mij die ik ben,
verandert en wijzigt Hij de ik die ik ben,
en maakt mij meer zoals Hij.

Sue Hudspith

Gedicht 0376: In den beginne was er jij

IN DEN BEGINNE

In den beginne was er jij,
was er er,
was er toen,
was er de blauwe hemel,
was er het
zonlicht,

was er de lente,
was er de warmte,
waren er de velden,
waren er de bloemen,
waren er de bomen,
was er het gras,
waren er de vogels,
was er het bos,
was er vriendschap,
was er vastberadenheid,
was er genade,
was er vertrouwen,
was er het geven,
waren er de rijken,
was er de vreugde,
was er de vrolijkheid,
was er gelach,
was er zang,
was er taal,
was er ophemeling,
was er lof,
was er respect,
was er begrip,
was er zoetheid,
was er zuiverheid,
was er schoonheid,
was er bevestiging,
was er geloof,
was er hoop,
was er liefde,
was er de toekomst,
toen werd jij zij,
daar werd hier,
toen werd nu,
de blauwe hemel werd zwarte rook,
het zonlicht werd regen,
lente werd winter,
de warmte werd kou,
de velden werden moerassen,
bloemen werden dorre stengels,
bomen veranderden in as,
het gras in modder,
de vogels in prooi,
kracht in zwakheid,
moed in lafheid,

vastberadenheid werd besluiteloosheid,
genade werd onbeholpenheid,
vertrouwen werd achterdocht,
het geven werd zelfzucht,
de rijken vervielen tot armoede,
de vreugde verandert in verdriet,
de vrolijkheid in somberheid,
het gelach in tranen,
de zang in gekrijs,
de taal in gestamel,
ophemeling werd veroordeling,
complimenten werden vervloekingen,
respect werd verachting,
begrip werd conflict,
zoetheid veranderde in bitterheid,
zuiverheid in vuiligheid,
schoonheid werd afzichtelijkheid,
bevestiging werd ontkenning,
geloof werd twijfel,
hoop werd wanhoop,
liefde werd haat,
de toekomst werd het verleden,
en alles begon van voren af aan.

Imre Oravecz

Gedicht 0377: Hij is gekomen. Waarvandaan?

DE EERSTE MENS

Hij is gekomen. Waarvandaan?
Hij is opgeroepen. Waartoe?
Hij heft zijn handen omhoog.
Handen.

Zij gaan voor hem uit.
Zij kondigen hem aan.
Zij verraden dat hij het is:
de begiftigde.

Begiftigd met Eva, Lilith, Abel,
met het vuur, het werktuig, de druif,
de reisstaf

begiftigd met de aarde
die moet hem onderdanig zijn.

Met deze handen
zal hij de toren bouwen in Babel
de stenen tafelen grijpen op de Sina

in deze handen zal voor een ogenblik
neerstrijken
dat wat nooit te ontvangen is.

Gertrud Fussenegger

Gedicht 0378: Ik ben je broeder Kain

KAIN

Ik ben je broeder Kain
aan de blauwe wirwar van mijn aders
verandert jouw leven
hoe moet ik je hoeden
aan mijn knokige hart
laat de dood moeizaam een klaaglied ontspruiten:
hoe moet ik je hoeden.

Ik ben je broeder Kain
en zoek de totale vergetelheid
aan de warme bron
van jouw bloed
springt vaal mijn hart op
en huilt in twijfelende angst
Mijn God - hoe moet ik me hoeden voor mezelf.

Willi Sagert

Gedicht 0379: Uw trouw staat om mij heen

Pasen

Uw trouw
staat om mij heen

gelijk een muur
waarin geen bres te slaan valt

Uw liefde
loopt onafgebroken wacht

zo zal ik in U
meer dan overwinnaar wezen

in U
die vandaag voorgoed
de dood ontkracht

O.Kruythof

Gedicht 0380: Jaren en littekens later

JACOB

Jaren en littekens later
ontdek ik eindelijk
dat alle engelen reizen
onder aangenomen namen.

George Garrett

Gedicht 0381: Ze hebben ons naar buiten gejaagd

EXODUS

Ze hebben ons naar buiten gejaagd
in nachten, waarin de manen stierven.
Geduldig droegen we het kruis,
dat ze uit leugen, geweld en foltering
voor ons getimmerd hebben
en onder de slagen van hun geweerkolven
zakten we niet slechts drie keer in elkaar -
ons kwam op de eindeloze wegen vol graven
geen Simon van Cyrene tegemoet.

Wie onder jullie levenden kan zeggen,

dat hij ons gezien heeft?
Wie onder jullie doden kan zeggen,
dat hij zijn broeder heeft herkend?
Alleen de moeders vermoeden
vanachter door leed geblindeerde ramen
onze uittocht
en van hun lippen ontsnapten geschrokken
gebeden het duister in.

Ingesloten door de nacht trokken we terug uit alle steden
en met ons ging ook de herinnering.
We hadden dorst,
de herinnering heeft ons laten drinken,
we hadden honger,
de herinnering gaf ons Jobseten,
en als we moe waren
heeft de herinnering uit distels
een bed voor ons gespreid.

We waren blind,
de herinnering schiep voor ons de illusie,
we waren doof,
de herinnering was voor ons muziek van cherubijnen,
we waren naakt,
de herinnering leende ons de gedeelde mantel van de troost.
We waren onschuldig
en de herinnering liet ons nimmer
in Gods ogen schuldig worden.

Ze hebben ons naar buiten gejaagd
in nachten, waarin de manen stierven,
en om ons heen bloeide vijandig
een woud van bajonetten.

Horst Bienek

Gedicht 0382: In de bijbel staan wij geschreven

DAVID EN JONATHAN

In de bijbel staan wij geschreven
bontomstrengeld.

Maar onze jongensspelen
leven voort in de ster.

Ik ben David,
jij mijn speelkameraad.

O, wij verfden
onze witte ramsharten rood!

Zoals de knoppen aan de liefdespalmen
onder een vakantiehemel.

Maar jouw afscheidsogen -
nog steeds neem jij stil afscheid met een kus.

En wat moet jouw hart
nog zonder het mijne -

jouw zoete nacht
zonder mijn liederen.

Gedicht 0383: Sterker dan wij onze zonden

SCHEP ONS OPNIEUW

Psalm 69

Sterker dan wij onze zonden
een gewicht als van werelden
krijgt ons eronder.

Een steriele last: winters
de heldere stroom van het hart.
Stokstil staan we

hoop in het zand geschoten
zaden in de wind geslagen.

O wees ondanks alles
een eind aan onze winter
soelaas en zonnewende.

Louter schaduwen zijn we

die langer worden, dood nabootsen.

Geruchten ontzetten ons
de zeeën rijzen op
de aarde kan niet tegen onze
onverdraagzaamheid, dwaasheid.

Heb geduld. Zend een nieuw seizoen
naar ons toe, een nieuwe wil
die de bolster breekt
van onze wandaden.

We hebben berouw, willen goedmaken.
Scheep ons opnieuw.

Daniel Berrigan sj

Gedicht 0384: Toen sprinkhanen onze stad bezetten

PROFETENKOST

Toen sprinkhanen onze stad bezetten,
geen melk meer in huis kwam, en de krant stikte,
opende men de kerkers, liet de profeten vrij.
Nu trokken zij door de straten, 3800 profeten.
Ongestraft mochten zij spreken,
zich rijkelijk tegoed doen
aan dat springende, grauwe beleg,
dat wij de plaag noemden.
Wie had iets anders verwacht.

Zodra we weer melk kregen,
en de krant herademde,
vulden de profeten de kerkers.

Gedicht 0385: Ze vormden keten in het dok

De steenlossers

Ze vormden keten in het dok
van schip naar land

en wierpen elken steenklomp voort
van hand tot hand.

't Etherisch morgenlicht speelde om hun
blauwen kiel,
leefde ook dezelfde klaarte en blijheid
in hun ziel?

Hun lijven wiegden immer, rhythmisch,
heen en terug
ze werkten moedig, onverpoosd, niet
traag, niet vlug.

Er wachtte hun geen roem of eer,
hun loon was poover ...

Pak aan, o mensch! En werp uw broer
den bouwsteen over.

Herman De Cat (1914-1992)

uit: Echo's (1933)

Gedicht 0386: Ja, rechtvaardig zijt gij, als ik twist

JA, RECHTVAARDIG ZIJT GIJ

(Jeremia 12,1)

Ja, rechtvaardig zijt gij, als ik twist, Heer,
met u; maar wat ik aanvoer is terecht.
Waarom gaat het zondaars goed? waarom slechts
teleurstelling voor al wat ik probeer?

Waart gij mijn vijand, o gij vriend van mij,
hoe zoudt gij erger mij kunnen verslaan,
tarten? O, zij die in drank en lust opgaan
gedijen meer in korte tijd dan hij

die u zijn leven wijdt. Berm en heg, zie
nu, hoe dik in 't blad! weer afgezet
met kervelkant, kijk, schuddend in een bries.

Vogels bouwen - maar ik niet; ik verzet
als eunuch werk, en broed; uit komt er niets.
O dat gij, levensheer, mijn wortels regen zendt!

Gerard Manley Hopkins

Gedicht 0387: Toen ik een grauwe winternacht kleumend

DE BRANDENDE BABY

Toen ik een grauwe winternacht kleumend
stond in de sneeuw, werd ik door hitte
plots verrast, die mijn hart gloeien deed.
Vol schroom keek ik omhoog en zag
welk vuur op mij toekwam:
een mooie baby, in de lucht, van top tot teen
in brand, die door te grote hitte zoveel
tranen stromen liet, alsof hij daarmee
blussen kon het vuur van zijn verdriet.

'Amper geboren sta ik al in vuur en vlam',
zei hij, 'toch komt er niemand naar mij toe
en warmt zijn hart aan mij. Mijn borst,
volmaakt, dat is de oven, brandstof zijn de
doorns, liefde het vuur, gezucht de rook,
de as schaamte en hoon. Voor brandstof
zorgt gerechtigheid, genade blaast het aan.
In deze oven wordt een ziel gelouterd
tot metaal.

Omdat ik van verlangen brand
om mensen goed te doen,
wil ik versmelten tot een
bad, hen wassen in mijn bloed'.
Nadat hij dit gezegd had ging
hij heen in grote haast.
Terstond herinnerde ik mij, dat
het juist kerstmis was.

Robert Southwell

Gedicht 0388: Mijn enig kind, meer van God dan van mij

JEZUS EN ZIJN MOEDER

Mijn enig kind, meer van God dan van mij,
blijf in deze tuin vol rijpe peren.
De oogst van wat zij zijn vertoont
een bescheiden en tevreden glans:
en als zij van ouderdom wenen, zijn
hun tranen geen pekelnat maar luie stroop.
'Ik ben van mij en niet van mij.'

Hij leek veel op een andere man,
die stille vreemdeling die aan
mijn deur verscheen met een leliestaf:
hoe kon ik weten wat ik begon
toen ik ogen ontmoette, woester dan
de ogen van Jozef, die van God?
Ik was van mij en niet van mij.

En wie zijn die twaalf zwoegende lui?
Ik begrijp je woorden niet:
ik leerde je praten, we gaven namen aan de vogels,
je hield hun grote trek bij toen
als ieder kind. Keer dan terug
van het plein der massa's naar de stilte.
'Ik ben van mij en niet van mij.'

Waarom ben je nors wanneer ik praat?
Hier is je gereedschap, de zaag, het mes,
de hamer op je werkbank. Je leven
wordt hier gemeten week na week
geschaafd zoals de meubels die je maakt,
en ik zal je leren zoals een vrouw
van mij te zijn, en geheel van mij.

Wie wenst niet, als een verwaande wind
die blaast waar hij belieft, tevredenheid?
Toch herinner ik mij hoe jij wegging
om te spreken met in bont gehulde geleerden.
Ik hoor geschreeuw in de stad:
wie draagt dat duister instrument?
'Een, geheel van hem en niet van hem'.

Het groene lichte grasveld betredend
staar ik naar een vreemde schaduw.

Ben jij de jongen die ik alleen baarde
zonder dokter die de streng doorsneed?
Ik kan er niet toe komen je Heer te noemen,
antwoord mij als mijn enig kind.
'Ik ben van mij en niet van mij'.

Thom Gunn

Gedicht 0389: Onze Vader die

ONZE VADER

Onze Vader, die in de
hemel zijt,
en die mogelijk doof zijt.

Gij hoort onze gebeden;
Gij ziet
hoe onmogelijk zwak ze zijn -
deze woorden aaneengeregen,
geweven, geborduurd, geknoopt
tot armzalige vormen.

Als onze woorden draden waren
zouden we dromen van gouden gewaden
maar we worden wakker in vodden.

Heer, geef ons heden
onze dagelijkse hoop.

Ziet u het?
Deze handen hebben ooit gedroomd;
onze woorden
hebben eens koningen gekleed.

Ed Ingebretsen sj

Gedicht 0390: Toen Jezus de woestijn in wandelde

JEZUS WANDELT

Toen Jezus de woestijn in wandelde
droeg hij een mens op zijn rug,
tenminste, het had de vorm van een mens,
een visser misschien met een natte neus,
een bakker misschien met meel in zijn ogen.
De man was dood naar het scheen
en toch was hij ondoordbaar.
Jezus droeg vele mensen
toch was er maar één mens -
als het inderdaad een mens was.
Daar in de woestijn strekten
alle blaren hun handen uit
maar Jezus ging eraan voorbij.
De bijen wenkten hem naar hun honing
maar Jezus ging eraan voorbij.
De beer sneed zijn hart uit zijn lijf en bood het aan
maar Jezus ging eraan voorbij
met zijn zware last.
De duivel kwam nader en sloeg hem in zijn gezicht
en Jezus wandelde verder.
De duivel liet de aarde bewegen als een lift
en Jezus wandelde verder.
De duivel bouwde een stad vol hoeren,
elk in een engelenbedje,
en Jezus wandelde verder met zijn last.
Veertig dagen lang, veertig nachten lang
zette Jezus de ene voet voor de ander
en de mens die hij droeg,
als het een mens was,
werd zwaarder en zwaarder.
Hij droeg alle bomen van de wereld
die één boom vormen.
Hij droeg veertig manen
die één maan vormen.
Hij droeg alle schoenen
van alle mensen in de wereld
die één schoen vormen.
Hij droeg ons bloed.
Eén bloed.

Bidden, wist Jezus,
is een mens zijn die een mens draagt.

Anne Sexton

Gedicht 0391: de leugenaars zeggen

WAT DE MENSEN VAN HEM ZEGGEN

de leugenaars zeggen
hij is een leugenaar

de dichters zeggen
hij is een dichter

de profeten zeggen
hij is een profeet

de revolutionairen zeggen
hij is een van ons

de heiligen zeggen
hij is een heilige

de machtigen zeggen
hij is gevaarlijk

de bezitters zeggen
hij is een communist

de nietszeggenden zeggen
niets

de burgers
voelen zich verontrust

de geliefden zeggen
hij voelt zoals wij

de verlorenen zeggen
hij heeft ons gevonden

de hongerigen zeggen
hij is ons brood

de blinden zeggen
we zien alles nieuw

de stommen zeggen
we wagen het weer
onze mond open te doen

de doven zeggen
het is de moeite waard
naar hem te luisteren

de leugenaars zeggen
hij heeft ons bedoeld

de machtigen
hebben het laatste woord
of het voorlaatste
in elk geval
weg met hem

Wilhelm Willms

Gedicht 0392 Moge mij schoon wassen

Om Water

Moge mij schoon wassen
alle regenwater van de toekomst;
mogen mij afspoelen
alle stortbuien van de komende eeuw.
Dat, op een goede dag,
ik op mijn hoofd krijg
de ene waterval na de andere.
Alle voorraden, die gij, hemel.
in uw mededogen hebt bewaard
voor steppe en woestijn:
geef maar aan mij.
Mogen ook de golven van de zee
over mij heenslaan
en zijn branding op mij beuken.
Moge de wervelwind opsteken
en mij ontrukken vloer en dak
en alles wat ik om mij heen
verzameld heb.
Dat het zal wegwaaien
alle stofgoud en roest

waaronder ik ben bedolven.
Dan kome tot mij
die de bronnen slaat,
die alle water van de wereld
weet te vinden.
Hij moge van mij maken
een bron die zacht en vrolijk stroomt.
Dat ik mij geven mag
aan de wortels van het gras
en van de bloemen.

H. Oosterhuis

Gedicht 0393: Ik ben doof

EFFATA

Ik ben doof -
de leegte in mijn oor
is zwart als een rottende vrucht.

Ik ben stom -
een zware steen mijn tong in mijn mond.
Nooit kan ik je roepen.

Maar ik versta de taal van de huid.
Wanneer iemand mij aanraakt,
onderscheid ik:
warm en koud,
teer en stevig,
goed en slecht.

Degene, naar wie ze mij heenbrachten,
was goed.
In mijn dode oren
greep hij met handen van liefde.
Als een kus
was zijn speeksel op mijn mond
en ik zag,
hoe hij zuchtte.

Toen liet de band van mijn tong los
en de oren,

de dove oren,
hoorden.
Hij beval mij daarover te zwijgen.
Maar zeg nu zelf, Heer:
Hoe kan ik nu niet zingen over jou,
dat jij mijn lippen bevrijdt.

Friederike Nestler

Gedicht 0394: Waarom van zomaar sporen

WAAROM

Waarom van zomaar sporen
zeggen dat het wegen zijn?
Ieder die op weg gaat, wandelt,
zoals Jezus, op het water.

Antonio Machado

Gedicht 0395: Altijd hetzelfde en altijd nieuw

KRUISIGING

Altijd hetzelfde en altijd nieuw. De spijkers
worden hard ingeslagen in alle plaatsen die we kennen
op onze kaarten. In al onze boze verlangens
weerklinken onze betere keuzes. Het lijkt zo
gemakkelijk om iets dat misgaat te beschouwen

als de fout van een ander, van onze ouders of als
een ziekte waarvan we niet kunnen bewijzen dat zij
verantwoordelijk is voor daden die wij verafschuwen.
En toch kennen we verfrissende vlagen van twijfel
en haten wij de sluwe oorlog

die wij in onszelf voeren. Wij moeten naar buiten kijken
en Pasen vraagt dat van ons. De lente blaakt
wanneer Gods menselijk lichaam weer op een kruis
wordt gelegd om ons lijden te dragen.
Een beetje liefde kan ons nog

leiden naar de plek waar andere mensen
de God van bevrijding navolgen en de onrechtvaardige
doodsstrijd op zich nemen. Christus' heilig lijden
wordt gedragen door zijn beste kinderen. Ja, de Zoon
van God brengt Pasen binnen

wanneer bloesems dorens bedekken, wanneer zoete frisse lucht,
die ruikt naar knoppen en blaadjes, ons dwingt om
deze wereld te eren die niet onherstelbaar is.
Meeleven is de enige weg om te groeien
en daar ligt Christus begraven.

Elizabeth Jennings

Gedicht 0396: De aarde is mooi

ONTWERP VOOR EEN PAASLIED

De aarde is mooi, en er valt goed
te leven in het dal van de hoop.
Gebeden worden verhoord. God woont
vlakbij achter de heg.

De krant bevat niet één regel over
de bouw van de toren. Het mes
vindt de moordenaar niet.
Hij lacht met Abel.

Het gras is onverwelkbaarder
groen dan de laurier. In de
loop van de raketten
nestelen de duiven.

Niet als een gek zoemt de vlieg
tegen het dodelijk raam. Alle
wegen zijn toegankelijk. In de atlas
ontbreken de grenzen.

Het woord is verstaanbaar. Wie
ja zegt, bedoelt ja, en
ik houd van betekent: nu en
voor eeuwig.

De toorn brandt langzaam. De
hand van de armen is nooit zonder
brood. Projectielen worden in de
vlucht gestopt.

De engel staat 's avonds aan de poort,
Hij heeft gebruikelijke namen en
zegt, wanneer ik sterf:
Sta op.

Rudolf Otto Wiemer

Gedicht 0397: Blijf mooi

VOOR DICHTERS

Blijf mooi
maar blijf niet te lang diep onder de grond.
Verander niet in een mol
of een worm
of een wortel
of een steen.

Kom naar buiten in het zonlicht.
Haal adem in de bomen.
Sla de bergen neer.
Verkeer met de slangen
en wees de held van de vogels.

Vergeet niet met opgeheven hoofd te lopen
en knipoog.
Denk.
Wandel overal rond.
Zwem stroomopwaarts.

Vergeet niet te vliegen.

Al Young

Gedicht 0398: Laat me je zien

Laat me je zien,
dan vindt mijn ziel vrede.
Geliefde, jij kent mijn pijn
hoe kan ik het voor jou verbergen?
Diepe vrede vind ik pas
als ik Jou kan zien.
Geliefde mijn hart is verkrampd in pijn
die niet wijken wil.
Geliefde neem mij bij de hand,
de pijn snijdt in elke cel
van mijn lichaam.
Mijn lichaam staat in brand
ik ben de dood nabij,
red mij.
Geliefde mijn bed staat leeg,
ik ben gekweld door verlangen naar Jou.
Als een vrouw ben ik aan Jou
volledig overgegeven.

Gezang vrij naar Dadu

Gedicht 0399: Jij bent mijn enige houvast

Jij bent mijn enige houvast,
ik ben je dienaar, God,
ik ben je kind.
Jij alleen bent mijn vader,
mijn moeder,
mijn enige Heer.
En ik, je dienaar, schiet steeds tekort
in overgave aan Jou.
Jij alleen bent mijn vader
mijn moeder
mijn enige familie.
Jij alleen bent mijn vriend,
mijn helper.
Jij alleen bent mijn kaste,
de enige die ik heb.
Jij bent mijn enige familie,
mijn enige clan,
Jij bent mijn redder.

gezangen vrij naar Dadu

Gedicht 0400: De Ene Ware is zo zacht

De Ene Ware is zo zacht,
Hij staat voor mij, als licht.
Schitterende stralen, tijdlos én oud,
bron én waterval -
Daarin ben ik verzonken.
Op zichzelf en zonder steun,
zuivere essentie, eindeloos licht -
Ware houvast van mijn leven.
Niet te grijpen, grijpbaar,
niet te bereiken, bereikbaar,
niet te beschrijven, beschrijfbaar -
bij de Ware verblijf ik.
Ononderbroken licht dat alles vervult.
Als een ware zon altijd aanwezig.

gezangen vrij naar Dadu

Gedicht 0401: O hemel, pleit barmhartigheid voor mij!

Bij de slachting

O hemel, pleit barmhartigheid voor mij!
Woont er in u een God en voert tot Hem een pad -
Ik heb het niet gevonden -
Wees gij mijn voorspraak dan!
Want ik - mijn hart is dood, geen bede meer op mijn lippen,
Mijn laatste kracht week heen, geen hoop zelfs is gebleven -
O, tot wanneer? tot waar? o, tot wanneer?

Hei, beul! daar is mijn hals - kom op maar, slacht!
Je arm treff' met de bijl mijn nek als was 'k een hond.
'N schavot is mij heel de aarde -
En wij - zijn niet in tel!
Mijn bloed is vrij - sla toe! 't zal spuiten uit de schedel,
Het bloed van zuigeling en grijsaard op je beulshemd -
Maar 't wordt niet uitgewist in eeuwigheid.

Is er nog recht - dat het terstond verschijn'!
Maar als na mijn verdelging onder 't wijd gewelf
Het recht eerst zal verschijnen -
Dan vall' zijn troon voorgoed!
Door 's werelds boosheid zal in wee vergaan de hemel,
Maar jullie, schurken - gaat vrij uit in jullie schande!
Leeft in je bloed! En weest van schuld bevrijd!

Gevloekt wie nog het woord durft spreken: Wreek!
Een wraak als dit moest zijn, een wraak om kinderbloed,
Heeft Satan nog gewrocht niet.
In de afgrond dring' het bloed!
Het bloed dring' door tot in de duisternis des afgronds,
Het vrede in 't donker voort en moog' daar ondermijnen
De grondvesten der aarde, die vergaan.

CH. N. Bialik

Gedicht 0402: De treinen zijn gegaan

De treinen zijn gegaan: verlangend zoemden
de rails voortdurend van herinneringen
aan vaderlanden: sabels klinken, water ruist.
Al zwervend vinden elkaar 's nachts de ogen
van reizigers, naar ergens op transport
gesteld. Een vleugelschaduw, bliksem, angst.
En bleke vingers raken in het donker,
en luistrend naar zichzelf, vertelt er een
iets van een zoon, een huis, dat op een tuin zag.
De treinen zijn gegaan en bleven weg.

Lea Goldberg

Gedicht 0403: Ik was als een stier die men bond in de nacht

De stier

Ik was als een stier die men bond in de nacht:
zijn woede zwelt roder, één spier onder kluisters,
zijn ogen één bloedvoor door angstfloers verduisterd,

en de ring brandt zijn neus, en de brandstapel wacht.

Mijn haken naar vrijheid door onmacht bestuurd
of de schim van het vaderland van verre gerezen?
Of de roep van het vaderland, uitschreeuwend zijn vrezen
als een dier dat men bond met riemen rood vuur?

Mijn land, 'k weet als evenveel outers je stenen,
elke hals staat gespannen strak ion der het mes.
Mijn broeder stiet diep in het veld naar zijn einde
en zijn bloed heeft de dorst van het bergpad geleest.

Zo zal ik mijn neus van de ring losscheuren
en losbreken uit deze dodencel.
Ik zal het staal rond mijn nek verbreken,-
de slachter onder mijn horens verplett'ren!
De slachter vertreden!
De binder vertrappen!
stotende, dodende, stotende, dodende!

A. Ajin

Gedicht 0404: Hoe kunnen wij ons hart

Hoe kunnen wij ons hart, stuiptrekkend, brengen
tot nieuwe dag met het herrijzend licht?
Als eens gloeit weer de wijn in de bokalen,
als een gordt zich de hemel met zijn boog,
als eens danst weer de morgen in de greppels
en vlijt de zon zich, zinkend, met haar wang
aan die der wateren. Slechts wij, geslagen
van angst, beroofd van droom, getuigen van
verbranding, wij slechts, wij slechts dragen
ons bloeiend land als rouwkrans naar een graf.

Lea Goldberg

Gedicht 0405: Voor elke wegrollende steen

Zet mij in de bres

Voor elke weggrollende steen
vervul met mij de bres,
sla vast me met mokers.
Wie weet verzoen ik mijn land,
wordt het falen vergeven
van het volk dat verzuimde
zijn bressen te dichten.

Hoe goed, mocht ik me weten
steen in Jeroesjalajems gesteente -
hoe bevestigd, mocht mijn gebeente
opgaan in haar ommuring.

Mijn lichaam, zou het armer zijn dan mijn ziel,
die ging met het volk, door water en vuur
schreeuwend van pijn of in zwijgen?

Neem me op in Jeroesjalajems stenen,
voeg me vast in de wanden,
pleister me over met pleister
en uit de muurwand juicht mijn gebeente
de Masjach tegemoet.

Jehoeda Karni

in Chajiem B'eer, Tsippor ha-Šven, 1983

Gedicht 0406: Jij bent de aarde

Jij bent de aarde, waar ik op rust,
zacht, week teder, maar ook hard genoeg,
opdat je armen en je benen
de liefdeskracht hebben om mij te omarmen.

Je bent ook de steen, waaraan ik mij vaak kwets;
ik haal mij open aan je kanten,
maar je vacht van mos verkwikt de wonden,
die het samenleven met jou mij toebrengt.

En schaduw van bomen, en bloemen en vruchten,
die zich overgeven aan mijn gebaren en mijn smaak.
En kristalhelder murmulend water,
dat alleen tegen mij fluistert over liefde in de wereld.

Jij bent de aarde, waar ik op rust. Geen landschap,
noch teelaarde, noch bossen en bergen
geroofde nymfen. Menselijke aarde,
waar ik helemaal en voor altijd op uitrust.

Jorge de Sena

Gedicht 0407: heel langzaam worden woorden

...worden woorden verhalen

heel langzaam worden woorden woorden,
worden woorden zinnen, worden woorden,
worden woorden verhalen, heel langzaam.

aan het vuur in de nacht,
in het hoofd, in het hart, in de handen,
in de ogen worden woorden verhalen.

stamelend proberen, zoekend,
druppels worden waterstromen,
waterstromen meren, meren zeeën.

heel langzaam worden woorden
worden woorden verhalen, heel langzaam
verzamelen woorden gedachten, ideeën,
worden zichzelf en breken open:

duizend dingen worden herkend
en geen mens brengt ze eindelijk thuis
ze leven
zwervend onder ons als vrienden en
bekenden
als tekens van zeker weten,
als tekens van hoop.

J. den Ouden

Gedicht 0408: Stem van je hart ben ik

Stem van je hart ben ik
die in je spreek,
geen schriftwoord van omhoog
jou aangezegd,
maar jouw bestaan dat vraagt,
ootmoedig vraagt:

wil je mij nemen zó
zoals ik ben?
Geloof je echt in mij?
Aanvaard je mij?
Ik ben zoals ik ben
en anders niet.

Ooit werd ik jou
en hem en haar,
werden we wij,
werden we zij
en zij weer wij.
Mag dat van jou?
Mag ik er zijn
zoals ik ben?

Bestaan ben ik,
gedeeld bestaan,
meer dan 'n gij,
meer dan 'n god.
Ik ben jouw grond.
Ik ben jouw zin.
Jij bent mijn zin.
Gedoog je mij?

Bernard Huijbers

Gedicht 0409: Het zal. Het zal worden

Waar alles

Het zal.
Het zal worden.

Uit iets van hoog boven
van onder beneden

uit water
uit rotsen en honing.

Op snaren gespeeld
op vingers gefloten
uit wouden gewaaid.

Van tussen de regels van
Mozes en de profeten.

Uit de tienduizenden
groeven des harten
gehouwen
de fundamenten

een huis.

Onder een lucht die nog niet
bewolkt gewassen geblauwd is
aan een gracht die nog niet is gegraven
in een tuin die nog niet werd gezaaid.

Wat nu nog zwerft zal er aarden
wat er rondslingert zal op zijn plaats
en wie van de een naar de ander op zoek
zal vinden.

Daar zal in stilte van taal
daar zal ik staan en je wenken

een huis waar alles woont.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0410: Die bevrijd op uittocht gingen

Jij brood

Die bevrijd op uittocht gingen
maar gedoemd tot hongersnood,
godvergeten stervelingen,
zijn gevoed met hemelbrood -
zouden wij niet kunnen zingen

dat wij leven van jouw brood?

Meer dan brood nog zijn de woorden
die jij in ons hebt geprent:
dat wij levend zullen worden
van de liefde die jij bent.
Al jouw woorden die wij hoorden
bieden uitzicht ongekend.

Jij ons brood, wij mogen weten
dat wij levend zullen zijn
als wij van jou willen eten
en jou drinken, brood en wijn.
Jij zult ons geen uur vergeten
en de dood krijgt ons niet klein.

Lieve deler, lieve gever,
maak ons vrij van alle pijn.
Laat ons jou zien, is het even,
leven is meer dan de schijn.
Wees het brood dat ons doet leven,
laat ons hier jouw lichaam zijn.

Gedicht 0411: Het is een klein teken maar

Het is een klein teken maar,
een beetje onbeholpen:
we breken wat brood,
een hapje voor iedere mond,
terwijl wij het zelf niet kunnen:
brood zijn voor deze aarde,
voor alle mensen wereldwijd
die honger lijden
naar vrede en gerechtigheid.

Het kleine teken van
Jezus van Nazareth
die het wel gedurfd heeft
en zelf brood geworden is
voor mensen allerwegen:
een gebroken leven dat
sterker was dan de dood.

In de schaduw
van zijn verhaal
willen we nadoen
wat Hij heeft gedaan:
brood delen
op zoek naar zijn weg
want zo worden wij
het lichaam van Jezus.

Gedicht 0412: Enkel vragend weert de waarheid zich

Enkel vragend weert de waarheid zich,
klagend roert zich het verzet.
Voorbij de einder van het heden ligt haar oorsprong.
Draagt zij vrucht in onze tijd?

Waar vindt de waarheid vaste grond?
Waar is gerechtigheid gevestigd?
Blijft ons hart de mensen trouw?
Hoe kan het kwaad toch steeds opnieuw beginnen,
dat addergif zich straffeloos verspreiden?

Enkel biddend leeft de waarheid nog,
voorbij de einder van het kwaad reikhalst zij
om vrucht te dragen in deze tijd.

Breek de tanden van het kwaad,
stop de vraatzucht van het onrecht,
laat geweld ineenkrimpen tot niets,
dat hun pijn de terugweg vindt,
verstik het stovuur van hun macht,
laat deze misgeboorte gaan.

Enkel schouwend wordt de afbraak van het kwaad
bewaard, voorbij de einder van de tijd
wortelt het verzet, een boom, haar vrucht
groeit in het heden.

Gedicht 0413: Als God eerlijk zei

Als god eerlijk zei:

Straks maak ik één van mijn laatste tochten
maar heden heb ik niets geen haast
Ik wring mij nog in allerlei bochten
maar moet ik gaan, ben ik toch verbaasd

Toch leef ik in mijn laatste dagen
Bijna gereed voor de laatste reis
en zal ik die sprong eens wagen
wordt ik weggelokt van 'aardse paradijs

Het wordt 'n eindeloos gevecht
Ik schijn er soms aan te bezwijmen
en heb ik niet mijn eigen recht
om te weten...wat ligt er achter die horizontale lijnen

Want ik moet gaan, zoals zovelen
Wat geeft het of ik zeg, dat ik 't haat
ik ben gedoemd dat lot met anderen te delen
en denk, mijn god, wat is dat voor verraad?

Hij is gestorven, omdat wij zouden leven
maar daar wij nog ten onder gaan
zou ik er alles voor willen geven
als god eerlijk zei...'ik maak't ongedaan'

Gedicht 0414: Ja, ik weet het

Omdat jij het bent

Ja, ik weet het,
grote woorden zijn het,
liefde en trouw.
Dus als het niet om jou ging,
bleef ik wijselijk zwijgen misschien.

Want het leven is lang, hopen we,
en de dagen zijn zo verschillend als het weer.
En morgen zijn wij zelf anders dan vandaag,
mensen ooit volgroeid?
Dus als het niet om jou ging..

Maar het gaat om jou.
En ik weet,

ik lees het in je ogen,
dat jij me zult aanvaarden
met al wat in mij leeft en groeit,
en faalt misschien.

Ja, ik vermoed dat liefde in je woont,
te groot en te wijd voor woorden,
waarin ik thuis mag zijn
en waar ik mag terugkeren,
opdat met vallen en opstaan
ik mens mag worden
en jij je daarover in liefde kunt verheugen.

Daarom zeg ik "ja" vandaag.
En niemand meer dan jij weet
hoe ik dat bedoel.

Gedicht 0415: Wie in een spiegel kijkt

in jouw ogen

Wie in een spiegel kijkt,
ziet zichzelf,
met ogen, huis en haar,
maar niet wat achter ogen ligt
en niet wat in hem zucht en zingt.
Ziet hij zichzelf?

Wie in een spiegel kijkt,
ziet die zichzelf?
Maar als ik in de spiegel van jouw ogen kijk,
zie ik - behalve jou -
mijzelf door jou aanvaard
zoals ik ben van binnen
door jou vermoed, bemind zoals ik ben
gezocht en gezegend.

In jouw ogen zie ik het antwoord
op mijn ongesproken vragen
een die genade vindt en vrede,
mijzelf,
van binnenuit weerspiegeld
in jouw ogen.

Gedicht 0416: Ik zal je liefste zijn

Vandaag en morgen

Ik zal je liefste zijn, sprak zij,
jouw naam geschreven in mijn hand,
mijn hart geen dagtocht zonder jou.
Ik zal je liefste zijn,
maar vraag en wil niet weten
of ik morgen zijn zal
wie ik ben of gisteren was.
Vraag niet dat ik van plastic word
van binnen.
Ik wil je graag beminnen
zoals ik ben en worden zal,
met al wat in mij zucht,
nog ooit mij overkomt.

Kom, sprak hij,
wees wie je worden zult
tot in lengte van jaren.
En elke nieuwe dag
zal eender en vertrouwd,
maar ook anders zijn.
Want leven zul je waar ik ben
en zingen zul je
wat je hart je ingeeft,
tot ook ik geworden ben
een mens van morgen,
anders dan ik was of ben.
Want liefde leeft,
en nieuw zijn al de dagen van ons leven.

Gedicht 0417: Hoe zal ons huis zijn

Wonen

Hoe zal ons huis zijn,
opdat jij er vrede vindt?
Met deuren goudbeslagen,

voorzien van sloten
die een vreemde verre houden?
Granieten muren
en kostbaar hars in vaten,
van oude droomverhalen,
moet zo ons huis zijn om te kunnen wonen?

Of zal ik aan een houten tafel
het brood van vrede met je delen?
Zal ik rusten waar jij op me wachtte.
En onder een dak van eenvoud,
zal ik zeggen dat ik van je houd.

Jouw handen openen ramen
naar het licht van de morgen.
En deuren gaan open
naar wie er vriendschap willen delen.

Mag zo ons huis worden?
Wees gerust, de hemel zegent hen
die elkaar zegenen:
jouw huis, oase van vrede.

Gedicht 0418: De liefde spreekt een ja-woord

Luisteren

De liefde spreekt een ja-woord.
Maar zou het waar zijn
dat liefde meer luisteren is dan spreken?
Luisteren naar jouw ogen,
naar wat jouw hart mij zeggen wil,
met of zonder woorden?

Zou het waar zijn
dat jouw ja-woord om mijn stilte vraagt,
waarin het kan uitgolven tot een lied
diep in mij van binnen?

Ik luister met gesloten ogen
Laat mij de naklank van jouw woorden zijn,
ruimte waarin jouw woord gaat leven.

Zou het waar zijn
dat liefde meer luisteren is dan spreken?
ik lees het in je ogen.

Gedicht 0419: Hoe in mensen

Jij misschien

Hoe in mensen
liefde ontspringt,
weet geen wijze.
Zelfs geen kind weet
waar de huiver van liefde begint.

Geen wijze, geen kind,
alleen jij misschien
waarom een mens als ik
door jou wordt bemind.

Liefde, niet te bedenken,
maar wonder dat welt als verlangen
dat ik voor je zijn mag
al wat gelukkig maakt,
een leven lang
jouw morgenlicht en avondvrede.

Door de hemel aan mensen gegeven,
kleurt liefde hun wereld,
net warmte en licht,
wordt zij een lied
dat in blinkt in hun ogen.

Adem van liefde,
niet te bedenken,
maar een wonder
dat ruimte vindt
in wie wordt als een kind.

Gedicht 0420: Woorden bestormen de hemel vandaag

Vanwaar

Woorden bestormen de hemel vandaag
en roepen om zegen.
Maar grote woorden maken mij verlegen,
ware het niet dat in jouw ogen
warmte en zegen al zichtbaar gloeit.
En wat jouw doorstroomt,
raakt ook mij van binnen.
Vanwaar dit vreemd en wonderlijk gevoel
dat wij, ondanks ons zelf, elkaar beminnen?
Worden wij van hogerhand gezegend
met wat een mens verrassend overspoelt?
Maar dan zal ook, zo bidden wij,
de hemel aan ons blijvend schenken
wat ooit in ons is neergelegd
en wat aan liefde
in ons leeft en bloeit.
Zijn wil geschiede dus op aarde
dat wij, volkomen voor elkaar bevrijd,
in liefde blijvend vreugde vinden
en voor de hemelsalmen van erkenning
en van vrede zingen.

Gedicht 0421: Hoe ver zal ik met je meegaan?

Horizon

Hoe ver zal ik met je meegaan?
Langs welke wegen zal het leven ons leiden:
tot waar wij weten
dat de liefde geduldig is en herbergzaam?
Welke dalen moeten wij nog doorkruisen
om te kunnen zeggen dat het goed was
wat wij hier, met de stem van ons hart,
zeggen vandaag?
Maar het is goed, jouw hart weet het en het mijne ook.
Het is goed
dat wij - wat er ook gebeuren mag -
tot elkaar geroepen zijn om samen op weg te gaan,
toevertrouwd aan elkaars genade.
Zo ver als het leven reiken zal,
zul je hopen dat ik bij je thuis zal zijn
en, gehavend misschien,

bij jou rust zal vinden.
Nog is de horizon ver,
maar in jouw ogen is de toekomst al begonnen,
waarin - op goede en kwade dagen -
ik worden mag die jij hoopt dat ik worden zal.
Blijft dat hopen, met liefde die geduldig is.

Gedicht 0422: De wonderen zijn de wereld

Als toen

De wonderen
zijn de wereld nog niet uit.
Dat ik jou tegenkwam
met in jouw ogen die blik
die vraag en ja-woorden van vrede spreken,
en die ik nooit vergeten zal.
Ogen die spraken en zwegen.
En even stond de wereld stil
toen jouw ziel de mijne raakte
en de mijne aan je vroeg
met mij op weg te gaan.
En wat ons dreef,
zal ons ook morgen drijven.
Wonderen gaan met ons vervullen met goede moed
als we elkaar in de ogen blijven zien
als toen en vandaag en alle dagen
En wat groter is dan ons hart,
zal jou en mij tot zegen zijn:
onze levens met elkaar verbonden zijn,
en liefde aan liefde toevertrouwd.
Want de wonderen
zijn de wereld nog niet uit:
het gras groeit
en in de bomen zingt de wind
het lied van zijn verlangen.
En mensen zijn onze weg door het leven.
Met dromen die hen gaande houden
tot ver voorbij de horizon.

Gedicht 0423: Ga met me mee

Gaandeweg

Ga met me mee
als de vogels hun nesten bouwen,
als het voorjaar uitbot en bloeit
en aan de wereld verhalen vertelt
over wat komen gaat
en nog nooit werd gezien.
Ga met me mee
als de zomer boven de velden koepelt
en het koren rijpt goudgeel,
als de straten warm zijn tot in de avond
en de mensen dankbaar om zo veel zon en zegen.

Ga met me mee
als de wind in de bomen klimt,
als hij wolken aanjaagt van verre
en als de dagen gebukt naar de avond gaan.
Schuil dan bij me
en luister naar wat de hemel
in de bomen zingt
voor jou en mij misschien
een lied van verlangen.

Ga met me mee
als de wereld stil wordt,
als de bomen verstart tegen de hemel staan
en in de stilte dromen van morgen,
van mensen die als jij en ik
verwonderd door de wereld gaan.

Ga met me mee,
want de wereld is te groot voor een
en mensen worden gegeven aan mensen.

Gedicht 0424: Wie in de liefde leeft

Licht van liefde

'Wie in de liefde leeft,
blijft in het licht',
staat er geschreven.

'Gij zijt het licht de wereld',
evangeliewoord,
gesproken tot en....,
en tot allen die in het spoor vandaag en voor altijd
de weg van vrede willen gaan.
Daarvan moge deze handvol vuur
een hartverwarmend teken zijn.
'Wie liefheeft,
blijft in het licht'.

Gedicht 0425: De tafel, mijn kind, is bereid

Het huis.

De tafel, mijn kind, is bereid
in romig, rustig wit,
en aan de vier wanden, blauw,
glanzend zwak, de potten van aardewerk.
Dit is het zout, en dit de olie
en in het midden het brood, dat bijna tot ons spreekt.
Mooier goud dan het goud van brood
heeft de vrucht en de brem niet.
Er is een geur van aren en haard,
het verzadigt ons nooit dit geluk.
Met harde vingers en zachte hand
snijden wij het samen, kind,
en je bekijkt het, vol verwondering,
hoe witte bloesem uit zwarte aarde breekt.

Doch strek de hand niet uit om te eten, mijn kind,
je moeder houdt ook de hare omlaag.
De tarwekorrel, kind, behoort aan de lucht,
aan de zon en de mussen,
alleen dit brood 'Gods Aangezicht'
bereikt in veel huizen de tafel niet.
En als het andere kinderen ontbreekt,
laat jij het beter ook onaangeraakt
en houd je handen stil in dit niet-nemen
ineen gestrengeld in schaamte.

De honger, mijn kind, dat grimassengezicht,
draait als een wervelwind om de dorsvloer,
ze zoeken elkaar en ontmoeten elkaar niet,

het brood en de honger, de gebochelde gekromde.
Opdat hij het zal vinden, als hij nu zou binnenkomen,
laat ons het brood tot morgen bewaren.
Het brandende vuur wijst de deur,
die de Quechua-indiaan nooit op slot doet,
en laat ons de honger eten zien,
om slaap te hebben aan lichaam en ziel.

Gabriela Mistral

Gedicht 0426: In de trein

In de trein
vraagt een kind
wat is een koe
en wat is een paard
wat is water en vuur
wat is de lucht
de zon
de dauw en de mist

duizend vragen zijn er
en tienduizend antwoorden

in de trein
denk ik
wat is een kind

één vraag is er
en één antwoord
WONDER

Jos Vandeloo

Gedicht 0427: Kind zijn

Kind zijn
is blind geboren worden
tussen dromen en sprookjes,
zoekend naar vrijheid
in een raadselachtig bestaan.

Kind zijn
is leven met een lach en een traan
in een veel te nauwe ruimte,
groeïend in hels lawaai
van motor en ander vreemd signaal.

Kind zijn
is spelen in de zon
zoekend naar een stukje groen,
waar je nog rustig
een spelletje met de bal kunt doen.

Kind zijn
is groeien in het licht van de zomer
om naar je eigen echo te kunnen luisteren;
tot je moegeteld aan uren en tijd
jezelf niet meer herkent in de spiegel
der volwassenheid.

Jos Vandromme

Gedicht: 428 Hoor. Maar ik kan niet horen

Hoor. Maar ik kan niet horen.
Mijn oren dichtgestopt.
Mijn adem opgekropt.
Mijn hart van leegte zwaar.
Ik ben nog niet geboren.
Ik ben niet. Niet waar.

Hoor, Maar ik wil niet horen.
Zou ik uw woord verstaan,
ik moest uw wegen gaan,
U volgen hier en nu.
Ik durf niet zijn geboren
en leven toe naar U.

Hoor, roept Gij in mijn oren
en jaagt mijn angst uiteen.
O stem door merg en been
verwek mij uit het graf,
uw mens opnieuw geboren -

o toekomst, laat niet af.

Gedicht 0429: Met grote letters wil ik schrijven

MET GROTE LETTERS

Met grote letters wil ik schrijven:
"Liefde is het hart van het heelal".
Onzin, iets voor Dante...liefde is
bij elkaar zitten, zwijgen,
willen zeggen wat je al lang
weet en toch niet zeggen kunt,
zuchtend opstaan, heen en weer lopen,
spelen met de voet van een glas.

Weten: ze heeft verdriet en
er niets aan kunnen doen, angst
zien, onrust, toch blijven waar
je bent, uit het raam kijken,
een hand leggen op een knie,
de klok horen tikken, gekraak
op een vreemde plek in het huis,
samen opruimen iets dat viel.

Denken aan leven, dromend
van een sterfbed met je hand
in dezelfde, die je nu streelt,
mijmerend lopen op een heidepad,
diezelfde vogels weer, overal
ruimte, ademhalen, in grote
ogen kijken en voor altijd weten:
liefde is het hart van het heelal.

Gabriël Smit.

Gedicht 0430: in handen ben ik

TROOST

in handen ben ik
met gevoel om te strelen

in handen ben ik:
troost is mijn naam

achter ogen kijk ik
in harten van mensen
achter ogen kijk ik:
troost is mijn naam

door oren hoor ik
het verdriet en de vragen
door oren hoor ik:
troost is mijn naam.

van mensen leef ik:
hun verstaan en begrippen;
van mensen leef ik:
Troost is mijn naam.

Annelou Koens

Gedicht 0431: Jezus schreef met Zijn vinger

EN JEZUS SCHREEF IN 'T ZAND

Jezus schreef met Zijn vinger in het
zand.
Hij bukte Zich en schreef in 't zand,
wij weten
niet wat Hij schreef, Hij was het
zelf
vergeten,
verzonken in de woorden van Zijn
hand.

De schriftgeleerden, die Hem aan
de tand
hadden gevoeld over een vrouw
van
hete
hartstochten naar een andere man
bezeten,
de schriftgeleerden stonden aan de

kant.

Zondig niet meer, zei Hij, ik oordeel
niet.

Ga heen en luister, luister naar het
lied.

En Hij stond recht. De woorden
lieten los

van hun figuur en brandden in de
blos

waarmee zij heenging, als een kind
zo licht.

Zo geestelijk schreef Jezus Zijn
gedicht.

Gerrit Achterberg

Gedicht 0432: Novembermiddag, grijs en stil

TUSSEN HERFST EN WINTER

Novembermiddag, grijs en stil; in 't
tijdloos dromen

van mist en mijmering is alles
opgenomen:

een ingehouden regen huift
geruchtloos neer,

op effen parelmoeren hemel donzen
teer

de wazige contouren van 't al
winters hout. Abelen

schimmen zilvrig in de mist en
strelen

flauw het rookgrijs water van de
stille plas

met schemerende takken en de
dwarling van as -

kleurig, langzaam blad...Het leven
gaat

op zachte voeten, met verstild
gelaat

in deze droomverloren dagen tussen
herfst en winter:

iets onbenoembaars maakt de
stemmen milder, weer begint er
in ogen, die elkander hard en lang
ontweken,
een schuchter vragen aarzelend
door te breken
en handen, die voorgoed vijandig
leken,
zoeken elkander in een schuw en
teer gebaar.

Truus Gerhardt

Gedicht 0433: Het leven je zou het je

NIETS

Het leven
je zou het je moeten kunnen
herinneren
als een buitenlandse reis

en er met vrienden of vriendinnen
over na moeten praten
en zeggen

het was toch wel aardig,
het leven,
en flarden zien van vrouwen,
geheimen
en landschappen

en dan tevreden achteroverleunen
maar doden kunnen niet
achteroverleunen.

En ook verder kunnen ze niets.

Cees Nooteboom

Gedicht 0434: HET BERKJE

In het grote stille woud
staat het kleine witte berkje
als een handenarbeidwerkje,
tussen bomen, zwaar en oud.
Zilver tussen brons en goud.

In de warmte van de zon,
in de koelte van de regen,
in de schaduw van verlegen
hoge bomen in de wind.
Als een vroegverlaten kind.

Als het nachtblauw pakpapier
het bos tot in de verste takken
schier onmerkbaar in gaat pakken,
trilt het kleine berkje even,
zie je flauw zijn takken beven.

En het houdt de adem in.
Alle struiken, alle bomen
weten wat er dan gaat komen,
't hele bos weet dan allang:
onze berk is stervensbang.

Het staat stokstijf in de nacht
wit en spichtig spook te wezen;
dodelijk bleek zichzelf te vrezen.
Angst en vrees hebben de macht.
Angst en vrees houden de wacht.

En de bomen in het rond
zouden 't doodbevreesde berkje
in hun takken willen bergen.
Maar zij weten, dat hun troost
slechts de angst en vrees vergroot.

Vastgenageld aan de grond
zien de machteloze bomen
't onafwendbare einde komen.
Angst roept angst op en weerkaatst
oorverdovend op het laatst.

Toen in een novembernacht
is de berk van angst gestorven.

Is het berkje doodgegaan.
En de bomen hieven zacht -
ruisende hun treurzang aan.

Ad Booijen

Gedicht 0435: Je toevertrouwen

TOEVERTROUWEN

Je
Toevertrouwen
aan een
ander
als je
kwetsbaar
bent.

Je
toevertrouwen
aan een
ander
zonder je
uitgeleverd
te voelen,
zonder je
slechts
overgeleverde
te weten.

Je eigen
gezicht,
je eigen
waarde
omhoog houden.

Je toevertrouwen
als je zelf
niet meer kunt,
zonder gezichts-
verlies.

Dat vraagt om

mensen die
zichzelf
en elkaar
hoogachten.

Marinus van den Berg

Gedicht 0436: Al door het zeggen van het woord

Want alles is fragment

Al door het zeggen van het woord
Deelt men, scheidt men en schendt
Het al omvattende, dat men niet kent,
Dat ik aanwezig weet, of alleen maar vermoed,
Dat ik niet uitspreken kan en toch uitspreken moet,
Dat mij beheerst, dat mij gehoorzaamheid gebiedt,
En als ik zoek en luister, dan vind ik het niet.

Eén troost blijft:

Er is in ieder woord een woord,
Dat tot het onuitsprekelijke behoort;
Er is in ieder deel een deel
Van het ondeelbare geheel,
Gelijk in elke kus, hoe kort,
Het hele leven meegegeven wordt.

Abel Herzberg

Gedicht 0437 Komt, verwondert u hier, mensen

Komt, verwondert u hier, mensen
ziet, hoe dat u God bemint,
ziet vervuld der zielen wensen,
ziet dit nieuwgeboren kind!
Ziet, die 't woord is, zonder spreken,
ziet, die 't woord is, zonder pracht,
ziet, die 't al is, in gebreken,
ziet, die 't licht is, in de nacht,
ziet, die 't goed is, dat zo zoet is,

wordt verstoten, wordt veracht.

Ziet, hoe men met Hem handelt,
hoe men Hem in doeken bindt,
die met zijne godheid wandelt
op de vleugels van de wind.
Ziet, hoe ligt Hij hier in lijden
zonder teken van verstand,
die de hemel moet verblijden,
die de kroon der wijsheid spant.
Ziet, hoe tere is de Here,
die 't al draagt in zijne hand.

O Heer Jesu, God en mense,
die aanvaard hebt deze staat,
geef mij wat ik door U wense,
geef mij door uw kindsheid raad.
Sterk mij door uw tere handen,
maak mij door uw kleinheid groot,
maak mij vrij door uwe banden,
maak mij vrij door uwe nood,
maak mij blijde door uw lijden,
maak mij levend door uw dood!

Oud Nederlands kerstlied

Gedicht 0438: Al wat een mens geluk kan geven

Een zegen

Al wat een mens geluk kan geven
draag je van binnen met je mee:
zoek het niet hoog of over zee'
het staat al in je hart geschreven.

Een stem is het, ons doorgegeven,
die zegt: Ik zal er zijn voor u.
Laat je gezeggen, hier en nu,
en kies de ware weg ten leven.

Wie antwoord aan de stem durft geven,
weet zich geboren en bemind,
ontvangt de vrijheid van een kind

en wordt van anderen een zegen!

Naar Deut. 30, 11-16

Gedicht 0439 Het grote avontuur

Het grote avontuur
is tot je laatste uur
te leven hoe dan ook

't Verleden werd geen rook:
in boeken brandt zijn vuur
en blijft nu in de schuur

schijnbaar geen brandstof over,
geloof nog in de tover
van het gevorderd uur.

De nacht heeft ook zijn zonnen,
zijn brailleschrift, het vuur
der eindeloze bronnen.

Het grote avontuur
is wachten op elk komen,
geloven dat jeugddromen
oneindig zijn van duur.

Johan Daisne

Gedicht 0440: Sedert de droomspin mij omspon

HET KIND

Sedert de droomspin mij omspon
met duizend parelende webben,
zie ik hem spelen in de zon -
het kind dat wij nooit zullen hebben.

Zijn ogen die het zonlicht vangen,
zijn klaar en helder als kristal
en onvertroebeld door verlangen:

ogen van voor de zondeval.

Hij glimlacht schuldeloos en wijs.
Zijn vogelstem streelt licht mijn oren.
Zijn wereld is zijn paradijs,
want hij is rein en ongeboren.

Ik mag mijn armen niet uitstrekken,
hem smekend met ons mee te gaan.
Waarom ook zouden wij hem wekken
tot een ontluisterd, aards bestaan?

Nimmer zal hij behoren bij
de uitgebloeden, de verdorden
en nimmer lijden zoals wij
die nooit zijn ouders zullen worden.

Hanny Michaelis

Gedicht 0441 Verlangen soms haat ik je

VERLANGEN

soms haat ik je
om wat je me aandoet:
dorsten laat je me,
omdat ik je even heb geproefd.
rusteloos jaag ik je achterna,
je bent steeds verder, achter de horizon.
een glimp vang ik van je op -
dan ben je weer weg.
je drijft me voort
op een weg die ik niet wil

en toch kan ik niet anders
dan proberen jouw weg te volgen,
gehoor geven aan jouw woorden.
je hebt me aangeraakt
en ik kan je niet meer wegdenken
uit mijn leven.
soms denk ik alleen maar:
jij

wil kamminga

Gedicht 0442: ik zocht jou in de sterren

Ik zocht jou in de sterren
Toen ik hen als kind ondervroeg.
Ik heb jou aan de bergen gevraagd,
Maar ze gaven mij slechts af en toe
Eenzaamheid en rust van korte duur.
Omdat jij er niet was, in de lange avonden
Bedacht ik de dwaze lastering
Dat de wereld een vergissing van God was,
Ik een vergissing van de wereld.
En toen ik, in het aangezicht van de dood,
Neen heb geschreeuwd uit al mijn vezels,
Dat ik nog niet klaar was,
Dat ik nog te veel moest doen,
Was dat omdat jij me voor ogen stond,
Jij met mij naast je, zoals vandaag gebeurt,
Een man een vrouw onder de zon.
Ik ben teruggekomen omdat jij er was.

Primo Levi

Gedicht 0443: Ik zat te wachten in een groot en leeg café

WACHTEN IN DE OCHTEND

Ik zat te wachten in een groot en leeg café
in bont gedoken, rillend in mijn eigen vuur
en alle bleke kelners wachtten mee...
zij spraken weinig, met gedempte stem:
ze wacht op hem, ze wacht op hem, op hem...
Er was geen klok, geen tijd, alleen maar duur.

Toen was ik niets meer dan maar één tentakel
die blindelings strekte, één blind oog voorop
en één doof oor, één sprakeloze open mond,
gestrekt en zoekend tussen duizend mensen
en afgeleid door geen-één dringend wensen
totdat hij enkel maar die ene vond,

die 't oog kon zien, het oor kon horen
en die de mond had uitverkoren
en die de roep daaruit verstond.

Tot hij daar was, tot hij daar stond
en ik, nog ganselijk verloren
hem nauw kon zien, hem nauw kon horen.

M. Vasalis

Gedicht 0444: Het leven begint en het heeft al een doel

Het eeuwige leven

Het leven begint en het heeft al een doel:
je moet naar een ander met al je gevoel.

Je moet naar een ander met al wat je bent
en lukt het je niet, je voelt je miskent.

En lukt het je niet, je slijt aan elkaar:
je wordt slechts met lijden de liefde gewaar.

Je wordt slechts met lijden in liefde heel groot
en dan is daar plots het uur van de dood.

En dan is daar plots het uur van de pijn,
jouw leven verliest, en toch is dat schijn.

Jouw leven verliest met de dood niet zijn zin:
wij dansen met jou het hemelhuis in.

Gedicht 0445: God weet komt het goed

God weet komt het goed,
een rechtvaardige wereld
waar niet de dood heerst.

Je denkt na de dood een veel
grotere ruimte
waar je terecht komt.

Waar we kunnen wat we nooit konden,
oogsten wat we niet hebben gezaaid -
woorden die niet bestonden,
dachten we,
maar ze bestonden.
Of gaan we in vlammen op?
Of word je een vlam in de zon?

God weet komt het goed,
een rechtvaardige wereld
waar niet de dood heerst.

Misschien nog op deze onschatbare aarde
eeuwen van schoonheid,
onder open hemel wijd landschap,
lichtrivieren, verte in blauw,
rotsen, eikenwouden, valleien,
steden in tuinen.
En stilte groter dan taal.
En liefde sterk als de dood.

God weet komt het goed,
een rechtvaardige wereld
waar niet de dood heerst.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0446: Zijt Gij mij?

Zijt Gij mij?
Soms denk ik, God
roep toch niet langer,
kijk me niet steeds
zo indringend aan -

soms denk ik, God
hou niet zo aan
blijf niet bezig
laat me met rust -

soms denk ik, God
waarom altijd
zo met me doende,

waarom maak je
zo'n leven in mij?

Zijt Gij de stem
die in mij roept,
zijt Gij in het hart
dat in mij klopt,
zijt Gij de adem
waarvan ik leef;
uw geest mijn ziel?

Zijt Gij mij,
mijn diepste wezen
hele leven?
Amen
zo zij het.

Peer Verhoeven,

Gedicht 0447: Vanmorgen zag ik haar weer lopen

Niet helemaal 100 procent

Vanmorgen zag ik haar weer lopen
in haar wiebel-waggelgang,
ze is één van de liefste mensen die ik ken
en ik ken haar nog niet eens zo lang.
Ze heeft een misvormd gezichtje
haar ogen zijn bol en dik,
maar altijd is ze blij en vrolijk
en ze heeft vaak de grootste schik.
Ze leeft onbezorgd en tevreden,
dankbaar voor elk lief gebaar.
Hoort zij muziek, dan schitteren haar ogen,
en ze ziet nooit gevaar.
Maar altijd wordt ze nagekeken en overal herkend,
want als ze haar zien lopen, in haar wiebel-waggelgang,
dan zeggen wij met een spottend lachje
ach, ze is niet helemaal 100 procent.

Christine Roos

Gedicht 0448: Al wat ik kan

Al wat ik kan
is zingen voor U,
een lied niet groter
dan het hier en nu:
al wat het leven
mij zeggen wil
zeg ik aan U

al wat ik kan
is roepen tot U,
een stem niet groter
dan het hier en nu:
al wat mijn adem
aan woorden vindt
zeg ik aan U

al wat ik kan
is uitzien naar U,
een oog niet groter
dan het hier en nu:
al wat de morgen
mij brengen zal
dank ik aan U

al wat ik kan
is zingen voor U,
een mens niet groter
dan het hier en nu:
al wat er ooit
in mijn lied weerklinkt
dank ik aan U

Henk Jongerius,

Gedicht 0449: Alles ontgrenzende alles doordringende

Vriend

Alles ontgrenzende alles doordringende
ruimte, vrijheid scheppende vrijheid.

onbegonnen begin, hier nu
nieuw beginnende.
Roekeloos denk ik jou, haveloos roept mijn ver-
stand jou, oorsprong van mijn geweten.
Ondoordringbare nacht, niet hier,
woest en leeg ben je.
Zwijgende meegaande voetstappen, schaduw van
schouders, ogen zoekende ogen.
Ongemaskerde vriend, hoe hier
nu verschijn je me.

Gedicht 0450: Het was in het jaar

Anno Domini

Het was in het jaar
van de zachte, de grijze winter;
het jaar van de stille, herrezen lente.

Het was toen je sprak
over vreugde en licht
en het leven, dicht bij de Heer -
zo noemde je Hem,
maar je sprak van
een vader, een moeder gelijk.

Dat jaar zei je: blijdschap;
en altijd bedoelde je leven,
uit liefde gekregen -
zoals Wijn uit de Kelk
en Brood van de Schaal.

Oorlog heette dat jaar;
maar nooit vergat je
te spreken van vreugde.
En van de Tafel
ging niemand alleen, of
met honger weg.

Het was in een jaar van sterven en dood,
van een lichaam, gekweld en gebroken.
Maar altijd keerden wij terug:
in het licht;

rond de Tafel.

Gevoed en gezegend
sloegen wij niet op de vlucht,
maar schuilden soms samen
in stilte; naar waarheid:
in stilten van God.

Fum .v.d. Ham

Gedicht 0451: Wees hier aanwezig, allereerste geest

Wees hier aanwezig, allereerste geest,
die over wateren van aanvang zweeft.
Uw goede oog moet zich dit werk toe keren,
het is gelijk de wereld woest en leeg.
Het wil niet, als geheel en vorige eeuw,
puinhopen zien en zingen van mooi weer,
want zingen is slechts hartstocht van een zweer
en nimmer is, wat ook, ooit puin geweest.
Een eerste steen ligt nauwelijks terneer.
Elk woord vernieuwt de stilte die het breekt.
Als wat geschiedt gescheidt nog voor het eerst.
Geprezen! Noach bouwt, maar geen ark meer,
en Jonas preekt, maar niet te Ninivé.

Martinus Nijhoff

Gedicht 0452: Onopvallend, in de hoek van het raam

Als het spinnen van een web

Onopvallend, in de hoek van het raam,
heeft een spin vannacht een web gemaakt.
Talloze fijne draden,
aaneen geweven tot een geheel.
Fragiel,
sterk,
schitterend in het licht.

Onopvallend, in alle hoeken en gaten van de wereld,

hebben vrouwen de afgelopen jaren een web gemaakt.
Talloze fijne draden...

Showrilu in India,
huis aan huis zoek je de armste vrouwen op.
Je wint hun vertrouwen,
je brengt ze bijeen,
vertelt ze over hun rechten,
leert ze lezen en schrijven.
Zo geef jij vrouwen eigenwaarde.

Rosita in de Filippijnen,
je trekt je het lot van de bomen aan.
Met je dorpsgenoten ben je in actie gekomen,
hebt petities geschreven, gesprekken gevoerd,
ja zelfs een vreedzame wegblokkade gehouden.
Ondanks dreigend geweld hebben jullie voet bij stuk gehouden,
publiciteit gekregen en zo bereikt,
dat een houtkapverbod voor de hele provincie is ingesteld.
Zo behoedt jij het leven.

Janneke in Nederland,
Je bent een oude stadswijk ingetrokken.
Vrouwen die misbruikt, werkloos, radeloos zijn,
heb je uit hun isolement gehaald.
Je organiseert gespreksgroepen, acties en feesten,
brengt verschillende culturen met elkaar in contact,
stille wanhoop en vooroordelen worden doorbroken.
Zo maakt jij vrouwen bondgenoten.

Zomaar drie voorbeelden
va talloze fijne draden,
aaneengeweven tot een geheel,
waarin vrouwen, alle levende wezens,
worden opgevangen
en verbonden met elkaar.
Fragiel,
sterk,
schitterend in het licht.

Lisette van der Wel

Gedicht 0453: God kwam het liefst als

Het ei

God kwam het liefst als
oude Afrikaanse vrouw.
Ze placht je te ontvangen
op het erfje van haar hut.
Daar rolde ze een matje uit
onder de mkuyu, de wilde vijgeboom.
Ze groette van terzij, gezeten
op de grond, haar dunne benen
zedig onder het nietig lijf.
Vervolgens klapte ze zachtjes
in haar dorre handen: zuchtjes
wind die de vogels in de boom
tot haar getuigen riepen.
Dan zei ze, "dag, vader!"
en vroeg, ogen omlaag, naar
het welzijn van haar gast.
Die zei dat het hem goed ging
ofschoon hij bij het zien van dit
Hoogstzuiver Wezen
daar behoorlijk aan
begon te twijfelen.
Daarna vroeg hij naar haar welzijn.
Ach, 't ging wel; alleen die
verkoudheid, die ging er
nooit meer uit. Maar zo heeft
ieder mens wel wat. Ze kwam
morgen vroeg graag naar de mis.
Ten afscheid gaf ze hem een ei.
Meer had ze niet. Hij nam het aan.
Het woog als lood.

Mathieu Schoffeleers

Gedicht 0456: Ik ben te vol voor uw volledigheid

GEBED VANWEGE DE LEEFTIJD

Ik ben te vol voor uw volledigheid en te diepzinnig
voor uw aanraking. Massief en
eeuwig ben ik, geef mij tijd, liefde alleen kan maken dat ik zing.

Liefde kent holten waar de tijd ontstaat
en tijd is oppervlakte, huid en haar; liefde,
dat rukt de volte uit elkaar, maakt grote
grotten waarin God weerkaatst.

God van de liefde, geef mij tijd, geef mij tijd.
De snelle beweging van de dingen.
De stroom, de adem der veranderingen waarin
gij als licht op het water zijt.
Holte van de herhaling wagenwijd.
Iedere morgen nieuw liederen zingen.

Gedicht 0457: Oud worden is het eindelijk vermogen

GENESIS

Oud worden is het eindelijk vermogen
ver af te zijn van plannen en getallen; een
eindelijke verheldering van ogen
voordat het donker van de nacht gaat vallen.

Het is een opengaan van vergezichten,
en bijna van gehavendheid genezen; een
aan de rand der tijdeloosheid wezen.
Of in de avond gij de zee ziet lichten.

Het is, allengs, een onomstotelijk weten
dat gij vernieuwd zult wezen en herschapen
wanneer men van u schrijven zal: 'ontslapen'.
Wanneer uw naam op aarde is vergeten.

Ida Gerhardt

Gedicht 0458: Nu de grote dingen verdwijnen

Nu de grote dingen verdwijnen
worden de kleine groot: wat zonlicht op de gordijnen,
een appel, een snee vers brood.

Met hoeveel overbodigs maken we ons leven stuk:

er is zo weinig nodig voor wat
eenvoudig geluk.

Zó zou ik oud willen wezen,
klein bij de grote dood: een goed boek om te lezen,
een appel, een snee vers brood.

Garnt Stuiveling

Gedicht 0459 Is het vandaag of gisteren

Is het vandaag of gisteren, vraagt mijn moeder,
bladstil, gewichtloos drijvend op haar witte bed.
Altijd vandaag, zeg ik. Ze glimlacht vaag
en zegt: zijn we in Roden of Den Haag?
Wat later: kindje ik word veel te oud.
Ik troost haar, dierbare witte astronaut
zo ver al van de aarde weggedreven,
zo moedig uitgestapt en in de ruimte zwevend
zonder bestek en her en der.
Zij zoekt -het is een s.o.s.-
haar herkomst en haar zijn als kind
en niemand niemand, die haar vindt
zoals zij was. Haar Franse les
herhaalt zij: van haar 8e jaar:
'bijou, chou, croup, trou, clou, pou, o—,
die eerste juffrouw, weet je wel
die valse ouwe mademoiselle
hoe heet ze nou. Ik ben zo moe'.

Had ik je maar als kind gekend,
die nu mijn kind en moeder bent.

M. Vasalis

Gedicht 0460: Op de zevende dag schiep God de mens

Op de zevende dag schiep God de mens.

En de mens begon haastig te leven, want hij dacht:
ik heb hooguit honderd jaar de tijd om te vinden en te zien.
En hij keek wel uit voor een ander, want hij vreesde:
die ligt me in de kortste keren vóór. En hij dacht maar weinig na,
de mens, want hij meende: ik moet vooruit, de breedte af, de hoogte in.
Uit andermans dood bakte hij brood om tijd te winnen en zijn devies werd:
komen zien en heersen.

En de mens draaide zich een rad voor de ogen.
Dat schoof hij onder de tijd en
noemde het 'vooruitgang'.
Toen legde hij zich vleugels aan, hij raasde
door de lucht en noemde het 'welvaart',
'verheffing van de mens'.

Tenslotte zag hij geen kans meer om
nog tijd te winnen en uitgehold en moe ge
vlucht ging hij zitten en noodgedwongen dacht hij na.

Toen keerde hij terug naar de plaats
waar hij gemaakt was, de aarde, en hij hilde
om eeuwen voorbij en de kinderen verloren.
Daarna stond hij op, de mens, en ging
naar een ander mens naar velen,
en zei: zullen we toch maar samen? We leven
maar kort, maar we hebben een zee van tijd.

Jan van Opbergen

Gedicht 0461: Terwijl we het niet laten blijken

Kind

Terwijl we het niet laten blijken
dat werelden in ons bezwijken,
kijkt het kind ons aan.

Hij weet er alles van
en vindt vanzelf een naam,
bewaard binnen zijn koninkrijken,

en vangt met ons het spelen aan
als zijnsgelijke.

Een gans heelal is eeuwig voor
zolang.

Gerrit Achterberg

Gedicht 0462:als een blad van een boom valt

Als een blad van een boom valt
Kijkt niemand op of om
Een boom een blad ach wat
Een speelbal in de wind
Maar nu valt geen blad
Geen boom zelfs
Nee nu valt een kind

Als een bom op een dorp valt
Veert iedereen boos op
Om uitgebreid te melden
Wat hij ervan vindt
Nu valt een stilte
Geen bom valt
Nee nu valt een kind

Ach God hou me staande
Ach God anders val ik om
Zeg me God waar ik je vind
Ach God hij was drie maanden
Ach God hij hilde soms
Ach God ben jij dat kind

Sprakeloze mensen kijken
Zwijgend naar het kistje
Van spaanplaat met fineer
Dat schommelend wegzakt
In de betraande aarde
Een kind niet meer

Geen schuld treft hen
Maar ze zijn gedoemd
De moeder wankelt
De vader houdt zich groot
Hij denkt had ik
Mijn kind maar God genoemd

Dan had ik kunnen zeggen
God is dood.

Freek de Jonge

Gedicht 0463 Waarom ik leef

Waarom

Waarom ik leef
kan niemand zeggen.

De dogma's falen:
ijs geworden nu een
stroomversnelling leven
heviger doet stromen.

De nieuwe goden: winst,
prestatie, nut, gezondheid
zijn niet groter dan vandaag.
Met dat ik ouder word
verdampen ze en klinken hol.

Krampachtig wil
nieuw denken mij tot
rust verleiden als alles
wankelt, menselijkheid
verdroogt, vermorzeld wordt
door politiek, bedachtzaamheid
of angst, onzekerheid,
belangen, machteloos
wachten en intussen,
waarom leef ik?

Met Abraham staar ik
omhoog, herinner mij
de sterrenvolle hemel
in het zuiden. Toekomst
is al waarvoor ik ben.

Die mij riep te zijn
net als Hijzelf of Zij:
belangeloos te zijn

voor mensen, zwijgend,
vragend niet; te zijn
voor mensen. -desnoods
maar nutteloos - te zijn
voor mensen tot wellicht
toch achter, met mij, na
mijn leven, leven aan
geboren mensen wordt gegeven
toch niet zonder mij, een bijna-god,

Theo Buysman

Gedicht 0464: Een woord is o, zo gauw gezegd

Het woord is zaad

Bij Mt.13

Een woord is o, zo gauw gezegd,
maar denk: waar komt dat woord terecht?
't Is als een klein onooglijk zaad
dat stil verborgen wegen gaat.

Een woord van goedheid of venijn:
't maakt mensen groot of... kraakt ze klein;
't kan zijn een woord dat stil vergeeft
waardoor een mens opnieuw weer leeft.

Soms is het woord een goede raad
ofwel een striem die mensen slaat...
per telefoon een lieve groet
die eenzaamheid verdwijnen doet.

Een woord kan zijn als een gebed
dat nieuwe wegen open zet;
een brug naar God voor 't hart dat lijdt.
zo'n woord dat overstijgt de tijd.

Hoe kostbaar is de taal, het woord
de ene spreekt... de ander hoort...
Heer, laat ons luisteren en verstaan
en maakt ons woord tot kostbaar graan.

Margaretha Pijpers

Gedicht 0465: Trouw ontkiemt

Trouw

Trouw ontkiemt
waar mensen kiezen voor elkaar.
Trouw is een woord
dat gegeven blijft
een huis van beschutting.
Trouw blijkt
in nabijheid en ontferming.
Trouw biedt blijvend
grond en vergezicht,
houdt stand
in de hitte van de dag
en sterft niet
wanneer het winter wordt.
Trouw geeft niet op,
trouw stelt niet teleur,
trouw is vasthoudend
en blijft geloven.
Trouw voedt zich met de waarheid,
leeft van liefde
en geeft zich als genade.
Trouw vraagt om vertrouwen,
trouw wil duren
en wekt toekomst.
Trouw maakt groot
en deelt zich uit als zegen.
Trouw leeft
van de lange adem
van God zelf.

Sytse de Vries

Gedicht 0466: Wij kunnen u niet meer bereiken

Tot de doden

Wij kunnen u niet meer bereiken,

wij komen een zintuig tekort,
wij leggen ons neer bij de feiten
dat gij minder en minder wordt.

De enkele keren dat ge
in dromen ons nog verschijnt,
wordt gij al ijler en ijler
tot ge voor altijd verdwijnt.

Straten houden uw namen
voor heden en morgen in stand,
maar onze kinderen brengen
ze niet meer met u in verband.

Het land ligt nog net als het toen lag
van polder tot polder te kijk;
de mensen die er in wonen
blijven zichzelf gelijk.

Maar éénmaal per jaar is de stilte
tot de hemel toe van u vervuld
en belijden wij zonder woorden
onze dankbaarheid, onze schuld.

Ed. Hoornik

Verzamelde Gedichten, Meulenhof, Amsterdam 1979

Gedicht 0467: Stil aan je bed te staan

Weten

Stil aan je bed te staan en geen woord weten te zeggen
verlegen zijn met onze eigen kans, gezondheid, geest en kracht
weten dat jij nog maar zo kort van het leven mag getuigen
dat je je taak als mens bijna volwaardig hebt volbracht.

Stil aan je bed staan en zo veel gevoelens hebben
die niet naar buiten komen door een eenzaam groot verdriet
tranen die onverwacht langs je wangen glijden
van machteloosheid, pijn, je vindt de juiste woorden niet.

Stil naar je kijken en onze liefde voelen

je was zoveel voor ons en we hebben het nooit hardop gezegd
de pijn die we elkaar onnodig soms wel eens bezorgen
zijn we allang vergeten en ze zonder naklank weggelegd.

Stil aan je bed staan en alleen maar naar je kijken
verlegen zijn met eigen kans,
gezondheid, kracht en geest
weten dat jij straks niet meer in de volle zon zult zitten
maar dat je ons leven zonder jou nooit zonnig was geweest.

Gedicht 0468: sterven is een manier van leven

Sterven is een manier van leven.
't Is zich een laatste maal geven,
aan alles wat men bemint.
't Is een laatste maal wenen,
om wat men droevig vindt.

Sterven is een manier van voelen.
't Is het bevredigen van al het verlangen,
als de dood nader schrijdt,
en rond alles een nevel komt hangen,
dan schreidt men zonder spijt.

Leven is een manier van sterven.
't Is een eindeloze wachten,
al die nachten,
dat de dood niet kwam,
dat ze niet nam.

Leven is een manier van voelen.
't Is al de diepte ,al de pijn,
die men kan verwerven.
Moest ik nu sterven,
mijn laatste groot gevoel
zou vriendschap zijn.

Jetty Roels, in: Midden onder U, 1985

Gedicht 0469: Ook met de kinderen

Ook met de kinderen is het niet anders.
Als ze sterven houdt de dag niet in.
Geen grasspriet trilt om hun vervlogen leven.
Geen steen wordt minder steen om hun vergaan.
De tijd blijft op zijn laatste benen lopen
en dringt steeds dieper in de ruimte door.
Ook bloed wordt uit zijn kringloop weggestoten,
het absolute nulpunt tegemoet.

Ook met de kinderen is het niet anders.
Zij hebben iets van kleine sterren weg
die doven eer hun kracht zich kan ontsluiten
en ergens licht zaaien in het heelal.

Maurits Mok,

Gedichten van zestig tot zeventig, De Bezige Bij, Amsterdam 1977

Gedicht 0470: Ik ben nooit meer naar zijn graf

Mijn man

Ik ben nooit meer
naar zijn graf gegaan
Is dat schande? Nee
Ik voel het anders aan.

Ik weet zeker
dat ik hem niet vind
op dat kerkhof daar,
in de koude wind.

Maar wel voel ik
zijn aanwezigheid
waar we samen waren
in die oude tijd.

Dikwijls is het
of hij naast me gaat.
Of 'k hem spreken kan,
vragen kan om raad.

'k Vind dat hij het

dichtste bij me is,
als ik troost behoef
in mijn droevenis.

Maar is een dag eens
mooi en goed geweest,
juist dan mis ik hem,
mis ik hem het meest.

Willem Wilmink

Verzamelde liedjes en Gedichten, uitgeverij Bert Bakker, Amsterdam 1988

Gedicht 0471: Mijn oma is gestorven

Ik hoop maar dat het waar is

Mijn oma is gestorven;
ze was al heel erg oud.
Ze hebben haar begraven
en het lijkt me erg koud
om daar te moeten liggen
onder zo'n grote steen.
Mijn oma is gestorven,
nou ben ik Šcht alleen.

Ik kon fijn met haar praten,
ze had zoveel geduld.
Ze gaf, zoals zo vaak gebeurt,
me niet altijd de schuld.
Maar nou is ze begraven
en ik heb niemand meer.
Ik hoop maar dat het waar is,
dat van Onze Lieve Heer.

Frans Hoppenbrouwer

Gedicht 0472: Wij bestaan niet

De hoop die ons doet leven

Wij bestaan niet
om zestig of tachtig jaar
hier te zwoegen
voor een betere wereld,
om daarna spoorloos
en naamloos te verdwijnen in de leegte.
Wij zijn bestemd voor
de levenschenkende ontmoeting met God
wij zijn op weg
naar een vaderhuis,
waar plaats is voor velen;
wij zijn aan het bouwen
aan een wereld
die onvergankelijk is;
wij zijn bestemd voor een rijk
dat voor ons bestemd is
vanaf de grondvesting
van de wereld.
Dat is de hoop
die ons doet leven.
Die hoop en dat geloof
roept ons hier tezamen:
De dood heeft niet
het laatste woord:
De liefde heeft
het laatste woord;
de dood is een tunnel.
Er is een óverkant!

Gedicht 0473: Dat buurten saai zijn, grijs en koud

Doen in dienst van het leven

Dat buurten saai zijn, grijs en koud,
geen plekken waar je leuk kunt spelen,
en dat er iemand van je houdt
die tóch die plek met jou wil delen;
dat mensen, sterk en nog niet oud,
geen werk, geen baan meer kunnen krijgen
en dat ze vastbesloten zijn
zich tóch niet dood te laten zwijgen:
zou dat de triompf van het leven niet zijn?
Dat mensen ziek zijn, meer en meer,

geen kans om ooit nog te genezen,
en dat ze zeggen, tóch maar weer,
de dood kan niet het einde wezen;
dat duizend rampen dalen neer
en onze lieve aarde treffen
en dat er tóch weer mensen zijn
om hen die vielen op te heffen:
zou dat de triompf van het leven niet zijn?

Adri Bosch

Uit: Beloofd blijft beloofd, Uitgeverij Zwijsen, Tilburg

Gedicht 0474: Stil word ik in mij zelf

Stil worden om jou te herinneren

Stil word ik in mij zelf.
Jou wil ik voelen in mij.
Ik hoor nauwelijks het geschuifel
van de voeten.
Mensen zijn gekomen.
Van alle kanten.
Verbonden met jou waren ze.

Stiller word ik in mijzelf.
Verdoofd ben ik nog.
Niet te zeggen hoe ik mij voel.
Alles zo vreemd.
Ben ik dit wel zelf?
Zal het morgen niet gewoon een
andere dag zijn?
Alsof er niets gebeurde?

Zo anders stil word het in mij.
Jou herinner ik mij.
Jouw gezicht voor mij.
Je zou nog zo een woord kunnen spreken.

Zo anders stil word ik nu.
Jouw naam klinkt.
Een kaars wordt ontstoken.
Jij licht in mij.

Jij licht voor mij.
Jou wil ik mij te binnenbrengen.

Zo stil word ik nu...

Marinus van den Berg,

Gedicht 0475: Er zijn momenten in je leven

Er zijn momenten in je leven,
die wilt delen met anderen.
Momenten van vreugde, verdriet, zorgen en
momenten van gewone alledaagse dingen.

Elke dag honderden mensen,
die je tegen het lijf loopt,
maar slechts een paar ervan
noem je vrienden.

Honderden mensen, die je nodig hebt,
om te leven, te werken,
om voor te kunnen werken.

Vrienden die je nodig hebt,
om mee te kunnen praten, te lachen,
die jouw idealen hebben,
mensen om jouw leven mee te delen.

Maar dan merk je dat er één is,
die meer voor je is, dan een gewone vriend.
Dat er één is, die meer voor je betekent,
dan wie ook.

Het is een gevoel
dat je niet kunt omschrijven.

Je weet dat het iets te maken heeft
met fijn kunnen praten,
samen aan je idealen kunnen werken.

Het heeft iets te maken met
eerlijk tegenover elkaar staan,
elkaar vertrouwen.

Jezelf kunnen zijn,
maar je voelt dat het meer is dan dat.
Je kunt elkaars goede kanten waarderen
en elkaars fouten accepteren.
Jouw idealen worden jullie idealen.
Jouw zorgen worden jullie zorgen.
Jouw geluk wordt jullie geluk.
Jouw leven wordt jullie leven.

Je weet dat je niet meer alleen staat...

Gedicht 0476: `Vergeef me dat ik U schrijf.

Het gebed van een timmerman

`Vergeef me dat ik U schrijf.
Het is logisch dat U me niet kent.
Ik ben niemand, mijn naam is Pedro da Silva, timmerman,
getrouwd, ik heb een vrouw en vijf kinderen.
Ik werk in een timmerwerkplaats (en doe andere klusjes).
Ik ben één van uw arme drommels. Vandaar dat mijn krachten
zijn uitgeput en ook mijn geduld.
Heer, wat moet vechten voor weinig eten.
Het zou goed zijn om opnieuw af te dalen en rond te kijken.
Ik heb weinig onderricht genoten, maar hoorde vertellen
dat U hetzelfde werk deed als ik, toen U nog jong was.
Ik weet niet wat U in die tijd verdiende,
maar ik weet wel dat het hier een groter wonder is
dan dat van brood en vissen, om iets op tafel te zetten
en uit te delen, zodat ieder voldoende kan eten.
Probeer het maar eens.
Kom opnieuw werken als timmerman hier
en leven van de opbrengst:
U zult bloed zweten, zoals eens in die hof.
Kom opnieuw preken en enkele waarheden zeggen,
zoals eens tegen de Farizeeërs.
Zeg opnieuw tegen de rijken, zoals van die kameel
door de naald. Maar kijk uit voor de gevolgen.
Als ze U niet opnieuw kruisigen, is het omdat
er andere manieren zijn om iemand de mond te snoeren.
Heer, kom ons helpen, opdat ze niet kunnen zeggen:
"zelfs jullie Christus kan geen oplossing brengen".
Van timmerman tot timmerman,

ik smee om Uw komst en teken.
Uw nederige dienaar:

Pedro da Silva

Gedicht 0477: Eens, lang geleden, is de mens begonnen

Bij brood en wijn

Eens, lang geleden, is de mens begonnen
met zaaien en maaien, met dorsen en malen,
en hij bakte het eerste brood,
om goed van te eten
en dan weer verder te gaan.

Eens, lang geleden, is de mens begonnen
met planten en sproeien, met plukken en persen,
en hij vulde de eerste beker met wijn,
om goed van te drinken
en dan weer verder te gaan.

Eens, lang geleden, is een mens begonnen
met zoeken en vinden, met geven en delen,
en hij nam het brood en de beker
en werd de eerste die zei:
brood met anderen gedeeld
en wijn voor anderen verschonken,
om mens van te worden
en dan weer met velen verder te gaan.

Eens, ooit, nog hoeveel eeuwen kan het duren,
zullen we leven, voorgoed en zonder angst,
van geven en ontvangen, van aanzien en beminnen,
en voor het eerst zullen wij weten,
dat liefde is gedeeld en leed vergeten,
dat de hemel de aarde is,
om zomaar eindeloos verder te gaan.

Uit: Het Kompas, Verhalen voor de zevende dag

Gedicht 0478:Een wereld zonder angst en pijn

Een wereld zonder angst en pijn
waarin het goed zal zijn te leven,
waarin geen kwaad meer wordt bedreven,
en niemand meer bedroefd zal zijn
en niemand meer naar macht zal streven.

Een wereld zonder hongersnood,
waar vogels gouden liedjes kwelen,
waar nooit meer iemand vals zal spelen,
waar nooit een Kaïn Abel doodt,
waar louter vreugde is te delen.

Een wereld zonder zucht naar geld,
zonder kazernes waar soldaten
geleerd wordt wie ze moeten haten,
een wereld zonder bruut geweld,
vol veiligheid in alle straten.

Een wereld zonder eenzaamheid,
waar geen gevaren zullen dreigen,
waar naamlozen hun naam herkrijgen,
een wereld waarin haat en nijd
voor eens en altijd zullen zwijgen.

Jules de Corte

Uit: "Een hart onder het harnas, verhalen voor 365 en 1 dag.

Gedicht 0479: Waar de klappen vielen

Nieuwe laarzen

Waar de klappen vielen
stonden zij steeds vooraan
als je die een stok geeft
dan gaan ze er mee slaan
ze voelen zich belazerd
verliezen hun geduld
willen een simpel antwoord
en iemand voor de schuld

Ze zijn er weer

ze zijn er weer terug van weggeweest
nieuwe laarzen van een oude leest
botte leugens van een foute geest
nieuwe laarzen van een oude leest

of ze wonen in hun villa's
en ze hebben het daar goed
ze zien nooit een buitenlander
en ze vinden dat dat zo blijven moet
want als je gaat geloven
wat ze lezen in hun krant
zijn zij straks de vreemden
in hun eigen land

wat mensen wel eens denken dat
zeggen zij hardop
zien enkel wat ze willen zien
daar houdt hun wereld op
voor wat er was en komen gaat
doen zij hun ogen dicht
trappen naar beneden
wat toch al onder ligt

De Dijk

Gedicht 0480: als ik aan m'n land denk

Als ik aan m'n land denk denk ik niet aan Holland
maar altijd aan het één of ander land
dat eig'lijk overal kan zijn
zolang er maar geen grenzen zijn
zodat ik ongestoord op weg kan zijn
naar een ander land

Want waar een vuur brandt vind ik
wel een huis
waar een boom bloeit daar herken ik
goeie aarde
waar een rivier is stroomt het water
met de zekerheid dat later
de open armen wachten van de zee

En waar een stad is is een mens om

van te houden
en waar een kerk is is een toren vol
met hoop
en waar een weg is om te gaan
weet ik dat ik niet stil moet staan
weet ik ik moet verder gaan
met het verlangen mee

Als ik van m'n land zing zing ik niet
van Holland
maar altijd van dat ene stukje grond
dat eig'lijk overal kan zijn
want waar twee armen open zijn
zal een liefdeslied m'n volkslied zijn
de liefde zelf m'n koning zijn
en een hart m'n vaderland

Liselore Gerritsen

Uit: Oktoberkind

Gedicht 0481: De werelddol ligt uit het lood

KERSTMIS 1994

De werelddol ligt uit het lood
en draait zich kreunend in 't slot
want elk conflict dreigt wereldgroot:
alles wat heel is, moet kapot.

Wat mooi was, klein was, waardevol,
dat ligt verpletterd aan de kant.
Want recht is krom; de nieuwe wet
is "hoofd om oog en land om tand".

Maar ergens in dit niemandsland
sluipst toch van struik naar struik
een paria, met Maria
en de belofte in haar buik.

Hens Stel

Gedicht 0482: Herdenken

VIER MEI

Herdenken. Hoe was het ook weer?
Eén minuut stilte of twee minuten.
Nou, en als die om zijn, wat dan???

Jules de Corte

Gedicht 0483 Die toen zijn doodgegaan

OM DE GRAVEN GESCHAARD

Die toen zijn doodgegaan
zwijgen een gat
in de aarde

daar staan wij dan
om de graven geschaard

met het woord god als een hoge hoed
hoed in de hand
of het woord nederland
of het woord voorgoed

die toen zijn voorgegaan
zwijgen voorgoed

Omdat wij huilen moesten
lachen wij uitgelaten
lachen wij met de gaten
in ons gezicht, met de knoesten
in ons hart, lachen wij
bij nacht en ontij.

Laten wij liever
lachen dan
stijf staan van moed
laten wij
liever dom zijn
dan haarfijn

weten hoe het moet.

Het gaat nog altijd door
Er is geen einde aan.
Joden en negers genoeg
om dood te slaan,
mensen te over om
één voor één te verraden,
woorden genoeg in de taal
om alles goed te praten
Wat is de hel dan
kou, nacht en leegte?

En de hemel? Een
dag in Mei.

Maar wat is de aarde dan?
Allebei.

Laten wij, Jezus
Christus, in godsnaam,
verdomme, laten wij
voorzichtig wezen,
doorgaan met liefhebben
ademen, ebbe en vloed.

Willem Barnard

Guillaume v.d. Graft

Gedicht 0484: Ik begrijp het nog steeds

OPSTAAN ZAL

Ik begrijp het nog steeds
niet zo heel goed,
maar ik zie
dat telkens opnieuw
er IETS is dat mij in beweging zet.

Ik begrijp het niet,
rijk burgervrouwtje
dat ik door geboorte ben,
waarom ik dan opsta uit mijn luie stoel

en mij waag - ver - te ver -
in de hoeken waar de klappen vallen

en dan sta ik op
en ik ga
en ik ben
en ik schrei
 ik bid
 en ik huil
 ik vloek
 en ik ben
ik waag mij
ik kwets mij
ik doe mij
en ik heel
en heb lief

en dan zie ik mij staan
- maar STAAN -
bij onrecht en de stille pijn
bij het onrecht dat gebeurt
aan het kind dat niet telt
 - echtscheiding is een
 grote-mensen-zaak maar
 zij zit er mee,
aan de vrouw die telkens opnieuw
verkracht wordt
 - al 17 jaar of telt dat niet
 verkrachting in het huwelijk
aan de man die geen man is
 - zo zegt men
 want impotent en dus geen
 man
 of homofiel en dus verkeerd

en dan kan ik niet zwijgen
over het grote onrecht dat op de aarde huilt
oorlog-armoede-honger-rassendiscriminatie-
vluchtelingen-milieuvervuiling-vrouwenhaat

Waarom zwijg je niet,
domme vrouw
er is toch niets aan te doen
en je maakt de mensen hier
onrustig en bang.

ze hebben 't al moeilijk genoeg.

Maar ik kan niet zwijgen
ik kan het echt niet
want ik heb een opstandig geloof.

Ik geloof in de opstanding
in de opstand
in het opstaan
in het breken en de brokken

is dit mijn IETS dat mij zo beweegt?
want kijk
dat IS beweging
één groot bewegen van het LEVEN
uit alles - alles

wat dood is
wat dodelijk is
wat dodend is.

opstaan
weg uit
uitweg
uittocht
naar:
bevrijding
adem
levenskracht,

Ik geloof er zo sterk in
dat ik daardoor
zelf beweeg
en niet blijf zitten.

ik geloof dat het kan
dat LEVEN zal zijn voor allen:
bevrijding uit alles wat doodt.

het grote IETS dat mij beweegt
heeft zich aan mij kenbaar gemaakt
ik herken het nu
ik ken het
en het kent mij
wij samen zullen opstaan

en doen opstaan
met velen samen
ja en amen
neen en verdomme
rust en onrust

Lieve Bogaerts

Gedicht 0485: Een spoor van twintig eeuwen

Een spoor van twintig eeuwen
trok je door de tijd.
het spoor van jou in mij
is korter
maar draagt de tekenen
van zoveel mensen
die jou delen.

W. Kamminga

Gedicht 0486: Met een natte vinger

Doop

Met een natte vinger
wees de dooper op je voorhoofd
en zei: Het is maar voor even
en de handdoek hangt er bij.

Hij wist veel, die dooper,
maar toch echt niet alles.
Want het is voor levenslang
ondergaan en daaruit opstaan.

Onderweg leer je leven:
een vloed an tranen
en golven van vreugde,
kortom water bij de vleet.

Huilen, krijzen deed het kind
om die zeeën in de ogen,

en het vocht en worstelde
om heelhuids boven te komen.

Het had gelijk, een drenkeling,
een goede dopeling dat kind:
het voelde nattgheid,
een veelbelovend mens.

Niek Schuman

Gedicht 0487: Ik wist niet de dat maan hier scheen

Twee minuten lente

Ik wist niet de dat maan hier scheen
boven de naakte beukebomen
in de eerste dagen van april.
Nooit is een voorjaar zo gekomen,
zo plotseling, zo fel, zo pril:
er waarden ongekende geuren,
de kruin der bomen wiegde zacht,
de struiken, in de vroege nacht,
kregen een schijn van kleuren.
Het duurde slechts een paar
minuten,
fluwelig vloog een uil voorbij,
een wind stak op, de regen viel
en al de voorjaarsattributen
lagen verregend in de klei.
Toen zag ik dat nog lichten
brandden
aan vele vensters in de stad,
ik dacht: ik heb dit jaar mijn deel
aan zuiverheid en jeugd gehad,
maar twee minuten is niet veel.

J.van Nijlen

Gedicht 0488: De wind bestaat

De wind bestaat uit zeven soorten

water,
De zee is een weerspiegeling van de
wind
En helder in haar tijdeloze stilstand
Is de stilte de vlezig oosprong

Van alles dat ontwijgend de aarde
bevolkt om te wijden
Of uit de liefde der wolken geboren
wordt
En in de duisternis met snelheid
sterft.

Van alles dat handelend uitvindt de
nieuwe omgeving der sterren
Of ook vergeet de kleine rivieren
der vriendschap
Naar de grote zee der bestemming.

Dit is de heilige wil van de stilte:
Alom met handen en voeten
aanwezig te zijn
Als lichtgevend water,
Als rustend zeil in het der zeeën
evenwicht,
Als witte wol aan het hart van de
mens,
Het zwarte schaap der schepping.

P. Snoek

Gedicht 0489: Ik heb hem gezien

Lied van Judas

Ik heb hem gezien
hij was al driekwart dood
ik moest mijn hoofd afwenden
jullie hebben hem kreupel geslagen
en wie moet de schuld dragen?
Ik deed 't voor ons bestwil!
kon ik hem dit lijden maar besparen!

Christus, ik weet dat je me niet hoort
ik deed alleen wat hij wilde
ik zou m'n land ervoor verraden
nu zit ik met de moord op jou
ik heb onschuldig bloed vergoten
en word door modder en slijk gesleurd!

Hoe moet ik van hem houden?
hij raakte, maar waarom?
hij is een man, gewoon een man
hij is geen koning, hij is precies hetzelfde
als iedereen die ik ken
hij maakt me bang!
Als hij straks dood is
laat hij mij dan in vrede
houdt hij ook van mij?
Bekommert hij zich om mij?

Mijn geest is in duisternis
God, God ik ben ziek
ik ben gebruikt!
en U wist 't al lang God
waarom hebt U mij uitverkoren
voor Uw misdaad!
voor Uw lage bloedige misdaad!
U hebt me vermoord!

Gedicht 0490: Eens werd een feestmaal toeberaid

Het feestmaal

Eens werd een feestmaal toeberaid:
Sint Petrus was een eeuwigheid

al burger van het hemelrijk
waarin wel duizend jaar gelijk

één dag zijn maar ook omgekeerd:
één en'le dag wordt daar geëerd

en zo genoten met elkaar
als duurt hij minstens duizend jaar-

nochtans dit keer een extra feest:
er was destijds veel zorg geweest

om Petrus (dat is evident)
voor ieder die de Schriften kent.

De dis kwam in een tel tot stand
met zoveel engelen bij de hand

zodat de Heer al binnentrad
er men het in de gaten had.
Verheugd begroetten zij elkaar:
"Dag Petrus, hier al duizend jaar?

Wat gaat de tijd toch razendsnel".
"Maar Heer, dat weet Gij zelf toch wel

U, die ook alle tijden schiep
toen gij het al in 't aanzijn riep;

hoe goed, dat Gij gekomen zijt,
zet U in al uw heerlijkheid."

Toch bleef de Heer nog even staan
en keek door 't altijd open raam

dat uitziет op het lief en leed
dat in de Schriften wereld heet.

"Help Mij eens, Petrus", zei de Heer,
"die man daar, wie is dat ook weer;

die kromme rug, dat slepend been,
zo diep ellendig en alleen."

"Mijn God", zei Petrus, "dat o Heer,
is Judas, op mijn woord van eer."

Toen sprak de Heer: "Als dat zo is,
wacht dan nog even met de dis,

houd hij zolang maar een sermoen:
Ik heb nog even iets te doen."

(naar een oude legende)

Gedicht 0491: Het glanzend zwarte water stroomde

Drieluik

Het glanzend zwarte water stroomde
zwijgend uit de nacht
Kringen werden zichtbaar
Draaiden
Bewogen
Als tranen in ogen
En zogen
Dampend 't daglicht op
En tussen
Dauwnatte oevers
Met druipende bomen
Lag een waas
Een winterse vacht.

En gele stralen kropen stiekem door de mist
Sluiers kleurden, dansten
nevels
vervlogen
Zon in water, blauwe lucht
Scherpe lijnen en bogen
Een pad
Langs bomen zonder blad
Hoorbare stappen
Een dag
Een rivier
Die wist en zag.

Het kille en heldere landschap kleurde dieper in
lage stralen, zilver water
Doofden
Glanzende schaduwen
Vingen vlak voor de nacht
De schittering
Van tranen zonder macht
Het pad was leeg
Wie
Las het bericht
Van

't Spiegelend schemerlicht?

van Opstal

Gedicht 0492: Het is niet vreemd dat men Hem

Echo's

Het is niet vreemd dat men Hem spreken hoort
wanneer de oceaan de branding brullen laat,
of wanneer de bries speelt in de platanen,
of wanneer de storm te keer gaat ik in de nacht,
maar,
wanneer ik Hem hoor in de herrie van de stad,
waar verre verwanten hun oren gesloten houden
en dansen op de klanken van de chaos,
dan moet ik Hem wel danken voor het onverwachte woord.

E een gebed stijgt op in mij net zolang
totdat ik mijn verrezen Heer ontmoet en meemaak.

A. Griffiths

Gedicht 0493: Het Onuitsprekelijke maakt ons eenzaam

Het Onuitsprekelijke maakt ons eenzaam,
Wijl wij het bij de naam niet noemen kunnen;
Het Nameloze maakt ons naamloos droef.
En zittend aan een eik zat Adam preevlend
Gelijk een bron die prevelt in de bosgrond,
Een bron van tranen zelf, een put van zuchten.
Genoemd was ieder ding, de eik, de linde,
En al het ruisende, de heg, de heester,
En het bewegende, de vlieg, de vlinder,
En het gestolde, steen en strenge rotsen,
En al het zingende, de beek, de roodborst,
En al wat kroop en al wat kwinkeleerde,
Maar het onnoembare bleef ongenoemd.
Het was te vinden niet op al zijn tochten,
Het was niet buiten in de verse wereld,
Het was niet binnen in zijn diepste zelf.

Hij daalde in zijn eigen afgrond neder,
Hij vroeg zijn handen en hij vroeg zijn voeten,
Hij vroeg zijn hartslag en hij vroeg zijn denken,
Zijn vleesgewordenheid vroeg hij om antwoord,
Zijn zielsverlatenheid vroeg hij om vrede.
Hij vroeg de leeuw, het luipaard en de hinde,
Hij vroeg het gras, de bomen en de blaadjes,
Hij vroeg het blauw van 't eerste morgenkrieken,
Het middaggoud, het purper van de avond,
De steen, de stronk, het stomme ondervroeg hij,
Maar wat hij ondervroeg was zelve vraag.

.....

En Adams hoofd viel sluimerend terzijde
En in zijn lichaam roerde ver en flauw
De vleesgeworden zucht naar antwoord: Vrouw.

Bertus Aafjes

Uit: In den beginne.

Gedicht 0494: Stilte is...

Het 'tijdje' -steeds te kort of te breed-

Stilte is...

'de Tijd' in plaats van 'het tijdje'.

Kairos in plaats van Kronos.

...Het 'tijdje'

-steeds te kort of te breed-

heeft z'n bladspiegel altijd vol

met belangrijke baan

met afgesproken afspraken

met geagendeerde agendassen.

En daar bovenop

interessante interessante...

Alles samen

een indrukwekkende ballon:

planbord, treingids, wekker,

verveling, de klok,

eindeloze beplichtingen.

En time is natuurlijk monnie:

monnie voor bonnie.

Na een 'tjdje'
doet de pijnstillert het
een tjdje.

*

De Tjd daarentegen
heeft al den tjd
avan komen en van gaan.
Zij groeit - ongemerkt -
de grassen
dwarsdoor het grind.

Zij zet luisterpunten
achter heur zinsneden
om te wachten
of iemand wat zeggen wil.

Want de Tjd
is bidden, bad, gebeden,
dat zich niet
van leven onderscheidt.
Duizend psalmen van monialen
van gregoriaanse pissebedden
onder vochtige plavuisen.

De Tjd:
Vinger in je mond.
Een slok water.
Leunen over het hek van de wei,
-je neusgedrukt
tegen het oneindig uitstalraam.

Voor haar intimi
houdt zij ruggelings
een besloten vernissage
van de stilleven
der scheuren in 't plafond.

De Tjd heeft het eeuwige leven.
Haar ogenblikken zijn zachte billen
zonder begin en zonder einde.

De Tijd heeft al den tijd.
Zij hangt met heur ellebogen
over de reling van de open brug.
En na 't sterven van de dag
bewaart zij geliefden
in elkanders schoot.
Zij is het rustig asemen
van dingen die bestaan

B.P. de Roeck

Gedicht 0495: Maak ons stil dan als het suizen van de nachtwind

Maak ons stil dan als het suizen van de nachtwind
in het donker gras,
een verre zomernacht -
een man lag wezend in het gras
en hij verstond uw komen -
maak ons stil
als het suizen der geheimen in ons bloed.

Maak ons stil als het trillen,
licht en sterk,
van een kabel die gaat breken.
zo trilt een dolk in hout.
Zo trilt ons hart
wanneer Gij nadert.

Maak ons stil dan
als het sterke dringen
van het goed verdriet,
dat door ons leven trekt
in fijne nerven,
maak ons stil
als het branden van tranen,
dat zwak maakt en wankel,
van geluk.

Maak ons stil dan
als het sidderend rechtstandig zweven
van een vlam -
zuiver staat zij,
bloem van pijn,

verslonden in het hoge feest der vernietiging -
wij allen wachten in het donker,
Vreemdeling,
tot Gij ons terugneemt in Uw branden,
U alleen behoort ons hart.

Jan van Schagen

uit 'Litanie van de Knar'

Gedicht 0496: Dat in de vloedgolf van de tijd

Dat in de vloedgolf van de tijd
jouw stem ons bereikt,
in nietigheid en pracht
van jouw genade spreekt.
Bekrachtig jouw volk.

Dat jouw woord
ons trots gebergte schokt,
ons diepst gesteente
vuur ontlokt.
Bekrachtig jouw volk.

Dat de woestijn van ons gemis
om jou bewogen is,
wij tot in het hart ontschorst
opengaan voor jou.
Bekrachtig jouw volk.

Gedicht 0497: De doorleefde stilte is

De doorleefde stilte is
de moeder van het gebed,
de bevrijding uit de ballingschap,
de bescherming bij vurigheid,
de behoedster van de overwegingen,
een wachtpost tegen de vijanden,
een kerker voor ons verdriet,
een vriendin voor onze tranen,
de vormster van ons doodsbesef,

de schilderes van de tucht,
de bedrijvige minnares van het oordeel,
de ondersteuning van de onrust,
de vijandin van de vrijblijvendheid,
de gezellin van de rustige adem,
de tegenstandster van de drang tot leraren,
de helpster van de kennis,
de vormster van de beschouwing,
de onzichtbare voortgang en de verborgen opgang ...
De minnaar van de stilte nadert God;
terwijl hij zich in het verborgene onderhoudt met Hem,
ontvangt hij Zijn licht.

Joh. Climacus (600 n. Chr)

Gedicht 0498: Nooit zal ik die nacht vergeten

Nooit zal ik die nacht vergeten, de eerste kampnacht,
die van mijn leven een lange, zevenmaal vergrendelde nacht heeft
gemaakt. Nooit
zal ik die rook vergeten.
Nooit zal ik de gezichtjes van de kinderen vergeten
wier lijfjes zich kronkelden onder een zwijgende hemel.
Nooit zal ik de vlammen vergeten die voor eeuwig
mijn Geloof verteerden.
Nooit zal ik die nachtelijke stilte vergeten
die mij voor eeuwig van het verlangen om te leven heeft beroofd.
Nooit zal ik die ogenblikken vergeten die mijn God
en mijn ziel vermoorden en mijn dromen,
die het aanzien van de woestijn kregen.
Nooit zal ik dat vergeten, zelfs niet wanneer
ik gedoemd zou zijn even lang te leven als God zelf. Nooit

Ellie Wiesel

uit: de Nacht

Gedicht 0499: Het leed kwam telkens op mij aan

Het leed kwam telkens op mij aan.
Onmogelijk om het af te weren

Met geen tranen te bezweren
'k Had het anders lang gedaan.

Toen ging het boven op me staan
Tot ik stil lag zonder wenen.
Duldend, wachtend moest ik leren.
En toen eerst is het heengegaan.
Dat is nu al een poos geleên.
Ik zie het nu van verre nog.
En ik begrijp niet, waarom toch
Ik toen zo leed met veel geweën.

1942

Titus Brandsma

Gedicht 0500: Wij spraken dan als volgt

Wij spraken dan als volgt:
stel dat het rumoer van het vlees stil is,
dat de beelden van de aarde, de wateren en de lucht stil zijn
dat het uitspansel stil is
en door niet meer aan zichzelf te denken zichzelf overstijgt,
dat de dromen en de openbaringen van de verbeelding stil
zijn,
dat alle taal, alle teken en wat ook maar wordt door voorbij te gaan
voor zo iemand geheel stil is-
want voor iemand die luistert zeggen al deze dingen:
Wij hebben onszelf niet gemaakt,
maar Hij heeft ons gemaakt
die blijft in eeuwigheid -
stel dat deze dingen, na dit gezegd te hebben, verder stil zijn,
omdat ze het oor richtten op Hem die hen gemaakt heeft,
en Hij alleen spreekt,
niet door hen, maar door zichzelf,
zodat wij zijn woord horen,
niet door een lichamelijke taal,
noch door de stem van een engel,
noch door het geluid uit een wolk,
noch door een raadselachtige gelijkenis,
maar hemzelf die wij beminnen in hen,
hemzelf zonder deze dingen te horen,
gelijk wij ons nu uitstrekken

en in een snelle gedachte de eeuwige wijsheid raken
die boven alles blijft-
stel dat dit blijft
en alle andere wijzen van zien, die anders zijn,
ons worden ontnomen
en dat dit ene zien zijn ziener mee zou sleuren, wegzuigen
en verbergen in dieper innerlijke vreugde,
zodat er een eeuwig leven is
van dezelfde aard als dit ene moment van inzicht
waar wij naar gehunkerd hebben
is dan niet het woord bewaarheid:
Treed binnen in de vreugde van de Heer?

Augustinus

uit: Belijdenissen

Gedicht 0501: Toen Jezus geboren was

Een verhaal en een lied voor Kerstmis 1969

Toen Jezus geboren was
in Bethlehem, in het land van Juda,
in de dagen van Herodes, de koning,
toen kwam, op een keer, in Jerusalem aan:
een stoet wijze mannen uit het oosten.
'Waar is de nieuwgeboren koning
van de Joden', vroegen zij,
'wij hebben zijn ster in het oosten gezien
en zijn gekomen om voor hem te buigen'.

Toen Herodes, de koning dit hoorde,
raakte hij in paniek,
en heel Jerusalem ook.
Hij riep uit heel het land
de priesters en de schriftgeleerden bij elkaar
en vroeg:
'Waar zal de messias worden geboren'.
Zij antwoordden hem:
'In Bethlehem, in het land van Juda,
want zo is voorspeld
door de profeet die zegt:

Jij, Bethlehem, in het land van Juda,
jij bent niet de minste onder de steden
in dit gebied,
want uit jou zal een leidsman voortkomen
die hoeden zal Israël mijn volk'.

Toen liet Herodes
de wijze mannen bij zich komen
in het geheim,
en vroeg hun heel precies naar het moment
waarop de ster verschenen was.
En hij stuurde hen naar Bethlehem
en zei: 'Probeer dat kind te vinden
en laat het mij weten
als gij het gevonden hebt,
dan kan ook ik naar hem toe gaan
en voor hem buigen'.

Toen zij de koning hadden aangehoord
vertrokken zij.
En zie, de ster die zij hadden geschouwd,
ging voor hen uit
totdat hij stil bleef staan
en -daar was het kind.

En toen zij de ster weer zagen
waren zij verheugd.
Zij klopten aan bij dat huis
en vonden het kind
en Maria zijn moeder,
en knielden neer en bogen voor hem.
Zij openden hun schatten,
boden hem geschenken aan,
goud, wierook, mirre.

Toen, in een droom, van godswege,
werd hun gezegd
niet naar Herodes terug te gaan.
Dus keerden zij terug naar hun land
langs een andere weg.

Toen dan de wijze mannen waren vertrokken
verscheen aan Jozef, in een nachtelijk visioen,
een engel van godswege,
en die sprak:

sta op, neemt het kind en zijn moeder
en vlucht naar Egypte,
en woon daar zolang ik het zeg,
want Herodes zal op zoek gaan naar het kind
om het te doden.

En Jozef stond op, in de nacht,
en met het kind en zijn moeder
vluchtte hij, naar Egypte.
Daar woonde hij tot de dood van Herodes,
opdat in vervulling zou gaan het woord
dat God door zijn profeet gesproken had:
Ik heb mijn zoon geroepen uit Egypte.

Toen koning Herodes bemerkte
dat hij door die wijze mannen genomen was,
ontstak hij in woede.
Hij stuurde een troep soldaten erop uit,
en in Bethlehem en heel dat gebied
liet hij alle jongetjes van twee jaar en jonger
vermoorden.

Toen ging in vervulling
dat woord
dat ooit was gesproken
door de profeet Jeremia:
stemmen worden in Rama gehoord,
schreeuwen en huilen,
Rachel weent om haar kinderen,
ontroostbaar,
omdat zij niet meer zijn.

H. Oosterhuis

VERHAAL EN LIED

de binnenkant van wat gebeurt
uitbeelden: verborgen zin, waanzin;
een woord doorgeven,
doorvertellen, verder zingen,
dat ooit werkzaam woord gebleken is;
hopen dat het ook nu
gehoor zal vinden,
licht uitstralen, bemoedigen,
te denken geven

('wij zijn het zelf'),
vragen oproepen
('wie ben ik zelf')

VERHAAL EN LIED

midden in gelaten zwoegen
en vertwijfeld protest
soms de enige mogelijkheid
om het visioen levend te houden
van een andere werkelijkheid:
wapens tot ploegscharen omgesmeed,
mensen die zich niet meer
oefenen voor de strijd.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0502: Je dacht dat deze wereld

WAPENHANDEL

'Je dacht dat deze wereld
anders was, en je bent er
nog altijd niet overheen
dat het gewoon deze wereld is',
zei ze tegen hem.
'Ik denk het nog steeds'
zei hij.

— — —

De wapenhandel is goed recht
bij meerderheid van stemmen vastgelegd
in wetten hardop opgezegd.

Nu Nato-leger blazende kater
loop als vermomde vrede als een godspook over het water
dank dank prevelt mijn zoon later.

En smeed mijn rechterhand en deze pen
om tot stenen spiesen, praat mij
om minister tot ik zelf een bom ben

en ten einde raad rust als een slang
en fluit en lispel in de gehoorgang
van mijn nieuwguinese naaste deze wildzang:

ruil, blote, uw twee rubberbomen tegen mijn
krater met vatikaanse tuinen en de kleine
voeten van je vrouw voor folianten europese poëzie
opdat wij allen één zijn.

Huub Oosterhuis

Gedicht503: Wij hebben een mond

Een lied aan de goden gezegd

Wij hebben een mond
maar kunnen niet spreken,
ogen en kunnen niet zien;
zij hebben oren
maar kunnen niet horen,
en een neus, maar ze ruiken niets
en hun handen kunnen niet tasten
en hun voeten kunnen niet gaan,
en uit hun kelen, uit hun kelen
komt geen geluid vandaan.

Psalm. 115

— — —

Gij zijt gij
onvergankelijk
in uw grondeloze licht
ontoegankelijk
luchtdicht in uw
loden stoelen
wie
zou verzuimen
kruipend u te groeten.

Gij met oren
die niet horen
lippen stom.

Goden van
geld als geld beduimeld
zijt gij
ver verleden
gulden snede.
gij houdt de bank
gij ruilt
het kleine voor het grote
en de krekkel en de vlieg
worden poeder
tussen uw poten

Gij met oren
die niet horen
lippen stom.

Uw gipsen neus
ruikt niet
uw diamanten
vingers hebben geen keus.
geen kans op hoop
voor u, geen ooit
en geen godweet.
gij staat in steen
uw droom
is geen stro breed.

Gij met oren
die niet horen
lippen stom.

Maar ik ben ander
ik en tegenspraak
elk ogenblik lukraak
ontworteld, sprieten gras
met plukken grond eraan,
plekje water in uw
ijzeren geschoeide hand,
doe hem open en
weg ben ik in het zand.

Gij met oren
die niet horen
lippen stom

ik verloren
gij met oren
lippen stom.

Tussen kiezels heen
gezakt en door
keisteen gewreven
word ik geloofd
ontveld, zoek,
voortgedreven
tot waar geen wolf
en geen geweer
en word een bron
onbuigzame rivier
nieuw leven.

Gij met oren
die niet horen
lippen stom.
ik geboren
buiten u om.

Huub Oosterhuis

Gedicht504: Zonnelied

Eigen tegenstemmen meevertaald.

U eeuwige
die verweg zijt en ongezien
u komen toe mijn zwijgen en mijn lied
alle verlatenheid en drift
mijn honger mijn verlangen
want gij zijt God
u komt het toe alleen
en niemand in verdriet in vrede
is bij machte u te noemen.

Onuitsprekelijk zijt gij
en goed
goed is de hand
die alles heeft geschapen
onzegbaar goed

is onze broeder zon
die elke dag maakt dat het dag is
die doorschijnend mooi
van licht en krachtig is
die ons met blindheid slaat
overweldigt troost opvrolijkt
levend maakt.

Ook goed en mooi is zuster maan
met al haar sterren
die gij van hemel hebt gemaakt
en goed als gij
is broeder wind
met al zijn wolkenvelden
en goed weer slecht weer en de lucht
waarin wij leven
nietig en gelukkig.

Gezegend is uw naam
om zuster water
die nuttig is en nederig
kostbaar en zuiver
om broeder vuur
die in de nachten brandt
lachend robuust en ongewis
om onze zuster
moedertje aarde
die de voeten draagt
die ons bestiert
en alle soort van vruchten
en kruiden geeft en bloemen
fonkelend.

Gezegend onbegrepen zijt gij
onvolprezen
om allen die terwille van uw liefde
meedogend zijn
die alle ziekte alle dorst verduren
gezegend zij die het uithouden
ongekroond
in deze wereld
zult gij hen kronen?

Vervloekt en onbegrepen
zijt gij

en gezegend
om onze zuster
de dood van het lichaam
geen levende ziel
die ooit haar kan ontvluchten
gezegend zijn allen
die zoeken naar u
de tweede dood
zal hen niet overkomen.

Dag mensen zegent en gedenkt
uw god en heer
en dankt hem en dient hem
in deemoed.

Huub Oosterhuis

Oorspronkelijke tekst: Franciscus van Assisi 13e eeuw.

Gedicht 0505: Die zegt God te zijn

Als er een God is die de mens liefheeft
dat hij nu spreke, nu.
Seneca, in Thyestes.

Jezus zei hun:
kunt gij de beker drinken
die ik drinken moet?
Markus 10, versus 39

— — —

Die zegt god te zijn
laat hij te voorschijn komen
wat hebben wij
aan een naam alleen
laat hij opstaan
dat wij hem zien
stem uit het vuur
wolk in de verte
zijn niet genoeg voor deze
aarde van scherven en rook
waar ons geen leven

gegund wordt.

woorden en wonderen
zijn er genoeg
en goden van goud en belofte
maar niet een god
als een hand die bevrijdt
iemand die doet wat hij zegt.

jij die zegt onze god te zijn
verborgen verblindend
onmogelijk jij
wat houd je af van de mensen.
Kun jij de slagen verduren
die mensen verduren
kun jij de beker drinken
die wij moeten drinken
ga je met ons in de dood?

Huub Oosterhuis

Gedicht 0506: Bomen schreeuwen niet, takken niet

Bomen schreeuwen niet, takken niet, grond niet;
zee, vogel, huilt niet; de wind niet, de stad niet.
Geen kreet komt uit de mond van de muren
rondom, van de ster, die lachende noodklok.

Enkel in mensen zijn monden gesneden,
harten gedompeld, opdat hij kan huilen,
slaan met lippen zwart van ontzetting.
Man, vrouw, koppen: bonk tegen de muur,

tegen de moord, de nacht, de verchroomde
machinerie van de goddelijke oorlog,
tegen de code van de terreur,
alles wat klein is verkwanselend.

Nu daar, dan elders, altijd hier,
weent om haar zonen de moeder,
weent de gerechte om zijn broeders,
omdat zij niet meer zijn.

Huilt als een bron een vulkaan in mensen
de mens om de mens, en schaamt zich
dat niet dit uur wij levend of dood
worden veranderd in vrede.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0507: Toen wel de aarde gemaakt was

Geboorte

Toen sprak de mens:
zij is het eindelijk
been van mijn gebeente
en vlees van mijn vlees.

Genesis 2, vers 23.

Toen wel de aarde gemaakt was
maar leeg en verborgen,
wegen en bergen waren er wel
maar geen voeten,
zeeën wel maar niemand
loopt op de golven

toen er geen komen en gaan was,
kijken, geen vluchtige
bomen en roestige twijgen en bloemen,
geen water,-
veld en vogel lagen verschroeid
en de zon
viel als een mes in de nacht
en achter de blinde
deur van de liefde dorsten de monden
naar niemand

toen er wel hemel was
maar geen hoogte geen handen
wolken wel en het vuur
als een damp om de dingen
maar nog geen bron als een stem
geen molen die maalt

en nog geen mens die zijn lippen strekt
en hongerend eet
liggende wacht als een oever
een huis op de stroom -
toen wel de wereld bestond
maar woest en verlaten.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0508: Uit vuur en ijzer zuur en zout

Nieuw bruiloftslied

Dan antwoordt zij, terwijl zij langzaamaan
druppelend water op de koffie giet
en zich de geur verbreidt: ik weet het niet.

Martinus Nijhoff, 1934.

En zij antwoordt, terwijl zij langzaam - aan
het drup'lend water op de koffie giet
en de damp geur wordt: een nieuw bruiloftslied.

Martinus Nijhoff, 1936

— — —

Uit vuur en ijzer zuur en zout
zo wijd als licht zo eeuwen oud
uit alles wordt een mens gebouwd
en steeds opnieuw geboren.
om ijzer in vuur te zijn
om zout en zoet en zuur te zijn
om mens voor een mens te zijn
wordt alleman geboren.

Om water voor de zee te zijn
om anderman een woord te zijn
om niemand weet hoe groot en klein
(-gezocht gekend verloren-)
om avond en morgenland
om hier te zijn en overkant
om hand in een andre hand

om niet te zijn verloren.

Om oud en wijd als licht te zijn
om lippen water dorst te zijn
om alles en om niets te zijn
gaat iemand tot een ander.
Naar verte die niemand weet
door vuur dat mensen samensmeedt
om leven in lief en leed
gaan mensen tot elkander.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0509: Nu nog met halve woorden

Liefde, liefde

Nu nog met halve woorden
hier en daar
kijkend in donkere spiegels
bijna waar
blijven wij vreemden die zien
en weer vergeten
doen in den blinde wat moet
maar ongeweten.
Dan eenmaal wordt
wat niet bestaat:
wij zullen open gaan
en zien en horen oog in oog
van mens tot mens verstaan.

Weten voorbij aan alle
angst en schijn
en liefde liefde zal geen
woord meer zijn.
Lichaam en zwijgen genoeg
en onze namen
rusten in licht als leeuw
en lam tesamen.
Dit woord is hard
het komt en gaat
en brengt de dood in jou.
Wie droomt zo'n lied ten einde toe,

twee mensen man en vrouw.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0510: Ergens komt een kind vandaan

Lied voor bijna iedereen

Ergens komt een kind vandaan,
van ver, van buiten, zonder naam;
het is nog niemand, spreekt geen woord,
heeft van de dood nog niet gehoord,
het huilt nog van geboortepijn
en weet niet wie het ooit zal zijn.

Dan roepen mensen jij jij jij
woon hier bij ons, woon hier bij mij,
de wereld wordt een huis voor jou
en liefde maakt een mens van jou.

Ergens moet een mens toch heen,
hij gaat zijn eigen weg, alleen,
en zoekt of in de wildernis
een bron van levend water is,
en luistert of een woord bestaat
waarin zijn toekomst opengaat.

Dan roepen mensen jij jij jij
woon hier bij ons, woon hier bij mij
het water is een bron voor jou,
de toekomst heeft een woord voor jou.

Niemand weet waartoe hij leeft,
waarom hij hart en handen heeft;
er is geen daarom, eens voorgoed,
maar enkel adem, vlees en bloed.
Zo leeft een mens tot in de dood
onooglijk klein, onzichtbaar groot.

Dan roepen mensen jij jij jij
wees hart en hand en mens voor mij,
wees waarom daarom groot of klein
de mens die jij alleen moet zijn.

Niemand weet wat leven is,
alleen dat het gegeven is,
van vuilnisbelt tot gouden troon,
aan vluchteling en koningszoon.
Wie leeft die maakt zijn eigen lied
en wie niet leeft verstaat het niet.

Laat ze maar roepen jij jij jij
wie leven wil die zingt zich vrij
wie leeft die maakt zijn eigen lied
wie niet leeft verstaat het niet.

God, altijd heeft dit
woord - dat - geen - woord is,
behalve n•g iets onnoembaars,
vrijheid betekent, stilte, liefde,
aandacht, respect, vervoering.
stilte woont daar
waar men stilte toelaat,
vrijheid daar waar men
om vrijheid vecht. En God?
'woont daar waar men hem toelaat',
weten de schriftgeleerden.

Een lied/liedje
in een kerk of in mijn eentje gezongen.
flarden vergezicht,
deur op een kier,
een nachtelijk visioen, een dagdroom,
soms even.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0511: De koperen fluit van de morgen

De fluitspeler

Wie leeft die maakt
zijn eigen lied
wie niet leeft
verstaat het niet.

— — —

De koperen fluit van de morgen,
de stemmen van het eerste licht,
en overal de dageraad
eenvoudig als de duiven -
het kleine jongetje werd er wakker van.
Hij deed zijn ogen open
en zag dat het mooi was.
Maar niemand die het zag
dan hij alleen.
Wie speelt er op de fluit,
vroeg hij zijn moeder.
Maar die wist het niet.
Hij luisterde en luisterde,
heel lang en diep -
wie speelt er op die fluit?
Maar ook zijn vader wist het niet.
Domme vader, zei het jongetje,
ik wil het weten.
Hij at zijn bord leeg
en ging op weg.
De bergen over, zei de weg,
al ben ik smal, ik zal je dragen.
Hij liep de hele dag de bergen over
maar vond hem niet.
Het werd nacht, en ergens ver weg
zaten de vader en moeder te huilen,
hand in hand.
Stomme vader dacht het jongetje,
waarom wist je het ook niet.
En de volgende dag,
daar was het weer, in de verte,
de koperen fluit van de morgen.
Die vind je niet meer terug,
zei jan en alleman tegen de vader,
die is verdronken in zee.
Het is wel treurig, maar ja.
Na heel wat jaren kwam hij terug,
op lange benen en met brede schouders.
Hij duwde een kar
en sleepte een boot mee,
zo kwam hij bij het huis
van zijn vader en moeder
dat leegstond.
Daar ging hij wonen.

Jij bent het niet,
zei jan en alleman,
jij bent verdrongen in zee,
dat is toch zo zeker als wat.
En ze gooiden de deur voor hem dicht.
Maar hij deed er het zwijgen toe,
zijn leven lang.
Je denkt zeker dat je hem gezien hebt,
spotten de mensen,
maar je bestaat allang niet meer,
dat weten we zeker,
en ze spuwden hem
als hij voorbijging.
De volgende dag
daar was het weer,
diep in de verte,
de koperen fluit van de morgen.
Maar niemand die het hoorde
dan hij alleen.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0512: Jij bent niets dan de lens

jij bent de lens

Jij bent niets dan de lens in de lichtstroom
je kunt ontvangen, geven en bezitten -
zoals de lens het licht ontvangt,
geeft en bezit,
meer niet.
Licht zijn
of in het licht zijn,
zelf niets meer zijn,
zodat het licht geboren kan worden,
zelf niets meer zijn,
zodat het geconcentreerd en verspreid kan worden.

Dag Hammarskjöld

Uit: Merkstenen

Gedicht513: Hoe schoon zijn de ongekunstenaarde boomen

Schoonheid

Hoe schoon zijn de ongekunstenaarde boomen, die
'k, herkenbaar uit elkander, in den hemel zie
geschoten staan, en dragende elk een beeltenis,
daar 't werken van Gods hand nog aan te vinden is!

Hoe schoon is, ongeschonden, in de zonnenkracht,
't wijduitgespreide bouwsel van de boomenpracht,
ten toppen uit gedreven, en, van dracht, alzoo 't
de Schepper eerst, beminnende uit zijn' handen goot!

Het was alzoo geschapen en, van God gemaakt:
waaromme, en laat ge 't, mensch, door u niet aangeraakt,
geworden, 't onverbeterbare en 't schoonste van
de schoonheid, daar geen menschenhand ooit aan en kan?

Guido Gezelle 1896

Gedicht 0514: Wij trekken rond Herodes' huis

Lied van de dwaze moeders

Wij trekken rond Herodes' huis,
de koning van de beulen
Hij hoort en ziet maar geeft slechts
voor alwie met hem heulen

Waar is mijn kind, waar schuilt mijn man,
waar zijn ze toch gebleven?
Herodes lacht, hij weet ervan
hij zelf heeft hen verdreven

Zal ooit die dwaze moederklacht
de ware wijsheid heten?
Zal ooit Herodes' man en macht
op aarde zijn vergeten?

Jan v. Opbergen

Gedicht 0515: wees niet wanhopig

Speciaal voor jou

wees niet wanhopig, als de hemel lijkt gesloten,
als je van ieder mens verlaten bent,
als je je hoofd zo dikwijls hebt gestoten
dat je geen blijdschap en geen vreugd meer kent,
als je verward bent in de leugen, het bedrog:
God is er toch? God is er toch?

Denk aan je doop. Toen heeft de Heer gesproken:
'Je bent mijn kind.' En of je wilt of niet,
al heb je elke dag je word gebroken,
toch breek Ik mijn belofte aan jou niet.
Ik zei het toen, Ik zeg het nu nog:
Ik ben er toch? Ik ben er toch?

Voel op je voorhoofd: daar brandt nog het water
dat teken was van mijn verbond met jou.
Dat gold voor toen, dat geldt voor nu, voor later,
al ben jij ontrouw, eeuwig is mijn trouw.
Denk niet wanhopig: 'God wat moet ik nog?'

Ik ben er altijd. Maar je moet Mij zoeken,
Ik zal je horen, vóór je roept tot Mij;
maar roep dan ook. Al lijkt je bidden vloeken,
Ik hoor je stem. Ik kom en maak je vrij.
Al is er niets, dat in je voordeel pleit
Mijn kind, Ik ben er toch. Voor jou. Altijd.'

Nel Benschop

Gedicht 0516: Een kind maakt zich los

Geboorte en dood

Een kind maakt zich los
uit de veilige holte
van de moederbuik,

het maakt zich vrij
om zelf mens te worden,
kome wat komt.

Pijn doet het baren,
golven pijn het loslaten
van dat stuk van jezelf
dat een nieuwe mens wordt
de uittocht van een kind.

Pijn doet aan een kind
het licht in de ogen
het geluid in de oren
de kou van de lucht.

Misschien is zo de dood:
een mens maakt zich los
uit het warme leven
uit het veilige weten,
en dringt zich een weg
naar het onbekende
buiten
kome wat komt.

Pijn doet het afscheid
loslaten van een mens
die je lief is geworden
die een stuk van jezelf was
de uittocht van een geliefde.

Misschien is zo de dood:
de gang waardoor wij
ons dringen,
naar vrijheid, nieuw leven,
kome wat komt.

(Uit: Een kring van mensen)

Gedicht 0517: Toen wel wij tweeën bestonden

Aan elkaar gesmeed

(gebed van man en vrouw bij hun huwelijk)

Toen wel wij tweeën bestonden,
maar woest en verlaten,
onze monden nog niet geraakt
door woorden en kussen van elkaar,

toen heeft uw adem ons aangeraakt
en aan elkaar gesmeed als man en vrouw.
Geef dat die liefde bloeien mag,
omdat wij ons leven op u hebben gebouwd.

Wij zijn als klei in uw handen, God,
want zonder liefde beginnen wij niets.
Houd ons dan bij elkaar in lief en leed
en maak ons open voor ieder ander.

Aan onze ouders denken wij, dankbaar:
geef ze het geluk dat ze verdienen,
dat ze in ons altijd blijven herkennen
de kinderen die zij hebben opgevoed.

Aan onze vrienden denken wij:
dat ze bij ons een open huis vinden,
een hand van vriendschap zoals uw hand
die mensen samenbrengt in vrede.

Aan ons werk denken wij:
dat wij daar van mens tot mens
vrede en welzijn mogen brengen.

Voor uw kerk bidden wij:
dat mensen er in woord en gebed,
in lied en werk
uw woord vinden bij elkaar.

Voor heel deze wereld bidden wij,
dat er vrede mag zijn, overal,
dat mensen en volken geen dikke muren,
maar open poorten bouwen voor elkaar.

(Uit: Een kring van mensen)

Gedicht 0518: Vrede, geluk, vreugde en toekomst

Vrede, geluk!

Vrede, geluk, vreugde en toekomst
over de weg van deze twee.
Woorden van trouw, hoop en verwachting
en onze vriendschap met hen mee.
Vrede, genade, God om je heen,
een leven, lang en goed,
met ons en iedereen!

Jij die ons kent, Jij die ons aanvoelt,
Jij die de hele wereld draagt:
kom naar ons toe, leer ons te leven,
help ons te zien wat ieder vraagt,-
tijd om te leven, kans om te zijn,
een plek om nu en ooit
gezien, aanvaard te zijn.

Jan van Opbergen

Gedicht 0519: Maar ongelijk is er pas

Ongelijk

Maar ongelijk is er pas
door wat ik ervan vind...

Jan is Marij niet
en Marij is geen Jan
hij kan goed vissen
en zij is niet te missen
bij drie in de pan.

Wat is een verschil
en wat is ongelijk?
Een verschil bestaat gewoon
dat weet ieder kind
maar ongelijkheid is er pas
door wat ik ervan vind ...

Want iemand die goed rekent
dat vinden wij een wonder

en iemand die alleen graag tekent
die krijgt op zijn donder.
Maar iemand die kan rekenen
die is toch niet meer waard
dan iemand die kan tekenen
of heel goed spijkers slaat?

Wat is een verschil
en wat is ongelijk.
Een verschil bestaat gewoon
dat weet ieder kind
maar ongelijkheid is er pas
door wat ik ervan vind...

Mensen zijn niet ongelijk
en meer en minder waard
maar om de verschillen die er zijn
worden ze zo gemaakt:
die is stom en die is gek
en die krijgt minder geld
en als je ook nog baanloos bent
dan ben je uitgeteld!

Gedicht 0520: Vreemdeling, verdwaald in de mist

Vreemdeling

Vreemdeling, verdwaald in de mist.
Eenzaam staat daar de struik, ligt de steen.
Geen boom ziet, dat er nóg een is.
En ieder mens is alleen.

Vrienden waren ooit om mij heen,
toen ik zag in het licht wat ik wist.
Met de wereld van toen verdween
gezicht na gezicht in de mist.

Het is waar: geen mens wordt ooit wijs
die het donker niet kent in zichzelf,
dat zo onontkoombaar verrijst
en alles scheidt met geweld.

Vreemdeling, verdwaald in de mist.

Al wat leeft gaat in eenzaamheid heen.
Niemand weet wie een ander mens is.
Want ieder mens is alleen.

Hermann Hesse -

vertaling Jan Duin

Gedicht 0521: Om aan te komen op het punt

Om aan te komen op het punt
dat je nu nog niet kent
ga langs de weg die heet
weg van de onbekende -
om te bezitten wat
je nu nog niet bezit
ga langs de weg die heet
weg van bezitlozen -
om aan te komen op de plek
waar je nu nog niet bent -
ga over de weg
waarover je nu nog niet gaat -
en wat je niet weet is
het enige dat je wel weet -
en wat je nu bezit is
wat je niet bezit -
en waar je nu bent
ben je niet

(naar T.S. Eliot)

Gedicht 0522: In de morgen

Schepping 1

In de morgen
zal ik geboren worden,
vliezen mist om mij heen.
Zon doet ze breken,
licht begint.

Ik kan er niet tegen.

Des middags zullen
de dieren komen
snuffelend, likkend.
Ik word meegenomen -
en aan hun stromen
doen ze mij drinken.

Ik beweeg.

Des avonds pas
zullen er mensen zijn.
Een man het laatst: mijn vader.
Achter zich latend
drooggelegd land.

Ik hoor een naam,
ik word herkend.

Ik leef.

Zo wordt het avond,
eindelijk.

Gedicht 0504: Ik heb hier geen hoog loon gevraagd

(bij een afscheid)

Dagloner

Ik heb hier geen hoog loon gevraagd,
ik heb me hier niet rijk gerekend -
ik heb alleen mijzelf betekend,
en hebt u aan Gods woord gewaagd.

Ik stuurde in dit land de ploeg
van woorden door nog natte bodem:
dat God gewoner is en groter,
dat hij die draagt ook ons verdroeg.

Slechts één ding vroeg ik telkens: kracht,
te dulden dat ik ben geboren

in tijden, dat wij veel verloren -
geduld toch maakt ook stenen zacht.

Het oogsten maak ik niet meer mee -
maar nooit wordt dit land nog bedolven
onder de hemelhoge golven,
want niet meer neemt en doodt de zee.

Gedicht 0524: Paradijs, ik heb getracht

Schepping 2

Paradijs,
ik heb getracht te schrijven:
wat het is.

Maar geen woord wou beklijven.
Een vogel werd een vis,
een mens een beest,
vrede vrees.

Beweeg je niet -
en hoor wat je niet ziet;
wind van land
naar de overkant.

Dat is het paradijs.
Geen grens dan de lucht.
En de wind als een brug
naar huis terug.

Vergeef in Godesnaam wat ik
er van heb gemaakt
in een onbewaakt
ogenblik.

En die ik liefheb -
laat zij mij vergeven,
om wat ik heb gemaakt,
om wie ik heb geraakt.

Want van eb
en vloed gaat het leven.

Gedicht 0525: De vrijheid is voor de mensen

De vrijheid smaakt naar pijn

De vrijheid is voor de mensen
de vrijheid bestaat in taal
de vrijheid is voor de mensen
wij spreken elkander toe

met vogels valt niet te praten
de maan is koud als een vis
met vogels valt niet te praten
zon is een zwijgzaamheid

maar mensen worden geroepen
elk aan zijn eigen naam
maar mensen worden geroepen
ter zake van ja en nee

er zijn er niet veel die zeggen
wij delen dezelfde tijd
er zijn er niet veel die zeggen
wij breken hetzelfde brood

de meesten willen alleen maar
een uur lang hetzelfde bed
de meesten willen alleen maar
een uur lang elkaar te lijf

zij zeggen mijn brood en mijn adem
ze slikken de woorden in
zij zeggen mijn brood en mijn adem
zij eten en slapen alleen

ik heb in mijzelf gesproken
ik ademde enkelvoud
ik heb in mijzelf gesproken
en nu zijn de anderen dood

want vrijheid is voor de mensen
wat lucht voor de vogels is
en vrijheid is voor de mensen

wat water is voor een vis

en vrijheid bestaat in woorden
die brood geworden zijn
stemmen die zijn gebroken
en bloed dat is vergoten
de vrijheid smaakt naar pijn.

Guillaume van der Graft

Gedicht 0526: Ben jij mijn schaduw

Mens en mens

Ben jij mijn schaduw
als de zon haar hitte spreidt?
Ben jij mijn steunen stut
wanneer mijn voet uitglijdt?
Ben jij mijn hulp, mijn wederwoord
dat mijn geluk bekoort!?

Ik ben het antwoord
waar jij telkens weer om vraagt.
Ik ben er altijd bij
als jij je laten draagt.
Ik ben voor jou een schaduwbeeld
dat zonder jou niet bestaat.

Als in een spiegel
tonen jouw ogen mijn gezicht.
Om jou bewogen
tonen mijn ogen jouw gezicht.
Leven is licht.

Gedicht 0527: Waarom heeft een mens soms pijn

Vragende mens

Waarom heeft een mens soms pijn?
Omdat mensen wolven zijn:
koud, gemeen, verscheurend hard,

haat die alle liefde tart.

Dan denk je: God is dit het nou,
wat Jij de mensen geven wou?

Waarom staat een mens alleen,
zonder vrienden om hem heen?
Moe, verbitterd, star en stug,
valt hij op zichzelf terug.

Dan denk je: God is dit het nou
wat Jij de mensen geven wou?

Waarom heeft een mens verdriet?
Omdat hij 't 'waarom' niet ziet.
Schreeuwend van verslagenheid
raakt hij alle houvast kwijt.

Dan denk je: God is dit het nou
wat Jij de mensen geven wou?

Waarom is een mens soms bang?
Omdat hij een leven lang
doodsbenauwd zichzelf niet geeft
en beseft: 'Ik heb nooit geleefd..'

Dan denk je: God is dit het nou
wat Jij de mensen geven wou?

Eens is er een mens ontwaard
die zichzelf niet heeft gespaard.
Iedereen zag Hij als vriend:
te goeder trouw of onverdiend.
Dwars door diepe eenzaamheid:
angst en pijn en zware strijd
maakte Hij zichzelf heel klein
om toch maar dichtbij te zijn.
Gevend tot het einde toe.
Vraag je nu: waarom en hoe?
Omdat Hij steeds heeft voorvoeld:
Daarvoor is een mens bedoeld

Dan denk je: God dit is het nou
wat Jij de mensen geven wou!!

Jeroen Zijlstra

Gedicht 0528: Wie werkelijk gelooft is als een vogel

Afscheid van de vogels

Wie werkelijk gelooft is als een vogel.
De grote boom Gods die de wereld is
staat voor de naderende duisternis,
de vogels zingen Godlof in den hoge.

Ze zijn er zeker van dat morgenvroeg
de zon weer schijnen zal, de zon weer schijnen,
alles weer met de wereld in het reine,
een dag, een handvol leven is genoeg.

De vogels leven zonder aarzeling.
Kon ik mij zo volkomen overgeven
aan wat mijn roeping is, toekomst of niet!

Want ik geloof toch in de God van 't leven
die sterfelijk over de aarde ging?
Maar ik ben altijd kleiner dan mijn lied.

Guillaume van der Graft

Gedicht 0529: Ze wacht

Ze wacht
op haar dochter, weggenomen
door soldaten en verkracht.

Ze zegt
dat haar zoon terug zal komen
na het einde van 't gevecht.

Ze hoopt
dat haar man werk heeft gekregen
en nu brood en kleding koopt.

Ze zal

blijven staren naar de wegen,
maandenlang doet zij het al.

Zolang
zij kan wachten, kan zij hopen.
Niet meer wachten, maakt haar bang.

Gedicht 0530: Droom van vriendschap

Droom

Droom van vriendschap voor de rest van je dagen
Droom van een einde aan alles wat scheidt
Droom van een leven in goede gezondheid
Droom dat armoede niet meer bestaat
Droom van een tijd zonder oorlog en strijd
Droom van de liefde en droom van de vrede
Droom dat gerechtigheid overal heerst.
Maar als je droomt, droom dan niet in je bed,
maar met de hand aan de ploeg, en bid
dat God je de krachten geeft om te werken
en de moed voor je droom te sterven.

Gedicht 0531: Dat onmogelijke rijk

Dat onmogelijke rijk
is niet van hier,
niet van de groten,
niet van de goudgerande machtigen,
niet van hen
die zetelen op geld.

In dat onmogelijke rijk
ligt de macht
in handen van de armen,
wordt de gemartelde gekroond,
wordt geluisterd
naar hen die vrede brengen,
wordt niet getwijfeld
aan de goede trouw van hen
die vergeving schenken.

In dat onmogelijke rijk
heerst alleen
de liefde.

Gedicht532: Liefde daar is dat woord

Liefde

Liefde
daar is dat woord
herken je het?

Ik heb veel, weet je
ik ben rijk
mijn kennis groeit iedere dag
psychologisch
doorgrond ik de mens.

Ik ben iets
vergis je niet in mij
respecteer mij
mijn woorden kunnen je breken
geheimen worden mij gegeven
en mijn invloed
reikt verder dan je denkt
ik heb macht.

Maar als er geen liefde is
is er niets.

Ik sta er goed voor,
met mijn middelen
kan ik hongerigen voeden
oorlogswezen een thuis geven
verminkten laten behandelen
als ik mij opoffer
leven velen door mij.

Maar als er geen bewogenheid is
is er niets.

Liefde is meer dan ikzelf
ze deelt
ze huilt om de pijn van een ander
liefde lijdt mee in het lijden
dichtbij - veraf.

Liefde is nooit hard
maar zoekt naar woorden
is stil
verdraagzaam.

Liefde kent zichzelf
en is zeker niet blind.
Liefde is open
zelfs voor de harde mening
van een tegenstander,
ze leert van alles
uit alles
en is waarheid.
Liefde vecht
legt zich niet neer
en verdooft
maar gaat door met het hopeloze.

Zegt ja
vaker dan nee
en nee
tegen het ja
van onrecht.

Er is veel waarom,
veel niet begrijpen
machteloosheid
aan de kant staan,
maar eens
kijk ik in de spiegel
en zie mezelf in nieuwheid
stralend door vredevuur -
daar wacht ik op.

Nu is er alleen
hoop-geloof-liefde
dat is genoeg.

Gedicht 0533: Ik trek mijn schoenen uit

De bidstoel

Ik trek mijn schoenen uit
- mijn ambities,
doe mijn horloge af,
- mijn planning,
zet mijn bril af,
- mijn visies,
leg mijn pen weg,
- mijn werk,
leg mijn sleutels neer,
- mijn zekerheid,
om alleen te zijn met Jou,
de enige ware God.

Nadat ik met Jou ben samengewoest
trek ik mijn schoenen aan
om te gaan in jouw spoor,
doe ik mijn horloge om
om te leven in Jouw tijd,
zet ik mijn bril op
om te kijken naar Jouw wereld,
steek ik mijn pen bij me
om Jouw gedachten op te schrijven,
pak ik mijn sleutels op
om Jouw deuren te openen.

G. Kings

Gedicht 0534: Dit wordt het laatste gedicht

Dit wordt het laatste gedicht wat ik schrijf,
nu het met mijn leven bijna is gedaan,
de scheppingsdrift me ook wat is vergaan
met letterlijk de kanker in mijn lijf,

en, Heer (ik spreek je toch maar weer zo aan,
ofschoon ik me nauwelijks daar iets bij voorstel,
maar ik praat liever tegen iemand aan dan
in de ruimte en zo is dit wel

de gemakkelijkste manier om wat te zeggen),
hoe moet het nu, waar blijf ik met dat licht
van mij, van jou, wanneer het vallen, weg in

het onverhoeds onnoemelijke begint?
Of is het dat jij me er een onverdicht
woord dat niet uitgesproken hoeft voor vindt.

Hans Andreus

Gedicht535: Je bent ook een van de twaalf

Roeping

Je bent ook één van de twaalf,
je taal, je hartslag verradt je -,
je hebt met de Heer gewandeld,
je bent tweeduizend jaar oud!
Hij heeft je gevonden, gevoed,
gebroken, vermenigvuldigd,
dagelijks brood voor je broeders.
Hij noemde je naam: liefde!
Leef, maar je bent toch niet meer van jou!
je bent Zijn geluk, uitgezonden voor wonderen.
Hoor, de blinden luid kreunen om Licht,
Zie, de doven staan dicht om je heen.
De bezetenen herkennen je stap
en de doden dromen nog steeds van jou
en het water wacht in de kruiken.
Jouw woord zal de harten doen splijten,
jouw komst zal de boom vrucht doen dragen,
en zelf ben je de Hemelpoort.
Nu dan, kijk omhoog!
De wind waait waar hij wil,
je hoort zijn ruisen in de bomen,
de naam vaart voor de wereld.
Dit is het teken:
je moet leven voorgoed,
want de velden staan zwart van de mensen.
Dit is het teken:
je moet leven voorgoed,
en de wereld staat wit van de angst.

Vraag nu maar niets,
je moet geloven, voorgoed,
en het vuur van de stilte doorstaan.
Mensenzoon worden,
een stad om te wonen,
een plaats om steeds thuis te komen,
een taal de iedereen spreekt.
God zal je leiden,
een stok voor je snijden,
Hij zal je mantel gaan weven,
Hij is de weg die je gaat.
Wie ben je toch,
dat ik dit zeg?

Huub Oosterhuis

Gedicht 0536: Door het raam zie ik

DE OVERKANT

Door het raam zie ik
een vrouw haar kind slaan
de man komt thuis en slaat zijn vrouw
ik sta en kijk

Ze zijn nu bij de burens
een veldslag huisraad
vliegt door ruiten
ik sta en kijk

Het huis vat vlam
en ook het huis ernaast
er liggen doden in de tuin
ik sta en kijk

Kinderkreten sterven weg
de overkant is een ruïne
uit een puinhoop steekt een hand

Ik keer mij af en
ga naar binnen
ik schrijf een giro uit

Lizzy Sara May

Gedicht 0537: Er is een licht dat de wind uitgedoofd geeft

Psalm

Opgedragen aan Karl Kraus

Er is een licht dat de wind uitgedoofd geeft.
Er is een kroeg op de hei die een dronkaard 's middags verlaat.
Er is een wijnberg, verbrand en zwart met gaten vol spinnen.
Er is een ruimte die ze met melk hebben gewit.
De waanzinnige is gestorven.
Er is een eiland in de Zuidzee,
Om de zonnegod te ontvangen.
Men roert de trommels.
De mannen voeren oorlogsdansen uit.
De vrouwen wiegen de heupen
in slingerplanten en vuurbloemen,
Als de zee zingt. O ons verloren paradijs.

De nimfen hebben de gouden bossen verlaten.
Men begraaft de vreemde.
Dan begint een glinsterregen.
De zoon van Pan verschijnt in de gestalte van een grondwerker,
Die de middag op het gloeiende asfalt verslaapt.
Er zijn kleine meisjes op een erf in jurkjes
vol hartverscheurende armoede!
Er zijn kamers, vol met akkoorden en sonates.
Er zijn schimmen die elkaar voor
een geblindeerde spiegel omarmen.
Achter de ramen van het hospitaal
verwarmen zich genezenden.
Een witte stoomboot op het kanaal
voert bloedige plagen aan.

De vreemde zuster verschijnt
weer in iemands kwade dromen.
Rustend in het hazelaarsbosje
speelt zij met zijn sterren.
De student, misschien een dubbelganger,
kijkt haar door het raam lang na.
Achter hem staat zijn dode broer,

of hij loopt de oude wenteltrap af.
In het donker van bruine kastanjes verbleekt
de gestalte van de jonge novice.
De tuin ligt in de avond. In de kruisgang
fladderen de vleermuizen rond.
De kinderen van de huismeester staken
hun spel en zoeken het goud van de hemel.
Slotakkoorden van een kwartet.
De kleine blinde loopt bevend door de laan,
En later gaat haar schim op de tast langs
koude muren, omgeven door sprookjes en
heilige legenden.

Er is een lege boot die 's avonds het zwarte kanaal afdrijft.
In het duister van het oude asiel vervallen menselijke ruïnes.
De dode wezen liggen bij de tuinmuur.
Wormen druppelen van hun vergeelde oogleden.
Het plein voor de kerk is somber
en zwijgzaam, als in de kinderdagen.
Op zilveren zolen glijden vroegere levens voorbij
En de schimmen der verdoemden
dalen naar de zuchtende wateren af.
In zijn graf speelt de witte magiër met zijn slangen.

Zwijgzaam boven de schedelplaats
openen zich Gods gouden ogen.

Georg Trakl

Gedicht 0538: De herfst komt donker en vervuld van vruchten

De herfst van de eenzame

De herfst komt donker en vervuld van vruchten,
Vergeelde glans van mooie zomerdagen.
Uit dood omhulsel treden blauwe luchten;
De vlucht der vogels gonst van oude sagen.
Geperst is nu de wijn, de milde zuchten
Vol zachte antwoorden op donkere vragen.

En hier en daar een kruis op kale heuvel;
In 't rode bis een kudde die verdwaalde.
de wolk trekt heen over de vijverspiegel;

Nu rust de landman die hier kalm gebaarde.
Heel zachtjes raakt de blauwe avondvleugel
Een dak van stro, verdord, de zwarte aarde.

Dra nestelen sterren in moede brauwen;
In koele kamers komt een stil verglijden,
Zacht treden er engelen uit de blauwe
Ogen der geliefden die teerder lijden.
Het ruisen riet, invalt een benig grauwen
Wanneer zwart dauwdruppels van wilgen glijden.

Georg Trakl

Gedicht 0539: O, de zwarte engel die stil

Aan een vroeggestorvene

O, de zwarte engel die stil uit het binnenste van de boom trad,
Toen wij tere speelkameraden in de avond waren,
Bij de rand van de blauwige bron.
Rustig was onze tred, de ronde ogen in de bruine koelte van de herfst,
O, de purperen zoetheid der sterren.

Hij echter liep de stenen trappen van de monniksberg af,
Een blauwe glimlach op het gelaat en wonderlijk verpopt
In zijn stillere kindertijd, en stierf;
En in de tuin bleef het zilveren gelaat van de vriend achter,
Luisterend in het loof of in het oude gesteente.

Ziel zong de dood, de groene ontbinding van het vlees
En er was het ruisen van het bos,
De vurige klacht van het wild.
Steeds klonken uit schemerende torens de blauwe klokken van de avond.

Het ogenblik kwam dat hij de schaduwen zag in de purperen zon,
De schaduwen van het bederf in kale takken;
Avond, toen bij schemerende muur de merel zong,
De geest van de vroeggestorvene stil in de kamer verscheen.

O, het bloed dat uit de keel van de klinkende vloeit,
Blauwe bloem; o de vurige traan
De nacht in geweend.

Gouden wolk en tijd. In eenzame kamer
Vraag jij vaker de dode te gast,
Wandelt in innig hesp[rek onder olmen de groene rivier langs.

Georg Trakl

Gedicht 0540: Slaap en dood, de duistere adelaars

Klacht

Slaap en dood, de duistere adelaars
Omruisen nachtlang dit hoofd:
De gouden beeltenis van de mens
worde verslonden door de kille golf
Van de eeuwigheid. Op ijzige klippen
Slaat het purperen lichaam te pletter
En de donkere stem klaagt
boven de zee.
Zuster van stormachtige melancholie
Zie een angstig bootje verzinkt
Onder sterren,
In het zwijgend gelaat van de nacht.

Georg Trakl

Gedicht541: 's Avonds klinken de herfstige bossen

Grodek

's Avonds klinken de herfstige bossen
Van dodelijke wapens, de gouden vlakten
En blauwe meren, waarboven de zon
donkerder wegrolt; omsluit de nacht
Stervende soldaten, de wilde klacht
Van hun gebroken monden.
Maar stil vloeit in het weidedal
Het vergoten bloed bijeen, rode bewolking,
Waar in een toornende God woont, maanachtige koelte;
Alle straten monden uit in zwarte ontbinding.
Onder gouden takken der nacht en sterren
Wankelt de schim van de zuster door het zwijgende woud,

Om de geesten der helden te groeten, de bloedende hoofden;
En zachtjes klinken in het riet de donkere fluiten van de herfst.
O trotsere droefheid! Jullie ijzeren altaren
De hete vlam van de geest voedt vandaag een geweldige smart,
De ongeboren nakomelingen.

Georg Trakl

Gedicht 0542: Geloven is niet afwachten

Geloven is niet afwachten
geloven is niet dromen
geloven is met grote inspanning
vandaag strijden voor morgen
geloven is als het slaan van een sikkel
geloven is de helpende hand bieden
geloven is niet leven uit een herinnering
die tot het verleden behoort

Laten we geen graan verwachten
als we niet hebben gezaaid
Laten we niet verwachten dat een boom
vruchten 'geeft' als we niet hebben gesnoeid
we moeten ons erom bekommeren
we moeten hem begieten
zelfs als onze botten pijn doen

Laten we niet dromen over wat voorbij is
Dat heeft de wind meegenomen
een bloem die vandaag bloeit,
verwelkt
al de volgende dag
er moeten ieder moment nieuwe
bloemen opengaan

Geloven is niet afwachten
geloven is niet dromen
geloven is met grote inspanning
vandaag strijden voor morgen
geloven is als het slaan van een sikkel
geloven is de helpende hand bieden
geloven is niet leven uit een herinnering
die tot het verleden behoort

Laten we de duisternis uitbannen.
laten we de angst begraven
laten we de wolken die het licht verbergen
opzijschuiven
we moeten helder en duidelijk
kunnen zien
want de weg is lang.

En we hebben geen tijd meer om
ons te vergissen
we moeten voorwaarts gaan
zonder uit de pas te raken
we moeten de aarde besproeien met
het zweet van hard werken
er moeten ieder moment nieuwe
bloemen opengaan.

Lluis Llach

Gedicht 0543: De zon speelde op het mondstuk

In verband met Pinksteren

De zon speelde op het mondstuk
van de morgen
de steden gingen bloeiend open
als merktekens van leven en bestaan
alles was zeker ten ondergegaan
als er niet een wolk was geweest
als niet zelf de heilige geest
was gedaald over bloemen en mensen
over korte dorpen en lange wensen
over verschijnselen en
over een boerenhoeve
over een eenzame deerne
die in een stedelijk hotel
zich haastig kleepte met nieuwe kleren.

Alles was anders geworden
als niet een brok als een ijsschots
in mijn keel was gekomen
als niet alle gevallen en voorvallen

naar de hemel verwezen
terwijl de mensen te zeggen
begonnen
wij zijn voor dit bestaan gewonnen
wij houden van de ark van de kerk
met werkmannen, liefvrouwen en
vogels genade
het schip van de kerk
vaart binnen de haven van de hemel
wij houden gewoon van de wereld met
sprekende tongen van licht met
de dwaalstreep van de nacht
alles was anders geworden
met menselijke stemmen:

o Heilige Geest
daal over ons neer
vanaf de heuvels van uw kennis
vanaf de bergen van uw wijsheid
heilige geest schrijf
langs de zandwand van de tijd
wij spreken weerbarstige woorden
wij willen leven
binnen uw aanwezigheid.

Jan Boelens

Gedicht 0544: Als wij niet meer geloven dat het kan

Wie dan wel?

Als wij niet meer geloven dat het kan
Wie dan wel?
Als wij niet meer vertrouwen op houden van
Wie dan wel?
Als wij niet meer proberen
Om van fouten wat te leren
Als wij 't getij niet keren
Wie dan wel?

Als wij niet meer zeggen hoe het moet
Wie dan wel?
Als wij niet meer weten wat er toe doet

Wie dan wel?
Als wij er niet in slagen
De ideeën aan te dragen
Voor een kans op betere dagen
Wie dan wel?

Als wij niet meer geloven dat het kan
Wie dan wel?
Als wij niet meer komen, met een plan
Wie dan wel?

Als wij er niet voor zorgen
Dat de toekomst is geborgen
Voor de kinderen van morgen
Wie dan wel?

Als wij onszelf niet dwingen
Een gat in de lucht te zingen
Waar zij in kunnen springen
Wie dan wel?

Paul van Vliet

Gedicht 0545: De maan vloeit in de

Slaapliedje voor het kind zonder thuis

De maan vloeit in de
rivier de stad door.
Onder de brug
droomt een kind van vliegen.

De stad sluit hem in,
een ijzeren kooi.
Het kind wordt oud
zonder van spelen te weten.

Hoevelen lopen er van huis weg
zoals jij?
Als er geld is kan liefde
gemakkelijk gedijen.
Maar bitter zijn de dagen als er
geen geld is.

Niemand zal schreeuwen
ga slapen, m'n kind.
Het leven is hard,
je hebt je rust hard nodig.

Vier andere kinderen
zullen je warm houden.
De maan vloeit in de rivier de stad
door.

Victor Jara

Gedicht 0546: Zonnekind- zij licht de dag open

In de tram

-zonnekind-
zij licht de dag open
op vleugels van haar ongeduld

twee ogen durven nog geloven
dat de tram h r wereld kent

wij rijden van hier naar ginder
van mamma naar straks plezier

met dit kleurstift teken ik opa
wacht! nee hier

zij praat de morgen wakker

een vrouw licht in haar jas

om het hondje dat in een tas
geen plaats innam maar n£ plots
blaft

naar het meisje dat als een
lichte vlinder snel heel deze nieuwe
dag innam

Lia Barbiers

Gedicht 0547 Hee kleine meid op je kinderfiets

Fiets

Hee kleine meid op je kinderfiets
de zon draait steeds met jou mee
hee kleine meid op je kinderfiets
de zomer glijdt langs je heen
met je haar in de wind
en de zon op jouw wangen
rij je me zomaar voorbij

Hee kleine meid op je kinderfiets
je lacht en je zwaait naar een zwaan
en de vijver weerspiegelt jouw witte jurk
en het riet fluistert je naam
en het zonlicht speelt
in de draaiende wielen
schitterend strooi je met licht

Hee lieve meid op je kleine fiets
als een witte stip in het groen
slingert jou blinkende kinderfiets
zich dwars door het zomerseizoen
en je rijdt maar door
en je fiets wordt steeds kleiner
plotseling ben je weer weg.

Ralph Mc Tell/Rob Crispijn

Gedicht 0548 Ik vond twee oude professoren

Late Pinkster

Ik vond twee oude professoren,
de ene grijs, de andere kaal,
geheel in het bestaan verloren
van droge stof en schilfers taal.

Zij voegden zwijgzaam met

penselen
fragment aan rafelig fragment,
geen zucht kwam uit hun stroeve
kelen,
geen kuchje uit hun kakement.

Maar het gesnipperde ging spreken,
de lieden, alle waardigheid ten
spot,
zag ik de tranen uit de ogen
breken,

een kreet ontkwam hun dorre
strot,
uit pulver groeide taal en teken,
uit stof en as de stem van God.

Jaap Zijlstra

Gedicht 0549: Boom - daad van warme gronden

Spreken en Zwijgen

'Boom - daad van warme gronden, jouw stam verheft zich
stijl, lucht-splijtend, en is toch rond, een teken Gods. En
boven jou de heilige bladerkroon, uit de diepte opgehoopt.
Hij wiegt zachtjes als Gods droom, ik sta voor je en peins,
boom, boom, boom! En ben in louter benauwenis, brand en
snikken'.

Dit gedichtje (vertaald uit het Duits) stamt van de dichter
Arno Nadel, die in Auschwitz werd vermoord). Het is net
als Ps. 103 en 104 een loflied op de schepping. In de laatste
regel van het gedichtje maakt zich plots een ander gevoel
van de dichter meester. God spreekt in de natuur. Het is
echter een zwijgend spreken, dat aan de dreiging van de
geschiedenis geen einde heeft gemaakt.

Gedicht 0550: Wanneer hun einde nadert

Afscheid nemen

Wanneer hun einde nadert
komen mensen, niet zelden
langs een heel moeilijke weg,
pas echt aan zichzelf toe.
De lagen stof die een leven
lang kwamen aangewaaid,
schudden ze van zich af en
breken heen door de schors
op hun ziel vast gekoekt.
En alwat ooit zo moest,
zo nodig, onontbeerlijk was
hoeft ineens niet langer meer.
Alles staat in ander licht.

Wanneer het einde nadert
vallen alle holle frazen,
lege leuzen door de mand.
Alle grootspraak is bedrog en
bakerpraatjes tijdverdrijf.
Sprekend zijn enkel nog
de woorden die reiken
van hart tot hart en
lucht en adem geven aan
de ziel die in ons huist.

Wanneer het einde nadert
lokt geen verwachting meer
dan het totale visioen,
hoe ver en wazig ook;
gloort geen enkele horizon
dan het eindeloze vergezicht,
hoe moeilijk ook te zien;
trekt geen enkele toekomst
dan alleen de Eeuwige nog,
zo onnoembaar als Hij is.

Gedicht 0551: Die laatste weken

Afscheid nemen

Die laatste weken
van een leven

de laatste dagen
van een mens,
de laatste uren
van een ziekbed..
die blijven je bij.

Wat Anne Frank,
op haar kamer benauwd,
vluchtig in haar dagboek
nog heeft neergeschreven.
Wat Etty Hillesum, wachtend
op de reis naar het einde,
in Amsterdam en Westerbork
over God en Goed
onder woorden heeft gebracht.

Wat mensen op het laatst
nog zien en zeggen...
waarover zij zich
zorgen blijven maken..
wat ze nog willen dat wij ...

Laatste woord en gebaar,
laatste blik en oogopslag,
die blijven je bij.

En de stilte die dan volgt
vult zich langzaam zeker
met dierbare herinnering,
met leven en wezen van
die zijn heengegaan.

Gedicht 0552: Hij nam de beker, dankte

Hij nam de beker, dankte
en zei die bij Hem waren:
'Neem deze en
verdeel hem onder elkaar.
Want vanaf heden zal ik
niet meer drinken van wat
de wijnstok voortbrengt
totdat Gods rijk er is.
Maar jullie die blijven

zullen Israël verder
hoeden en leiden'.

Toen ontstond er onder hen
verwarring over de vraag
wie van hen de eerste was.
Maar Jezus zei:
'Koningen knechten het volk
en machthebbers laten zich
weldoeners noemen.
Zo moeten jullie niet doen.
De voornaamste onder jullie
moet als de jongste zijn;
wie bevelen geeft
als iemand die dient.
Wie is de grootste:
die aanligt of die dient?
Toch zeker die aanligt.
Welnu, ik ben onder jullie
als degenen die bedient'.

Hij nam brood, dankte,
brak het en zei:
'Dit ben ik geheel en al
en ik beloof jullie vast
dat ge zult eten en drinken
aan mijn tafel in Gods rijk.
Maar zie die mij verraadt
met mij aan tafel'.
Ze vroegen zich af
wie van hen dit zou doen.

Gedicht 0553: Toen Jezus van Nazaret

Toen Jezus van Nazaret van de wereld afscheid nam
heeft Hij brood in zijn handen genomen,
het geprezen en gedeeld.

Brood van de korenaar gegroeid uit de korrel
die is vergaan in de grond.
Met weer en wind gezegend uit de aarde opgeschoten.
In zon en warmte gekoesterd, met dauw en regen gedrenkt.
Brood van de aarde, uit wie wij allen zijn;

brood als genade, gift van leven om niet de mens gegeven.

Brood van mensen, met pijn en moeite gezaaid,
gemaaid, geoogst en zorgzaam bereid.
Brood dat wij samen eten, genade die wij delen.
Brood waarin wij de moeite die we doen
de zorgen die we hebben
het geluk dat we smaken
hart en ziel van het bestaan,
breken en beleven met elkaar.

Brood, eerder gegeven gekregen
dan zelf bereid of gemaakt;
in diepste wezen genade
waarin wij leven met elkaar.

Toen Jezus van Nazaret
van de wereld afscheid nam
heeft Hij brood
in zijn handen genomen,
het geprezen en gedeeld.

Die laatste avond heeft Hij ontroerd en met klem
beleden van Wie en Wat het brood in zijn hart
en ogen spreekt:
van het leven waarvan Gij God zo onnoembaar en
ongrijpbaar het hartelijke centrum zijt.
Dit geloof is
het geheim van zijn bestaan,
de bron van zijn vertrouwen,
de kracht die Hem zijn beker
tot op de bodem drinken liet.

Zijn laatste avond was
geen rituele samenkomst.
Het was een dramatisch en
diep religieus gebeuren,
toen Hij de wereld openbaarde
van Wie het brood Hem sprak,
Wie er schuilt in de beker:
Gij, de Eeuwige Getrouwe die
Hij waar heeft gemaakt.
Doe dit, Hem in gedachten:
zo het leven smaken,
zo het leven helen heiligen-

zo u God aanwezig weten,
zo het leven consacreren.

Gedicht 0554: Verheug je

Verheug je
niet aan jezelf
voorbij leven

of erger nog
jezelf afwijzen
jezelf haten

méns ben je
weergaloos mens

hoor je naam
zie je gezicht
voel je hart

verheug je
over jezelf

Hans Bouma

Gedicht 0555: God bron van melodieën

God
bron van melodieën

harmonieën
doen zich horen
zetten zich vast
op mijn netvlies
en ik zie
soms even
licht

ze trillen mijn binnenste
open
zodat mededogen

zich baanbreekt

bespelen mijn hart
en er ontgloeit
warmte

mijn handen nemen
hun cadans over
en strelen gezichten
getekend door dood
mijn voeten horen
het ritme
en dansen het leven

God
openbaar je je
soms zo?

bron van melodieën
God

W. Kamminga

Gedicht 0556: Kom in de ochtend

Kom in de ochtend
en open mijn venster
kom binnen
door een deur die
gesloten was;
kom met je vragen
en leg je hoofd
in het kussen
van de stoel, die ik
op je te wachten schoof
roer in je ik, als ik in
mijn gestorven zijn
geloof in het wonder
dat wat voorbij ging
vervangen werd
door nieuwe kracht
laat heel je wezen
rusten

in die zegen en wacht
op de Hand, die ook mij
dit wezenlijke gaf

L. Barbiers

Gedicht 0557: Ik hoor het licht het zonlicht

LIGGEN IN DE ZON

Ik hoor het licht het zonlicht
pizzicato
de warmte spreekt weer tegen mijn
gezicht
ik lig weer dat gaat zo maar niet dat
gaat zo
ik lig weer monomaan weer
monodwaas van licht

Ik lig languit lig in mijn huid te
zingen
lig zacht te zingen antwoord op het
licht
lig dwaas zo dwaas niet buiten
mensen dingen
te zingen van het licht dat om en op
mij ligt.

Ik lig hier duidelijk zeer zuidelijk
lig zonder
te weten hoe of wat ik lig alleen
maat stil
ik weet alleen het licht van wonder
boven wonder
ik weet alleen maar alles wat ik
weten wil.

Hans Andreus

Gedicht 0558: God is liefde

God is liefde
Hoewel
er geen
bewijs
voor is
in wat gebeurt
laat ik
het toch
graag staan.
Schrift is
niet zo maar wat.

Liever wacht ik
dan dat ik schrap.

G. Boogaard

Gedicht 0559: Gelukkig is de kleine steen

De gelukkige steen

Gelukkig is de kleine steen.
Hij zwerft het pad langs, heel
alleen.
Carrière maken doet hij niet,
hij heeft geen rampen in 't
verschiet.
Zijn bruine jasje is gebreid
door Oude Moeder Eeuwigheid.
Als de zon onafhankelijk,
en praktisch onvergankelijk,
voert hij god's creatief besluit
in zorgeloze eenvoud uit.

Willem Wilmink

(E. Dickinson)

Gedicht 0560: Tussen het landschap en de lucht

Tussen het landschap en de lucht

ligt een randschap waarheen ik
vlucht;
waar mensen opgehouden zijn
en de goden nog niet begonnen
ligt, onaangetast, een klein
en smal gebied, nog onontgonnen
fantasie- en droomterrein

Theo van Baaren

Gedicht 0561: Avond in de Hérault.

Hérault.

Avond in de Hérault. Thymgeuren
dobberen zwaar
op de lucht, moeten nergens zijn
en blijven hangen, zoals wij in dit
domein.
Zoals je zou willen zwerven, 't doet
er niet toe waar,

als het hier maar is. Nevel gaat
net niet over het land
zoals je een slapend kind
niet niet aanraakt, erover ademend.

En je weet: ik heb niet wat ik heb.
De branding van de wind
waait een zee van tijd zacht heen
en weer, Het is eb.

H. de Coninck

Gedicht 0562: Ik zoek U in den Blinde

Een lied tot God de arend (Deut 32,11)

Ik zoek U in den blinde
en tast de hemel af.
De lucht blijft leeg. Ik wacht

totdat Gij mij zult vinden
in dit verlaten land.

Draag mij op uw vleugels
de vrijheid tegemoet

Ik zie U in de verte.
Gij komt steeds naderbij,
machtige majesteit.
Uw schaduw overdekt me
met troost en tederheid.

Draag mij op uw vleugels
de vrijheid tegemoet

Gij, verre en nabije,
ik voel uw zachte bries
als Gij mij zoekt en ziet.
Gij aan de hemel, wijs me
uw hoopvol nieuw verschiet.

Draag mij op uw vleugels
de vrijheid tegemoet

Paul Begheyn

Gedicht 0563: Dezelfde kracht die in de lente.

Op het leven

Dezelfde kracht
die in de lente
de bloemen uit de grond drijft
de appelbloesem doet geuren
en de lichte groene blaadjes
aan de takken
zich doet openvouwen

dezelfde kracht
die in de lente
de lammeren doet rondhuppelen
over de wei
en de nieuwe vogels

uit hun ei doet breken

is dezelfde kracht
die in de lente
binnen in mensen ontwaakt
en ze als minnaars naar elkaar drijft
en voor elkaar doet opengaan
in liefde

is dezelfde kracht
die in de lente
Jezus de man uit Nazareth
heeft heen getild
over de uiteindelijke grens
van de dood en daarom
onze dood zal overwinnen

de kracht die ooit
in het begin heeft geklonken
als een oerklank
die nooit meer
nooit meer
zal ophouden te klinken

de kracht van de orewoet
die sinds het oerbegin woedt
de kracht van de minne
die nooit ophoudt mensen te manen
de zachte kracht die zal
overwinnen in het eind.

E. Thuringè

Gedicht 0564: Hoe moeilijk is het om te blijven zwijgen

Zwijgen

Hoe moeilijk is het om te blijven zwijgen.
Hoe zwaar valt het om slechts stil te zijn.

Hoe moeilijk is de stilte te verdragen.
De stilte die zwaar is van onmacht.

Hoe graag willen we troostwoorden zeggen.
Hoe snel willen we opbeuren.

Hoe vlug zoeken we verklaringen,
halen we God erbij,
zeggen we dat het
een verborgen zin heeft.

Hoe vlug vluchten we weg.
het is ons leed niet.
Het treft een ander.

Zwijgen zou nietszeggend zijn.
Zwijgen zou niets betekenen.
Denken we.

Hoe moeilijk is het om te blijven zwijgen.
Hoe zwaar valt het om slechts stil te zijn.

Stil, maar toch aanwezig.

Gedicht 0565: Geloven is steeds weer beginnen

Bidden

Geloven is
steeds weer beginnen te geloven
is steeds weer op weg gaan
Abraham geloofde in God
en trok weg uit Haran
trok steeds weer uit Haran
hij is er altijd blijven wonen
het land kleefde aan zijn voeten
hij heeft er nooit meer gewoond
wandelde met God
geloven is een worden
een levenslange geboorte
je bent er nooit
is eindeloos genezen
steeds weer op adem komen
onophoudelijk gestalte krijgen
geloven is
steeds weer bidden om geloof

bidden om de Geest van God
Hij woont in je hart
Hij is er Hij is er niet
Hij veroverd je steeds weer
laat je niet vrij
geloven is bidden om de Geest
de adem die je draagt
de grond onder je voeten.

Gedicht 0566: Altijd weer het ongeloof

Ongeloof

Altijd weer het ongeloof
de gestalte die ineen valt
het gezicht dat je verliest
altijd weer de onliefde
de naam bevuild
de stem gebroken
je loopt over het water
één en al oog voor de Heer
en plotseling is het donker
ben je jezelf weer te machtig
bergen verzet je
en ineens ben je bedolven
je eet je brood
en stenen knarsen tussen je tanden
je streelt de liefste
en onbereikbaar wordt ze
ik leid een dubbel leven
wil twee heren dienen
werk me langzaam dood
wil leven onder voorbehoud
ik geloof ik geloof niet
ik heb nog nooit geleefd
o God breek mij stuk
ik geloof zo innig in mezelf
o God geef me geloof.

Gedicht 0567: Geloven is op weg zijn

Klem

Geloven is op weg zijn
naar iets toe leven
er is iets wat je trekt
geloven is reisvaardig zijn
steeds weer opbreken
ontevreden lusteloos
geloven is onder één dak leven
met een reeds en een nog niet
wanhopig tasten naar zinsverband
is klem zitten tussen
het vervulde en het onvoltooide
geen adem meer over hebben
geloven is God zien
hand in hand wandelen
kind in huis zijn
is God nog niet zien
er mank aan gaan
roepen om een huis
geloven is een verrukking
je kunt je vreugde niet op
geloven is een pijn
je gaat kapot van verlangen
o God wil voltooien
laat reizen niet meer nodig zijn
maak geloven tot aanschouwen.

Gedicht 0568: Tussen de bomen kan ik wel geloven

Hier

Tussen de bomen
kan ik wel geloven
bomen zijn een lied voor God
of liggend in het gras
wat is er nederiger dan gras
maar hier in deze stad
stad van steen en rook
steen dat maar geen brood wordt
rook dat Gods adem verdrijft
stad van flats en autos
vogels die weg vluchten

bomen die geen kans krijgen
hoe moet ik hier geloven
ontdek ik op rotondes
de lijnen van Gods hand
hoor ik zijn stem
als lawaai mij verdooft
ontmoet ik mijn naaste
als ik stik in de massa
maar ik woon hier
hier moet ik geloven
hier tussen steen en rook
mijn God als ik uw adem niet voel
uw zoon niet herken
geloof ik niet.

Gedicht 0569: Ik geloof in de heilige God,

Hij komt ons tegemoet

Ik geloof in de heilige God,
God is licht,
Hij kent geen duisternis,

zijn gedachten gaan hoger
dan onze gedachten,
Hij zint op vrede en recht,

een bewoonbare wereld,
Hij stelt zijn eer
in het geluk van de mensen,

God is anders dan wij,
onze wegen lopen dood,
wij beminnen het kwaad,

God staat vrij,
Hij gaat zijn gang,
Hij komt ons tegemoet,

honger en dorst,
ziekte en dood,
bederf allerwegen,

wij hebben het gewild,
een gave schepping
legde God in onze handen,

om te bewerken en te bewaken,
te noemen met een naam,
te hoeden als een herder,

wij hebben gefaald,
wij wisten Gods belangen
niet te behartigen.

deze geteisterde wereld,
die een chaos dreigt te worden,
is onze wereld,

zij ligt niet in de lijn
van Gods verwachtingen,
Hij is teleurgesteld in ons,

ik geloof dat God
trouw is aan zijn schepping,
Hij is begaan met onze wegen,

Hij kent onze tijden,
Hij neemt het in zijn hand
en Hij maakt ze nieuw,

heilig en vrij als Hij is
werpt Hij ongebroken licht
in onze duisternis,

Hij bevrijdt ons van schuld,
Hij stuurt ons zijn Zoon,
Jezus het verlossende Woord,

licht der wereld,
eerst geborene der doden,
Gods wil aan ons geschied,

Hij leidt ons leven,
brengt ons thuis bij God,
goede herder,

wie hem volgt

is een nieuwe schepping.

Gedicht 0570: Geloof wil niet alleen zijn

Samen

Geloof wil niet alleen zijn
heeft niet genoeg aan zichzelf
heeft te veel aan zichzelf
geloof zoekt altijd een samen
steekt altijd een handen uit
een gelovige is een boom
maar ook een tak ook een blad
een gelovige is een huis
maar ook een muur ook een steen
een gelovige is een gedicht
maar ook een zin ook een woord
geloof zoekt altijd een samen een warmte
geloven is samen bij God zijn
een boom van lofzang
een huis van ontmoeting
een gedicht van aanbidding
geloven alleen is
maar een stem uit het lied
een lid van het lichaam
is maar een kruimel van het brood
een flits van de bruid
is maar onvoltooid maar eenzaam zijn
geloven is wereldwijd
is een lied zijn over de aarde
een lichaam van gemeenschap
is brood zijn voor de mensen
bruid voor God.

Gedicht 0571: Geloven is scheuten van pijn

Schepping

Geloven is
scheuten van pijn zien gaan
door het lichaam der schepping

haar zien hijgen naar bevrijding
reikhalzend naar voltooiing
is weten van het lijden der bomen
de radeloosheid der dieren
de wanhoop van de zee
geloven is weten
dat de schepping ziek is
en dat wij mensen haar ziekte zijn
haar smaad haar vruchteloosheid
geloven is bomen gebukt zien gaan
weten onder onze schuld
is de onvrede der dieren zien
weten wij verbraken de vrede
geloven is je schamen
je ogen neerslaan voor alles wat leeft
gebogen gaan onder de aanklacht der vogels
de teleurstelling der paarden
de verwijten van de zon
geloven is
de schepping niet onder ogen kunnen zien
blikken van bloemen vermijden
het licht uit de weg gaan
is bidden bidden eindeloos bidden
om genezing.

Gedicht 0572: Geloven is niet meer saai

Origineel

Geloven is
niet meer saai kunnen zijn
kunnen leven in vormen
ademen in clichés
geloven is
geen dode plekken meer krijgen
sterven aan gewoontes
geloven is leven vanuit je oorsprong
ze tintelt in je vingers
je bent origineel tot en met
niets is gewoon meer

alles is nieuw onder de zon
elke dag is de eerste

geloven is
een ongekennde verrassing zijn
men staat van je te kijken
je bent onvergetelijk
een unieke verschijning
geloven is
een nieuwe taal spreken
God heeft je op de lippen genomen
is met nieuwe ogen kijken
je hebt Gods hart gezien
geloven is
opvallen door oorspronkelijkheid
kind zijn van God.

Gedicht 0573: Geloven doe je met je lichaam

Lichaam

Geloven doe je met je lichaam
het woord is vlees geworden
je bent lijfeigene van God
geloven is lichaam zijn
tempel van de Geestig
huis van ontmoeting
natuurlijk je verslijt
je brokkelt af
langzaam sterf je weg
maar je hebt de Heer gezien
je handen hebben Hem betast
Hij heeft je brood gebroken
je hebt zijn adem gevoeld
dit lichaam sterft weg
maar ik geloof
geloof met hart en ziel
vlees en bloed
in mijn nieuwe gestalte
ik geloof in mijn lichaam
het woord is vlees geworden
dit vlees dit bloed
de heer is opgestaan
ik heb Hem betast
mijn vingers staan in zijn lichaam
zijn lichaam tintelt in mijn vingers.

Gedicht 0574: God stelt zijn eer in ons geluk

God stelt zijn eer in ons geluk
Hij draagt onze ziel op handen
zijn woord is trouw en barmhartig
zijn daden lankmoedig en vol liefde

Hij wacht aan de poort van ons leven
de ziel die hij ons gaf
geeft licht
zij mag zijn adem ademen
zijn spoor volgen naar het licht

Gedicht 0575: Zingt en speelt voor God de Heer

Het lied van zingen en spelen

Zingt en speelt voor God de Heer,
in ons lied stelt Hij zijn eer,
hoog troont Hij op onze lof,
huldigen wij onze vorst.

Steekt de loftrompet voor Hem
die ons mensen vrolijk stemt,
Hij bevrijdt van ademnood,
dankbaar maken wij Hem groot.

Laat het orgel ongehoord
juichen in het grote koor,
zegevierend, speels en fors,
toonaangevend draagt het ons.

Zingend houden wij Gid hoog
die genadig bij ons woont,
vreugdevol en luisterrijk
zullen wij Hem dienstbaar zijn.

Gedicht 0576: Wanneer zij wakker wordt

Depressieve vrouw

Wanneer zij wakker wordt,
haat zij de klok

en brengt geen groeten
aan het morgen rood.

Zij kan nooit zeggen
dat de dag haar lokt.

In eenzaamheid eet zij
haar tranenbrood.

Er hangt een tegel
aan de wand: En toch.

Geert Bogaard

Gedicht 0577: Er is een diepte

Gebod

Er is een diepte
waartoe wij geraken
in vreugde en verdriet -

er is een liefde
die wij voelen
voor en met elkaar -

er is een hoop
die wij koesteren
door alles heen -

er is een naam
die wordt genoemd
de eeuwen door:
uw naam, mijn God -

die ik bid
om al wat goed is

in en met ons
waar te maken;
om al wat heilig is
door en voor ons
gezicht te geven:

eerbied voor het leven,
trouw zonder voorbehoud,
deemoedig mensen zijn -

die ik bid
om vertrouwen
in het jaar dat komt,
om een teken aan de hemel
een ster om te volgen;
om geloof in de weg
van Jezus Christus,
kind van Bethlehem,
man van Nazaret,
uw zoon onze broeder,

Peer Verhoeven

Gedicht 0578: Bidden is mij niet gegeven

Bidden is mij niet gegeven
als ik mensen zie
die zonder werk
hun jonge leven moeten slijten
en het stille verwijt verduren
van liever lui dan moe.
Het vloekt in mij
als ik daaraan denk.
Laat dan mijn vloeken maar
mijn bidden zijn.

Bidden is mij niet gegeven
als ik kinderen zie verkracht
tot werken
voor een hongerloon.
Het huilt in mij
als ik daaraan denk.
Laat dan mijn huilen maar

mijn bidden zijn.

Bidden is mij gegeven
als ik vloeken mag
als ik huilen kan
als ik breken leer
om zoveel onrecht
zoveel leed.
En als ik met liefde doe
en met plezier
wat mij te doen staat:
niet meer en niet minder.

Wil Kamminga

Gedicht 0579: Wij zagen je gaan

Antenne

Wij zagen je gaan
jij was niet te stuiten
we spraken je aan
maar bleven erbuiten.

jij ging zo je gang
stil van ellende
toch was je niet bang
maar kon je niet wenden

en toen brak de tijd - -
voor ons ongeweten.
jij hebt je bevrijd
van die pijnlijke keten.

zo dreef je weer heen
niet te bereiken -
te diep en alleen
enkel nog wijken.

los moest deze band
met knippen en scheuren -
men reikt jou de hand
opent de deuren.

Kom over de brug
ga weer herkennen
dan ben je terug
met je antenne.

Willemien Waterreus

Gedicht 0580: Groot is de God die vol verwachting

Het lied van God en mens

Groot is de God die vol verwachting
mensen zijn aarde toevertrouwt,
groot is de God die oppermachtig
zo op de kleine mensen bouwt.
Groot is de mens
die doet wat God wenst:
wie voor zijn schepping zorgt
leeft als een ware vorst.

God stelt zijn eer in onze hoogheid,
alles legt Hij in onze hand,
zijn naam moet luisterrijk en groot zijn
in wat de mens als koning kan.
Wie zich ontfermt,
Gods werk beschermt,
wie goede herder is
komt stralend aan het licht.

Wat doet de mens aan den beginne,
Adam gaf aan het dier een naam,
hij wil zich aan Gods wereld binden,
hij brengt de lieve vrede aan.
Laten ook wij
een herder zijn,
de wereld is in nood,
God stelt op ons zijn hoop.

Gedicht 0581: Wat is erger

Wat is erger
dan doodgaan

het leven verliezen
door achterdocht,
wanhoop, verbittering,
verliezen van het leven

wat is erger
dan leven

doodgaan voordat
je de liefde kent
geslagen door
die bliksemschicht geluk
en nadien al die uren
gemis en verdriet

iets ergers
dan leven en doodgaan
is er niet

Bea Dorpema

Gedicht 0582: Met het hoofd in aandacht

Zegen

Met het hoofd in aandacht een beetje opzij,
wandelt zij over de paden.
Er is een stilte om haar heen
die niet kan worden verstoord.
Mensen en dingen ketsen er op af.
Immers, zij luistert vol overgave.
Dat moet ook wel want niemand minder
dan God zelf praat met haar.
Waarover?
Over al wat groeit en bloeit.
Hij zelf wijst aan wat een beetje extra zegen nodig heeft.
Tot al zijn afgezanten behoort ook zij.
Voor een taak als deze is volledige aandacht en inzicht nodig.

Wanneer zijn stem haar heeft gezegd

waar ze moet stilstaan, strekt ze heel rustig
haar beide handen uit een maakt zegenende gebaren.
Haar wereld bestaat uit weinig
meer dan de opdrachtgever, bloemen, planten,
struiken, bomen.
Daarvan is haar leven vervuld.
'Wat doet u?'
'Zegenen!'

Zegenen al wat groeit en bloeit.
Namens God.
Zo wandelt ze van boom naar struik,
van plant naar bloem.
Het is alsof ze telkens weer de
groeten brengt van God.
Nee, mensen zegent zij niet.
Dat doet God zelf.

Lize Stilma

Gedicht 0583: David is rank en schuw (Saul peinst:)

David is rank en schuw, hij doet mij denken aan een klein weerloos hert dat
ik eens ving, ik liet het gaan, - ik zal hem ook nooit pijn doen, ik zal hem
nooit bezeren en zijn grote ogen niet angstig maken, - o was ik een moeder,
hoe zou ik hem zacht aanzien en verblijd zijn over zijn jong teer leven, en
bevreesd voor een gevaar dat altijd ergens dreigt...

Maar ik ben donker en hij is zo licht als zon, hij als water en als zilver, ik ben
een onrein dier bij hem, een monster voor God en mensen - en hij is een
bloem en hij is geurig als een specerij en lieflijk als de eerste lentelucht en
teder als een vogel op het nest.
Hij mag in Gods huis spelen als een kind, en ik...stil laat ik luisteren naar zijn
spel, hij is begonnen, laat ik het vergeten dat ik niet ben als hij...ik ben weer
jong, ik ben een lichte knaap geworden, blij en onbezwaard, - de mannen
zoeken mij, zij willen mij, een jongen, koning maken, maar ik ben bang voor
hun luidruchtigheid; het begon in mij een aarzelend lied en ik blijf liever nog
met God alleen... mijn hart klopt wild, ik kan het niet bedwingen, maar God is
met mij, ik ben jong en sterk ik zal hun
fiere koning zijn met klare kroon, ik zal uitrijden op een hoog en glanzend
paard en dag en nacht Gods vijanden bevechten, o vreugde die diep door
mijn aderen zingt -

Wat speelt hij toch, die vreemde ranke knaap, speelt hij zijn eigen jeugd of speelt hij mij?

Hij wil mij krenken door mij te betoveren alsof ik ook niet eenmaal was als hij en méér nog, de allerschoonste koning, een zoon die blonk aan Israels hemelblauw, - hij weet wel dat hij beter is dan ik, wat speelt hij nog zijn honinghelder lied, - hij spant mijn ziel en rekt haar op zijn snaren uit, hij brandt en schroeit mij met zijn lieve stem een duivel is hij, die mij hoont en kwelt, een duivel - - maar ik ben verward, vergeef, David, vergeef, kijk niet naar mij, maar speel, je bent zo jong, je weet nog niet van kwaad, en van de angst die altijd in mij broeit, je bent nu als de bloemen en de dieren, en God luistert nog glimlachend als je speelt...

David...maar hij begrijpt mij niet, en nooit zal hij begrijpen, hij krijgt alles toebedeeld, nu drupt hij het vergif in mijn twee ogen, hoor hoe hij speelt, meedogenloos en wreed, zijn sterke bruine hand kon mij wel worgen, en zal het doen...het is bedrog, bedrog, een tijger is hij, die mij wil bespringen, vervloekt! mijn speer!'

W.Hessels

Gedicht 0584: Verschillend als we zijn

De zelfhulpgroep

Verschillend als we zijn brengt
Eén ding ons samen dat is het verdriet dat je aan de
buitenkant niet ziet.

Met een hart vol pijn komen wij bijeen om te vertellen
over het leed dat ons treft.

Overborrelend soms in woorden soms in tranen,
wordt onze onmacht zichtbaar en
we maken elkaar deelgenoot.

Onvoorstelbaar schokkend soms
wat we meemaken en nu het vinden van herkenning en begrip.

Gedeeld verdriet, uitgesproken moeite en
pijn en een gevoel van verbondenheid
ontstaat: lotgenoten zijn.

Daisy Smith

Gedicht 0585: Om te leven met zovelen

Om te leven met zovelen mens voor mens en land voor land,
is Uw woord aan ons
gegeven en Uw Geest weeft het verband.
Leer ons uit onszelf te treden, haal ons uit
die eenmanstent, om te gaan met
vaste schreden naar wie nog geen leven kent.

Dat wij niet verloren raken in de binnenlandse strijd,
opgetast met eigen zaken, -
voor zoveel zo weinig tijd.
Dat wij niet onszelf begraven, niet vergaan in eigenbaat,
maar verrijzen bij het leven, tot vernieuwing weer in staat.

Gij die weigert aan te nemen dat uw liefde zal vergaan,
Gij die leeft van hoop op
mensen, dat zij ooit elkaar verstaan:
blijft hier leven in ons midden, stuw ons naar
elkander toe; blijf in armen om ons bidden
en word uw gebed niet moe.

Jan van Opbergen

Gedicht 0586: Waarom zou ik

Waarom zou ik me zorgen maken?
Het is niet mijn taak aan mezelf te denken; mijn
opdracht is het aan God te denken.
Aan mij denken, dat moet God maar doen.

Simone Weil

Gedicht 0587: Ga en open de Deur

Ga en open de deur.
Misschien is buiten een boom,

of een woud, of een tuin, of een
magische stad.

Ga en open de deur.
Misschien krabt er een hond.
Misschien is er een gezicht, of
een oog, of een beeld van een beeld.

Ga en open de deur.
Als er mist is, trekt hij op.

Ga en open de deur.
Ook al was er alleen maar tikkende duisternis,
ook al was er
alleen maar holle wind,
ook al was er niets buiten, ga en open de deur.

Tenminste zal het tochten.

Miroslav Holub

Gedicht 0588: Mijn kleine zuster heet stilte

Zuster en broer

Mijn kleine zuster heet stilte, mijn grote broer heet alleen.
Allebei hebben grijze
ogen, daar vliegen duiven doorheen.

Ze hebben samen een kamer in het oudste deel van de stad.
Ze dromen of schrijven
gedichten en af en toe vragen ze wat.

Als ze 's morgens naar hun werk gaan,
zijn ze beiden een beetje bang; ze treuzelen
tot ze te laat zijn en raken in het gedrang.

Met andere dames en heren zitten ze op een kantoor,
verrichten ze handelingen
zonder te weten waarvoor.

Ondertussen dringen de duiven aan de binnenkant
van hun oog, ze trekken en

rukken en bijten, maar ze mogen niet los,
niet omhoog.

In de avond, terug op hun kamer,
doen ze elkander verslag. Wat ze verzwijgen - de
duiven - spreekt uit hun oogopslag.

Van tijd tot tijd dringen geluiden
uit de diepten van het huis tot hen door: het paren
van mensen en dieren, hardop dromen, een vuist, een verhoor.

Dan kruipen de twee onder tafel,
de armen om elkaar heen, mijn kleine zuster stilte
en mijn grote broer alleen.

Ed. Hoornik

Gedicht 0589: Wij zagen je gaan

Vader

Wij zagen je gaan wanneer
ik weer naar huis zal gaan.
U zult niet in de kamer staan
en mij omhelzen, als voor dezen.

'k Zal nooit meer,
als u zat te slapen boven een boek,
boven een krant, het blad, dat
glipte uit uw hand glimlachend van de grond oprapen.

'k Zal nooit uw "Goede nacht"
meer horen, of het gestommel op de trap,
wanneer uw trage, moede stap
de morgenstilte kwam verstoren.

Nooit zult u meer door de tuin lopen,
waar iedere bloem en iedere plant getuigde
van uw verzorgende hand. - Nu ging de hemeltuin u open. -

O, die vertrouwde, kleine dingen,
die u zo onopvallend deed, die zal ik missen, tot
dit leed verstild is tot herinneringen.

Gedicht 0590: Mocht het waar zijn

Lied tegen de laatste oorlog

Mocht het waar zijn wat gegrift staat:
dat er iemand is die hoort. Moge Gij het zijn die
hoort, weet, ziet, afdaalt, om te bevrijden.

Die ons losmaakt uit de strikken van de nacht,
de hand der heersers. Die ons uit
drijft, zee, woestijn in, naar een oord van licht en water.

Mocht het waar zijn dat uw liefde tot
op heden nog van kracht is - dat Gij ons nog in
de dood kent, ook nog daar, als dat zou kunnen.

Wees als toen een God-bevrijder:
laat een nieuwe laatste oorlog, die gifbeker, ons
voorbijgaan. Zend uw engel, uw messias,

die hem uit de handen van de heersers slaat,
de afgrond in - die ons wenkt uit onze
kelders en ons toeroept: vrede nu.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0591: Leven wij in uw naam

Noem uw naam

Leven wij in uw naam,
geven wij een beeld van U,
zijt Gij herkenbaar -

In niets kunnen wij
in uw schaduw staan,
wij zijn niet tekenend voor U,

het beeld is gebroken,
wij lopen mank,

wij verminken U,

uw naam verdraaien wij,
besmeuren wij,
zwijgen wij dood,

Gij liet ons delen in uw hoogheid
opdat wij zorg zouden dragen
voor het werk van uw handen,

slechte herders zijn wij,
wij dienen ons zelf,
misbruiken uw schepping,

o God ontferm U,
alles gaat gebukt
onder onze schuld,

noem uw naam,
geef ons uw Zoon,
de goede herder,

volgen wij Hem,
uw gestalte zullen wij aannemen
in deze wereld,

in uw Geest
zullen wij hongeren en dorsten
naar de gerechtigheid.

Gedicht 0592: Te doen gerechtigheid hebt Gij ons aangezegd.

Lied van het verbond

Te doen gerechtigheid hebt Gij ons aangezegd.
Dat woord heeft ons bevrijd, elk
ander ons geknecht.
Geef dat ons niets weerhoudt die lange weg te gaan.
Dat elk zich nu verstout uw richting in te slaan.

Wier dagen Gij bezocht, wier harten
Gij doorgrondt voor wie Gij hebt gewrocht de
aarde en de zon; wier toekomst is in U,

Gij maakt hun leven waar - Mocht Gij hen
hier en nu bekeren tot elkaar.

Dat niemand hen kleineert die
Gij wilt maken groot, voor wie
Gij hebt geslaakt de
boeien van de dood.

Opdat wij zouden staan vrij voor uw aangezicht,
getekend met
uw naam - en leven in uw licht.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0593: Hoe zou ik een loflied?

Hoe zou ik een loflied voor God kunnen zingen
in een vreemd land?

Deze onmacht zich te voegen in
wat zweemt naar hooggestemde halleluja-klanken,
deze klacht die eens vertolkt werd door een joodse balling,
moet niet minder maar eerder meer de
reactie zijn geweest van wie ooit getuigen
waren van opstanding ten leven.

En het valt aan te nemen dat het opnieuw
dit soort gevoelens en gedachten oproept
wanneer vandaag gevraagd wordt aan verrijzenis geloof te hechten.

Toen vrouwen bij het graf van Jezus hebben gehoord:
jullie zoeken Jezus, gekruisigd, dood en begraven?
Hij is hier niet, want Hij is opgestaan,
-toen hebben ze niet gezongen.

Misschien hebben ze feilloos en intuïtief
begrepen dat opstanding altijd verloopt
tegen de dood in en tegen geweld in en
temidden van terreur en van dwingelandij.

Hoe zou ik een loflied voor God kunnen zingen
in deze vreemde wereld?

Dick Groeneboer

Gedicht 0594: Rabbi Jochanan had een ongeluk

Ziek

Rabbi Jochanan had het ongeluk,
drie en een half jaar lang aan galstenen te lijden.
Eens ging rabbi Hanina hem opzoeken.
Hij zei tegen hem: 'Hoe gaat het?' Hij antwoordde:
'Mijn pijnen zijn onverdraaglijk zwaar'.
Daarop zei de ander: 'Zeg dat niet,
maar zeg: 'God is getrouw'.
Als de pijn heel ernstig was, zei hij dan ook: 'God is
getrouw', en als de pijn onverdragelijk werd,
kwam rabbi Hanina naar hem toe en
sprak een formule, waardoor hij verlichting voelde.
Daarop werd rabbi Hanina ziek,
en rabbi Jochanan ging hem opzoeken.
Hij zei tegen hem: 'Hoe gaat het?' Hij antwoordde:
'Ik heb verschrikkelijke pijnen!'
Hij antwoordde: 'Waarom zeg je die formule
niet die je over mij uitsprak en die mij verlichting gaf?'
Hij antwoordde: 'Toen ik zelf
niet in ellende verkeerde, kon ik anderen zekerheid bieden.
Maar nu ik zelf in ellende verkeer, heb ik nu niet een ander nodig om mij
zekerheid te bieden?'

Robert L. Katz

Gedicht 0595: Roep het begin op

Roep het begin op, trage hand die schrijft,
want ikzelf kan haast niet meer denken
aan het eerste ogenblik,
het eerste uur en aan de tekenen van geluk, zoals er
waren: bomen, bruggen, een rivier, stilte en een toevallig bed later, - tekens
van vreugde in de stad waar ik kwam - een vreemdeling -
en werd ontvangen: een dier
van liefde, een mens van geluk.

Hans Andreus

Gedicht 0596: IK ben de stal

Ik ben de stal, ik sta onder de bomen
nog altijd van het wonder na te dromen.

Ik was al oud, je gaf geen cent voor mij, een lelijk ding -
je liep me zó voorbij. Ik was
maar arm, bouwvallig en vol kieren.
Ik was alleen nog goed voor een paar dieren,
een luie ezel of een zieke os.
Het lekte door mijn dak, mijn deur zat los.
Er lag wat oud nat stro in een paar hoeken
en verder viel er hier niets te zoeken.

Maar in die nacht, maar in die ene nacht
ben ik opeens door wonderen bedacht,
werd ik een huis dat koesteren mocht,
verwarmen en mensen even arm als ik omarmen,
werden wij samen onuitsprekelijk rijk, op deze aarde een hemeltje gelijk
stond ik in 't licht van duizend nieuwe sterren,
kreeg ik bezoek van heinde en verre, hoorde
ik liederen van lof en prijs en had ik
marmer aan als een paleis.

Ik ben de stal. Ik sta onder de bomen.
Ik heb het wonder naar mij toe zien komen. Ik
zie er uit zoals ik vroeger was, een arme bouwval
in verwilderd gras. Maar ik straal
leven uit naar alle zijden.
Ik ben het mooiste huis van alle tijden.

Michel van der Plas

Gedicht 0597: Er zijn psalmen die vertrekken

Diaspora

Er zijn psalmen die vertrekken
en naar een land van melk en honing gaan,
te middernacht de eerstgeboor'ne wekken,
haastig, stok in de hand, de tafel dekken
om huiv'rend rond het afscheidsmaal te staan.

En altijd weer het meel dat wou niet rijzen,
de vleespot van het zelfrespect viel om,
de koeken en de ruggen trokken krom,
het kleinste kind zal onderweg vergrijzen.

En altijd weer de oude hymnen zingen,
zodat de droogste keel nog moet bewijzen
Dat ginds in Sion Zijn fonteynen springen.

Jan Wit

Gedicht 0598: Het wil niet erg vlotten

OPSTAAN

Het wil niet erg vlotten
ook ik ben een kind van deze tijd
de verleidingen zijn groot,
en aanpassen is zo veilig.

Maar toch zal ik er doorheen
moeten het lijden is al voor ons gedaan. Leven is je
oprichten, opstaan zodat het echte leven kan beginnen.

Gerrit van den Nieuwendijk

Gedicht 0599: Er zijn psalmen die

BEGRIP

Er zijn psalmen
die met ons komen praten;
als het moet een hele nacht;
ze weten overal van
en vinden niets vreemd,
zelfs opstandigheid niet.

Bij God mag alles.

Geert Boogaard

Gedicht 0600: Slechts het water

Slechts het water dat wij te drinken gaven zal ons verkwikken.

Slechts het brood dat wij te eten gaven zal onze honger stillen.

Slechts het gewaad dat wij wegschonken zal ons bekleden.

Slechts het woord dat leed verzachtte zal ons troosten.

Slechts de zieke die wij bezochten zal ons genezen.

Slechts de gevangene die wij verlostten zal ons bevrijden.

T. Consalvatico

Gedicht 0601: Ik woonde op een wolk

Alternatief

Ik woonde op een wolk
een vliegende schotel
en las geen krant.

Mijn tere voetjes
gingen de wegen niet meer
die ze niet konden gaan.

Elkander troostend
als twee duiven
werden ze elke dag kleiner.

Zeker ik was onnut.

De wolkschotel brak
ik viel de wereld in
een wereld van schuurpapier.

Mijn handpalmen doen pijn
mijn voeten haten elkaar.
Ik huil.

En ben onnut.

Hilde Domin

Gedicht 0602: Je moet kunnen weggaan

Trekkend landschap

Je moet kunnen weggaan
en toch zijn als een boom:
als bleef je wortel in de grond,
als trok het landschap en wij stonden vast.
Je moet je adem inhouden
tot de wind aflaat
en de vreemde lucht zijn draai om ons vindt,
tot het spel van licht en schaduw,
van groen en blauw
de oude vertrouwd patronen laat zien
en wij weer thuis zijn,
waar het ook zij
en kunnen gaan zitten en leunen,
als was het tegen het graf
van onze moeder.

Hilde Domin

Gedicht 0603: De mens dat huisdier

Afstanden

1

De mens dat huisdier.

Droom-bijwoner
amfibie
met z'n voeten in een droom

met z'n handen in een kamer
lopend in vreemde dromen
altijd in het onbekende land
van de ander
nooit
het eigen oog ziend
alleen in de droom
alleen uit de verte
alleen in het oog van de ander.

2

Afstanden

De verbaasde vingertoppen
de wijsvinger
die jou
of de ander
aanraakt
die een spoor achterlaat
geen spoor achterlaat
jouw wijsvinger
een verbaasde
een onherhaalbare
centimeter huid.

3

De zachte vingertop, onherhaalbaar

je beroert
de huid der dingen
met jouw huid
de ronding en de kanten
der dingen
heel zacht
hun buitenkant.

4.

Jouw eenmalig vinger
jouw hand
vol eenmalige vingers
jouw stervelijke hand
onderweg

naar het tastbare
strelend
zijn buitenkant

Jouw zachte vinger
een zaad op asfalt
hij schiet geen wortel
in de grond
der dingen.

5

De dingen
hebben harde handen
wij zijn poreus
zij zaaien in ons
woordeloos
hun zaden
in ons, eenmaligen
zij, de blijvenden.

Wij zwanger
van onze doden
onze levenden
van de geheugenloze
dingen
lopen
over hun plaveisel
en gaan
voorbij.

Hilde Domin

Gedicht 0604: Wij gaan ieder voor zich

Evenwicht

Wij gaan
ieder voor zich
de smalle weg
over de hoofden der doden
-bijna zonder angst-
op de maat van ons hart

als waren wij veilig,
zolang de liefde
niet aflat.

Zo gaan wij
tussen vlinders en vogels
in verbazingwekkend evenwicht
naar een morgen van boomtoppen
-groen, goud en blauw-
en naar het ontwaken
van beminde ogen.

Hilde Domin

Gedicht 0605: De wind komt

Bouw een huis voor mij

De wind komt.

De wind die de bloemen kamt
en die van bloesems vlinders maakt,
die duiven laat opsteigen uit oud papier
in de krochten van Manhattan
hemelwaards, tot aan de tiende verdieping,
die de trekvogel tegen de wolken-
krabbertorens verplettert.

De wind komt, de zilte wind,
die ons voortdrijft over zee
en ons neerwerpt op een strand
als kwallen
die weer worden weggespoeld.
De wind komt.
Houd mij vast.

*

Ach, mijn licht lichaam van zand,
gevormd naar het eeuwige beeld, maar
van zand.
De wind komt

en neemt een vinger mee,
het water komt
en maakt rimpels op mij.
Maar de wind
legt mijn hart bloot
-die tijlpende rode vogel
achter mijn ribben-
en schroeit de huid van mijn hart
met zijn salpeteradem.
Ach, mijn lichaam van zand!
Houd mij vast
houd
mijn lichaam van zand.

*

Laat ons landinwaarts gaan
waar kleine kruiden de aarde verankeren.
Ik wil vaste grond,
groen, geknoopt van wortels
als een mat.
Zaag om de boom,
raap stenen
en bouw een huis voor mij,

Een klein huis
met een witte muur
voor de avondzon
en een waterput voor mijn mond
om die te spiegelen,
opdat hij niet
als op de zee
zichzelf verliest.
Een huis
naast een appelboom
of een olijf
waaraan de wind
voorbij gaat
als een jager, wiens jacht
ons
niet geldt.

Hilde Domin

Gedicht 0606: Het nietwoord

Poëzie

het nietwoord

gespannen
tussen

woord en woord

Hilde Domin

Gedicht 0607: Heden roepen wij

Salva nos

1

Heden roepen wij
heden noemen wij.
Een stem
die een woord zegt
het wedervarene.

met wat lucht die in ons opstijgt
met niets dan onze adem
vocalen en consonanten
samenvoegend tot een woord
een naam

het temt
het ontembare
het dwingt
een hartslag lang
ons ding te zijn.

2

Dat is onze vrijheid
de juiste namen noemend
onbevreesd

met een klein stemmetje

elkaar roepend
met een klein stemmetje
het verslindende bij name noemen
met niets dan onze adam

salva nos ex ore leonis
de muil open houden
waarin te wonen
niet onze keus is.

Hilde Domin

Gedicht 0608: Mooier zijn de gedichten van het geluk

Mooier

Mooier zijn de gedichten van het geluk.

Zoals de bloesem mooier is dan de steel
waaraan ze toch ontspringt
zijn mooier de gedichten van het geluk.

Zoals de vogel mooier is dan het ei
zoals het mooi is als licht wordt
is mooier het geluk.

En zijn mooier de gedichten
die ik nooit schrijven zal.

Hilde Domin

Ged 609: Eenvoud, hoe vreselijk is wat ons gebeurt,

De dans

(Bij het lezen van Pablo Neruda)

'Eenvoud, hoe vreselijk is wat ons gebeurt,
ze willen niets van ons weten

in hun clubjes'

Gedichten uit werkschrift 13e jaargang, no 1 apr '93

ik dans
je loop met grote pas
ik vlieg
jij bent een riviergod.
Die grote stroom

van jouw woorden
weter en aarde,
de mijne de adem
die het blad beweegt.

Jouw eenvoudige
jouw onvervalste woorden
net als mijn
eenvoudige woorden
ruiken naar mens.

Hilde Domin

Gedicht 0610: In later tijden zullen ze over ons lezen

Over ons

In later tijden zullen ze over ons lezen.
Nooit heb ik dat gewild, in later tijden
medelijden van schoolkinderen wekken.
Nooit op die manier
in een schoolschrift staan.

Wij, veroordeeld
te weten
en niet te handelen.

Onze stof
wordt nooit meer aarde.

Hilde Domin

Gedicht 0611: De aanwas van dromen

De aanwas van dromen
maakt bang
als ontbraken de vleugels
om over die muren
heen te vliegen.

Schreeuw om
een hand, een deur,
van vlees, van hout.

Hilde Domin

Gedicht 0612: De vreugde dat allerbescheidenste dier

Eenhoorn

De vreugde
dat allerbescheidenste dier
die tedere eenhoorn

zo stil
je hoort het niet
als het komt, als het gaat
mijn huisdier
vreugde

als het dorst heeft
likt het de tranen
van mijn dromen.

Hilde Domin

Gedicht 0613: Ze hebben mij dode op het water gelegd

Nacht

Ze hebben mij dode op het water gelegd
ik vaar de rivieren af

de Rhône de Rijn de Guadalquivir
de Walvisrivier in de tropen.

Bij de zee de zerken.
Ik zonder muntjes tussen mijn tanden

ik drijf in mijn bed voorbij
aan de barmhartige

bewaarders
van beminde doden

boventallig
onnutter dan wrakhout

de dag in.

Hilde Domin

Gedicht 0614: Ze spugen je in het gezicht

Fatsoensregels voor overal

Ze spugen je in het gezicht
trek een wolk om je heen
zeg dat het regent.

Een regennat gezicht
is maatschappelijk aanvaard
zelfs een betraand.

De mishandelde
zij onbevangen
dat hem vergeven wordt.

Zeker wist dat iedere
jood
in het Derde Rijk.

Alleen de gehangenen
hingen daar
ergerlijk om aan te zien

en werden geranseld
stervende
om hun sterven.

Hilde Domin

Gedicht 0615: En altijd de tuin

Actueels

1

En altijd de tuin

onder de bloeiende bomen
altijd
het ontbijt

onder de grond
droomvolk
de terechtgestelden

onze kinderen

2

Knoken en stenen
stenen
niet gooien
stenen niet niet gooien.
Muren met stenen bouwen.
Muren
niet bouwen.

De armen
laten zakken
De armen heffen
elkaar huilend
omarmen.
Gebruiksaanwijzing
voor armen.

Hilde Domin

Gedicht 0616: Witte duiven in het blauw

Voorzichtige hoop

Witte duiven
in het blauw
van verbrande venstergaten,
wordt er om jullie oorlog gevoerd?

Wit duivensnoer
door de lege vensters
over de breedtegraden heen.
Als rozenstruiken op graven
achteloos neemt gij het onze.
Op de met tranen gewassen steen
zet gij uw kleine nest.

Wij bouwen nieuwe huizen,
duiven,
de snavels van de kranen steken
hoog boven onze steden uit,
ijzeren ooievaars die nesten voor mensen bereiden.
Wij bouwen huizen
met muren van cement en glas
waarop jullie roze voet
geen houvast vindt.
Wij ruimen de ruïnes op
en vergeten het laatst geslagen uur
in het dode oog van de klok.
Duiven, wij bouwen voor jullie:
gij zult
door onze vensters vliegen
het blauw in.

En misschien zijn er dan een paar kinderen
- en dat zou al heel wat zijn -
die tussen jullie in
in de ruïnes
van onze nieuwe huizen,
de huizen die wij met de hoge kranen

dag en nacht door bouwen,
verstoppertje spelen.

Dat zou al heel wat zijn.

Hilde Domin

Gedicht 0617: Abel sta op

Abel sta op
het moet opnieuw gespeeld
dagelijks moet het opnieuw gespeeld
dagelijks moet het antwoord nog voor ons liggen
het antwoord moet ja kunnen zijn
als je niet opstaat Abel
hoe zou het antwoord
dat enig belangrijk antwoord
ooit veranderen
wij kunnen alle kerken sluiten
en alle wetboeken afschaffen
in alle talen der aarde
als je alleen maar opstaat
en het terugdraait
dat eerste verkeerde antwoord
op de enige vraag
waar het op aan komt
sta op
opdat Ka'n zegt
opdat hij het zeggen kan
Ik ben jouw hoeder
broeder
hoe zou ik niet jouw hoeder zijn
Dagelijks sta op
opdat het oog voor ons ligt
dat ja hier ben ik
ik
jouw broeder
Opdat de kinderen van Abel
niet meer bang zijn
omdat Ka'n geen Ka'n wordt
Ik schrijf dit
ik een kind van Abel

en ben dagelijks bang
voor het antwoord
de lucht in mijn longen neemt af
als ik op het antwoord wacht

Abel sta op
opdat het anders begint
tussen ons allen

De vuren die branden
het vuur dat op aarde brandt
moet het vuur van Abel zijn

En aan staart der raketten
moeten de vuren van Abel zijn

Hilde Domin

Gedicht 0618: Minder dan de hoop op hem

Ecce homo

Minder dan de hoop op hem

dat is de mens
eenarmig
altijd

Alleen de gekruisigde
beide armen
wijd open
de Hier-ben-ik.

Hilde Domin

Gedicht 0619: Ze is dood

Verjaardagen

Ze is dood

vandaag is haar verjaardag
dat is de dag
waarop zij in die driehoek
tussen de benen van haar moeder
naar buiten werd gewurgd
zij
die mij naar buiten heeft gewurgd
tussen haar benen

zij is as

*

altijd moet ik denken
aan de geboorte van een ree
hoe het zijn benen op de grond zet

*

Ik heb niemand het licht in gedwongen
alleen woorden
Woorden draaien hun hoofd niet om
ze staan op
meteen
en gaan

Hilde Domin

Gedicht 0620: Voor ons, van wie de deurposten verbrand zijn

Herfsttijlozen

Voor ons, van wie de deurposten verbrand zijn,
waarop onze kinderjaren
centimeter voor centimeter
waren aangebracht.

Wij die geen boom
in onze tuinen plantten
om een stoel te zetten
in zijn groeiende schaduw.

Wij die neerzitten op de heuvel

als waren wij tot herders aangesteld
van de wolkschappen die op de blauwe
weide boven de olmen voorttrekken.

Voor ons die steeds onderweg zijn
- levenslange reizen,
als tussen planeten -
naar een nieuw begin.

Voor in
staan de herfsttijlozen op
in de bruine weiden van de zomer,
en het bos vult zich
met bramen en rozenbottels -

Opdat wij in de spiegel zien
en leren
ons gezicht te lezen,
waarin de toekomst
zich langzaam ontbloot.\

Hilde Domin

Gedicht 0621: Hoe weinig ik van nut ben

Hoe weinig ik van nut ben,
ik hef mijn vinger en laat
niet het kleinste streepje achter
in de lucht.

De tijd wist mijn gezicht uit,
ze is al begonnen.
Achter mijn voetstappen in het stof
wast regen de straat blank
als een huisvrouw.

Ik was hier.
Ik ga voorbij
zonder spoor.
De olmen langs de weg
zwaaien naar mij als ik nader,
groen blauw gouden groet,
en vergeten mij

eer ik voorbij ben.

Ik ga voorbij -
maar ik laat misschien
het klein geluid na van mijn stem,
mijn lachen en mijn tranen
en ook de groet der bomen in de wind
op een stukje papier.

En is het voorbijgaan,
geheel onbedoeld,
steek ik de een of andere
lantaren aan
in de harten
langs de wegkant.

Hilde Domin

Gedicht 0622: Dit is het blinkend lopen

Onderweg

Dit is het blinkend lopen
tussen het weten en het hopen
van nergens en naar niets.
Dit is de tijd gestenigd
met iederen voetstap en allenig
het lopen, blinkend en omniet
onder de wolken van den hemel,
op de wegen, met een eeuwig
geluk dat zich herkennen liet.

Gerrit Achterberg

Gedicht 0623:

Novalis

Novalis is als in een droom ontsluitend

luisterend naar een verre melodie
die in zijn oren aanwies als het ruisen
van een geheime wind, een harmonie

waarin zijn hele leven samenvloeide,
een stille zee waarop de late zon
een najaarstuin van spiegelende bloemen
en glinsterende spinnewebben spon.

Toen stierf hij en toen werd hij weer geboren,
toen zag hij een onmeetlijk vergezicht,
het was de waarheid van zijn eigen woorden,
alles werd duisternis en alles licht.

J.W. Schulte Nordholt (1920-1995)

uit: Een wankel evenwicht (De Prom, 1986)

Gedicht 0624: Afscheid

Ik zie haar klein geworden schreden in de verte;
nog een kwartier en zij is aan de wateren;
ik kan het nu niet meer beletten.

Dwalende zal ik haar nagaan als de verten
haar hebben ingeademd uit mijn ogen;
de weg ligt van een heengaan overtogen;

wij zagen het onzichtbaar wenken.

Gerrit Achterberg

Gedicht 0625: Hechting

De engelen hebben zich aan u gehecht
en gij zijt bijna onvindbaar meer.
De grote perspectieven van weleer
staan in mijn ogen, leeg en recht.

Blauwe zoeklichten van de ziel bij nacht
schuiven hun cirkel het geheugen door:
vleugels bewegen in het witte spoor;
overal is het vol van uw gezicht.

Gerrit Achterberg

Gedicht 0626 : Veni Sancte Spiritus

Veni Sancte Spiritus et emitte caelitus lucis tuae radium.	Hierheen, Adem, steek mij aan, stuur mij uit jou verste verte golven licht.
Veni pater pauperum veni dator munerum veni lumen cordium.	Welkom armeluisvader welkom opperschenker welkom hartenjager.
Cinsolator optime dulcis hospes animae dulce refrigerium.	Beste tranendroger lieve zielsbewoner mijn vriend, mijn schaduw.
In labora requies in aestu temperies in fletu solatium.	Even rusten voor tobbers en zwoegers, voor kampachtigen een verademing ben je
O lux beatissima reple cordis intima tuorum fidelium.	Onmogelijk mooi licht, onverstroomb de afgrond van mijn hart, jou zo vertrouwd.
Sine tuo nomine nihil est in homine nihil est innoxium.	God ben jij, zonder jou is alles nacht en ontij, wreedheid, schuld,
Lava, quod est sordidum riga, quod est aridum sana, quod est saucium.	maar jij maakt schoon. Verflenst mijn bloem - geef water, zalf mijn wonden.
Flecte, quod est rigidum fove, quod est frigidum rege, quod est devium.	Stijf sta ik, toegang verboden, ijzig - ontdooi mij, koester mij, Vreemd ga ik, zoek mij.
Da tuis fidelibus in te confidentibus	Ik ze ja jij, doe mee. Vergeld mijn twijfel met vriendschap

sacrum septenarium zevenmaal duizendmaal.

Da virtutis meritum Niets ben ik zonder jou.
da salutis exitum Dood wil ik naar jou toe.
da perenne gaudium. Dan zal ik lachen.

Gedicht 0627: Gaandeweg wordt het mij duidelijk

Verblijfpas

Gaandeweg wordt het mij duidelijk
dat ik een vreemdeling ben
in Jeruzalem, in Amsterdam,
overal waar ik kom -
in de wereld onverlost,
uit een andere wereld gedrost,
nergens geheel op mijn plaats
ga ik verbijsterd om,
en ik ben maar door blijven lopen
in den doffen slaapzwaren nacht
door de leege wakende straten
van de omgekeerde stad,
of ik iets in die desolate
woestijn nog te zoeken had.
Doch omdat ik geen adem kan scheppen
buiten dat waar ik op wacht,
alleen door het zinneloos hopen
dat ik plotseling vleugels zal reppen,
dwaal ik onophoudelijk om,
en mijn holle voetstap weerkaatst
hard tegen blinde muren,
maar mijn stem, mijn stem blijft stom.
O wereld niet te verduren,
toch kan ik hier niet vandaan
- die losprijs hebt gij bedongen
en gij vraagt erom tot het laatst-
voordat ik heb geroepen,
voordat ik heb gezongen.
Daar liggen de glimmende pleinen,
de zwarte beslagen stoepen.
Ik voel de straatstenen deinen,
maar ik loop tot het uur zal slaan
dat de hemelsche granaat

van het onweerstaanbare woord
in het stadsgezicht openslaat.
Met de stem uit dat andere oord
zal ik roepen zoo doordringend,
zingen zoo handen wrijvend,
zoo de gansche stad omkringend
dat het ieders rust verstoort.

Gedicht 0628: Wie zal onze dromen komen begrijpen

Honderdvijfentachtig dagen

in memoriam R.

1.

Wie zal onze dromen komen begrijpen?

En wie zal verstaan: wij missen zijn stem
die hij nog niet had. Wij missen
de liefde die hij ons zou geven
en meer nog: onze liefde voor hem.

Hulpeloos vogeltje, nietige engel,
voor even maar van God gekomen.
Een naam, een kleine mensenzoon
en toen: herinnering, gestorven dromen-

wie zal begrijpen; wie zal komen?

Elk woord nu
is het verkeerde.
En stilte verdragen wij niet.

Alles doet pijn-
onze ogen; de huid van ons lichaam;
ons hart.
Wij hebben gehuild
en wij houden verdriet.

Elk woord is verkeerd;
het schiet tekort,
het komt van ver,
het treft ons pijnlijk:
het brengt ons terug bij het kind-

hoe lief wij het hadden,
hoe vertrouwd het ons werd;
dag na dag, maand na maand.
En konden wij 's nachts niet slapen,
dan waren wij samen met ons kind.

Elk woord nu is het verkeerde,
en stilte verdragen wij niet.

2.
Hoe leeg ook van vragen, hoe blind van tranen:
wij moeten verder door de dagen.
Wij hopen niet op troost maar op genade.

Er is gezegd, er staat geschreven
dat van Gods liefde niets ons scheiden kan,
ook niet dit mateloos verdriet.
De wegen van God - ze zijn zo duister
en wij
begrijpen ze niet.

3.
God die het leven draagt en elke dode,
en alles wat ons treft en pijnigt van de dood;

God, die ons tilde uit de slaap,
de doodse stilte van nog niet geboren zijn;

God, die het kleinst geborene
uit onze armen in Zijn handen nam;

Gedenk ons kind,
gedenk zijn naam en onze namen.

Zie met erbarmen, hoe wij kwamen-
gedenk ons kind en onze namen.

Gedicht 0629: Overvloeiende gouaches leven

Het geschondene

Overvloeiende gouaches leven

van de smalle grenzen
tot de dood.

Harde, scherpe rande
van een ongewenst bestaan
tussen zwarte, zware wanden.

Elders zijn de levenden
met de goden en hun liefde,
maar aanwezig niet.

Water roept de verre aarde,
roept vergeefs een mens, een hemel.

Dode moeder-
kinderdood.

Gedicht 0630: Wij lopen op beton

Rouw

Wij lopen op beton
en bijna in de trage regelmaat
van voeten die op weg zijn naar een graf.
Gelukkig zijn het licht en ook de wereld
grijs als de steen van dit gebouw.

Nevel over de resten van wat eens polders waren.
Gehavend land van aarde, gras en onkruid.

Dit werd je wereld
maar was je wereld niet.
Het is hier vol van jou. Hier wil ik
thuis geweest zijn. Sporen van je vinden-
zij zijn er niet meer om nog aan te raken.

Ik wil hier ziek zijn in een bed,
hier wil ik liggen, zoals jij.
En vloeken, huilen van verraad en dood-

her is nog maar één voorjaar later.

Gedicht 0631: De grijze paden

Na die tijd

De grijze paden
onder mijn rond schedeldak-
jij liep ze alle af:
niet voor altijd
ben ik daar allen gebleven.

Mijn ogen- eens
zijn ze geweest verzadigd
van je gestalte, van
je armen als een wieg.

Mijn oren bleven nog lang wachten
op je stem,
die eens daarin gevallen was
als zachte balsem, als muziek.

En ergens buiten mij
beweeg je weer en leef je toch.
En in mij
huilt om jou wie ik eens was-

De zachtste mens
die ik ooit ben geweest:
met jou.

Gedicht 0632 : Een horizon waarachter

Zien en horen

Een horizon
waarachter niets en niemand
kwijt zal raken of verloren-
het oude landschap van je ziel,
bewaard in stille nevel:
het grasland en de sloten; de heuvels;
twijgjes aan oude bomen;
de lage zon, scherende over rivierenland.

Het oude hopen en het oud verlangen
dat je zult rusten, omdat beloofd is
dat je rusten mag.
Zie: alles is voor even haast volmaakt;
het scheiden en het afscheid zijn voorbij
en alle dingen liggen klaar.

Hij heeft gezegd:
ik wacht altijd totdat je komt.
Klein mensen kind, gezegende,
speel voor mijn Aangezicht.

Voorbij de wereld en de tijd
zal ik er zijn;
wees niet alleen,
blijf bij elkaar
totdat ik kom,
heeft Hij gezegd.

Gedicht 0633: Ze zoeken U overal

Verlangd

Ze zoeken U overal,
en zeggen U,
en U alléén, te vinden-
daar en hier, in tempels,
kerken en paleizen.

Vertwijfeld ben ik in een kerk
en ook in mijn gebed.

Alleen een lied
vertrouwt en zingt het
niet- vertwijfelde 'O God van mijn verlangen'.
Naar U verlang ik
zo ik kan verlangen naar mensen om mij heen.
Naar U verlang ik
zo ik kan verlangen naar mijn kind en naar mijn lief.

Waar niemand weet
of U ook woont in zulk verlangen,
blijft dit verlangen diepste grond van mijn bestaan.

Gedicht 0634: Dat ik aarde zou bewonen

Dat ik aarde zou bewonen
niet op vleugels als een arend,
niet in schemer als een nachtuil,
niet kortstondig als een bloem

niet op vinnen onder water,
niet gejaagd en niet de jager,
niet op hoeven, niet met klauwen,
maar op voeten twee

om de verte te belopen,
om de horizon te halen-
en met handen die wat kunnen:
kappen, ruimen, zaaien, oogsten;

met een neus vol levensadem,
met een buik vol van begeerten,
met een hoofd niet in de wolken,
wel geheven naar de zon

om te overzien die aarde,
haar te hoeden als een kudde,
haar te dienen als een akker,
en te noemen bij haar naam.

Dat ik ben, niet meer of minder,
dan een mens,
een kind van mensen,
één van velen, één met allen,
groot en nietig, weerloos vrij

om te zijn elkaar tot zegen,
om te gaan een weg van dagen,
liefdes weg, die ooit zal leiden
naar een menselijk bestaan.

Genesis 1-2

Huub Oosterhuis

Gedicht 0635: Voorbij de boomgrens

'Voorbij de boomgrens
aarde en hemels niemandsland,
wolken en rotsen'. -

'Na de druivenpluk
worden de bladeren van
de wingerd wijnrood'. -

'Een wolk glijdt
op de slee van zijn schaduw
over de sneeuwvlakte-

'De dikke hommel
snort op haar brommer rondjes
door de boomgaard' -

'Soms zijn wonderen
zo gewoon, dat je ze niet ziet
als je niet kijkt' -

'O eeuwige rust
van beweging, o eeuwige
beweging van rust' -

'Wat je hebt vergaat,
wat je bent leeft verder
aan tijd en ruimte voorbij' -

'Sterren en stilte,
licht daalt in het denken,
ruimte in de geest' -

'Hij is aanwezig
omdat iedereen spreekt over
zijn afwezigheid' -

'Wijs ik naar de hemel,
kijkt hij naar mijn vinger,
verschil van zienswijze' -

'Zij kijkt niet meer om,

het laatste afscheid
verdraagt geen toegift'-

'Toen onze handen
naast elkaar lagen, zag ik
twee oude van dagen'-

'De haiku gemaakt
over zijn hoge bloeddruk
was ook zijn laatste'-

Gedicht 0636: Nog steeds huilen we

Daarom zijn wij degenen die huilen

Nog steeds huilen we: in de eindeloze vraag
verbonden met het antwoord dat het geheel bepaalt
en weten geen raad
en bestaan en zijn eenzaam.

Waarom worden kinderen vermoord,
die lachen en onbekommerd
vertrouwen,
waarom onze broeders - met goedheid in hun hart
en met de hoop op een menselijk ingerichte toekomst -
onze broeders, die zich inzetten voor waarheid
en gerechtigheid, die de vrijheid erkenden en afbakenden,
en vrouwen - moeders van toekomstige mensen -
waarom zijn zij allemaal vermoord?
Gefolterd, vergast, verbrand, opgehangen en doodgeschoten
door een brutale keiharde bende,
die vandaag nóg bestaat en geld heeft
en er brullend prat op gaat dat ze bestaat? -
Waarom zijn zij allemaal vermoord?
Vertel een, jij mens, die bestaat: Weet jij het antwoord?
Ook wij bestaan nog: klagende, vragende,
heen en weer gedreven mensen - drijfhout op drift -
hier en daar nog aanwezige, onwetende wetende,
vluchtelingen: nog altijd op de vlucht
voor een dreigende, broeiende moordwaan,
wij zijn er ook nog!
Wanneer wij ons eenzaam richten
op deze dood die ons vormt,

die in ons omgaat en rondwaart
als een vergeten droom, die we net nog wisten,
die aan de grenzen vervaagt
en de wereld overspoelt en vergiftigt,
dan zijn we degenen die nog altijd huilen,
trouw aan onze opdracht:
om eenmaal het antwoord
uit de verslindende duisternis
tevoorschijn te halen,
om eenmaal het antwoord te weten,
dat we net nog wisten,
het antwoord, het duidelijk bepalende, juiste,
richtinggevende antwoord
op de eindeloos bloedende wonde, -

daarom zijn wij degenen die huilen,
daarom bestaan wij nog en zijn wij eenzaam.

David Luschnat

vertaling: Paul Begheyn

Gedicht 0637: Mijn ziel is zo jong

Mijn ziel is zo jong
als op de dag dat hij geschapen werd,
ja en nog veel jonger.
Ik zeg je, ik zou beschaamd staan,
als hij morgen niet jonger zou zijn dan vandaag.

Wanneer men duizend jaar lang
aan het leven vroeg: waarom leeft ge?
dan zou het , als het al antwoorden zou,
alleen maar zeggen: ik leef om te leven.

Wie op alle plaatsen thuis is,
die is aan God gewaagd.
En wie door alle levenstijden heen
één en zichzelf wordt,
hem is God hier en nu.
In wie al wat geschapen is
tot zwijgen komt,
in hem baart God zijn zoon.

Gedicht 0638: Nu het jaar zich vernauwt,

Nu het jaar zich vernauwt
tot een trechter van koude
en duisternis
hadden wij iedere nacht
moeten slapen in
elkanders armen.

Maar geen nacht
brengt ons meer samen.
Koud liggen wij
in het donker.

Buiten stapelen
verdorde bladeren zich op
tot metershoge
versperringen.

Wind en regen zeggen ons
het einde aan.

Gedicht 0639: Reiken naar oneindigheid

Door God als zaad uiteengezaaid,
door mensen met een verfraaid, door wind als
stof bijeengewaaid;

Door dorst gestuurd van kust naar kust,
door werk vaak moe en uitgeblust, een
leven lang op zoek naar rust;

door ruimte en door tijd geremd;
het menselijk isolement dat twee aan twee wordt
overstemd;

zo leeft een mens.
Hij doodt de tijd met uitzien
naar de eeuwigheid en reiken naar
oneindigheid.

Gedicht 0640: Leven wil ik

Leven wil ik, leven wil ik om
te sterven voor jouw leven.

Hier zijn woorden: zwijg ze dood of aanhoor ze.
Hier zijn handen: neem ze aan of
doorboor ze. Hier is mijn hart:
Woon in mij of vermoord me.
Leven wil ik...

Ik ben jouw ogen die het licht laten stralen.
Ik ben de handen die je woorden vertalen.
Ik ben de longen die voor jou ademen.
Leven wil ik.....

Is het leven niet meer dan een
lichaam van vlees en bloed? Het is jouw leven waar
voor ik leven en sterven moet...
Leven wil ik...

Gedicht 0641: Voor iemand uitgaan

Voor iemand uitgaan is meer dan alleen
vóór hem lopen op een weg bochtig en smal
zonder om te kijken hopen
dat hij je zo wel volgen zal.

Voor iemand uitgaan: soms
vrijwillig dan gedwongen soms
gewild dan ongewild.
Voor de pijn die niet op jou is gericht,
ben jij het schild.

Voor iemand uitgaan:
verkenning en egalisering
van een onbegaanbaar terrein;
zorgen dat de hindernissen
voor hem weggenomen zijn.

Voor iemand uitgaan:
jij bent het die wordt getroffen,
jij raakt gewond, jij lijdt pijn
wetend dat ondanks dit alles
de laatste toch het eerst zal zijn.

Voor iemand uitgaan:
hiertoe worden wij geroepen,
uitgezonden twee aan twee.
Niets kan overkomen
want wij krijgen Gods adem mee!

Gedicht 0642: het zal je gebeuren

Leerling zijn
mee moeten met Jezus
zoon van Jozef
het zal je gebeuren.

Vissers waren we
op de wateren in het noorden
in Galilea
Simon Johannes Andreas
met schubbenhandsen aan het lijf
en ruwe taal in de mond
een kleine boot
en grote netten
soms veel vis
meestal weinig
zo werten en leefden en werkten wij.

Totdat er een man voorbij komt
(we waren de netten aan het spoelen)
een man die je boeit
waarmee?
Hij grijpt je aan
zoals hij spreekt
hij doet je
weldadig geweld aan.
Jezus heet hij:
'Kom en volg mij'
Jazeker.
'Kom nu maar

zoek eerst het rijk Gods
wees mensenvisser zeg ik je
je zult er meer verzamelen
dan je netten aankunnen.'

En wat hij vroeg
dat deden we:
'Bezoek de steden
alle huizen'.
En wat hij vroeg
dat deden we:
'Wees arm van geest
het zout der aarde
licht voor het oog'.

Hij zelf ging voor:
'Ik ben het licht,
het woord zei hij
ik ben de herder
levend water
wijnstok
de weg de waarheid
eeuwig leven.'

Jawel, dat zei hij
en wij geloofden
rotsvast geloofden wij.
Totdat het Pasen werd
Jeruzalem de stad van vrede
een stad van haat nu
straten vol haat
een plein vol ,kruisig hem'.
Dat is van hem geworden
het moest gebeuren
had hij gezegd
de onderste steen moest boven.

Hij had het ons bezworen
tot viermaal toe
voorspelde hij zijn lijden.
En op die avond
gebeurde het
hij gaf nog brood en wijn
hij gaf ons nog te denken
hij gaf de geest.

Wij waren nergens
toen het gebeurde
de hoop was weg
wat wil je
als je meester sterft
vergeet het rijk dan maar
ga maar weer vissen
trek je boot in zee
of blijf maar binnenshuis:
ze kennen je als leerling
de stad heeft je gezien
'jij was ook bij hem' zeggen ze
blijf in de bovenzaal
de deuren dicht
volhard in het gebed
dat is het enige
voor mensen die verlamd zijn.

En dat is niet
voorgoed voorbij
't herhaalt zich door de tijden
mensen een huis een stad een kerk
angstig bijeen
vensters gesloten
benauwde lucht
zit stil verroer je niet
geestdodend leven
mensen verdord
de handen slap
de ogen dof
de voeten stijf
de woorden schaars
de levensgeesten wijken
het wil niet meer
waarom nog verder

Als Petrus ben je dan
Johannes Jakobus
Andreas hoe is je naam?
als een der vrouwen
de moeder van Jezus
een van zijn broer.

Uitgeput en uitgeworpen

dichtgeklapt en opgesloten
was hij het?
of moet er toch een ander komen?

Jezus
hij gaf de geest
aan wie aan mij?
Ben ik gedoopt
in vuur en geest

herken ik hem
in jou en mij
is er verbazing en wat vreugde
dat ik geloof en zie
de ogen open?
Is sterven dan verrijzen
en dood de eeuwigheid?

Als het zo is
dan sta ik op
kom overeind
verbreek het zwijgen
ik zal hem vinden
hem herkennen
waar men de broden breekt
en waar een zegen is.

Gedicht 0643: Door mijn woning

Door mijn woning speelt een zonnig licht.
'k Voel m'een kleine koning. In mijn grote plicht:
Vrouw en kind te schragen. Op mijn sterke jeugd:
En zo hoog te dragen in mijn vreugd!
En zo hoog te dragen in mijn vreugd! Helpt de Heer!

Daar op 't schouwke, prijkt mijn enig kruis.
Wees mijn engel, vrouwke, wees mijn hemelhuis.
Wees mijn stoutste roemen, wees mijn zoetste troost,
Frisse levensbloemen, krachtig kroost.
Frisse levensbloemen, krachtig kroost.

O, mijn kind'ren! graag gebroken brood!
Zou 't geluk vermind'ren waar de last vergroot?

Zou men armoe lijden om een mondje meer?
Och, waar mensen strijden, helpt de Heer!
Och, waar mensen strijden, helpt de Heer!

Gedicht 0644: Maria ging in de morgen uit

Maria's verlangen

Maria ging in de morgen uit,
de aarde omstraalde haar als een bruid
en over de velden, groen en blij,
welfde de hemel zich als in Mei.
'O had ik een bruidskleed als een hemelglans
en twee gouden vleugels, - ik vloog er ten dans!'

Maria ging in de stille nacht,
de arde sliep, de hemel hield wacht,
en door haar hart, waar zij liep en dacht,
trokken de sterren met fonkelende pracht.
'O had ik een bruidskleed van hemellicht,
met gouden sterren doorstoken dicht!'

Maria ging in de tuin alleen,
de vogels zongen hel om haar heen;
tussen het groen zag zij rozen staan,
rode en witte, rijk aangedaan.
'Ach, ha dik een kindje, zo wit en rood,
ik zou het beminnen tot in de dood!'

Nu is haar het bruidskleed wel aangedaan
en klaar om het hoofd de sterren staan.
Hoog boven de donker tuimelende aard'
houdt zij haar Kindje onvervaard.
En om dit Kind speelt een lichtgeruis,
dat eeuwig ons toezingt: 'Naar huis, naar huis!'

J. van Eichendorff

Gedicht 0645: De aarde schuilt in een korrel zand

De aarde schuilt in een korrel zand,

het heelal in een bloemblad puur,
de oneindigheid in de palm van uw hand
en de eeuwigheid in een uur.

William Blake

Gedicht 0646: Schouwen is een weten wizeloos

Schouwen is een weten wizeloos,
dat boven reden blivet altoos.
Het en mag in redenen niet dalen
Ende redenen en mag 't boven hare n iet herhalen.

Verklaarde onwize is spiegel fijn,
waar God in licht zijnen eeuwigen schijn:
Onwize die is zonder maniere,
waar alle redelijke werken in falieren.

Onwzie en is God niet,
maar zij is dat licht, waar men Hem mede ziet.
Die in onwize wandelen in godlijken lichte,
zij zien in hem een ongestichte.

Onwize is boven redene, niet daar zonder.
Zij ziet alle ding zonder wonder.
Verwonderen is daar beneden;
zonder verwonderen is schouwende leven.

Onwize ziet, maar zij weet niet wat,
boven al, noch dit, noch dat.
Nu moet ik 't rijmen laten blijven,
zal ik 't schouwen klaar beschrijven.

Jan van Ruusbroec 1293-1381

wizeloos: een weten zonder beperking
boven redene: boven de rede
niet dalen: het kan niet afdalen tot het verstandelijke
onwzie: het verlichte zijn buiten alle bepaalde wijzen van doen of denken
zonder maniere: zonder vaste manier van doen
falieren: tekort schieten
ongestichte: woestenij, ledigheid
wonder: verwondering

noch dit, noch dat: boven alles uit, zonder onderscheid van voorwerpen

Gedicht 0647: Alle Dinghe

Alle dinghe
Sijn mi te inghe;
Ic ben so wijt!
Om een onghescepen
Hebbic begrepen
In eweghen tijt.

Ic hebdt ghevaen.
Het heeft mi ontdaen
Widere dan wijt;
Mi es te inghe al el;
Dat wette wel,
Ghi dies oec daer sijt

Men es vri
In dat nabi
Onghesceden;
Daer omme wilt hi
Dat alsoe si
Met ons beden.

Hadewijch

onghescepen: ongeschapen
al el: al het andere

Gedicht 0648: Orewoet van minnen

Orewoet van minnen
Dats een rike' leen,
Ende die dat woude kinnen,
Hine eischede haer el negheen.
Die tiersten waren twee
Die doetse wesen één,
Dies ic die waerheit toghe.
Sie maect dat suete es, suer,
Ende den vremden naghebuer,

Endi si bringhet den nederen hoghe.
Si maect den starken cranc
Ende den sieken al ghesont;
Si maket den rechten manc,
Si heilte dien, die was ghewont.
Si maect den onbekinden
Die wide weghe cont
Daer menich in moet dolen;
Si doet hem weten al
Wat men leren sal
In hohger minnen scolen.

Hadewijch

orewoet: vurige onrust
el negheen: niets anders
tiersten: eerst
toghe: bekend maak

Gedicht 0649 In je moeders schoot geweven

In je moeders schoot geweven
tot een wonder van bestaan
kwam je bij ons in het leven
dankbaar zeggen wij jouw naam.
Opnieuw mogen wij beleven
wat wij zien maar niet verstaan
welk een groot geheimenis
jong geboren leven is.

Aan een lange reis begonnen
die een levensloop beslaat
zul jij door een wereld trekken
waarin heel veel kwaad bestaat.
al vanaf je eerste schrede
bidden wij dat met je gaat
Die ons geest en adem geeft
en ook jou geschapen heeft.

Hoeveel liefde wij ook geven
en hoe weerbaar je ook wordt
kwetsbaar zul je altijd blijven
mensenmacht schiet toch tekort

door de doop ben je opgenomen
kind van mensen, kind van God
in de kring hier om je heen
leven kun je niet alleen.

Gedicht 0650: Wees wie je bent

Wees wie je bent.
Wie ben ik?
Een steen in een zentuin,
gevormd door de tijd,
versteend en toch levend,
hard en toch zacht,
stil en toch in beweging,
groeïend, onzichtbaar,
langzaam,
zoals groei betaamt,
in geduld met de tijd,
de tijd om te worden,
te worden wie ik ben.

Wie ben ik?
Weest stil en besta!
Adem, leef!
Laat dragen de aarde,
laat lessen je dorst,
ontvang maar het licht
en de lucht om je heen!
Dooradem
doorstraal
doorspoel
doorgrond.
Leef en besta,
ben er,
op jouw plekje
jouw eigen plekje.

Vrede daalt neer in je hart!

F. Ingenriet

Gedicht 0651: zo keerde hij terug en moest (Con Sordino)

Con Sordino

zo keerde hij terug en moest
De taal der levenden weer spreken,
In vreemde tuinen onverwoest
Zijn eigen late rozen kweken,
Zijn brood aan vreemde tafels breken
Na arbeid weer als vroeger noest.

Hij was dan toch niet zo bezeerd
Als sommigen veronderstelden;
Men oordeelde ook wel verkeerd,
Dat de herinnering hem kwelde,
Of was hij toch een van die helden,
Die door een vuur gaan ongedeerd ?

Misschien, misschien; hij sprak die taal,
Hij deed dat werk; hij leek te leven;
Dat was ook zo. Al deed eenmaal,
Zegt men, bij 't rozenplukken even
Een woord, een klank zijn handen beven:
Ook dat misschien maar een verhaal.

J. Presser

Gedicht 0652: Waar is de vrijheid te vinden,

Waar is de vrijheid te vinden,
wie zag haar bij de bron?
de moeder, de vrouw de beminde,
waar is de wijsheid te vinden?
Haar hart is een carillon,

haar hoofd is een godelinde,
haar mond een godelief,
haar enkels twee hazewinden;
waar is de wijsheid te vinden?
haar hals is een hartedief.

De wijsheid heeft in haar ogen
de dauw van de jongste dag,

haar wimpers zijn regenbogen
en als de duif op het droge
nestelend is haar lach.

Brood reikt zij, melk en honing,
water verandert in wijn;
maar waar heeft zij haar woning?
wie geeft zij de beloning
met haar samen te zijn?

Waar is de wijsheid? Zij speelde
tussen Gods knieën toen
Hij licht en duister verdeelde
rechtsprekend op Zijn troon
links en rechts, het scheelde
haar speelse manier van doen.

Waar is de wijsheid te vinden?
de zee zegt: zij is niet bij mij.

Job 28 vs 14

Guillaume van der Graft

Gedicht 0653: Wij waren kinderen

Wij waren kinderen toen het gebeurde.
'Laat ons gaan zien het woord dat daar geschied is',
riepen met vreemde stemmen onze vaders.
Wij moeten mee, de diepe nacht, de kou in.

Geen vleugelslag. Na uren gaan een grot,
een huilend kind. Geroep: hij is het.
Hij? Hun leven lang bleef hij een sterk verhaal:
er zou groot licht geweest zijn dat hen wenkte,

stemmen van woorden: vrede.
Een tijd later die ster die langs de hemel voer,
een stoet van koningen en priesters die hem zochten:
'kind ons geboren, koning van de vrede'.

En het gekroonde beest. De kindermoord.
Tot op vandaag het bloed ten hemel schreiend.

En het gerucht dat hij zou zijn ontkomen,
dat hij zal komen, haastig, en wat dan?

Rusteloos zwervend, ongelukkig
dromend van wilde dieren die niet meer
verscheuren zijn zij gestorven
zoals mensen sterven, zonder te zien.
Zij hadden zo gehoopt.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0654: Ik twijfel aan de hemel

Lied van de twijfel:

Ik twijfel aan de hemel ik twijfel aan de aarde;
ik twijfel aan de mensen ik twijfel aan de woorden
die mensenmonden spreken die mensenhanden schrijven.
Ik twijfel aan de leugens die elke dag weer verschijnen
in kranten en in beelden uit mensen opgetekend met bloederige handen.

Ik twijfel aan de goden die prachtig zijn omkranst
met bloemen en gebeden, met wierook en allerhand.
Ik twijfel aan de priesters, de boodschappers van de hemel
de paus, de curie en de leken die het allemaal zo goed weten
de vast omschreven waarheid en wat zonde is in de ogen van God.

Ik twijfel aan de aarde, of wij wel zullen verrijzen
of ooit in die dagen het Rijk van God zal verschijnen.
Ik twijfel aan de vreugde als ik zie naar de gezichten
van kinderen en ouden die schreeuwen om een brood,
om vrede in hun huizen en een einde aan hun nood.

Maar ik geloof in aarzelend zoeken, in twijfelen en vermoeden,
in samen tasten en langzaam verder lopen op paden van weleer.
Ik geloof in durven hopen tegen beter weten,
wars van elk cynisme, in wanhoop samen dragen
en in knokken voor wat je waard bent.

En dan vertrouw ik dat het niet vergeefs is,
dat Hij ons nooit laat vallen
al komt de onderste steen boven!

John Hacking

Gedicht 0655: De kerk van de toekomst

De kerk van de toekomst is een aarzelende kerk,
een kerk die voorzichtig is.

Een kerk die gedragen door mensen
weet heeft van de pijn, het buitengesloten zijn.

Een kerk die leeft in ballingschap,
in een harde wrede wereld die
God acht noch gebod.

Een kerk van kleine mensen,
zonder veel prelaten
en vol van warme woorden.

De kerk van de toekomst is niet praalzuchtig,
beroemt zich niet op schatten en gebouwen,
heeft geen weet van kunstverzamelingen.

De horizon en de hemel vormen het gebouw,
en de aarde is de werkplaats,
waar ijverige handen volop werken
en begerige ogen zich verdiepen
in wat zo lang geleden waarheid was.

De kerk van de toekomst sluimert in onze harten,
wij allen hebben er reeds weet van.

En diep in ons broeit het,
komen de emoties en de gevoelens aan het licht,
als we maar durven.

Als wij de poorten openen van ons hart
en toelaten wat ons wenkt:
de geest van God die overal waait,
maar sterk verdunt
en slechts hier en daar tot volheid komt.

Hoe blij waren wij om op te gaan
naar het huis van de Heer.

Maar ver hoefden wij niet te gaan
want de Heer is overal -
Hij is vooral in jou, in mij,
in ons samen hier bij elkaar.

Wij zijn zijn toekomst, zijn gebed,
wij zijn de stenen van zijn huis,
de bomen aan zijn water, vol van leven.

Gedicht 0656: Waar alles doodloopt

De hoop die ons doet leven

Waar alles doodloopt
gaat Hij zijn gang,
onweerstaanbaar,

afgewenteld de steen
afgewend het onheil,
alles bloeit open,

ons leven geleefd,
onze dood gestorven,
is Hij onze bevrijder,

zegevierend voert Hij ons
uit het diensthuis,
de slavernij der zonde,

eerstgeborene der doden,
opstanding en leven,
wie Hem volgt

is onaantastbaar,
een ander mens,
hij sterft

maar niet aan zijn schuld,
aan wat dodelijk is,
hij leeft voorgoed,

ik geloof
dat deze wereld
van karakter verandert,

baanbrekend
legde Jezus haar open
voor de toekomst,

ik geloof in God
die de aarde trouw is,
Hij verlost zijn Zoon

uit de diepte van ons graf,
veelbelovend
riep Hij Hem uit tot

het licht der wereld,
het hart der schepping,
de hoop die ons doet leven.

Gedicht 0657: Wij zijn geroepen om te leven

Het lied van het zingende leven

Wij zijn geroepen om te leven,
God geeft ons vrijheid van beweging,
wij mogen mensen zijn op aarde,
hartgrondig ons geluk beamen.
Geen vreemde macht meer onderdanig
bloeien wij op in Gods genade,
God is zijn schepping goedertieren,
uitbundig mogen wij haar viëren.

God schiep de mensen voor elkander,
in liefde doet Hij hen ontbranden,
Hij is gelukkig met beminden
die luisterrijk elkaar bezingen.
Aan man en vrouw geeft Hij de adem
om levenslang elkaar te dragen,
met huid en haar elkaar genegen,
met hart en ziel elkaar tot zegen.

God stelt onze aardse leven veilig,
Zijn goede schepping is Hem heilig,
waar wij in slavernij ontaarden
roept Hij bevrijdend onze namen.
Hij heeft zijn Zoon naar ons gezonden,
wij hebben ons geluk gevonden:
de Heer die uit de dood verrezen
ons vrij en opgewekt doet leven.

Gedicht 0658: Wij doen elkaar geen recht

Wij doen elkaar geen recht,
wij leven langs elkaar heen,
wanneer onderbreken wij onze weg,
doorkruisen wij onze plannen
om bij te staan die geen helper heeft,
wij laten ons leven zo verlopen
dat wij geen oponthoud hebben,
wij gaan het verdriet uit de weg,

o God maakt ons barmhartig,
geef ons oog voor wie
zijn hoop op ons richt,
een naaste in ons ziet,
help ons zo te leven,
voortvarend en vindingrijk,
dat wij mensen betrappen
op hun nood, hun verlatenheid,

in navolging van uw Zoon
die zijn heerlijkheid prijs gaf,
zijn weg in de hemel
verlegde naar de aarde,

om onze broeder te zijn,
onze reisgenoot.

Gedicht 0659: Wij hopen op de stad van God

Het lied van Jeruzalem

Wij hopen op de stad van God,
de hemel die op aarde komt,
een ongebroken schepping.
Verzoenend neemt God ons ter hand,
Hij heeft zij hart aan ons verpand,
God is een God van mensen.
Hij heeft ons geluk bestemd,
Hij roept ons naar Jeruzalem,
de stad van licht en vrede.
Hij geeft de ruimte aan zijn volk,
wij krijgen vaste voet aan grond,
voorgoed zullen wij leven.

Wij zoeken Gods aanwezigheid,
woonplaats van zijn gerechtigheid,
Jeruzalem van boven.

Wie bidt ontvangt, wie zoekt die vindt,
God maakt met ons een nieuw begin,
de stad staat voor ons open.

Wie op Gods groete toekomst hoopt
leeft niet meer zinloos, loopt niet dood,
geen macht houdt hem meer tegen.
God zegent en bevestigt hem,
zijn weg loopt naar Jeruzalem,
hij is zijn leven zeker.

Gedicht 0660: Wij weten niet wie God is

Gaandeweg

Wij weten niet wie God is,
Hij noemt zijn naam
maar onuitsprekelijk -

Ik zal er zijn voor u -
Hij trekt aan ons voorbij,
een verterend vuur,

woest en ledig is de wereld,
mensen sterven weg,
overal is ademnood,

God roept het licht,
Hij spreidt zijn vleugels
over de vloed die zich groot maakt,

Ik zal er zijn voor u -
wij staan op uit de duisternis,
Gods naam in onze handen,

wij zullen hem spellen
in de nood van de wereld,
wij volgen Gods spoor,

gaandeweg,
zoekend naar vrede en recht,

zullen wij weten wie Hij is,

bondgenoot der verdrukten,
Vader van Jezus Christus,
man van smarten,

Gedicht 0661: God laat ons volop leven

Het lied van de vredestiters

God laat ons volop leven,
wij komen aan het licht,
Hij heelt wat heilloos is,
Hij is een God van vrede.
Wij mogen vrolijk vieren
een onbedreigd bestaan,
God heeft tenietgedaan
de afstand die wij schiepen.

God roept ons tot de orde
van zijn barmhartigheid,
wie eenmaal is bevrijd
zal vredestitier worden.
Verzoenend en genezend
doen wij gerechtigheid,
wij werken wereldwijd
aan ongebroken leven.

Zalig wie Jezus volgen,
de grote vredevorst,
Hij toont het hart van God,
Hij is voor ons gestorven.
Zoeken wij offervardig
de vrede die Hij vraagt,
een vrede als een zwaard,
het heil voor heel de aarde.

Gedicht 0662: In een wereld waar alles mogelijk is

Gij zijt onze God

In een wereld waar alles mogelijk is
maar geen geluk, geen vrede, geen recht,
in een wereld bijna onbewoonbaar,

waar de lucht zwart is van angst,
het water ziek van tranen,
onrecht kleeft aan alles wat wij doen,

in een wereld waar mensen geen mensen zijn,
dieren geen dieren, bomen geen bomen,
hopen wij o God op uw verlossend Woord,

Gij lijdt aan deze wereld,
ons verdriet is uw verdriet,
onze eenzaamheid is uw eenzaamheid,

God, groter dan ons hart is uw hart,
groter dan onze smart is uw smart -
Gij zijt onze God.

Gedicht 0663: God heeft zijn naam gezegd

Het lied van Gods naam

God heeft zijn naam gezegd -
Ik zal er zijn voor jou -
Hij gaat met je op weg,
Hij blijft je eeuwig trouw.

Geloof Hem op zijn woord,
Hij zet zich voor je in,
Hij trek je in zijn spoor,
bemint je als een kind.

God heeft zijn naam gezegd,
wij weten wie Hij is,
je komt weer tot je recht,
Hij maakt geschiedenis.

Een bondgenoot is God
voor wie geen leven heeft,
Hij zal er zijn voor ons
als deernis ons beweegt,

De schepping is in nood,
God brengt ons aan het licht,
Hij stelt op ons zijn hoop,
zalig wie vrede sticht.

God heeft zijn naam gezegd,
wij nemen hem ter hand,
wij gaan met God op weg,
Hij staat aan onze kant.

Gedicht 0664: Met de kracht van Jezus

Met de kracht van Jezus
gaat Gods Woord door de wereld,
niet ledig keert hij terug,

het woord is vlees geworden,
man van smarten,
wie hoorde zijn stem,

man aan het kruis,
het Woord werd vertrapt,
alles sloeg dicht,

Hij stond op uit de doden,
doorbrak de stilte,
keerde terug,

niet ledig,
zinloos,
onverrichterzake,

met de kracht van Jezus
gaat Gods Woord door de wereld,
de schepping raakt in bloei.

Gedicht 0665: Omdat Gij het uiterste van ons verwacht

Ontferm U over ons

Omdat Gij het uiterste van ons verwacht,
omdat Gij op ons hoopt, in ons gelooft,
wilt bouwen op ons, bidden wij U

Heer ontferm U over ons

omdat wij zouden heersen over uw schepping,
gestalte zouden geven aan uw zeggenschap,
omdat wij uw beeld zouden zijn, bidden wij U

Heer ontferm U over ons

omdat Gij bondgenoten in ons wilt zien,
medestrijders voor vrede en recht,
kinderen van U, bidden wij U

Heer ontferm U over ons

omdat wij elkaar recht hebben te doen,
omdat wij een naaste moeten zijn, de minste,
mensen nederig en offervaardig, bidden wij U

Heer ontferm U over ons

Omdat deze wereld onze wereld is,
omdat ons hart overal in klopt,
bidden wij U

Heer ontferm U over ons

omdat Gij onze beweegredenen kent,
omdat Gij weet wat niemand weet,
bidden wij U

Heer ontferm U over ons

Gedicht 0666: Belijden wij met hart en mond

Het lied van het aloude geloof

Belijden wij met hart en mond
de trouwe God van het verbond,
prijzen wij onze Vader!

Hij schiep ons mensen naar zijn beeld,
hemel en aarde, al wat leeft,
Hij schiep het en Hij draagt het.
God stelt in ons geluk zijn eer,
Jezus zijn Zoon is onze Heer,
de naam waarin wij leven.
God riep Hem uit een vrouwenschoot,
Hij is ons vlees, een mensenzoon,
Hij brengt ons heil en vrede.

Hij deelt ons menselijk bestaan,
ten dode toe met ons begaan,
Hij sterft aan onze zonden.
Hij overwint de duisternis,
baanbrekend treedt Hij aan het licht,
ons roept Hij om te volgen.
Hemelhoog richt de Heer zich op,
vorstelijk troont Hij naast zijn God,
heilzaam en hartverwarmend.
Eenmaal spreekt Hij het laatste woord,
vrede zal bloeien ongestoord,
zalig wie Hem verwachten.

De Geest van God brengt leven voort,
Hij gaat de ganse schepping door,
Gods Geest is mededeelzaam.
Hij brengt ons bij de Heer terecht,
Hij bindt ons aan de ene kerk,
sticht liefde en gemeenschap.
Hij heeft het groot geheim onthuld,
wij sterven niet aan onze schuld,
de zonden zijn vergeven.
God redt ons uit de diepste dood,
Hij is de trouwe bondgenoot,
voorgoed zullen wij leven.

Gedicht 0667: Licht in onze ogen

Licht in onze ogen
dagelijkse zon
uitzicht veelbelovend
glimlach om Gods mond

vrijheid van beweging
richting die wij gaan
ruimte om te leven
zin van ons bestaan

brood op onze tafel
herder die ons hoedt
bron van levend water
land van overvloed

hart van deze aarde
dak boven ons hoofd
blijk van Gods genade
broeder, huisgenoot

vrede allerwegen
kracht die ons vervult
hand van God die zegent
Jezus ons geluk.

Gedicht 0668: O God ons leven

Maak ons ontvankelijk

O God ons leven
is zo ver en donker,
zo vreemd en vijandig,

ons bestaan is zo gesloten,
weerbarstig,
steenachtige bodem,

uw Woord
komt zo onverwacht,
is zo ongehoord,

weerspreekt zo
alles wat wij doen en laten,
zeggen en zwijgen _

uw stem dringt nooit tot ons door
als Gij zelf niet baanbrekend
door ons midden gaat,

wij roepen om uw Geest,
laat Hij onze harten omploegen,
ons herscheppen tot goede aarde,

maak ons ontvankelijk,
ruimschoots,
opdat uw Woord vrucht draagt.

Gedicht 0669: O God Gij zijt zo ver zo vreemd

Het lied van Gods nabijheid

O God Gij zijt zo ver zo vreemd,
geef ons een teken dat Gij leeft,
wij roepen zingen maar Gij zwijgt,
geen blijk van uw aanwezigheid.

Zijt Gij het beuken van de wind,
verterend vuur, een siddering,
de aarde beeft van woest geweld,
als bomen zijn wij neergeveld.

Gij zijt aan ons voorbijgegaan,
Gij zijt verborgen in uw naam,
wij smeken U: wees ons nabij,
bewaars ons voor de eenzaamheid.

Wij prijzen uw barmhartigheid,
geen storm geen vuur geen schok zijt Gij,
het dodelijk rumoer verstomt
nu Gij in stilte tot ons komt.

Gij geeft uw naam ons te verstaan,
Gij raakt ons met uw adem aan,
o trouwe God van het verbond,
Gij legt uw woord in onze mond.

Gedicht 0670: O God in ons midden

Het verlossende woord

O God in ons midden,
onmiskénbaar zít Gij,
Gij komt ons tegemoet,
mededeelzaam,
menselijkerwijs,

vlees werd uw Woord,
een mens onder mensen,
een broeder een huisgenoot,

onontkoombaar
vertaalt Gij U naar ons toe,
offerv aardig verplaatst Gij U
in onze omstandigheden -

wij bidden U:
beziel ons met uw Geest,
steek ons aan
met uw vurige tong
wanneer wij onder woorden
proberen te brengen
wat wij geloven,

maak ons spreekvaardig,
meegaand en inschikkelijk,
vrij voor de ander,

leer ons zijn taal spreken,
zijn houding aannemen,
zijn leven leven,

Gij hebt hem zo lief,
Gij gunt hem een mens,
begaan met zijn wegen,
bewogen met zijn bestaan,
een broeder een vriend

die naar hem luistert,
die hij vertrouwen kan,
die misschien
het verlossende woord spreekt.

Gedicht 0671: Ik geloof in God, Hij is mijn Vader

God wonend bij mensen

Ik geloof in God, Hij is mijn Vader,
Hij heeft deze wereld geschapen,
Hij houdt deze wereld in zijn hand,

ik ken Hem door zijn Zoon,
Jezus Christus, onze broeder,
de Heer die wij volgen,

God heeft Hem gewild,
zijn Geest riep Hem op
in de vrouw Maria,

zijn leven was een lijden,
tenslotte hing Hij aan het kruis,
Hij stierf - zijn leven was een hel,

Hij verhief zich tussen de doden,
op de derde dag
liet Hij het graf achter zich,

zijn weg ging naar de hemel,
vorstelijk troont Hij naast God,
zijn genadige, liefdevolle Vader,

Hij komt terug, zegevierend,
de Heer die het laatste woord heeft,
aan Hem is de beslissing over ons leven,

ik geloof in de scheppende God,
God zoals Hij met ons bezig is,
ik geloof in de Heilige Geest,

ik geloof in het lichaam van Jezus,
zijn kerk op aarde, altijd, overal,
een lichaam van dienstbaarheid,

wij sterven niet voorgoed,
God bewaart ons voor het ergste,
ik geloof in de vergeving der zonden,

ik geloof dat het leven doorgaat,

de dood moet ons loslaten,
God is trouw aan wat Hij schiep,

ik geloof in een gelukkig einde,
een nieuwe schepping,
God wonend bij mensen.

Gedicht 0672: God heeft u eindeloos lief

Broeder en zuster

God heeft u eindeloos lief.
Zijn trouw aan uw bestaan
is alles omvattend.
Zijn hand op uw hoofd
rust ook op het hoofd van uw kind.
Hij neemt het in bescherming.

Het mag delen in uw geluk.
Uw God is zijn God,
uw Vader is zijn Vader.
Zo diepingrijpend gaat God met u om.

Met een ja-woord op enkele vragen
kunt u blijk geven van uw geloof in de God
die zo verstrekkend in u gelooft.
Daarna zult u zich, bij het teken van de doop,
mogen verheugen in de bevestiging
en viering van deze werkelijkheid.

Geloof u, met de kerk van altijd en overal,
de boodschap van Gods liefde voor deze wereld,
zoals die tot klinken komt in het getuigenis
van profeten en apostelen,
en zoals die vlees en bloed is geworden
in Jezus, de gekruisigde en opgestane Heer?

Belijdt u, met en in uw kind, dat wij mensen
van meet af aan, uiteraard,
schuldig staan tegenover God,
en gelooft u, met en in uw kind,
dat God ons vanaf het allereerste begin
tegemoet komt met de vergeving der zonden?

Vertrouwt u zich met uw kind toe
aan Jezus Christus, de goede herder,
en verlangt u in zijn naam het teken
van God grenzeloze liefde voor uw leven?

Belooft u alles in het werk te stellen
om uw kind onder de indruk te brengen
van het heil dat u deelachtig bent
en dat in zijn bestaan geschiedenis wil maken?

Gedicht 0673: O God hoe diep ingrijpend

Het lied van de doop

O God hoe diep ingrijpend
hebt Gij ons mensen lief,
dit kind ontgaat U niet,
Gij weet het te bereiken.
Verstrekkend is uw aandacht,
Gij maakt geschiedenis,
wat ons het liefste is
mag leven op uw adem.

Gedicht 0674: Vader van Jezus Christus

Doortastend zijt Gij

Vader van Jezus Christus,
doortastend zijt Gij,
onontkoombaar,
heel ons mensen bestaan
brengt Gij aan het licht,
zegenend ontdekt Gij ons
tot in onze kinderen,

onafzienbaar is uw trouw,
Gij hebt ons lief
van geslacht tot geslacht,
wat wij dromen en hopen,
wat wij liefhebben,

Gij neemt het onder uw hoede,
altijd, overal zijt Gij van kracht,

inspireer deze ouders
om hun kind te laten delen
in wat zij met U hebben,
help hen om hun geluk
geloofwaardig en indrukwekkend
voor te zeggen en voor te leven,
breng dit kind thuis bij U.

Gedicht 0675: Als gemeente van Jezus Christus

Een bewoonbare wereld

Als gemeente van Jezus Christus
hebben wij ons laten verrassen
door de boodschap van Gods liefde
voor deze ontluisterde wereld.
Trouw aan zijn schepping
neemt God het voorons op
tegen de machten van het kwaad.
Hij is onze bondgenoot.
Bevrijdend roept Hij ons tot de orde
van een nieuwe werkelijkheid:
een aarde waar het vrede is,
een bewoonbare wereld.

Wij hebben zijn Zoon herkend,
Jezus van Nazaret,
een mens onder mensen.
Blijk van zijn trouw,
bewijs van zijn liefde.
Zijn naam in onze handen,
zijn beeld in onze harten.
Licht der wereld,
goede herder,
opstanding en leven.
Brood van ons bestaan,
wijnstok die ons in bloei zet.

Laten wij God dank zeggen.
Het Woord is vlees geworden.

Hij is toegankelijk voor ieder van ons.
Zijn Zoon is onze broeder,
een huisgenoot een tijdgenoot.
Hij roept ons aan zijn tafel,
brood wil Hij zijn voor ons,
Hij deelt met ons zijn lichaam.
Hij roept ons aan zijn tafel,
wijn wil Hij zijn voor ons,
Hij geeft voor ons zijn bloed.
Zijn leven is zijn leven,
zijn God onze God,
Zijn Vader onze Vader.

God die ons toekomst geeft,
grond onder onze voeten,
een begaanbare weg,
vrijheid van beweging,
de kracht om lief te hebben,
wij danken U voor uw Zoon.
Gij hebt hem gezonden
als een licht in onze wereld,
barmhartig zocht Hij ons op
in de duisternis van onze schuld.
Hij verplaatste zich
in onze omstandigheden.
Ons leven levend, ten einde toe,
onze dood stervend,
is hij onze goede herder.
Lam dat zich opofferde,
zondebok die de woestijn inging.
Man van smarten,
vertrouwd met ziekten.
Zegevierend over zonde en dood
stond Hij op
waar wij machteloos neerlagen.
Baanbrekend voert Hij ons
uit de ban der slavernij,
in uw naam wijst hij ons
op nieuwe mogelijkheden,
een andere manier van leven.
Hij ontwortelt en herplant ons,
Hij neemt ons mee
in de vaart van uw rijk.
Wie in Hem gelooft is een nieuwe schepping.

O God die ons genadig zijt,
wees ons nabij
wanneer wij inspelen op uw toekomst,
aarzelend de loop van uw gedachten
pproberen te volgen.
Met brood en wijn willen wij
uw werkelijkheid vieren,
meedenken met U,
meewerken met U
aan een aarde waar het goed wonen is,
waar Gij alles in allen zijt
en waar wij alles zijn voor elkaar,
mensen voedzaam en inspirerend,
brood en wijn voor de ander.

Gedicht 0676: Houden wij in gedachtenis

Het lied van het avondmaal

Houden wij in gedachtenis
het Woord dat vlees geworden is,
in brood en wijn bevestigt het
wat ons altijd is aangezegd:
het nieuwe leven is begonnen,
Jezus bevrijdt van alle zonden.

Verkondigen wij nu zijn dood,
Hij was het zaad dat werd tot brood,
voor ieder wil Hij nodig zijn,
een dagelijks en voedzaam heil,
verheugd heffen wij nu de beker,
zijn bloed schenkt ons een vrolijk leven.

Verlangend naar de bruidegom
gaan wij aan tefel tot Hij komt,
wij zijn een volk dat voorwaarts trekt,
Hij spreekt ons moed in onderweg,
o Jezus, maak ons weer reisvaardig,
wij hopen op een nieuwe aarde.

Gedicht 0677: Heerlijk zijn Gods daden

Het lied van het menselijk geluk

Heerlijk zijn Gods daden,
Hij is prijzenswaardig,
maken wij Hem groot!
God is ons genadig,
vrede daalt op aarde,
Hij geeft ons zijn Zoon.
God heeft ons zijn hart getoond,
gezegend komt Hij ons nader,
Hij is onze Vader.

God zoekt onze vrede,
ongebroken leven,
menselijk geluk.
Ongerechtigheden
wil Hij ons vergeven,
Hij bevrijdt van schuld.
Uit het donker weggerukt
gaan wij ongekende wegen,
God is ons genegen.

Gedicht 0678: Geen plaats voor zijn hoofd

Geen plaats voor zijn hoofd
geen grond voor zijn voeten
een doorn in het oog
wie wil hem ontmoeten

geen hol als de vos
geen nest als de vogels
een man zonder God
hij maakt je wanhoopig

geen deur en geen weg
geen mens onder mensen
geen vrijheid geen recht
wie zou hem zich wensen

een vlam in de nacht
een stem door de stilte

een hand op je hart
een storm in ons midden

ons dagelijks brood
een broeder van verre
een redder in nood
hij zal voor ons sterven.

Gedicht 0679: Het verheugt ons, als gemeente van Jezus Christus

Hongerend en dorstend naar gerechtigheid

Het verheugt ons, als gemeente van Jezus Christus,
dat u in ons midden belijdenis wilt doen
van uw geloof in Gods bedoelingen met u,
de hoop, die u, bij alle wanhoop, doet leven,
de liefde, waarmee u dienstbaar wilt zijn
aan een schepping, die reikhalzend uitzielt
naar de geboorte van de nieuwe mens,
beeld van zijn God, goede herder.

Geloof u, in gehoorzaamheid aan het
bijbels getuigenis omtrent Jezus Christus,
de opgestane Heer, de goede herder,
dat God ons schiep naar zijn beeld,
opdat wij, nederig en vorsteljk,
zorg zouden dragen voor zijn aarde,
die Hij ons vol verwachting toevertrouwde?

Belijdt u dat wij God teleurstellen,
zijn aanzien op aarde schaden,
door onze hoogmoed en liefdeloosheid,
door geen recht te doen aan onze medemensen,
en deze schepping baatzuchtig uit te buiten?

Geloof u dat God ons barmhartig is,
dat zijn trouw groter is dan onze ontrouw,
en dat wij, in naam van Jezus Christus,
die met zijn dood ons bevrijdde van schuld,
opnieuw mogen proberen mens te zijn op aarde,
een vreugde voor God, goede herders
voor elkaar en voor de schepping?

Aanvaardt u, met dankbaarheid aan uw ouders,
die u lieten delen in hun geluk,
en met verwondering over de liefde van God
die in uw leven geschiedenis maakt,
de genade van God om zijn beeld te zijn,
en weet u zich daarbij aangewezen
op Jezus Christus, die niet gekomen is
om zich te laten dienen, maar om te dienen?

Wilt u, in verbondenheid met deze gemeente,
en lijdend aan de verdeeldheid der kerken,
behoren tot het lichaam van Christus,
zijn kerk op aarde, altijd en overal,
en belooft u, samen met deze gemeente,
in de ruimte van Christus' wereldwijde kerk,
in te staan voor lofprijzing en viering,
vrede en recht, een bewoonbare wereld?

(Na het antwoord))

Hoe verbazingwekkend is onze God
dat Hij ons tooit met zijn heerlijkheid!
U bent zijn luister op aarde.
Hij zegent u met zijn Zoon,
uw broeder, uw reisgenoot.
Hij zegent u met deze gemeente,
zijn volk op weg naar zijn rijk,
hongerend en dorstend naar gerechtigheid.

Gedicht 0680: Vertrouwend op wat God ons zegt

Het lied van de vreemdelingschap

Vertrouwend op wat God ons zegt
gaan wij op weg,
op zoek naar vrede.
Gods grote toekomst tegemoet,
zij lacht ons toe,
zij vult ons leven.
God riep ons uit de slavernij,
de heerschappij
van dood en zonde.
Van wat ons eenmaal trok vervreemd

zijn wij ontheemd
opnieuw begonnen.

Wij hopen op gerechtigheid,
een wereldwijd
gelukkig einde.
Bevreed zien wij het onrecht aan,
met hen begaan
die moeten lijden.
Wij leven in de vreemdelingschap
zolang de stad
van God laat wachten.
Wij voelen ons op aarde thuis
als elk zich buigt
voor God almachtig.

Jezus, Gij zijt de Vreemdeling,
met U begint
het nieuwe leven.
Geen dak hebt Gij boven uw hoofd,
wij zijn uw dood,
Gij geeft ons vrede.
O licht in onze duisternis
ontluisterd is
de lieve aarde.
Wij volgen U waar Gij ook gaat,
Gij helpt ons haar
bewoonbaar maken.

Gedicht 0681: In de naam van God

1. In de naam van God
die in ons gelooft,
die op ons hoopt,
die ons liefheeft,

proberen wij hier
te luisteren en zingen,
te bidden en te belijden,
stil te zijn en feest te vieren,

proberen wij hier
te geloven,

te hopen,
lief te hebben.

2. Genade en vrede
van God onze bondgenoot,
van zijn Zoon, onze broeder,
de opgestane Heer,
van zijn Geest
die ons samenbrengt.

3. De zegen van God
op uw weg van vrede

Hij sterkt u
in het werk van uw handen,
genadig brengt Hij u
aan het licht,
vreugde schept Hij
in uw gelukkig leven.

Gedicht 0682: Man en vrouw

Verheugt u in zijn zegen

Man en vrouw,

brood wilt u zijn voor elkaar,
dak boven het hoofd,
grond onder de voeten,
wereld warm en bewoonbaar.

U heeft elkaar gevonden.
Man en vrouw bent u.
U noemt elkaars naam,
zoals niemand dat doet,
onherroepelijk.
U brengt elkaar aan het licht.

U deelt in een geheim,
eindeloos van kracht:
u heeft elkaar lief.

Zo heeft God u bedoeld.

U scheppend naar zijn beeld
schiep Hij u voor elkaar,
tot man en vrouw riep Hij u.
Levend voor elkander,
liefdevol en feestelijk,
trouw en barmhartig,
vindingrijk en speels,
beantwoordt u aan zijn verwachting,
bent u tekenend voor uw God.

Nog méér is u gegeven.
Als man en vrouw
zult u voor uw Schepper uitkomen
door uw leven van liefde
dienstbaar te maken
aan deze wereld,
in naam van uw liefde
zult u zich inzetten,
mogelijk met uw kinderen,
voor een leefbare aarde.

Wilt u nu, ten overstaan van God,
en in déze kring van getuigen,
met een ja-woord bevestigen
dat u, in de geest van God,
elkaar gelukkig wilt maken,
levenslang, onvermoeibaar,
geduldig en voortvarend,
onaantastbaar in uw overgave,
en dat u samen wilt dienen
tot het geluk van een wereld
die nieuw moet worden?

(Na het woord van de man en de vrouw)

Groot is God
die u bij elkaar heeft gebracht.
Knielt dan voor zijn aangezicht
en verheugt u in zijn zegen:

God is liefde.
Hij schiep u naar zijn beeld.
Bidt en u zal gegeven worden.
Zoekt en u zal vinden.
Klopt en u zal opengedaan worden.

Uw God overstelpt u met liefde.
Hij geeft u de kracht en het geloof
om man en vrouw,
samen mens te zijn in deze wereld.

Gedicht 0683: Opdat elk zijn hoogheid deelt

Het lied van de man en de vrouw

Opdat elk zijn hoogheid deelt
schept God mensen naar zijn beeld,
man en vrouw spreekt Hij hen uit,
woord voor woord en huid aan huid,
één van vlees en één van adem.
Groot is God die vreugde schept,
mensen van geluk bestemt,
man en vrouw zijn ja en amen.

Prijst God die uw namen riep,
maakt uw leven tot een lied,
doet elkaar de liefde aan,
noemt elkaar bij de naam,
opdat God in u vinde.
Hij verblijdt zich in uw trouw,
u bent voor Hem man en vrouw,
Hij verkoos u tot beminde.

Gedicht 0684: God van liefde

Mens op aarde

God van liefde
Gij hebt deze beide mensen bewogen
elkanders geluk te zoeken,
Gij gunt hen de vreugde
om man en vrouw te zijn,
levenslang, onuitputtelijk,
luisterrijk en aanzienlijk,
Gij geeft hen de adem
om elkander bij name te noemen,
elkaar te dragen en te dienen.

Gesterkt door elkanders liefde
zijn zij een licht in deze wereld,
een lichaam van vrede en recht,
voorbeeldig, veelbelovend,
Gij schenkt hun een gevoel van
verantwoordelijkheid voor uw schepping
die nieuw moet worden.

Zo zullen zij mens zijn op aarde,
liefhebbend en offervardig
zullen zij gestalte geven
aan uw goedheid en uw trouw,
Gij stelt hen tot een zegen
voor elkaar en voor deze wereld.

Bewaar hen bij uw liefde.
Leer hen bidden om het ene nodige,
de kracht van uw geest
hartverwarmend en aanstekelijk.

Gedicht 0685: U heeft gehoor gegeven

Zijn lichaam op aarde

U heeft gehoor gegeven
aan de roep van Jezus Christus
om zijn gemeente op bijzondere wijze,
als ambtsdragers, van dienst te zijn.
Het verheugt ons dat u zo bereidvaardig
ter beschikking wilt staan
van de opgestane Heer, de goede herder.
Op weg naar zijn rijk betreft Hij u
bij zijn herderschap over zijn gemeente.
Liefdevol vertrouwt Hij u toe gestalte
te geven aan zijn lichaam op aarde.

Daartoe stelt Hij u verantwoordelijk
voor de verkondiging van het Woord,
de viering ervan bij doop en avondmaal,
de arbeid van de lofprijzing
en de toerusting tot dienstbetoon
in de samenkomsten van de gemeente.

Verder zult u, op uw terrein, zorg dragen
voor het leven van ieder persoonlijk,
voor goede onderlinge verhoudingen
en voor de uitoefening van liefde,
gerechtigheid en barmhartigheid
zowel binnen als buiten de gemeente.
Tenslotte zult u meewerken
aan de opdrachten van de kerk in de wereld
door degenen die onder uw hoede zijn
aan te moedigen tot getuigenis en dienst,
door, samen met deze gemeente,
zinnvol te functioneren in het kerkverband,
en door, samen met deze gemeente, te zoeken
naar de eenheid van de Christenen,
terwille van de geloofwaardigheid
van het evangelie der verzoening.
In dit alles staat u, als geroepen,
aan de kant van de Heer.
Samen met Hem, en in naam van Hem,
zult u deze gemeente inzetten
voor de verheerlijking van God
en voor de komst van zijn rijk op aarde.

Wilt u nu, met het oog op Hem die u roept,
en ten overstaan van zijn gemeente
die op u wacht, met een ja-woord
op enkele vragen te kennen geven
dat u genegen bent uw ambt te aanvaarden?

Weet u zich geroepen door de Heer der kerk
om verantwoordelijkheid te dragen
voor dit deel van zijn gemeente?

Belijdt u de heilige Schrift als het
verlossend en gezaghebbend Woord van God?

Belooft u dat u als goede herders
deze gemeente zult stimuleren
tot eredienst van God,
onderlinge hulpvaardigheid
en dienst aan de wereld,
nederig en trouw,
hartelijk en meelevend,
vindingrijk en fantasievol,
integer en voorbeeldig?

(Na het ja-woord)

Geprezen zij Jezus Christus die u zegent
met de genade van het ambt,
de behartiging van zijn belangen op aarde,
de overgave aan zijn gemeente.
Tot uw vreugde zult u Hem vertegenwoordigen.

Gemeente, ontvangt deze broeders en zusters
als gezonden door de Heer.
In zijn naam hopen zij u bij te staan,
opdat u zijn lichaam bent op aarde,
een licht in deze wereld,
een lied voor de Here uw God.

Gedicht 0686: God verheft Hem hemelhoog

Het lied van de hemelvaart

God verheft Hem hemelhoog
nu Hij alles heeft volbracht,
zegevierend komt de Zoon,
onze Heer krijgt alle macht,
aan Gods rechterhand zit Hij,
biddend is Hij ons nabij.

Jezus, Hij vertrouwt ons toe
het bezit dat God verwierf,
uw belang staat ons te doen,
Gij wilt in ons mensen zien
die volwassen en bekwaam
leven voor uw grote zaak.

Heiland, opgeheven Hoofd,
mogen wij uw lichaam zijn,
een gemeente die u looft,
ingesteld op dienstbaarheid,
spreek ons moed in door uw Geest,
breng tot volheid al wat leeft.

Gedicht 0687: Nu zal Hij komen

De hemel op handen

Nu zal Hij komen
is het hoge Woord
gevallen als een zaad
is aanstaande als vlees

lopen de tijden
reikhalzend te hoop
komt de schepping
als een bruid aan het licht

Gij Zoon onuitsprekelijk
hoe komt Gij ter sprake
door de keel van een vrouw

wordt Gij God
uit het hart gegrepen

nu is de hemel op handen
wij mensen zullen U dragen

onze dromen komen uit
als een schoot.

Gedicht 0688: Een mens onder ons

Een mens onder de mensen

Een mens onder ons
hou je hart vast
berg je wie is hij

Vreemdeling
ongehoorde
overkant

zijn stem snijdt
storm die tegen je optornt
mes op je keel

hij gaat zijn gang
onweerstaanbaar
lopend vuur

zijn vlammen
slaan ons uit
je zult aan hem geloven

dodelijk zwijgt hij
onruststoker
spelbreker black-out

dodelijk spreekt hij
geen woord blijft heel
scheuren in de taal

we gaan er aan
wie houdt hem uit
woord werd vlees

ploegt ons om
hemel op je dak
god onder je leden

een mens onder ons
mens van mijn mens
hij doet maar

breekt mijn brood
deelt mijn adem
bloedverwant

kroop in mijn huid
bewoont mij als een huis
tijdgenoot mijn schaduw

ging op ons in
zo diep als de schoot
van een vrouw

ik ken hem niet
de mens - verdwijn
ik sterf aan hem

o vreemdeling

mij te machtig
ik zeg u duivel
ban hem uit
verlos mij
geen leven zo

mens onder mensen
wie ben je
waar blijf je nu -

strootje in het vuur
pluisje in de storm
je verteert jezelf

man van smarten
geslagene
onmogelijke

nowhere man
je gaat in ons onder
je verdrinkt in mij

ik ben je honger
je dorst je ziekte
o je sterft aan mij

je ging mijn gang
dood loop je
je breekt op mijn hart

mijn spel gespeeld
jezelf verloren
vlees van mijn vlees

been van mijn gebeente
huis stort in
grond zakt weg

zo onze manieren
ons lijf is je graf
sterf jij onze dood -

vreemdeling
sta je op
aardediep hemelhoog

o ontferm je
berg je
hou mijn hart vast

je noemt mijn naam
lijft mij in
zo jouw manieren

vlees van jouw vlees
brood van je lichaam
rank aan je wijnstok

je zit bij me aan tafel
dak boven mijn hoofd
grond onder mijn voeten

o broeder huisgenoot
licht in mijn ogen
lucht in mijn longen

lach in mijn mond
je bent mijn heer
leven van mijn leven

ga ik jouw gang
volg ik je na
vreemdeling

mens onder mensen
zoon van je god
broeder wij delen

in je geluk
in je god
onze vader

vrede op aarde

Gedicht 0689 Jezus als brood

Broeder van ons

Jezus als brood
zijt Gij door de wereld gegaan,
als licht hebt Gij U uitgedeeld,

goede herder, mens onder mensen,
broeder van ons - als een lam
zijt Gij ter slachting geleid,

ons leven hebt Gij geleefd,
ons lot hebt Gij gedeeld,
onze dood zijt Gij gestorven,

wij mensen leven voor onszelf,
wij misgunnen elkaar het geluk,
slechte herders zijn wij,

andermans nood doet ons deugd,
zijn pijn is onze genezing,
zijn dood ons brood,

o Heer, erbarm U over ons,
wij leven ons eigen leven,
sterven wij ons eigen dood?

Gedicht 0690: Bomen roepend om een naam

Genesis

Bomen
roepend om een naam

dieren
hijgend naar een stem

schepping
happend naar adem

schepping
kreunend om voltooiing

langzaam word ik Adam

roep namen om me heen

ga rond met mijn adem

geef mijn stem
mijn hart aan al wat leeft

langzaam word ik Adam

tong der schepping
het verlossend woord

langzaam word ik mens

Gedicht 0691: Wereld van steen

Stad

Wereld van steen
aarde onder de voet gelopen
nergens vaste grond

maar woorden
gaan over en weer

wereld van steen
je wordt er koud van
je hapt naar adem

maar handen die strelen
kinderen die spelen

wereld van steen

maar mensen
warm van liefde

stenen worden brood
straten bloeien open
flats gaan ademen

Gedicht 0622: Een herder is hij

Dominee

Een herder is hij
een man van woorden
een mens onder mensen

behoedzaam
noemt hij hun naam
spreekt hij hen uit

naar het droge
het lieve zinsverband
de lieve vrede

'zondags
klimt hij in de boom
gevaarlijk spel

maar het moet
het verhaal verteld
het hoge woord eruit

hij is ademloos
veel wind gevangen
hij heeft als een riet

Gedicht 0693: Leven als de bomen

Het lied van de bomen

Leven als de bomen,
trouw en aardsgezind,
bij het water wonen,
leven van de wind.

Hemelhoog geloven,
leven uit één stuk,
ademnood te boven,
onverdeeld geluk.

Leven als de bomen,
God heeft hen geplant,
leven om te loven,

leven uit Gods hand.

Op de lente hopen,
weten van de herfst,
dromen van de zomer,
leven dat niet sterft.

Toevlucht van de vogels,
schaduw, onderdak,
huis van mededogen,
liefde wijdvertakt.

Leven als de bomen,
zingen voor je God,
levenslang geloven,
vaste voet aan grond.

Gedicht 0694: Geloven dat ligt mij niet

Mijzelf

Geloven dat ligt mij niet
m'n handen staan er niet naar
m'n hart klopt er niet naar
je leeft maar boven je macht
je gaat maar in tegen de draad van je bloed
je snijdt jezelf maar de pas af
gelovend ben ik een vis op het droge
een vogel zonder vleugels
een man zonder gezicht
je gaat er onderdoor
je slaat de hand aan jezelf
je maakt van je hart een moordkuil
nee geloven ligt me niet
ik wil wat voorhanden is
God is mij te ongrijpbaar
ik wil iets naar mijn hart
God is mij te riskant
wie gelooft verloochent zichzelf
alle menselijks is hem vreemd
hij is een schimmige gestalte
zijn handen zijn geen handen meer
zijn hart is geen hart meer

hij houdt op mens te zijn
nee het ligt me niet geloven
ik doe maar liever gewoon
ik blijf maar liever mezelf.

Gedicht 0695: Geloven een naam is over je uitgesproken

Mens

Geloven
een naam is over je uitgesproken
een adem door je heen gegaan
een stem bracht je ter sprake
langzaam word je verstaanbaar
bloei je op tot een lied
geloven
een hand is op je gelegd
je bent in beslag genomen
een genezing is begonnen
langzaam krijg je gestalte
word je een lichaam van licht
geloven
een oor heeft je opgevangen
je bent ter harte genomen
langzaam begin je te leven
word je gereed tot liefde
geloven
een oog heeft je ontdekt
een blik je aan het licht gebracht
langzaam ga je glanzen van aanzien
word je onmiskenbaar
o God ik geloof
uw adem heeft mij bewogen
langzaam word ik vrij voor U
langzaam word ik mens.

Gedicht 0696: Ik word ouder

Ouder worden

Ik word ouder... van gestalte en van geest.

Stijve botten, stramme schouders...
vroeger ben ik jong geweest.

Ik word minder... minder gaaf en minder rap.
Allengs ondervind ik hinder bij 't bestij
gen van de trap.

Ik word 'slechter'... slecht ter been,
een slecht gehoor, banden worden minder
hecht... Minder oog en minder oor.

Ik word banger...
Bang van hoogte, angst verwacht.
Des te ouder des te langer slaat
de angst me om het hart.

Ik word brozer... broos van stemming,
ijl van klank. Langzaam wordt het leven
vozer... ijler..., tegen wil en dank.

Ik word ouder... van gestalte en van geest.
Grijze haren, zonder tanden..., vroeger
ben ik jong geweest.

Jeroen Zijlstra

Gedicht 0697: Wij bidden om trouw

OM TROUW

Wij bidden om trouw.
Dat wij ons niet laten scheiden van de liefde Gods
en dat wij daarom vasthouden aan het recht van de minsten.
Dat wij niet buigen, niet door de knieën gaan
voor goden zonder hartzeer,
voor machten zonder mededogen,
maar dat wij ons blijvend hechten aan die Ene,
die in ons open houdt de pijn om zijn
allerliefste mensen die altijd weer in doodsnood zijn.
Wij bidden om trouw.
Dat wij blijven aan de zijde van hen
die vechten voor voedsel en vrede.
Dat wij met hen de duiven voeren en niet de haviken;

dat wij daarom geen vertrouwen schenken aan de
machthebbers in hun gang over lijken,
maar dat wij wedden op de machtelozen in
hun hang naar bevrijding.
Wij bidden om trouw.
Dat wij de scheiding niet toestaan
die ons wordt aangepraat:
de hongerlijders ver van onze tafels en de verdrukten ver
van ons bed. Wij bidden om trouw.
Dat wij niet scheiden wat onze God verbonden
heeft. Dat wij niet wegvallen uit de
liefde van de minsten der mensen.

Jan van Opbergen

Gedicht 0698: Er was eens een kind dat vleugels kreeg

VOGELVROUW

Er was eens een kind dat vleugels kreeg.
Ze kwamen uit haar schouderbladen en
eerst waren ze rudimentair.
Maar ze groeiden snel en binnen de korste keren had
den ze een flinke spanwijdte.
De burens waren ontzet. 'Je moet ze laten afknip
pen', zeiden ze tegen haar ouders.
'Waarom', zeiden de ouders. 'Nou, daarom',
zeiden de burens. 'Nee', zeiden de ouders
en dat klonk zo definitief dat de burens
vertrokken. Maar een paar weken later
waren de burens terug. 'Als je ze dan niet af
wilt laten knippen, laat ze dan ten minste kortwieken'.
'Waarom', zeiden de ouders.
'Nou, dan laat je ten minste zien dat je iets doet'.
'Nee', zeiden de ouders en de
burens vertrokken. Toen verschenen de burens
voor de derde keer. 'Je hebt ons al
minstens twee keer weggestuurd',
lieten ze de ouders weten,
'maar denk eens aan
dat kind. Wat doen jullie het arme kleine ding aan?'
'We leren haar vliegen', zeiden
de ouders rustig.

Suniti Namjoski

Gedicht 0699: Wat wij niet kunnen bedenken

De aangewezen weg

Wat wij niet kunnen bedenken,
wat alles te boven gaat,
God geeft het ons - liefde

liefde onvergankelijk,
duurzaam geluk,
leven voorgoed,

wij delen in een geheim
dat ons eeuwig maakt,
het ene nodige,

zijn Geest in ons hart,
vuur in onze ogen,
warmte in onze handen,

weg van de liefde,
de meest onvindbare weg,
wij zijn vluchtige mensen,

Gedicht 0700: Is God een woord

Is God een woord, een vreemd verhaal,
in onverstaanbaar vreemde taal?
God is een woord van het begin:
het blaast de mensen leven in.
Is God de vrucht van fantasie:
ik zie, ik zie, wat jij niet ziet?
God is de oorsprong van het licht:
Hij geeft de mensen het gezicht.
Is God de vlucht voor eenzaamheid:
een wankel baken in de tijd?
God is een groot en stil geheim
zolang wij broze mensen zijn.

Is God een vraag die niet verstomt
in ieders hart, in ieders mond?
God is voor ons levende stem:
een mensenzoon, luistert naar Hem.

leven langs elkaar heen, zoeken onszelf,
wij lopen dood,
weg van de liefde, de aangewezen weg,
weg naar de ander,
een gelukkig einde, een gelukkig begin,
de Geest belooft het ons,
wie liefheeft is een ander mens,
een nieuwe schepping,
hij is de toekomst.

Gedicht 0701 Ik praat tegen jou

Ik praat tegen jou. Jij werd gedwongen
je speelplaats en je straat, het huis
en de kamer waarin je woonde, te verlaten.

Als jij lijdt, lijd ik meer.
En als jij niet kunt slapen
kan ik het ook niet.
Echt waar, ik voetbal en ik zing niet meer
zoals vroeger. Ik heb mijn fiets opgeborgen
en mijn glimlach weggestopt.
Ook mijn spelletjes en mijn kinderachtige
grapjes heb ik weggedaan.

Zal het lang duren! Ik wil niet oud
worden terwijl ik nog maar een kind
ben. Ik ben bang dat tijdens h
et wachten je geboortedorp
snel vergeten zal zijn.

Daarom, welkom hier.
Als het mooi weer is, gaan
we samen op het strand spelen.
We zullen luisteren naar het zingen
van de vogels
en samen ons huiswerk maken.

Nemanja, 11 jaar uit Sutomore

Gedicht 0702: Er was een granaat

Er was een granaat op onze schuilplaats
gevallen. We moesten over de lijken klimmen
om naar buiten te kunnen. Intussen
bleven de sluipschutters schieten.

Mijn vader was een van de gewonden
en hij is naar het ziekenhuis gebracht.
Sindsdien hebben we hem niet meer gezien,
maar ik hoop dat hij nog leeft.
Misschien dat hij in een van de strafkampen zit.

Ik probeer om niet over deze dingen te praten.
Ik ben zo bang en ik heb steeds nachtmerries
over wat gebeurd is,

Kazimir, 13 jaar, ontheemd

Gedicht 0703: Ik ben geen vluchteling

Ik ben geen vluchteling, maar ik begrijp
de angst en het lijden van de andere kinderen.

Mijn vader is een Kroaat, mijn moeder
een Servische, maar ik weet niet wie ik ben.

Mijn broers, mijn zussen, mijn opa en oma,
mijn tantes en ooms zijn allemaal in Kroatië.
Ik heb hen niet meer gezien sinds
het begin van deze vreselijke oorlog.

Het is meer dan een jaar geleden
dat ik hun stemmen heb gehoord.
Het enige dat ik heb zijn brieven, brieven, alleen brieven.....

Lepa, 11 jaar, uit Belgrado

Gedicht 0704: Als je eens wist hoe het is om een vader

Als je eens wist hoe het is om een
vader in de oorlog te hebben.
Je vlucht voor de ellende,
maar er komt steeds nieuwe ellende,
Je hoort geen woord over je vader
maar op een dag staat hij ineens voor de deur.
Hij blijft een paar dagen bij je,
maar dan is het geluk weer verdwenen.

Mijn hart gaat als een razende tekeer,
Ik ben bijna niet in staat om dit op te schrijven,
want mijn lieve papa is ook nu niet bij me.

Zana, 12 jaar, gevlucht uit Brcko

Gedicht 0705: Stop de oorlog en het vechten

Stop de oorlog en het vechten
voor een glimlach op een kindergezicht.

Stop de vliegtuigen en de granaten
voor een glimlach op een kindergezicht.

Stop alle tanks
voor een glimlach op een kindergezicht.

Stop alles dat doodt en verwoest
voor een gelukkige glimlach op een kindergezicht.

Ivana, 11 jaar, uit Cepin

Gedicht 0706: Het is allemaal zo raar

Het is allemaal zo raar!
Ineens is alles belangrijk.
Iedereen vraagt wie je bent,
wat je doet en waar je vandaan komt.

Veel mensen zijn vermoord omdat ze vchten
voor gerechtigheid.
Maar wat is gerechtigheid!
Weten ze wel waarvóór ze vechten?
Of tegen wíe ze vechten?

Het wordt nu steeds kouder.
Het zingen van de vogels is niet meer te horen.
Het enige dat je hoort zijn kinderen
die huilen omdat ze hun moeder
of vader, hun broer of zus hebben verloren.

Wij zijn kinderen zonder land en zonder hoop.

Dunja, 14 jaar, uit Belgrado

Gedicht 0707: We zijn vijf maanden bij mijn oma in huis

We zijn vijf maanden bij mijn oma in huis geweest.
Er waren veel granaataanvallen en luchtalarmen.
Heel veel gebouwen zijn afgebrand
en elk huis is door minstens één granaat geraakt.

Mak en ik sliepen op de grond, mijn moeder en vader
op een bank. We hadden bijna niets te eten.
Een beetje rijst, spaghetti en soms bonen.
Andere groente was er niet, alleen een tomaat
die we in drie stukjes sneden, voor Mak, Deni en mij...

We zijn allemaal magerder geworden, behalve Asja,
Zij krijgt geen voedselhulp, maar ze eet met ons mee.
Arm dier, ze wordt nooit uitgelaten.
Toch heeft ze meer geluk dan andere honden
die hun baasje hebben verloren.

Lana - 8 jaar, uit Sarajevo

Gedicht 0708: Mijn zusje en ik zijn gevlucht uit Moscenica.

Mijn zusje en ik zijn gevlucht uit Moscenica.
We woonden bij onze oma in Zagorje.

Ze was altijd erg opgewonden en
ze schreeuwde de hele tijd tegen ons.
Elke dag en elke nacht wachtten we op onze moeder.
Maar ze kwam niet.

Op een dag zat ik op de trap voor mijn oma's
huis toen een blauwe auto de straat in kwam rijden.
In de auto zat mijn moeder.
Ik rende naar haar toe en omhelsde haar.

Ik was heel gelukkig toen
ze zei dat we terug naar huis zouden gaan,
naar Moscenica.
Maar toen we daar aankwamen,
waren de meeste huizen kapot
en dat maakte me heel verdrietig.

Ik kan niet geloven dat er ooit
nog iemand in ons dorp zal wonen.
Iedereen die de verwoestingen heeft gezien,
zal hetzelfde denken.
Daarom moet deze smerige oorlog ophouden.

Jelena, 11 jaar, uit Moscenica.

Gedicht 0709: Ik had een nieuwe driewieler

Ik had een nieuwe driewieler, rood en geel, met een bel...
Denk je dat ze die ook kapotgemaakt hebben?

Nedim, 5 jaar, vluchteling.

Gedicht 0710: Oorlog is het droevigste woord

Oorlog is het droevigste woord dat tussen
mijn trillende lippen vandaan komt.
Het is een slechte vogel die nooit
tot rust komt. Het is een dodelijke vogel
die onze huizen verwoest en ons berooft
van onze jeugd. Oorlog is de kwaadaardigste
van alle vogels. Het kleurt de straten

rood met bloed en verandert de wereld in een hel.

Maida, 12 jaar, uit Skopje.

Gedicht 0711: Dit is de ergste herinnering in mijn hart...

Dit is de ergste herinnering in mijn hart...

Ik wil dat niemand dit meemaakt.

De vrouwen en kinderen werden met geweld
naar het concentratiekamp gebracht.

Ik kan dat beeld niet uit mijn geheugen krijgen
omdat ik het zelf heb meegemaakt.

Maria, 13 jaar, uit Bubrovnik

Gedicht 0713: Ik herinner me dat we naar onze flat gingen

Ik herinner me dat we naar onze flat
gingen tijdens een luchtalarm.

Toen ik de gang inliep, waren alle deuren dicht.

Langzaam liep ik door het donker.

Ik deed de deur van de slaapkamer open.

Ineens stond ik midden in het felle zonlicht.

Mijn verdriet en angst waren helemaal verdwenen.

Hoewel ik ervan genoot, vond ik toch
dat ik geen recht had op dit geluk.

Ivan, 13 jaar, gevlucht uit Tuzla.

Gedicht 0714: Wanneer ik door het dorp loop

Wanneer ik door het dorp loop,

zie ik vreemde gezichten vol bitterheid
en pijn. Waar is onze lach gebleven?

Waar is ons geluk? Ergens ver, ver weg.

Waarom hebben ze ons dit aangedaan?

Wij zijn hun kinderen.

We willen alleen maar met onze vriendjes spelen.

En niet deze verschrikkelijke oorlog.

Er zijn zoveel mensen die niet om deze oorlog
hebben gevraagd.
Of om de zwarte aarde die hen nu bedekt.
Onder hen zijn mijn vriendjes.

Ik stuur u deze boodschap:
Doe de kinderen geen kwaad,
zij zijn niet schuldig!

Sandra, 10 jaar, uit Vukovar

Gedicht 0715: De soldaten joegen ons uit ons huis

De soldaten joegen ons uit ons huis en
staken het toen in brand.
Ze brachten ons naar een trein
waar ze alle mannen opdroegen
op de grond te gaan liggen.

Uit die groep kozen ze diegenen die ze gingen doden.
Ze kozen mijn oom en een buurman!
Toen schoten ze hen dood met een mitrailleur.
Daarna stopten de soldaten de vrouwen in de voorste,
en de mannen in de achterste wagons.
Toen de trein in beweging kwam,
koppelden ze de achterste wagons los
en brachten de mannen naar kampen.
Ik heb het allemaal gezien!

En nu kan ik niet slapen.
Ik probeer het te vergeten, maar dat lukt niet.
Ik vind het moeilijk om sowieso nog iets te voelen.

Alik, 13 jaar, vluchteling.

Gedicht 0716: Het is oorlog, maar we wachten op vrede

Het is oorlog, maar we wachten op vrede.
We zitten in een hoek van de wereld
waar niemand ons schijnt te horen.

Maar we zijn niet bang en we zullen niet opgeven.

Onze vaders verdienen niet veel,
maar net genoeg om elke maand vijf kilo meel te kopen.
En we hebben geen water, elektriciteit en verwarming.
We zullen alles ondergaan, maar we kunnen
de haat en het moorden niet verdragen.

Onze leraar heeft ons over Anne Frank
verteld en we hebben haar dagboek gelezen.
Vijftig jaar later herhaalt de geschiedenis zich,
hier, door deze oorlog, met de haat en het moorden.
En het je moeten verbergen om je leven te redden.

Wij zijn nog maar 12 jaar oud.
Wij kunnen de politici en de oorlog niet beïnvloeden,
maar we willen leven! En we willen dat deze waanzin
ophoudt. Net als Anne Frank vijftig jaar geleden,
wachten we op vrede.
Zij heeft het niet mogen meemaken. Wij wel?

Kinderen uit een vijfde klas in Zenica

Gedicht 0717: mijn verlanglijstje

Mijn verlanglijstje

Jeans: Levis 501
Sportschoenen: Reebok
Jas: een collegejas
Schoenen: cowboylaarzen

Jozo, 12 jaar, uit Vukovar

Gedicht 0718: Als ik president was

Als ik president was,
zouden de tanks speelgoed zijn voor kinderen.
Zakken met snoep zouden uit de lucht vallen.
De mortieren zouden ballonnen afvuren,
en de geweren zouden in volle bloei staan.

Alle kinderen van de wereld
zouden slapen in vrede,
niet opgeschrikt door luchtalarm of beschietingen.

De vluchtelingen zouden teruggaan naar hun dorpen.
En wij zouden opnieuw beginnen.

Roberto, 10 jaar, uit Pula

Gedicht 0719: Aan alle kinderen over de hele wereld

Ik wil dat jullie weten hoe wij, de kinderen van Sarajevo, lijden.
Ik ben nog jong, maar ik weet dat ik dingen heb meegemaakt
die veel volwassenen nooit zullen meemaken.
Ik wil jullie niet bang maken, maar ik wil dat jullie weten dat ik
in door Serviërs bezet gebied was, toen mijn moeder en ik op een lijst
werden aangekruist om gedood te worden.
Mensen die een normaal leven leiden, kunnen zich zulke dingen
niet voorstellen. Ik kon het ook niet, totdat het me overkwam.

Terwijl jij fruit, chocolade en snoep zit te eten,
eten wij gras om in leven te blijven.
Als je weer eens lekker eten krijgt, zeg dan alsjeblieft tegen jezelf:
"Dit is voor de kinderen in Sarajevo."

Terwijl jij naar de film gaat of naar mooie muziek luistert,
rennen wij naar schuilkelders en horen we het
verschrikkelijke gejam van de mortiergranaten.
Terwijl jij lacht en plezier maakt,
huilen wij en hopen we dat deze verschrikking
snel op zal houden. Terwijl jij, zonder er bij na te denken,
gebruik maakt van elektriciteit en stromend water,
en lekker in bad gaat, bidden wij tot God om
regen zodat we weer drinkwater hebben.

Er is geen film die het lijden, de angst
en de verschrikkingen die mijn volk doormaakt,
écht kan laten zien., Sarajevo is overspoeld
door bloed, en overal zie je graven.
Ik smeeek je, namens de kinderen uit Bosnië,
te zorgen dat zoiets als dit nooit meer zal gebeuren.

Edina, 12 jaar, uit Sarajevo.

Gedicht 0720: Er is me veel over je verteld

EEN PSALM

Er is me veel
over je verteld.
Dat deden ze goed.
Er is me vaak
verteld dat jij dat ook was,
goed. Er is me veel
bijgebleven; van soep en kwartels,
lemen voeten en een kraaiende haan,
van het licht dat er was
toen jij zei dat het er moest zijn.
Er is me veel verteld.

En zo ben ik
in je gaan geloven.
Dat deed ik goed.
En zo ging ik
je zien, dat je god was,
goed. En zo zag ik
je in nachten van het bange kind,
lichtend water en een boerend hert,
in het licht dat er was
toen ik keek naar mensen bij een bushalte.
Zo ben ik gaan geloven.

En zo ben jij
een leven gaan leiden
in mij. Dat ging goed.
En zo ben jij
groot geworden, groter dan ik,
God. En zo werd je
almachtig, de vader van het bange kind,
levend water en een kraaiende haan
en het licht dat er was
toen ik vroeg of jij met me zou zijn.
Zo ben jij een leven gaan leiden.

En zo ben ik

in jou klein geworden.
Dat ging niet goed.
En ik werd zo
weinig dat jij vlees werd,
woord. En zo ben ik
opgegaan in het zwijgen van het bange kind,
stenen tafelen en het kraaien van een haan,
in het licht dat er was
toen jij zei dat ik stil moest zijn.
Zo ben ik klein geworden.

En toen ben ik
uit je opgestaan.
Dat deed pijn.
En toen ging ik
me zien, dat ik alleen was,
vlees. En zo zag ik
me in hoofd, schouders, knie en teen,
volle handen en een kraaiend kruis,
in het licht dat er was
toen ik keek naar de zon op mijn voeten.
Zo ben ik opgestaan.

En ik heb veel
over je verteld.
Dat doe ik goed.
En ik heb vaak
verteld dat jij er niet was,
alleen. En ik heb veel
overgehouden; soep en kwartels,
hemelvoeten en een kraaiende haan
en het licht dat er is
als ik vertel van mensen bij een bushalte.
Zo ben jij mijn verhaal geworden.

Hans Kloos

Gedicht 0721: In u schuil ik

PSALM 10501

In u schuil ik. Rond mij zijn wolken en donkerheid. Hier valt al het bonzen dood,

de woorden van mijn achtervolgers klinken niet, hun wapens bereiken nooit de kern. U geeft mijn ziel niet aan het dodenrijk. Dood of leven, het maakt voor unniel uit. Angstig wentel ik mij rond in kamers die onbereikbaar zijn voor. Met draaiende gebaren paai ik de ruimte.

Laten mijn vijanden niet om mij juichen. Laat ze niet denken dat ik vlucht voor mijn verantwoordelijkheden. Een ronde plek, een pan en zeven stokkende adems. De dood heeft een mond maar spreekt niet. De dood heeft een oog maar ziet enkel de loop. Hij heeft oren maar horen kan hij niet. De dood heeft een neus maar ruikt alleen zichzelf.

Trek mij door uw gangen, god. Leer mij wandelen op paden die bewegen. Leid mij in uw waarheid en leer mij zweven. Want deze weg moet ik gaan, langs deze ravijnen loopt mij lot, op deze weg schuifelen mijn ontaarde voeten. Afdrukken zijn er niet. Het gaapt, maar ik heb geen tijd voor verveling of het pulken van eelt.

Eenzaam ben ik, de hele dag met mijzelf. Ik wacht op de stortvloed die mij overmant, ik wacht op de kracht van absolute stilte. Maak mij kleiner, maai mij weg. Los mij op. Bevrijd mij van plaats en tijd. Van eeuwigheid. Alleen in uw gangen wil ik leven, alleen in uw ruimte bestaan. Ik prijs u om het vergezicht. U bent zo licht.

Mijn ziel is ontkomen als een vogel uit de val van zijn belagers. Hoog zweefde ik en zag dat een dochter werd doorstoken, een andere dochter doodgeslagen, de zoon aan de tafel vastgespijkerd. Waarom moet een man zien hoe zijn vrouw wordt opengeritst en de tweeling in haar buik er uit getrokken, doodgeschoot? Bestaat er dan geen recht, geen levend water, geen geweten?

Eenzaam ben ik, de hele dag met mijzelf Ik wacht op u, in u schuil ik. U prijs ik, in u is licht, u lost mij op. Doe mij recht, voer het geding dat ik aanspan. Spaar hen niet, mijn achtervolgers. Maak ze groot en machtig, laat ze binnen in de waan. Des te harder zal de klap zijn, des te schrijnender hun nietigheid. Doe mij recht en dood hen niet. Neem hun geliefden, de mannen en vrouwen, de zonen en dochters, neem hun bezit, maar spaar hun levens. Ze moeten zien. Toon ze mij. Ik in u.

Nooit was ik zo volkomen.

Nooit zo loos.

Nooit zo ziel.

Waarom stoot u mij weg? Ziet u niet hoe goed het is
als wij samenwonen? Ik geef alles, ik geef mee, maar
uw antwoord is er niet. In de stilte waai
ik en geniet van kleur. Ik ledig de kelk, knijp
in mijn lijf. Ik voel niet, zwakte pakt me. Mijn
benauwdheid maakt mijn spreken stamelen. Ben
ik nog een mens?

Een echo is mijn antwoord: emen.

En ik schreeuw: bederf

En hoor: erf.

Ik roep: stik.

En hoor: ik.

Ik terg: niets.

En hoor: iets.

Is er niets meer heilig? Waarom
noemt u niet alles? Waarom laat u
ons bestaan? Ik ben een pootaardappel op
een gloeiende rots. Vol vertrouwen bouw ik
wortels, mijn loof opent zich naar zon. Mijn
lof verstikt in stof Mijn grijsgroene
bladeren spannen zich. Hoe
lang houd ik dit vol? Hoor
toch mijn smeken, hoor
mij zuchten in uw leegte, hoor
mijn vijanden aan de poort, hoor
hen aanleggen, ik ben de roos, ik
ben in de kern die zij raken willen. Maar
mij raakt u alleen.

U raken ze nooit. U

bent zo diep in mij. Zo

in de diepste leegte, zo

ver van hen. Uw lachen doet hen

kleuren, uw adem maakt hen

ademloos.

O, god, haast u.

Haast u om mij te redden.

Laat die mij haten zich branden

aan uw gloed, laat die mij

naar het leven staan terugdeinzen en

het zout zoeken in hun zakken. Laat

wie 'haha' roepen eeuwig lachen. Goed,

ik ben ellendig en arm, ik

ben nietig, minder dan een neet. Ik

ben het niet waard genoemd te worden, mijn

woord gaat tenonder in het uwe, mijn lichaam
siddert bij het noemen van uw naam. Toch bent u
mijn schuilplaats. In u woon ik. Om u bouw ik
mijn tempel. U bent groot door niet te zijn.
Nog zie ik de ontzielden uw woning
binnendringen. Ze hebben geen ontzag voor
de wonderschone trap, het houten bankje
op de veranda. Ze zien niet de sierlijk bewerkte
deur, de vensterbank met potten, de perfecte
deurknop. De dingen zijn daadloos, schoonheid
is een dood begrip, al het mooie is genade.
Ze treden binnen, zingen lofliederen, en maaien ondertussen
alles wat kracht draagt weg. Ze zoeken u. Maar u
kunnen ze niet raken, u bent zo diep, zo ver. Bij u
kunnen ze niet komen. Uw deuren zijn
zo klein. Maar mij vermoeden ze. En ze zien de mijnen. Ik
vlucht niet, mijn mond beweegt en mijn woorden stromen. Hoe
mooier ze zijn, hoe harder ze schreeuwen. Hoe dieper
de zin, hoe onzinniger hun nukken. Ze vernietigen alles wat
iemand lief kan zijn, de tempel wordt een martelkamer. Mijn
geliefden ontnemen ze het leven en ze slepen de ontzielde
lichamen naar buiten om ze daar te doorzeven met kogels die
geen doel meer raken. Er was niemand die begroef, ik
begroef alleen mijn hoofd. Ze deden alsof ik er niet was.
Waarom
zagen zij mij niet, waarom doden ze mij met hun stilte?
Hoelang nog, god? Hoe lang nog
laat gij hen begaan. Staat gij dit nog langer
toe? Werp u op moordlustigen, verbind u met uzelf, breng bij
elkaar wat niet bij elkaar mag komen. Spring in het vel, verdeel
de kracht die in u is en werp u op de moordende brigades, de
lieden zonder ziel, de onmensen die hun oog niet kunnen leggen
in een deurknop en een vensterbank. Verdelg de mensen die niet
stilstaan bij een ornament, bij een boom, bij een streep
in het gelaat. Doe het snel, wij zijn zo zwak. Help
ons, god. Met bewegende leegte, met negen slagen in het
niets. Laat u kennen, noem uw naam, verschroei
het bloed van hen die bloed doen vloeien. Druk
stom hen die aan stuldcen snijden. Wij kunnen dat
niet doen, aan ons is alles slap, zwakte pakte ons.
Mijn ziel is verzadigd van rampen, mijn
leven speelt zich af op de rand van het ravijn. Ik ben een
man geworden zonder kracht, een dode bijna, een man onder de
grond. In de diepste kuil hebt gij mij geworpen, zwaar rust
uw adem op mij. Mijn vrienden hebt gij weggejaagd. Ik

ben ingesloten, ontkomen kan ik niet. Waarom
verstoot gij mij?

Arm en ellendig, radeloos ben ik.

Uw leegte omsingelt mij, uw
brandende ogen maken mij as, uw
zware wateren omspoelen mij. Naar
lucht hap ik. Ik klop aan bij vrienden, maar
niemand doet open. Ik roep uw
naam, maar niemand antwoordt.

Gerechtigheid is het beton onder het niets. Een wreker
steekt in u, het scherm dat u wegtrekt het uiterste
gebaar. Alles klapt op elkaar. Een mes wordt in de
leegte gezet. U bent uw eigen rechter, niemand wordt
gespaard, zelfs die geloven maait u neer. Overal branden
braamstruiken. Overal offert u uw eigen
zoon. Wat om u is wordt weggevaagd. En ik? Ik
zeef mijn god en laat mij door hem zeven. Door
een onzichtbaar net word ik gedreven, door een
onzichtbaar leger word ik gedeeld. Ik span mij in om
heel te blijven, maar weet dat ik mij
delen moet, dat mijn ik een deken
is, een mantel die bedekt wat
onbedekt had moeten blijven.

Hoog huis, hoe bereik ik
u, hoe kan ik komen in de
diepte van uw oceaan? Ik
maak mij kleiner, ik
verdwijs bijna. Help mij
bij u uit te huilen. In u schuil
ik, uw huis is klein genoeg, uw mond
zo woordloos, zo zielbezeten. Ik
hecht niet langer aan het leven, maar
het hecht zich. Genadeloos.

IRUN SCHEIFES

Gedicht 0722: Stilst, stiller, stil, hij heeft

PSALMIST DE DICHTER

Bij het begin: Psalm 1

Stilst, stiller, stil, hij heeft

ruimte gemaakt voor het werk
van zijn vingers, lippen, tong,
mompelt boven zijn talmende

hand, hij zal zijn als koren, nee,
een boom, geplant aan waterbeken,
die zijn vrucht geeft op zijn tijd
en welks blad niet afvalt;

hoewel zijn dagen vergaan als rook,
de strikken des doods hem bejegenen,
zal zijn stem niet vernachten. Zelfs

de bovenste wolken geven geluid,
er is rookwerk, draaiwind;
het kaf de naspraak moet er uit.
'Verlicht mij.'

Hij hoort zijn bloed ruisen,
soms doorschicht een ander
bestaan het zijne en wordt
het ongezongene schrijfbaar,
om bij snarenspeel te zingen,
en begint hij, schrijft sela.

Ron Elshout

Gedicht 0723: Er is voor wie het weten wil een weg

Bidden om toekomst

Er is voor wie het weten wil
een weg naar toekomst uitgezet
langs palen onder 't maaiveld van het leven.
Het pad naar morgen maakt me stil,
maar diep in het leven ingebed
worden hoop en richting ons gegeven.

Rond middernacht als alles donker is
daal ik de trappen af naar ons verleden.
De diepe kerkers zijn nog zonder licht
Ik schuil een wijle; in een vensternis
heb ik gehoopt, heb ik gebeden?

De poort naar morgen voelt niet langer dicht.

In stil gebed is er die Ander.
Juist dan ervaar ik diep verbond;
op tonen van de leegte valt de stilte in.
God en mens gaan met elkander;
waar ik mijn diepste wortels vond
ligt gisteren naast nieuw begin.

Gedicht 0724: Waarom moet toekomst eruit zien als een geëffend pad?

Toekomst

Waarom moet toekomst eruit zien als een geëffend pad?
Gods toekomst is een kruisweg.
Langs de kant van de weg staan teksten als:
Wie zijn leven wil behouden zal het verliezen,
wie zijn leven - daarentegen - wil verliezen, zal het vinden.
Toekomst is verleden
Winst is verlies
Dood is leven

Je weet niet waar je uitkomt
als je je laat leiden door die mens.
In elk geval bij je eigen bron, waaruit je kracht kunt putten om n
mens te worden en anderen meer mens te maken.
Eerder bij de arme dan bij de rijke.
Niet bij de grote, maar bij de kleine;
niet bij de sterke, maar bij de kwetsbare.
En tenslotte: niet bij de dood, maar bij het leven.

Gezien zijn leven, gezien het verleden,
op weg naar een goede toekomst.

De dromen voor de toekomst zijn als regen;
de verdamping van onze wensen die we opzenden naar `bove@
Ze komen terug als regen die we opvangen,
met onze eigen handen.

De toekomst is niet meer wat zij geweest is.
De toekomst is wat geweest is
en wat daaruit worden kan.

Een sprong in het duister.
Een sprong in het licht.

Gedicht 0725: Na vijftig jaar is zij bij haar man weggegaan.

Puinroos

Na vijftig jaar is zij bij haar man weggegaan.
Zoals zo vaak was drank de oorzaak
van een jarenlange lijdensweg,
die onvermijdelijk op scheiding uit moest lopen.

Wat overblijft zijn herinneringen aan de tijd,
dat alles nog goed was.
Naast een leeg en contactarm bestaan,
want ook vele goede vrienden laten het afvveten;
de pastor heeft het druk
en de familie laat je links liggen.

En telkens die herinneringen.
Ongemerkt worden ze het ideaal

waarnaar je blijft verlangen
op de puinhopen van je bestaan.

'Ik dacht dat het alleen maar goed kon komen,
als alles was als vroeger.
Pas toen ik dat durfde los te laten is er voor mij
- heel geleidelijk aan -
een nieuwe toekomst begonnen.
Eerst moest ik de moed hebben
te erkennen dat vroeger voorbij is.
En dat mijn nieuwe toekomst moest groeien
uit wat er over is.'

Pas toen kon zij nieuwe contacten leggen
zinnvolle bezigheden vinden,
haar huis en haar leven anders inrichten.

Volmaakt wordt het nooit meer,
maar soms bloeit er
in erbarmelijk slechte omstandigheden
ook een bloem.

Als je op die bodem durft te vertrouwen,
dan pas kan de puinroos bloeien.

Gedicht 0726: Vandaag zouden ze vijftig jaar getrouwd zijn

Toekomst

Vandaag zouden ze vijftig jaar getrouwd zijn,
maar precies een week geleden hebben we vader begraven.
Wat een feestdag had moeten worden,
werd een rustige maar zeer intense familiebijeenkomst.
Want zulke dagen zijn wel moeilijk,
vooral als je er tegenaan kijkt.
Maar op de dag zelf slepen de onderlinge solidariteit
en de saamhorigheid je erdoor.
In een stille avondmis, zonder zang,
dachten we na over de talenten die je
als (klein)kind van je (groot)ouders krijgt.
Op jouw beurt mag jij er aan meewerken.
Opeens was duidelijk dat het grootste talent
misschien wel de eenvoud is
waarmee gewone mensen in het leven staan;
de vanzelfsprekendheid waarmee je ouders
vijftig jaar lang
elkaar en hun gezin trouw zijn geweest;
het werk van hun handen
waar ze dag in dag uit
voor anderen hebben gezorgd;
de liefde, die ook door moeilijkheden heen
stand hield.
Dat is meer waard dan wat smaakmakers
van onze moderne cultuur
je proberen bij te brengen.
Want daar kun je echt verder mee.

Gedicht 0727: Ik ben afgelopen nacht begraven

Ik ben afgelopen nacht begraven,
in een donkere kuil gegooid, zonder jou.

Die droom bedreigt me.
Zo ben ik geraakt en aangetast,
dat gisteren morgen wordt.
Waar staat mijn geboortehuis voor de toekomst?
Geluk heeft te maken met ongeluk;
het is iets van buiten af,
zoals mij mijn verleden werd ontnomen,
zo kan mij de toekomst gegeven worden.
Wil je mijn laat geluk bewaren?
Wil je bij me zijn als ik sterf?
Ik wil je vertrouwen.

Gedicht 0728: De dood waarvoor elk mens

De dood waarvoor elk mens
met goede reden huivert
is als een vlamvend vuur
dat alle zielen zuivert
Dat snel verteert
al wat verblinding is en waan
en tast alleen het schone
en werkelijke niet aan.

Frederik van Eeden.

Gedicht 0729: De bloemen staan in 't donker bed

De tuinman

De bloemen staan in 't donker bed
Als porceleinen scherven -
God heeft ons op de wereld gezet,
Het leven kan niet sterven.

Ieder mens is een hovenier,
Ieder mens is een graver:
En zacht en diep graven we hier
Een kuil voor ons cadaver.

Maar 't leven is te vast en hard:
Of we al een rustplaats graven,

Nog nimmer kwam de grote nacht
En er is een mens gaan slapen.

Zie naar de bloemen op een graf,
Het leven kan niet sterven.
Nooit komen we de wereld af,
Al barsten we tot scherven.

Martinus Nijhoff

Gedicht 0730: Blond lief, de laatste gouden dagen

September

Blond lief, de laatste gouden dagen
wuiven ten afscheid en wij achten 't niet,
de bomen en de struiken dragen
hun laatste tooi en in het riet
schuilen de vissen en hun trage
vinslag verraad hen niet.

Het wordt nu tijd ons te bezinnen,
de bossen kleuren dieper bruin
en lila herfstasters beginnen
hun ijle bloemen in mijn tuin.

Het wordt nu tijd om te bedenken:
de zomer houdt niet eeuwig stand;
hij schonk ons al wat hij kon schenken-
de laatste gouden dagen wenken
en herfst komt reeds in feller kleuren drenken
de bloemen van dit dierbaar land.

Koos Schuur

Gedicht 0731: Winter, jij bent een slechtaard

Langzaam

Winter, jij bent een slechtaard
in de huizen verstop je je

als een kind zie ik je alle scholen
binnen hollen met je lichaam
in een tas o winter jij bent
een slechte meester

een klein beetje vuurwerk daarmee
ben ik tevreden o winter geef mij
wat vrolijkheid knip een stuk
van deze middag af gooi een sprookje
in het water van de nacht
o slechte meester

dag slechte winter, scharenslijper,
met geschramde knieën hol je
over de speelplaats als knikkers
uit de wolken van een hemel naar het blauwe
hemd waar het witte krijtje rijdt van
een slechte meester.

Hans Lodeizen,

Het innerlijk behang en andere gedichten, Amsterdam 1970

Gedicht 0732: De blaren vallen in de gele grachten

In memoriam

De blaren vallen in de gele grachten:
Weer keert het najaar en het najaarsweer
Op de aarde, waar de donkre harten smachten
Der levenden. Hij ziet het nimmermeer.

Hoe had hij dit bemind, die duistre straten,
Die atmosfeer van mist en zaligheid,
Wanneer het avond wordt en het verlaten
Plaveisel vochtig is en vreemd en wijd.

Hij was geboren voor de stille dingen,
Waarmee wij leven - maar niet even lang -
Waarvan wij 't wezen slaken in ons zingen,
Totdat wij zinken, en met ons de zang.

Het was een herfst als nu: de herfsten keren,

Maar niet de harten, na hun korte dag;
Wij stonden, wreed van menselijk begeren,
In de ademloze kamer, waar hij lag.

En voor altijd is dit mij bijgebleven:
Hoe zeer veel stiller dood dan slapen is;
Dat het een dagelijks wonder is, te leven,
En elk ontwaken een herrijzenis.

Nu weer hervind ik mij in het gewijde
Seizoen, waar de gevallen blaren zijn
Als het veeg zonlicht van een dood getijde,
En denk: hoe lang nog leef ik in die schijn?

Wat blijft ons over van dit lange derven,
Dat leven is? Wat, dat ik nog begeer?
Voor hem en mij een herfst, die niet kan sterven:
Zon, mist en stilte, en dan voor immermeer.

J.C.Bloem

(Verzamelde gedichten, Amsterdam 1965; tweede druk)

Gedicht 0733: Diep in de wei hangt een grote ster

Cantiek

Diep in de wei hangt een grote ster
de nacht straalt koud en de reis is ver,
maar 't is die reis en die koude waard
een Maagd heeft daar een kindje gebaard.
Dat kindje, dat is Gods eigen Zoon
nooit was een kind op aarde zo schoon.
Kom laat ons gaan en talmen niet,
Hoort! Over de velden valt een lied:
"Glorie aan God en de mensen vree".
Wij gaan met de kleine herders mee.

Jacques Benoit

Gedicht 0734: Omdat eenvoudigen verstaan

De Herders

Omdat eenvoudigen verstaan
wat door geen ingewikkeld zoeken
noch lezen in geleerde boeken
begrepen wordt of nagegaan.
Zijn herders toen in Uwen stal geknield
en hebben U aanbeden.
Dit is tweeduizend jaar geleden
en nog weet elk het overal.
Geen mens heeft ooit hun naam gemeld
de rest van hun onschuldig leven
is door geen wetenschap beschreven
wordt slechts aan kinderen verteld.

Anton van Duinkerken

Gedicht 0735: Hij werd in het midden der barre nacht

Christus' geboorte

Hij werd in het midden der barre nacht
in bloed en pijnen op d'aard gebracht.
Daar was geen luier of geen doek of zo
de moeder dekte Hem toe met stro.
En zelve rillend van koorts en kou
peinsde hoe ze Hem voeden zou.
En toen - een ster was hun voor gegaan
klopten drie wijzen ter poorte aan.
De eerste bracht Hem, symbool van leed,
als offerende een bloedrood kleed.
De tweede bode van smaad en hoon
bracht Hem een staf en doornenkroon.
De derde, gebukt onder 's werelds wee
zeulde het kruis op de schouders mee.
Ook waren de herders opgegaan
zij voerden een duistere kudde aan.
Eind'loze rij van 't gesmade ras
dat aan de arbeid geketend was.
Aan d'arbeid verkocht voor luttel geld
eeuwen al leeg'rend in Efrata's veld.
Spiedend aan iedere horizont

of het ook zijn Verlosser vond.
En geen die zijn koning iets schenken kon.
Zij smeekten slechts Kyrie Eleison.
En Hij, verheerlijkt in hemelsch licht
heeft van de kribbe zich opgericht.
bood hun in opperste liefde aan
al wat Hij had: Zijn naakt bestaan...

Freek van Leeuwen

Gedicht 0736: Breng blokken aan en werp ze op 't vuur

Juist nu....

Breng blokken aan en werp ze op 't vuur
dit is 't uur,
er wordt een gloed verwacht van U,
juist nu...
en maak de lampen schoon, vul de olie bij
dit is 't getij,
er wordt een licht verwacht van U
juist nu...
Sta op en sla den blijden trommelslag
dit is de dag,
er wordt iets groots verwacht van U,
juist nu...
Maar wees ook stil en open d'armen wijd,
't is altijd tijd.
De liefde wordt verwacht van U
juist nu...

A. Hendriks- Kappelhof

Gedicht 0737: Als ik de weg maar vind

Als ik de weg maar vind
in de doolhof van dienen
als ik het licht maar zie
en de engelen hoor zingen

als ik genezen zou zijn
van al die grijze dagen
als iemand naast mij wou gaan
om mij te helpen dragen

als ik maar slapen kon
de nachten zijn zo lang
alles wordt groter als 't donker is
en soms ben ik zo bang

als ik de weg maar vind
eenzaam en wel alleen
tussen zoveel mensen in
God waar moet ik heen

een aarzelende kaarsevlam
een hart dat schreiend verdwaalt
Een kind dat op de wereld kwam
het oude opnieuw verhaald ...

de hemel welft zich boven ons
over gebroken dromen
gaat helend de hand van het
Christus kind
'nu sijt wellecome ...'

ELs Noordanus

Gedicht 0738: Wij gaan de weg van uw gerechtigheid

lied van de gerechtigheid, heelheid en vrede -

Wij gaan de weg van uw gerechtigheid
met allen die in uw geheim geloven:
stad van de Vrede, toekomst wereldwijd,
oog voor de blinden, oren voor de doven.
Wij delen uit van wat U ons bereidt:
vrucht van uw Geest, op aarde volle schoven.

Wij dragen stenen voor de vrede aan,
volgen uw spoor door alle werelddagen.
Wij zien de weg die Jezus is gegaan,
horen het roepen van wie weerloos lijden,

delen de hoop, de oorlog afgedaan,
zien in elkaar het volk van uw bevrijden.

Wij zoeken de balans in ons bestaan:
wat heeft gewicht en wie bepaalt de waarde?
U laat ons leven meer dan voortbestaan,
schenkt ons de gaven van uw goede aarde.
Maak ons bereid, in trouw U toegedaan,
te leven zoals U zich openbaarde.

Melodie: Lied 487 uit Liedboek voor de Kerken

Ronald da Costa

Gedicht 0739: Ik mag geen naam hebben

De 'Tien Woorden'

Ik mag geen naam hebben
voor jou - in vreugde en verdrukking
leer je mij kennen
onnoemelijk.

Sta stil bij mij, maar
stel je niets van mij voor:
ik ben die ik ben en
zo ben ik - bevrijdend - voor jou.

Ik ben je nabij als
wie je baarde - hemel en aarde -
de stem van je vader
de moederschoot.

Wees dan ook niet als de dood
voor de man die haat,
de vrouw die je verlaat -
dag en nacht met je trouw.

Ik ben de minste broeder
die je veracht,
ik ben een kind
dat vergeefs op je wacht.

Wat zou je je toe-eigenen
van al wat is?
niets is van jou en niemand,
maar alles en iedereen is -
je nabij als ikzelf.
De rest is gelogen,
en die leugen breng ik
aan het licht.

Zorg dat je niet zwicht
voor de schijn
als een ander iets heeft
dat niet van hem kan zijn.

Naamloos verblijf ik
bij jou die mij noemt
in vreugde en verdrukking
leer je mij kennen

Hein Stufkens

Gedicht 0740: Gegaan tot waar wij kunnen

Gebed aan de Grens

Gegaan tot waar wij kunnen -
aan de grens van het Licht staan wij,
in wezen onbegrensd, in het gezicht van de dood.
En wij herinneren ons de oude woorden
dat leven verandert
maar niet wordt weggenomen,
dat niets en niemand verloren gaat.

Zielsverbonden zijn wij met jou
van wie wij hier afscheid nemen,
en die ons in leven en dood zo dierbaar
was en is en blijven zal.
Verbonden zijn wij ook met elkaar
en met alle levende wezens, klein en groot,
met vogels en vissen, velden en bossen,
met zon en maan, met het land vlak en golvend,
de onmetelijke diepzee,
met al wat is en verandert,

dag en nacht,
en eindeloos komt en gaat -
verwacht, onverwacht,
gedragen, geboren, gewiegd in liefde.

Met heel ons hart vertrouwen we je lichaam toe
aan de tijd die alles heel maakt
en de goedheid van moeder aarde,
en we begeleiden je met
het onzegbare achter onze woorden,
de welsprekendheid van ons zwijgen,
de warmte van onze tranen,
de troostrijke kleuren van onze bloemen.

Hier, aan de grens van het Licht,
zeggen wij: vaarwel en tot ziens, reisgenoot,
nu geroepen te gaan langs andere wegen,
maar onafscheidelijk onze metgezel,
en op dezelfde tijdloze reis
geleid door dezelfde Geest.

En brengen wij ons in herinnering
dat wij niet voor niets leven,
en niet voor niets hier en nu
verzameld zijn, op deze plek.
Dat wij geroepen zijn, zolang het duurt,
om deze aarde bewoonbaar te maken en te bewonen,
om te leren liefhebben met hart en ziel en huid en haar.

Bidden wij dat dit uur ons mag breken en helen,
verzachten, vermurwen, verbinden tot leven
met elkaar.

Hein Stufkens

Gedicht 0741: De kerk is in onze ogen

De kerk is in onze ogen
de diepte van ons visioen
het bereik van onze handen.

de rots die we niet bewegen kunnen
de spiegel die de Heer laat zien

op een of andere manier
- groots in dit klein heelal -
groeien we om
en door elkaar heen.

Wij zijn de heiligen
Christus' groot verlangen
en hij het onze

de broer, zoon, vriend,
vader, moeder, zuster

en als onze handen elkaar vinden
waar we God raken
dan zijn onze namen dezelfde
wanneer we God zoeken

wij zijn de kerk
de ogen van Christus
die toegang geven tot morgen
en deze wereld in leven houden.

Ed Ingebretsen

Gedicht 0742: Witte duiven in het blauw

Voorzichtige hoop

Witte duiven
in het blauw
van verbrande venstergaten,
wordt er om jullie oorlog gevoerd?

Wit duivensnoer
door de lege vensters
over de breedtegraden heen.
Als rozenstruiken op graven
achteloos neemt gij het onze.
Op de met tranen gewassen steen
zet gij uw kleine nest.

Wij bouwen nieuwe huizen,

duiven,
de snavels van de kranen steken
hoog boven onze steden uit,
ijzeren ooievaars, die nesten voor mensen bereiden.
Wij bouwen huizen
met muren van cement en glas
waarop jullie roze voet
geen houvast vindt.
Wij ruimen de ruïnes op
en vergeten het laatst geslagen uur
in het dode oog van de klok.
Duiven, wij bouwen voor jullie:
gij zult
in de gladde muren nestelen,
gij zult
door onze vensters vliegen
het blauw in.
En misschien zijn er dan een paar kinderen
- en dat zou al heel wat zijn -
die tussen jullie in
in de ruïnes
van onze nieuwe huizen,
de huizen die wij met hoge kranen
dag en nacht door bouwen,
verstoppertje spelen.
Dat zou al heel wat zijn.

Hilde Domin

Gedicht743: Oeroud is licht in je gezicht

Gedicht

Oeroud is licht in je gezicht
en alle pijn die je bevrijdde.

Ze noemen je 'mahatma': grote ziel.
Je keerde terug omdat

het paradijs je niet beviel
zolang je nog een mens zag lijden.

Je sterft als het moet opnieuw,

en draagt het licht

tot aan het eind der tijden

Hein Stufkens

Gedicht 0744: Naaste. Vreemde. Jood. Zaad.

NEGENTWINTIG NAMEN VOOR JEZUS VAN NAZARET

Naaste. Vreemde. Jood. Zaad.
Boom aan de bron. Bruidegom. Weg.

Droom van een mens. Deur open. Hoeksteen.
Sleutel. Leeuw van Juda. Lam. Gerechte.

Herder. Parel. Twijgje. Vis. Brood.
Woord. Wijnstok. Zoon van. God. Knecht.

Stromen levend water. Morgenster. Koploper.
Enige. Onzegbaar gezegde.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0745: Hij was een mens als wij

HIJ WAS EEN MENS

Hij was een mens als wij
want hij is dood gegaan
hij is een naam
ze zeggen dat hij leeft -
er zijn er die dat zeggen,
dat hij voor hen leeft.

Dat hij hen vrij maakt
om lief en leed te zijn
dat hij hen gaande houdt
dat hij de weg
dat hij hun waarheid is

hun eigen toekomst.

Hij is een woord
zolang er mensen zijn
in deze wereldstad
van harde feiten
dichtbij en ver
in alle woorden
een mens van vrede
die de dood weerstaat.

Als er een god is, god
als jij bestaanbaar bent,
dan ben jij hem,
voor mij, dan is hij jou.
Dan blijf ik in zijn buurt.
Dat moet genoeg zijn.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0746: Na Jom Kippoer riep de rabbi

VERLOSSING

Na Jom Kippoer riep de rabbi van Berditsjev
een kleermaker bij zich, en vroeg hem zijn
discussie met God van de vorige dag
nog eens te herhalen.
De kleermaker zei:
'Ik heb tegen God gezegd: U wilt
dat ik boete doe voor mijn zonden,
maar ik heb alleen maar kleine overtredingen
begaan; ik heb misschien eens wat kleren
die overbleven achtergehouden,
of misschien eens in een niet joods huis
waar ik werkte gegeten zonder mijn handen te wassen.
Maar Gij, Heer, hebt ernstige zonden bedreven:
Gij hebt kleine kinderen van hun moeders
weggenomen, en moeders van hun kleine kinderen.
Zo staan wij dus quitte:
vergeeft Gij mij, dan zal ik U vergeven'.
Toen zei de rabbi van Berditsjev:
'Waarom heb je God er zo gemakkelijk

vanaf laten komen? Je had hem ook kunnen dwingen heel Israel te verlossen'.

Robert L. Katz

Gedicht 0747: Wij zijn Gods evenbeeld

Het lied van de arbeid

Wij zijn Gods evenbeeld
wanneer wij onverdeeld
Gods wil op aarde doen.
De mens die zich ontfermt
over Gods scheppingswerk
beantwoordt aan zijn doen.
Wij worden God gelijk
wanneer wij dienstbaar zijn
aan wat er leeft op aarde.
Hij voelt zich thuis bij ons,
als wij wat Hij begon
bewerken en bewaren.

Waar is het mensenkind
dat zich in liefde bindt
aan wat de Heer hem gaf?
Wij zijn een smaad voor God,
de schepping lijdt aan ons,
wij breken alles af.
O God verlaat ons niet,
Gij die ons eenmaal riep
om in uw dienst te werken.
Maak ons uw Zoon gelijk,
Hij brengt gerechtigheid,
Hij is de goede herder.

Gedicht 0748: Zou hij begrijpen

BEGRAVEN

Zou hij begrijpen dat ik niet aan zijn graf was
omdat ik verkouden was, als ik verkouden was;

En zou hij weten dat dit een smoes was,
mij toeknikken van ja natuurlijk,
en dat het helemaal niet hoefde?
Dat het geen zin had deze regen
op zijn kist te horen vallen,
dat hij zelf niet was gekomen
als hij hier niet toch toevallig -
Hij met zijn schemerlampje opvouwschaartje thermostaat.
Die deuren dicht hield voor de tocht, zijn ogen open
vooral voor het zien openvouwen van de zachte blaadjes
zijn oren alleen nog voor het
vrolijkend kwetter van vogeltjes in de voliére.
Zou hij begrijpen, als hij nog iets begreep, wat mij
hier bracht, onder deze onbetamelijk gehaaste wolken,
terwijl hij nergens was?

Judith Herzberg

Gedicht 0749: Stil word ik in mijzelf

Stil worden om jou te herinneren

Stil word ik in mijzelf.
Jou wil ik voelen in mij.
Ik hoor nauwelijks het geschuifel
van de voeten.
Mensen zijn gekomen.
Van alle kanten.
Verbonden met jou waren ze.

Stiller word ik in mijzelf.
Verdoofd ben ik nog.
Niet te zeggen hoe ik mij voel.
Alles zo vreemd.
Ben ik dit wel zelf?
Zal het morgen niet gewoon een
andere dag zijn?
Alsof er niets gebeurde?

Zo anders stil wordt het in mij.
Jou herinner ik mij.
Jouw gezicht voor mij.

Zo anders stil word ik nu.
Jouw naam klinkt.
Een kaars wordt ontstoken.
Jij licht in mij.
Jij licht voor mij.
Jou wil ik mij te binnenbrengen.

Zo stil wordt het nu...

Marinus van den Berg

Gedicht 0750: Ik zag het zonlicht -

IN DE TREIN

Ik zag het zonlicht op een waterplas,
en weilanden met hekken in het gras,
en aan een vaart: huizen, van achteren.
Daar leek het leven een veel zachtere stemming
te hebben dan het ooit nog heeft, tenzij men
in herinneringen leeft. Ik zag de bomen met hun
groot geduld: geen boom toch vindt het leven
onvervuld, omdat hij staan moet blijven waar
hij staat, terwijl een koe mag lopen tot het draad,
en zeer bereisd is, als we 't vergelijken met beuken
en eeuwenoude eiken. Jaja, zo filosofisch kan men
zijn in 't monotone ritme van een trein,
en 'k had naar China willen reizen zo,
maar moest er helaas uit in Almelo.

Willem Wilmink

Gedicht 0751: Hoort gij de zee

"Hoort gij de zee achter mijn hart?
Dan zal ik heen zijn
en gij zult met de zee alleen zijn.
De golven breken in uw hart".

Adriaan Roland Holst

Gedicht 0752: Ik ben de kleine dochter van Jarus

Ik ben de kleine dochter van Jarus
Ik lig hier op een veel te grote baar. De dood zit
in mijn ogen en mijn haar, dat, nu de krul er uit is,
zonder zwier is.

Ik mis mijn pop, die nu zij niet meer hier zit,
slaapt als ik slaap, de vingers in elkaar.
Ik weet dat twee maal twee tezamen vier is,
maar nu ik dood ben, is dat niet meer
waar.

Waarom had ik daarstraks ook weer verdriet?
Er zou een man, die tevoren kon,
komen, mij beter maken, maar toen kwam hij niet.

De mensen op het dak
en in de bomen gingen naar huis,
maar ik blijf van hem
dromen. Morgen ben ik de eerste
die Hem ziet.

Ed. Hoornik

Gedicht 0753: Mijn schuilplaats is bij hem.

Waarom dan gezegd: 'Vogel, vlucht naar de bergen;
daar, die man zonder God
spant zijn boog, legt aan, schiet in de nacht,
wil onschuld treffen in het hart.
Scheuren de fundamenteën,
wat baat dan goedheid nog?'

God, in zijn heilig huis,
Hij op zijn troon in de hemel,
zoekt met zijn ogen de wereld,
toetst de kinderen van Adam.

Goeden en kwaden doorschouwt

Hij, aanstichters van terreur verafschuwt
Hij hartgrondig.
Dat soort krijgt van hem, stortbuien vuur en zwavel,
gloeïende woestijn wind
krijgen zij voor hun dorst.

Hij, de waarachtigheid zelf,
heeft de waarachtigen lief.
Onschuld zal hem aanschouwen.

Huub Oosterhuis/Michel van der Plas

Gedicht 0754: U moet ik spreken

U moet ik spreke, U wil ik alleen.
Een woestenij van stilte is om mij heen.
Alsof ik niemand ben. Ik zoek de sporen
van uw voorbijgang, vind mijzelf alleen.

Gedicht 0755: Je staat geleund tegen de kamerwand

MARIA HEEFT HET WOORD GEHOORD

Je staat geleund tegen de kamerwand
en kijkt vanuit de verte naar het licht. Zonder
te weten tast je rechterhand je lichaam af,
valt stil om je gezicht.

Je draagt een sluier van verwondering,
van rakelings nabij en nog niet weten.
Binnen de stroom van einde en begin rijpen
geheimen tot een levensteken.

Je gaat achter de woorden aan op reis,
zoals eens Mozes moet je schaduwwlopen.
Je draagt een kind, er daagt een paradijs:
voorbij de einder blijft er nog een hopen.

Hanna Lam

Gedicht 0756: Al moet ik van mezelf

De Tien geboden

Al zoveel moet ik van mezelf,
moet ik dan ook nog wat van U?
Ik stoot op woorden van graniet:
gij zult met zus, gij zult niet zo.
Wat moet ik met die stelligheid?

Laat uw woorden liever peilers
worden van een huis waarin ik
wonen kan, en zeg niet aldoor
nee, zeg ja. Zie hoe ik probeer
te bouwen in uw geest: een hart

van vlees waarin haast als vanzelf
liefde bedding vindt, een ziel die
zich niet verliezen wil in lomp
gelijk, maar geduldig wachten
durft en hoopvol verder groeien.

Uw woorden rol ik voor mij uit
zoals een looper waarop de
toekomst open ligt of als een
haag van bomen plant ik ze langs
de weg die ik met U gaan wil.

Paul Begheyn

Gedicht 0757: Mijn enige vriend

Tot Christus Onze Heer

Mijn enige vriend,
ik zou je gezicht niet herkennen in de massa,
ik zou mijn hoofd niet omdraaien bij het horen van je stem,
vergeef mij dat ik die dingen belangrijk vind,
dat ik alleen maar geloof in wat ik aanraken kan,

Hoe vaak zeg ik tegen mijzelf
dat jij niet echt bent, en hoe vaak ontdek ik dat jij

echter bent dan de huizen, bomen en mensen die voorbijgaan
en van wie niets beklijft.

Wanneer ik alleen ben in de koelte van de avond
troost jij mij
wanneer ik denk aan alle doden hier beneden
open jij je hand
en laat jij ze zien als opkomende sterren.

Hoe kan ik over je spreken
over jou zonder wie er geen wereld zou kunnen bestaan
jij die gezien hebt
hoe de eerste zonnestraal zich hechtte aan de wereld.

Waarom moet stilte zozeer deel van ons zijn
doordat jij je achter een berg verschuilt,
en aan de andere kant van een woestijn blijft,
en naar mij kijkt
terwijl ik op je toe kom,

terwijl ik langzaam jouw manier van doen leer begrijpen
en de wereld die altijd tussen ons in ligt,
en begrijp waarom ik niet kan blijven zoals ik ben.

Kevin Hart

Gedicht 0758: Nacht is om de huizen heen,

Lied om de mensenzoon

Nacht is om de huizen heen,
dood is in de bomen,
straat is uitgestorven steen,
aarde moederziel alleen,
tot er licht zal komen
van al zo hoge.

Hemelen en aarde slaan
dicht in vrees en dromen,
korte dagen breken aan,
niet te zien zijn zon en maan,
tot er licht zal komen
van al zo hoge.

Wacht maar op de morgenster
met drie gouden kronen,
en al staat hij heinde en ver,
twintig eeuwen hopen er
tot het licht zal komen,
van al zo hoge.

Niemand heeft genoeg aan brood,
want je leeft van woorden,
zij gaan verder dan de dood
en ze zijn de stille hoop
dat hij wordt geboren
als nooit tevoren

Jan Duin

Gedicht759: Huizen en land

Huizen en land
zal ik nooit bezitten.
Aardse rijkdom
heb ik nooit gekend.

Op een huis daarboven mik ik.
Men zegt:
God bouwt het met eigen hand.

Dit verlang ik alleen maar:
dat de Heer,
dat Hij mij aanneemt als kind.

Bouw voor mij een hut,
Heer,
op een hoekje van uw land,

Een kleine hut
vraag ik,
ergens daar bij U.

Ik hoef geen gouden straten
geen rijkdom
die ik zou kunnen verdienen -

maar een kleine hut,
ja een hutje gebouwd
op een hoekje van uw land.

Gedicht 0760: Een paar vissen

fabel

In een oud handschrift uit een Kloosterbibliotheek lezen we een fabel:

Een paar vissen in een rivier zeiden tegen elkaar:
'Men zegt, dat ons leven van het water afhankelijk is.
Maar wij hebben nog nooit water gezien.
Wij hebben geen idee wat water is.'
Een paar andere vissen die wat slimmer waren uitgevallen:
'Ze zeggen, dat daarginds in de zee een heel geleerde vis woont,
die alles weet. Laten we hem gaan opzoeken en hem vragen,
of hij ons het water wil laten zien.'
Een groepje ging erop af, kwam na een lange tocht in de zee
en legde het probleem aan de vis voor.
Toen hij hun verhaal geduldig had aangehoord, zei hij:
'Domme beesten! Jullie leven en bewegen in het water.
Je bent ontstaan uit het water en je zult weer opgaan
in water. Je leeft in water en je weet het niet!
Alles wat jullie omgeeft is water.'

Gedicht 0761: Iemand vroeg mij

Iemand vroeg mij
'geloof je
aan een leven na de dood?'
'ja' zei ik -
maar ik kon niet beschrijven
hoe dat zou zijn
hoe ik er dan uit zou zien

ik wist wel zeker:
geen hiërarchie van heiligen
zetelend op gouden tronen
geen val in de afgrond

van verdoemde zielen -
alleen maar:
liefde
liefde die mij overspoelt
onuitputtelijk
die bevrijdt

geen stijfstaande brokaten mantel
met edelstenen bezaaid
een gewaad licht als een web
als een waas om mijn schouders
een liefkozing

als vroeger
de golven van de tyrheense zee
als een paar woorden
flarden klank:
kom dan, kom...

een waas van verdriet om mij heen
helle- en hemelvaart
en jouw hand weer in de mijne
zo lagen wij daar
jij las voor
ik sluimerde in
werd weer wakker
sluimerde
ik ontwaak
en jouw stem vangt mij op
laat mij weer vrij...
en zo gaat het verder

'verwacht je niet meer
van leven na de dood?'
'nee' -
niet minder'.

Gedicht 0762: Ik bad God om sterkte

Ik bad God om sterkte,
maar Hij maakte mij zwak
om bescheidenheid en ootmoed te leren.
Ik riep zijn hulp in om grote daden te volbrengen,

maar Hij hield mij klein -
om goede dingen te doen
Ik vroeg om rijkdom,
om daarin gelukkig te zijn;
Hij maakte me arm in de hoop
dat ik wijs zou worden
Ik bad om van alles om
van het leven te kunnen genieten

Hij ga mij het leven om
van alles te kunnen genieten
Ik kreeg niets van alles wat ik vroeg,
maar alles wat goed voor mij was.
Mijns ondanks werden
mijn gebeden verhoord:
ik ben een gezegend mens.

Gedicht 0763: En de dovenetel die daar staat

En de hoop van de minst bedeelden sprak
Karl Heinrich Waggener als volgt uit:

De dovenetel die daar staat,
stoffig, en bijna half op straat,
hij bloeit bij zonneshijn en kou;
wat moeizaam wel, maar blij en trouw.
God laat straks bij het laatst gericht
(bazuinen hoort Hij niet, allicht)
een speciale bode uitrukken
om dovenetel te gaan plukken.
Heel hoog dan, vlak bij de engelenkoren
zal Hij ook eindelijk iets horen.

Teresia van Lisieux schrijft:

Heiligheid bestaat niet in oefeningen
en prestaties.
Ons hart moet in Gods hand klein
en deemoedig worden:
we weten hoe zwak we zijn en
hebben een vermetel vertrouwen in zijn goedheid.

Gedicht 0764: Je weet dat achter die bossen daar

Je weet dat achter die bossen daar
heel hoge bergen zijn.
De lucht is grijs en de wolken zijn zwaar:
Je kunt ze nu niet zien.

Je weet dat boven dat wolkendek
heldere sterren staan.
Maar vandaag kun je toch vanaf deze plek
sterren zien noch maan.

Denk na; misschien geloof je dan,
dat onze aardse tijd
even toevallig verbergen kan
Gods eeuwigheid.

Gedicht 0765: Op de kloosterschool

verhaal

Op de kloosterschool vroeg de rector eens aan een paar jongens
die aan het ballen waren, wat ze zouden doen, als ze nog een
half uur te leven hadden.
De meesten gaven een vroom antwoord of iets dat zo'n indruk moest maken.
Eén zei: 'Ik zou verder ballen.' Die ene was de latere heilige Aloysius van
Gonzaga.
Het eerste effect van het vertrouwen is inderdaad de liefde voor het ogenblik.
God geeft ons een nieuw jaar. Laten we er van genieten zelfs al zou het onze
laatste termijn zijn.

De tweede vrucht van ons vertrouwen in het notendopje wereld
zou een soort moed kunnen zijn.
Niet zozeer de moed in het krijt te treden tegen iets of iemand of het tegen
iemand op te nemen, maar de moed te leven. Of simpelweg, durven bestaan
en durven zeggen: God heeft mij nu op deze wereld gezet. Hij geeft mij een
nieuw jaar, of Hij eist van me dat ik door dit nieuwe jaar heen kom. Dat heb ik
te accepteren. Of het goed af zal lopen, dat laat ik aan Hem over. En dan is
alles wat dit jaar brengt, goed - Dat is geen fatalisme, geen gemakzucht,
geen lichtzinnigheid. al kan het van alle drie de schijn hebben. Dit is het
resultaat van vertrouwen.

De derde vrucht zou een zeker gevoel voor humor kunnen zijn.
Sigismund von Radecki schrijft:

'Alleen de mens kan echt lachen, omdat hij de enige is die de
godsdienst heeft. Lachen is verkapte religiositeit. Lachen is ons geluk.
Lachen overbrugt de tegenstellingen en is er een symbool van dat er hoog
boven ons een punt is waar deze tegenstellingen opgeheven zijn. We kunnen
alleen maar lachen, omdat we er op de hoogte zijn van iets waarover niet
meer te lachen valt. Lachen is een onderpand voor de vrijheid en
onsterfelijkheid die God ons gegeven heeft.'

Gedicht 0766: wie volgt Mij als ik ruimte maak

Wie volgt Mij
als ik ruimte maak

voor vreemdelingen,
als Ik God erken in de ogen van afgeschrevenen,
als Ik mens word met de minsten?

Wie volgt Mij
als Ik dienen hoger acht dan heersen,
als Ik de weg met de ander ga,
en zo God ontmoet?

Wil jij Mij volgen?

Keer je dan af van verslaving aan macht,
van eelt op je ziel en eigenbelang,
van onverschilligheid voor de ander,
van het najagen van zekerheden,
van vuur afroepen over andersdenkenden,
van angst voor het onbekende.

De onbekende, die naast je staat,
De hongerige die je te eten geeft,

Ik ben het, vreemd en dichtbij:
een mens op jouw weg

Gedicht 0767 : Men zegt van de liefde dat ze zacht is

lied: de roos

Men zegt van liefde dat ze zacht is,
als een lief, een teder woord.
Men zegt van liefde dat ze hard is,
en zo vaak het geluk vermoordt.

Men noemt haar hunker en verlangen,
men noemt haar redder in nood.
Ik zeg dat liefde als een bloem is,
waarop de zon haar stralen strooit.

Ze is het hart zo bang en breekbaar.
Zo wankel en zo broos.
Ze is de droom, bang voor 't ontwaken
omdat ze dan de waarheid hoort.

Ze wacht op wie haar nu wil plukken,
op wie haar tranen steelt,
zo bang om vroeg te sterven,
voor ze werkelijk heeft geleefd.

En is de nacht zo koud en eenzaam.
Duurt het wachten veel te lang,
denk dan maar dat geluk alleen is
voor wie er hevig naar verlangt.

Denk dan maar dat bittere winters
en dikke lagen sneeuw.
Nog nooit hebben verhinderd
dat de roos hen overleeft.

Gedicht 0768:Op het grasveld van de liefde

Op 't grasveld van de liefde
is 't niet zo gunstig wonen
om zoveel groen te verdragen
moet je zelf groen genoeg zijn
zodat je zelf opgewassen bent
tegen te felle zon en regenbuien
om over het onweer niet te spreken

want dat is nog 't allerergste

Op 't grasveld van de liefde.

De storm van jaloezie is grenzeloos
het uitzicht op de toekomst eindeloos
de hitte van de hartstocht hopeloos
maar nergens is de morgen mooier
nergens zingen de vogels beter
en nergens geeft de maan meer licht dan

Op 't grasveld van de liefde.

Gedicht 0769 : Er zijn mensen

ER ZIJN MENSEN

Er zijn mensen
Ze leefden voor jou en ze komen na je,
naast jou leven ze
en soms tegenover je.
Ze zijn heilig zoals jij.
Ze dragen een wonder in zich zoals jij
en je kunt dit ontdekken.
Maar ze zijn niet zoals jij,
ze hebben een eigen gezicht
en dat is het ene, onherhaalbare, nieuwe
gezicht
van elke mens afzonderlijk.
Ze hebben een eigen grond
en wortelen in eigen bodem.
Maar in de diepte zijn onze wortels
verstrengeld in dezelfde grond.
Er zijn planten, vruchten en bloemen,
en vogels, en vissen en andere dieren
en wolken en stenen.
Ze zijn heilig zoals jij
en zoals de ander.
Je bent voortdurend met die anderen bezig,
je vormt hun leven, wekt hun gevoel,
wordt hun tot zorg,
en de anderen zijn voortdurend met jou bezig.
Wij zijn samen één groot verhaal,

en vertellen elkaar voort
in kleine verhalen.
En er is iemand, die elk verhaal kent
en die meeverteilt naar de toekomst toe.

Gedicht 0770: Wij, u, ik, liefste, vreemde

Wij u, ik, liefste, vreemde,
alle personen waar we doorheen gaan,
waarin we beurtelings ontstaan,
wat zijn we? verlorenen, ontheemden?

in wat we doen, dag in dag uit,
daarin zijn we maar nauwelijks
onszelf, want waar zijn we, kouwelijk
op zoek naar anderen, naar geluid?

hoe zouden we ons onbeschreven
kunnen openen, hoe ons tonen
tussen het dagelijkse, blinkend ongewoon

worden, al was het maar even?
hoe gelukkig en ongelukkig wonen
in jezelf en in anderen, hoe leven?

hoe moet je zeggen dat je bang
bent, bang voor het lege,
voor wat in de grote lucht is verzwegen,
voor een seconde van eeuwen lang?

en hoe te spreken van het goede
dat we geluk noemen, ontroering,
die zachte voering van het vermoeden?

geen woord is er voor.
geen woord is er voor.

Gedicht 0771: Opstanding is een groot woord

Opstanding is een groot woord, ik probeer het kleiner te zeggen,
schaal één op tienduizend.

Opstanding is wakker worden en de lijsters preken
van de daken en de raven van de
kansels: Jezus leeft!

Opstanding is Luther die er niet meer
tegenop kon en met grote letters op z'n tafel
schreef: Vivit! Hij leeft!

Opstanding is mijn moeder,
ten dode opgeschreven
door alle mogelijke doktoren
en een razend knappe professor,
maar kijk: ze leeft zo
bedrijvig als een huismus.

Opstanding is een berm vol bloemen,
een poldersloot vol leven, beter geen vogel in
de hand en tien in de lucht.

Opstanding is de grafsteen van
Martin Luther King en daarop de letters: God zij
dank, ik ben eindelijk vrij.

Opstanding is licht dat terugkeert
naar de zon, regen naar de wolken, woorden terug
in mijn mond.

Opstanding is een wonder,
een verwondering, je wrijft je ogen uit,
het is klaarlichte
nacht.

Opstanding is een schaterlach van
licht, de hoeken van je mond krullen om, je ogen
gaan open en dicht van zoveel licht en zoveel waarom.

Jaap Zijlstra

Gedicht 0772: Einer ist reich und einer ist arm

Auszählreime

Einer ist reich und einer ist arm,
einer erfriert und einer hat's warm.
Einer stiehlt und einer kauft,
einer schwimmt oben und einer ersauft.
Einer springt und einer hinkt,
einer fährt weg und einer winkt.
Einer stinkt und einer duftet,
einer ist faul und einer schuftet.
Einer hat Hunger und einer hat Brot,
einer lebt noch und einer ist tot.
Einer hat's lustig und einer hat Sorgen,
einer kann schenken und einer muss borgen.
Zu den einen zählst du, zu den andern
zähl ich, ich hab's lustig und warm,
also pfeif ich auf dich!
Ich bin lebendig und faul und reich,
und ob du schon tot bist, ist mir doch ganz
gleich!

Christine Nöstlinger

Gedicht 0773: Waarover zal ik zingen

Waarover zal ik zingen
over regenjassen
over het lover van geboomte
of zal ik van de liefde zingen

Waarover zal ik zingen
over vliegmachines blinkend aluminium
in de zon en blauwe lucht
of zal ik zingen over de liefde

Over auto's
over steden en historie
of zal ik zingen over de liefde

Over vele vreemde dingen
over de gewone
of zal ik zingen over de liefde

Over bloemen
over water

over mooie dingen
of wat droevig is
of zal ik zingen over de liefde

Over tabak en vriendschap
over geur en wijn
over schepen zeilen meeuwen
over ellende
over de ouderdom
over de jeugd
of zal ik zingen over de liefde

Jan Hanlo

Gedicht 0774:Stilte

Stilte is de ruimte tussen woorden
stilte is het mooist met open oren
stilte... om dat ene woord te horen
stilte is de bron van ons bestaan.

Stilte in de koelte van de ochtend
stilte in het diepste van de nacht
stilte als de storm weer is gaan liggen
stilte is een plek diep in je hart.

Stilte is het zwijgen van geweren
stilte is het einde van geweld
stilte is verlangen naar de vrede
stilte... als het wezenlijke weer telt.

Stilte in een troostende omarming
stilte na het schreien van een kind
stilte van geluk en van de liefde
stilte waar je weer jezelf terugvindt.
Stilte om het woord weer te verstaan
stilte van waaruit we verder gaan.

Riemke de Groot

Gedicht 0775: Vannacht komen alle eeuwen één ogenblik bij U aan

kerst

Vannacht komen alle eeuwen één ogenblik bij U aan, Eeuwen van eeuwen
geleden,
en die te gebeuren staan.

Vannacht komen alle levens één ogenblik bij U aan. Leven allang gegeven en
leven
van nu af aan.

Zij komen ontelbaar velen, op muildieren of per trein, in rijtuigen, op kamelen,
per
autobus, luchtvaartlijn.

Zij komen langs alle wegen en gaan in 't eind te voet en lopen, de tijd
ontslagen, Uw
ogen-blik tegemoet.

En vragen uw kleine zegen. Gij glimlacht. En alles is goed.

Harriet Laurey

Gedicht 0776: Het woord, het goede woord van God

Het woord, het goede woord van God,
dat licht geeft aan de blinden en dove men
sen horen doet: waar is dat woord te vinden?

Waar goedheid heerst in ons bestaan is
God niet ver van ons vandaan.

Het wordt ons in de mond gelegd,
weerklinkt in alle talen in woorden uit het goede
boek die van Gods trouw verhalen.

Het is een mens van goede wil
die dienaar is geworden van armen en vernederden:
het woord is vlees geworden.

Het woord is midden onder
ons in mensen van vergeving,
vol liefde en barmhartigheid:

daar kiest het zich een woning.

Het is een licht op onze weg,
muziek voor onze oren: het woord, het goede woord
van God, is overal te horen.

Henk Jongerius

Gedicht 0777: Geen beelden maar toch spreke

géén beelden maar toch spreken
we al eeuwen van God,
Hij....
alsof een woord geen beeld oproept
met Jezus komt daar ook nog God,
de Vader bij
zelfs de Geest -met eerst nog ietwat vrouwelijke trekjes-
wordt spoedig Hij
3 x Hij verplettert mij smooit mij in almacht;
onmacht
nergens hoor ik bij

Vera Leenderts

Gedicht 0778: Later gaan we naast elkaar wand'len

Later gaan we naast elkaar wand'len
op de Overtoom, drinken zoete melk en room,
strijken door ons grijze haar.

Zie je ons daar samen lopen?
Naast elkaar - zo diep bedaard.
Jij, een lieve, oude taart. Ik, nog kras -
dat is te hopen...

Maar al worden we ook wrakken,
al dat vreselijke snoeven zal ten minste niet meer
hoeven. Gaar of muf - wij zijn gebakken.

En we zeggen: 'Kijk, de tram'.
Of: 'Hoor jij die vogel zingen?'

Al die nutteloze dingen,
want het hoeft niet meer ad rem.

En het hoeft niet meer zo rap,
want we moeten nergens heen.
Och, we wonen toch
alleen in zo'n rothuis met een trap.

Ik beloof je, dat ik dan het attent zijn aan zal leren.
En ik zal ook vaak proberen, of je
nog wel lachen kan,

lachen als een oude dame, die haar zegje
heeft gezegd, die, als ze wordt afgelegd,
zich voor niemand hoeft te schamen.

Wel, wel, wel, zo zal dat gaan.
En we sterven, heel bedaard, op een donderdag in
maart. Tegelijk - daar hecht ik aan.

En als onze aardse last met de wereld
gaat vergroeien, zal uit jou een bloempje
bloeien. Een viooltje - dat staat vast.

Simon Carmiggelt

Gedicht 0779: Gij die de stomgeslagen mond verstaat

Gij die de stomgeslagen mond verstaat
van alle stervelingen die wij zijn, wij roepen
U de naam toe van een mens. Jezus de zoon der mensen,
uw geliefde.

Nooit sprak een mens als hij, in hem verstonden wij uw bestaan,
de zin van ons
bestaan. Hij is uw woord geweest,
hij heeft volbracht alle gerechtigheid, een mens
voor allen.

Om zijnentwil zie ons, dit uur bijeen.
zie alle stervelingen van de wereld. Waar onze
doden zijn, verkoold, verwaaid,
vragen wij u - hebt gij hen nog gezien.

Waarom genadeloos vernietigd worden
de armsten van de wereld, uw geliefden;
waarom wij die met weinigen bezitten
wat allen toebehoort, uw woord niet doen,

geen wereld maken die in vrede is
een nieuwe orde van gerechtigheid. Gij die ons
hebt gezegd wat leven is: te doen
wat goed is, recht, elkaar bevrijden.

Gij die dit woord ons ingegeven hebt,
een bron van kracht en moed en zeker weten,
Gij die het licht in ons geschapen hebt,
dat niet de duisternis ons overmeestert.

Dat niet het laatste woord is aan de dood,
Gij die tot hier ons vasthoudt in het leven,
Gij die ons afgestemd hebt op uw stem
Gij die ons hebt geschapen naar u toe.

Gij die ons zocht nog voor wij om u riepen,
Gij die gezegd hebt dat gij ons zult
vinden- wij roepen u de naam toe van
uw mens, Israel, deze aarde, uw geliefde.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0780: Nu is het nog nacht

Kerstkind

Nu is het nog nacht - het is stil donker slechts
hier en daar een ster aan de hemel

De aarde rust de zaadjes in de grond wachten
een laagje sneeuw ligt op het land -

Een kerstkind huilt
ook jij bent klein een kind van God

Je mag groeien bloeien
veel vruchten dragen

straks...als de winter voorbij is.

Gedicht 0781: ALLE MENSEN VAN DE WERELD.

Voor Tjeerd Pieter en Trijntje

Alle mensen van de wereld

mooie en lelijke, zachte en harde lieve,
gewone, van lotje getikte mensen die
schreeuwen en zoenen strakke en
open gezichten gele en zwarte mensen en blank
en mensen met maskers met woorden
gewapend schuwen, manken, gevleugelden
vrouwen en mannen koningen, slaven, voortvluchtigen

allen die hongeren liefhebben leven nu jij dit leest
alle mensen van de wereld heb je nooit gezien.
Niemand heeft ze ooit gezien.

In de stad waar ik woon staat op
een muur geschreven: de mensen sterven en zijn
niet gelukkig.

Mensen maken mensen dood of arm,
slaaf, monddood. De sterken doen het de
zwakken. Wie macht heeft wil nog meer.
En in één moeite doden zij het water, de
lucht, de grond, de hoop.
Waarom doen de mensen dat, vroeg ik mijn vader toen ik
nog klein was.

Niet alle mensen doen zo, zei hij toen.

Het was een zondagavond in september,
ik was zeven jaar, er was toen oorlog op
aarde, door onze uitgestorven straat liep een man te roepen,
hij verkocht een krant.
Ik huiverde van angst toen ik hem hoorde.
Een week later was die stem er weer, ik
kroop onder de tafel. Mijn vader tilde mij op,
deed mij mijn jasje aan, en op zijn arm

nam hij me mee door de schemer en
kocht een krant. Hij zei: je moet niet bang voor
mensen zijn. De krantenman was klein en schuw.

Van toen af heb ik geprobeerd niet bang
te zijn voor mensen.

Van toen af ook zie ik hun angst,
de bange hand die slaat, de mond die liegt.

Ook de soldaat die doden
moet is een bang kind.

Het was ook in die dagen
dat mijn vader vertelde over God.

Ze waren jong. Ze werden oud.
Ze gingen dood.
En geen god kwam tussen beide.
Er was geen vrede.

Mijn vader was niet jong meer
maar ook nog niet oud toen hij plotseling stierf.

In het uur van zijn begrafenis werd
een lied gezongen over alles, leek het, wat ik in
mijn leven, tot op die dag, had gezien,
en altijd had gedacht - ik hoorde zingen:

mensen - hun dagen zijn als het gras,
zij bloeien als bloemen in het open veld, dan
waait de wind en ze zijn verdwenen
en niemand weet waar ze hebben gestaan. Dit is
het laatste woord van alles wat te weten is,
dacht ik, er is niet meer te zingen dan dit lied.
Toen ging het verder, en ik hoorde zingen;
maar duren zal de liefde van God voor allen
die zijn woord aanvaarden en het volbrengen.

In de stilte die toen volgde herinnerde ik mij de
oude woorden die ik wel gehoord
had, vroeger, en onthouden maar begrepen niet:
uw rijk van vrede zal worden gevestigd uw wil geschiede,
de hemel op aarde. En ik wist dat deze woorden
mij nooit meer zouden verlaten.

('duren zal de liefde van God').

Thuisgekomen zocht ik in het boek
waarin hij zo vaak zat te lezen de woorden op die
ik had horen zingen. Moeilijk te vinden
waren ze niet, op beduimelde bladzijden, in
het midden ongeveer van dat bijna stukgelezen boek
dat heette: De Bijbel.

Voor had hij geschreven:

'Dit is het boek van de armen.

Wie het begrijpen wil moet aan hun
kant gaan staan.

Zij zijn bijna alle mensen van de wereld'.

Ik las alsof mijn leven ervan afhing.

Sommige stukken had hij aangestreept met rood.

'Een rouwklacht hef ik aan over U.

Gij die de zwakken vertrapt, de onschuldigen
grijpt en mishandelt.

Doe recht en gerechtigheid.

Doe stromen, onstuitbaar als een
rivier, gerechtigheid.

Doe stromen als levend water het recht.

Gij die beraamt uw
moordaanslag op de armen.

Daarom wankelt de aarde'.

En al lezende hoorde ik de stem die in mij sprak.

En wat mijn ogen lazen sprak die stem in mij.

'Hoor Israel. Hebt lief de vreemdeling

die in uw midden is want zelf zijt gij vreemdeling geweest
en slaven in een vreemd land',

En als ik opkeek van het boek en naar de wereld

keek en om mij heen, zag ik dat

wat ik gelezen had waarheid was en werkelijk gebeurde:
het leven zelf van de

meeste mensen van de wereld.

Ik wist niet wat te denken waar moest ik beginnen?

En het was alsof ik stond eenzaam

tegenover wereldmachten.

Ik had vrienden. Ik vertelde ze wat mij overkomen was.
Ze zeiden: leer jij dan nooit
begrijpen dat deze wereld is zoals zij is?
Jij bent een dromer die niet aan feiten kan
wennen.

Langzaam leerde ik andere feiten zien,
een andere wereld, nog nauwelijks ontkiemd,
maar even werkelijk als honger en vijandschap,
-ontkiemd in mensen.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0782: Verdraagzaamheid, dat is een lieflijk woord

VERDRAAGZAAMHEID

Verdraagzaamheid, dat is een lieflijk woord,
je kunt het door de bomen horen ruisen,
het is het rode theelicht in de huizen,
een eend die op haar nest zit, enzovoort.

Verdraagzaamheid, dat is een goed gevoel,
de buurman aan zijn trekken laten
komen, je eigen sores in te weten tomen, enfin,
je weet heel goed wat ik bedoel!

Verdraagzaamheid is als een Surinamer
zijn potje kookt met nogal vreemde geuren
en jij het zonder zeuren laat gebeuren,
al ruik je het ook in je eigen kamer.

Verdraagzaamheid is overpad verlenen
aan mensen die jouw godsdienst niet belij-
den, terwijl je ondertussen, heel bescheiden,
het onkruid wiedt tussen je eigen
stenen.

Verdraagzaamheid is leven laten leven,
een vlieg die je alleen naar irriteert naar
buiten jagen en geen doodklap geven,
want dat is onverdraagzaam, en verkeerd.

Verdraagzaamheid schuilt vaak in kleinigheden,
het gaat er om dat je die onderkent
en weet dat jij je eigen meester bent
bij het bepalen van je eigen zeden.

Verdraagzaamheid is je verzetten
tegen gevoelens in je die je niet vertrouwt. Zij
laten zich niet met gewichten wegen,
maar zijn, ook ongewogen, doorgaans fout.

Verdraagzaamheid is zeggen:
ga je gang, je doet maar wat je blijkbaar niet kunt
laten! Maar morgen kom ik toch eens met je praten,
want ik ben wel goeiig, maar ik
ben niet bang!

Nico Scheepmaker

Gedicht 0783: Toen ik stond daar, alleen, met voor en achter

AAN DE VOET VAN DE BERG

Toen ik stond daar, alleen, met voor en achter mij duizend.
Duizend duizenden
stonden daar, alleen, alleen, als doden.

Zelf die menigte, één en eenzaam, stond ik daar, dood nog.
Maar ik hoorde ademen,
zwaar uitstromende adem.

En ik rekte mij uit, als om te zien wat ik hoorde.
Maar zag niets dan gebergte van
hoog opwaaiende wolken.

In mij storm en schokken, geraas van vallende scherven-
angstig roepen: 'Laat me.
Ben ik mijn broeders hoeder?'

Toen kwam over mij heen een stem,
dit woord als een vleugel: 'Dood zal niet', en
blies lichtadem in mijn gebeente.

En in weerlicht, in één wenk,

zag ieder mens alle anderen,
en herkenden wij ons en
schaamden ons niet voor elkaar.

En wat begon, toen, daar, in ons,
zal duren: die dag werden geschapen zon, maan,
sterren, en alle levenden.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0784: Het gevecht was voorbij en de strijder dood

REQUIEM VOOR NERY GUTIERREZ

Het gevecht was voorbij en de strijder dood,
toen iemand naar hem toeging en hem
zei: 'Niet doodgaan, ik heb je zo lief!'

Maar ach, het lichaam bleef sterven.

Twee anderen kwamen bij hem en herhaalden het:
'Niet weggaan, houd moed, keer
tot het leven terug!'

Twintig kwamen er op hem af, honderd,
duizend, vijfhonderdduizend, en zij riepen
'Vermag zoveel liefde dan niets tegen de dood?'

Maar ach, het lichaam bleef sterven.

Miljoenen mensen gingen om hem heen staan
en smeekten als één man: 'Blijf bij
ons, broeder!'

Maar ach, het lichaam bleef maar sterven.

Toen omringden hem alle mensen van de aarde.
En het lichaam zag hun droefheid,
ontroerd richtte het zich langzaam op,
omhelsde de eerste, en begon te lopen.

Gedicht 0785:Gij zijt soms een pijnlijke leegte

KOM...WAAR BLIJFT U TOCH

Gij zijt soms een pijnlijke leegte en wij maar roepen
van kom wie of wat maar kom

geen mooie woorden geen mooie gedachten
geen enkele maar alleen de goede
dingen de zon en de buschauffeur de lekkere zeep
en de boter de kaas de eieren
voor je geld en uw zachte hand uw zachte zekere zegenende hand

als dit een gebed is dan is het meer dan
dat of minder steeds minder geen woorden
meer geen gedachten een leegte van
kom een bidden op papier

met lege handen een mand vol pijn en
God nog aan toe waar blijft U toch

Hans Bouma

Gedicht786: Nu ben je veel verder van huis

VREEMDELINGEN IN JERUZALEM

Nu ben je veel verder van huis.
Veel verder dan ik ooit gezworven. Je had het ook
mooi verkorven, bij die het wisten,

die met de rechte gezichten - en bij het volk
uit de stad en de dorpen dat huishield
onder het kruis waaraan je nu bent gestorven

en als zwakkeling, Verder gezworven, zei ik?
Een ding ben je nu geworden, een
dood ding, ergens door iemand

opgehangen en vergeten. Van jou kom ik niets
meer te weten en zelfs de herinne
ring zal eerder komisch zijn want

mens, waar is je God gebleven die je was,
maar toch stervend aanriep als een hond
zijn meester?

Stomme dood. Maar waarom blijf ik dan - denken:
Ik dacht waarachtig dat ik daar hing?

Hans Andreus

Gedicht 0787: Denkend aan jou

De deur

Denkend aan jou
zie ik een hemelse ruimte
met wel honderd deuren
die alle honderd openstaan.
een Bijzondere heeft jou
en de jouwen geopend
en boven jullie kozijn
een bordje gehangen
met welkom, welcome,
willkommen, beinvenu,
in alle talen van de wereld.

Welkom de kinderen van Sion,
Rome en Mekka.
Welkom de zonen en dochters
van Luther en Calvijn.
Welkom antieken, moderneren,
post-modernen.
Welkom de zelfstandige,
eigenzinnige denkers,
welkom de mannen
van Descartes en Spinoza,
welkom de vrouwen
vanaf kenau Simons
tot en met de tweede emanicipatiegolf,
maar even goed welkom degenen
die volgzaam en zacht
als schapen zijn.
Welkom ieder die ergens

goed in was en dat talent
ten volle heeft benut.

Beste deur,
wij gelovigen moeten
de goede werken doen
om die hemelse ruimte
te mogen betreden,
terwijl jij alleen
maar open hoeft te staan.
Of zou dat ook voor ons
het beste werk zijn dat er is?

Gedicht 0788: Niemand dan Jij

Het lied van Maria

Niemand dan Jij. Geen van de goden werd mijn bevrijder.
Niemand heeft dit kind van
slaven ook maar gezien. Ziel van mijn hart.
Mijn weg. Adem die in mij ademt. Liedje
dat ik niet kan laten, onder het gaan.

Nieuw lied. En oud verhaal van knechting
en ellende, van erbarming en redding,
ooit, en opnieuw, en nog. Hij die temde de
oerzee temt de trotsen der aarde. Over
machtiging slaat hij als strovuur uit elkaar.

Sleuren van hun tronen zal hij die bezeten
moordenaars. In de diepte als stenen
vallen zij. Die hun slachtoffers waren
zoekt en vindt en omhelst hij. Hemel, aarde en
afgrond geven hun doden terug.

Rijke, geeuwend van leegte, plotseling
blijf je nergens. Geen zilverling meer over.
Geen gouddraad aan je lijf. maar arme,
jij zal leven. Recht vinden. Eindelijk rust.
Voor jou brood wijn land rozen liefde, opgaande zon.

Hoor Israel mijn moeder, mijn zusje
diep vernederd, versteende schoot, geschonden

aarde tot op vandaag - die ooit wil zijn
geboren. Wij moeten zijn in weeën tot alles is
volbracht.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0789: Beeld en gelijkenis van Hem die leeft

HET LIED VAN DE MENSENZOON

Beeld en gelijkenis van Hem die leeft,
een mensenzoon - heeft hij geen macht
begeerd, geen aanzien als een God
en heeft zich niet aan de gestalte dezer wereld
onderworpen.

Heeft niet roofzuchtig voor zichzelf
geleefd maar zich ontdaan van zijn bezit. En is
de weg gegaan die langs de zelfkant
voert, het duister in en is niet halverwege
omgekeerd maar heel de weg gegaan.

Is op de slavenmarkt gaan staan,
om als de minste mens verkocht te worden en
werd zo één van hen die mensonwaardig zijn,
werd niemand met wie niemand zijn.
En wie hem zien keren zich van hem af.

En trok het lijden aan en droeg het als
een lam en stond stom voor zijn scheerders
en werd gehangen als een slaaf.

Zo is hij mens geworden, een gerechte,
beeld en gelijkenis van Hem die leeft en
liefde is. Hem noemen wij: Heer,
mensenzoon van God, leidsman en lotgenoot,
Jezus Messias.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0790: Iemand zingt uit angst tegen angst

IEMAND ZINGT

Iemand zingt uit angst tegen angst

Iemand zingt uit nood tegen nood

Iemand zingt uit de tijd tegen de tijd

Iemand zingt uit het stof tegen het stof

Iemand zingt van de naam die namen naamloos maakt

Erich Fried

Gedicht 0791: Hoe verder onze ogen reiken

LIED VAN HET LAND

Hoe verder onze ogen reiken
hoe verder weg de bergen wijken van rood en goud
ons toegezegd en dood de grond en
onder boven - zwart masker voor de zon ge
schoven ontij ongeest onland onrecht.

In zoveel woestenij gevangen
begraven wij ons diepst verlangen: dat ooit een land
van licht zal zijn, een stad gegrond
op recht en rede een hart dat weet, een huis van
vrede - wij zouden daar geboren zijn.

Hoog land zo ijl zo weggezwegen
naar jou toe dwalen al mijn wegen uit diepten waar
geen voeten gaan. Hoe zou ik
ooit jou niet behoren. O stem geklonken in mijn oren
nog onvergeten onverstaan.

Huub Oosterhuis

Gedicht 0792: maar zonder knechten

HEER

maar zonder knechten
messias maar zonder macht
therapeut maar zonder witte jas
strijder maar zonder wapens
revolutionair maar zonder partij:
schuldig verklaard maar zonder verdediger
opgehangen maar zonder troost
opgewekt maar zonder spektakel

Kurt Marti

Gedicht 0793: In grote stilte gaat gebeuren

OPSTANDING

In grote stilte gaat gebeuren het leven uit de dood.
Wanneer eenmaal de heem'len
scheuren, woelen uit dromen bloot

verraste kleine kindervoeten, lichaam
die elkaar blank en als voor het eerst ontmoeten
van onder 't donker haar.

Men ziet de Heer al bij hen lopen.
De regenlucht houdt stil en zonlicht breekt de
zoden open en doet zijn warme wil.

Dan worden beend'ren tot bazuinen
over de nieuwe aard en gaan gelieven in de
tuinen op 't ritme van Gods hart.

J.W. Schulte Nordholt

Gedicht 0794: Is er een diepere dood

WAT STEEN WAS

Is er een diepere dood: mensen

gaan dicht voor elkaar kunnen geen kier meer open
harten zijn dicht voor God steen, in zichzelf besloten.

Is er nog leven dat breekt wel een
hamer zo hard een beitel zo scherp iemand die
iets er op weet?

Luister, een woord wekt het oor
Luister, wat steen was beweegt Hij die aan ons zich
verloor open tot op het eind
breekt als de Levende door
roepende tot men Hem kent.

Inge Lievaart

Gedicht 0795: Oogverblindend duister in de straten

DROMEN NAAR KERSTMIS

oogverblindend duister in de straten
oorverdovende stilte slokt stemmen op

dorstig makend water vuur dat kou
uitstraalt koude kille uitstraalt koude kille kleuren
doven vreugde uit

dromen naar de toekomst stem
die adem geeft aan een roep om ruimte: plaats voor
kleine mensen helend aan elkaar

flakkerend vlammetje hoop
tegen angst en wanhoop

oogverblindend duister
oorverdovend licht

kaarsvlam van verlangen:
ooit een zee van licht?

Wil Kamminga

Gedicht 0796: Ja, als je het bedrog ontmaskert

BESLISSING

Ja, als je het bedrog ontmaskert
slaan ze je tot bloedens toe, je ligt in doodstrijd,
maar je zult niet sterven.

Ja, als je de waarheid zegt, doden ze je.
Wees niet bang voor de dood! Je zult
verrijzen.

Ja als je valt, lopen ze over je heen en vertrappen je.
Sta op, en wandel!

Ja, het is allemaal voorbij, je bent buiten adem.
Begin opnieuw.

Julia Esquivel

Gedicht 0797: Uw licht laat mij mijn schaduwen zien

ONVERMOEIBAAR LICHT

Uw licht laat mij mijn schaduwen zien,
maar ik schrik of schaam mij niet. Ik knik,
koester mij opgelucht in uw gloed,
haal diep adem. Alles staat te kijk.

De kamer loopt vol met helderheid.
Uit alle hoeken wuift de morgen mij toe. Ik durf
opnieuw te hurken,
streel met mijn vingers de harde vloer.

Waarom raakt u nóg niet moe van mij?
Zo vaak eerder hebt u mij met licht doorstroomd.
Telkens gleed het uit mij weg.
Ik dorst u niets meet te beloven.

Nu komt uw licht wéér over mij.
Het klimt tegen mij op zoals een kind dat spelen wil,
weerloos jong, brutaal.
Uw licht zit lachend op mijn schouders.

Paul Begheyn

Gedicht 0798: Maagdelijk leven is

Maagdelijk leven is
gaan waar geen weg is
tegen de stroom in

Trouw aan Zijn woord
je mond niet houden
als mensen geknecht worden

Maagdelijk leven is
van Hem kracht ontvangen
om Zijn weg te gaan

Protesteren tegen
onrecht, apartheid,
racisme.... alles wat een mens
knakt

Maagdelijk leven is
je leven geven
delen wat je hebt gekregen

Geloven in de Ene
voor de kleinen
en de zwakken
de verdrukten en de armen

Maagdelijk leven is
steeds tegen de feiten in
zeggen: "En toch... "

Gedicht 0799: Ik ben uw zoon op aarde die nog nauwelijks loopt

U HEBT MIJN HANDEN GEVULD

Ik ben uw zoon op aarde die nog nauwelijks loopt
U hebt mijn handen gevuld Met

kleuren, met penselen Ik weet niet hoe ik u moet schilderen

Moet ik de aarde schilderen, de hemel,
mijn hart Brandende steden, vluchtende
mensen Met ogen vol tranen
Waar moet ik heen vluchten, tot wie omhoogvliegen

Hij die daarginds het leven schenkt
Hij die de dood uitzendt Misschien kan die
maken Dat mijn schilderij een
feest van licht wordt.

Marc Chagall

Gedicht 0800: Men had mij beloofd dat er mensen zouden zijn

WAAROM IK NIETS DOE

Men had mij beloofd dat er mensen zouden zijn,
die gastvrij zouden zijn en je eten
en drinken geven.

Men leerde mij woorden die handig
zouden zijn en nuttig als ik wilde blijven leven.

Maar waar ik ook kwam, men
sprak een andere taal. De deur ging pas open als ik op
hun manier sprak en als ik ergens eten
kreeg dan was het omdat ik zweeg.

Ik hoorde, zag en zweeg en mat stil
met eigen maten en bouwde eigen huis en taal;
als er nu iemand aanklopt die niet
op mijn manier wil spreken schrijft hij wat mij
betreft een dergelijk verhaal.

John Blad

Gedicht 0801: Broeder, waar ben je met je witte baard

DE BEDEL BROEDER.

Broeder, waar ben je met je witte baard,
met die lange zachte paardestaart
waarin je de kindertjes laat graaien?
't Is tijd om op termijn te gaan
met je kale schedel, je volle maan,
waarop wij lang na Paschen
nog 't kruisje van Aschwoensdag zagen staan.

Broeder waar blijf je in je bruine pij,
met je korf en met je sloof aan ieder zij!
met je mond zonder tanden,
met lichaam zonder handen
met je ziel als een altaarschel
zoo zilver en zoo zuiver wel?

Ben je bij de zwaluws om de toren,
ben je hoog of laag, of ben je in de cel,
ben jij bij de bijen in de bloemenhof,
ben jij bij de lijsters in de boomen
of ben jij met de klokken soms naar Rome?-

Broer, je bent laat dit jaar
want de leeuwerik gaat al op de ploegstaart zitten
en de seringen geuren zwaar;
de scharesliep is al lang op pad
en de bedelwagen verlaat de stad
om de delvers te zien spitten.

Kom, broer, kom - al b  n jij laat -
ze zullen jou niet meer missen, maat!
de dagdieven en de kinderen der straat,
de man, die met de tjingeltjangel gaat,
de lompenbaas en - die ander:
jullie hielden zooveel van elkander!

Weet je nog: op de rand der stoep,
jij deelde met een bedelaar je soep
en 'k hoorde jou - daar jillie daar zoo zaten -
maar over rijstebrei met zilvren lepels praten;
en jullie lachten stiekum allebei:
die bedelaar en jij.

Nu kirde je als een duif, dan blaatte je als een schaap
juist als een kind, een zieltje van een knaap;

ook viel je wel eens in slaap
tussen de irissen aan de waterkant
of bij de bloemen van een korenland:
dan lei Jezus zijn hand op jouw oogen...

Een kruisje op je kop van pater Gardiaan;
broer, broer 't is tijd om op termijn te gaan,
de hellingen staan vol lelietjes van dalen.
Zet weer je vals muziekske aan je mond
dat je op de zolder van je ouwe klooster vond
en kom door elke donkre buurt, door elke lichte wijk
en veil ons we'r het hemelrijk
zooals die andren mossels en garnalen.

PIERRE KEMP

Gedicht 0802: Het is een avond zoo zonder iets

AVONDSTEMMING.

Het is een avond zoo zonder iets.
Alles is er wel maar verrilt naar een niets.
Het spel van de kinderen klinkt als van achter glas,
of het al niet meer was
waar het is.

PIERRE KEMP

Gedicht 0803: Kinderen hebben altijd in vlaggen geloofd

VLAGGEN.

Kinderen hebben altijd in vlaggen geloofd
en mogen ze gaarne dragen
over hun schouders en over hun hoofd
en alle dagen.
Omdat ik dat ook als kind heb gedaan,
haast ik me nog gaarne om achter vlaggen te gaan.

PIERRE KEMP

Uit: Stabielen en Passanten, 1934.

Gedicht 0804: Waar allen schreeuwen

FLUISTERING.

Waar allen schreeuwen
uit eigen hart
en harten van anderen,
en alle schreeuwende dingen
laten schreeuwen naar U,
zal ik
fluisteren.
Gij zijt van eeuwigheid,
buiten mode van haat en liefde
van kwade en goeden!
Gij weet, wat er speelt in de stilten
van hoop, verlangen en droom
en wat het verzwegene
zeggen kan.
Niet smaden zal ik, of richten
die hoonen den weg naar Gehenna leeg
en vloeken de Paradijsroos vol,
maar ijdel ook Uw naam
in eigenwijzen waan
sleuren in alle dingen,
krijschende maaksels der menschen
en ziellooze bloeisels der natuur
Gij zijt daarbuiten en nabij!
Daarom zal ik
fluiten bidden,
als een kind van mijn land
in witte kapellen,
en dan lachen over de wegen gaan,
met vreugde in alle zinnen,
om gronden en steden en menschen,
om dieren, bloemen en boomen,
met Uw vrede diep in het hart;
wijd en zuiver
en stil.

PIERRE KEMP

Uit: Stroomversnellingen, 1924.

Gedicht 0805: Laat de bruinen de rossen

AME CELTIQUE.

Laat de bruinen de rossen
hun dalen en bossen,
óns de kale toppen, ze zijn wat arm misschien,
maar we kunnen de kimmén zien!

Wij willen ontwaren
wat aan komt gevaren
uit wolken en sterren, bij duister en dag,
en wat niemand voor ons zag.

Beangstigend speuren,
waarschijnlijk gebeuren,
de laatste en eerste stralen van maan, planeet en zon;
wat komen kan, wat komen kon.

Vrij reiken onze handen
naar verdoken stranden,
bevroeden onze nerven wat ongezien ons ziet
uit ongekend verdriet.

PIERRE KEMP

Uit: Seringen en Schroot, 1939.

Gedicht 0806: Op de horizonten van Uw nacht

NACHT.

Op de horizonten van Uw nacht
heeft de nerveuze lichtcirkel der steden,
langs alle eindens
kreunt, kreunt
het martyrium,

-en onze mond droeg en weerbarstig.

Verlatenheid is over de mensen:
in een angstigen morse sleutel
tasten de continenten naar elkaars nabijheid,
-op den wankelen rand der café-tafeltjes
klemmen desperado's zich in feilloos evenwicht.

Ergens wordt nu een wit meisje verbrijzeld
en baart een moeder haar kindje
voor de Eeuwigheid.

Heer, hoe staat ons weten wankel in den storm van uw toorn,
de rivieren staan op,
de bergen breken,
volk vernietigt volk,
Gij hebt hen in Uw gramschap gemalen
en hun wegen in duisternis gehuld,
-de nachttrein gilt een angst-gordel om de wereld.

Wij leven gelijkelijk op alle continenten,
de sterren hebben wij geteld,
de zeeën gemeten,
-ons weten waanden wij een oceaanstomer
maar onze wijsheid werd wankel en ongestaag:
in een plooi van een getailleerde jas hebben ons voor elkaar gered.

Geef ons de genade
Uw wil te verstaan
uit de Wijsheid van Uw boek:
dat de teekenen ons niet verwarren
en Gij tot ons spreekt.

GERARD BRUNING

Uit: Roeping, 1922-23 (1).

Gedicht 0807: Avond: De majestaties-strakke vaart

DE STAART.

Avond:

De majestaties-strakke vaart van verlichte elektrische tram:
trionfbaan door stadsverdwazing;
het gebel feestelik konfetti van witte bloesems over de hoofden.
En de luide angst der stroef-krassende wielen door de warreling van
mensen.

De wilde hartstochtelikheid van autoos:
flitsend lichtgezwaai tegen gevels en mensen:
verre beving vooruit van lichtbundels,
luide klakson-kreten snijdend door straat-daver:
onder de mensen onverwachte verschrikking telkens opnieuw.

En het gedurig gedrentel en gedrentel van kleine levens
als beekjes armoedig en armzalig:
gedurig herhaling van almaar dezelfde temaas:
lopen en stilstaan, lopen en stilstaan
en parapluutje of parasolletje:
in het smal lichtgaatje onder het eeuwige duister:
tijdelikheidje van klein geluid in stilten der eeuwigheid.

Overall Christus, en de wereld angstwekkend van belachelikheid en
troosteloos ellendig van burgelike zekerheid
- getailleerde jassen en lakschoenen en zinnen sokken
en de waanzinnige eenzaamheid van Rembrandt -
dat alle grootheid als vergeefs is.

En de maansikkel in een pover lichtsirkeltje
als een schommelende mallemolenschuit,
een leeggegeten banaanshil, of een afgebeten nagel.

HENRI BRUNING

Uit: De Sirkel, 1924.

Gedicht 0808: Hij is een kleine oude man

DE LANTAREN-OPSTEKER.

Hij is een kleine oude man:
Hij doet me aan Zacheus denken.
En werd ook die niet, toen de Meester kwam,
een dier geringen die wij nooit gedenken.

Langzaam, over en weer, en iedere avond, gaat van paal tot paal, van straat tot straat
zijn sjofelheid:
die ziet niet op, die ziet nooit op:
zijn arbeid is gering en in een poovre wijk,
maar schamelst 't aandeel aan het grote leven.

En zelve weet hij niets van 't zachte beven
der blijde kleine lichtjes die achter hem ontluiken:
zijn arbeid is gering: nooit was hij voor iets anders te gebruiken.
Even ziet hij omhoog als hij de lamp aantrekt
- daarna zakt weer zijn hoofd omlaag.
Hij niet,
en niemand ziet, hoe 'n ogenblik het licht
stil om zijn schouders vlaagt.

Hij is een kleine oude man:
'n jongen achter hem blaft
"sjok-sjok-sjok."
Hij, in gedachten, altijd in gedachten, loopt met zijn lange stok
als een oude patriarch met zijn staf:
zijn hand omklemd hem blij en zacht,
zijn oog genegen en afwezig lacht.

Uit: De Tocht, 1925.

Gedicht 0809: Vreugde en droefheid, ach, zij zijn ten laatste

DROEFHEID DER VREUGDE.

Vreugde en droefheid, ach, zij zijn ten laatste
zoo diep en onvervreembaar met elkaar vereend -
het zonlicht dat ten donkren vijverbodem daalde
is dieper niet met 't roerloos water één.

Zoo stil-verlaten, droef en klaar werd 't water
waar kleine visschen langzaam en peinzend zijn;
er dringt geen lachen meer, geen schuschter praten
in d'onverstoorbare stilten van zijn lichten schijn.

Zilveren bellen stijgen uit de diepten van de lange planten
langzaam en huivrend naar het verre oppervlak -
zoo droef, zoo durend, als 'n krachtloos smachten

naar een gemeenzaamheid, die deze stilten brak,

een hunkrend roepen, roepen dat al is verloren
voor het ten spiegel broos en stil verscheen...
Hoe schijnt het zonlicht nutloos hier geboren,
ach, hoe gaan allen ver langs dit licht-wonder heen.

Zoo staan wij allen eens met 't schoonst en teederst hunkren
zóó eenzaam-roepend en onmachtig tussen u allen,
dat vreugde droefheid wordt, en droefenis en vreugde
ten laatste onvervreembaar eeuwig zijn vereend.

Uit: Fuga, 1937.

Gedicht 0810: Ziel van den blinden orgelman

LITANIE DER ZONDERLINGE ZIELEN.

Ziel van den blinden orgelman, die langs verlaten straten gaat en klaagt een
rammelende dreun van levensweemoed, die geen mens verstaat;
Een ziel van de jongen, die half-idioot in blindemans ogen ziet en die in jou
keeltje voelt kroppen de treurnis van blindemans lied;
En ziel van de kromme petroleum-man die je kar duwt, dag in dag uit
en voorzichtig de kannetjes vult en een opgewekt straatdeuntje fluit,
als leefde jij voor je plezier - en je hebt amper een cent
in je zak
voor wat boter en brood en des Zondags een builtje
goedkope tabak;
En ziel van de tuinman, die altijd de kindermeisjes plaagt,
en bij avond wat dalia's naar het Zoete-Moeder-beeld draagt;
En ziel van de vrouw met de broodkorf, die glimlacht als ik naar je kijkt
omdat ik zooveel op je jongen, die onlangs gestorven is, lijkt;
En ziel van den oerdomme klerk, die op je kantoorkruk zit en die, als je
boeken niet kloppen, Sint Theeuwus om uitkomst bidt;
En ziel van de schooiersvrouw, die in 't kerkportaal honger lijdt;
En zielen van alle gewone mensen, die arm en verlaten zijt,
zielen der zonderlingen van Jezus, der vromen, die niemand begrijpt,
maar die aan je kruisboom tot vruchten van eeuwige vreugde rijpt,
bidt voor ons in de gemeenschap met alle Gods heiligen samen om een
warm hart en een heilige ziel en het eeuwige leven -
Amen.

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0811: Nu zal ik spreken, omdat gij het wilt

DE ROZEN.

Nu zal ik spreken, omdat gij het wilt
Over de rozen, hoe hun knoppen breken
Van warmte's overvloed, gelijk gestild
Verlangen doet verlangens tranen leken.

Dan is er niets meer, dat hun geur belet
Zomer te zijn, der zon geheimste wezen:
Welriekend licht, en ademend gebed.

Zoodra zij 't waaïen van den winter vreezen
Geuren zij op de grens van hun bestaan
Droomzware reuk uit, neigen en vergaan,
Teeder gehoorzaan aan hun laatste wet.

Uit: Hart van Brabant, 1937.

Gedicht 0812: Als ik langs de kaden kom

BROEDER, MET JE BLIJGE GEZICHT!

Als ik langs de kaden kom, zie ik je sterke verschijning,
en je blijge gezicht.
Op jou is mijn aandachtig oog gericht:
je hebt een opostelkop.
En apostolisch is je lach die van tusschen je vaten en kisten komt naar mij.
Sjouwer ben je, voor den Heer. En altijd blij.
Als wij 's middags schuiven langs de muur (daar is een streepje schaduw)
sta je te lachen op het hete dek van de geduldige schuit.
Je lacht.
De olievaten rol je, in de regen; je kleren plakken aan je lijf.
En je lacht.
Je bent ons een sterkte in het middag-uur.
Een steun voor den arbeid in den avond.
De kinderen noemen je baas,

jij stoeit geduldig
met hen op de kade.
Na de dagtaak vouwen zich je moede handen
en je lachende oogen vinden God.
De menschen lachen om jou, de onnoozele!
Maar heilig is je onnoozelheid
En zalig je lach.
Je hebt een apostelkop, broeder met je blijе gezicht.
Sjouwer voor den Heer!

ALBERT KUYLE (Louis Kuitenbouwer)

Voor Frater Joannes.
Uit: Seinen, 1924.

Gedicht 0813: Tussen Eben en Canne steeg een kuische maan

MARIA TE CANNE.

Tussen Eben en Canne steeg een kuische maan:
dit is het uur dat Maria moest gaan

over de heuvels, in den zachten val
en witte slaap van het schemerdal.

De peppels trillen, een oeroud lied
zingt de snelle beek tusschen bloemen en riet.

Daar rijst zij over de zwarte kling
als een ster die haar eigen stralen ving:

een zilveren vlam van de mergelgroeve,
een witter droom dan een witte hoeve.

Haar voeten zijn lievelijk in de dalen
als duiven die in den schemer dwalen.

In een slanke band van violieren
laat zij het rijke hoofdhaar zwieren,

het gelaat leliestil. Op de zuiv're schaal
van haar kleine hand zingt een nachtegaal

en een rankste hert aan een band van zij
danst voor haar uit op de bloemenwei.

Bij den driesprong kust zij de vurige wonden
van haar Zoon, die gekruist werd voor mijn zonden:

de nagelgaten zij worden rozen
die purperdiep in het maanlicht blozen.

Zij schudt de boomen, een roode regen
van appelbloesem valt op de wegen.

En recht op mij aan - maar niet voor mij -
lachende, zwevende gaat zij voorbij,

den boomgaard in waar een dromend kind
op de helling slaapt en den hemel vindt.

Ze legt het de lichte handen op,
het kind staat zingend en stralend op,

voor de zuiverheid houdt zij buigend klaar
de zachte wieg van haar armenpaar

en over de schietbeek, de waterval
voert zij het ijlende uit het dal.

"Moedermaagd", smee ik, "die zóó bemint,
zoek in mijn schamelheid naar het kind",

en loop haar na, een laatste maal
hoor ik de zang van den nachtegaal.

In de zwarte mond van de mergelgroeve
stuift zilveren licht. Bij de witte hoeve

staat een schuldig man die haar Zoon bedroog:
tusschen Eben en Canne stijgt de maan omhoog.

JAN ENGELMAN

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0814: Verdwaald - maar vaker vluchtelingen aan den oever

AAN DEN OEVER.

Verdwaald - maar vaker vluchtelingen aan den oever
der beek des levens die mij zingende bespoelt.
Daar ligt een lam, zijn standaard wappert
den hemel over in een wind die alles koelt.
En van dit lam op 't eeuwig boek
het liggen, 't vleien en het zachte, zachte
blaten, dat in d'oorschelp groeit
als waanzin, klagend en alleen gelaten -
tot in het uiterst eind, vermoeid
van liefde die haar doelwit voelt,
men 't hoofd beveiligt in zijn vachten
en met de zuivre geesten stoeit.

VOOR H.M.

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0815: De dijk ligt tussen 't land en 't water

DE DIJK.

De dijk ligt tussen 't land en 't water
met palen en bazalt.
Hier ligt hij nu, hier ligt hij later,
totdat de aarde valt.

Hij heeft de zee het land ontstolen:
haal op, haal op die heil,
gespoten tongen, vette zoolen,
gewassen in de klei.

Hij is gestegen uit de vloed
met norsche langzaamheid,
hij is tot schutten en tot hoeden,
tot worstelen bereid.

Vooraan, waar d'elementen woelen,

de schelle noodhoorn schalt,
schijnt hij voorwereldlijk te stoelen -
en 't water, dat vervalst

van stortzee tot de drift van kolken,
maar nimmer overmocht,
moet waaiers vouwen naar de wolken
van zilt en glinstrend vocht.

De golven mogen rijzen, dalen,
hij heeft ze steeds geveld.
De dijk zal nimmer, nimmer falen
bij water en geweld.

Hij ligt er met zijn taaie wieren
gelijk een donker dier,
de wind kan langs zijn flanke gieren
of fluiten in een kier,

Hij kan in grondzee onderduiken,
gekranst met lillend schuim -
geen kracht kan deze kracht verbruiken,
hij staat er groot en ruim!

(Fragment)

Uit: De Dijk, 1937.

Gedicht 0816: Zoo stil, zoo stil - nu kan het sneeuwen

ADVENT.

Zoo stil, zoo stil - nu kan het sneeuwen
op d'aarde, die, tot slaap bereid,
vergat de heugenis van eeuwen
en niets verwekt in dezen tijd.

Waar zijn uw eersucht, angst en droomen,
de liefde en haar ijdelheid?
Zaagt gij wel ooit een winter komen,
in doffer deemstering verbeid?

Verwacht niet meer! - gij moet het dulden,

dat alles naar de bodem buigt.
Het bloed, dat eens de harten vulde,
heeft niet de zielsdrift overtuigd.

Verwacht een kind - en die zal stralen
aan Jesse, aan zijn stam en stok.
Wanneer de witte sneeuw wil dalen
legt hij ze voor u, vlok na vlok.

De weg, de waarheid en het leven
zijn van dien sneeuwval geplaveid.
Geen mensch kan minder aan hem geven
dan honger naar zijn eeuwigheid.

Uit: Het Bezegeld Hart, 1937.

Gedicht 0817: De avondval geeft zijn stil, hoog voorteken

VISITATIE II.

De avondval geeft zijn stil, hoog voorteken:
de hemel wordt een koeler dieper blauw.

Zij komt van het laatste bergpad naar beneden.
Als zij het zwijgend dorp gaat binnentreden
komt flonkrend met haar mee een eerste ster.

Heel deze dag, dat zij, de kleine vrouw,
de smalle, hoge paden over de bergen ging,
zijn haar de Vader, de Zoon en de Geest
onzegbaar verheven gezellen geweest,
of zij een tocht door 't eeuwig licht beging:
haar aangezicht is helder als een ster.

O, ochtendster en avondster!

Zij gaat, gelukkig, door de smalle straten,
de huizen schijnen scheemrende gelaten
die, in een beschroomd stilzwijgen gekeerd,
eerbiedig naar haar schreden neigen.

Gerard Wijdeveld

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0818: Mijn kleine zoon, wiens oog zoo vol

HET SPEELGOED.

Mijn kleine zoon, wiens oog zoo vol gedachten keek, die, rustig in zijn doen en spreken, een groot mensch geleeke, was zeven keeren ongehoorzaam aan mijn wet. Ik gaf hem slaag; hij moest naar bed zonder een kus en onder streng verwijt (zijn moeder is gestorven: die was een en al toegeeflijkheid). Later, bevreesd dat hij niet rustig sliep, heb ik hem in zijn bed bezocht: hij sluimerde zeer diep, de leden zijner oogen donker en de wimpers vocht van 't laatste snikken nog. Kreunend heb ik gestaan en kuste zijn tranen weg; er vielen andere, mijn tranen; want op een tafel naast zijn hoofdeind zag ik, dat, vlak bij zijn hand, hij opgestapeld had een doos met fische's en een rood-geaërd steen, een rondgeslepen glasscherf van het strand, zes, zeven schelpen daar om heen, wat blauwe klokjes in een flesch en enkele Fransche munten, die alle kunstig daar gerangschikt waren, om zijn verdriet te doen bedaren. En daarom, biddend op den avond van dien dag, heb ik geschreid en heb tot God gezegd: Ach, als wij voor het laatst ons hebben neergelegd, ademende nog maar vaag, en U geen leed meer doen in onzen dood - als Gij U dan herinnert, van welk speelgerei ons hart genoot, hoe poover wij volbrachten 't goed, dat Gij gebodt - dan zult Gij, God, niet minder vaderlijk dan ik het deed, dien Gij gevormd hebt uit de klei, zeggen, terwijl Gij Uwen toorn vergeet: 'k Heb met die kinderen medelij.

(Coventry Patmore)

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0819: Gij waart de schutse mijner prilste dagen

ODE AAN DEN ENGELBEWAARDER.

Gij waart de schutse mijner prilste dagen,
meer dan mijn moeder en haar moederschoot.
Behoedzaam hebt gij mij, met haar, gedragen
en uit het water uit den vroegen dood,
't Woelwater van dien donkren ontij-nacht,

mij in Gods hooge, lichte huis gebracht.
Ik hoor den wind nog om de muren gaan,
ik zie het donker voor de ramen staan
en weet: gij, engel, hebt mij daar gedaan!

Geen ogenblik liet gij mij daar alleen.
Langs welke kansen en gevaren heen
ben ik gegaan met onbeschroomde oogen,
omdat gij, zorgzaam over mij gebogen,
mijn voet een streep verschoof, of, door mij licht
- maar 't moet geweest zijn met die snelle woede,
waarmee een mensch wel voor zijn oogen
de hand heft, om hun teere vlies te hoeden -
te trekken aan de hand, in evenwicht
mij, die al zwichten ging, hield opgericht!

Maar dat gij 't leven van mijn lijf behoedt,
wat mag het wegen tegen 't onvergeldbaar goed,
dat gij sinds jaar en dag al hebt gedaan,
levenslang doen zult en dit uur hier doet,
om niet mijn ziel te laten ondergaan?

Want wat zij liet of dee',
al doolend die eentonige, die roemlooz' Odyssee
- of ik moet lachen, of ik er om schreien zal? -
die beurtvaart van verraden naar verdriet
en daarvandaan weer, met den golfstroom mee,
naar 't land (het vaderland) van schand en laffen val,
wat zij al deed of liet,
wien zij verlaten heeft, wie haar verliet,
van U vrij, engel, komt zij niet:
meeuw van haar schip, gij wiekt van re[^] tot re[^],
door tij en ontij mee.

— —

En zoo om mij begaan,
zult, tot den laatsten oogwenk van dit leven,
gij hulp en goed, meer dan ik kan verstaan,
onuitgeputte, blijven geven,
geven tot aan dien lijf en ziel doorsidderenden tel,
dat ik met u, Licht-echte, zuivere gezelschap,
en 't Licht zal staan.

Dan? Heffen wij dan aan,

ik met u aan, het eeuwige refrein?
o Engel, moet het anders zijn,
de schuld is mijn en enkel mijn.
Maar mag mijn stem met uw stem opwaats gaan,
dan zing ik u, in dankbaarheid
voor alle zorg, aan mij gewijd,
mijn eindelijk, volslagen lied,
't Lied, dat ik nu wou zingen, dat ik niet
in verste verte heb gedaan.
Ach, neem wat ik u bied,
als van een schuldenaar dan, die 't
uiterste heeft gedaan,
voolopig aan!

(Fragment)

Uit: Het Voorschot, 1935.

Gedicht 0820: De vrouwen weenden, achtbare en verachte

JUXTA CRUCEM.

De vrouwen weenden, achtbare en verachte
en in haar midden, naast Maria, stond
doodstil Johannes, dien Hij liefhad om de zachte,
stilwijze glimlacht van zijn jonge mond.

De stilte was ondraaglijk. Waarom lachte
geen krijgsman meer? Het bloed droop op den grond.
God zou zijn lijden zelf niet meer verzachten,
omdat het alles zoo geschreven stond.

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0821: Niets is wat niet goddelijk is

NARRENWIJSHEID.

Niets is wat niet goddelijk is.
Daarom wil ik niets uitzonderen.
Ik geef geen namen.

Ik laat adel en schoonheid liggen, ik vraag niet naar recht, ik blijf niet staan
bij slecht en leelijk.
Goed en deugzaam gaan mij niet aan.

De regen regent over bosch en zee en over de stille velden.
In de slootjes regent de regen, op de verre buitewegen en op het zinken
platje van de keuken,
In de vuile gootjes van de binnenstad regent de regen en de regen regent op
de keetjes van de burgerwacht
En op het trottoir met de natte krant, de uieschil en het lucifertje.
De gevangene in zijn cel hoort den regen, de moeder staat voor het raam
met haar kindje.
De kellner staart in den regen door de spiegelruit, voorbij het kleintje koffie.
De politicus loopt op en neer in zijn kamer en bedenkt, van wat hij zeggen
zal, maar hij blijft staan en luistert naar de regen.
De regen regent over de schepen in de havens, over het station en over de
emplacements, over de fabrieken buiten de stad.
En over het oude paard van den kolenwagen aan de overkant.
Zachtjes ritselt de regen in de graskantjes van de weg;
Hij leekt langs de planken van het fietsenhok en langs het warme gezicht van
het schoolmeisje,
Langs het gelaat van den oude man, die heeft liefgehad, langs de vale
gezichten van den chauffeur en den journalist met zijn potloodje.
Op de rode pannendaken der oude huizen, op de afdakjes en de
binnenplaatsen, in de steegjes en de hofjes en in de groene grachten van de
oude stad regent de regen.
Hij regent pokkeputjes in het kille strand, waar het seizoen verkeken is,
Op de daken der huizen met de rood pluche kamertjes regent hij, over de
leege ambtenaarsbuurten en de bouwterreinen.
Op de tramremise en de kar van den bakker, op den werkman van den
sintelpad,
En er is een diepe, zwarte toon gekomen in de dingen, oud en droomerig en
vertrouwd.

Zoo regent de regen.

Daarom geef ik geen namen.
Ik ga maar en ben.

Wie goed weet, dat alles uit de noodzakelijkheid van Gods natuur voortvloeit
en volgens de eeuwige wetten der natuur geschiedt, hij zal zeker niets
aantreffen, dat haat, lach of verachting waardig is, maar ook niets met
medelijden bezien...

J.C. Van Schagen

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0822: Ik heb den tijd

DE STERKSTE.

Ik heb den tijd.

Ge moet U niet haasten. Ik kan wachten.

Ge kunt mij gerust uitstellen, van dag tot dag. Ik ga niet weg. Ge kunt uittrekken met de groote jacht, zoolang Ge moet Ik zal wel op Uw huis passen.

Maar aan het einde, als Ge terug keert, rijk en machtig en zoo moe,
Zal ik daar staan.

Dan zult Ge mij herkennen en Uw rust aan mij drinken.

Ik heb den tijd.

Ge moet mij niet zoeken. Ik ben overal.

Ge hoeft niet te speuren in geheime boeken. Ik lig open en bloot op straat.

Ge hoeft den weg niet te zoeken, Ge kunt mij niet missen.

Ge kunt gerust maar verder gaan en mij vergeten.

Maar eens zult Ge stilstaan, bevreemd, om een oude herinnering,
En ik zal voor U staan.

Dan zullen wij tezamen vloeien en Hetzelfde zijn.

Ik heb den tijd.

Ge moet mij niet ontvluchten. Ik ben onafwendbaar.

Ge kunt U vermommen en Uw naam verliezen in de groote steden.

Ge zult daar oud worden en gezeten en geëerd

En Ge zult nog wel eens om mij lachen als om een kinderbijgeloof, dat zijn greep reeds lang verloor.

Maar onontkoombaar is mijn nadering en die verre dag,

Dat Ge mij in de ogen zien moet

En verzinken.

Ik heb den tijd.

Ge behoeft mij niet te weerleggen. Ik heb geen gelijk.

Ge behoeft Uw stem niet te verheffen, Ik zal zwijgen bij Uw betoog en Ge kunt mij gerust bespotten.

Ge kunt mij omsluiten met Uw redenen. Ge kunt mij inmettelen met Uw argumenten.

Ik zal mij niet verzetten.

Maar aan het einde zult Ge Uw gevangenis leeg vinden,

Want mijn wezen is niet van tijd en ruimte en het komt en gaat Uw
bewustzijn voorbij,
Dan zult Ge zwijgen en vergaan.

Ik heb den tijd.
Ge behoeft u niet te wapenen. Ik strijd niet.
Ge kunt mij gerust verdringen.
Ik sta niet op mijn plaats.
Ge kunt mij dwingen met geweld. Ik ben zwak als water.
Ge kunt mij dooden. Ik hecht niet aan mijn vorm.
Maar onder Uw handen zal ik opstaan, want ik ben onverdelgbaar. Ik ben als
een aether, dat stof en ruimten vervult.
En als Ge gansch en al verwonnen hebt en triomfeerend praalt ten troon,
Dan zult Ge rijp zijn en mij toevallen als een beursche
vrucht.
Ik ben den tijd.
Ge kunt gerust wat spelen. Ik kan wachten.
Ge kunt Uw deugden verplegen en verzaken wat laag is en gemeen.
Ge kunt Uw pijlen op alle doelen schieten. Ik kan wachten.
Ik kan wachten Uw leven lang; Ik kan wachten reeksen van geslachten.
Ik kan wachten volkeren en beschavingen voorbij.
Ik kan wachten den gang der tijden.
Maar ééns, een dag, als de Golven komen,
Zullen wij samen zijn
Niet dan wat water van de groote zee.

Uit: Narrenwijsheid, 1925.

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0823: U alleen, mijn God, behoort ons hart

LITANIE.

U alleen, mijn God, behoort ons hart. En eeuwig zijt Gij dezelfde. Eeuwig
herhaalt zich Uw wet aan den stroom onzer geslachten. En eeuwig herhalen
wij Uw naam in eeuwig eenderen nood.

Maak ons eentonig dan, als wel het eindeloos neuriën van een telefoonpaal -
kinderen en dwazen mogen het verstaan - en staan wij allen dan niet
eenzaam zeurend aan een stoffigen weg? Maak ons vervelend en eentonig
als het verhaal van het touw, dat maar zachtjes klappert aan de vlaggemast,

een droomerigen zomermiddag. Maak ons eentonig als het luiden van klokken, ver, over het water.

Maar ons eentonig als het donkere stampen, als het lang, aanhoudend stampen van de goederentreinen in den nacht, maak ons aanhoudend en eentonig.

Maak ons eentonig als het prevelen van het water aan den voet van den ouden toren, het prevelt met den nacht het prevelt met den rijken dag, het prevelt met den vloed en met het stille ebben, - schoon is de gang der uren aan het veer bij den ouden toren, maak ons eentonig.

Maak ons eentonig als de regen in het kastanjabosch, - groot is de regen over de groote bladeren, weidsch over de wijdgespreide bladeren van het kastanjabosch - maak ons eentonig als het feest van den jongen regen in Uw bloeiende kastanjes.

Maak ons eentonig als het ritselen van het dorre blad in de beukenhaag, een winterdag - het kasteel is onbewoond nu en het bosch staat dof en roerloos in verzwegen wachten - alleen het bruine blad beweegt nog met den flauwen wind en het zwingelt en zwikt en hunkert zachtjes naar den goeden dood en niemand merkt zijn ritselen. Maak ons als een onmerkbaar ritselen zoo eentonig.

Maak ons eentonig als de stem van den ouden man, die de heilige verhalen voorleest bij de petroleumlamp - een kind ligt heimelijk wakker in den schemer van de bedstee en het luistert, wit met groote oogen.

Maak ons eentonig als het simpel dreuntje van de kinderen, die zingend omgaan in den zomeravond - altijd droegen de kinderen het dreuntje verder, omgaand in den lichten vóórnacht, als de aarde in haar diepsten droom verloren ligt, - wie het hooren, kennen een vreemde pijn.

Maak ons eentonig als de pijn van menschen.

Maak ons eentonig als het eindeloos herinneren van den wind, die huiverend is des nachts in het helm van een eenzaam duin.

Als het duistere komen van den wind, die opsteekt achter de verre hoeven, een herfstavond. Als het vage manen van den wind in de zwarte takken.

Maak ons eentonig als het hooge gieren van den wind in het want van een verloren schip.

Maak ons eentonig als het roepen van de zee - duizend eeuwen roepen om verlossing in haar ruischen, dat is het ruischen van de groote baring en den grooten dood, maak ons eentonig - U allen behoort ons hart.

.....
Er is geroepen in den nacht en wij zijn opgestaan. Wij komen, Heer, wij zijn Uw eigendom. Vergeef ons, zoo wij angstig zijn en schuilen voor Uw hand. Wij komen, het is goed.

Gij zult ons jagen zoals een brand jaagt over de prairieën geef, dat wij zóó branden mogen. Gij zult ons voortslaan zoals de storm de wolken voortslaat, flarden over een grauwe zee, - geef, dat wij zóó zwerven mogen.

Gij zult ons brijzelen zoals een grondzee brijzelend verrijst - en dan is alles over en alleen wat zwarte planken zwalken met de golven, - geef, dat wij zóó mogen ondergaan.

Gebied ons, Heer, dat wij het zuivere dienen leeren, dwing ons, dat wij leeren zwijgen en vergaan, vernietig ons, dat wij niet langer hinderen. Kom en overstroom ons, breed en geweldig, - laat ons Uw stroombed zijn.

Want Uwer is het Koningschap en de kracht en de heerlijkheid in der eeuwigheid.
Amen.

Uit: Litanie, 1928.

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0824: Nu zitten wij over elkander aan de tafel

AFSCHEID VAN HET EIGEN IK.

Nu zitten wij over elkander aan de tafel
daar is een lijn getrokken tusschen u, - Ik -, en mij.
Wij waren toch altijd tezaam, en dagelijks
vond ik u toch, dagelijks doende waren wij?
Wat zit gij daar dan tegenover mij
zoals een gast aan een gedekten disch
dichtbij nog, maar die toch al voorbereid
scheidende en zachtjes aan 't vertrekken is?
O, de groote rij, de rij die al vertrokken is...
Gaan we nu óók, Ik? zelven, en tot rust?
Wat is de kamer stil, en dit korte gesprek
ook al niet opgewekt, en naar het gasten lust.
Och - laten wij vrij-uit zijn. Gij en ik
hebben niets kwaads te duchten van elkander
en daarom dulden wij dit ogenblik
dat is de breker onzer woorden, de aanrander
van 't klein geluk, gelegd in onze handen.
Ik, nu gij kijkt van mij zal ik niet met u gaan
o neen, niet langer met u, maar van de
eigen onrust los, nu naar den Ander gaan
en bij den Ander tot mijzelfven komen...

Uit: De Intocht, 1930.

Gedicht 0825: In den schemer het angstige luistren

BEROUW.

In den schemer het angstige luistren
Naar den wind die waait om de huizen.
Van de wilgen stuiven de pluizen,
wit in den regen van 't duister.

Ver weg het bedwelmend bruisen
Van de zee: haar vage geluiden
Eentonig, versmelt met het ruischen
Van het bloed, zoo warm en duister.

In het duisteren en het ruischen
Een buigend mensch, arm en donker...
Op een heuvel stonden drie kruisen.
Gij leed daar, ik weende er onder.

W. De Merode (W. F. Keuning)

Uit: Het Kostbaar Bloed, 1922.

Gedicht 0826: Hij vormde een kom

DE POTTENBAKKER.

Hij vormde een kom, en hij verhoogde
De ronde randen, en een buik
Boog zich naar boven, en hij boogde
Haar buigen in, en zag de kruik
Slankhalzig en met edel welven
Van lippen, en haar schoone mond
Was lachende; want hij was zelf
Zoo gul als zij, zoo diep van grond.

Maar zonder aarzlen of bedenken
Beproefde hij haar in het vuur

En smolt, die smachtenden moet drenken,
Vast in een harnas van glazuur.
Want geen kan liefdes laafnis brengen,
Die zelf niet, dervend, durft verzengen.

Uit: De Kringloop, 1936.

Gedicht 0827: God vraagt van mij en ik van Hem

GOD VRAAGT VAN MIJ...

God vraagt van mij en ik van Hem,
wij spreken beide door dezelfde stem,
Maar wat Hij tot mij heeft gezegd
is in de gansche schepping neergelegd,
doch wat ik spreek tot Zijn geduld
ligt diep besloten in mijn schuld.

Uit: Strophen en andere Gedichten, 1930.

Gedicht 0828: Niet waar ik ging zijt Gij gegaan

VERTROUWEN.

Niet waar ik ging zijt Gij gegaan.
Gij liet mij arm, in zorg en waan -
en toch, Hoe dieper daalt Uw duisternis:
Gij zijt slechts op mij toegegaan.

Uit: Voetstappen, 1931.

Gedicht 0829: Een stille man die stiller werd

J. H. LEOPOLD.

Een stille man die stiller werd - niets meer.
De rozen bloeiden schaarscher door zijn klagen,
De neevlen werden dichter in de dagen,
Herinneringen vond het pad niet van weleer.

Er was geen gaan, en nergens wederkeer.
Naar verre stilten gleed het laatste vragen.
Moe werden oogen die hun ster niet zagen.
Het moede hart werd moeder, en niets meer.

En toch had hij het leven groot bemind
En het bevolkt met overaardsche droomen,
Waarin hij mateloos zichzelf bood.

Werden zijn gaven nimmer aangenomen?
Hij hoorde het rukkend ruischen van den wind
En week binnen de hoede van den dood.

Uit: Doolagiën, 1932.

Gedicht 0830: Hij is met ons de schemerweg gegaan

DE AVONDGANGERS.

Hij is met ons de schemerweg gegaan

Geen heeft het zwijgen van Zijn stem verstaan,
Geen ried Hem Die verborgen naast ons ging.

Hij was alleen in onze herinnering
En als een vreemdeling zagen we Hem aan.
Wij hebben niet geloofd Die naast ons ging

Ach, nooit als toen is Hij nabij geweest
Zoo lieflijk ongenood, en schaduw gevreesd
Door U, door mij, Weer is het avond, weer

Verzelt wellicht ons, stil en vreemd, de Heer
Als eens - maar geen, geen waagt den blik opzij
- O boos erinneren - noch ik, noch gij.

Uit: Machten, 1936.

Gedicht 0831: Ik hang, een ruige spin

DE KRUISSPIN.

Ik hang, een ruige spin, in witkristallen koorden.
Elke gevangen zonde zuig ik gulzig uit.
En telkens haast mijn ziel zich na 't waanzinnig moorden,
achter mijn wrange lippen naar een nieuwe buit.

Bij elke zeek're beet ziet Gij mijn felle snikken.
Ik worstel, maar mijn grimmege kaken klemmen dicht.
Ik gil, hartstochtbedwelmd en zwelg tot bijna stikken,
de laatste druppel bloed in 't volle zonlicht.

Als zware vlekken blijven de misvormde zonden,
tot bitter doodsbehang in mijn zilv'ren huis.
Maar God, eens, in een transparante scheppingsstonde,
sneedt Gij mij in de rug, Uw eigen lijdenskruis.

Ik blijf een schepsel van Uw ongerepte handen.
Mijn leven maakte mij tot ruwe levensdief.
Maar uit het trillen van mijn witgesponnen wanden,
schuimt door 'theelal de kreet: Gij weet, ik heb U lief.

Gij, Vader Zoon, laat in de gouden herfst mij zweven
aan d'eindelooze draad, Uw liefde van kristal,
En sleur mij, zuiver, door Uw mateloos vergeven,
totdat ik sidderend aan Uwe voeten val.

Uit: Vaart, 1931.

Gedicht 0832: Liefde die verried zo vele malen

LIEFDE DIE IK VERRIED.

Liefde die verried zo vele malen
als ik U zocht, daar waar U niet kondt zijn,
die ik te dwingen zocht en te betalen,
maar die ontweekt mijn handen, te brutale,
O schenk nog eenmaal mij Uw verre schijn!

Ik zong U steeds en heb U nooit gevonden
te zeer in 't doolhof van mij zelf verdwaald,
te zeer in banden van mij zelf gebonden,

maar 'k hoorde soms in weinge stille stonden
wat God mij van Uw wezen heeft verhaald.

Mijn gierge dorst dronk al te troebel water
mijn donker hart stond in te felle brand
mijn oren waren vol van hees geschater,
maar door de nacht hoorde ik soms 't geklater
der verre watervallen van Uw land.

Liefde die verried zo vele malen
voor 't schijngeluk dat mijn verblinding bood,
nu ik doorzag het ijdele levenspralen
schijnt mij Uw glimlach zuiverder dan stralen
doorheen de vale nevels van de dood.

Ik zocht U niet en heb U toch gevonden,
ik zocht mij zelf tot ik mij zelf verloor
ik kreunde om de zelf geslagen wonden
tot ik de stilte eindlijk heb gevonden
waar ik Gods stem in Uwen adem hoor.

Mijn wil tot macht drong tot te vele daden
mijn ware macht ging in 't gedrang te loor;
ik liep mijn hartstocht moe op al te donkre paden
tot 'khijgend neerviel waar Uw voeten traden,
een stille bosplek in der zonne gloor.

Liefde die verried zo vele malen,
O keer terug tot Uw verloren zoon -
ik kus Uw hand bij 't laatste ademhalen
en leg mijn hart in handen, ziet hoe schrale,
en bied het aan, zoenoffer voor Uw troon.

Uit: De Gemeenschap, 1940 (XVI).

Gedicht 0833: De felle slagschaduw van Christus'kruis

GOLGOTHA - GOLGOTHA.

De felle slagschaduw van Christus'kruis
Staat als enn dieproode vaan tegen de heuvelen getekend.
Doch des menschen schundenlast is lichter te dragen
Dan de last van deze zinlooze eenzaamheid.

Een Romeinsch soldaat, van mijn bloed in vervoering geraakt,
Heeft dicht aan de aarde vrede gevonden.
En waar de anderen dronken om mijn roode mantel dobbelen,
Ligt mijn moeder aan het kruis en zalft mijn voeten met tranen.

En ik zie, hoe in de Olijvenhof
Judas zich aan een boomtak heeft verhangen.
En ik herken het touw waarmee men mij de handen bond
En glimlach, want ten slotte heeft zelfs Petrus mij verraden.

Maar waar Judas voor veertig zilverlingen zich
Een rustplaats kocht op de akker des pottenbakkers,
Daar moet ik rusteloos over aller eeuwen gaan
En telkens weer en overnieuw gekruisigd worden.

Freek van Leeuwen

Uit: Door het Donker, 1934.

Gedicht 0834: Wij keeren, vader, tot den winter in,

KLEINE HERFSTMUZIEK.

Wij keeren, vader, tot den winter in,
het najaar geurt bedwelmend door de ramen
en in de wolken trilt een sneeuw-begin.

de wind vouwt doode blaren samen,
dingen, die waren, gestorven en geleden,
een oud gelaat, wat half-vergeten namen.

en in ons hart brandt zich een koele vrede:
de zomer was een jubelend begin,
maar deze stilten gaan u tegentreden -

wij keeren, vader, tot den winter in.

Gabriël Smit

Gedicht 0835: Het jaar is oud: ik spiegel wat ik won

OUDEJAAR.

Het jaar is oud: ik spiegel wat ik won
in het gelaat van dezen laatsten dag.
God, dat ik dezen tijd herkennen mag -
vleindig in mij wat in mij begon,

vleindig mij zoals gij thans het jaar
vleindigt, laat mij tot den aanvang groeien
der nieuwe tijden, die uit u ontbloeien,
maak mijn moe hart weer jong en klaar,

bereid het tot den nieuwen tocht
en laat het met de dagen overstromen
onmerkbaar langzaam in uw wederkomen
door alle dingen, die ik heb gezocht.

Vleindig mij, bereid mij, deze tijd
is nog te klein voor uwe groote daden,
bereid mij voor en schenk mij de genade
te werken tot uw komende voldragenheid.

Uit: Weerklank, 1932.

Gedicht 0836: Uw hand is op mijn schouder

IN MEMORIAM MATRIS.

Uw hand is op mijn schouder.
de nacht is lang, ik weet,
dat gij mij niet vergeet.
ik ben al jaren ouder.

het licht is hard, de wind
slaat achter mij alles dicht:
droomen, stilte, licht
en het schreien van een kind...

ik sta alleen, de nacht wordt kouder
nog dan mijn hart, mijn hand -
alles in mij is lang verlamd -

maar uw hand is op mijn schouder.

Uit: Requiem in Memoriam matris, 1932.

Gedicht 0839: Wat valt mij nu te doen dan af te wachten

AFVAART.

Wat valt mij nu te doen dan af te wachten,
dan stil te wachten op een goeden wind?
Wie weet dan weg als ik, die hem niet vind
in deze donkere nachten...

Er is een stilte en een leegte, kind,
nu ik uw tranen zie en hoor uw klachten
als van een die verloren heeft haar krachten
van een die niets meer bindt.

Maar hoofd omhoog! Geloof als ik in 't leven,
want door den omweg van veel donkre dreven
kwam ik in 't paradijs.

Wie weet, welk een geluk gij eens zult krijgen,
als gij maar moedig zijt en steeds wilt zwijgen
van uw gedroomde reis.

Uit: Ontginningen, 1935.

Gedicht 0840: Vaar mee mijn lief,

ZOMERNOEN.

Vaar mee mijn lief, vaar den Demer mee op
want 't staat alzo in mijnen kop

dat dees rivierken u bereidt
tienduizend en één zaligheid:

bij elke brug staan duizend bloemen
waterranunkels die ge zilver zult noemen,

en ook violieren, witter wit
dan een maagde-ziel die den Heer aanbidt.

Al de waters zijn blauw, al de waters zijn groen
en de waters zijn koel als een kinderzoen.

En het riet dat zingt er op honderd fluiten
op honderd violen, op honderd luiten.

Maar kost'lijker is het gefluisterd verhaal
der vertellende peppels, o! mensentaal!

Kan u dit niet behagen, kunt ge geen bomen verstaan
dan zijt ge mijn lief niet, dan moet ge maar gaan!

Want mijn liefken en ik, wij zullen horen
het praten van het water, het juichende koren.

Mijn liefken en ik verstaan muggengegons;
"slaap maar op 't water, want God is met ons!"

O m'n lief verstaat ge der bijen gebrom:
"drink van den honing, God schiep hem erom!"

En wij varen mijn kind, den Demer op
het staat nu also in onzen kop:

dat God den Heer ons heeft bereid
tienduizend en één zaligheid.

Luc van Hoek

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0841: Gij zijt mijn paarden

PAARDEN.

Gij zijt mijn paarden, en ik heb u lief, onuitgesproken,
lijk al wat ruig en al wat sterk is, en gemeend.
Gij hebt mij lief, het heeft mij lang ontbroken,
aan het gevoel dat hart en hart vereent,
wat ik zoolang verwachtte van mijn harts beminden,

hebt gij zelf aan mij verleend.

Ik lach nu soms, als wij te zamen konden,
wij zouden lachen om het heimwee van een jeugd,
om wat er in een mensch al wordt gevonden,
aan honger en geluk, om liefde, en zooveel,
dat schrijnend als een wonde,
mij blijvend heugt.

En ieder heugen moet, en zoo bezwaren,
tot hij het recht verkrijgt, één enkele maal,
om uit te schreien al het leed van jaren,
en dan weer man te zijn van rots en staal.
Dan is er niets zoo zacht als uwe hals, mijn paarden,
om aan te huilen, als het niemand ziet;
uw stom begrepen maakt zoo klein wat ons bezwaarde,
en zoo vergeefs, zoo nutteloos, al dat verdriet.

Ik weet het wel, het beste waar', lijk in die ouden tijden,
ruiter en paard te wezen, gelijk één wil, gelijk één lijn,
te stormen op een vijand in, te strijden,
te winnen of te sneuvelen,
en dan bevrijd te zijn.
Maar dat bestaat alleen in dromen,
het onrecht van de wereld heeft geen aangezicht,
er is geen kans voor ons, wij kunnen niet ontkomen,
er is geen ander aarde waar wij zouden wonen,
hiér speelt het lot zich af dat in ons wezen ligt.

En zijn wij dan niet goed te zamen op ons werk?...
wij worden samen oud en tam.
Slechts pakt mij telken weer diezelfde drang,
- een lichte pijn als van een schram,
een onrust, - als gij hinnikt (hinninkt?) 's morgens om mijn stap,
liik ik bij dag en nacht naar iets verlang, naar iets verlang...

André Demendts

Uit: Kleine Keuze, 1938.

Gedicht 0842: In 't lage land waar Gorter fluit

IN 'T LAGE LAND...

In 't lage land waar Gorter fluit,
wat zal mijn lege handen vullen?
ik zwijmel door een schoon geluid,
waarin zal ik mijn naaktheid hullen?

ik loop de regenbogen langs
en glijd door groene zalen, onder
den spiegel waar de zon op danst,
ik dwaal van wonder uit in wonder,

maar welk zal mij geheel vervullen,
zoo zwaar en eivol dat voorgoed
mijn stortbeekbeenen rusten zullen,
mijn bloed zal fluistern tot mijn bloed

dat het den zin gevonden heeft
van dit verrukt en duizlend kringen,
waar het begin in 't einde zweefd
van dezen toover aller dingen?

mijn mingerief is van de wereld,
- ach lieve, lieve moedermaagd, -
die door mijn zinnen feestlijk dwarrelt
en waar een vreemd verdriet door vlaagt...

René Verbeeck

Uit: De Dwaze Bruid, 1937

Gedicht 0843: De witte sterren breken

SLAPEN GAAN.

De witte sterren breken
Door duisternis en wind.
Ergens begint een kind
Zijn nachtgebed te smeecken,
Zijn oogen dicht, en blind
Gedekt door warme handen.
En klaar en kalm begint
in hem een licht te branden.
Hij draagt waar geen op let,

In zich uw milde stralen.
Woordeloos wordt 't gebed
En zwaar zijn ademhalen.
Hij slaapt zeer stil, geweld
Van wind kan hem niet wekken.
De witte sterren trekken
Over een sneeuwen veld.

Uit: De Steile Tocht, 1930.

Gedicht 0844: Vader, wij hebben nooit gesproken

HERINNERING.

Vader, wij hebben nooit gesproken
over het leven met elkaar,
gij had het uwe, ik het mijne
en beiden wisten wij, 't is zwaar
te leven met een weerloos hart...
Zoo hadden bï we ons toegesloten
en gingen zwijgend naast elkaar:
ik heb den weg niet kunnen vinden,
al lag uw hand steeds voor de mijne klaar.
En nu gij heengegaan zijt naar dat vreemde
en voor geen levende bereikbaar land,
nu breekt mijn vuist eerst hunkrend open
en zoekt vergeefs uw trouwe hand.

Uit: Witte Velden, 1935.

Gedicht 0845: Toen klonken kort en hol de hamerslagen

DE KRUISIGING.

Toen klonken kort en hol de hamerslagen
Op 't folterend kruishout, waar de Christus lag.
De rechters grimden in een wreed behagen
En vrouwen kreunden zacht bij iederen slag.

'n Jongen schreide -, 'n kinderstem riep "ach!" - -
Doch van Zijn lippen kwam geen kreet, geen klagen.

Stil vloeide 't bloed, één-vervig met den dag,
Stervend den rooden dood van al de dagen.

En traag en zwijgend schuifeldalend tot
Jeruzalem's vreemd schemerende straten,
Verward, ontroerd, dacht menigeen aan Zijn lot - -,

En huiverend omziend trof diens blik 't verlaten,
Scherp silhouet van den gekruisten God
En wist opeens dat hij dien Man niet haatte.

Jan Eekhout

Gedicht 0846: Een merel zingt in het gewasschen blad

NA DEN REGEN.

Een merel zingt in het gewasschen blad
en zijn gejubel drenkt het schoone leven
in dieper glans: de stille bloemen beven,
de kelken dronken gulzig van het nat,
zij staan nog in verrukking opgeheven.

O God, die alle schepsels hebt gegeven,
waarom ik zooveel keeren vruchteloos bad,
zend mij Uw regen, leg het mulle pad
waarin mijn voeten hulpeloos steken bleven
weer effen, - maak mijn klamme voorhoofd nat,
en hoed mijn hart stil als een kelk geheven,
tot Gij het met Uw klare licht omvat.

Uit: Roeping 1939-40 (XVII)

Gedicht 0847: Ik ben bedroefd vandaag

IK BEN BEDROEFD VANDAAG

Ik ben bedroefd vandaag. Vanmorgen vroeg,
toen alle ding nachtschemer droeg,
door 't kiergordijn de dag ging blinken,
hoord' ik mijn zoon opstaan en water drinken.

Dan, in mijn bed - ik hield de ogen dicht,
zijn hand ging over mijn gezicht,
zijn adem kwam mijn lippen strelen -
zei hij: "ik wil, wat 'k droomde, met jou spelen,

ik leg mij naast je, jij bent dood".-
Ik zag mijn kleinen speelgenoot
druk bezig mij een graf te maken...
De kou kroop op onder de witte laken.

Ik ben bedroefd vandaag, den ganschen tijd,
denk ik, hoe wild hij heeft geschreid,
wanhopig aan mijn haar ging trekken,
en wild zijn moeder riep om mij te wekken.

Ed. Hoornik

uit: Geboorte en andere Gedichten, 1938.

Gedicht 0848: Het landschap met de bomen

VERDER.

Het landschap met de bomen,
de bomen met het land,
daar kan ik niet uit komen,
zonder dat ik verbrand.

De zon is niet te tomen;
ik lag geknield in 't zand.
De wind vernielt de dromen;
'k sta aan den waterkant.

De psyche van het water
verrimpelt het geklater:
ik ben gevierendeeld.

De stroom gaat naar den molen,
die met mijn flarden speelt.
- Nog moet ik verder dolen.

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0849: Nu luister, kind, wat Maria deed

VIATICUM.

Nu luister, kind, wat Maria deed
Die der menschen zoet en bitter weet; -
Hoe zij in een heilige kerstnacht
een kranke de laatste Teerspijs bracht:

Daar lag een man op een verre hoof,
Die man was krank tot de dood en droef,
Die vroeg met zijn mond en oogen groot
Almaar om Hemelsch Brood.

En een knaap die zijn honger niet verstond
Lei zijn handen op zijn open mond;
En als hij sliep of zijn oogen sloot
Nam de jongen weer zijn fluit en float...

Maria, die als avondster waakt
Had in haar kapel wat licht gemaakt;
Zij kwam met haar lamp naar het altaar gegaan
En stak twee gele kaarsen aan.

Zij sprak tot Sint Jozeph: "Ik ga met Ons Heer."
Die legde zijn bloeiende lelie neer.
En met schoone, bleeke handen nam
Maria het witte Lam.

Zij hield Het hoog aan haar rijke hart
Als die eerste nacht toen zij moeder werd,
Zij sloeg er haar vlasblauwe mantel om dicht -
Sint Joseph droeg de bel en het licht.

Toen traden zij zonder enig woord
Door de open tempelpoort;
De voornacht stond in volle schijn
En blonk op dak en plein.

En plots in de stilte viel tel om tel
Het glazen geluid van de altaarschel,
De huizen rilden,- een kleine knaap

Riep: "moeder!" - in zijn eerste slaap.

Een man stak zijn hoofd door het luik en vroeg:
Ons Heer ging voorbij - en wie Hem droeg?
En menschen kwamen, met kaarsen aan,
Op de drempel van hun woning staan.

Twee vrouwen volgden tot aan de brug,
Toen kwamen ze bleek terug;
En Maria, licht als een paradijs, dacht
Aan die eerste, verre winternacht...

Een lange weg, een lichte laan
En schuin in de hemel de wintermaan;
Een toren sloeg op een verre stad,
Een beekje ruischte, een molenrad.

Zij kwamen voorbij een oud kasteel,
Toen sprong het geluk haar als licht uit de keel,
Toen zong Maria met schoone stem
Het heil van Bethlehem:

Geloofd zij mijn Heer op deez' schoone reis,
Mijn bloed werd drank en mijn vleesch werd spijs;
Geloofd zij mijn Heer in mijn schoot en lijf.
Geloof en gedankt om zijn verblijf.

Gezegend zijn lichaam dat vleesch is van mij,
Gezegend zijn hart dat leschte aan mij,
Gezegend zijn lippen die dorsten naar mij,
Gezegend zijn oogen allebei!

Gedankt zij zijn naaktheid en zijn nood,
Gedankt ook zijn handen, arm en bloot.
Gedankt ook zijn voeten in mijne schoot,
Gedankt zij zijn eucharistische dood.

Ik draag als een appelken U in mijn hand;
Gezegend de hemel om U en het land,
De menschen, de boomen, het licht en het ...I,
Gezegend de dieren in hunne stall!

Een lange weg, maar een smaller pad,
Een beekje ruischte, een molenrad;
Een lage hoeve, met witte wand

Lag stil en puur aan de heuvelrand.

De maanlicht blonk in een gevelruit,
Een jongen blies in een herdersfluit
En klaar aan de stilte sloeg, tel om tel,
Het glazen geluid van de altaarschel.

"Adeste fideles", zong krank en dof
Een stem door een blanke bloemenhof,
Een wingerd dorde aan de witte muur,
Een schaapje blaatte in de donkere schuur.

Een deur kwam open, een deur ging dicht.
En het woonhuis stond vol zonnelicht.
Maar daar lag een man en die ging dood,
Naast een jongen, die hem de oogen sloot...

Maria spreidde een altaardwaal,
En las uit een oud, geel rituaal
Met een stem, als glas zoo rein,
Het schoone, smeekeende kerklating.

Toen nam zij de Hostie in hare hand,
en gaf ze de man op zijn ledikant;
Toen sloot hij zijn oogen, toen sloot hij zijn mond,
Toen sloot hij voor eeuwig zijn ogen en zijn mond...

Een lange weg en een smaller pad:
Een beekje ruischte, een molenrad;
Het maanlicht doofde in een gevelruit,
Een jongen blies in een herdersfluit.

Een liedje ging door het winterland;
De maan zonk achter de heuvelrand.
En door de nanacht klonk ver en hel,
Het glazen geluid van de altaarschel.

Jac. Schreurs

Uit: De bloeiende Wijnstok, 1924.

Gedicht 0850: Zoo teedere schade als de bloemen vreezen

ZOO TEEDERE SCHADE

Zoo teedere schade als de bloemen vreezen
Van zachten regen in de maand van mei,
Zoo koel en teeder heeft uw sterven mij
Schade gedaan, die nimmer zal genezen.

Eens, toen wij na den nacht te saam verrezen
Lagen de rozen vochtig en gebroken, ik en gij
Wisten dien langen nacht den regen; ik noch gij
Konden van teerheid immermeer genzen.

Gij hebt de witte en roode rozebladen
Gebeurd in uw smalle hand, - zij vielen
Vochtig en sidderend weer in 't diepe gras.

Hoe zal dan 't hart van even teedere schade
Genezen, nu om u de rozen vielen,
Nu uwe handen stil zijn, diep in 't gras.

J.W.F. Werumeus Buning

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0851: Ik ben niet eenzaam sinds gij zijt gegaan

IK BEN NIET EENZAAM

Ik ben niet eenzaam sinds gij zijt gegaan.
Zooals het licht gansch om de wereld is
zijt gij met mij. Alle herinnering is
Vager en verder van mij heengegaan,
Overgegaan als bloemen in hun zaad,
Onder de aarde. En dit is zoo vreemd
dat nu ...l inniger de stilte neemt
Aard van uw wezen, sinds van u begon
Vergetelheid van woord en daad. Van dit gemis
Drenkt zich de lucht om mij van u
En ik verlies u, en ben gansch in u. -
Lang sinds geleden heb ik droefenis
Zeer liefgehad, om de gelijkenis
Dat zij mij smart en vrede gaf van u.

Maar zij is heen als gij, en nu
moest ik toch eenzaam zijn, nu niets gebleven is.
Maar eenzaam ben ik niet. Ik wist het niet;
Ik heb gansch op dit geheim bezonnen:

Ik weet alleen dat in de stille bronnen
Van licht mij drenken met wat mij verliet.

Uit: In Memoriam, 1921

Gedicht 0852: Aartsengel, eerste vlam, die zong

KRISTAL

(Fragment)

Aartsengel, eerste vlam, die zong
een eigen sombere muziek
is dit kristal de wereld niet
wier werk en kracht aan u ontsprong?

Kristal, subliem vuur, diamant,
die in het duister der natuur
zichzelf verlicht en helder brandt
als fonkelende architectuur.

Kristal, vroeg licht van het heelal
alom de helderheid verwant,
die met eenzelfde heimwee brandt
in bloem en dier en mensch en plant
van ziel tot ziel, van ster tot ster..

Uw eeuwige arbeid, Lucifer,
die bevende in het eerste licht
nog ademloos van Gods gezicht
-o, engelen vonkelend vergaan
die hier in steen gebannen staan -
werd neergestort tot dezen plicht
te hoeden deze eigen vlam
waarvan de ziel haar heimwee kwam.

Uit: Dood en leven, 1926.

Gedicht 0853: Kent de golf de golf die voor hem in zee verandert

Een woord dat godgans houdt

Kent de golf de golf die voor hem in zee verandert?
Of het schuim van zijn kop dat hij aan land draagt?
Kent de golf de rug van de ander als eigen of weet
hij van geen zee? Genoeg, geen gedachten meer.
Het moment is geen dag maar een fragment en
basta. Zoals woorden onderdeel zijn, een fractie
van een zin, een zin die regels behoeft; toch zit
in elk woord een part dat het tegendeel tart. Er
moet toch een woord zijn dat godgans volslagen
houdt. Is een plas nog regen en zijn gevoelens niet
van glas, zoek ik geen woord voor iets waar geen
woord voor was? Is de nacht de achterzij van de dag.
Hou op, niet doen. Tel af. Een, twee drie: ik heb
een leven gehad. Ik was een golf, droeg een naam,
herken iets van het kind dat zo lang al te schraal
op foto's staat, maar geen zin. Geen woord dat licht,
verklaart, draagt, een heel heelal schraagt. Ik schrijf
mijn naam te vaak, strand tegen de randen van weer
een mond. Drijf een moment tegen een moment
dat hier volledig rust: pen, papier, een kus.

Margreet Schouwenaar (1955)

uit: Hazenslaap (Uitgeverij P, 2025)

Gedicht 0854: Dat geklets over kunst en leven

COPLA'S.

Dat geklets over kunst en leven
Komt altijd hierop neer:
Een vogel zingt in de boom,
En wie van de twee is meer?

Als ik zie door mijn wimpers
Zie ik wat ik heb bemind
Als ik het met open ogen zie

Slaat zijn pracht en ellende mij blind.

Ik heb nog net drie druppels inkt
Ik weet hoe de wereld stinkt
IK wou ermee schrijven in letters van goud
Hoeveel ik van de wereld houd.

Uit: Voor twee stuiver Anjelieren, 1936.

Gedicht 0855: Moeder, weet je nog hoe vroeger

HERINNERING.

Moeder, weet je nog hoe vroeger
Toen ik klein was, wij tezaam
ledren nacht een liedje, moeder,
Zongen voor het raam?

Moe gespeeld en moe gesprongen,
Zat ik op uw schoot, en dacht,
In mijn nacht-goed kleine jongen,
Aan 't geheim der nacht.

Want als wij dan gingen zingen
't Oude, altijd-eendre lied,
Hoe God alle, alle dingen,
Die wij doen bezieet,

Hoe zijn eeuw'ge, grote wond'ren
Steeds beschermend om ons zijn,
- Nimmer zong je, moeder, zonder 'n
Beven dat refrein -

Dan zag ik de sterren fonk'ren
en de maan door wolken gaan'
d'Ouden nacht met wijze, donk're
oogen voor me staan.

Uit: De Wandelaar, 1916.

Gedicht 0856: Waarom waren het herders

TWEESPRAAK.

Waarom waren het herders
Die hun kudde en veld
Verlieten toen de boodschap
In Bethlehem werd verteld?

Omdat er een lam
Er een Herder kwam.

Waarom waren het visschers
die van schip en net
Werden weggeroepen
Bij het meer van Genesareth?

Omdat Hij een Visch
En een Visscher is.

Weet jij waarom de krijgsknecht
Bloem en blad afrukt
En een barre krans van steelen
Op 't droevig voorhoofd drukt?

O Roos zonder doorn
Uit doornen geboren!

Ach, dat Hem de vijand
Kende met een kus,
En dat Hij zijn vrienden

Ach, waren dat wij niet?
Ach, ik niet? ach, jij niet?

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0857: Ik droeg nog kleine kleren, en ik lag

DE WOLKEN.

Ik droeg nog kleine kleren, en ik lag
Lang-uit met moeder in de warme hei,

De wolken schoven boven ons voorbij
En moeder vroeg wat 'k in de wolken zag.

En ik riep: Scandinavië, en: eenden,
Daar gaat een dame, schapen met een herder -
De wond'ren werden woord en dreven verder,
Maar 'k zag dat moeder met een glimlach weende.

Toen kwam de tijd dat 'k niet meer naar boven keek,
Ofschoon de hemel vol van wolken hing,
Ik greep naar de vlucht van 't vreemde ding
Dat met zijn schaduw langs mijn leven streek.

- Nu ligt mijn jongen naast mij in de heide
En wijst me wat hij in de wolken ziet,
Nu schrei ik zelf, en zie in het verschiet
De verre wolken waarom moeder schreide -

Uit: Vormen, 1924.

Gedicht 0858: Ik zou een dag uit visschen

HET KIND EN IK.

Ik zou een dag uit visschen
ik voelde mij moedeloos.
Ik maakte tusschen de lisschen
met de hand een wak in de kroos.

Er steeg licht op van beneden
uit den zwarte spiegel grond.
Ik zag een tuin onbetreden
en een kind dat daar stond.

Het stond aan zijn schrijftafel
te schrijven op een lei.
Het woord onder de griffel
herkende ik, was van mij.

Maar toen heeft het geschreven,
zonder haast en zonder schroom,
al wat ik van mijn leven
nog ooit te schrijven droom.

En telkens als ik even
klikte dat ik het wist,
liet hij het water beven
en het werd uitgewist.

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0859: De plaats waar mijn bestaan begon

DE GEBOORTEPLAATS.

De plaats waar mijn bestaan begon.
Is 't mogelijk dat ik die weer vond?
Zoo vaste grond, zoo milde zon
Alsof hiervoor nooit iets bestond,
Alsof hierna niets komen kon.
Ik ging de kleine wegen rond.

't Bleef alles even frisch en klaar
Na 't afscheid, na zoo menig jaar,
Te wreed, te zoet om waar te zijn -
Vergeefsche droom, verdwijn, verdwijn,
't Ligt alles even frisch weer daar -
Een schijn, waarop ik staar en staar.

De menschen: ook dezelfde nog.
Door 'tzelfde noodlot voortgezweept,
Op 'tzelfde leven ingescheept
En meegesleept door 'tzelfde zog.
Ik vraag mij: ben ik nu ontwaakt?
Ik heb de stammen aangeraakt.
Maar alles 'tzelfde: zinsbedrog.

De bank die ik mij telkens koos.
Gedoken rust ik hier een poos,
Een kranke ziel, die half genas.
De menschen spoken dicht langs 't glas,
De deuren dreunen echoloos:
'tBleef alles, alles wat het was.

Hoe vaster de drift wordt geboeid,
Hoe boozer zijn lagen;

Hoe langer het noodweer broeit,
Hoe verwoestender slagen.

Zie, hoe het water gaat
Omlaag onder de rots!
Zoo stroomt over uw gelaat
Alle gratie Gods.

Uit: Spaansche Volksliederen, 1931.

Gedicht 0860: Het kruis wordt naar buiten gedragen,

Het kruis wordt naar buiten gedragen,
Het kruis met rouw bekleed;
Aan het kruis wordt ieder geslagen
Die zichzelf door liefde vergeet.

Wel rijk moet een arme heten
Die 't brood verdient als een Christen,
En meer als arm is een rijke
Die niets vermag dan verkwisten.

Waar de pijn zich in stilte smoort
Zijn de zwaarste wonden,
Waar men de rivier niet hoort
Zijn de diepste gronden.

Uit: Coplas, 1935.

Gedicht 0861: De tijden zijn zwart

HEIMWEE.

De tijden zijn zwart.
wij zijn eeuwen en eeuwen te laat geboren.
in een mantel gehuld, door een
engel op weerlichten doortocht verloren
en door het onuitroeibaar heimwee vervult
den Koning te zien voor Wien ik had willen strijden,
schrijd ik naar den Dood
en die een krijgsman had willen zijn

in de hartstochtelijkste aller tijden,
moet nu in late verwilderde woorden gewagen
van eeuwen, die versomberden tot verhalen
- duister en vurig - van Kruistochten
en Kathedralen.

Hendrik Marsman

Gedicht 0862: Tusschen het venster en den donkren wand

CRUCIFIX

Tusschen het venster en den donkren wand
een eenzaam man, een kruisbeeld in de hand.

zijn hart wordt stil en bovenwereldsch wit:
het hoort hoe hij in duizend angsten bidt.

En het ivoren Lichaam van de Man
tusschen twee zwarte kruisen wordt een vlam,

die het beslagen duister diep doorlicht:
een weergaloos, doorschijnend vergezicht:

over een woest, ontembaar bergland, groot
en weerbarstig, het donker randgebergte van den Dood

Klimt langs een wankel gemzenpad
een man naar het verborgen ontoegankelijk hart

der hemelgletschers, steil, vermetel, smal.
en stijgend, roekeloos aan zichzelf ontstegen, vindt

hij, verscholen tusschen puin en ijs,
de schemerenden bloei der edelweisz

en alpenrozen, de stille bloemen van het Paradijs.

Uit: Paradise Regained, 1927.

Gedicht 0863: De avond daalt

VOOR EEN DOODE.

De avond daalt;
er valt een vage schemer.
ik zoek de vrede dien de dag mij nam;
en onweerstaanbaar brengen mij mijn schreden
naar 't stille kerkhof waar ik na uw sterven
berooïd en eenzaam iedren avond kwam.

waarom? ik weet te goed dat ik u niet kan wekken
en dat gij daar zijt en ik hier en dat dit graf ons scheidt;
dat ik aan deze steen niets kan onttrekken
van uwen staat van ongenaakbaarheid

dooden zijn ver en koud en dichters eenzaam,
maar zij beluisteren elkanders lied; ik zing
en gij en ik worden opnieuw gemeenzaam;
zegen - en vloek der verhoovaardiging.

schuw dus dit lied, vergeef het, blijf mij wachten;
bid voor mij al de dagen uwer eeuwigheid,
opdat mijn boot bij 't zwichten mijner krachten
niet nog in 't zicht der kust te pletter splijt.

Uit: Porta Nigra, 1934.

Gedicht 0864: De nachten waaien

ROEP.

De nachten waaien. Een vreemde regen
verschrikt mijn gedachten. Een vreemde regen
raast in den tijd. Ik denk aan U -
Lichten spoken - Ik hunker naar U
die zoo ver weg zijt... Ik zoek de sterren:
de nacht staat gesloten. En van verre
komen de winden, machtig en zwart,
en breken de rozen, die nog leven -
Ik denk aan U en de regens beven
wild en stormachtig aan mijn hart.
De regens maken de wankelen huizen
tot blinde vreezen, verstild in steen.

De nachten waaien, de winden ruischen.
Ik denk aan U, en ik lig alleen...
Ik lig alleen met een verzwegen
roep om U in de duisternis.
Altijd de wind. Altijd de regen.
Altijd de nacht en mijn hunkering.

Theun de Vries

Uit: Terugkeer, 1927.

Gedicht 0865: Goudig en somber zwijgen

BOEREN I.

Goudig en somber zwijgen heerscht in de verre dampen.
Over den donkeren akker schrijdt langzaam een donker man
en zaait. De hoeven der zware paarden stampen
door de walmende voren. De stilte huivert ervan.
Geel en grauw in het rond ontbranden aarzende lampen.
Weeklagend om het verloren jaar zwerven winden moe.
Zij strooien het laatste zomersche purper tusschen de kekhofkruisen,
sidderen en vergeten een oogwenk verder te ruischen...
Eensklaps raast een snelle vlucht vogels voorbij. Dan sluit de dag zich toe.

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0866: Soms keer ik terug

HET DORP.

Soms keer ik terug en ga als een droom langs de slingerpaden der kerk;
de mannen en vrouwen van mijn geslacht rusten onder hun grauwe zerk.
De zwarte ernstige velden dragen den eersten oogst.
Een reuk van rauwe vruchten waait. Het voorjaar is op zijn hoogst.
Het gras geurt krachtig en pasgemaaid als toen hier het leven begon;
en achter de breede hoeven staat nog een groote verblindende zon.
Maar o God - de steden, de nachten, en alles wat sinds is geschied:
Ik ben een ander geworden; de eenvoudigen groeten mij niet.
Ik ga de korte grijze straat van 't verleden op en neer.
Maar levenden en dooden erkennen mij niet meer.

Uit: Westersche Nachten, 1930.

Gedicht 0867: Het werd mijn droom in 's werelds kring

WENN NUR EIN TRAUM DAS LEBEN IST...

VOOR DEN NOORMAN

Het werd mijn droom in 's werelds kring
volkomen zorgeloos
een schelp te zijn, een suizend vuur,
een rank, een wilde roos,

onkundig van geluk en leed,
van plan en overleg,
het stuifmeel dat de wind verwoei,
lichtzinnig langs de weg,

een vlinder op een lelieblad
de vleugels bijna dicht
en trillende een oogwenk eer
zij opgaan in de lucht,

een dauwdrop en een sneeuwkristal,
een smettelooze wolk,
een zonnestraal zoo flitsend als
een wit geslepen dolk,

een vogel en een varen en
een held're beek in 't woud,
in het rivierbed een nog on-
gewonnen korrel goud,

de wierook en de myrrhe, en
het ruischend requiem,
doch schuldeloos en onbevreesd,
de lout're, pure stem -

Alleen een mensch droomt zoo vergeefs,
ontwaakt zoo moedeloos,
een vreemdeling voor schelp en vuur
en rank en wilde roos.

Anthonie Donker (Dr. N.A. Donkersloot)

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0868: Het was een koude, glinsterende nacht

HET GESTORVEN MEISJE.

Het was een koude, glinsterende nacht.
Wolken en duisternis, sneeuw en sterren
waren er, en wij hoorden verre
klokken. Haar einde werd verwacht.
Het venster was in de nacht een smal, veeg licht.
Zij was kleiner geworden, lieflijker dan ooit,
het blonde haar langs het voorhoofd geplooid,
en een glimlach over haar wit gezicht.
Zij was zoo ver van ons als sneeuw en sterren.
Voorbij het smalle, verlichte raam
staarden wij in het grondelooze verre.
Hier was haar lichaam, klein en zonder naam.

Uit: Grenzen, 1928.

Gedicht 0869: Zijn stille stem verscheen

FRANCISCUS IN HET WOUD.

Zijn stille stem verscheen
tusschen het scheem'rend hout,
en alle dieren hoorden hem,
diep in het woud.

Het had een held're klank
als oud en vroom latijn.
Toen wilden zij van heinde en verre
bij hem zijn.

Er gloorde door de stammen
een blauwe morgengloed.
Merels en wielewalen streken

er aan zijn voet.

Schuw gluurde tussen blaren,
terwijl Franciscus bad,
een kleine hinde trillende
als een espenblad.

Het rijzig edelhert
met hooggetakt gewei,
in lange, ranke sprongen gleed
het naderbij.

Een pauw ontplooid pralend
zijn fonkelenden pronk,
een gouddoorgloeiden waaier die
weer statig zonk.

Uit bruine blaren hief
de slang zijn gladde kop,
met spitse, kronkelende tong
geruischloos op.

En and'ren vossen waren er,
de haas, de wilde ezel,
een aap met witte bakkebaard,
eekhoorn en wezel.

En om dit helder zingen
had elk van hen, zijn aard
en eigenzin vergetend, zich
erbij geschaard.

Zoo teeder zong Franciscus
hun van het dierenlot,
zij stonden onbeweeg'lijk in
het witte licht van God.

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0870: In den striemenden regen

MARSKRAMER.

In den striemenden regen, langs zwarte akkers
is hij den langen dag gegaan
van het ene dorp naar het andere dorp,
er komt geen einde aan.
Zijn zolen zuigen de natten weg,
de regen dringt door zijn huid.
Schuilende onder een druipende heg
at hij gulzig een scheepsbeschuit.
Met den harden, verfloozen bak op zijn rug
is hij dan weer verder gegaan
de hutten langs en de heiden door,
er komt geen einde aan
dit gaan door den wind en den mist en den regen,
bij duister, bij helle zon,
grauw en verwaarloosd langs alle wegen.
Maar vóór zijn reis begon,
waren eens zijn lippen verliefd en week
en zijn voeten snel en licht?
En waren zijn ogen als andere ogen
fel op geluk gericht?
Met den harden, houten bak op den rug
zal hij verder gaan.
Er komt geen liefde, geen jeugd terug.
Van het ene dorp naar het andere dorp
blijven zijn voeten gaan,
tot een lentenacht, of een winternacht,
zijn last wordt afgedaan
en hij haveloos over den horizon
den hemel in zal gaan.

Uit: Kruistochten, 1929.

Gedicht 0871: Het doel en de roes van het leven

LANDHUISJE.

Het doel en de roes van het leven
en de wedren van den tijd
zijn mij langzamerhand om het even.
Het haastig horloge ten spijt
zijn wij hier achtergebleven,
gelukkig en eigengereid.

Van wat ik wellicht moest weten
is mij velerhand ontgaan.
Doch mooi en om nooit te vergeten
is de zon door de berkenlaan,
en het beekje, een smalle Lethe,
waarlangs onze voeten gaan.

Het is of ons niets ontbrak.
In den avond het lief bekoren
van je hand die het licht ontstak.
De hond richt soms even de oren
om een vogel onder het dak
of de wind in de dennen te horen.

Uit: De draad van Ariadne, 1930.

Gedicht 0872: Voor de zoveelste maal heb ik Botticelli

HET STILLE LIED.

Voor de zoveelste maal heb ik Botticelli over het land zien gaan
die bloemen zaait.
En weer strekken de bomen hun geweldig bottende takken,
levensdrift die de Japanezen begrepen.

De avond weerhoudt te vallen, de mensen haasten zich in dit jong getij,
arme schelpvissers met de wilde hoop:
tans zal de vloed hun rijkdom zijn.
De huizevlakten en toonprojecties, die zijn de afstand tussen hen en mij,
verdringen mij naar 't diepst van mijn geweten.

Doch niet meer een roes is tans de Lente die van mij gaat,
niet meer het zwak geloof: dit is zich geven.
Mocht het mij tans worden het bruidsgetij der wijze maagden;
God in mij moet ik wekken, - Jezus en Lazarus tevens, -
moesten ook mijn nagels in mijn vlees de vreselijkste beproeving enten:
de snik, het "alles is volbracht" en de drie-dagen-dood.

Nog niet heb ik het leed, het grote godsgeschenk begrepen.
Nog sta ik dwaas vóór al de wonderen en ben nog steeds mijn eigen
deemoed zoekend.
die mij de sleutel geven moet.
Tans zal ik enkel daarvoor zorgen:

olie te hebben ten allen tijde, want wanneer de bruidegom komt weet geen.
Een ieder heeft gereed te zijn,
want plots kunnen de lichten de schaduwen van de bomen doen zinken,
dan is de bruidegom dichtbij.
Hij die de bruidegom van het Leven vóór de poort laat staan,
zal blijven onbevruucht een ganse leven.

Doch hij, - o mocht ik reeds ver een Hosannah horen!-
die olie had, de bruidegom zal in hem de lichten omzetten en hij zal zijn
hooglied
mogen zingen, de klare stem van God.
Dit lied dat staan zal in de werkelijkheid der dingen
als een gebeurtenis van een ruimere Lente, na de hopeloze wentelingen van
een
lange jarereeks.

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0873: Knielen zal ik

KNIELEN ZAL IK...

Knielen zal ik
tussen Uw simpele luiden.
Het tempo van hun hart
in de rustige regelmaat
van koperen slingers,
in antieke klokkasten
van eikenhout.
Ik zal het jagen stilleggen
van mijn hart,
met kalme riemslag
roeien naar Uw meren van licht.
Daar is geen rimpel
in het meervlak,
lijk daar geen rimpel groeft
door Uw effen gelaat.
Knielen zal ik
tussen Uw simpele luiden.
Zij dragen ruige baard
en spuwen op de vloer van Uw heiligdom;
maar in hun ogen is
de eenvoud der kleinen,

terwijl zij luisteren naar Uw woord.
Ik zal de wortel der ijdelheid
rukken uit mijn oogappel,
de hoge pracht der begeerlikheid
wassen van mijn netvlies:
dat mijn ogen worden gewijd
voor het aanschouwen van wintermisŠre
en de bespotting
van dompelaars langs de straatweg.

Wies Moens

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0873: Laat mij mijn ziel dragen in het gedrang

LAAT MIJ MIJN ZIEL DRAGEN...

Laat mij mijn ziel dragen in het gedrang!
Tussen geringen staan en hun ogen richten
naarboven, waar blinken Uw eeuwige sterren.
Ik wil een snoeier zijn in de wijngaard,
een werkman bij de druivenpersen.

Laat mij mijn ziel dragen in het gedrang!
Mijn woord in de mond van stamelaars,
mijn hand voor die liggen langs het pad.
En voor het raam van mijn woning
een vlam in de nacht
richt zijn schreden
naar het Huis van Toevlucht.

Ik zal het wasbekken klaar zetten,
brood en wijn op tafel -
en het Boek geopend
aan de parabel van de Goede Herder.

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0875: Godsliefde is als een fruitboom

DE BOOM.

Godsliefde is als een fruitboom
in deze aard geplant
-de sterren staan te lichten in de kruin -
de forse takken in de wereldrand
van het gewicht der vruchten nijgen diep en zwaar.

Eens in Italië viel een gouden vrucht
een sjofele minnezanger in de schoot.
Een jaculator werd hij vóór de Heer op markt op plein:
de wereld gooide hij naar de hemel toe
en ving haar, druipende van dauw en licht,
weer in zijn handen op
en duwde haar in het ruim!
Zijn woorden stonden overal als vlaggen uit,
en met gestrekte boeg schoot de aarde
rakelings Gods bloemend hart voorbij!

Ofwel het was een boeremeisje
in Duitsland in een dorp:
zij plok de vrucht en ziet:
seizoenen uit Gods leven wandelden uit haar,
het oud verhaal uit Golgotha,
en van de straten van Jeruzalem
die dronken bloed en zweet
van Hem die bracht het leven en het leven heeft.

En overal,
waar uit de boom een vrucht viel in de mens
sprong op een helle vreugd gelijk een hemellicht
of gingen wonden open in het kranke vlees:
en telkens sploelden stromen licht
of bloed en tranen de oude wereld rein.

Daar leefden vrouwen op een grauwe brits
die lagen lijk melaatsen aan de zoom der stad
maar uit wier keel gezang als uit een woud van nachtegale brak.
En mannen die zich rolden in de sneeuw
op hoge bergen in de gure wind.
Landlopers vuil en vaal,
die geurden op hun sterfbed lijk een lelieveld.
Soldaten en matrozen,
kinderen ook, in wie de vrucht haar wondersappen goot.

Dan de miljoenen van wie niemand weet:
de droeven, in een duister minneleed
gedompeld, zonder zucht noch klacht,
de vroliken die dansen in het klare gras
onder de boom van God
die strooit zijn vruchten
in het Morenland en langs de Ganges
in Japan waar de vuurberg kraakt,
in oud Europa rokend nog van bloed,
tot in het land der Yankees,
langs de lichte pleinen en in stegen goor van roet en puin.

Het is de blooi waaraan geen einde komt,
waarin geen snoeimes hakt,
het weids gewas dat tiert in elke lucht:
ruisende groen asyl van Ruusbroec in het Zoniënwoud;
en baldakijn van bloesem in het rijk der zon
waaronder schrijden in hun wit gewaad
op slanke voeten, jonge katechumenen
wiegelend lijk de ma'spluim!

Uit: Poezie, 1930.

Gedicht 0876: Mijn vadertje hij was rechtvaardig

MIJN VADERTJE.

Mijn vadertje hij was rechtvaardig.
Hij had den zwaren last op zich geladen,
een eerlijk man te zijn
in woord en daad.
Dat is het schone, dwaze kwaad
waar, na ons Heere Jezus Christus,
de sterkste man aan ondergaat.

Zijn oog was rustigblauw; een verre zee.
Zijn woord van blijheid soms plotse fusee
in stalen nacht.
Hij lachte rood en zoende onverwacht
mijn dwaze haren en mijn jong gedacht.

De hooge schepen die de Schelde droeg,
Hij wist hun laden vast en schoon te sturen.

Hij had hun namen lief,
om mee te spelen - als een kind naef;
Karatschi, Pantos, Calcutta,
lijk schoon koralen.

Hij wist de haven; heimwee en verdriet
bij vroegen morgenmist
en in den avond onder luid en rauw sirenenlied.

Hij heeft de bosschen van zijn jeugd bemind.
Hij kende boomen lijk wij menschen kennen.
Hij wist de winden en den oogst,
en wou mijn hand aan't ruw bedrijf des jagers wennen.

Mijn vadertje; hij was rechtvaardigheid.
Hij had de goede liefde tot de still' en ware dingen.

Onder de schaduw van een dorpsche kerk
ligt zijn sobere zerk.
Ik weet hoe zijn gedenken mij gelijk een lichte wolk behoedt.
Zijn rode, bange handen hield hij stervend Christus tegemoet.

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0877: Hij is een arm, oud man

DE MISLEZER.

Hij is een arm, oud man,
de grijze mislezer met zijn kaal hoofd,
en die der wereld niet behagen kan.

Onder het krakend geweld van goud en brokaat,
voor een snobsenpubliek leest hij de Mis,
gansch in het wit.
Hij kent de overspelige vrouw die recht staat,
en de woekermeneer die daar zit.
Hij is simpel en moe,
hij beseft de zonde en den strijd, diep en fel:
de vrouw die de wimpers luifelt
en van den man het wulpsch oogenspel.
Hij weet de verwaandheid
van dit rijk geslacht

en hun trots op vleesch en kleet.
Hij murmelt zijn snelle gebeden heel zacht
en buigt zijn kaal hoofd
in leed.

Hij spreekt geen woord
hooger dan de kabbel-lijn van één toon.
Hij is eerbiedig en oud
en de nederigste man in Gods woon.
Hij opent de armen en teekent een fel kruis:
onder die zegening gaan de vunze vrouw
en de dikke meneer lachend naar huis;
zij hoorden een half uur, verstrooid,
zijn onhoorbare taal.
Maar hij schouwt hen aan
met de droefheid van Job op zijn vaalt.
Onder de vracht van goud en brokaat,
bidt hij, stil en gebroken.
Hij is eenvoudig en oud
en zijn kennis is in simpelheid verdoken.

Zijn schoenen gapen: zijn hoed heeft kleur noch vorm.
Maar hij bidt kindsch en eenzelveig naar Christus,
die hangt boven d'aarde "lijk een worm".

(Zondagmis 12.15 u) "...sicut vermis"

Marnix Gijssen (J.A. Goris)

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0878: De trein rolt op den zwarten bol der aarde

DE NACHT-TREIN.

De trein rolt op den zwarten bol der aarde:
o, angst-versnelling van mijn hartstocht
in de afgrond naar God.
De gloeiende veeg van mijn vinger,
fosforisch op den blauwen glaswand van een nacht;
het grauw geraas van een levenslot
aan de duistere bocht
van een dennenbosch waar God mij wacht.

O, gij daverend hart der machien,
en uw God-verloren vlucht,
o, gij kreunende jacht van wiel na wiel,
gij, gij, wroegende zucht
die uit den schoorsteen viel;
en de lange, angstige glijding der sporen
die achter de aarde reeds het gerucht
van den verre trein doen hooren.
De nacht-trein gilt en loeit.
Maar, de nacht-trein gloeit:
traan van Laurentius in Augustus-nacht,
glimworm in een ver veld,
goud-meteoor
die onder den blauwen nacht-boog snelt.
De nacht-trein zit vol menschen
die droomen, waken, denken, wenschen
en vooral met pijn iets verwachten:
zij rijden dagen, weken, nachten
op den brandzwarten bol der aarde.
-Is God nog ver?-
zoo denkt een somber man,
die uit een raampje staarde
naar maan en ster.

Karel van den Oever

Uit: Het Open Luik, 1922.

Gedicht 0879: Hij kwam bij donkrend avondrood

Hij kwam bij donkrend avondrood,
het hoofd gekroond, de voeten bloot;
Hij klopte: ik liet hem binnen.

Hij wist mijn leed, Hij wist mijn strijd
en wat ik hopen had verbeid
in 't nigen mijner zinnen.

Hij zat, en sprak den langen nacht
van wegen naar een morgenpracht,
die zonde en smart zou dooden.

Hij is gegaan, toen zachter glans

mijn oog verwon;.... aan blijder trans
blijdere sterren vloten.

Pierre Kemp

Uit: "Naar den Uchtend"

Gedicht 0880: De verre stilte van den verren nacht!

Nachtstilte

De verre stilte van den verren nacht!
Er is nu rust op landen en op wegen;
rust in de dalen, op de heuv'len rust.
De winden sluimeren, het loof is stil;
de honden op de verre, verre hoeven,
zij slapen wel, nu ...lle leven slaapt.
Het is heel stil, heel stil, zoo stil of niets
bestaat dan 't luisteren van wie er luistert,
en 't bonzend kloppen van het bange hart
van wie er leeft, eenzaam in de eenzaamheid
der verre stilte van den verren nacht.
De lichte stilte van den lichten nacht!
De maan verrees gelijk een groote lamp,
die vriendelijk wil lichten door het duister.
Hoe mooi de klaarte door de plechtigheid
der hooge boomgewelven op de wegen komt.
En schoon de maan nog laag is in de luchten,
trilt reeds het prille lichten van den uchtend,
tegen de rossige ijlen van het Oosten.
Wat is de nacht nu vriendelijk en goed!
Wie kan nu vreezen bij zoo milde stilte!
En wie ontwaakt niet uit een boozen droom
en treedt dan niet in heilig schromen binnen
de lichte stilte van den lichten nacht.

Gedicht 0881: Geweldig lente wordt het op de wereld!

HET KOREN

Geweldig lente wordt het op de wereld!

Blauw, blauw en niets dan blauw, dan pleilloos blauw
omhoog de lucht, die met haar blauwen gloed
het koele groen der open landen kleurt.
Blauw zijn de heuvels; blauw de ruige kloven;
blauw zijn de klimmen, en de verre torend
der verre stad zijn blauw als lucht en land.
In dit groot wonder van vergroenend blauw
en blauwend groen liggen de korenvelden.
Nog zijn ze frisch en gaaf en koel en goed
de jonge halmen, breed en omgebogen;
ze deinen zwijgend in den vochten wind,
die als een lauwe donder door de landen
gevaren komt in losse, korte vlagen.
Verloren in het wijde der landouwen
liggen de velden, die in heeter tijd
gaan schenken 't graan, dat ons het brood zal bieden.
Zoo ligt een akker op een stillen heuvel
en een ligt tusschen lichte abeelenweiden,
een andere achter kiezelige helling;
daar zijn r honderden in 't blauwe land.
Van welken akker brengtr men mij het brood,
wanneer de winter me in de steden sluit?
Ik weet het niet; waarom er over denken?
Het is zoo goed het denken te vergeten,
nu algeweldig blauwe lente blauwt
in rijken dag en nog véél rijker nacht, -
nu 't groote blauw verwonnen heeft de lucht,
het dal, de heuvels en het schoon verschiet
en al de vele, vochte korenvelden.

Pierre Kemp

Gedicht 0882: Naar zonnefeest van zilvren luchten

DE LEEUWERIK

Naar zonnefeest van zilvren luchten
stort hij zich dol en dronken op
en werpt een zwerm van zanggeruchten
neer over dal en heuvelkop.
Wat deert hem 's werelds wel en wee!
hem kwelt een vreugd; hij móét die melden,
hij móét verstoren stilte en vre^,

van weiden, wegen en van velden.
Hij stierf, zoo iets hem zwijgen de!

Pierre Kemp

Gedicht 0883: Ge vraagt me, waarom

De zoeker

Gij vraagt me, waarom mij de wereld zoo weinig rijkdom bracht?
Ik heb te ver gewandeld, te veel gedroomd en gedacht.

Waarom ik bij dolen en denken zoo weinig vreugde vond?
Ik staarde te vaak naar de sterren en zag te zelden den grond.

Der sterren vreugde is te verre; te nabij zijn de lusten der aard,
al kon mijn hart die verlangen, mijn geest vond ze 't grijpen niet waard!

Ik zoek achter wijkende einders, ervaren als een kind,
naar een oord waar de dalende hemel de stijgende aarde vindt.

(uit de Vreemde Vogel)

Pierre Kemp

Gedicht 0884: Zoveel onvergoten tranen, zeeën van verdriet

Tranenspel

Zoveel onvergoten tranen
zeeën van verdriet

Huilen is de sleutel
tot de ziel

Slechts hij die huilt
zal worden gered

en de
anderen?
die zijn er niet!

tranen

tranen drogen veel te snel
daardoor
komt het onrecht in de wereld
want het onrecht
is het kind van de vergeetachtigheid

en zo houden zij elkaar in evenwicht
verdriet en pijn
onrecht en kwelling

een 'goddelijke kringloop'

wat is nou verlossing?
welke kant draaien wij op?

Gedicht 0885: De tranen van God zijn niet te stelpen

Watervloed

De tranen van God zijn niet te stelpen
Het is een geluk
dat hij huilt en niet lacht
tegen zoveel donderend geweld
is onze aarde niet bestand

Moet nu ons doel zijn dat Hij stopt
stopt met huilen?

Waarom huilt Hij dan?
Uit erbarming
met de onschuldigen
de geknechten
ons allemaal
overgeleverd aan lijden en dood
om onze ontevredenheid
met ons leven
om zijn onmacht het ons te kunnen tonen.
Dat stopt nooit
want Hij heeft ons

niet volmaakt gemaakt
Dus zal Hij blijven huilen -
daar kan Hij zichzelf niet van verlossen

en ook wij,
wij kunnen het niet!

Gedicht 0886: Bijna alles- bijna niets

Bijna alles, bijna niets
Er is veel verloren bijna alles
er is weinig gewonnen bijna niets
behalve het wennen aan de wanhoop
behalve het weten dat het doorgaat
behalve de onrust die ons voortjaagt
en de verzoening
met het spiegelbeeld.

Ellen Warmond

Gedicht 0887: Ach de mens, die reus op de grond

POLLA TA DEINA

Ach de mens, die reus op de grond,
hij heeft in de wildernis
de bomen gerooid en de voren
gericht naar de einder toe.

Hij heeft de godvruchtige grond
met steden en dorpen bezaaid
en de zee met zilveren schepen.

Hij wordt zo groot als een god,
hij verheft zich tot in de hemel,
hij neemt de maan in de hand,
hij kijkt de zon in het oog.

Ach de mens, hij sterft op de grond,
hij valt met zijn schaduw samen,
het gras groeit over zijn graf

en niemand weet waar hij is.

Alleen zijn stem blijft bestaan,
alleen als een lied leeft hij voort,
overal gaat hij om
in tedere trillingen licht,
in lange golven geluid.
Een witte bloei overdekt
de grote aarde van God.

Jan Willem Schulte Nordholt

Gedicht 0888: De Heer nam hem uit zijn lichaam

IN MEMORIAM FRATRIS.

De Heer nam hem uit zijn lichaam
als de moeder haar kind uit de wieg
en zijn gade stond plots eenzaam;
op de ledige wereld-bal,
een mater dolorosa
met een zwaard door haar hart.
O, wat een smart!
O, wat een droevig geval!
De dood kleedde mijn broeder wit en bleek,
hij werd steeds witter,
hij werd winter-wit en heel koud.
O, onze pijn werd bitter!
Neen, God, hij had niet zoo laat geleefd
en te schielijk groeide zijn graf-gras.
Hij arbeidde aan zijn taak
als een swaluw aan haar nest;
plots kuste de dood hem op de rechter-kaak
en hij viel als een jongetje dat zijn bal naloopt.
Hij kreeg voor eeuwig vaak.
O, menschen, ziet onze wonden:
we werden versch gestoken met een mes,
we dronken het walg-gevoel
dat de gansche stad een klucht is
en het leven een zonderling doel.
Mijn broeder hield in zijn koude hand
het Kruis-der-goede-Dood.
Mijn God, na zulk een nood!

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0889: Heer als ik sterf

DOODS-GEBED.

Heer, als ik sterf
op een December-dag
in het ziek laken dat ruikt,
en mijn gezicht: geel als een raap,
mijn baard verwoest door het zweet,
terwijl mijn hand vol angst in het kussen pluikt,
Heer, houd dan van mij, arm schaap,
houd uw barmhartigheid gereed.

Want gedurig was ik lui en dom,
on kuisch, hoovaardig en zot,
ik was gulzig aan bier- en wijnpot
en mijn tanden bruin van de pijp.

Heer, als ik sterf
en mijn voeten zijn koud als glas,
de kaars druipt op mijn hand
en de dokter zegt: "'t Is gedaan",
als bij de kamer-wand
de priester bidt: "Heer, laat hem gaan"
dat ik dan bidde:
Heer, neem mij in uw ontferming aan".

Uit: De Heilige Berg, 1925.

Gedicht 0890: Uit een oud dorp

DINSKA BRONSKA.

Uit een oud dorp
- kameelbruin als de steppe -
uit Plocka
kwam Dinska Bronska
Haar hoofddoek was pruisisch-blauw

en heur haar vlas-geel;
ook waren haar oogen blauw
als fjord-water.
Zij rook naar knoflook en spar,
zij droeg laarsen
en ging zeer zwaar en gauw.
In het "Hotel Lapland" zat zij
bij een tafel aan het straat-raam:
zij schreef een brief.
Een haarlok viel laag op haar roode kaak
en zij stak haar tong uit,
want zij schreef moeilijk die brief
en daaronder "Dinska Bronska", haar naam.
Ze stak ook de penstok in haar mond
en zocht met haar oogen langs het plafond.
Op het papier waren 'n inkvlek
en groot gestrompel van letters:
zijn kocht het voor vijf centiem
in de kruideniers-zaak
over het h⁴tel.
Er was een beetje inkt aan heur kaak.
O Dinska Bronska,
gij vertrekt naar Canada:
de verroeste stoomboot wacht aan de kaai.
Gij laast op een almanach
der "Red Star Line"
dat Canada groter appels,
o, hooger en geler koren heeft dan Plocka.
Het moet in Canada veel beter zijn!

O, Dinska Bronska,
met je zeer dikke vingers:
je schrijft zoo moeilijk die brief.
Je oogen zoeken vliegen op het plafond.
"Moj Boze!"
Er zit een tranen-veeg,
o zoo verdrietig,
van je blauwe oogen naar je mond.

O, Dinska Bronska!

Uit: Paviljoen, 1927

Gedicht 0891: Hoe staat de zomer te bloeien

DE TWEE VADERLANDEN VAN MIJN HART.

Hoe staat de zomer te bloeien in 't harte van mijn land...
Hij steekt de dageraân aan met duizend zonnebloemen
en doet de dingen van hemel en aarde
in blauw en goud openvloeien,
't Licht klimt de bergen over en de sterren
dansen aan de hemeltransen
en de winden blazen de verten vol zoete bruilofsmuziek...
hoe staat mij de aarde nu rood van
zon en pralend met bloemen,
en hoe komen haar wijde heemlen
wonderdiep in mij opengaan
o! mijn God, gij kwelt mij te zoet met
de grondeloosheid uwer zaligheid,
gij kust mij al te woest met al de kwetsuren uwer liefde
en nooit genoeg toch, nooit algeheel,
nooit tot den laatsten afgrond,
nooit zóó aanbiddelijk-onmeedoogend dat mijn hart
is één open wonde van liefde
in één berging van extase versmolten in u;
er blijft nog altijd een abijs ongevuld, onverlicht;
een honger nimmer gestild,
die in mij opslaat en breekt in mij als een
zee met de muziek van zijn tranen;
er blijft, wanneer ik bezwijmd van wierook
en zon ga knielen aan 't goud uwer voeten,
een heugenis aan donkerder bloemen,
en aan al de glorie van armoë en pijn.
Ik ben als een viool, waar de vingertoppen van God
al de deiningen van zijn mysteriën op lokken
tot vloeden van muziek;
ik ben als een bloesemend bosch
in de kussen der lente herboren,
waar God met al de geuren zijner
winden in ritselt en speelt;
maar ook zijn in mijn hart eenzamer
snaren gespannen,
waar geen hemelsche streelingen
melodieën doen uit opstaan als dageraân van geluk,
snaren die alleen de liefkoozingen van
honger en smart verstaan
en wier adems als rithmen van onrust

door de nachten der aarde gaan.
Ik ben niet alleen, o sterren, het kind
van de likkende toverijen uwer gouden bivakken,
ik heb honger geleden en geweend
in steegjes waar gij niet binnenkomt;
gij zijt niet alleen, o God, mijn vaderland
waar mijn heimwee naar trekt -
er is nog een ander vaderland van dorre rotsen
en steile paden,
van stinkende stallen en kleumende mensen,
waar ik voor sterven wil.
Ik ben maar een straatkind van een dag en
nacht ronkende fabrieksstad
en ik heb als kind gesjouwd in 't orkaan
van donderende dokken,
ik heb gespeeld met het stof en de
modder van greppels zoo teer als met witte bloemen
en de vuile schotels van mijn moederken
gewasschen als blinkende sieraden;
's avonds kroop ik naar bed op den zolder bij de muizen,
die mij kenden en speelden met mij,
toen stond telkens opnieuw de drift
om de kimmen te zien in mij op
en 'k wrong mij door het dakvenster:
dan tuurde mijn ziel over de wereld,
één panorama van rooie daken - maar
de vleermuizen scheerden langs mijn hoofd
en zij brachten mij het eerste teken
van uw eeuwig geheimnis, o God.
Ik ben maar een sjofel kind van
grommende fabrieken en dokken,
ik ben maar een kind van veel honger
en een beetje vreemde teerheid en oneindige opstandige liefde,
ik ben maar als een arme bloem van de straat.
Nu spant gij, o God, de hymnen van
uw leeuweriken boven mijn hoofd
en stelt uwe sterren als bloemen langs
de wegen mijns leven; maar in mijn bloed
speelt onstilbaar de muziek van machines en kranen
en mijn hart onderhoudt de herinnering
aan al den donker van weleer.
O gij verre vogelaar van de metaphysische kimmen,
die mij zoo vleierend zoet lokt op de fluiten der winden,
neen neen! ik kan niet uitvliegen naar u alleen
en mij voor eeuwig gevangen geven

aan de zaligheid uwer liefde alleen,
ik kan niet alleen gelukkig zijn, en ik heb zoo'n wroeging.
o mijne broeders,
zoo'n berouw over 't minste uur van eenzaam heil,
wijn gij zwoegt en hongert daarbeneê.
Ik moet mijn deel hebben van onrust en pijn,
omdat ik, o moederken, de erfenis draag
van al uwen strijd en uwe offervaardigheid.
Mijn hart is op zoek naar een heroïsch liefdelied
om het 's nachts aan de zoldervenstertjes
van jochies en weesjes
te joedelen als een vooizeken van den meie;
mijn hart, met al den honger van zijn kussen,
met al de loutering zijner tranen,
is op zoek naar de apotheose van God
in de bevende vuile handen van een besje;
mijn hart is, van kimme tot kimme, van afgrond tot afgrond,
zoekend het pad naar gansch God en gansch de mensch
in ééne en dezelfde liefde.

Achilles Mussche

Uit: De Twee Vaderlanden, 1927.

Gedicht 0892: Het was geen lentelied

HET WAS GEEN LENTELIED...

Het was geen lentelied
wat ik zoeven heb verzonnen.
Het licht is er niet
en om de hoge bomen
hangt dik getast de mist.
De merel hurkt in 't hout
en tript en tinkt, maar mist
de blijdschap van een lied.
De winter hangt weer grijs en koud
boven het schraal gazon
en hard zijn alle wegen.
Het was geen lentelied
dat wij te horen kregen,
toch bleef er iets - wat weet men niet -
toch bleef iets achter van de zon.

Zo hangt een nevel rondom ons
een nevel tussen U en mij;
De winter laat niet los
toch voel ik U nabij.

Paul Verbruggen

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0893: Laat mij alleen als de engel komt

VERKLARING.

Laat mij alleen als de engel komt.
Gij noemt met een ondankbaar woord
stoel en tafel, water en brood,
en zoo zoudt gij de engel noemen - de dood.

Laat mij als het nacht bij dage
en het dag bij nacht voor mij zal zijn;
en er komt bij tijden een vernietegende klaarte
die in mijn uitgebrande lichaam binnen schijnt.

als de engel mij verlaat
na dit bitterschoon bezoek:
noem niet met een ondankbaar woord
geest en lijf, gebeente en bloed.
In droom zult ge mij wedervinden,
schrikaanjagend in mijn gloed
- maar heet mij uw beminde.

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0894: Toen haar de doffe gloed der zaligheid ontstelde

DE DOOD VAN MARIA.

Toen haar de doffe gloed der zaligheid ontstelde
liet zij zich dwingen door zoet en dwaas geweld
en om zich meer en gansch te laten overstelpen,

als ware ze in vervoering zwaar onhelsd.

Die haar gekend hadden en haar zóo zagen rusten,
de handen leeg van wat aan haar had toebehoord,
luisterden naar het scherp vechten van haar lispelende kussen
tegen de strenge teerheid van de dood.

En, weldra, als zij gelijk een steen in stilstaand water,
blind en omsloten lag en zelf niet meer wist
dat zij pas n— haar smart omgrensd kon dragen
en door haar versteven bloed omkringd.

- o Haar gelaat was niet meer te bereiken
tot in de diepte van zijn uitgestorven staat,
en haar lichaam, als een stilgevallen wijzer,
had zijn klein verleden in die ijle saamgegaard.

Uit: Het Verleden van Columbus, 1933.

Gedicht 0895: Toen, na veel zwervens op een donkere baan

TOEN NA VEEL ZWERVENS.

Toen, na veel zwervens op een donkere baan,
raapte ik, wat nog aan krach me bleef, te gader:
"Hij woont toch hier, Hij die zich noemt mijn vader?"
- en 'k ben den klopper op zijn poort gaan slaan.

En luisterend bleef ik lang te wachten staan,
en luider sloeg ik, immer kwaad en kwader;
soms hoorde ik iets als kwamen stappen nader,
maar 't was bedrog, en 'k wou maar weer vandaan.

Vandaan? Waarheen? weer in den nacht gaan zwerven
en altijd honger lijde' en liefde derven
en dood-gaan zonder één me de ogen sluit?

Neen, liever rusten aan zijn deur, gelaten,
en stapt Hij eerstdaags toch zijn tempel uit,
dien Hij eerst vindt, zal hij eerst binnen laten.

Urbain van de Voorde

Uit: Boek "Langs de vele wegen"

Gedicht 0896: De wolken dragen

DE WOLKEN DRAGEN...

De wolken dragen,
moe geschreid,
het lijk der dagen
naar de eeuwigheid.

Nu doen de menschen,
van bibbren moe,
op doode wenschen,
hunne ogen toe

En zachtjes vragen,
ter rust gevlijd,
voor 't kouwlijk klagen
vergetelheid...

Uit: De Haard der Ziel, 1921.

Gedicht 0897: Niet 't wùl-gaan en 't verblijen

GEBED.

Niet 't wùl-gaan en 't verblijen
Zijt gij ons het naast.
Als de wind in spelemeien
Langs het water blaast,

Kringelt hij de rimpelingen
Langs den spiegel heen,
en de broze schaduwingen
Brokkelen uiteen.

Als de wind is uitgewiegeld
Ongebroken staat
In de stilte diep-gespiegeld

Weder Uw gelaat.

Breken ook de ijdelheden
Van 't gedroomd geluk
Met haar speelschen aâm den vrede
Dagelijks weer stuk:

Tusschen eindig en onendig,
Tusschen God en aard,
Drijft de ziel, tot ze bestendig
Keert zich t'Uwenwaart.

Bernard Verhoeven

Uit: De Voorhof, 1921.

Gedicht 0898: Ik dank U, Heer, den moed

SINT FRANCISCUS VAN ASSISIË.

Ik dank U, Heer, den moed mij ingeschapen,
Die in den wind wuift als een ridderpluim,
Dat ik mijn wil hanteren leerde als wapen,
Bij de vervuiling van mijn knapenluim.

Mijn hart sprong op tot glanzende gevechten
In mijner jonkheid bontbewogen spel,
Geen neerlaag kon mijn hooge eerezucht knechten,
In driftig streven werd mijn daadkracht fel.

Nooit ging het ridderlijke hart ten onder,
Al was 't in grillig avontuur verdwaald,
Omdat de droom van het volmaakte wonder
Mij voortdreef tot het einddoel was behaald.

Ik heb gepoogd met welige gezangen,
Met klank van wapenspel en feestgewoel
Te stillen dit ontembare verlangen,
Diep-peilend en hoog-reikend naar zijn doel.

Mijn roemzieke hart, dat tot zooveel tournooien
Schuimend van drift en strijdlust werd geleid,
Bleef achter, na het jammerlijk verstrooien,

Schamel en rillend van oneindigheid.

Ik dank U, dat ge mij hebt begenadigd,
En als een wig van tweespalt in mij dreef:
Omdat mijn ziel, van tederheid verzadigd,
In hoogen trots en onrust eenzaam bleef.

Dat Gij den springvloed van mijn hunkeringen,
Mijn wezen, liefde-ontvlamd en licht-ontroerd,
Gestadig tot de diepten van de dingen
En tot de Bron der Liefde hebt gevoerd.

Ik dank U voor het afgronddiepe donker,
De pijniging der onbegrepen smart,
Het vreemd geheim van schaduw en geflonker.
Het heimwee en het raadsel van mijn hart.

Ik dank U meer, dat Gij met koelen zegen
Van kuisheid mij bij 't zwerven hebt bespreid,
En dat ik zuiver, onontwijd mocht wegen
De liefde in al haar onvolkomenheid.

In zoelen avond, rijp voor zoet vervoeren
Om d'oogen van een schoone droomenvrouw,
Begon iets lichts zich in mijn ziel te roeren,
Of zich een Serafijn ontvouwen wou.

Mijn hart bleef vrij, in voorgevoel en schromen
Voor onvoldaanheid, en vond nergens vree,
Tot heel mijn liefdevloed zich uit kon stromen
In Liefde's matelooze Moederzee.

Dank, dat Gij dit weerbarstig hart wilt stemmen
Tot wisselzang van ootmoed en van trots,
Dat Gij dit wild en dartel hart wilt temmen
En maken tot een minnezanger Gods!

Gij hebt gezaaid de drift van het volmaakte
In mij, onwaarige, die zwerven moet:
Een door Uw witte gloeihand aangeraakte,
Tot hij wordt opgezogen in Uw gloed!

Uit: Verzen, 1922.

Gedicht 0899: Gij zijt de zin van wat wij zijn

GIJ ZIJT DE ZIN VAN WAT WIJ ZIJN

Gij zijt de zin van wat wij zijn,
de hartsfontein
die water geeft
dat leven is voor al wat leeft.

Gij gaat in 't donker voor ons uit
en niemand stuit
uw grote gang
de eeuwen door, een wereld lang.

Al dwalen we ook ten dode af
tot over 't graf,
voorgoed zijt Gij
ons met uw tederheid nabij.

Wij keren allen tot U weer,
beminde Heer
en grote God.
Hoe liefelijk is dan ons lot.

Als alles nieuw wordt voor ons oog,
de hemel hoog,
de aarde wijd
glanzen van onvergankelijkheid.

Als in het vorstelijke licht
voor uw gezicht
wij blinkend staand
met witte waarheid aangedaan.

Jan Willem Schulte Nordholt

Gedicht 0900: O lieve God, ik dank U dat ik niet (Aards)

AARDS

O lieve God, ik dank U dat ik niet
opgevouwen ben gebleven in mijn vleugels

in de cocon van de ziel, of op de heuvels
des hemels ben ontbloeid als engelenlied.

Maar dat ik meeviel met al het zaad
waaruit mensenkinderen worden geboren,
dat ik bij de aarde mag behoren
als een witte boom die op sterven staat.

Dat ik ben gevallen maar dat ik leef
en opga in al mijn armen en benen,
dwaas en zalig, door liefde beschenen
aan leven en dood mij overgeef.

Jan Willem Schulte Nordholt

Gedicht 0901: Een schip komt, zwaar geladen

Een schip komt

Een schip komt, zwaar geladen,
het water staat tot de boord,
het brengt de Zoon des Vaders,
het eeuwig ware Woord.

Het scheepje komt gedreven
op vloeden zacht en stil,
met een geschenk verheven,
de liefste Koningin.

Maria , edele roze,
hemelse bloesemtweig,
lentebloem, smetteloze,
met ons van zonden vrij.

Het scheepje vaart haast binnen
met kostelijke last;
het zeil Gods eigen minne,
de Heilige Geest de mast.

Johannes Tauler (gest.1361)

Gedicht 0902: Een linde bloeit in 't hemelrijk

Een linde bloeit

Een linde bloeit in 't hemelrijk
met bloesemtakken zonder tal.
Alle engelen zingen tegelijk:
Heer Jezus is het schoonst van al.

Een bode kwam uit de hemel neer,
kwam neer in glans van vuur,
ging door gesloten deuren heen
en groette de jonkvrouw puur.

Gegroet zijt gij, Maria rein,
gegroet, gij, die aan God hehaagt,
een kindje zal u geboren zijn
en toch blijft gij zuiver maagd.

Hoe blijf ik maagd en kan ik ooit
een kindje dragen in mijn bloed?
Een man begeren deed ik nooit
Engel, engel, zeg het mij goed!

Dat zal ik u zeggen. Wees gerust,
gij, Koningin, die de wereld behoud.
Het is de heilige geest die u kust,
die Gods leven in u ontvouwt.

Heinrich von Laufenberg (eerste helft vijftiende eeuw)

Gedicht 0903: Ik zing van een maagd

Moeder en maagd

Ik zing van een maagd
als een witte roos,
die God uit allen
tot moeder koos.

Hij kwam zo stil

waar zijn moeder was
als dauw in April
zich vlijt aan het gras.

Hij kwam zo stil
naar een kleine prieel,
als dauw in April
op een bloemflueel.

Hij kwam zo stil,-
een wonderlijk licht,
als dauw in April,
lag op zijn gezicht.

Moeder en Maagd,
niemand was het dan zij,
Daarom koos Hij haar -
Moeder, bid voor mij.

Engels, begin zestiende eeuw

Gedicht 0904: De Eeuwige wilde een kindje worden,

De boodschap van de engel

De Eeuwige wilde een kindje worden,
toen sprak Hij tot Gabriël, vriendelijk blij:
Ga naar Galilea, en daar zal je vinden
een vredig, klein dorp in een groene vallei.

Nazareth heet het, een naam om te zingen,
een huisje met bloeiende wingerd staat daar
en binnen in, waar eens David mocht wonen,
woont nu een meisje van vijftien jaar.

Een timmerman werd zij tot vrouw gegeven,
doch al is zij arm, mijn liefde is groot;
zeg haar, dat Ik geen woning kan vinden,
die heerlijker is dan haar reine schoot.'

Gabriël ging, door de winden gedragen,
vlug kwam hij aan bij het nederig huis
en van Maria's heerlijkheid bevend,

sprak hij zijn woord, - 't klonk als vleugelgeruis.

'God laat u groeten,' zo sprak hij verlegen,
'God groet u, Koningin zalig en trouw,
Hij is met u, machtig zijt gij gezegend,
rijker zijt gij dan enige vrouw.

Gezegend is ook wat in u zal ontbloeien,
de vrucht van uw lichaam, Jezus de Heer,
Koning des hemels en Heerser der aarde,
vroeger en heden en immermeer.'

Spaans, zestiende eeuw

Gedicht 0905: De ongeworden God wordt midden in de tijd

Spreuken voor de advent

De ongeworden God wordt midden in de tijd
wat Hij nooit is geweest in alle eeuwigheid.

Het ongeschapen Licht wordt een geschapen wezen,
dat door Zichzelf zijn schepsel kan genezen.

Maria, Nazareth, de bode Gabriël,
zij zijn: mijn ziel, mijn hart, Gods licht, - maar weet het wel.
mijn hart moet dan een dal vol pure bloemen zijn,
mijn ziel moet wezen als een maagd, verblindend rein,
en wonen in dit dal; tot hemels licht ontspruit
als God diep in haar geest zijn eeuwig Woord ontsluit.

Angelus Silesius (1624-1677)

Gedicht 0906: De dag valt ons uit handen,

Advent

De dag valt ons uit handen,
zo donker zijn de landen;
in sneeuw en toegevroren

licht alle bloei verloren.

Tussen de lange nachten
ligt bang de dag te wachten,
als had voor 't laatst geschenen
de zon, en is verdwenen.

Ach, alle lichten Vader,
snel komt uw oordeel nader.
Breek 't duister onzer uren!
Wie kan dit ooit verduren?

Niet één of hij moet sterven,
valt eeuwig in verderven,
tenzij Gij wilt ontsteken
uw schitterend hemelteken.

Doe, Heer, opnieuw ontvonken
de troost, vanouds geschonken,
het licht, dat onze nachten
stralend uw heil doet wachten.

Wil, Heer, ons hart verblijden
en zend ons ten geleide
uw ster, die ons komt leren
dat alle tijden keren

en die ons zegt: 'De pijnen
van 't oude gaan verdwijnen.
Ik kom en neem u mede
naar een nieuwjaar van vrede.'

Rudolf Alexander Schröder (geb. 1878)

Gedicht 0907: Buurman, heb je 't ook gehoord?

De geburen

Buurman, heb je 't ook gehoord?
Ik werd in mijn slaap gestoord,
zelfs mijn kinderen werden wakker.
Hoorde je die vreemde stem
klinken over veld en akker:

Herders, gaat naar Bethlehem?

Schaam je, buurman, 't is gewis,
dat hier God geboren is,
in een stal, een vreemde koning.
Niemand, die een aalmoes gaf,
maar zelfs in die arme woning
straalt hij niets dan rijkdom af.

Buur, let op, zowaar ik leef,
dat 'k hun beter woning geef,
vader, moeder en de Kleine -
Als ik Hem mijn woning wijs
zal zijn licht mijn huis doorschijnen
als het heerlijkste paleis.

Frans, dertiende eeuw

Gedicht 0908: Jezus, mijn lieve kind,

Maria zingt in de kerstnacht

'Jezus, mijn lieve kind,
het is weinig wat Je hier vindt,
een houten kribbe, - niet meer.
Ik heb voor Jou ook niemand tot vrind
dan een os, een ezel, - mijn liefste Kind,
het doet mij zeer.

Jezus, lieve, ach wees niet kwaad,
dat ik geen warm en kostbaar gewaad
om Je henenvrouw, -
maar leg je voetjes, wanneer het gaat,
dicht aan mijn borst, waar mijn hart voor Je slaat,
dan voel Je geen kou.'

Engels, veertiende eeuw

Gedicht 0909: Wij zijn drie vrije herdersknapen:

De drie herders

Wij zijn drie vrije herdersknapen:
bij 't beekje ginds, daar wonen wij
en hoeden er getrouw de schapen;
wij zingen er een liedje bij.

Maar hoor, wat wij vannacht daar zagen:
plots kwam een engel voor ons staan.
Met stomheid waren wij geslagen,
zo fier hief hij zijn loflied aan

'De Zaligmaker is geboren,
nog zachter dan het liefste lam.
Een groot geluk is ons beschoren!
Ga zien hoe hij ter wereld kwam:

't Is in een stal, je moet Hem zoeken,
waar géén een koning zoeken zou.
Zijn moeder hulde Hem in doeken,
zij had niets anders voor de kou.'

Na deze wonderlijke boodschap
zijn wij gedrieën heen gegaan
om de oorzaak van zo grote blijdschap
met eigen ogen ga te slaan.

En o, hoe konden wij ooit raden
de luister, die dit Kindje spreidt:
een stroom van loutere genade
ontsprong waar Het was neêrgeleid.

Nog nimmer zag ik in mijn leven
een kind zo schoon en heerlijk licht;
ik heb Het al mijn brood gegeven
en deed van vreugd mijn ogen dicht.

Gedicht 0910: O machtig God, o machtig Heer,

Maria zingt

O machtig God, o machtig Heer,
in hemels hoge hoven,
hoe geef ik U gerechte eer,

hoe kan ik U ooit loven?

Gij hebt van uw genadetroon
op mij uw oog geslagen:
nu is uw eengeboren Zoon
door mij op aard' gedragen.

Dat ik, zo klein, U heb behaagd,
laat vol van vreugd mij wezen;
dat ik, een nederige maagd,
door U niet ben misprezen,-

hoe kon ik daartoe waardig zijn?
Wat mocht mij toebehoren,
dat Gij, mijn God, als kindje klein,
uit mij hier werd geboren?

O innig lief, o edel Kind,
te groot is mijn geluk,
Vergeef, dat 't ...l mij overwint
en ik aan mijn borst U druk.

Uit een Duits Kerstspel, vijftiende eeuw

Gedicht 0911: Ach, kleine Jezus, zie ons aan,

Herderslied

Ach, kleine Jezus, zie ons aan,
wij herders komen voor U staan;
een engel heeft op 't wijde veld
ons zingende uw komst gemeld.

Hoe, kleine Jezus, ligt Gij daar
met open ogen, licht en klaar;
een kleine kribbe is uw deel
om onzentwil-, het is niet veel.

Kom, os en ezel, dichterbij,
kom bij de krib en adem vrij,
blaas stil en rustig, keer op keer,
dan voelt het Kind de kou niet meer.

Ach, Kindje, steek uw voetjes snel
in 't warme stro, -het doet U wŠl.
Vouw ook uw beide handjes toe
en slaap dan in, want Gij zijt moe.

Jij, ezel, maak niet 't minst geluid
voordat de slaap van 't Kind heeft uit,
en os, loei niet, sta roerloos stil
zo lang het Kindje slapen wil.

Gij, cherubijnen, zing uw lied
en, seraphijnen, aarzelt niet:
Wiegt zacht het kleine Jezuskind
en zingt van sterrenlicht en wind.

Wij moeten naar de kudde heen
en laten U hier nu alleen;
wiegt zacht het kleine Jezuskind,
dat kwam, omdat Het ons bemint.

Uit een Duits Kerstspel, vijftiende eeuw

Gedicht 0912: Ik zing u van de herder Jan

De vrolijke herder

Ik zing u van de herder Jan
zo blij als ik maar zingen kan.

Hij zat op een heuvel, stil en goed,
met zijn dikke jas en zijn viltten hoed;
hij had een fluit, wat brood en een kan,
een veldfles vol, en hij heette Jan.
Hij speelde op zijn fluit een vrolijk lied,
zo licht en vrolijk kan ik het niet.

Hij lag op de heuvel, op de grond
dicht naast hem waakte zijn grote hond.
Toen hij nog maar even geslapen had,
ontwaakte hij - Wat een lied was dat!
Snel stond hij op - Waar kwam het vandaan?
Zijn schapen kwamen rondom hem staan.
Hij krabde verwonderd onder zijn hoed,

want hij zag een ster zo rood als bloed.

Een 'Gloria in excelsis' klonk
waar het engelenlicht hem tegenblonk.
Hij groette zijn kudde, dier na dier,
en zei: 'Blijf stil, want ik ga van hier,
ik ga Jezus aanbidden, ik ga nu vlug,
maar morgenochtend ben ik weer terug.
En, hond, pas goed op ieder schaap,
dat 't niet gestoord wordt in zijn slaap.'

Snel liep hij naar Bethlehem van de berg;
hij kreeg het warm, maar dat was niet erg,
want hij vond dichtbij het dorp in het dal
Jezus, een Kind in een arme stal.
Hij geloofde bijna zijn ogen niet,
't was mooier nog dan het engelenlied.
Hij zei: 'De engelen zongen zo blij,
dus al wat ik heb, ik geef het vrij.

Hier, Jezus, hebt U mijn fluit en mijn jas,
mijn broek, mijn fles en mijn herderstas;
nu ga ik terug, - al weet ik niet hoe,
want ik moet weer vlug naar mijn schapen toe.'
Maria zei zacht: 'Dag, herder Jan!'
En hij: Als ik d...t begrijpen kan!
Hoe weet U mijn naam? Maar 't is al goed,
dag, Jezuskind, dag, en slaap maar zoet.'

Hij danste terug en zong: 'Wat een feest!
Ik ben bij Jezus te gast geweest!
Ik haal mijn vrienden allemaal,
wij vieren Christus' geboortemaal.'

Toen kweelde Jan zijn hoogste lied:
zo hoog en vrolijk kan ik het niet.

Engels, begin zestiende eeuw

Gedicht 0913: Eens zat ik onder een wilgeboom,

Eens zat ik onder een wilgeboom,

Eens zat ik onder een wilgeboom,
een wilgeboom, een wilgeboom,
de zee lag voor mij, wijd en schoon,
't was kerstdag, vroeg in de morgen.

Ik zag drie scheepjes, de vlag in top,
de vlag in top, de vlag in top,
Jezus, Maria en Jozef er op,
't was kerstdag, vroeg in de morgen.

Jozef die floot wat, Maria die zong,
Maria die zong, Maria die zong,
en iedere klok op aarde die klonk
want Jezus was ons geboren.

Zij zeilden wiegend naar Bethlehem,
naar Bethlehem, naar Bethlehem,
Sint Michaël stuurde, zijn zware stem
was overal goed te horen.

Sint Jan zat zingend hoog in de mast,
hoog in de mast, hoog in de mast,
en engelen hielden de zeilen vast,
't was kerstdag, vroeg in de morgen.

De klokken op aarde luidden zo schoon,
luidden zo schoon, luidden zo schoon,
'Welkom, Jezus, welkom, Gods Zoon,
op kerstdag, vroeg in de morgen!'

Engels, waarschijnlijk begin zestiende eeuw

Gedicht 0914: Geluk, mijn goede mensen,

Kerstwens

Geluk, mijn goede mensen,
geen droefheid meer of klacht,
want Jezus, onze Heiland,
werd mens in deze nacht.
Om ons te redden van de dood,
van Satan's felle klauw,
d'rom werd Jezus mens vannacht

uit Onze Lieve Vrouw.

In Bethlehem, de kleine stad,
zag Hij het eerste licht,
daar werd Hij in een krib gelegd,
het stralend, hemels wicht.
Zijn moeder zat er wenend bij,
niets had zij voor de kou,
maar Jezus lachte wonderzacht
naar Onze Lieve Vrouw.

Van God, de goede Vader,
kwam blank een engel neer,
die zong voor arme herders
van 't Kindje, zacht en teer,
hoe dat in Bethlehem vannacht
in armoe en in kou
tot aller vreugd geboren werd
uit Onze Lieve Vrouw.

Vrees niet, zo zong de engel,
ken angst noch zorg vannacht,
want die daar werd geboren
heeft deugd en macht en kracht.
Zó sterk is Hij, dat zijn geweld
de duivel drijft in 't nauw,
Zó sterk is Hij, het hulpeloos Kind
van Onze Lieve Vrouw.

Gedicht 0915: Laat ons Maria's minne zingen

Laat ons Maria's minne zingen

Laat ons Maria's minne zingen
van harte blij, van stemme klaar;
zij droeg tot heil der stervelingen
de vrucht des levens, zoet en zwaar.

Zij ging met Jozef langs de wegen
naar Bethlehem, 't was 's avonds laat,
doch niemand was haar groet genegen
en in geen herberg vond zij baat.

Zij klopten aan, maar geen der deuren
wilde op hun vraag geopend zijn.
Maria wist: nog weinig uren
dan zou haar Kind geboren zijn.

En Jozef keek Maria dringend,
vol sombere gedachten aan;
hij fluisterde: Mijn welbeminde,
waar moeten wij nu slapen gaan?

Een rijke burger deed hen open,
zij vroegen nederig onderdak;
hij zeide: Heb je ver gelopen?
Heb je veel dieren, zwaar gepakt?

Wij hebben niets dan deze dieren,
een os, een ezel, - dat is al.
Dan ben je arm, mijn beste vrienden,
'k weet niet hoe ik je bergen zal.

Toen is een arme boer gekomen,
die zag Maria, bleek en klein;
hij riep: Moet je nog verder lopen?
Dat meisje zal haast moeder zijn.

Ik weet een stal, wel wat vervallen,
maar voor één nacht zal het nog gaan.
Maria, Moeder van ons allen,
heeft daar de bittere kou doorstaan.

De klok sloeg twaalf gedragen slagen,
Maria baarde stil haar Kind;
zij had geen wieg om Hem te dragen,
geen warmte in de gure wind.

De houten voerbak van de beesten,
een steen als kussen, - dat was al;
dit was de rustplaats van de Meester,
de Schepper van het rijk heelal.

Frans, zestiende eeuw

Gedicht 0916: Verheugt u allen, deze nacht

Vreugde van Bethlehem

Verheugt u allen, deze nacht
heeft Maria het Kind ter wereld gebracht;
Maria, die altijd maagd is gebleven,
heeft aan ons allen dit Kind gegeven.
't Was bitter koud, om het twaalfde uur,
de nacht was donker, de wind was guur,
en toen de engelen het Kindje zagen,
hebben zij stro naar de stal gedragen
en daarop legde Maria Hem blij;
de engelen zongen en dansten erbij.

De kudde lag rustig onder de bomen;
de herders zijn bij de dieren gekomen,
maar groot was hun schrik: een stralend licht,
als een vreemde ster, stond voor hun gezicht.
Doch snel, om hen weer gerust te stellen,
begon in dit licht een stem te vertellen,
een klare stem, van de duizenden één:
'Vreest niet en gaat er dadelijk heen.
Gaat naar de stal en onthoudt wat je ziet,
want het is voor alle mensen geschied.'

De herders liepen zo hard ze konden
naar de stal, waarin zij het Kindje vonden:
ze zagen een beeld van heerlijk geluk,
het leek wel een hemels altaarstuk.
Met een klein, wit kleedje, simpel en recht,
was een Kind in de kribbe neergelegd
en van alle zijden kwamen gedrongen
duizenden engelen; zij speelden en zongen
voor de Moeder, die van geluk nog bleek,
naar het Kindje in de houten kribbe keek.

Ook dieren zagen zij in de stal,
een os en een ezel - een vreemd geval,
maar zij vroegen toch vriendelijk en bedeesd
naar binnen te mogen bij het feest;
zij gingen stil voor de Moeder staan
en spraken haar buigend, deemoedig aan:
'O Koningin, hoe komt in een stal
de machtige Koning van het heelal?
Een wonder geheim, een wondere nacht:

Gij hebt Gods Zoon ter wereld gebracht.

Stil, Kindje, stil, blijf rustig dromen,
wij kunnen geen traan uit je oogsjes zien komen.
Gegroet, en ook gij, vriendelijk ouderpaar,
heb dank; wij leggen nu bij elkaar
al wat wij hebben, stil en devoot:
een lam voor het Kind, als speelgenoot.
Gegroet, os en ezel, het beste met u,
houdt trouw de wacht, wij verlaten u nu -'
Toen traden de herders weer in de nacht
en hebben God prijzend hun dank gebracht.

Spaans, zestiende eeuw

Gedicht 0917: Toen God de Heer geboren werd,

Een lied van een ware gebeurtenis

Toen God de Heer geboren werd,
was 't bitter koud.
Wat zag Maria langs de weg?
Een vijgeboom.
Maria, laat toch die vijgen er aan,
nog drie mijl moeten wij verder gaan,
het wordt zo laat.

En toen Maria in 't stadje kwam,
voorbij een poort,
toen vroeg zij aan de oude boer:
Neem ons te gast,
ik vraag het alleen voor het kleine Kind,-
ik wed, dat je 't zelf ook het beste vindt,
de nacht is koud.

De boer sprak dadelijk: ja, 't is goed,
ga naar de stal.
Maar toen de klok sloeg middernacht,
stond hij weer op.
Hij ging naar de schuur en vroeg vol berouw:
Bezweek je nog niet in de barre kou?
Dat valt mij mee-

De boer ging vlug weer naar zijn huis,
verliet de stal.
Sta op, beste vrouw, sta dadelijk op
en maak wat vuur.
maak een lekker vuur van droge twijgen,
opdat die mensen wat warmte krijgen,
dat arme volk.

Maria was blij en zingende kwam
zij de kamer in.
Jozef, een stille, vrome man,
droeg een wollen zak.
Daaruit nam hij een pan van simpel tin,
het Kind deed een handvol sneeuw erin
en dat werd meel.

Toen nam het Kind een handvol ijs,
dat suiker werd;
een handvol water veranderde snel
in verse melk.
Zij hingen het pannetje boven het vuur,
dat knetterde lustig en binnen het uur
was de maaltijd klaar.

Jozef sneed rap van een berketak
lepel en bord,
en plotseling waren die van ivoor
en diamant.
Maria gaf 't Kind de pap, zo fijn,
toen dacht de boer: Dat moet Jezus zijn,
en zei 't zijn vrouw.

Uit: 'Des Knaben Wunderhorn'

Gedicht 0918: De maan verbleekt in het grijze licht,

Lied op kerstmorgen

De maan verbleekt in het grijze licht,
de nacht wijkt voor de dag,
en God roept ons op; zijn stem beduidt
dat niemand meer slapen mag.

Staat op, wordt wakker, overal!
Hoor allen zijn woorden aan!
God stierf aan het kruis,- wie doet voor Hem,
wat Hij voor ons heeft gedaan?

O blinkende stad Jeruzalem,
wanneer bereik ik uw poort?
Wanneer wordt mijn lijden uitgewist
in het lied, dat mijn hart al hoort?

Groen zijn de velden, zo groen, zo groen,
en zoet als het hemelrijk.
God wandelt over de wegen en drenkt
met zijn dauw ons allen gelijk.

Ons leven is niet dan een handbreed lang,
in de zomer wordt het gemaaid.
Nu zijn wij hier en morgen daar,
waar de wind van de dood ons waait.

Gij rijken viert feest, want gij hebt geen zorg,
gij hebt uw geld, uw goed,
maar morgen, als gij gestorven zijt,
blijft niets van uw overvloed.

Wat mager gras aan uw hoofdeneind
en om uw lijf wat hout-
Dan staat gij boven, naakt als een kind,
met zonden duizendvoud.

Mijn lied is uit, ik ga naar huis,
maak al Gods woorden waar!
Zijn zegen voor u, voor arm en rijk,
zijn licht in het nieuwe jaar!

Engels, achttiende eeuw

Gedicht 0919: De bergen op, de bergen af,

De drie vogels

De bergen op, de bergen af,
de ezel in een sukkeldraf,

Sint Jozef loopt te hijgen,
en daar beneden in het dal
zijn dat Herodes' knechten al?
Zij zullen 't Kind niet krijgen!

En weer een lang, verschroeiend pad,
het zonlicht brandt het stoffig blad,
de dag heeft duizend uren.
Sint Jozef zoekt een veilig land,
zijn voeten zijn bebloed, verbrand,
zijn ogen blind van 't turen.

Hier is het stil, zo leeg en hoog;
niets is er dan de hemelboog,
de bergtop ligt verlaten.
Wie hier ooit kwam en liep en zocht
al dorstend naar een druppel vocht,
het zou hem toch niet baten.

Maar plotseling duikt met licht gerucht
een grijze duif hoog uit de lucht,
strijkt neer voor Jozefs voeten.
Die mompelt wat, maar hoort de maagd
die trouw het slapend Kindje draagt,
de vogel vriendelijk groeten.

Het dier, met ogen blinkend fel,
kijkt schrander en verstaat het wel,
want dadelijk hoort zij vragen:
'Waar gaat de reis zo schielijk heen?
Wie durft zich hier zo gans alleen
in 't barre land te wagen?'

Maria, niet verwonderd, staart
de vogel aan: 'Egyptewaart,
wij moeten ijlings vluchten.
Herodes zoekt dit kleine Kind
en zal het doden als hij 't vindt.'
't Gedenken doet haar zuchten.

De duif knikt met haar grijze kop,
kijkt naar het Kind, maar vliegt snel op,
want daar klinkt dof rumoeren.
Een verre stofwolk, dicht en zwaar,
verraadt Herodes' legerschaar

die op het Kind moet loeren.

Dus verder, vlug, de berg weer af,
de ezel in zijn snelste draf,
Sint Jozef loopt te blazen.
Maria zelve ongerust,
lacht stil nu zij haar Kindje zust.
Wie zou d'r nu op azen?

Weer is het stil: de rots was steil,
hier is de lucht zo wonder ijl,-
hier zal toch niemand zoeken.
Maar eensklaps fladdert uit het blad
der lage struiken langs het pad
een kwartel op, een kloeke,

die staat nu midden op de weg
en blaast zich op en kakelt: 'Zeg,
wat loop jij hier te zweten?
Hier komt haast nooit een sterveling
en ...Is er een dit pad langs ging,
daar mocht men 't niet van weten.'

Sint Jozef kijkt de kwartel aan:
'Wel, ijdel beest, ga hier vandaan!
Wat doe je ons te kwellen?'
Maar dan hoort hij - waarom, waartoe? -
Maria's zachte stem, die moe
toch alles wil vertellen.

'Wij reizen naar Egypteland.
Herodes zoekt met felle hand
dit schuldloos Kind te doden.
Daarom gaan wij waar 't veilig is
en trekken door de wildernis.
Dat is toch niet verboden?'

De kwartel kijkt nu schuw omhoog
en knippert met zijn kralenoog:
wie zou zo'n woord verwachten?
Hij loopt het wegje op en neer
en draait verlegen heen en weer,
verward in zijn gedachten.

Maar in de verte rommelt wat

en zie, aan 't einde van het pad
soldaten, fel als raven.
De kwartel vlucht in 't kreupelhout,
Sint Jozef wordt van schrik ijskoud
en laat de ezel draven.

En weer de bergen op en af,
de ezel in zijn korte draf,
Sint Jozef laat hem lopen
als hij nog nooit gelopen heeft
of lopen zal zolang hij leeft,
van gudsend zweet bedropen.

Tot het weer stil wordt: een vallei
welvt vriendelijk zich ter wederzij,
hier is het heerlijk rusten.
Daarginder ruist een waterval,
waar Jozef dadelijk drinken zal;
Maria zal ook lusten.

Hier zijn zij zeker ongestoord,
want hier is toch, hoe scherp hij hoort,
geen onraad te bespeuren.
Hij keert zich veilig om en lacht
Maria toe en zamelt kracht
om haar van 't dier te beuren.

Doch plotseling: een vreemd geluid, -
Sint Jozef laat zijn zoete bruid
en keert zich om te kijken.
Was daarvoor nu zijn zware schrik?
Op 't wegje staat een leeuwerik
in 't volle licht te prijken.

Sint Jozef is beschaamd en boos,
maar 't diertje kijkt zo argeloos,
zijn kopje schuin geheven.
Het trippelt wat en piept en fluit
en stoot dan felle woorden uit,
die licht als klanken beven.

'Waar ga je toch zo vlug naar toe?
Ben je van dat gezwoeg niet moe?
Ga liever eerst wat slapen.
Hier in het dal is heerlijk gras,

'k ging er in rusten als 'k jou was,
't Gezicht doet mij al gapen.'

Maria buigt zich, mild en teer,
glimlachend tot de vogel neer
en zegt het dier de reden:
'Wij sloegen ijlings op de vlucht,
wij zijn voor 't kleine Kind beducht
omdat de vorst, de wrede

Herodes het te doden zoekt,
Hij heeft het in zijn trots vervloekt
en stuurde zijn soldaten.
Nu gaan wij naar Egypteland;
daar zijn wij samen veilig, want
daar zal zijn drift niet baten.'

De leeuwerik zwijgt stil en beeft
alsof hij het begrepen heeft.
Dan, alsof hij het kon bevroeden,
tript hij verbeterd heen en weer,
slaat boos zijn vleugels op en neer
en kwettert fel van woede.

Doch eensklaps staat hij stil en beurt
zijn kopje of hij onraad speurt
en ja, - hij hoort soldaten.
Sint Jozef kijkt in 't kleine dal
waar hij 't gezin verbergen zal, -
't is leeg hier en verlaten.

Geen boom is hier en geen spelonk,
geen struik en ook geen zware tronk
om achter te verschuilen.
Sint Jozef tuurt met lange blik,
Maria beeft van angst en schrik,
het Kind begint te huilen.

En de soldaten naderen al,
hun helmen blinken ginds in 't dal,-
waar is nog hulp te vinden?
De leeuwerik van vrees ontdaan,
blijft stokstijf op het wegje staan,
dan, of hij zich bezinde,

stoot hij wat trillers, hoog en ras,
en trippelt naar een plekje in 't gras;
daar gaat hij smekend fluiten.
Hij zingt een vol en bruizend lied,-
Sint Jozef durft zijn ogen niet
geloven: er ontspruiten

in wondere, bliksemsnelle groei
een stam en takken, rijk in bloei:
een struik met kostelijk lover.
De bladerschat is zeldzaam dicht
en bergt hen makkelijk voor 't gezicht;
er blijft nog ruimte over.

Hij loopt er dankbaar heen, gezwind,
Maria volgt hem met het Kind,
de ezel loopt er achter.
En waar zij, nog bedremmeld, staan,
daar buigt de struik zijn takken saam:
nooit was er trouwer wachter.

Zij zijn omhuld door veilig groen,
geen berghol zou het beter doen,
Herodes' volk te schande.
De knechten zoeken overal
doch zij verlaten 't vredig dal
met lege, boze handen.

Al lang verstierf hun bars geluid,
nu komt Sint Jozef 't schuilhol uit,
kijkt lachend om zich henen.
Maria volgt hem met het Kind,
ook zij kijkt of zij 't diertje vindt -
de leeuwerik is verdwenen.

Dus zetten zij, nu ongestoord,
hun reis naar 't ver Egypte voort
dank zij dit goddelijk teken.
God bleef hen zegenend nabij,
Hij liet hen vluchten, veilig, vrij,
en deed de dieren spreken.

— — —

Doch wie kan nu dit oud verhaal
herlezen uit de wondertaal
die, eindeloos verscheiden,

in wisseling van stand en staat
het dierenrijk beluisteren laat?
Ik zal het u herleiden.

De bange duif zocht hulp noch raad
en vluchtte weg voor één soldaat
haar vinnig kon beloeren.
God straffe haar die laffe vrees
en nam haar lied; nu kan zij, hees,
niet meer dan droevig koeren.

De kwartel, onbeschaamd en dik,
gedroeg zich als een lomperik,
God heeft ook hem geslagen:
hij fladdert schichtig op en neer,
bevreesd voor wie met fel geweer
voortdurend op hem jagen.

Maar zie, de kleine leeuwerik,
hij vond een loon zo kostelijk
als hij zich nooit kon dromen.
God gaf, voor 't redden van zijn Zoon,
hem een gezang, dat vol en schoon
als puur geluk kan stromen.

En iedere dag in 't zomertij
wiekt hij omhoog en jubelt vrij
de blauwe hemel tegen;
die blinkt dan als het blauwe kleed
der Moeder, die het nooit vergeet,
en hoger nog gestegen

zingt hij ook hier zijn volste lied,
het klinkt en klinkt en eindigt niet
voor hij is moe gevlogen.
Dan daalt hij naar het groene gras,
zo zacht als waar hij eertijds was,
en veilig in Gods ogen

slaapt hij de ganse, lange nacht
om 's morgens weer met nieuwe kracht
zijn lofzang te beginnen:
een lied van ongekend geluk,
een stem, die boven leed en druk
stijgt in een klaar beminnen.

En zoekt gij troost na angst of schrik,
hoort dan de kleine leeuwerik;
gij hoeft u niet te schamen.
God loont als een gelijke daad
in 't eeuwig licht van zijn gelaat.
Of gij er ook te zingen staat?
dat hoop en bid ik. - Amen.

Naar een oude Franse legende

Gedicht 0920: Drie koningen zijn er op reis gegaan,

Driekoningenlied

Drie koningen zijn er op reis gegaan,
vlugger nog dan de wind,
van over de bergen kwamen zij aan
te Bethlehem, bij het Kind.
Nergens hoefden zij lang te zoeken,
zij vonden de weg vanzelf,
naar het Kind in sneeuw witte doeken
wees een ster aan het nachtgewelf.

De eerste die er de stal betrad
was Kaspar, waardig en wijs;
de tweede was koning Balthasar,
nog moe van de lange reis.
Maar Melchior, zwart als een nikker,
durfde niet binnen te gaan,
want het kind begon schokkend te snikken
toen Het hem donker zag staan.

Sint Jozef maakte een vriendelijk gebaar:
'Wees niet bang, kom stil dichterbij,'
Hij kwam en kuste het Kind, dat zowaar
hem met heldere stem iets zei:
'Ik hilde niet om uw zwarte handen,
Ik hilde alleen om de pijn
van de bittere, zwarte zonde
die straks genezen zal zijn.'

Frans, zestiende eeuw

Gedicht 0921: Het Kindje lag aan haar hart geborgen,

Rust op de vlucht naar Egypte

Het Kindje lag aan haar hart geborgen,
Het sluimerde in haar schoot.
Toen drupten tranen, hel en groot,
die zacht het Kindje raakten,
waardoor Het licht ontwaakte.
Het sloeg zijn ogen op naar 't licht,
zag lachend moeder's lief gezicht
en zag toen op haar wangen
de droeve tranen hangen.
Het hief zijn hoofdje schuin omhoog
en leunend aan haar armenboog
begon Het als zijn moeder deed,
te huilen om een bitter leed.
Met lief gebaren, ongevraagd,
omhelsde Het de zoete maagd
en kuste haar bedroefde mond
met liefde recht uit 's harten grond.
Zijn kleine handen streelden licht
langs haar van leed gegroefd gezicht
en daarbij keek Het diep haar aan
met beide ogen, warm en lang,
tot al haar tranen, droef en bang,
in vreugde waren weggedaan.

Duits, dertiende eeuw

Gedicht 0922: Kleine Jezus, waart Gij even bedeesd

Ex ore infantium (uit een kindermond)

Kleine Jezus, waart Gij even bedeesd
en schuw als ik het ben geweest?
Hoe voelde Gij U buiten de hemel, ver
daar vandaan als ik, op een andere ster?
Zijn vaak uw gedachten daarheen gevaren,
vragend waar al die engelen waren?

Vast had ik de nacht gescheurd met gekrijs
om mijn bitter verloren lichtpaleis
of nachtenlang lag ik omhoog te staren,
verwonderd waar toch mijn engelen waren,
en ontwakend stortte ik tranen, wrede,
want er was geen engel om mij te kleden.
En had Gij niet, als de kinderen op aard',
speelgoed, een tol of een houten paard?
En hebt Gij niet in de hemel blij
gespeeld met de bonte engelenrei?
Geknikkerd met sterren? Of 'alle vogels vliegen'
met hen, die het mooist met hun vleugels wiegen?
Ach, vertel mij eens hoe uw Moeder het vond
als uw kleed besmeurd werd met ónze grond!
Dat was iets wat U d r nooit gebeuren zou,
want de hemel is altijd schoon en blauw!

Hebt Gij 's avonds ook geknield, wat moe,
en uw handen gevouwen als ik het doe?
En gedaan of Gij in de war zoudt raken
om zo het gebedje wat langer te maken?
Vindt Gij fijn dat wij vóór het slapen gaan
onze handen vouwen als Gij hebt gedaan?
Vóór ik het begreep heb ik vaak gedacht,
dat zo'n spelend gebed U geen vreugde bracht...
Heeft uw Moeder U kussend go^nacht gezegd
en uw kleren recht op de stoel gelegd?
Zijt Gij ook, gewassen, gekust, gebeden,
zo hartelijk tussen de lakens gegleden?
Gij kunt toch nog niet vergeten zijn
hoe een kind zich voelt, bedeesd en klein.
Gij begrijpt dus ook: nooit bid ik goed
met zo plechtige taal als mijn vader doet.
Hebt Gijzelf ooit kunnen bidden als Kind
met woorden als slechts uw Vader vindt?
Ach, Jezuskind, daal neer en neem aan
een kind dat bidt als Gijzelf hebt gedaan.
Reik mij uw hand en leid mij voort
al luisterend naar mijn kinderwoord,
geef mijn kindergebed aan uw Vader door
(Hij vindt U zo lief, schenkt U graag gehoor)
en zeg: 'Vader, neem aan wat uw Zoon U ggeft,
een gebed als Hijzelf eens gebeden heeft.'

Dan lacht Hij, omdat Hij het woord van zijn Kind,

sinds Gij jong waart als ik, niet veranderd vindt.

Francis Thompson

Gedicht 0923: Land van Galilea, land van ruisend graan

MYSTERIUM SACRUM

Land van Galilea, land van ruisend graan
en bergen waar de wijnstok eeuwig bloeit,
gij hebt de Heer gezien, gewond, vermoeid,
en zag het volk verlangend tot Hem gaan.

Zijn ogen waart gij rust en welbehagen,
in zijn parabels leerde gij ons te beminnen,
en zowel in uw schoot dwingt tot bezinnen
dat wij uw beeld als van een altaar dragen.

Uit zacht gewelfde akkers, korengoud,
en uit de ranken die het sap vergaarden
van de gewijde grond, waarop mijn voeten staan,

richten zich op - o goddelijk vlammend woud
van gouden stammen en doorgeurde aarde -
zijn Bloed, de wijnstok, en zijn Lichaam, graan.

Luis Felipe Contarde (1880-1912)

Gedicht 0924: 't Wordt zomer nu, de winter is voorbij,

PASSIE-LIED

't Wordt zomer nu, de winter is voorbij,
de dagen worden lang;
van alle vogels blij
klinkt weer gezang,
maar bang
is mijn hart en blind
voor alle vreugd, die ik vind
op het land:

'k lijd om een Kind
hoezeer bemint
ons zijn hand.

Dit Kind, zo goed, van rijke stam
en kostelijke geest,
dat lang mij zoeken kwam
in wild foreest,-
't heeft mij gevonden,
aan een tak gebonden,
een appel rood:
Het maakt mij
uit mijn boeien vrij
door zijn dood.

Dit Kind, zo hoog en licht,
om mijnentwil zijn rijkdom liet;
Het werd voor mij ten val gericht.
Zijn beulen kenden 't niet
en zeiden: 't Laat ons koud,
spijker Hem aan het hout
buiten de stad;
maar eerst werpen wij
om zijn kleren vrij
het lot.'

Jezus heet dit wondere Kind,
Koning van alle landen,
om Hem speelden zij verblind,
sloegen Hem met hun handen;
weerloos aan het hout,
wonden zijn Hem menigvoud;
toen de pijn
zijn gezicht vertrok,
gaven zij Hem een slok
bittere azijn.

Had Hij niet aan dit droeven hout
ons aller leven gered,
er zou ons geen enkel behoud
gebleven zijn; geen wet
sprak ons nog vrij,
ter helle voeren wij
in duister wreed
en eeuwig leed;

ons hielp geen legermacht,
geen fort, geen vestinggracht,
geen oorlogskreet.

Maagd en Moeder,- zo stond
Maria, vol genaden erbij;
haar tranen weekten de harde grond,
tranen van bloed weende zij.
Zijn bloed droop langs het hout,
zijn vlees werd koud
en zonder kracht.
Hij werd geslagen
als een dier na dagen
van felle jacht.

Zo hing zijn dierbaar lichaam dood
aan de hoge stam,
omdat Hij al onze zonden groot
op Zich nam.
Hij daalde fier ter helle af
en brak de ketens zwaar;
Hij droeg ons aller straf,
bezweerde het gevaar
met zijn koningsstaf
en zij ogen klaar.

Ten derden dage rees Hij weer
en besteeg zijn troon;
de oordeelsdag ziet zijn wederkeer,
dan geeft Hij ieder zijn loon.
Wie ooit zonder Hem sterven zou
draagt leed en rouw,
het is gewis.
Wil, Jezus, ons leven
de glorie geven
van uw verrijzenis!

Engels, dertiende eeuw

Gedicht 0925: Heilige kruis, van alle bomen

DE KRUISBOOM

Heilige kruis, van alle bomen
zijt gij de heerlijkste in 't woud;
ik ken geen kostelijker aromen
dan spelen om uw geurend hout.
Als bloemenkelken, vlam na vlam,
zijn uw drie nagelen gedreven,
en zoet is 't hout van uwe stam,
doch zoeter is de vrucht, het Lam,
aan u verheerlijkt opgeheven.

Engels, veertiende eeuw

Gedicht 0926: Liefde heeft Mij gebracht,

DE LIEFDE AAN HET KRUIS

Liefde heeft Mij gebracht,
Liefde gaf Mij de kracht,
o mens, uw ridder te zijn.
Liefde heeft Mij gesterkt,
liefde heeft in Mij gewerkt
en in liefde lijd Ik hier pijn.

In liefde liet Ik Mij jagen,
om liefde werd Ik geslagen,
de liefde kruisigde Mij.
Liefde is al mijn wens,
want alleen in liefde, o mens,
koop ik voor God u vrij.

O mens, zie mijn lijden nu,
altijd door zocht Ik u,
altijd door, dag en nacht.
'k Vond u thans, - alle pijn
zal nu vergeten zijn:
Liefde heeft het volbracht.

John Grimstone (gest. 1372)

Gedicht 0927: Heb je geen medelij met mijn Kind?

MATER DOLOROSA

Heb je geen medelij met mijn Kind?
Of met mij, van rouw geslagen?
Neem af van het hout mijn lieve Kind
of laat Het ons samen dragen.

Meer pijn dan ik lijd zal er nimmer zijn,
niets blijft mij dan rouw en verdriet.
In zijn liefde blijven wij samenzijn,
ik wil sterven als Hij, anders niet.

John Grimstone (gest. 1372)

Gedicht 0928: Toen God de Heer in de stille hof

TOEN GOD DE HEER IN DE STILLE HOF

Toen God de Heer in de stille hof
zijn lijden begon, geknield in het stof,
toen treurde alles wat daar was,
de vogels, het kruid en het groene gras.

Maria hoorde een hamer slaan....
'O wee, mijn Kind! Wat vang Je aan?
O wee, o wee, mijn zoon, mijn ...I,
ik voel dat Je mij velaten zal!'

Maria kwam onder het kruis gegaan,
daar hing haar Kind, haar liefste aan,
naakt aan het kruis,- hoe vals, hoe wreed!
Nooit kende een moeder feller leed.

'Johannes, liefste vriend van Mij,
zorg voor mijn moeder, sta haar bij.
Ga weg met haar, opdat zij niet
mijn bittere marteling hier ziet!'

'Ach Heer, graag doe ik wat Gij vraagt,
ik zal haar geven wat haar behaagt,
ik zal haar troosten stil en zoet
zoals een kind het zijn moeder doet.'

'Bomen en bloemen, buigt wenend neer,
mijn Kind heeft rust noch vrede meer.
Bladeren en vruchten, buigt neer in smart,
laat dit lijden gesneden zijn in uw hart!'

De hoge bomen bogen zwaar,
de rotsen spleten van elkaar,
de zon verloor haar fonkeling,
de vogels hielden hun zingen in.

De wolken weenden ach en wee,
de steile bergwand spleet in twee,
men zag de graven open gaan
en de doden zijn koninklijk opgestaan.

Duits volkslied, zestiende eeuw

Gedicht 0929: Tuinman, zeg, wat zal hier groeien?

HET LOON VAN DE TUINMAN

Tuinman, zeg, wat zal hier groeien?
Welke zaden strooit jij neer?
'Wees geduldig, kind, keer weer
als voor jou hier rozen bloeien.
Dan heeft God voor Mij gereed
scherpe doornen, fel en wreed.'

Tuinman, heerlijk kunt jij sproeien!
Deze tuin zal komend jaar
dicht van bloemen staan te bloeien.
'Ja' kind, vlecht dan in je haar
bloemenkransen licht en blij,-
andere kransen zijn voor mij...'

Tuinman, Heer, wie zal ons kronen,
wie ons tooien, hoog en vrij?
Wie uw werk met kransen lonen?
Zijn er bloemen ook voor mij?
' Kind, de bloemen zijn voor jou,-
Mij de doornen scherp en rauw....'

Spaans lied, zestiende eeuw

Gedicht 0930: Sinds Hij stierf, de Heer des levens,

SINDS HIJ STIERF

Sinds Hij stierf, de Heer des levens,
Hij, mijn Zoon,
is de dood mijn enig streven
en mijn loon.

Moeder werd ik als nog gene,
zonder pijn en zonder smart,
smart die dubbel mij doet wenen
nu zij dubbel snijdt mijn hart.
Dubbel leed wordt mij gegeven.
Ach, waar bleef
mijn geluk nu Hij , mijn leven
niet meer leeft?

Alle dood is overwonnen,
dat deed Hij, mijn Zoon, alleen.
Sterft nu voor zijn bittere wonden
van de mensen er niet één?
Ach, ik wil mijn lichaam geven,
want om niet
rek ik hier mijn lege leven
in verdriet.

Vogels in de bloesemhagen,
dieren vrij in bos en veld,
zegt mij, wilt gij met mij klagen
om de doodsnoed die mij kwelt?
Want die mij zijn troost kon geven,
Hij alleen,
Hij, de Heer van dood en leven,
ging nu heen.

Later zal Hij weder komen,
ja, Hij heeft het mij gezegd!
Zoete troost om van te dromen,-
doch nu is Hij weggelegd.
Ja, kom terug, o Heer des levens,
'k kan niet meer....

Gij zult mij mijn kracht hergeven,
keert Gij weer.

Ja, Gij zult mijn jeugd verblijden,
alles maakt Gij nieuw en goed!
Weggevaagd is alle lijden,
doornen, ketens, kruis en bloed.
Ja, Hij stierf, de Heer des levens,
doch zijn dood
heeft ons leven hoog geheven,
maakt ons groot!

Spaans, zestiende eeuw

Gedicht 0931: In stille nacht

IN STILLE NACHT

In stille nacht
ving wonderzacht
een stemme aan te klagen.
'k Stond stil en hief
mijn hoofd,- wat riep
zij daar sidderend vlagen?

Het was de Heer,
stil lag Hij neer,
zijn hoofd diep in zijn armen.
Het was zo wit
als sterrenlicht,-
een steen zou zich erbarmen.

'Ach, Vader mijn,
ach, Vader mijn,
moet Ik die beker drinken?
Kan 't anders niet,
uw wil geschied',
doch laat mijn kracht niet zinken!

Laat God vannacht
u troosten zacht,
Maria, Moeder pure....
Is géén hierbij

die waakt met Mij
in deze bange ure?

De zilveren maan
wil ondergaan,-
van angst is zij verdwenen.
De sterren zijn
nu bleek van pijn,
zij willen met Mij wenen.'

Friedrich von Spee S.J. (1591-1635)

Gedicht 0932: Een schemeravond in April,

EEN SCHEMERAVOND IN APRIL

Een schemeravond in April,
de lucht was zacht en blij,
kwam een grote kudde schapen
mij onderweg voorbij.

Er waren ook kleinere lammeren
bij de stoet die langs mij kwam,
in April, op een schemeravond,
en ik dacht aan het goddelijk Lam.

Moe waren de lammeren, zij blaatten
luid door de schemering.
Stil dacht ik aan het goddelijk Lam
dat zwijgend sterven ging.

Hoog in de blauwe bergen
zijn de weiden mals en zoet,
daar vinden de klagende lammeren
geluk in overvloed.

Maar ach, Gods eigen liefste Lam
bracht de bergtop geen gewin:
niets vond het daar dan een bittere kruis
tussen twee moordenaars in.

't Was April, een schemeravond,
dat die kudde langs mij kwam.

Ik zag de schapen, groot en klein,
en ik dacht aan het goddelijk Lam.

Katherine Tynan Hinkson (1861-1931)

Gedicht 0933: De haan, de bode van de dag,

HYMNE OP PAASMORGEN

De haan, de bode van de dag,
verkondigt ons 't ontwakend licht,
doch Christus roept tot nieuwe plicht
de geest, die lang te slapen lag.

Ontwaakt, gij zieken, traag van geest,
weest fier en eerlijk, sterk en rein,
staat op, weest nuchter allermeeest,
en waakt: dra zal Ik met u zijn.

Dus roepen wij de Christus aan
het oog betraand, de ziel benard:
wil ons gebed, o God, verstaan,
verdrijf de slaap uit 's werelds hart.

Verjaag de nacht, die ons omhult,
de duisternis omsluit ons dicht:
bevrijd ons van de zonden schuld
en schenk ons uw vernieuwend licht!

Aurelius Prudentius Clemens (348-405)

Gedicht 0934: De rode glans van 't ochtendlicht

HYMNE OP DE MORGEN VAN DE EERSTE PAASDAG

De rode glans van 't ochtendlicht
doorstraalt het hemels vergezicht,
de wereld juigt vol blijde kracht,
de hel slaakt zuchtend klacht na klacht,

want Christus, onze sterke held,

heeft fier de macht des doods geveld;
de ziel, die zonde's boeien droeg,
werd vrij nu Hij de hel versloeg.

De Heer, wiens graf verzegeld werd,
heeft ook geen wacht de weg versperd;
als overwinnaar, stralend groot,
verrijst Hij edel van de dood.

Nu wijken klachten, eens zo fel,
nu vlucht de angst voor straf en hel;
een lichtende engel kondigt aan:
'De Heer is waarlijk opgestaan!'

Aurora lucis rutilat

Gedicht 0935: Drie jonkvrouwen zijn er vroeg opgestaan

DE DRIE JONKVROUWEN

Drie jonkvrouwen zijn er vroeg opgestaan
om vroom naar het heilige graf te gaan;
zij hielden haar kostelijke balsem gereed
als ook eertijds Maria van Magdala deed.

De jonkvrouwen gingen bedrukt naar het graf:
'Wie wentelt ons toch de steen er af?
Wij willen het lichaam van onze Heer
zorgvuldig zalven ter zijner eer.'

Toen zij bij het graf waren aangekomen
met de balsem, die zij hadden meegenomen,
ontdekten zij angstig de open poort;
twee stralende engelen stonden ervoor.

'Gij jonkvrouwen, blijft er niet roerloos staan,
snel moet gij naar Galilea gaan;
gaat snel Galilea berichten, jonkvrouwen,
dan doe ik u uw Heer Jezus aanschouwen.'

Doch Maria van Magdala liet niet af,
zij zocht naar haar Meester nog in het graf
waar gelegen hadden zijn leden zoet;

maar toen kwam Heer Jezus haar zelf tegemoet.

Hij kwam getreden al over het gras
in een mantel alsof Hij een tuinman was,
Hij droeg een spade vast in zijn hand
alsof hij ging arbeiden op het land.

'Ach tuinman, ik bid u, dat gij het mij zegt:
waar hebt gij mijn Meester toch neergelegd?
Hebt gij hem gezien? Ach, wil toch spreken,
angst en verdriet doet mijn hart haast breken.'

Doch toen Hij haar met zijn woord begroette,
hekende zij Hem en viel aan zijn voeten;
zij knielde neer op de harde steen,
want zij vond haar Meester, zij alleen.

'Maria van Magdala, raak Mij niet aan,
het is nog te vroeg, gij moet verder gaan.
Ga heen en raak Mij niet aan met uw hand
vóórdát Ik zal zijn in mijns Vaders land.'

Duits, veertiende eeuw

Gedicht 0936: Ik ging bedroefd de stadsmuur langs

FILIUS REGIS NON MORTUUS EST

Ik ging bedroefd de stadsmuur langs
en liep de heuvel op:
ik zag - hoe kwelde mij de angst -
daar op de kale top
het kruis, waaraan zijn lichaam hing.
Ik zag het bevend aan:
de lijdensweg, die Jezus ging,
is Hij voor mij gegaan.
Drie droeve dagen stond ik daar,
Hij was al afgenomen,
toen werd 'k een kleine stoet gewaar:
ik zag drie vrouwen komen.
Zij liepen haastig langs mij heen,
haar kruiken aan haar borst geprest,
geen groet, een vluisteren alleen:

Filius Regis mortuus est.

Bedrukt en zwijgend volgde ik haar
naar 't graf, waar Jezus lag:
een engel, licht en goddelijk klaar,
kwam van de grafsteen af.
De vrouwen schrokken en zeiden hem:
'Hier legden wij Hem toch neer.'
Toen zei de engel met gouden stem:
'Dien gij zoekt, is hier niet meer.
Hij rees uit de dood, zoals Hij zeide,
licht als een vogel uit zijn nest.
Gaaf, zegt het voort en wilt u verblijden,
want: Resurrexit! Non mortuus est!'

Snel ging ik heen om blij van zin
de wondere tijding voort te dragen,
doch bij een tempel, waarlangs ik ging,
vernam ik een bitter klagen.
Ik zocht en zag een arme vrouw,
gans in haar leed verdoken;
zij keek mij aan vol diepe rouw
nog vóór ik had gesproken.
'Ach,' weende zij, 'wie zag ooit als ik
haar eigen Kind gekwetst?'
Ik zei haar het zelfde ogenblik:
'Filius Regis non mortuus est!'

Sint Thomas zegt, en anderen met hem,
dat Hij eerst verscheen Onze Lieve Vrouw;
geen was Hem nader sinds Bethlehem
en geen droeg dieper rouw.
Hij was in lichtglans opgestaan,
en morgen, diep en klaar,
Hij kwam eerbiedig op haar aan
en groette en zeide haar:
'Salva sancta parens,'- dit is Latijn,
doch luidt, in eigen taal gezegd:
'Mijn Moeder, wil gezegend zijn.'
Resurrexit! Non mortuus est!

Wie zag ooit groter wonder aan:
de moeder en haar verrezen Kind!
Ge kunt de verste wegen gaan,
maar stralender vreugde dan ge hier vindt

was er nooit en zal er ook nooit zijn.
De aarde is zuiver, en de zon staat hoog,
nooit gaf zij blijder schijn,
licht als het lichten van Jezus' oog.
Christenen, wilt daarom blijde wezen
en zingt met mij, voor het allerlest:
Hic dies, o vreugd, is Hij verrezen!
Resurrexit! Non mortuus est!

Engels, begin vijftiende eeuw

Gedicht 0937: Hoe heerlijk is dit morgenuur,

PAASGROET

Hoe heerlijk is dit morgenuur,
als bloemen licht! 't Is Pasen!
Vier blij dit feest, mijn beste buur,
ik wens u zalig Pasen!

Dit wens ik allen, voor en na,
maar aan mijnheer pastoor het eerst,
en dan aan Vrouw' Justitia,
die in dit dorp rechtvaardig heerst.

De koster wens ik 't vlak daarna,
hoe dankbaar ben ik hem!
Hij zingt zo mooi Halleluja
op 't koor met hoge stem!

Hoe heerlijk is dit morgenuur
nu Christus is verrezen,
de lucht is als de bloemen puur,
vier vrolijk feest, mijn beste buur,
en laat ons dankbaar wezen,
want Christus is verrezen!

Liedje, dat de kinderen in de Spaanse provincie
Segovia op Paasmorgen langs de huizen zingen

Gedicht 0938: Maria sprak bedroefd en moe:

'SHEREN HEMELVAART

Maria sprak bedroefd en moe:
'Mijn Zoon, waar moet ik nu naar toe?
Ik treur en klaag de ganse dag
als ik U niet meer volgen mag.'
En Hij: 'Neen, lieve Moeder, neen,
Ik laat u niet bedroefd alleen.
Ik wees u al mijn liefste vrind,
Sint Jan, in wie gij vreugde vindt.
Zijn liefde zal uw aardse pad
verlichten als uw grootste schat.
Hij zal u minnen, eren;
niets hoeft gij nog begeren.
En ook het vrome vrouwentel
neemt weg al wat u deren zal.'
Maria sprak: 'Die troost is klein,
moet ik van U gescheiden zijn.'
En Hij: 'O Moeder, neen,
Ik laat u niet alleen.
Tot troost u allermeest
zend Ik de Heilige Geest,
die uit Gods wijde hemelzalen
op deze aarde neer zal dalen
om met zijn leer en wijze troost
uw hart te sterken, onverpoosd.'

Duits, dertiende eeuw

Gedicht 0939: Pure vlam van de Heilige Geest,

PURE VLAM

Pure vlam van de Heilige Geest,
trooster van de Vader allermeest,
levendwekkend wonder, -
oorsprong en heil van al wat leeft,
bron die het enig leven geeft,
geen schepsel kan er zonder.

Heilig zijt Gij, uw balsem spreidt
levenskracht over al wat lijdt,
hoe fel het werd gebroken;

heilig zijt Gij, - Gij wast ons rein,
al onze zonden, al onze pijn,
alles wat is ontstoken.

Krater van heiligheid, liefdevuur,
ons hart kent nimmer smaak zo puur
als Gij het mild laat proeven:
het is de smaak der zoetste deugd, -
o schenk ons haar tot eeuwige vreugd,
laat ons niets méér behoeven.

Reinste der bronnen, spiegelvlak,
waarin wij zien dat al wie zwak
en blind verloren,
vervreemd van God, hier ommegaan,
eens in zijn heil weer samen staan
zijn stem te horen.

Schild van ons leven, merg en kracht
van ons gebeente, wie U verwacht
kan gelukkig sterven.
Sla ons allen de gordel om
van uw verheven adeldom,
laat ons U beërven.

Waak over hen, die in kerkernood
boeten wat hun de vijand gebod,
ontsla hen van hun lijden;
Gij, die zelfs de scherpste pijnen stilt,
Gij redt allen, allen die Gij wilt,
allen kunt Gij bevrijden.

Machtigste der wegen, die geleidt
tot de hoogste toppen van de tijd,
tot de diepste gronden, -
alles voegt Gij tezamen, alle ding
staat vast geklonken in uw flonkering,
alles houdt Gij verbonden.
Gij drijft de wolken, beweegt de lucht,
gans de aarde hebt Gij bevrucht,
Gij stuwt de stromen;
U is de nevel, de morgendauw,
Gij kleurt de sterren, het hemelblauw
en het groen der bomen.

En ook de wijzen schenkt Gij uw raad:
geen kennis die zonder U ontstaat.
Al wie U horen,
luisterend naar uw innige stem,
zoeken naar God en zij vinden Hem, -
geen gaat verloren.

Dus zij U lof, Gij, die zelve zijt
goddelijk loflied in eeuwigheid,
eindeloos verlangen;
vreugde van ons leven, hoop en eer,
sterk vertrouwen, nu en immermeer,
Gij zult ons tot loon bij de wederkeer
in uw licht ontvangen.

Vrij naar een sequens, toegeschreven aan de H. Hildegard van Bingen
(1098-1179)

Gedicht 0940: Gij, die eeuwig met de Vader

PINKSTERHYMNE

Gij, die eeuwig met de Vader
en de Zoon in licht tegader
ongedeeld verbonden zijt,
laat ons, na uw vurige tongen
gans en al van U doordrongen,
kondigen uw heerlijkheid.

Liefde, immermeer begerig,
Zoon en Vader wederkerig
bindend en aan Hen gelijk, -
alles werkt Gij alles leidt Gij,
sterren stelt Gij, hemelen breidt Gij:
tekens van uw vuren rijk.

Gouden vlam, uw blinkend schijnen
doet de droeve nacht verdwijnen
onzer onmacht, blind en laf;
Gij, die 't ...l blijft overstralen,
redt de zielen die verdwalen,
wast hen rein van zonde's draf.

Waarheid zendt Gij hier beneden,
die de rechte weg betreden,
't voetspoor der gerechtigheid;
blinde harten tot ontferming,
lichte harten tot bescherming
zijt Gij, troost en kracht altijd.

Spreekt Gij, dan wijkt alle duister,
komt Gij, dan verspreidt uw luister
reinheid, wijsheid en geluk.
Gij zult alle geest bevrijden,
allen kunnen zich verblijden,
want Gij redt van leed en druk.

Gij bezielt de elementen,
en de Heilige Sacramenten
lenen U hun werkzaamheid;
Gij geneest der zinnen schade,
licht ons bij waar sluw de kwade
nacht der zonden is gespreid.

Zie, uw komst verblijdt ons allen;
klaar van 's hemels hoge wallen
klinkt uw stem, - de vijand vlucht.
Heilig vuur, dat ons doet strijden,
Gij zult juichend ons bevrijden;
niemand, die uw kracht niet ducht.

Zieken, die verlamd, verlangen,
dood in duister nederlagen,
geeft Gij jeugd en nieuwe moed;
dichters doet Gij stralend zingen;
alle harten blijft Gij dwingen
tot het onvergankelijk goed.

Redder der verongelukten,
milde trooster der bedrukten,
aller armen onderstand, -
leer ons aards genot verzaken
en alleen naar 't hemels haken;
wees ons machtig onderpand.

Hij, die 't ...I bezielt en heiligt,
opwekt, aandrijft en beveiligt,
woont in het deemoedig hart,-

wéér het kwaad, verdrijf het lijden,
bind tezaam wat was gescheiden,
duid ons wat ons nu verwacht.

Gij, die eens zijt neergekomen
tot de jongeren, wier schromen
uw geduchte kracht verwon, -
wil nu ons gebed verhoren,
zonder U zijn wij verloren;
laat niet los wat toen begon.

Onveranderd is uw wezen
bron van krachten uitgelezen,
één met God in goddelijkheid;
Gij, van alle eeuwichheden
met de Zoon en Vader mede
heerser over ruimte en tijd,

weidser dan wij ooit bezinnen,
grootser dan wij ooit beminnen,-
hoor dit pover zingen aan,
tot wij, in uw licht tegader
met de Zoon en met de Vader,
eeuwig uw geheim verstaan.

Vrij naar Adam van St. Victor,
einde twaalfde eeuw

Gedicht 0941: Waar barre Noordenwinden woeien

PINKSTERLIED

Waar barre Noordenwinden woeien
laat, hemels Zuiden, zacht ontbloeien
de warmte van uw ademtocht;
o Geest, die alle harten heiligt,
de zwakken met uw kracht beveiligt,
hoor 't volk, dat lang uw zegen zocht.

Kom, aller liefde bron en spijze,
fontein der kennis, licht der wijzen,
Gij, aller deugden fier begin;
kom, gever van Gods eigen waarheid,

doorlicht ons wezen met uw klaarheid
en stort ons uw genaden in.

Niets blijft ons donker, niets verdoken,
hebt Gij in ons uw licht ontstoken;
met U in ons geen weg te steil.
Hoe zwaar geboeid in leed en zonde,
ons hart wordt zevenmaal ontbonden
door 't wonder van uw stralend heil.

Gij zijt de eeuwige steen der wijzen,
hun weten moet uit U verrijzen,
gelukkig hij, die U verkoor;
de balsem van uw zeven gaven
zal allen, die hier dorsten, laven;
Gij schenkt hun smeken snel gehoor.

Blijf ons verlichten, sterken, leiden;
Gij zijt de kracht, waarin wij strijden,
uw adem wekte ons uit niet.
Gij, eeuwig met ons aller Vader
en met de Zoon in licht tegader,
geleid ons tot uw rijksgebied.

West-Duitsland, dertiende eeuw

Gedicht 0942: Toen de Heilige Geest van de hemel kwam,

TOEN DE HEILIGE GEEST VAN DE HEMEL KWAM

Toen de Heilige Geest van de hemel kwam,
met stormgeweld het huis innam
waar Jezus' jongeren zaten:
O welk een stralend feest
is Pinksteren toen geweest,
God wilde hen niet verlaten.

Veel vurige tongen daalden er neer,
zij moesten getuigen, meer en meer;
de Geest bleef hen ertoe dwingen.
O welk een stralend feest
is Pinksteren toen geweest:
hun hart kon van vreugde springen.

Zij predikten in bijkans iedere taal,
Gods woord deed wonderen duizendmaal,
duizenden die het aanvaarden.
O welk een stralend feest
is Pinksteren toen geweest:
Gods vuur daalde op de aarde.

God zende ons dit teken, nu als toen,
zijn Geest blijve onder ons wonderen doen,
dan zingen wij blijde tezamen:
O welk een stralend feest
is Pinksteren toen geweest, -
Halleluja, dank en Amen.

Vrij naar Ludwig Helmbold, begin zestiende eeuw

Gedicht 0943: O Heilige Geest, wiens tempel ik ben,

AAN DE HEILIGE GEEST

O Heilige Geest, wiens tempel ik ben,
van lemen muren en verdichte mist,
geschonden werd ik in de felle ren
der jongelingsjaren: ontucht, trots en twist.
daarna werd 'k wéér gegeseld, keer op keer -
Verdubbel in mijn hart, dat lijdt,
uw vuur, opdat ik niets begeer
dan diep berouw. Kom, werp mij neer, -
dan ben ik, als uw bliksemlicht mij splijt,
vuur, offer, offeraar tezeldertijd.

John Donne (1573-1631)

Gedicht 0944: Fontein van liefde, duive zoet,

PINKSTERZONDAG

Fontein van liefde, duive zoet,
Gij liet uw til in 'shemels gloed,
hebt onder ons uw nest gebouwd

om ons te sterken zevenvoud.

Zacht als uw veren, licht en puur,
zij ons uw liefde in dit uur:
laat ons U prijzen, dag na dag,
beschermd door Uwer wieken slag.

Joseph Beaumont (1615-1699)

Gedicht 0945: O dag van Pinksteren, dag der dagen,

PINKSTEREN

O dag van Pinksteren, dag der dagen,
vlam in 't azuur, oplaaiende bloem van goud,
door de donkere toppen der bomen jagen
de oceanen uwer stormen, zevenvoud.

Gij, zomer van de Geest, fonkelenste aller dagen,
bloeiende pijnbomen spreiden zich naar uw licht:
hun zevenarmige kandelaren dragen
uw purperen wolken in het vergezicht.

Bloemengeuren, die mij met verdriet omringen,
worden verdreven: geler wordt het graan.
Als een verre stem van herinneringen
blijft in het bos de koekoek slaan.

Machtige Pinksterwind, sterkste der tederheden,
sla weg de donkere bossen, hurkend aan de kim,
de dorre droefheid en het zwaar verleden,
dat elk seizoen beschaduwde met zijn schim.

Breng ons van berg tot berg uw diep verblijden,
en laat de zonnegeur van hars en honinggraat,
drijvend op uw stormwind, ons geleiden
tot 't hemellicht, dat blinkend openstaat.

Louis Pize (geb.1892)

Gedicht 0946: Welke tong kan u, o Maagd,

KOPTISCHE THEOTOKIE

Welke tong kan u, o Maagd,
heilige Moeder Gods, bezingen?
Gij zijt de Vorstentroon, gij schraagt
Die zelf het koor der cherubijnen draagt
in gulden kringen!

Hoe kunnen wij u zalig prijzen,
op welke wijze?
Verheven zijt gij, in glans en duur,
boven alle natuur.

O schone duif en Moeder des Heren,
uw naam zingt tot in eeuwigheid
ieder geslacht ter ere.

Verheugt u, Moeder en reine Maagd;
de engelen prijzen Hem groot
Die woonde in uw zoete schoot.

De cherubijnen aanbidden
Hem als hun stralende midden;
de seraphijnen, onvermoeid,
wuiven hun snelle vleugels al zingend
voor Die in hun midden bloeit:

'Hij is de koning der heerlijkheid
en naar zijn grote ontferming
is Hij der wereld bescherming;
alle zonden schenkt Hij ons kwijt.'

En daarom, o Moeder, smeken
wij dat gij ons voor wilt spreken:
al is zijn barmhartigheid onverdiend,
spreek ons tot heil en zegen
bij de Mensenvriend.

Koptische kloosterliturgie, vierde tot zesde eeuw

Gedicht 0947: Vol van genade, smetteloze, wees gegroet,

PARAPHRASE OP EEN KOPTISCHE THEOTOKIE

Vol van genade, smetteloze, wees gegroet,
gij hebt de ware God gedragen
terwijl het zegel van uw maagdelijk bloed
gesloten bleef naar zijn behagen.

Den groten Koning zijt gij stad en land;
Hij koos u als zijn onbezaaide akker
waarop de bloem des levens openbrandt:
uw licht slaat alle zielen wakker.

Gegroet, gij zoete tortelduif, uw hals,
van glanzend goudgroen overtogen,
weerspiegelt de verrukking zijner ogen.

O troon van de Almachtige, gegroet,
gij wagen van de hoog verheven Heerser
en woonplaats van de Geest die leven doet.

O reine luchter, welks al-pure gloed
der hemelen hemel overspant,
o geestelijke wolk, waarin de hoge zon
der eeuwige gerechtigheid ons brandt.

Kind van Anna en Joachim, reine bloem,
die recht uit Davids wortel bloeide,
gegroet, gij zijt der volkeren roem.

O ladder die tot de hemel reikt:
de Heer der Heren vertoeft erboven,
terwijl Hem alle engelen loven.

O tweede nieuwe hemel, geestelijk gewaad,
dat alle serafijnen wil bekleden,
nieuw tabernakel, dat eeuwig open staat,
geen der profeten kende de vrede
die ons tegenstraalt van uw heilig gelaat.

Want o, met wie zijt gij te vergelijken?
Van wie klonk des Heren getuigenis:
vol van genade? O glorierijke,
wees ons indachtig als wij bezwijken, -
uit u is het heil, dat ons leven is.

Koptische kloosterliturgie, negende eeuw

Gedicht 0948: Gij, die de zoetste aller maagden zijt

AVE MARIA

Gij, die de zoetste aller maagden zijt
en de beminnelijkste aller vrouwen,
gij, alle moeders kroon en zaligheid,
Ave Maria, -
wil jij uw liefdeschat ontvouwen.

Mijn hart bemint u, schone, bovenal,
mijn tong wil uw geluk verhalen;
u zoekt mijn ziel in aarde's donker dal,
Ave Maria, -
lichter zijt jij dan de zonnestralen.

Uw bloei straalt rijker dan het morgenrood;
gij, koninklijke vrouwe, vol genade,
vreugde der engelen, ons levensbrood,
Ave Maria, -
uw zoete zorg behoedt ons voor verdwalen.

Die de verrukking aller heiligen zijt,
de hulp waar alle christenen op bouwen,
glans van de tijd en licht der eeuwigheid,
Ave Maria, -
bid voor mij, beminnelijkste der vrouwen.

Hildegard van Bingen (1098-1179)

Gedicht 0949: O rozenknop, o lelieblad,

O ROZENKNOP

O rozenknop, o lelieblad,
gij, Koningin der hoogste stad,
die nooit betrad
een vrouw als jij te prijzen!
Gij, licht in alle somberheid

en vreugd in alle bitterheid,
u zij gewijd
wat wij aan eer bewijzen.
Den hoogste God was eens uw schoot
een klein verblijf, beminde!
Gelijk een zonnestraal doorstoot
het glas zo mocht - o wonder groot -
de Geest uw lichaam vinden.
Gij rozendal, viooltjesveld,
waaruit der harten zoetheid welt,
o bloemkelk, God-geheven,
gij klaar en fonkelend morgenrood,
gij, trouwe helpster in de nood,
het Levensbrood
hebt gij dit leven rein gegeven.
En vele hartan, droef en koud,
kwam Het verlichten en doordringen
met zoete liefde menigvoud:
zo heeft zich s'Heren macht ontvouwd.
Dus zullen jong en oud
uw eeuwigdurend loflied zingen!

Gottfried van Straatsburg, begin dertiende eeuw

Gedicht 0950: Moeder Maria, gezegend zijt gij!

EEN ZEER EENVOUDIG GEBED

Moeder Maria, gezegend zijt gij!
Maagd Maria, waakt over mij!
Maagd en Moeder, - gij waart het alleen,
gij, Lieve Vrouwe, en anders geen.
Moeder Maria, smetteloos rein,
bescherm mij heden voor angst en pijn.
Help mij tegen de zonde strijden,
wil mij genadig van kwaad bevrijden.
Maria, om uwe vreugde vijf,
bewaar mij zolang ik in leven blijf.
Om uw tranen bij uw Zoons bittere dood,
help mij te winnen mijn dagelijks brood,
help mij te kleden, help mij te voeden,
neem gans mijn leven in uwe hoede.

Help mij, Vrouwe, en al mijn gezellen,
dat de duivel ons niet zal kwellen.
Bescherm ons tegen s'werelds doem,
tegen de hoogmoed, de valse roem.
Doe ons allen het goede belijden
en laat ons kwaad gezelschap vermijden.
Lieve Vrouwe, gij, zoete maagd,
weer f de vijand, die mij bellaagt;
nimmer zal hij mij verslaan,
als ik in uw hoede mag staan,
dag en nacht, zo lang ik mag leven,
Lieve Vrouwe, heerlijk verheven.

Voor mijn vrienden wil ik u vragen
gelijke liefde en welbehagen;
wil hen, naar ziel en lichaam beide,
gelijke vreugd en geluk bereiden.
En mijn vijanden, - Vrouwe, wil geven
dat zij en ik toch in vrede leven
en dat wij elkander vinden mogen
in ware vriendschap, met open ogen.
En, Vrouwe, laat hen die gelukkig zijn
hun vreugde behouden, - spaar hen voor pijn.

En zij, die de duivel moordend besprong,
laat hen allemaal, hetzij oud of jong,
niet sterven in hun halsstarrig kwaad.
Moeder Maria, geef hun uw raad,
help hen weer opstaan, sterk en blijde,
toon hun uw mildste medelijden.

Maria, bid gij de hemelse Koning,
mij eens te nodigen in zijn woning,
mij eens te schenken een zalige dood, -
verleen mij deze genade groot.
Maria, gij, mijn Vrouwe rein,
laat mijn gebed niet vruchteloos zijn
en help mij, door uw barmhartigheid,
Gods licht te winnen in eeuwigheid.

Engels, dertiende eeuw

Gedicht 0951: 'O Moedermaagd, gij, dochter van uw Kind,

UIT DE 'DIVINA COMMEDIA'

'O Moedermaagd, gij, dochter van uw Kind,
verheven boven alle creatuur,
in wie Gods plan zijn eeuwig einddoel vindt,

gij zijt het, die de menselijke natuur
doorstraalde tot haar Maker haar verkoos,
zich tot haar maaksel makend, licht en puur.

Diep in uw schoot ontstak zich eindeloos
de liefde weer, die door haar warme gloed
de bloem des vredes opent, mateloos.

Hier zijt gij 't vuur, dat alle liefde voedt;
beneden, in der stervelingen kring,
zijt gij de bron der hoop, die leven doet.

Gij, Vrouwe, zijt zo groot dat wie , gering,
genade zoekt en zich tot u niet keert,
wil vliegen zonder vleugels, - een dood ding.

Want niet alleen die smekend haar begeert
zendt gij uw milde kracht, doch ongeteld
zoekt gij die haar, nog onbewust, ontbeert.

Erbarming is de titel, die u geldt;
u is grootmoedigheid en al wat ooit
aan goedheid enig sterveling ontwelt.'

Dante Alighieri (1265-1321)

Gedicht 0952: Maria, spreid uw mantel wijd,

ONDER MARIA'S MANTEL

Maria, spreid uw mantel wijd,
ons tot een schild en zekerheid,
laat ons daaronder veilig staan,
tot onze vijand is heengegaan.

Uw kleed is zo verrukkelijk wijd,
het dekt de ganse Christenheid;
tot aan het uiterst wereldend
is 't aller toevlucht, aller tent.

Als alle vijanden samengaan
en grimmig in onze rijen slaan,
blijf ons dan bij, wees onze speer,
dan leggen we iedere vijand neer.

Maria, kom, help ons, hoor ons lied,
neem uw Kind op uw arm en aarzel niet,
zend ons uw engelen, sterk en geducht,
dan slaan onze vijanden op de vlucht.

O Moeder der barmhartigheid,
houd boven ons uw kleed gespreid;
wij zijn dan goed beschermd, voorwaar,
bij dag en nacht, voor alle gevaar.

Zoete en al-goede,
neem ons in uw hoede.

Soldatenliedje uit de dertig-jarige oorlog

Gedicht 0953: De zoete vogels in het bos

DE GEBOORTE VAN MARIA

De zoete vogels in het bos
doen 's morgens vroeg hun kelen los,
het jubelt in het lover;
zodra het ochtendrood de nacht
verdrijft, betrekken zij de wacht
en strooien 't bos uit alle macht
met gouden klankgetover.

Komt, mensen, aldus naderbij,
wilt u niet schamen, jubelt vrij
om 't kindje te vereren.
Het werd geboren deze nacht
en zij, die het ter wereld bracht,
Sint Anna, heeft u al verwacht, -

wat kunt ge méér begeren?

De morgendauw laaft koel en nat
de frisse velden, bloem en blad,
want alles wil nu stralen
om 't kleine kind gebenedijd,
dat alles drenkt in zaligheid,
met overvloed van dankbaarheid
en vreugde in te halen.

Doch puurder dan de morgendauw
verkwikt thans Onze Lieve Vrouw
ons aller mensen harten.
Deemoedig groet zij iedereen,-
gaat daarom aller tot haar heen
want weet dat zij, en zij alleen,
ons troost in alle smarten.

Uit 'Des Knaben Wunderhorn'

Gedicht 0954: Er kwamen drie wezen over de weg,

DE DRIE WEZEN

Er kwamen drie wezen over de weg,
Maria stond bij de bloemenheg,
zij lachte de kinderen vriendelijk toe:
'Waar ga je heen? Je bent al zo moe.'

'Wij lopen naar het kerkhof heen,
onze moeder ligt daar koud en alleen.'
'Hier heb je een stok van zuiver goud,
zorg dat je die goed in je handen houdt.'

Als je daarmee naar het kerkhof gaat
en zacht er mee tegen de grafsteen slaat,
hoor je al wat je moeder je zeggen wil.
Vraag haar alles en luister dan stil.'

De kinderen gingen er dansend heen
en tikten tegen de zware steen.
'Wat zullen we vragen?' zei de jongste toen,
en de oudste: 'Ik zal het woord wel doen.'

'Moeder, red ons van ons ongeluk,
sta op, sta op, onze kleren zijn stuk.'
-Mijn zoon, hoe zou op kunnen staan?
Al mijn spieren zijn spoorloos vergaan.

Mijn spieren verteerden één voor één,
mijn handen, mijn voeten, mijn arm en been,
mijn stromende bloed werd als stof zo grauw,
mijn ziel verdampte als morgendauw.

'Geef mij de sleutel,' zei de tweede toen,
'dan zal ik uw kist wel open doen,
dan kus ik uw voeten alle twee,
dan staat u op en gaat met ons mee.'

-Zie, kind, daar wandelt een jonge vrouw,
haar wangen geverfd, haar ogen helblauw;
als stiefmoeder zal zij met je gaan,
zij trekt je wel schone kleren aan.

'Maar, moeder, dan bloeien fonkelend rood
drie rozen op uit uw lege schoot,
en geeft zij ons ieder een harde korst
dan druppelen tranen warm, op uw bordt.'

-Ach, kinderen, laat mij hier maar alleen,
ik lig hier onder mijn grauwe steen,
ik lig hier stil, ik ben al zo moe,-
kinderen, ga naar Maria toe.

Zij zal je verzorgen, zij neemt je aan,
beter dan ik ooit heb gedaan.
'Moeder, o moeder...' -Ach, laat mij alleen,
ik lig hier onder mijn zware steen.'

Hongaars volksliedje

Gedicht 0955: Hoog op de bergen in de wind

SLAAPLIEDJE

Hoog op de bergen in de wind
zit met haar Kind

Onze Lieve Vrouw.
Zij schommelt het kleine ledikant
met haar sneeuw witte hand
zonder wiegetouw,
wiegetouw,
Lieve Vrouw -

Uit 'Des Knaben Wunderhorn'

Gedicht 0956: Wie, Moeder, eens u heeft aanschouwd,

MARIALIED

Wie, Moeder, eens u heeft aanschouwd,
wordt nimmer door verderf benauwd.
Scheiding van u verscheurt zijn zinnen,
eeuwig zal hij u vurig minnen.
Uw heerlijkheid, hem eens ontbloeid,
blijft de verrukking die zijn geest doorgloeit.

Mijn hart is warm u toegewijd,
gij zijt al wat ik mis of lijd.
Wil, zoete moeder, tot mij spreken,
geef mij nog eens een zalig teken.
Gij zijt mij rust in alle pijn,
laat mij en ogenblik uw woning zijn.

Vaak, als ik droomde, heeft uw beeld
mijn hart met innig schoon gestreeld.
Het kleine Godskind op uw armen
toonde mijn, speelgenoot, erbarmen;
gij echter wendde hoog uw blik
en trok u terug in wolken koninklijk.

Wat heb ik, arme, u misdaan?
Mijn liefde blijft om u begaan.
Tot de kapellen, die u eren,
blijven toch steeds mijn gangen keren.
Vorstin, gebenedijde, kom,
mijn hart en leven zijn uw eigendom.

Ach, Koningin, gij weet het nu,
al wat ik heb, het is van u.

Mocht ik al niet sinds lange jaren
in stilte uw geluk ervaren?
Ja, voor ik zien of denken kon,
was mij uw borst een zalige levensbron.

Gij waart zo dikwijls mij nabij,
mijn kinderblik aanschouwde u vrij.
Uw Kindje strekte blij zijn handen,
dat ik weer veilig zou belanden.
Uw glimlach was vol tederheid,
uw kus vol liefde, hemelzoete tijd!

Voorbij is nu dit zalig uur,
lang zijn mijn wegen kil en guur,
droefenis leidt mij alle dagen.
Heb ik mij dan zo zwaar misdragen?
Zacht als een kind raak ik uw zoom,
wek mij uit deze radeloze droom.

Als slechts een kind een beeld aanschouwt
en op uw bijstand vrij vertrouwt,
verlos mij dan van leeftijds boeien,
laat als een kind mij voor u bloeien.
Want kindertrouw en kindermin
bewonen sinds die gouden tijd mijn zin.

Novalis (1772-1801)

Gedicht 0957: Als het noodweer aarde's flanken

MARIALIED

Als het noodweer aarde's flanken
geselt en de mens doortrilt,
zijt Gij 't, die als klokkenklanken
biddend alle stormen stilt.

Als het veld na zware regen
zijn betraande vruchten tilt,
straalt de regenboog uw zegen, -
Moeder, ach, wat zijt gij mild.

Eens, als 't donker mij zal komen

en de koele avond zacht
nederruist in blad en bomen,
dan, Maria: heilige nacht!

Laat mij anderer hoogmoed derven,
dek mijn lichaam, oud en moe,
eindelijk rustend van mijn zwerven
met uw sterrenmantel toe.

Joseph von Eichendorff (1788-1857)

Gedicht 0958: 't Is middag nu.

DE HEILIGE MAAGD TE MIDDAG

't Is middag nu. de kerkdeur zie ik open.
Men kan er binnengaan.
Moeder van Jezus, niet als smekeling kom ik voor u staan.

Ik heb u niets te bieden, ik kan u niet verrijken,
Ik kom alleen, Moeder, om naar u te kijken.

U aan te zien, te wenen van gelukzaligheid,
te weten dat ik uw zoon ben en dat gij er nog zijt.

Niets zoek ik op dit éne ingehouden moment:
Middag! - dan bij u te zijn, Maria, hier, waar ik mij tot u wend.

Zonder woorden, met mijn ogen stil naar uw gelaat,
met niets dan het eigen lied, dat mijn harte slaat.

Zonder woorden, met niets dan een lied,
daar mijn hart van verrukking hijgt,
als de merel, die niet dan zichzelf volgend,
zijn klanken tezamen rijgt.

Omdat gij schoon zijt, omdat gij zijt de smetteloze,
de vrouw in genade hersteld, daartoe gekozen.

Het schepsel in zijn eerste glorie en zijn uiteindelijke pracht,
zoals het God verliet op de morgen van zijn oorspronkelijke kracht.

Onuitsprekelijk zuiver, omdat gij de moeder van Jezus zijt,

Die de Waarheid is in uw armen, onze enige hoop en zaligheid.

Omdat gij zijt de Vrouw, het Eden der oude, vergeten tederheden,
wier aanblik aller hart overrompelt tot het bitterst leed is beleden.

Omdat gij mij gered hebt, omdat gij Frankrijk hebt gered,
omdat gij op dit land als ik, uw gedachten hebt gezet,

omdat gij, toen alles verloren scheen,
tussenbeide zijt gekomen,
omdat gij Frankrijk nog eens in bescherming hebt genomen,

omdat het middag is, omdat wij op dit moment
van de tijd zijn aangekomen.

Omdat gij hier altijd blijven zult, alleen omdat
Maria zijt, alleen omdat gij zijt,
Moeder van Jezus Christus, wees gebeneijd!

Paul Claudel (geb. 1868)

Gedicht 0959: Jezus, die nooit uw pijn

GEESTELIJK LIED

Jezus, die nooit uw pijn
door 't eigen hart voelt snijden,
die vlucht voor uw kruis, uw lijden,
zal nooit in vrede zijn.

Heer, schenk mij uw genf,
laat mij de wereld vluchten,
de wereld vol valse geruchten,
tot ik uw wegen ga.

Geef mij veel leed, veel pijn.
Wie kan zonder smart beginnen
uw vreugde op aarde te winnen?
't Zal tijd verloren zijn.

Want, Heer, in U alleen
is geluk en liefde en vrede, -
daarom wil ik uw paden treden

en anders wil ik geen.

Leg in mijn hart uw gloed
en laat mij uw dood verteren,
laat mijn hart tot één vuur verkeren,
dan is mij 't sterven zoet.

Want, Heer, wie nooit uw pijn
door 't eigen hart voelt snijden,
die vlucht voor uw kruis, uw lijden,
zal nooit in vrede zijn.

Girolamo Beniveni (1453-1542)

Gedicht 0960: Kom, troost der wereld, stille nacht,

DE ZWERVER

Kom, troost der wereld, stille nacht,
hoe stijgt gij van de bergen zacht,
de wind rust vol erbarmen.
Alleen een schipper waakt aan 't stuur.
zingt over zee van 't avonduur
en Vaders havenarmen.

Als wolken snel de jaren gaan
zij laten mij hier eenzaam staan,
geen wil nog van mij weten.
Alleen uw zegen bracht mij thuis
als onder 't wonder boomgeruis
ik peinzend was gezeten.

O troost der wereld, stille nacht,
de dag ontstal mij al mijn kracht,
de verre branding monkelt...
Laat mij hier rusten van mijn nood
totdat het eeuwig morgenrood
het stille bos doorfonkelt.

Joseph von Eichendorff (1788-1857)

Gedicht 0961: Men kan het nieuwe jaargetijde

Men kan het nieuwe jaargetijde
overal goed bemerken:
de vogels zijn in hun schik,
de bloemen komen te voorschijn in berg en dal.
Waar zij ook staan,
zij zijn ontsnapt
aan de wrede winter, die hen kwelde.
Ik ben verloren
als ik niet spoedig
de Minne in mijn ramspoed troost.

Nu heeft mijn ongeluk
zijn legers tegen mij gericht;
zij komen van alle kanten bijeen.
Mijn hoge wegen, die vrij waren,
zijn zwaar belegerd;
mij is de vrede opgezegd.
Ziet, of ik soms van smart afweet!
Word ik op de weg gebracht
waar de minne zegeviert,
o, edele Minne, dit dank ik U.

De Minne, die alles overwint,
help mij dat ik moge overwinnen,
en zij die alle nood kent,
vergunne mij dat ik moge belijden,
hoe zwaar 't mij valt
-had ik raad daaromtrent-
te wachten op de genotvolle omgang met Minne.
De wrede beproeving,
die daarmee in strijd is,
ontneem aan mijn vermogen alle kracht.

Door de Minne kan ik volkomen
mijn verlatenheid en ellende overwinnen;
ik weet wel dat ik dat zal doen.
Toch heb ik menige tegenspoed,
die mij doet bezwijken
menigmaal
sinds de Minne mij voor 't eerst van binnen verwondde.
Ik wil alles missen,
totdat de Minne mij wil opnemen
in 't rijk, dat zij mij toezegde.

In mijn jonge jaren
toen de Minne voor 't eerst met mij kampte,
toonde zij mij grote genietingen:
haar wijsheid, haar rijkdom, haar goedheid, haar macht
Toen ik met haar omging
en ik op mij nam
de tol der minne geheel te betalen,
gaarne boven alles,
hechtte zij mij in liefde-eenheid aan haar.
Nu schijnt die storm wel zeer geluwd.

Zo heeft de Minne mij bedrogen
met veel wat zij mij had voorgespiegeld,
met menige zoete verzadiging,
waardoor nieuwe, jeugdige kracht wordt verkregen.
Heerlijke genietingen
met nieuwe vreugde,
waardoor ik gaarne alles heb geleden,
-ik klaag en verwijt
met nieuwe aandrang-
weigert zij nu, die mij eens heeft verheugd.

Ik weet wel, dat de Minne
leeft, al sterf ik vele malen.
Daar ik weet dat zij leeft,
verdraag ik alles zeer gaarne met blijdschap:
rampspoed en begenadiging,
hetzij kwaad of goed,
ik verberg het gaarne voor de niet-minnenden.
In mijn edelgezind gemoed
ben ik er zeker van,
Dat de Minne met minne vergelden zal.

Ik heb de edele Minne alles
weggeschonken wat ik ben
Verlies ik of win ik, alles zij het hare,
waarop zij volledig recht heeft.
Wat is mij geschied?
Ik behoer mijzelf niet meer toe:
zij heeft al mijn vermogen in zich opgenomen.
Haar voortreffelijk wezen
geeft mij de verzekering,
dat de pijn der Minne puur gewin is.

Ik erken dat de Minne het wel waard is:
of ik verlies of win, dat is geheel om het even.
Dit heb ik het meest begeerd,
sinds de Minne mijn hart het eerst aanraakte:
haar te voldoen
volgens haar wens,
zoals steeds wel bleek.
Want ik verdroeg
wat zij mij aandeed:
om haar was dat voor mij het beste levenslot.

Wie in zijn leven aan de Minne wil beantwoorden,
hij spare zich niet, zo luidt mijn raad.
Hij moet zich met geheel zijn wezen geven,
om te leven voor dat allerverhevenste werk,
voor de minnende een geheim,
de niet-ingewijde onbekend,
die 't wezen der Minne niet vestaat.
Dat zoete dolen
in de school der Minne,
kent hij niet, dat er niet heen gaat.

Hoe ik ook gekweld word,
wat de Minne mij heeft opgelegd,
dat blijft onherroepelijk.

HADEWIJCH (13e eeuw)

Gedicht 0962: Als het nieuwe jaar aanbreekt,

Als het nieuwe jaar aanbreekt,
dan is berg en dal
nog steeds donker en overal kaal,
maar de hazelaar gaat al bloeien.
Al heeft de minnaar tegenspoed,
het zal hem toch altijd goed gaan.

Wat baat hém blijdschap of jaargetijde,
die gaarne het geluk der liefde zou smaken
en in de wijde wereld niemand vindt,
op wie hij met vertrouwen kan steunen,
en tot wie hij vrij kan zeggen: 'Lief, gij zijt 't,
die mijn diepste wezen kunt bevredigen.

Hoe kan hem blijdschap vervullen,
die de Minne in boeien heeft geslagen,
terwijl hij door de wijsheid van Minne zou willen zwerven,
en er in vrijheid en trouw van genieten?
Meer dan er sterren aan de hemel staan
lijdt de minnende ziel dan smarten.

Het getal dier smarten verzwijge men liefst,
die grote, zware lasten kunnen niet gewogen worden,
daar weegt niets tegen op;
dus is het 't beste, dat men er van afziet.
Al is mijn deel klein, ik heb er wat verdragen!
Ik gruw van het leven!

Welk een gruwel en verdriet is het leven voor hem,
die alles voor alles heeft gegeven,
en ver wordt weggedreven op donkere dwaalwegen,
vanwaar hij nooit meer meent terug te keren
en in een storm van vertwijfeling geheel wordt verpletterd
Welke smart kan met dit leed vergeleken worden?

O, gij fieren, die ondanks alles in de Minne volhardt,
en vrij leeft in haar bescherming,
hebt medelijden met de rampzalige, die door de Minne wordt neergeveld,
en met uitzichtloze ballingschap gekweld.
Ach, wie haar raadsbesluiten kan kennen, leve er vrij naar;
mijn hart kent slechts wanhoop.

Want ik zag een heldere wolk opgaan
boven de donkere wolken, zó schoon van gedaante, dat ik meende in volle
weelde spoedig
vrij te genieten in de zon,
Toen werd mijn vreugde slechts een illusie!
Als ik toen gestorven was, wie zou 't mij kwalijk nemen?

Toe werd het eensklaps nacht voor mij in plaats van dag.
Was ik maar nooit geboren, helaas!
Maar wie zich geheel wegschenkt in vertrouwen op de Minne,
met minne zal de Minne het wel vergelden.
Al ben ik weer neergeveld,
God troost alle edelgezinden.

De Minne geeft in het begin steeds voldoening.
Toen mij de Minne voor 't eerst van minne sprak,

ach, hoe lachte ik haar van ganser harte toe!
Daarna leek ze mij lijken op hazelaars,
die in donkere dagen vroeg bloeien
terwijl men lang op hun vrucht moet wachten.

Gelukkig is hij, die wachten kan
tot de Minne hem Alles voor alles geeft.
Ach God! ik geef er ook niet om (te wachten)
maar ik ben er des te blijder om,
want de Minne heb ik mij geheel overgegeven.-
Maar het wee deed mij zoveel pijn.

Dit valt de minnaar al zo zwaar:
al dolend de Minne te zoeken en hij weet niet waar,
in duisternis of in klaarheid,
in toorn of in genegenheid. Toonde de Minne
haar waarachtige troost duidelijk,
dat zou de verlaten ziel bevredigen.

Ach, liet mijn Geliefde mij enig genot van de minne smaken,
daardoor zou de Minne niet geheel worden uitgeput,
en dan zou geen vreugde slechts een waan zijn.
Het zou heel droevig zijn als dat zo was.
Ach, moge God de edele fieren doen inzien,
welk een schade dat zou betekenen.

Ach, wat ik bedoel en heb willen zeggen
heeft God de edelgezinden wel geopenbaard,
aan wie Hij het leed van de Minne heeft gegeven,
opdat zij het wezen der Minne zouden smaken.
Vóór het al met het Al wordt vereend,
smaakt men bitter leed.

De komst der Minne troost, haar heengaan drukt neer,
dat maakt ons lot zwaar.
Ach, hoe men Alles met alles grijpt,
dat weten de oningewijden niet

HADEWIJCH (13e eeuw)

Gedicht 0963: In ons lage huis

DISCIPELEN

In ons lage huis
Aan de haven
Verscheen een Vreemde,
Zette zich aan tafel,
Zegende ons brood,
Brak het en at met ons.
Met de ouders wisselde hij weinig woorden,
Gene met ons, de jongen,
Mij en u, broeder.
Hij sliep in het voorhuis,
En in de vroegte
Was hij verdwenen.
Maar na zijn verblijf -
Weet ge wel? -
Konden we aan niets meer denken
Of we dachten aan hem.
Wij zagen bij het werk
Zijn blik op ons rusten,
En als het zwaar was
Scheen het
Als stond hij neven ons,
Zodat het licht werd.
Onze ouders hielden
Voortaan - zo scheen het -
Een vriendelijk geheim, of eerder
Een verstandhouding, met elkander:
Zij glimlachten veel in zichzelf,
Zagen elkander aan
En glimlachten.
Toen zij stierven, eerst hij, dan zij,
Was 't of de Vreemde
Naast hun bed stond.
Of er ook anderen
Zijn die hem zagen?
Wij vraagde het nooit, maar als wij omgaan
Onder de mensen
Kan 't soms gebeuren
Dat, onder ons spreken,
Hun stem en de onze
Stil wordt.
Wij noemen hem niet,
Wij handlen van niets ongewoons,
Maar het is als spreken we van hem.
Ja, soms is 't

Als luisterde hij méé,
Woog onze reednen,
Bewoog ons tot woorden.
Wat is het toch, broeder, dat onder ons
Zo aldoor omgaat?
Wij kennen het zeker
Aan twee schone deugden:
Vreugde en liefde.

Albert Verwey

Gedicht 0964: Ik hoorde uw voetstap naadren op het pad.

ANNUNCIATIE

Ik hoorde uw voetstap naadren op het pad.
Ik wachtte, en zag u na een korte pooze.
-Hoe geurden 't denneboschje en de rozen!-
Toen hij mijn open woning binnetradt.

Gij waart dien avond, toen gij tot mij kwaamt,
O Dood, niet overmoedig, niet vermetel,
En toen gij plaats naamt in mijn zachten zetel,
Gelijk een knaap zoo schuchter en beschaamd.
'Ik kom misschien wat laat en ongelegen?
Maar God heeft mij gezonden met een last.'
Ik sprak: 'Wie tot mij komt van Zijnentwege
Is mij ten allen tijde een lieve gast.'
Ik bood u spijze, ik dronk met u den wijn.
Toen sprak gij vragend, en uw oogen zagen
De mijne niet, naar de uwe opgeslagen,
Maar staarden pijnzend naar de avondschijn:
'Ik weet, dat ge een woning hebt gebouwd,
Die gij zoo juist van plan waart te betrekken?...
Dat gij de taak, door God u toevertrouwd
Ten laatste aan uzelve woudt ontdekken,
Als gij uw eigen leven leven zoudt?...'
Maar met een glimlach sprak ik snel en stil:
'Kwaamt gij, o Dood, mij van mijn plannen spreken?
Spreek en verkondig mij des Meesters wil.'
Toen stondt gij op, toen gaaft gij mij het teeken.

Jacqueline van der Waals

Gedicht 0965: Ik ben mijn zonde moe en mijn berouw,

IK BEN MIJN ZONDE MOE

Ik ben mijn zonde moe en mijn berouw,
ik ben mijzelve moede en ik ben
het zoeken moe naar God, dien ik niet ken,
en dien ik toch zoo gaarne kennen zou.

Ik ben mijn zwakheid moe en mijn verdriet,
mijn arbeid en mijn hoop en mijn genot,
maar bovenal mijn zoeken naar mijn God!-
Ik ben het zoeken moede - maar God niet.

Hij ziet en kent mijn zonde en vergeeft
ze zeventig maal zeven maal en meer.

Grift in vuurtekens op mijn wang uw wil;
werp in zijn gebaar uw wekkende kracht;
stort in zijn reednen uit uw heilgen gloed.

Wij zijn een verzwakt en verarmd geslacht;
maakt ons als klein gemurmel voor hem stil:
schenk hem Heer, schenk hem van uw overvloed.

Henriette Roland-Holst

Gedicht 0966: Wanneer ge mij roept, nog een werk te doen,

WANNEER GE MIJ ROEPT

Wanneer ge mij roept, nog een werk te doen,
eer ik slip uit het afgedragen kleed,
zoo bid ik, dat te morgen noch te noen
noch t'avond ge mij loslaat en vergeet.

Zie: ik ben zwakker dan ik plag te wezen,
lichter ontmoedigd, spoediger vervaard;
mijn lijf heeft, levend, veel moeheid vergaard,
en steile is 's levens wand opgerezen.

Ik zou graag willen rusten. Maar ik weet:
ik mag niet rusten eer ge spreekt: 't is goed,
ge deedt uw deel en uw dienst is ten einde.'

Daarom bid ik: stort nog eens door mijn bloed
een druppel van uw vuur, dat liefde heet,
en omgordt met haar kracht opnieuw mijn lenden.

Henriette Roland-Holst

Gedicht 0967: De schaduw overdauwt het gras

PAASCH-AVOND

De schaduw overdauwt het gras
En koelt het heete stof...
Het graf is ledig als het was,
En eenzaam rijst de hof...

Wij hebben Hem den langen dag
Gezocht en staag gemist
Wij spraken menig die Hem zag,
En niemand die Hem wist...

Mijn ziel is ziek naar rust, maar rekt
Haar wake en kommernis
In vrees dat zij haar voeten strekt
En voelt hoe moe zij is...

Hart dat Hij zeker vinden zal,
Wat doolt gij her en der?...
De schemering verdekt het dal,
En Emmaus is ver.

P.C. Boutens

Gedicht 0968: Toen, in een mist aan een oever,

WEDERGEBOORTE

Toen, in een mist aan een oever,
dit lichaam leeg lag, brak
den grond der ziel een vuur uit
dat de wereld in vlammen stak.

Afgronden braken open,
hemelen sloten dicht;
van grond tot wolken sloeg er
een roode orkaan van licht.

Ik vluchtte, mijn handen geslagen
tegen mijn aangezicht...

Ik weet niet hoe ik weervond
een weg, die verloren was;
ik kwam aan een glinsterend water
en bloemen en zacht gras;
daar speelde God met een kind, dat
nog niet geboren was.

Ik dacht een tijding te staamlen:
'De wereld is vergaan'...
God sprak: 'Wat mijn stem niet doen kon
dat heeft mijn vuur gedaan:

gij kwaamt. Ga naar het water;
uw hoofd is nog zwart van roet,
en wasch er van uw handen
die vegen asch en bloed.'

Toen vroeg het kind: 'wat is dat:
de wereld?' en God zei:
blij na bedroefd herdenken:
'De wereld is voorbij.'
En toen tot zichzelf: 'nu blijven
zij beiden weer bij mij.'

Ik wiesch mij in 't glinstrende water;
God speelde met het wicht...
ik legde mij in de bloemen;
mijn oogen vielen dicht.

Toen ik ontwaakte lag ik
in licht en bloemen alleen;
vreemd en verzaligd zag ik

over een water heen.

A. Roland-Holst

Gedicht 0969: Hier is mijn voorhoofd, maakt het grauw!

HET ASCHKRUIS

Hier is mijn voorhoofd, maakt het grauw!
Gij zijt nabij, o dood, o kou:
gij die mij kent, en kennen zal
in 't allerlaatste carnavaal.

En neem mijn masker, 't is te vuil
als men mij aflat in die kuil
met smalle handen, wit gezicht,
en alsluit van het winterlicht.

Eens wordt weer alles zoo het was:
het ranke lijf een handvol asch
en op mijn leden staat een kind
te zingen in den voorjaarswind.

Jan Engelman

Gedicht 0970: Eer om de zon

ODE AAN DEN ENGELBEWAARDER

Eer om de zon
zijn aarde, die hij als een bruid bekrante,
haar opgetogen, liefde-snellen omgang danste,
aleer de maand mild in de nachten hing
en ster voor ster in hemelruimtes wegenwemeling
een eigen weg wist en dien blinkende beging,
eer één geschapen ding
te zijn begon,

toen met Zijn eigen glans
God nog alleen was op de licht-sneeuwvelden van
den top, dien nooit beklom, beklimmen k n

een kind van deze lage landen, Toen-en-dan,
Zijn eeuwig Thans,

gebood Zijn stem
de stoeten van de zuivre geesten, om te wezen,
en dit gebieden was geen andre daad dan hooren,
hoe, waar te voren niets was, van vervoerde koren
het eerste Heilig, aller zielzucht, kwam gerezen
tot Hem.

Toen heeft dat hooge lied,
engel, die mij als makker zijt gegeven,
met al die stemmen uw stem mede-aangeheven
en van die zingen zijt gij, zalige, gebleven,
ook toen God uit zijn stad verstiet
wier oog om een weerspiegeling het Licht, den Gever om 't gegeven',
't Schip om den hoogen wimpel, dien het had geheven,
verliet.

Wie wijst mij aan,
wat wegen veel en velerlei
sindsdien, op uw kompas, dat Liefdes liefde is,
gij zijt gezonden en gegaan?
Waar in de straten, op de pleinen van het Voorbij',
die wemelende wereldstad, Geschiedenis,
uw sporen onuitwisbaar staan?
Gij pelgrim, vreemd omhuifde van geheimenis,
waar overal komt gij naar hier, naar mij
langs en vandaan?

Al even onbekend
zijn mij - en onbemind -
uw zorgen om het kind,
dat ik geweest ben - maar een kind is niet gewend,
te vragen naar den gever van
de dingen, die het onbekommerd vindt -,
uw moeiten om den knaap, den man:
schuldig is een, die vragen en die vinden kan
en nimmer zich bekreunt om vinden;
en hij is de allerblindste blinde,
die liefdes licht miskent.

Maar worden woord en lied
den ontoereikenden, den man, die steeds te kort schiet, niet
als pijlen, waar gemis

de kreunende, gekromde boog van is,
zijn hoge boden, die bereiken,
waar hij mistroostig naar kan kijken,
maar komen niet?

De poort, die leidt
haar tuin in - waar geen andre sporen staan
dan die er blijven van het uit- en binnengaan
der allerdiepste Heimelijkheid -
bleef u, die schepsel zijt, verholen:
de minnaar lijkt gij, die moet ommedolen
onder een muur, waarbinnen woont
een liefste, nooit van oog tot oog getoond,
maar uit wier mond wel woord en stem,
de trouwe duiven, vliegen tot bij hem:
diep in de dichte veeren zit verscholen
het kort bericht, door minnende nieuwsgierigheid
zoo hakende verbeid.

En hij, met woord, met kreet,
met lied, met alle ding, dat voor of na
de list van liefde te verzinnen weet,
is aan zijn lief nabij. Er is geen goed,
dat hij haar doen kan en niet blijde doet,
En duizendwerf wordt zij behoed,
waar hij van lasten of van leed
de vluchtigste, de vaagste scha vermoedt.
Wordt liefde niet tot fellen Proteus' wederga
- als dieren wild, als vlammen heet - zodra
zij nood van het geliefde weet?

Gerard Wijdeveld

Gedicht 0971: Geef mij uw hand! Het wordt opeens zo duister.

OM IN UITERSTEN DOODSNOOD TE BIDDEN

Geef mij uw hand! Het wordt opeens zo duister.
Ik ben zo bang om hier alleen te gaan.
Ik waan in elk geluid, dat ik beluister
Een sombere bedreiging te verstaan.

Ik ben een kind; ik heb den weg verloren

en elke vorige herinnering,
mijn huis en naam waarmee ik ben geboren,
de minste heugnis van elk vroeger ding.

Ik weet niet meer vanwaar ik ben gekomen
en ben vergeten waar het henengaat.
Mijn hoop en uitzicht heeft dit leed benomen,
dat als een muur van angsten om mij staat.

Ik ben zozeer en reddeloos verbijsterd,
dat ik niet weet, wat ik meer vrezen moet:
Een dood door geen verschrikking meer geteisterd
of een hernieuwde maatzang van dit bloed.

Geef mij Uw hand en kom dicht naast mij lopen!
Misschien met U, dat ik de thuisweg vind!
Misschien met U breek ik dit duister open.
Geef mij uw hand! Ik ben een angstig kind!

Kees van Duinen

Gedicht 0972: Wanneer ik in een stillen nacht den berg beklim

UIT DE STILTE

Wanneer ik in een stillen nacht den berg beklim
alleen, zelfs zonder schaduw en blijft staan
dat 'k ook den echo van mijn stem verlies en ik een ding
word tussen aarde en hemel zonder naam.

Niets dan een bleke vlek in dezen nacht
waarop het licht van duizend sterren valt,
niets dan een mens die nog begeert en wacht
wien ondanks alles nog de aard' bevalt.

Spreek dan tot mij vanuit Uw hemels rijk,
Laat er een kruis zijn dat mijn oog verblindt,
geef mij een enkel teken maar, een blijk
dat Gij mij duldt, en, als het kan, bemint.

Zo roep ik U, terwijl de stilte rond
mij op de loer ligt en mijn woorden hoort,
geen antwoord dan in 't diepe dal een hond

door de eeuwge onrust in mijn slaap gestoord.

Gij zendt tot dezen mens geen teken meer,
want onze tijden zijn U vreemd en ver;
hier in den nacht voel ik opnieuw hoezeer
de aard' verdwaalde van haar tweelingster.

Louis de Bourbon

Gedicht 0973: Dood en verschrikking zijn voorbij.

EMMAUS

Dood en verschrikking zijn voorbij. Langzaam
keer ik terug en gaat Gij naast mij:
gisteren waart Gij een kind aan een raam,
ogen van over een uitbrekende overzij;

vanmorgen een hond aan een kat, pijn
en hangen in riemen van eeuwig herhaald
vernederen en slaag, vanmiddag in de trein
de man die zijn vrouw had teruggehaald

uit het ziekenhuis, blijdschap verstild
om zorg, vrede voorzichtig als een begin
van het voorjaar dat Gij hebt gewild;
en nu vanavond zijt Gij de bloem in

de heg, de witte winde, geluidloos dicht-
gevouwen sneeuwkelk langs het schaduwpad,
gesloten over een vóortdurend binnenlicht,
veilig voor het wolkenvuur van de stad.

Straks zult Gij weer anders zijn: misschien
een dier, een vogel die zijn vleugelkruis
snijdt uit de wolken, misschien ook zien
uw ogen mij aan uit het brugwachtershuis

waar de zieke jongen de zoveelste nacht
nog niet sterven mag, misschien verklaart
Gij een woord dat ik nooit heb verwacht
misschien dat Gij het tot morgen bewaart.

Maar tevoren zal ik U hebben herkend
in het brood dat mijn vrouw U geeft:
Gij zult het breken, en ademend weggewend,

ons voedsel blijven in al wat leeft

Gabriël Smit

Gedicht 0974: Soms denk ik, Heer, dat ik naar U verlang,

TWEE-EN-VEERTIG

Soms denk ik, Heer, dat ik naar U verlang,
maar dat lieg ik, ik verlang naar het leven,
naar wat mensen en dingen mij kunnen geven.
In uw naam? Dat is van geen belang,

dat vraag ik mij niet af, Ik wil gelukkig
zijn, dat wil zeggen: plezierig. Ik wil
hebben wat ik wil. Houdt het zich stil,
komt het niet, vlucht het, is het nukkig

als een bedorven kind, dan word ik nijdig,
wanhopig, moedeloos, begin ik te verlangen
vrij ervan te zijn, vind ik het leven zwaar,

wil ik naar U, krankzinnig tegenstrijdig,
want o, als Gij mij op mijn woord zoudt vangen..
En dat duurt nu al twee-en-veertig jaar.

Gabriël Smit

Gedicht 0975: De dingen staan verslonden in uw komst.

ADVENT

De dingen staan verslonden in uw komst.
Gij zijt verschrikkelijk nabij. Uw hart
slaat aan de opperhuid van deze nacht.
De sterren sidderen, sneeuw kraakt en
in de vaart splijt knetterend het ijs.

Dadelijk breekt uw gloed de starre
vliezen van de tot haar schoot verkilde
aarde en viert de sneeuw, die ieder
bloedspoor uitwist, uw geboorte-uur.

Gabriël Smit

Gedicht 0976: Hoe ik ook zwoeg, ik kan U niet genaken,

HOE IK OOK ZWOEG

Hoe ik ook zwoeg, ik kan U niet genaken,
steeds blijft een handbreed tussen U en mij,
Heer, deze hand, - want wat U zoekt te raken
is ongeloof en aarde en overzij.

Hoe ik haar span, zij blijft een stuk verleden,
herinnering en angst en ongelijk, -
Gij zijt de bloedstroom van een bloeiend heden,
bloesem en vrucht, want eeuwig komt uw rijk.

Hoe wreed waart Gij, toen Gij mij hebt geschapen...
Gij wist het toch: nooit zou ik vredig slapen,
voortgezweept naar uw nooit bereikt gebied,

altijd de gast, die opbreekt v••r de morgen
met hunkerend aan zijn hart het huis geborgen
waar hij zijn liefde schreiend achter liet.

Gabriël Smit

Gedicht 0977 : Gij hebt het laatste woord, - laat mij het eerste,

GIJ HEBT HET LAATSTE WOORD

Gij hebt het laatste woord, - laat mij het eerste,
het schuw begint van uw geweldig lied,
want van uw stem, die stormend in mij heerste,
tekent mijn hand allen het grensgebied,

een vage omtrek van verklaarde uren,

verzonden aandacht, stilte en berouw.
ach, poogde ik ooit méér te doen, het zou
nog korter dan een blikseminslag duren.

Schenk mij dan nu de kracht trouw en geduldig
met kleine punten op dit naakt papier
U aan te duiden als een sterrenbeeld,

een sterrennevel, die ik biddend huldig,
een wereld, die haar innigst schoon verheelt
in hoog en ver geheim, - niet hier, niet hier.

Gabriël Smit

Gedicht 0978 : Het is Palmpasen en ik zie de bomen,

PALMPASEN

Het is Palmpasen en ik zie de bomen,
De palmen weer met kinderogen aan:
Hun blaadren die als vogelveren stromen
En in de top der stam gestoken staan.

En alles is bereid Hem te ontvangen,
En de verwachting vlamt op elk gelaat:
De kreupelen die aan hun krukken hangen,
De honden en de blinden van de straat.

Er draaft een ezeltje met rechte oren
Als aan de witte klasmuur van mijn jeugd;
Al heeft het Jezus van zijn rug verloren,
Ik zie Hem in mijn kinderlijke vreugd,
En zachtjens juigt het kind in mij verblijd:
Hosannah die de Zoon van David zijt.

Bertus Aafjes

Gedicht 0979: En altijd uit een slavenhuis vertrekken

DIASPORA

En altijd uit een slavenhuis vertrekken
en naar een land van melk en honing gaan,
te middernacht de eerstgeboor'ne wekken,
haastig, stok in de hand, de tafel dekken
om huiv'rend rond het afscheidsmaal te staan.

En altijd weer het meel dat niet wou rijzen,
de vleespot van het zelfrespect viel om,
de koeken en de ruggen trokken krom,
het kleinste kind zal onderweg vergrijzen.

En altijd weer de oude hymnen zingen,
zodat de droogste keel nog moet bewijzen
dat ginds in Sion Zijn fonteinen springen.

Jan Wit

Gedicht 0980: Ten overstaan van het einde

TEN OVERSTAAN VAN HET EINDE

Ten overstaan van het einde
en met het oog op U
beleef ik de laatste termijn, de
stilte van het uur U.

Omdat ik niet meer kan leven
en nochtans leven moet,
heeft God mij met U verweven,
liefste en dit voorgoed.

En wil ik bij U verblijven,
liefste en dit voortaan,
Hij zal mij van U verdrijven
tot Hem vandaan.

Guillaume van der Graft

Gedicht 0981: In deze landen is het leven schaars,

LITURGIE

In deze landen is het leven schaars,
niet het bestaan en ook niet het niet-doodzijn,
maar 't koele leven, zoals dat om brood, wijn
en water cirkelt en rondom een kaars
die zich omhoog peinst. Leven, dat zijn rust
en dat het centrum van zijn tegenspraken
vindt in het kenteren en het verzaken.
De zee kentert als water bij de kust;
en zo verzaakt een ziel zich waar zij weet:
Ik vind mijn vorm, waar ik mijn grenzen voelde,
ik vind mijn wezen, waar ik niets bedoelde
dan mens te zijn voor God, naar wie ik heet.

Guillaume van der Graft

Gedicht 0982 : Samen bidden dan hoor je elkander tenminste,

SAMEN BIDDEN

Samen bidden dan hoor je elkander tenminste,
want wie in het donker heelal is op horen bedacht?
De bomen misschien, de wolken misschien en de winden,
de sterren daar achter en achter de sterren de nacht,
en verder is nergens een oor of een antwoord te vinden.

Heelal het is maar een woord om de hemel te binden
aan ons en de aarde. Heelal is het maar een woord
voor de ruimte rondom waarin wij verdwalen als blinden
en voor de muziek van de sferen die nooit werd gehoord.
Het is alleen maar het duister van de beminden,
het niets dan een lege onmeetlijke nacht en wij midden
erin en dicht bij elkaar samen kussen, fluisteren, bidden.

J.W. Schulte Nordholt

Gedicht 0983: Totdat Hij komt zal het hier zo gebeuren:

TOTDAT HIJ KOMT

Totdat Hij komt zal het hier zo gebeuren:

's morgens de melkboer tweemaal bellen, dan
gordijnen open en met grauwe kleuren
breekt het eerste licht de nachtelijke ban.

Het heldere ontbijt iedere morgen,
dan naar de stad, de tram zingt langs de rand
heen van je dromen en je kleine zorgen,
en 's avonds staan de grote in de krant.

Zo zal het eindeloos zich hier herhalen,
liefelijkheid der huiselijke haard,
kinderen, zorgen en de angst rondom.

En eind'lijk met het vege lijf betalen
de koorts des levens en diep in de aard
wachten en luisteren, totdat Hij komt.

J.W. Schulte Nordholt

Gedicht 0984 : Bidden is bedding zijn voor bovenaardse

BIDDEN

Bidden is bedding zijn voor bovenaardse
stromen naar 't lage land alleen ervaart ze
jagend en jeugdig als de weke maartse
waatren: diep in de landen opgelopen
vormloze zee, die een planeet herdopen
zal met verse zangen... Want wie bedaat ze
die tomeloze Minne is en open

macht? Haar dwang wordt als het niet te bedwingen
windgeweld in want en vogelzwingen,
aan de weerspanning der aardse dingen
beproefd: haar branding tussen zand en wolken
ontketend aan het harde hart der volken -
wier kinderen haar spel boeit als het springen
van lammeren, al huiveren haar kolken...

Bidden is schoot zijn voor de ongeboren
mysteriën, aanzwellend door het gloren
en deemsteren des tijds; ze toebehoren
gelijk dit land zijn goud-geschubde beken -

dan als ze popelend hun oevers breken
en deinen onverstoord en weg-verloren:
bidden is lied zijn na wanhopig spreken...

En méér dan lied nog een gezongen zwijgen
te nacht, een duizendstemmig stijgen
van heimlijkheî'n ter lip der stilt', een hijgen
van God naar God, een mild-aanmurmlend leven:
wat van nature wringt wordt mee geheven
in onverwachten aandrang en zal zwierig nijgen,
als een doorweekte halm gans prijsgegeven...

En niemand, niemand raadt het innig-schone
der ziel die in Gods hevigheid moet wonen,
verpletterd en geaaid door alle tonen,
gans los, gans los, en weergaloos gevangen
gelijk een punt in voortrukkende zangen;
beweegloos en bewogen, ongewone
verademing in dóórscheppend Verlangen...

Oneindigheid is rythmus aller dingen
en, stommer dan het stof der stervelingen,
tot in hun boodschap nog doordringend zingen.
En voor Haar pramen moeten alle dijken
en hooggebergten, alle sterren wijken:
bidden is, zwijgzaam van vernietigingen,
hemel en aarde aan elkander reiken.

De misten slinken die het AL omringen,
er is niets meer dan verblindend zingen
van Vader, Zoon en Geest; en als de kringen
van dit geluid, zo schuiven wijder, wijder
de sferen open, tot de kleine tijd er-
van breken moet en als een bloemknop springen
om zich dronken uit het Niet te wringen.

Zoals een klok door kolken ingezogen
en in haar slaap door barenspeel bewogen
plots dringend luidt en stilvalt na elk pogen,
zo roept een ziel soms uit Uw Zaligheden.
Maar al wat zij gewrocht heeft en geleden,
door U verzwolgen, in Uw Schoot gewogen,
blijft onvertolkt - zij rust in vrede, vrede...

RENINCA

Gedicht 0985: Soms vraag ik mij af waartoe

SONNET

Soms vraag ik mij af waartoe
ik zeg: Laat toekomen Uw rijk,
zodra dit hart, zijn onrust moe,
bereid is tot een vergelijk.

Gij komt niet aan mijn oren toe,
niet aan mijn ogen, als ik kijk,
niet aan mijn handen, want ik doe
haast alles buiten Uw bereik.

Maar als ik naar mijn liefste kijk
sta ik met ieder zintuig bloot
aan U. Zij maakt U mogelijk.
Zij snijdt mijn degelijkse brood.

De naaste toekomst van Uw rijk
ligt mij geborgen in haar schoot.

Govaert van den Bergh

Gedicht 0986: Het eten was al opgedaan.

ANNA TOT JOZEF

Het eten was al opgedaan.
Ik had haar driemaal moeten roepen, had driemaal
de lepel in mijn hand gewogen.
Toen zag ik haar op de drempel staan
met nieuwe ogen,
grote, nee, kleiner, ik weet niet, ze gaven zich uit
voor duiven, o ja, ik zag duiven achter haar sluier.
De ogen van een bruid.
Zij dorst ze haast niet op te slaan.
Ze zei alleen: Een bries...
er is een bries door mijn kamer heen gegaan.

Ik weet niet waarom, maar ik geloof dat ik ben gaan staan.
Ik dacht opeens dingen uit boeken, ik weet niet, ik dacht
aan een roos na zachte regen.
Ik stond met die lepel in mijn hand, van de wijs verlegen:
dat kwam door het licht dat zij in de kamer bracht,
dat kwam door de witte holten boven haar blos,
daar wilden de duiven uit los.
En het was
of achter haar huid een vuur te trillen stond,
zoals dat bos, waarvan ik dikwijls las,
dat brande zonder te verteren,
in heilige grond.

Wij aten zwijgend, zij en ik,
als luisterend naar een ver zwaar onweer.
Pas na het danken, zwijgend opgestaan,
een ver zwaar, een oneindig ogenblik,
keek zij mij aan.
O moeder zei ze,
Een wingerd aan de deurpost, zachtjes bevend;
breekbaar; een kaars van wil je 't mij vergeven.
O moeder, zei ze
en schreide, maar ik zag geen traan.
En nog eens: moeder, of zij 't woord kon strelen.
En langzaam, fluisterend
Gegroet door een schaduw
nee,
Overschaduwd door een groet
(ik weet niet of ik het heb verstaan)
en zuchtend dansend,
onder geluk gebogen,
(ik weet niet hoe ik het zeggen moet)
is zij de schemer het weiland ingegaan.

Er zijn dingen die ons te boven gaan.
Had ik maar tranen gezien, haar stem maar horen breken,
ik had haar naam geroepen, over haar haar gestreken,
maar zij was haar naam niet, ik heb niets gedaan.

Er zijn grote dingen aan haar gedaan
en wij zijn niet gewaarschuwd, wij hebben de duiven
niet achter haar sluier neer zien strijken.
Wij zijn bedrogen:
zij is al hemelend; goud, en al gewogen;
zestien en zonder gisteren;

zestien en met verzadigde ogen.

God is met ons bezig, God is met ons bezig
en het is verschrikkelijk.

Wij zijn niet gewaarschuwd, wij zien ook geen schaduw, wij gaan
dingen uit boeken denken,
wartaal uitslaan.

Wij zullen zwijgen, jij en ik.
Wij zullen dikwijls eenzaam zijn voortaan,
en stomgeslagen, en met lege handen,
vervreemdend van de
schouders en wangen waar zij nu naar staan.
Zij zal veel dingen zeggen die wij niet verstaan.
Zij zal van vuur zijn en maar niet opbranden.
Want als de bries haar dit heeft aangedaan,
wat als de storm opstaat?
En als de schaduw haar al doet verdwijnen,
wat dan wanneer het licht eens in zal slaan?

Jongen, probeer haar tegemoet te gaan.

Michel van der Plas

Gedicht 0987: Schoot die niemand draagt

LIED VAN MARIA

1.
Schoot die niemand draagt.
Aanvang woest en leeg.
Nog geen man kent mij
nog geen kind mijn naam.

Naar U klimt mijn ziel.
Doe mij staan rechtop.
Geef mijn naam een klank
dat ik mij herken.

Eerste stem, roep mij
uit mijn diensthuis weg.
Met uw scheppingskrach
overschaduw mij

dat uw woord geschiedt.

2.

Vreemde die mij vond,
die mijn naam uitsprak
als een zegening -
stem uit wijd licht land

engel, laat mij niet
over aan mijzelf -
ga met mij tot waar
alles is volbracht

Luc 1,38

Gedicht 0988: Mijn ziel maakt groot de Heer

DE LOFZANG MAGNIFICAT

Mijn ziel maakt groot de Heer.
Mijn geest juicht voor God mijn Bevrijder,
omdat Hij mij heeft gezien
in mijn diensthuis, in mijn vernedering.

En van nu af
prijzen mij alle geslachten gelukkig.
Want wonderen, ontzagwekkend deed Hij aan mij,
onweerstaanbaar. Gezegend zijn Naam.

En zijn ontferming, van geslacht tot geslacht,
komt over allen die Hem bekennen.
Hij verzamelt zijn kracht,
heft zijn armen omhoog,
breekt de plannen van de hoogmoedigen,
haalt de tirannen neer van hun tronen,
titl de vernederden op.

Hongerlijders zal Hij verzadigen,
rijken, leeg stuurt Hij ze heen.
Hij houdt overeind
Israel, zijn jongen,
Hij gedenkt zijn ontferming:
de belofte aan onze voorouders,

wat Hij toe heeft gezegd
Abraham en Sarai en hun kinderen
tot op vandaag

Luc 1,46-55

Gedicht 0989: de eeuwen doorgegeven

Een nieuw Marialied

De eeuwen doorgegeven,
Maria, is jouw naam,
want God is in jouw leven
een nieuwe weg gegaan:
wat goeds kon er nog komen
alleen maar van een vrouw?
Maar God heeft op jouw dromen
een nieuw begin gebouwd.

De plannen van de mensen
heeft God te niet gedaan,
hun hoogmoed en hun wensen,
is God voorbijgegaan.
De machtigen der aarde,
zij worden niet geteld,
want boven vuur en zwaarden
heeft God een vrouw gesteld,

die niet wordt onderworpen
aan macht van man en staat,
maar rechtop, vastberaden
het leven komen laat -
ach mochten wij geloven
dat geestkracht, groot en klein
de mensen uittilt boven
de tobbers die wij zijn.

Gedicht 0990: Ik zing voor u

Ik zing voor u mijn God,
heel mijn wezen zingt van u

die door kleinen en deemoedigen
oprecht wordt geëerd -

ik zing voor u mijn God,
heel mijn wezen zingt van u
die trotsen vernedert en
dwingers van de troon stoot -

ik zing voor u mijn God,
heel mijn wezen zingt van u
bij wie hongeren en dorsten
spijzigen en laven zal -

ik zing voor u mijn God
heel mijn wezen zingt van u
die liefde zijt, altijd trouw -

ik zing voor u mijn God
heel mijn wezen zingt van u
mijn heilige helende God,

Amen.

Gedicht 0991: Maria, wie je bent

Maria,

wie je bent
in het kerstverhaal
- gelukzalige moeder van Jezus messias -
was je niet
toen je Jezus kreeg,
zoon van Jozef.

Je hebt veel moeten doormaken
voordat God openbaar werd
in je zoon.

Je hebt aan Hem getwijfeld:
was Hij van de duivel bezeten
of door de Geest gedreven?

Je kon Hem niet volgen,

begreep niet van wie Hij het had,
wie Hem bezielde.

Je hebt Hem het huis zien uitgaan.
Jullie hebben woorden gehad.
'Prijs niet mijn moeder
maar die Gods wil doen
de hemel in', zei Hij later.

Je hoorde met zorg
hoe Hij omging met zieken
en verkeerde onder mensen
met de nek aangekeken.

Je was Hem allang
uit het oog verloren,
toen Hij vastliep in de stad
en veroordeeld vernederd
stierf aan het kruis.

Je hebt hem in Betlehem
in een kribbe gelegd
en in doeken gewikkeld.
Ze bleven achter in zijn graf.

Wat de engel van het verhaal
je vooraf heeft gezegd,
ben je na een lange weg
achteraf van hem gaan geloven:
je bent de moeder van Jezus,
de mensen een broeder
God een zoon.

Gedicht 0992: een kind is zoveel dichter

Kinderen weten wat de hemel is.

Een kind is
zoveel dichter bij de aarde
en de hemel zo nabij;
het komt er
nog maar net vandaan.

Een kind heeft geen moeite
achter de sluier van wat het ziet
te zien Die niet te zien is.
Het lijkt of het gisteren nog
in Gods nabijheid was.

Wie een kind
voor het eerst ziet lachen,
weet ineens niet meer precies
waar kinderen vandaan komen
en of het allemaal
wel zo gewoon is wat er gebeurt.
Er komt een bemoedigende wijsheid
naar ons toe
uit een andere
niet zo vermoeide
niet zo actieve wereld.

Hoe vanzelfsprekend
en levenmakend liefde is;
hoe zeker ondanks alles
onze toekomst en uiteindelijk thuis;
hoe present en nabij God;
hoe betrouwbaar
zijn belofte, onze hoop zijn -

dit hele volle leven,
de mens zoals bedoeld,
is de eeuwen door
van een kind afgelezen.

Gedicht 0993: De mens is voor een tijd een plaats van God

DEISME

De mens is voor een tijd een plaats van God.
Houdt geen gelijktken nog iets bijeen,
dan wordt hij afgeschreven op een steen.
De overeenkomst lijkt te lopen tot
deze voleinding, dit abrupte slot.

Want God gaat verder, zwenkend van hem heen
in zijn miljoenen. God is nooit alleen.

Voor gene kwam een ander weer aan bod.

Wij zijn voor hem een vol benzinevat,
dat hij leeg achterlaat. Hij moet het kwijt,
al de afval, met zijn wezen in strijd.

Sinds hij zich van de schepping onderscheidt,
gingen wij dood en liggen langs het pad,

wanneer niet Christus, koopman in oudroest,
ons juist in zo'n conditie vinden moest;
alsof hij met de Vader had gesmoesd.

Gerrit Achterberg

Gedicht 0994:Ik zoek U in den blinde

Een lied tot God de arend
(naar Deuteronomium 32,11)
voor Willem Vogel op zijn 75e verjaardag

Ik zoek U in den blinde
en tast de hemel af.
De lucht blijft leeg. Ik wacht
totdat (jij mij zult vinden
in dit verlaten land.

Draag mij op uw vleugels
de vrijheid tegemoet.

Ik zie U in de verte.
Gij komt steeds naderbij,
machtige majesteit.
Uw schaduw overdekt me
met troost en tederheid.

Draag mij op uw vleugels
de vrijheid tegemoet.

Gij, verre en nabije,
ik voel uw zachte bries
als Gij mij zoekt en ziet.
Gij aan de hemel, wijs me

uw hoopvol nieuw verschiet.

Draag mij op uw vleugels
de vrijheid tegemoet.

Paul Begheyn

Gedicht 0995: Wat is God?

Wat is God? Alleen met die vraag zit ik als een
rat in de val.

Wat is God? Wat is God? Wat is God?

Een schelp. Een vallende ster.

Een rietpluim. Avond. Een berg.

Stilte. Het oog van een naald.

Wat is God? De onderste steen.

Wat is God? Het mes op de keel.

. . . De reden waarom ik dit schrijf.

De reden waarom ik mij vermors.

De reden van mijn bestaan.

Ik zit vast als een rat in de val.

Wat is God? Wat is God? Wat is God?

uit: Ed. Hoornik

De vis, Amsterdam, Meulenhoff, 1962

Gedicht 0996: Mensen gebogen, een hand gaat haar gang

Woorden geschreven

Mensen gebogen,
een hand gaat haar gang,
glanzende ogen,
een hart dat ontvangt.

Woorden geschreven,
een wereld gezegd,
leven is leven,
een mens komt terecht.

Woorden die dragen,
een bodem die voedt,
zinnig je dagen,
een God die je hoedt.

Mensen gebogen,
een tafel hun hart,
woorden gewogen,
zoveel dat verwacht.

Woorden gevonden
als liefde en trouw-
twee die zich bonden:
jij mens, jij ja jou.

Licht op hun wegen,
gegrond hun bestaan,
mensen gezegend,
voorgoed klinkt hun naam.

Bij Spreuken 3:3

Hans Bouma

Gedicht 0997: De woorden voeren ons verwonderd mee

EINDE

De woorden voeren ons verwonderd mee
als schepen naar een onbekende zee,
als waren wij als kinderen op reis
naar een in glans verscholen paradijs.
Ouder en wijzer wordend varen wij
de wereld en haar razernij voorbij,
naar een voltooiing, maar die is er niet,
niet binnen in ons, niet in het verschiet.
Ons wacht alleen maar de ontluistering,
de schemering, de godsverduistering,
wanneer een mens tot zweet en wonden wordt,
de mond verdroogt, het bloed wordt uitgestort,
de handen hulpeloos worden uitgestrekt
en door het duister worden toegedekt,

en in de hersens door een dichte mist
de laatste dromen worden uitgewist.

Jan Willem Schulte Nordholt,

Gedicht 0998: Mensen weten het niet als zij ademen

De engel

Mensen weten het niet als zij ademen
dat ik treed
op de termiek van hun woorden,
klimmen kan op hun zin,
dat ik mijn bindingen slaak
aan de aarde en dans
als zij zuchten.

Soms voelt een aandachtige mij
voorbijgaan, een luchtstroom verraadt mij.

Soms is er iemand die bidt.
Wij doorkruisen samen de ruimte.

Maar meestal weten de mensen het niet
dat ik neerstort in lichtval
vloeibaar als water wordt
en zij mij kunnen betreden.

Maria de Groot

Gedicht 0999: Johannes die de rode mantel draagt

San Juan Evangelista

1.
Johannes die de rode mantel draagt
met zwier, je draagt het koningsrood van zon
en in je kelk verdrinkt het duivelsdier.
Ik wilde dat ik met je spreken kon.

Ik zou je vragen: onze dagen hier -

ondenkbaar in hun gratie, maar waarom
heerst onverbiddelijk de dood alom,
ondanks de kunstgreep die de leerling siert?

Je rechterhand omhelst de goudbokaal
waarin het ondier spartelt, deze slang
die werd gevangen in de gouden ring.

Je linkerhand spreekt sprakeloze taal:
de palm is open, vingers smal en lang
wijzen hoe diep het gif ten onder ging.

Berouwvol zijn. Omzien naar wie
niet meer gezien wordt. Gestaag
bij avond gaan ook als de dag
op te lichten zoekt. Onweersleerling,

zelf half in donker gehuld, half in licht,
zoals de luchten rondom je die zwaar
van vuur en regen gaan overstag
naar werelden, nu weer dicht.

Wat rest zijn je lippen die bedroefd
elkaar kussen, nu de andere mond
niet meer is, en je wangen verbleekt

en je twee handen die elkaar zoeken.
Wat overblijft is die niet bleef
en het terra van raadsels daar rond.

naar El Greco

Maria de Groot

Gedicht1000: Een joodse man van het jaar nul

EEN JOODSE MAN

I

Een joodse man van het jaar nul,
die amper drieëndertig jaren,
gestorven is voor onze schuld

toen wij nog Batavieren waren.

Ja, sterker nog, die eenmaal dood
en in een diepe rots geborgen
zou zijn verrezen levensgroot
met lijf en ziel een voorjaarsmorgen.

Die was gezien, gehoord, betast,
en toen ten hemel opgevaren
waar Hij regeert in eeuwigheid.

Die eens ons als een dief verrast
wie weet na hoeveel duizend jaren,
wie weet vannacht. Hij kent de tijd.

Oder treibt er selbst den Unfug?
Ach, das ware niedertrachtig.

Heinrich Heine

II

Wat is dat voor verhaal, die joodse man,
miraculeus geboren uit een maagd,
die onze schulden op zijn schouders draagt
als balken van een kruis, alsof dat kan?

En dan, waarom? Dat impliceert een God
die eerst ons schept en daarna ons verwijt
dat wij maar mensen zijn, en met de dood
ons straft, en dan weer niet, en dan ons lot
en alles wat de arme wereld lijdt
laadt op de rug van een verdoemde jood.

Jan Willem Schulte Nordholt

Gedicht 1001: Bomen hebben wortels

stamboom

Bomen hebben wortels
blad en tak en stam.
Bomen groeien langzaam
en hun weg is lang.

Hun wortels vinden voedsel
in de aarde, sap.
De stam geeft het door aan
vrucht en blad en tak.

Mensen hebben wortels
in 't verleden ver.
Vinden daar hun oorsprong
komen langzaam her.

Mensen geven leven
aan hun takken door.
Nieuwe mensen leven:
Zo gaat het steeds maar voort.

Bomen kunnen nimmer
zonder grond bestaan.
Raken ze ontworteld
't is snel met hen gedaan.

Mensen zijn als bomen
leven niet alléén.
Zonder grond en wortels
leeft geen mens, niet één.

gedicht 1002: Er kwam een schip

Het Graanschip

Voor Tom Naastepad (1921-1996)

'Zonder het Woord en de woorden
zijn Wij een volk dat in
duisternis wandelt' ("Op de dorsvloer")

Er kwam een schip
met zeven ruimten
zwaar van graan

hij ging aan boord
en schouwde elke

korrel aan

hij woog haar lang
aandachtig op zijn
grote hand

zij kiemden in
het zachte hart van
zijn verstand

de hete dag
de koude nacht bij
zon en maan

in eenzaamheid
zo toegewijd het
graan verstaan

zo was hij grond
en dorsvloer oven
van het brood

te eten gaf
hij leven in de
geestesdood

en altijd ging
hij naar het schip van
ver terug

en kwam weer thuis
de graanlast op de
hoge rug

totdat voor kort
de trouw van lezen
eindigde

de wereld die
niet hoort hem niet meer
pijnigde

het schip bad hij
dat het voor u nog
binnenloopt

dat gij het graan
weegt op uw hand heeft
hij verhoopt

er komt een schip
met zeven ruimten
zwaar van graan

het zaad dat door
uw woord te houden
lijf mag gaan

het vruchten mag
en rijpen rijzen
mag tot brood

dat goed en recht
mag winnen leven
op de dood

getrouw gaan naar
de haven wachten
op het graan

als gij daar staat
dan komt het schip en
legt het aan.

Herman Verbeek

Gedicht 1003: Je bent mijn warme aarde

je bent mijn warme aarde,
je bent mijn zwarte grond

Ik sta in jou
en groei en doe
van alles veel

of soms ook niets,
niets want dan wacht ik
nergens meer op,

niets want dan wil ik
minder dan niets,

besta alleen
in de verlichte lucht
en in de warme aarde,
donkere grond.

Hans Andreus

gedicht 1004: De oorlog wordt niet meer verklaard

Alle dagen

De oorlog wordt niet meer verklaard,
maar voortgezet. Het ongehoorde
is alledaags geworden. De held
houdt zich ver van oorlogen. De zwakke
wordt naar de frontlinies geschoven,
Het uniform van de dag is het geduld,
de onderscheiding de armzalige ster
van de hoop boven het hart.

Zij wordt verleend,
wanneer er niets meer gebeurt,
wanneer het trommelvuur verstomt,
wanneer de vijand onzichtbaar is geworden
en de schaduw van eeuwige bewapening
de hemel bedekt,

Zij wordt verleend
voor vaandelvlucht,
voor dapperheid ten overstaan van vrienden,
voor verraad van onwaardige geheimen
en minachting
van ieder bevel.

Ingeborg Bachmann

gedicht 1005: De dood is als een regenbui

De dood is als een regenbui

-plaatselijk-

de hemel blauw
en hier en daar
een wolk witgrijs

een plas op straat
geeft stil getuigenis
is echo
van een voorbij moment

hij valt als regen tussen ons in
doet zo zijn krachtig werk

wij blijven
- wachten -
weten niet

ons verdriet
zwelt tot een stormvloed aan

beukt met slagen
tegen ons hart

geen deur sterk genoeg
geen ziel te zwaar

een windvlaag neemt ons allen mee
totdat de stilte daalt

gedicht 1006: Wij wonen in het huis van de taal

Taalhuis

Wij wonen in het huis van de taal
wij leven van de woorden
zij zijn ons dagelijks brood.
- Wij worden gedragen door ons spreken
en wij zoeken partners voor een gesprek
zelfs God wordt in ons spreken betrokken
hoewel de stilte zijn handelsmerk is -

Wij maken ramen en deuren
gaan in en uit ons huis
- de wereld krijgt kleur -
herinnering en toekomst vallen samen
wij zien wat we reeds wisten
voortdurend zijn wij echo
van een spreken dat ouder is.
De taal geeft ons niet alleen wonen
ons leven hangt ervan af
want wat zouden dood en leven zijn
als wij er geen namen aan gaven
als wij hulpeloos stamelen
zonder houvast aan woorden
zonder horizon van verstaan
zonder afgrond als bedreiging aan onze voeten
zonder nacht en dag
zonder zien in lagen, en weten dat het altijd zo zal zijn?

gedicht 1007: Het bos dat ik niet meer zie

Afscheid

Het bos dat ik niet meer zie
is het bos dat ik in de aarde
van mijn geheugen bewaarde
met varens tot aan de knie.

Ik blijf wel de schoolknaap die
in schuilhoeken van geblaarte
onmetelijk moed vergaarde
en longen vol poëzie.

Ik ben om het even wie
maar ik adem mijn eigen aarde.

Anton van Wilderode

Gedicht 1008: En dan de dood

En dan

En dan de dood. Een amper ogenblik
(de leeggedronken beker valt aan scherven)
of een iangdurig lanyzaam henensterven
(de wortelstok geleidelijk losgewrikt)?

Zal het des nachts zijn zonder ander licht
dan wat de maan laat in de kleine ruiten,
misschien een morgen als het dag wordt buiten
of binst de weldaad van de schemering?

Zal het een najaar zijn in grijs en rood,
verrukkelijk een lentedag vol vlinders
of als het koud wordt en wanhopig winter?
En dan de dood, denk ik, en dan de dood.

Anton van Wilderode

Gedicht 1009: Vroegte. De kamer

OCHTEND

Vroegte. De kamer
slaat langzaam zijn ogen
op en ziet zijn eigen namen.
De dingen komen

weer naar ons
toe, elk met hun taak. De bloemen
in de vaas heten nog
bloem genoeg en

anders: geur
van vergaan, vergeefse begeerte
vroeger en straks ineens nu
te leven.

Toch kan het. Zon, spring hoger, sla vuur, longen
van licht, een tong
van vonken,

een mond geluk.
Hemelse lichthand, schrijf aan de grijze
optrekkend wand een

vrijgeleide,

zeg: de dag
is liefde, een liefde een nieuwe
aarde, een landschap
van vrienden,

getogen voortgaan
over een akkerpad. Blauwe
korenvelden wuiven beraad,
vertrouwen

ons vrij
de aarde toe, de hemel
zegt dankbaar: samenzijn
is leven.

O vroegte, - de zon
is nog licht, de kamer
spelt zichzelf en geeft ons
onze namen,

de zelfde
van gisteren, maar toch nieuw,
een ander afkomst, een andere verte.
een misschien van graniet.

Gabriel Smit

Gedicht 1010: Snel gesneden profiel

STADSGEZICHT

Snel gesneden profiel
Mannenkracht over de stad:
beton houdt glaswanden kaarsrecht
in evenwicht met
meeuwen.

Het groeit van staal en handen,
modder beneden, boven
een scherpgepunt perspectief:
dunne, strakke zwiepdraden

reiken naar een zilveren overkant
van wriemelend leven.

Mijn hand op de muur, - ik haal
dieper adem. Ook hier, ook hier.
Blad en bloem zijn niet
uw enige, eerste stem. Ik praat
tot in flats U na,
rode tegels, luchtkokers,
tv, tv, ik sta
overal tussen woorden.

Soms dichterbij, soms plotseling
verder, het hart moet een omweg maken,
en waarom niet? Het vindt
waar het zoekt, genade
is altijd begin.

Ook hier, -cement. Zijn schelpen
U minder dan zee? Is mijn hand
op de ijzeren leuning nu verder
van U vandaan?

Ik zing een nieuw lied
voor U:
beton houdt glaswanden hemelrecht
in evenwicht met leven.

Gabriel Smit

Gedicht 1011: In de wand van dit gedicht

"Zingend en zonder herinnering
Ging ik uit het eerste land vandaan".

Martinus Nijhoff

In de wand van dit gedicht
staat mijn skelet gebrand;
en mijn hersenen gegrift,
dood, maar in muziekschrift.

Hier ben ik,

als door sterren gezakt,
met wat de wind over mij waait;
dieren springen over mijn abstrakt.

dit is alles, en daarom alles
zonder meer;
langzaam wordt het mij verwant;
zie, ik schrijf nog gesteent neer,
maar het wordt mijn vaderland.

Ik weet niet beter
of met mijn haar groei ik vast
aan de wind, aether
van een lege engel.

ik weet niet beter
of ik kan niet vliegen.

dit doen de lijsters al,
achter het regenen
dat turquoise is
en van adem.

Ik heb zwijgen,
de vogels hebben bloeden,
de vogels hebben hijgen,
zij hebben grote golven.

ik heb zwijgen,
de stenen hebben kwetsuren,
de stenen teren op de dood
die in hen blijft duren.

ik heb hun denken,
hun diepst, hermetisch lood.

De stilte naar binnen
staan namen
in het steen

dieper nog dieper
roest een engel
die in het daglicht
niet scheen

verder is niemand gegaan

de stilte naar binnen
komt men laveloos
aan de achterkant
van het bestaan.

Diep in ons bloed
staat het skelet,
het broze, dat ons
bezet en stil maakt.

wij zijn over onszelf
met onze adem
van streek geraakt,
en buiten alle wanen.

diep in het niets
staan gigantische manen,
varens van donker -
alleen wij zijn er iets.

Het is weer avond;
het is weer licht
in de vitrine van maan en zee;
de dieren die doorschemeren
door mijn denken zijn
op trek naar nieuw gebied.

de hemel is volstrekt;
ik droom in de dierenriem
van mijn gedachten, gewekt
door de bloedstorting
van een lied.

Was het licht maar van licht,
de vogel van vogel,
de hemel van hemel gemaakt,
en het steen van steen.

ik zou het een
na het ander gezicht,
mijn adem en ook de luchten
losweken van het gedicht.

Dit kan niet lang meer
duren:
wij huilen langs woorden
of bloeden er langs.

wij zijn kleine gestoorden
van nature;
de dingen staan buiten,
stil, op andere aren.

Dood is
een weg die ons afluistert,
waarlangs wij engelen aan ballonnen
oplaten -

waar waaien zij heen?

zij komen neer achter ons denken,
tussen bewusteloos steen;
zie, achter in de gehoorgangen
van ons verlangen;
men ziet nog even zee.

Swidbert

Gedicht 1012: Een gele spirea wuift van ver

LES BELLES COULEURS DE VELOURS

SUITE VOOR TWEE FANS

Aan Ineke Junschleger en Edm. Scheffers
Maastricht 1963.

I JAUNE SPIRÉE

Een gele spirea wuift van ver
en buigt naar bevriende insecten.
Zij doet dat niet voor een grote ster
onder de bloemen-intellecten.
Zij volbrengt wat haar de Zon doet doen
met haar geel in de gelen en in het groen.
Zij moet in de zoele wind zo schetsen,

tot haar insecten haar komen etsen.
Een innig ontwerper van goed fluweel
vindt inspiratie in haar nobel geel.

II TOPAZE

Er is een sfeer, een samenspel van wazen,
als in een bloeitijd van edele vazen,
die staan in hun doorschijnen gloed
met al de tinten van topazen
te pronken in zachtgele overvloed.
Wie eenzaam is en wie zich kan vergissen
in de zin van schemeringen en duisternissen
kan dit gesluierde fluweel
soms horen zingen in zijn clavecymbelend geel.

III LAURIER ROSE

Over dat woord Laurier gloeit een donkere vlek
en al dat rose laat dat niet meer vergassen.
Gas van muziek gemengd met middelbassen
tot een geheel, waar ik mijn lege arm naar strek.
Hen ik dat diepe woord ooit in fluweel gezien?
En is dat in herinnering nog zo nodig?
Al zijn herinneringen zelden overbodig,
ik heb gediend in dit geval en nog, ik dien!

IV ROSIŠRE

Rosišre is geen kleur poppenvlees,
dat nooit door licht en lucht en vocht verging.
Het blijft een belofte en is geen wees,
zo waar ik P.K. ben en kleuren zing.
Bezongen kleuren wieg ik op mijn handen
en denk daarbij aan hun speciale bloed
met soms een sprookje van hun lustre-randen
en fraai fluweel op een moderne dameshoed!

V ORANGE GIROLLE

't Is een van die kleuren van: kom naar binnen

en neem plaats naast mijn bureau!
Ik kan me wel niet goed bezinnen,
ik zag je meer en ook anders dan zo.
Je hedendaagse lippen zag ik bezig
aan mening oud kort verhaal,
dat altijd was rechtvaardig, nooit afwezig
en nergens onaanhoorbaar en fataal.
Het was iets luchtigs-ernstigs met gebarenspeel
en als zij ging, speet mij steeds haar vaarwel.

VI CORAIL

Het is een lichte last corail dragen.
De zon heeft geen bezwaar.
Het is een hymne aan haar beste dagen
en draagt zich met zwart haar.
Al mag dat haar niet al te lang zo zijn,
vooral niet met een donkerblauwe schijn,
het blijft in de tekening een magnifiek contrast
en bij de zonnedruk een lichte last.

VII PÉTUNIA

Een purperkleur om een vlinder te begraven
en zakelijk-bedroefd statig te dragen,
niet naar een groot ijk, neen, naar een kleine enclave,
waar muguettes treurig: wat is er? vragen.
Dan komen in de bloeitop alle meisjes
met hun pinkjes de klokjes strelen
en zingen een suite regionale wijsjes.
Waarover?
Over het weer van de dag en de nieuwste fluwelen!

VIII ROUGE POMPÉIEN

Vóór Pompéi kon het niet bestaan,
het was een sfeer, die toen kwam aan
en in de lijnen van de mens, vooral in die van de vrouw
muziek werd met het mediterrane blauw.
Zó werden die lichamen nog niet geopenbaard,
zó zijn ze in de verbeelding nog aan 't zwerven
als praktische putti's, die in hun speelse vaart

met rouge pompéien hun kinderwagen verven.

IX BOURGOGNE

Een meisje uit een oude schilderij,
gedrapeerd in de plooiennood van deze tijd,
komt in de avond nog aan mijn raam voorbij.
Zij stapt, ik tel in al de overheid
van jaren, die mij zijn geschonken,
haar pasjes op, zij zijn zo vlug en veel.
Zij is de titulaire van het rood fluweel
Bourgogne. Ik schouw de laatste avondvonken.
Was ik nu ook zo jong en met haar dronken!

X COQUELICOT

Een kleur, om iets zingends bij te zeggen,
drapeert een kleine subtiele schoot.
Om over mijn ogen te leggen,
is zij te brandend rood.
Ik verlang nu een kleur om bij te zwijgen
en niet een om er bij te hijgen.
Daar wiegt weer de bekoring van het coquelicot,
koren en blauwe zomerwind verlangen dat zo.

XI CLAIRET

De lippen van Klein- en Groot-Maastricht
trillen even boven vele fluwelen,
die onder het intelligente gezicht
van de draagsters mijn tijd verdelen.
Er zijn er wel in roden hard en zacht,
er zijn er voor de dag en voor de nacht.
En het mag wel eens een wijnkleur zijn,
elegant gevoerd met avond-zonneschijn.

XII GRENADIER

Toen de jonge vrouwen werden gekleed in fruit
en zij dit de jonge mannen lieten zien,
trokken deze hun heldenfluit

en speelden het 'Air van Grenadier en Grenadine'.
Eigenlijk moesten zij Grenadine en Grenadier spelen
ter ere van de meisjes en de gekozen fluwelen.
Zij bleven liever in de contramine.
De jeugd weet te wel wat en hoe zij doet,
al luisterend naar het juist gedoseerde bloed.

XIII CARNATION

Vleeskleur, grootmoeder van alle kleuren,
die het theater van ons lichaam bespelen.
In elk land was vleeskleur toch de mode,
ook in de Verenigde Staten van de Fluwelen.
Bij nationaal en internationaal gebeuren
hadden de époques vaak een kleur van node.
Carnation is steeds van alle tijden.
Zij stuwt onmiddellijk naar het licht
van de zon en duldt geen tussenbeide.
Zij is de naaste kleur voor tuin en weide,
verklaart met haar gebarentaal het weerbericht.
Het weerbericht, die coupe van elk fluweel
om elk foundationerend onderdeel.

XIV GLYCINE

Komt een corail plots voor de Grote Poort
van 's levens spel in overglanzend soort,
dan wijken de glycinen tot de muur
en worden in de schaduw hun neutraal azuur.
Alleen bedaagden hebben soms verlangen
naar deze kleur met weduwen verwant
in de opgang naar de wandelgangen
van het benevelde verstand.
Er blijven echter roerende dingen in die tint,
vooral wanneer een pop een weesje vindt.

XV OUTREMER

Aan de kim ligt soms een donkerblauwe lijn.
Een nichtje van cobalt? Een neef van ultramarijn?
Niets te familie! Er wordt een kleur ontmoet,
als aan een jurk, als op een hoed.

Die diepe kleur omsluit eerst vaag de diepe ziel.
Dat is nog wel wat vroeg
en een profiel
bevalligheid lijkt nu toch goed genoeg.
Soms zijn die bevalligheden met hun tweeën.
Heten zij dan niet Ineke en Edmée? En
dicht ik dan niet: ja! ik rijm niet: neen!
Want zij zijn het hun tweeën en ik ben maar alleen!

XVI PORCELAINE

Ik had eens een porceleine vriendin.
Er klopte wel een klein hartje in
met korte klankrijke stroken.
Ik heb die niet meer en ik begin
nooit meer met een porceleine vriendin;
die is te gauw gebroken.

XVII TURQUOISE ANGÉLIQUE

Kleuren met de glansen van waardebonden,
kleuren om in te zonnen,
doch er is maar één turquoise angélique,
concurrerend met het luchtblauw en met muziek.
Als zulk een turkoois niet stil wil zijn
en in de zon verschuift haar hijgende lijn
om de zoveel minuten en seconden,
dan wordt de dichter mogelijk boos
en brult: Turkoois, angelieke roos,
onrustige bezonde!
Weet, ik dicht en dat ik de zomer ruik,
leg je ook eens op je kleine, gave buik!

XVIII TURQUOISE D'ISTAMBOUL

Ben ik wel een Turkoois door Istamboul verkocht?
Alle Turkooizen komen uit Turkije,
behalve dan het éne, dat vermocht
mij zo te boeien als muziek van danserijen.
Haar mondje was niet eens Turkoois, wel een Rood Tweek,
daar zeiden ze en zong ze geestige dingen mee.
Ook in fluweel en soms wel héél profaan

over het reliëf van haar bestaan.
Charmant in alle blauw, ook op dat dak,
als zij haar lichaam met de zon besprak.

XIX PISTACHE

Met een gezicht van fijne zeep te zijn
en dan te wandelen langs het water
vol goudvissen in maastrichtse zonneschijn,
de kinderen van de kinderen komen later.
Zij denken nu niet aan fluweel, wel aan contact
van zulke kleur in zulke periode.
Zij voelen dat pistache wel iets verzwakt
tussen de botsingen van geel en rose roden.
En als een meisje zinspeelt op oranje,
roepen de jongens: Pure kleur! Matador-Spanje!
Al is een kleur er even goed soms zacht te zijn
en niet een Groot-Iberia in het klein!

XX ESPÉRANCE

Wie hoopt, gaat nog naar school
en alle espérances trippelen in een rij.
Voorop de zon, zij speels eerste viool,
zo zij dat steeds doet na het eind van Mei.
De espérances kijken elkander aan,
wier groen fluwelen jurk het mooist zou staan.
Meisjes, let op, te lang maf men niet hopen!
Het groene hart moet men intijds verkopen.
En letten op de instructies van de Zon,
en, later niet te treuren om wat anders kon.
Espérance-girls hebben groene kuitén,
daar kunnen virtuozen over fluiten.
Dit is het slot van al wat mij bewoog,
bij het dichten van deze Fluwelen Regenboog!

Pierre Kemp

Gedicht 1013: Laat mij, o God, een boom zijn

EEN BOOM IN DE WIND

Laat mij, o God, een boom zijn in uw tuin:
de wortels in de aarde, maar de takken
omhoog, om zo de hemel vast te pakken,
en recht de stam, en bloemen in de kruin.

Laat mij een schaduw en een schuilplaats zijn,
en laat mij récht staan, als uw stormen loeien.
Laat, Heer, mij langzaam naar uw hemel groeien,
en laat mij wuiven in uw zonneschijn.

Ik bid U ook, Heer, dat Gij vruchten vindt
wanneer de tijd van oogsten is gekomen;
Uw levenssappen moeten door mij stromen -
Laat mij een boom zijn, ruisend in uw wind!

Nel Benschop

Een boom in de wind, Kok - Kampen

Gedicht 1014: Hij was een wijze oude man

DE OUDE MAN

Hij was een wijze oude man
en mild in spreken en in hand'len,
hij mocht, als Henoch, met God wand'len
totdat zijn Heer hem bij zich nam.

Hij was een man, die metterdaad
God wilde dienen in zijn leven;
hem werd de heerlijkheid gegeven
die voor Gods kind te wachten staat.

Daarom is er, naast het gemis
van hem, die nu werd weggenomen
die blijde zekerheid gekomen
dat hij in 't Rijk van Vrede is.

Nel Benschop:

De vogel van 't Woord, Kok - Kampen.

Gedicht 1015: Heer geef ons alstublieft

Heer geef ons alstublieft een beetje licht,
Want donker is de nacht en loodzwaar zijn gewicht
hij, die wij liefhadden, sloot zijn ogen dicht.

Heer, wij zouden willen vluchten uit het hier en nu,
want alles lijkt zo zinloos, klinkt zo cru
en wie wij liefhadden is voorgoed bij U.

Zegt U nu: Zet je voeten in mijn spoor,
Ik zal jullie ondersteunen, vecht toch door,
want wie je liefhad ging je enkel voor....

Nel Benschop

Gedicht 1016: Mijn God, waarom laat Gij juist

DE LAATSTE VIJAND

Mijn God, waarom laat Gij juist dje mens sterven
die nog zoveel voor U had willen doen?
Waarom laat Gij uw mes geen dor hout kerven
inplaats van hout dat levend is en groen?
Waarom laat Gij uw naam vervloeken en bevleken
en smoort de stem, die U bezingen zou?
Waarom moest d'aarde juist d...t lichaam dekken
dat nog zo veel voor U verrichten wou?
Waarom dooft Gij de vlam die helder brandde
en spaart het licht, dat nauwelijks schijnsel geeft?
Waarom verlamt Gij krachtig-sterke handen
en spaart de slappe hand, die beeft?
Waarom mijn God? Ik kan geen antwoord vinden,
Uw raadselen zijn mij te hoog, te diep....
of weent Gij met ons, als met uw beminden
bij 't graf van Lazarus, uw vriend, die sliep?

Nel Benschop

De vogel van het woord, Kok - Kampen.

Gedicht 1017: Grijs-blauwe ogen: zomerlucht

PORTRET (moeder)

Grijs-blauwe ogen: zomerlucht met regenwolken;
de mond vol wilskracht, toch gevoelig, zacht;
de houding luist'rend, of ze op iets wacht,
en handen die de ernst, het doorzetten vertolken.

Scherp in haar oordeel: woorden die als dolken
toestoten, waar ze ongerechtigheid vermoedt,
scherp onderscheidend tussen kwaad en goed,
bruisend van energie, als water bruist in kolken.

Wonderlijk mengelmoes van zachtheid, hardheid, kracht,
altijd een ander beter dan zichzelf achtend,
altijd bereid tot geven, maar ook veel verwachtend
van liefde, sympathie. De moeder die haar zonen,
haar man, haar vrienden, metterdaad wil tonen
hoe overleg en wijsheid sterker is dan macht.

Nel Benschop

De vogel van het woord, Kok - Kampen.

Gedicht 1018: Kind, ga met God het smalle, donk're pad

DE DONKERE WEG (bij de dood van een kind)

Kind, ga met God het smalle, donk're pad
waarop wij je niet kunnen vergezellen;
wij kunnen je alleen steeds weer vertellen
hoe wij je altijd hebben liefgehad.

Kind, strek je zwakke handen naar God uit:
wij zijn onmachtig om je vast te houden,
want om je heen is reeds de stervenskoude,
is reeds het stil-vallen van elk geluid.

Kind, weet dat ons gebed steeds om je is;
maar innerlijk zijn wij uiteengereten;
want eindeloos verdrietig is het weten

dat soms de grootste liefde macht'loos is....

Nel Benschop

De vogel van het woord, Kok -Kampen.

Gedicht 1019: Ik heb je vaak alleen gelaten

TE LAAT

Ik heb je vaak alleen gelaten
wanneer ik je niet troosten kon;
ik heb zo dikwijls zitten praten
wanneer ik beter zwijgen kon;
ik heb je niet de steun gegeven
die je van mij verwachten kon;
ik leefde zó mijn eigen leven
dat ik je zelfs vergeten kon.
En nu God je heeft weggenomen
omdat Hij je gebruiken kon,
nu wilde ik, dat je wéér kon komen,
dat ik je nog eens zeggen kon
hoe schuldig ik me soms kan voelen
omdat ik niet deed wat ik kon,
omdat ik niet, naar Gods bedoelen
wat van Zijn vreugd verspreiden kon.
Maar wat voorbij is, kan ik niet ontlopen,
hoe vurig ik ook wou, dat 't kòn;
en daarom blijf ik hierop hopen:
dat Christus deed, wat ik niet kon.

Nel Benschop

De Vogel van het woord, Kok - Kampen.

Gedicht 1020: Nu alleen maar: 'Amen' zeggen,

AMEN

Nu alleen maar: 'Amen' zeggen,
al is 't met gebroken stem;

dan je hand in Gods hand leggen
en op weg gaan, achter Hem.

Nu alleen maar blijven hopen
in het voetspoor van je Heer;
blijven strijden, blijven hopen,
wachtend op zijn wederkeer.

Nu alleen zijn woord vertrouwen:
'Altijd zal Ik met je zijn;'
Als een kind je handen vouwen,
Zijn getuige willen zijn.

Al je twijfel af te leggen
en alleen maar: 'Amen' zeggen.

Nel Benschop

Geloof je dat nog, Kok - Kampen.

Gedicht 1021: God heeft u van mij afgeëist,

God heeft u van mij afgeëist,
en nu de tedere avond grijst,
buig ik, niet meer vermetel,
bij uwe lege zetel.

Hoe zal ik zeggen, ziek van leed:
'Hij doe, al schijnt het nog zo wreed,
wat goed is in Zijn ogen,
Zijn recht is vol mededogen.'

O dit, dat Hij zijn kinderen slaat,
en plotseling in hun midden staat
om 't liefste weg te rukken!

En duidelijk hoor 'k mij gezegd:
'Kind ik heb veilig weggelegd,
wat anders viel in stukken.'

Willen de Mérode:

Gedicht 1022: Bleek geworden is mijn levenslust

Avondtijd

Bleek geworden is mijn levenslust...
ik viel zo eenzaam op de aarde
van waar ik kwam, heeft nooit een mens geweten,
alleen jij, opdat ik verenigd eens met jou zal zijn.

Ik ben door inhammen ver omgeven,
en elk ding ervaar ik in het schuim.
De mens, die mij als vijand tegemoet treedt, vervalt!
En ik weet slechts van hem in dromen.

En zo beleef ik de schepping van deze wereld,
op aarde reeds ontkomen aan haar schaal.
En jij de ster die hoog uit de hemel valt
begraaft zich diep in het dal van mijn hart.

De avondtijd verdonkert sterk mijn bloed -
dooradert vol kwellingen mijn vermoeide ziel.
Naakt stijgt ze weer uit de voorwereldlijke vloed
is angstig, dat ze lichamelijk hier op aarde zou ontbreken.

En wat de dag nog voordat hij ontwaakt,
verzuimde morgenroodachtig te beleven,
reikt hem het droomende beeldenspel der nacht
in enkel kleurrijke weefsels.

Verre handen brengen mij naar huis
uit gele sikkels een vroom boeket.
De wijzer wandelt langzaam om het cijferblad
de zonnewijzer, die goud van mijn leven had.

Zij gloeit door het kloppen bewaakt
en luidt tussen nacht en middernacht...
Daar wij ons zagen in het raadselachtige uur -
jouw mond bloeit duizendschoon op mijn mond.

Al mijn levenslust vervloei
in het donkere gewaad met de avondtijd.
Ik zocht zonder ophouden een hemel waar...
Alleen in de openbaring is de weg tot hem niet ver.

Gedicht 1023 Als de tienduizend gerechten voor God aantreden

Jij en Ik

Als de tienduizend gerechten voor God aantreden,
deze tienduizend gerechten, door wie elke aeon bestaat,
waarom zijn wij dan niet onder hen, jij en ik?
Was onze tijd toch overvol met het boze
en verlangde een goed gewicht.
Zal de weegschaal blijven zweven, als wij ontbreken
jij en ik?

Makkelijker was het, te vallen in deze dagen, zo zeggen jullie,
makkelijker dan in de tijden van de herders, van Abel en Kain,
makkelijker dan in de tijden, toen wijde bossen nog rookten en woestijnen
brandden
in eenzaamheid
en mens en mens zich vrolijk groetten,
blij, een gezicht te zien, dat het op het zijne leek.

Afgunst baart engte, en ellende vraagt niet naar prijs en verdoemenis.
Maar was het boze niet op de weg, om ons te wekken?
Schreeuwde op de straten niet luid het lot van duizenden,
de verdrevenen, schreeuwde niet het lot van de hongerigen en de onteerden
luid in ons hart en luider dan in de dagen van de herders,
maar het hart, ons hart, bleef stom?

Alleen lauw waren wij. Zelfs nog niet slecht. Traag alleen en onrechtvaardig.
Daar
om spuwt hij ons uit, wij die geen medelijden kenden,
geen gerechtigheid voor de vervolgden,
hem niet zagen in het bedelaarskleed met de magere heupen
en toch zo gelijkend op het beeld van de gemartelde in de kapellen,
voor wie jij, brassende boer, de knie buigt.

Waarom zijn wij niet in de scharen die zwijgend voor de Heer verschijnen,
die de weegschaal in evenwicht houden, de toorn verstrooien,
jij en ik?
Zie, hun ogen branden op ons. Wij waren geroepen
en vergaten de roep. Gewogen wordt er. En de schalen, o wee, ze zwenken.
Enkel tienduizend houden ze zwevend. Twee ontbreken: jij en ik.
Zal de weegschaal zinken, omdat twee vandaag verzaakten, wij beiden,

jij en ik?

Gedicht 1024: Zwervende mensen, vreemden, ontheemden

Van Abrahams geslacht

Zwervende mensen, vreemden, ontheemden,
harten onrustig van eeuwigheid
zoeken oase, bron, levend water,
weg uit die doem van onvruchtbaarheid.

Harten vol honger, zoekende mensen,
slepende jaren, levenswoestijn,
angstige vragen: Zal levend brood mij
iedere dag weer gegeven zijn?

In onze harten flarden gedachten,
levende woorden in ons gezaaid:
Planten in droefheid, oogsten in vreugde,
onkruid verbranden, tarwe gemaaid.

Gedicht 1025: Zeven maal

De gestorvene

Zeven maal om de aarde te gaan,
als het zou moeten op handen en voeten;
zeven maal, om die éne te groeten
die daar lachend te wachten zou staan.
Zeven maal om de aarde te gaan.

Zeven maal over de zeeën te gaan;
schraal in de kleren, wat zou het mij deren
kon uit de dood ik die éne doen keren.
Zeven maal over de zeeën te gaan
zeven maal, om met zijn tweeën te staan.

Ida Gerhardt

Gedicht 1026: Zoveel soorten van verdriet

'Sotto voce'

Zoveel soorten van verdriet,
ik noem ze niet.
Maar één, het afstand doen en scheiden.
En niet het snijden doet zo'n pijn,
maar het afgesneden zijn.

Nog is het mooi, 't geraamte van een blad,
vlinderlicht rustend op de aarde,
alleen nog maar zijn wezen waard.
Maar tussen de aderen van het lijden
niets meer om u mee te verblijden:
mazen van uw afwezigheid
bijeengehouden door wat pijn
en groter wordend met de tijd.

Arm en beschaamd zo arm te zijn.

Vasalis

Gedicht 1027: Zoek niet naar mijn graf,

Zoek niet naar mijn graf
vraag me niet wie ik ben
en of jij mij gekend hebt.
De idealen die ik had
blijven ook zonder mij bestaan.
Ik ben dood, maar leef voort
in de idealen die ik had.
En de anderen die blijven strijden
zullen nieuwe rozen doen bloeien.
Wanneer je daarover spreekt, spreek je over mij.

Zoek niet naar mijn graf,
want dat zul je niet vinden.
Mijn handen zijn nu de handen
van anderen die strijden.
Mijn stem roept in andere stemmen,
mijn droom leeft voort bij anderen.
En weet dat ik pas sterf

als jullie de moed opgeven.
Want ieder die in de strijd valt,
leeft voort in zijn vrienden.

Gedicht 1028: Er zijn dingen, die alleen het oppervlak beroeren

"Er zijn"

Er zijn dingen, die alleen het oppervlak beroeren,
daaronder blijft de ziel gelijk en blinkt
zoals een vijver waarop blaadren varen,
of als een kinderoog onder verwaaide haren.
Men zingt en luistert hoe het klinkt.

Maar er zijn soorten van verdriet,
die iets veranderen aan het lied.
Men wordt bespannen met heel andre snaren
en wie het niet ervoer, die weet het niet.
O kindje met je zachte witte vingren
en met de blauwe aadren aan je kleine slaap,
die zich als heilige rivieren slingren.
Slaap mijn kindje, slaap.

Vasalis

Gedicht 1029: 'In de oudste lagen'

In de oudste lagen van mijn ziel,
waar hij van stenen is gemaakt,
bloeit als een gaaf, ontkleurd fossiel
de stenen bloemen van uw gelaat.

Ik kan mij niet van uw bevrijden,
er bloeit niets in mijn steen dan gij.
De oude weelden zijn voorbij
maar niets kan mij meer van u scheiden.

Vasalis

Gedicht 1030: Achtergelaten in een onbewoonbare wereld

ACHTERGELATEN

in een onbewoonbare wereld
rinkelend van kleuren
en geluiden
war de dag te licht is
en geen nacht donker genoeg
om het verborgen tumult
te bedaren.

In alle straten, alle kamers
blijf ik je zoeken.
Tussen ontelbare mensen
vind ik je
nergens.

Verlos mij
uit dit luchtledig.
Laat mij toe tot de aarde
die je bedekt.
Dicht bij je wil ik slapen
en tot stof vergaan.

Hanny Michaelis

Gedicht 1031: Onder water grif ik je naam

Onder water
grif ik je naam
in de granieten bedding
van mijn stroomgebied.

Tussen de wieren
van het verleden
flitsen pijlsnelle vissen
als mensen voorbij.

Alleen in de diepte
mag ik je voortaan ontmoeten:
mijn warme tegenstroom,
mijn lief.

Het staat vast
dat je dood bent.
Maar wat is dood?

Hanny Michaelis

Gedicht 1032: Kokhalzend wakker worden

Kokhalzend wakker worden
tussen de gestolde feiten
van gisteren en eergisteren.

Opstaan, het licht trotseren.
Onder het oorverdovend
carillon van herinneringen
optornen tegen een geheugen
dat geen duimbreed wijkt.

Lachen, praten, overmoedig
denken dat het zo wel gaat.
Merken dat men zich vergist
ook hierin. Heel het treiterend bedrijf
van deze dag en alle volgende
in vier woorden samengebald:
iemand is niet gekomen.

Hanny Michaelis

Gedicht 1033: Als straks het rouwrumoer

Als straks het rouwrumoer
rondom jou is verstomd
de stoet voorbij is
de schuifelende voeten

voel ik dat er een diepe stilte komt
en in die stilte zal ik je opnieuw ontmoeten

en telkens weer zal ik je tegenkomen

we zeggen veel te gauw:

het is voorbij

hij heeft alleen je lichaam weggenomen
niet wie je was en ook niet wat je zei

ik zal nog altijd grapjes met je maken
we zullen samen door het
stille landschap gaan

nu je mijn handen niet meer aan kunt raken
raak je mijn hart nog duidelijker aan.

Gedicht 1034: De dood heeft vele gezichten.

Dood heeft vele gezichten.
Een voor hem die sterft
en een voor elk van hen
die achterblijven.

Er is een milde dood
die barmhartig is en goed.
Er is een harde, wrede dood,
die leegte achterlaat
en pijn en tranen.

Maar altijd is de dood
barmhartig, mild of wreed
voor hem die sterft
en voor elk van hen
die achterblijven
'n breekpunt,
'n keerpunt soms.

Gedicht 1035: Laten wij geen ogenblik bederven

Aan een vriend

Ach, laten wij geen ogenblik bederven
voor wie van ons het eerst zal moeten sterven,
en laten wij ook nimmer praten

van alles wat wij huichelden en haatten.
Zolang een vlerkgespreide leeuwerik blijft zingen
vergeeft God ons al wat wij beginnen,
zolang wij kersebomen zacht in bloei zien staan
dan hebben we nog niemand kwaad gedaan.
Ach, laten wij het leed dat mens ons deed, vergeten,
God zal het allemaal wel weten,
en laten wij geen ogenblik bederven
voor wie van ons het eerst zal moeten sterven.

Leo Vroman

Gedicht 1036: Velen vinden troosten moeilijk

Troost

Velen vinden troosten moeilijk.
Ze denken vaak dat ze veel moeten doen
om te troosten, veel zeggen,
de ander er overheen beuren.

Echte troost is eenvoudig:
enkel een hand, enkel een gebaar,
een enkel woord misschien.

Iemand bij wie je jezelf mag zijn;
iemand die bij je blijft.

Iemand die er voor jou wil zijn
zoals je nu bent.

Gedicht 1037: Alles zal anders zijn

Hierna zal alles anders zijn,
nu jij voorgoed bent heengegaan.
Maar altijd zul jij bij mij blijven,
hoog zal je naam geschreven staan.

Hoog in mijn leven, diep in mijn dromen,
in wolken die je Naam uitschrijven,
in zonlicht dat men stralenbaan

jouw schaduw schildert tussen bomen.

Maar ook zal alles anders zijn
als ik voorgoed ben heengegaan
en winden onze Namen noemen:
dan zal ik je zoenen, zal ik je zoenen.

Gedicht 1038: Wachten moet ik in het donker, licht verwachten

Als ik op de hoogte kom

Wachten moet ik in het donker
licht verwachten van omhoog
met een God verbonden leven
die nog nooit een mens bedroog
zal ik wachten
zal ik hopen
zal ik weggaan?
'mens waar ben je'
zal ik horen
tot ik op de hoogte kom.

Vragen moet ik om een teken
dat mijn leven gaande houdt
afzien van de dag van morgen
lachen om mijn zelfbehoud
zal ik vragen
zal ik wachten
zal ik hopen
zal ik weggaan?
'mens waar ben je'
zal ik horen
tot ik op de hoogte kom.

Geven moet ik heel mijn leven
zelfs wat mij het liefste is
trouw zijn aan de stem van binnen
mij verliezen in gemis
zal ik geven
zal ik vragen
zal ik wachten
zal ik hopen
zal ik weggaan?

'mens hier ben ik'
zal ik horen
als ik op de hoogte kom.

Op de hoogte zal ik komen
tot het einde zal ik gaan
waar ik dood, tot mens geboren
oog in oog met God zal staan
zal ik komen
zal ik geven
zal ik vragen
zal ik wachten
zal ik weggaan?
'mens hier ben ik'
zal ik horen
als ik op de hoogte kom.

Gedicht 1039: Als je van me houdt, huil niet.

Als je van me houdt

Als je van me houdt, huil niet.
Als je het ondoorgroendelijke mysterie van de hemel
waar ik me bevind zou kennen,
zou je nooit om me huilen.
We hielden voor eeuwig van elkaar in het leven,
maar alles was toen vluchtig en beperkt.
Denk aan deze prachtige plek waar er geen dood is
en waar ik vlak bij de onuitputtelijke bron
van geluk en liefde ben.
Als je echt van me houdt, huil dan niet meer om mij.
In ben in vrede.

Gedicht een Mexicaanse presidentskandidaat, enkele uren voordat hij werd
vermoord 23 maart 1994)

Gedicht 1040: Je liefde zal je dood overleven

Liefde overleeft de dood

Je liefde zal je dood overleven

Ze blijft onder de mensen aanwezig
ook als je al lang gestorven bent.
Jijzelf wordt in je sterven
opgenomen in het geheim van Gods liefde.

Gelovig sterven is afscheid nemen
van de tijd, niet van het leven.
Gelovig sterven is het ene mysterie
verlaten om het andere in te gaan.
't Is op het woord van Jezus
de hoop verwisselen voor zekerheid
dat God liefde is.

Gedicht 1041: De mensen van voorbij, ze blijven met ons leven

De mensen van voorbij

De mensen van voorbij,
ze blijven met ons leven.
De mensen van voorbij,
ze zijn met ons verweven
in liefde, in verhalen,
die wij zo graag herhalen,
in bloemen, geuren, in een lied,
dat opklinkt uit verdriet.

De mensen van voorbij,
zij worden niet vergeten.
De mensen van voorbij,
zijn in een ander weten.
Bij God mogen ze wonen;
daar waar géén pijn kan komen.
De mensen van voorbij
zijn in het licht, zijn vrij!

Alice Nahon

Gedicht 1042: De bomen langs de singel

De bomen langs de singel
staan ingetogen stil

geborgen in hun eigen wezen
ze lezen in hun spiegelbeeld
dat in het water staat geschreven:
oeroud is het verhaal
van sterven en weer leven

het beeld verrimpelt
door het vallend blad
symbool van afscheid nemen

behoedzaam lees ik mee
en zie verrast
de knoppen reeds gespeld -
verlicht weet ik:
als straks de winter
dood en leegte preekt
wil ik hieraan blijven denken
aan de knoppen
die reeds zijn gespeld.

Oeke Kruytthof

Gedicht 1043: Je bent gedragen

Gedicht voor ons kind

Je bent gedragen om verlost te worden Je hebt veel te vragen.
gekomen om te gaan
de streng die je bond
aan het lichaam van je moeder
moest verbroken worden
om je te laten leven.

Dit mogen wij nooit vergeten:
je bent geen bezit.
Wij hebben jou niet
jij hebt ons,
om je te leiden
te beschermen
te bewaren voor angst
om Je zeggen
dat we niet bang zijn
als het onweert

en met je te zingen in de nacht.

We zijn toeschouwers
aan de rand van je leven
we mogen je gadeslaan
terwijl je speelt
en naar je lachen
terwijl je verloren bent
in wat je ziet en doet

We zien je langzaam worden
wat je bent
we houden de weg open
naar je geluk
en trachten te verhinderen
dat je wordt
wat je niet zijn kunt.

Als je naar God vraagt
vertellen we van het leven
vraag je waar je vandaan komt
dan zullen wij zeggen:
uit de wereld der liefde.

Je mag ons eenmaal verlaten
je bent er om dat te doen
je mag je heengaan voleindigeeen.
Al wat wy voor je deden is vo
Je moet ons niet worden.
Je moet jezelf worden.
Je moet worden waarheen je
je eigen wonder.

Wij hopen voor je
altijd
je verschijnt in onze gebeden.

We hopen dat je blij zult worden
levend in de schepping
man en vrouw
wandeland in licht
van vergeving
en wachtend op het Rijk

Je mag gaan

Je zult het.
Het is een gebod
een belofte.
Ga heen in vrede

Gedicht 1044: Ga niet naar anderen

Kwade dagen

Ga niet naar anderen als dpt leed u slaat
dat de mens kromt, of als een wig hem splijt:
ga niet naar anderen: raak uw kracht niet kwijt,
die harde kern waarmee ge het bestaat.
En houdt uw huis in stand, gelijk altijd.

Ga niet naar anderen: hun blik verraadt
weigerend te beseffen wat er is.
Straks woelt hun onrust om in uw gemis.
Mijd hun bedisselen, hun ergernis
dat ge u blijkbaar niet gezeggen-laet.

Zoek het bij een goede vriend, u toegewijd
een die u niets verwijt, niets vraagt, niets raadt
maar u verdraagt met uw beschreid gelaet.
Die, zelf zwijgzaam, u kent voor wie gij zijt,
en merkt dat het, nog bevend, berg-op gaat.

Ida Gerhardt,

uit: De zomen van het licht, Amsterdam 1983.

Gedicht 1045: Een vriend van mij

In alle stilte

Een vriend van mij, een vriend van mij had kanker
Maar goeie vrienden laat je niet alleen
Al wist ik dikwijls niet wat ik moest zeggen
Ik ging er elke week toch even heen

In feite zou ik gister weer gegaan zijn

Dat hoefde niet meer, zei het ochtendblad
'Gestorven: onze zoon en broer en zwager...
In stilte gecremeerd' - en dat was dat

'In stilte' - jee, waarom in 'alle stilte'?
Het was zijn 'laatste wens', dat stond erbij
Ik snap 't niet, dat zou hij mij niet aandoen
Dat is gewoon gelogen volgens mij

Ik ga niet in een hoekje zitten huilen
Ik scheur ook het behang niet van de wand
Maar toch: waarom is sterven en begraven
Verbannen naar een hoekje van de krant?

Ik heb een advertentie laten zetten
Je wilt toch wat, als afscheid, als besluit
'Dag Jaap, ik zal je heel erg missen, Ivo'
Maar Jezus... wat zag dat er lullig uit!

Als ik ooit doodga, kom dan allemaal maar
En hou je flink of snotter, alles mag
Vooruit, laat 't maar druk zijn en luidruchtig
Ik zorg wel voor de stilte op die dag

Ivo de Wijs

Gedicht 1046: Er is nog zoveel niet gezegd

Er is zoveel nog niet gezegd
er is nog zoveel doodgezwegen
door jullie en door mij.

Zoveel waarheid nog ontdoken
zoveel nog niet uitgesproken
en het heeft zo voor de hand gelegen
bij jullie en bij mij.

Opgekropt, weggestopt,
stil gesust, zoet gekust,
afgeschoven, weggewoven,
wel gedacht, niet verteld,
afgewacht? uitgesteld,
doorgeschoven, weggewoven,

door jullie en door mij.

Er is zoveel nog niet gezegd,
er is zoveel nog doodgezwegen,
zoveel grond nog niet ontgonnen,
zoveel planten niet begonnen,
vragen die geen antwoord kregen
van jullie en van mij.

Paul van Vliet

Gedicht 1047: En toen ze terugkwamen

En toen ze terugkwamen, vertelden ze elkaar
opnieuw verhalen: hoe de ontmoeting ook hen-
zelf goed had gedaan, hoe de ontmoeting nieuwe
banden had geschapen, hoe ze ook zelf meer
mens waren geworden door te luisteren. Ze
begonnen steeds meer te beseffen dat ontmoeting
gelukkig kan maken en iemand zei:

Je bent een gelukkig mens
als iemand luistert naar jou
als iemand bij jou stilstaat.

Jij bent een gelukkig mens
als iemand jou serieus neemt
als ie ie aanvaard weet, zoals je bent.

Een ander vulde aan:
Je wordt een gelukkiger mens
als je kunt treuren met de mensen die verdriet
hebben
als je kunt lachen met de mensen die lachen
als je stil kunt worden wanneer woorden teveel
zijn.

Dan gebeurt het wonder van de ontmoeting.

Gedicht 1048: Jij komt zo vaak

Ter sprake

Jij komt zo vaak
zwijgend aanwezig onder ons
Waar ben Jij toch te vinden?
Mijn ogen zoeken Jou.
Jij spreekt in
't tedere gebaar.
Jij raakt mij aan
in de stilte.
Jij overvalt ons niet.
Jij spreekt niet zonder
te luisteren.
Jij ziet eerst onze pijn
en ons zoeken naar het licht.
Jij spreekt wonderlijk in
de gewonde mens.
JU komt ter sprake in
de taal van liefde en
louter goedheid.
Jij werd de mond van de
sprakeloze.
Jij bracht de machtigen
tot stomme verbijstering.
Jouw liefde doet nog altijd
in mensen van zich spreken.
Jij gaf het woord aan de
monddood gemaakten.
Jij gaf het woord aan wie
niet gehoord werden.
Jij hoorde alle fluisteren
in licht zoekende gezichten.

Marinus van den Berg.

Gedicht 1049: De boom zo mooi

De boom zo mooi,
zo recht van lijf en leden,
zo sterk, met kracht
en wijsheid van de tijd.
Daar ligt hij heden,
geveld, verteerd van

binnen zonder macht.

De geest van deze boom
Geworteld in zijn takken
blijft eeuwig voortbestaan
Valt nooit meer
om te hakken.

Gedicht 1050: Ik weet dat je gestorven bent

Ik weet dat je gestorven bent.
Je handen hebben de mijne
en de dingen om je heen losgelaten.
Je kijkt niet Meer door het raam
naar het weer van vandaag.
Je luistert niet langer als er ergens een deur opengaat
en je zegt niet meer: Kom binnen.
Je zegt de woorden niet meer die je
- met jouw ogen en jouw stem-
vroeger altijd zei.
Het is stil geworden om je heen

Maar toch hoor ik je nog spreken
en zie ik met gesloten ogen wat je deed,
toen je nog gaande en staande was.

Nee, je zou pas echt dood zijn
-ik zou pas echt dood zijn-
als ik je kon vergeten
en als je weggewist uit mijn geheugen
me niet meer bij zou staan
met raad en daad
zoals toen.

Maar dat doe je dus nog
als ik over jou verhalen vertel:
hoe je het leven en de mensen zag
en wat je doen zou als je voor vragen stond
waar ik voor kom te staan.

Nee, alles is nog niet voorbij,
je leeft nog in mijn verhalen over jou.

Mijn handen kunnen je niet meer vasthouden
maar wel mijn woorden en de ogen van mijn hart.
En daar zul je leven tot eens alles is volbracht
In een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.

gedicht051: Ik zal voorbij zijn

Het land van amen (1978)

Ik zal voorbij zijn en het dorp zal duren
gelijk vandaag met harpen in de bomen.
Geblaas geblaf. En telkens toegenomen
bewegingen tegen de middaguren.
Het gras ontelbaar tussen vogelveren
en leeuweriken als omhooggetrokken
onhoorbaar bezig in een tijd vol klokken.

De knapen die nu haastig huiswaarts keren,
de ransels rondzwaaiend naar alle kanten
zullen volwassen zijn met grote handen.

Anton van Wilderode

gedicht052: Ik voelde mij zo gelukkig met jou

Lieve Joes

Ik voelde mij zo gelukkig met jou;
ik zag de zon, ik zag de zonnebloemen in je ogen.
En ik dacht; tot aan het einde van de wereld
zo met jou te leven (mogen).

Ik zag in jou mijn pa, jouw opa
joviaal en met een heel groot hart.
Voluit mocht ik jouw moeder zijn
Nooit zag je 't leven zwart.

Maar toch...als moeder voelde ik soms angst
je van huis te laten gaan, die jachtige wereld tegemoet
Jij bleef de positieve optimist;
gaf vaak mijn leven zin en moed.

En zo opeens, mijn liefste, die vreselijke nacht,
verpletterde onze droom, diep in mijn hart verwond
omdat zinloos geweld jouw hulpvaardigheid
en mensenliefde niet verstond.

Verscheurd mijn moederhart,
diepe leegte om 't gemis.
Omdat wie ik lief had, jij liefste Joes,
nu niet meer is.

En zie ik straks door 't donker, Joes,
straks even maar, heel even weer de zon
Dan zal ik weten, voelen, leven,
van jou, mijn liefdesbron.

Afra

gedicht053: Er bestaat een held

HELD

Er bestaat een held, als je in je hart kijkt
je hoeft niet bang te zijn om wat je bent
het antwoord ligt er, als je in je ziel reikt.

Dan komt een held voorbij
met de kracht om door te gaan
je zet je angsten van je af
en je weet dat je het redt.
Dus als je denkt dat er geen hoop meer is
kijk dan in jezelf en wees sterk
en je zult de waarheid zien
dat er een held in jou huist

Het is een lange weg
als je alleen tegenover de wereld staat
en niemand een hand naar je uitstrekt
die je vast kunt pakken
Je kunt liefde vinden
wanneer je in jezelf kijkt
en de leegte die je voelde zal verdwijnen.

Dan komt een held voorbij
met de kracht om door te gaan
je zet je angsten van je af
en je weet dat je het redt.
Dus als je denkt dat er geen hoop meer is
kijk dan in jezelf en wees sterk
en je zult de waarheid zien
dat er een held in jou huist.

Iedereen weet, dromen zijn moeilijk waar te maken
maar laat niemand ze afnemen
hou vol, er komt een nieuwe dag
waarop je je weg zult vinden.

Dan komt een held voorbij
met de kracht om door te gaan
je zet je angsten van je af
en je weet dat je het redt.
Dus als je denkt dat er geen hoop meer is
kijk dan in jezelf en wees sterk
en je zult de waarheid zien, dat er een held in jou huist

Mariah Carey

Gedicht 1054: Je bent een gelukkig mens

(Matheus 5,1-12)

Je bent een gelukkig mens,
als je niet meer wilt hebben
en zijn dan je aankunt.
want dan ben je precies
geschikt voor Gods wereld.

Je bent gelukkig
als je iets kan betreuren.
want dan komt er
ook weer eens een tijd
dat je blij kunt zijn.

Je bent gelukkig als je goed
en vriendelijk bent,
want dan ligt de hele wereld

voor je open.

Je bent gelukkig als je
door en door eerlijk bent,
want daar kun je
alles mee bereiken.

Je bent gelukkig als je
wat voor een ander
over hebt,
want dan zullen ze ook wat
voor jou over hebben

Je bent gelukkig als je je
steeds zuiver
weet op te stellen,
want dan ontdek je God
achter alle dingen.

Je bent gelukkig als je
vrede om je heen
weet te scheppen,
want dan zeggen ze
dat je een stukje hemel
op aarde brengt.

Je bent gelukkig
als ze je dwarsbomen
omdat je goed doet,
want dat zijn mensen
die de nieuwe wereld
opbouwen.

Heb er maar vertrouwen in
want later
zul je er voor altijd
de vruchten van plukken.

Gedicht 1055: Geluk, want op de goede weg zijn jullie!

Op de goede weg

Geluk,

want op de goede weg zijn jullie!

Op de goede weg
allen die door ellende en verdrukking
arm aan geestkracht zijn:
aan hen hoort het elan en het beleid
van het komend rijk!

Op de goede weg
allen die zachtmoedig zijn:
zij erven het land van alles en allen!

Op de goede weg
allen die zaaien in tranen:
zingend zullen zij oogsten!

Op de goede weg
allen die hongeren en dosten
naar gerechtigheid en vrede:
zij zullen verzadigd worden!

Op de goede weg
allen die barmhartig zijn:
zij zullen ontvangen genade op genade!

Op de goede weg
allen die zuiver van harte blijven,
onomkoopbaar en oprecht:
zij zullen zien wat God voor ogen staat!

Op de goede weg
allen die vrede zoeken en stichten:
zij zullen de naam
'kinderen Gods' ontvangen!

Op de goede weg
allen die vervolgd worden
om de gerechtigheid
en die bespot worden
vanwege de mensenzoon:
aan hen is het komend rijk,
de toekomst van de rechtvaardigen!

Jan van Opbergen

Gedicht 1056: De Heer zij voor u

Zegen

De Heer zij voor u om u de juiste weg te wijzen.
De Heer zij achter u om u in de armen te sluiten
en om u te beschermen tegen gevaar.
De Heer zij onder u om u op te vangen wanneer u dreigt te vallen.
De Heer zij in u, om u te troosten als u verdriet hebt.
Hij omgeve u als een beschermende muur,
wanneer anderen over u heen vallen.
De Heer zij boven u om u te zegenen.
Zo zegene u God, vandaag, morgen en in der eeuwigheid.
Amen

Sint Patrick,

een Ierse monnik uit de 7e eeuw

Gedicht 1057: Vertrekken is allereerst uit zichzelf treden.

Vertrekken

Vertrekken is allereerst uit zichzelf treden.
De korst van egoïsme stukbreken,
die ons gevangen tracht te houden in ons eigen 'ik'.

Vertrekken, dat is ophouden rondom zichzelf te draaien,
alsof men het middelpunt van de wereld en van het leven was.

Vertrekken, dat is zich niet laten opsluiten binnen de
problemenkring van het wereldje waartoe wij behoren;
hoe belangrijk dat ook mag zijn,
de mensheid is veel groter -
en die moeten we juist dienen.

Vertrekken, dat is geen kilometers verslinden
zeeën oversteken of supersonische snelheden bereiken.
Het is in de allereerste plaats, zich opstellen
voor anderen, hen ontdekken, hun tegemoet gaan.

Dom Helder Camara

Gedicht 1058: God zij met jou,

Zegen voor de reis

God zij met jou,
ga in vrede,
je pad ligt open
God gaat met je mee,
Hij ruimt alle hindernissen op,
God zij met jou,
Hij zal zorg voor jou dragen
Hij zal in je schaduw lopen
Hij legt zich bij je neer in jouw slaap
Hij blijft bij jou,
God zij met jou,
Moge jij bij Hem blijven.

Tutsigebed

Gedicht 1059: Moge de weg zich voor je uitstrekken

Tot ziens

Moge de weg zich voor je uitstrekken
als een glanzend lint,
moge geluk je begeleiden
gezondheid en gunstige wind.
Moge de zon je mild doorgloeien
en moge de regen je land weldadig besproeien.

Tot ziens!
Moge God je bewaren in de palm van zijn hand.

Gedicht 1060: Bestijg den trein nooit zonder uw valies met dromen,

Bericht aan de reizigers

Bestijg den trein nooit zonder uw valies met dromen,
Dan vindt ge in elke stad behoorlijk onderkomen.

Zit rustig en geduldig naast het open raam:
Gij zijt een reiziger en niemand kent uw naam.

Zoek in 't verleden weer uw frisse kinderogen,
Kijk nonchalant en scherp, droom'rig en opgetogen.

Al wat ge groeien ziet op 't zwarte voorjaarsland,
Wees overtuigd: het werd alleen voor u geplant.

Laat handelsreizigers over de filmcensuur
Hun woordje zeggen: God glimlacht en kiest zijn uur.

Groet minzaam de stationschefs achter hun groen hekken
Want zonder hun signaal zou nooit een trein vertrekken.

En als de trein niet voort wil, zeer ten detrimente
Van uwe lust en hoop en zuur betaalde centen,

Blijf kalm en open uw valies; put uit zijn voorraad
En ge ondervindt dat nooit een enkel uur te loor gaat.

En arriveert de trein in een vreemdsoortig oord,
Waarvan ge in uw bestaan den naam nooit hebt gehoord,

Dan is het doel bereikt, dan leert ge eerst wat reizen
Betekent voor de dolaards en de ware wijzen...

Wees vooral niet verbaasd dar, langs gewone bomen,
Een doodgewone trein u voert naar 't hart van Rome.

Jan van Nijlen

Gedicht 1061: Wat zou er van hem geworden zijn

Opgestaan?

Wat zou er van hem geworden zijn als hij niet
was opgestaan op die derde dag hier ver vandaan?

pijn in het hart van zijn moeder

ontgoocheling in de ogen van zijn leerlingen
het vertrouwen rechtvaardig te kunnen leven
en in vrede zoals in de hemel maar dan op aarde
dat vertrouwen diep geschokt

een spoor hooguit in de herinnering van Pilatus
van diens vrouw van Herodus van de hogepriester
van een toeschouwer

een spoor in de geschiedenis van verzet en overgave
een van de velen? Wat zou er van ons geworden zijn
als hij niet was opgestaan op die derde dag
hier ver vandaan?

Marja Doesburg

Gedicht 1062: Ik vroeg laatst aan een vader

Klein gebedje

Ik vroeg laatst aan een vader van een pasgeborene
voor wie geloof een ver en vreemd verhaal lijkt geworden,
of hij bij de geboorte van zijn kind enige aandrang
tot een klein gebedje had gevoeld.
'Bij de geboorte niet', zei hij, 'Wel bij de zwangerschap.
Toen heb ik een paar maal gedacht:
Go...! Maar...'. Hij hield op.
'Maar wat?' vroeg ik.
'Nou, dat onderdruk ik dan', zei hij.
Ik moest bijna huilen, toen hij dat zei.
Maar dat liet ik niet merken,
daarom biecht ik 't nu op.
Ik moest huilen omdat ik 't zo mooi vond,
zo dapper, en zo arm en zo typisch voor zoveel duizenden.
Gewoon bid je ook niet, want bidden zijn wij verleerd -
dus dan moet je 'ongewoon', in grote pijn of grote verrukking,
ook niet bidden. Dat is eerlijk, ergens.
Maar aan de andere kant:
waarom toch het gebed versperd?
Waarom je actieve, gelovige ziel die wil bidden niet
wat meer vertrouwd en je luie,
ongelovige ziel niet 's aam een ander onderzoek onderworpen?

Kijk, daarom zette Mozes natuurlijk ook die tent van God
tussen hun tenten in.

En daarom is het aan de voet van de Wester
ook goed wonen, die toren in de tijd
die dag en nacht wijst dat het ten hemel toe moet gaan
en gaat in eeuwigheid.

En je kunt er naar toe, niet omdat je zo vroom bent -
maar om, God geve, het weer een beetje te worden.

Nico ter Linden

Gedicht 1063: In stromend water wordt geen beeld weerkaatst,

Spiegel

In stromend water wordt geen beeld weerkaatst,
wel echter in het spiegeland oppervlak van een vijver:
alleen wie zelf rustig is kan een rustplaats bieden aan
allen die rust zoeken.

Lao Tse

Gedicht 1064: Leven is op weg zijn,

Camino

Leven is op weg zijn,
bergen beklimmen, waden door rivieren
bloemen plukken bij maanlicht.
dwalen door eenzaamheden en woestijnen,
een kaars branden tegen de storm,
op-lopen met anderen of hen dragen,
brood delen en vieren in de nacht.

Leven is pelgrimeren,
een tijdlang werken aan de weg,
een brug bouwen over zwart water,
rovers verjagen en duivels,
waken en bidden met zieken,
doden begraven bij de kapel.

Nooit raken pelgrims thuis:
'vreemdelingen' vestigen niet.
wanneer zij eindelijk aankomen,
weten ze wat ze vermoeden:
de weg is het doel

Gedicht 1065: Zeg mij maar, God, hoe het moet

Sacerdos (1952)

Zeg mij maar, God, hoe het moet.
Ik weet het niet meer, ik ben
alleen nog de man die ik ken
en dat redt mij van overmoed.

Ik roep U al twintig jaar
op uw eeuwig bevel bij mij
zo vreselijk genaakbaar nabij
en, God, Gij gehoorzaamt mij.

Het vingerpaar dat U raakt
raakt gedurig voorwerpen aan
van een doodgewoon mensenbestaan
onheilig en onvolmaakt,

de mond die vermorzelt en eet
is de mond van de hele dag
voor de adem het woord en de lach
en voor alles wat leven heet.

Een vogel is zuiver, een kind,
een eenzaam eiland wellicht
dat in walend zeewater ligt,
maar mij zijt Gij toegezind.

Eer ik verzink in de nacht
weet ik niet anders meer dan:
maak mij de knecht van uw kracht
en vraag mij zoveel ik kan.

Anton van Wilderode

Gedicht 1066: Vader, wij hebben u begraven

Spreken met vader

(1947)

Vader, wij hebben u begraven en de grond erkend
zacht om te slapen, zacht om te vergeten:
zand dat vervloeit en water, ongeweten,
herinnering en droefheid voormaals onbekend.

Gij zult niet eenzaam zijn, maar slapen slapen
met sterren 's avonds een onblusbaar vuur
en, rond uw eiland, het traagstromend water.
De bomen wuiven tijdeloos en ieder uur.

Gij zult niet eenzaam zijn. De bloemen en de kruiden
werden maar even in hun bloei gestuit
en elke lente loopt de wingerd uit
wanneer de jonge wind keert van het zuiden.

Gij zult niet eenzaam zijn: de nachtegaal zal fluiten.

Anton van Wilderode

Gedicht 1067: Ik zwem in tegenstroom

Moeder van ver al (1978)

Ik zwem in tegenstroom van vijftien jaren
sinds je verscheiden naar de koninkrijken
die ik niet meer of nog niet kan bereiken
en waar je bent herkenbaar aan gebaren
en oogopslag en zachtgezegde woorden.
De zoute zeeën van een eenzaam leven
hebben mij verder van jou weggedreven.

Misschien kun je mijn armslagen toch horen
daar aan jouw kust, en kom je moegezwegen
mij met een taal vol aardse tekens tegen.

Anton van Wilderode

Gedicht 1068: Rechterhand zijn, een heel leven

De rechterhand

Rechterhand zijn, een heel leven:
bloemen plukken, bladeren in boeken,
dingen vasthouden, dingen zoeken,
aarzelen en beschutting geven
soms, maar dan heel even.

Slapen boven een wit laken
tot in de vijf vingers stil,
aan de droomluchtbellen raken
plotseling voor het ontwaken,
weer bewegen onder de wil
en warm worden, van kil.

Liggen rondom de smalle stiften
hout of zwart eboniet,
meebewegen op de geschriften,
meekiezen wikken en schiften,
neerschrijven of niet:
verlangen verklaring verdriet.

Altijd als een slinger bewegen,
uur worden, dag en tijd,
groet zijn, vriendschap of zegen,
zonlicht verdragen en regen,
bevolen worden, altijd
slaaf zijn, gehoorzaamheid.

Anders niet kunnen dan keren,
vastzitten vezel verband,
gevoelig zijn en verweren,
wachten tot niets meer kan deren
nooit, in geen enkel land.
Niets zijn dan rechterhand.

Anton van Wilderode

Gedicht 1069: Elke morgen weer

Met open handen

elke morgen weer
met open handen
Naar buiten gaan

je longen volzuigen
verrukt
het licht indrinken

kijk de hemel
dak boven je hoofd

voel de aarde
grond onder je voeten

elke morgen weer
Naar buiten gaan
stap voor stap

verbazing
voor verbazing
weer mens worden

Gedicht 1070: Aan ons mensen is het toevertrouwd

Drempelgebed

Aan ons mensen is het toevertrouwd
de Heer van alle dingen
te zegenen en te loven.

Hem, die onze wereld tot schepping wil maken,
een feest om te leven.

Hem die zich niet heeft ontzien
ons in zijn dienst te nemen,
die zich aan ons heeft toevertrouwd.

Zij, die ons draagt als een Moeder,
omringt en bergt in ontferming

wanneer ons het leven te veel wordt.

Geloofd zij uw naam!

Want de dagen van ons werk
omringt U met uw Sabbath:
een feestelijk teken van rust
in een moede wereld van prestatie,
een uitnodiging tot rechtvaardigheid
in een wereld van armoede en lijden.

Wanneer wij in dit uur
uw heilzame daden gedenken,
vervul ons dan met een vreugde
die duurt ook op de gewone dagen.

Gedicht 1071: Weg in de schemering

Troebel dooft het laatste licht
de avond nadert
ik ga alleen
op het dichtgesneeuwde pad,

dat langs de rotswand af,
langzaam steeds stijler,
kronkelend zich
naar beneden slingert.

Berken, star door ijs,
palen, onbewerkt,
dorens en elzentwijgen,
een vervallen hek

begeleiden de weg
in het begin,
en dan is er slechts
oneindigheid,

die schemerend groeit
en hem vaag
als hij verder ploetert
in haar duisternis opneemt.

Rijp knarst en sneeuw
onder mijn schoen.
Weg, waarop ik sta,
jou behoor ik toe!

Wie het licht verlangt,
moet in het donker gaan.
Wat het schemeren vermeerdert,
laat het heil ontstaan.

Waar geen zin is te bekennen,
heerst de zin.
Waar geen weg meer is,
is het begin van de weg.

Manfred Hausmann

Gedicht 1072: soms staan de sterren

Avond

Soms gaan de sterren niet
open aan de hemel.
De aarde is het, die glinstert,
als een firmament met sterren bezaaid.

Juan Ramón Jiménez

Gedicht 1073: Aan wereldoppervlak kleeft iemands blik

Aan wereldoppervlak kleeft iemands blik,
in beuzlige nieuwsgierigheid verloren;
de wind van de eeuwigheid waait in zijn oren:
hij hoort alleen 't dichtbijge golfgeklak.

Het levensvestinkje van ieder Ik,
elk met zijn vlag van hoop op zand'ge toren,
stuk knabb'len ziet hij 't door het steeds herboren,
onsterfelijk aanrimplend ogenblik.

't Is alles zo natuurlijk, dingen, mensen,

geluk, verdriet, wel- en niet-vervulde wensen,
en zo word je oud; dan komt het angstig slot.

Voor alles weet hij de eenvoud'ge verklaring.
Dan plotseling bliksemt in hem de openbaring.
't heilig Ik ben. En hij ziet niets dan God.

Adwaita - Johan Dèr Mouw

Gedicht 1074: Eeuwig is de kringloop der planeten

EEUWIG

Eeuwig is de kringloop der planeten;
Eeuwig is de leegte rond hun schijn.
En dé nacht wordt met de dag gemeten.
Eeuwig is het Niet en is het Zijn.

En daartussen, als een onkruid groeiend,
Uit een rots die groot is, zonder grens,
Leeft, een middag en een avond bloeiend,
Snel en weer verschrompelend de mens.

Duizlig woont zijn wiegend bloemenhoofd
In een wolk van mateloze dromen,
Waar hij in verzinkt en in gelooft; -
Tot hij plots de zin van het bestaan
Zingend uit zijn afgrond op voelt komen,
En dat is het zingen van de zwaan.

Bertus Aafjes

Gedicht 1075 Mijn vader stapelt stenen op een berg

Op de berg.

Mijn vader stapelt stenen op een berg.
Ik help hem mee.
Hij heeft mij meegevraagd op deze vreemde reis.
Veel zegt hij niet, over ons doel.
Nog zwijgzamer dan anders.

Mijn lijf doet pijn van onze lange klim.
Het brood is op dat moeder voor ons bakte.
Meegaf, voor onderweg.
Wij hebben nog wat water voor de terugtocht.
Als die er is.

Ik voel de zware stenen in mijn handen.
Als ik ze optil ben ik dubbel zwaar. De aarde trekt.
Waarvoor?
Voor wie is dit altaar, Vader?
Dat is de vraag die in mijn hoofd blijft klinken.

Vader? Ik noem je zo, maar nu ken ik je niet.
Je ogen wijken als ik naar je kijk.
Iets in me zegt me met je mee te gaan,
tot je het woord vindt dat ons weer bevrijdt,
Van deze zware stilte.

God zal er wel voor zorgen, zeg je, als ik het vraag.

Ik stapel stenen.
Het wordt een groot altaar:
meer voor een mens dan voor een bok of lam.
Wat ben je toch van plan?

Ik hoor je steunen bij het werk.
Wat ben je oud al, Vader. Om je mond
ligt bitterheid. Je ademt zwaar en traag.

Het is genoeg nu, zeg je. Hoog genoeg.
Je keert je naar mij toe en kijkt mij aan.
Ik ken je ogen niet en zoek de god
waarnaar je luistert.

Ga liggen, zeg je en ik ben verbijsterd.
En ook niet: alsof het raadsel
van onze reis plotseling vorm krijgt.

Je ogen wijken uit en je stem breekt.
Mijn zoon, ga liggen, zeg je, en je pakt het koord.
Nu weet ik dan waarom het
zo lang moest zijn. Maar dit is moord!

Vorbij je woorden

roep ik om hulp. Niet meer bij jou. Nooit meer.
Ik heb geen Vader meer.
Mijn moeder is een leven ver.
Ik voel de harde stenen aan mijn rug.
Mijn schouderbladen, waar zo vaak jouw hand mij leidde,
zijn weerloos bot.
Als dit jouw God was, Vader, wil ik een andere God.

De stilte tussen ons is nu te snijden.
En ja, je hebt een mes, het mes gepakt.
Mijn hart roept: Abraham. Dan hoor ik blaten.
Ben ik dat?

Op deze berg, van iedereen verlaten,
geen kudde of geen herder komt hier grazen, of weiden:
enkel steen en bramen.
Maar ik hòòr blaten en de arm, geheven al,
om kracht te zetten voor de stoot,
zakt, ontmand, omlaag.
De hand die op mijn schouder drukt, ontspant.

Een man gaat door zijn knieën. Abraham!

Huil je, vader?

Een afgod breekt in je.
Mijn oude vader huilt.
Hij ligt geknield nu voor de stenenberg
waarop ik lig gebonden. Het blatend dier
houdt aan, roept om respijt.

Laat los, je waanbeeld, vader.
Zei je niet zelf: God zorgt? Ik ben niet kwaad.
Schimmen van wrede goden trekken weg.
Ik weet ervan. 't is niets.
Hier leer je sterven. Iets,
dat moeder beter kan
dan jij.

En nu begrijp ik beter wat ze zei,
vòòr we vertrokken.
Doe wat je vader zegt, en wees niet bang.
Eén is groter dan hij.

Gemma Pappot, 24 XI 2000

Gedicht 1076: Ik zag vanavond voor het eerst een ster

Ster

Ik zag vanavond voor het eerst een ster.
Hij stond alleen, hij trilde niet.
Ik was ineens van hem doordrongen,
ik zag een ster, hij stond alleen,
hij was van licht, hij leek zo jong en
van vóór verdriet.

Vasalis

Gedicht 1077: 'Boom - daad van warme gronden,

Spreken en zwijgen

'Boom - daad van warme gronden,
jouw stam verheft zich stijl,
lucht-splijtend, en is toch rond,
een teken Gods.
en boven jou de heilige bladerkroon,
uit de diepte opgehoopt.
Hij wiegt zachtjes als Gods droom,
ik sta voor je en peins, boom, boom, boom!
En ben in louter benauwenis, brand en snikken'.

Arno Nadel

vermoord in Auschwitz

Gedicht 1078: Geen wonde is zoo diep als gij

Geen wonde is zoo diep als gij, —
Maar 't peilen gaat maar tot de rozen
Die voor één zomer uitgekozen
Hun wanhoop lozen zij aan zij.

Bezit 'k haar dan in mijmerij?
Eén daad'loos uur. — welk bleek verpoozen!
En weer de krenkingen der rozen,
Hun roode kreuken: zoo zijt gij.

Vergank'lijkheid leeft nooit alleen,
Gepaard vergaat men traag, en geen
Bevel zal zoo als 't háre duren.

Zoodat ik, met haar lot begaan,
Den meimaand opsla van haar naam
en haar bezit in schemeruren.

Simon Vestdijk

Gedicht 1079 Gedrukte letters laat ik U hier kijken

VOOR WIE DIT LEEST

Gedrukte letters laat ik U hier kijken. k
maar met mijn wanne mond kan ik niet spreken.

mijn hete hand uit dit papier; niet steken;
wat kan ik doen? Ik kan U niet bereiken.

O, als ik troosten kon, dan kon ik wenen.
Kom, leg Uw hand op dit papier; mijn huid;
verzacht het vreemde door de druk verstenen
van het geschreven woord, of spreek het uit

Menige verzen heb ik al geschreven.
ben menigen een vreemdeling gebleven
en wien ik griefde weet ik niets te geven;
liefde is het enige.

Liefde is het meestal ook geweest
die mij het potlood in de hand bewoog
tot ik mij slapende voorover boog
over de woorden die Gij wakker leest

Ik zou wel onder deze bladzij willen zijn
en door de letters heen van dit gedicht
kijken in Uw lezende gezicht

en hunkeren naar het smelten van Uw pijn.

Doe deze woorden niet vergeefs ontwaken.
zij kunnen zich hun naaktheid niet vergeven;
en laat Uw blik hun innigste niet raken
tenzij Gij door de liefde zijt gedreven.

Lees dit dan als een lang verwachte brief:
en wees gerust. en vrees niet de gedachte
dat U door deze woorden werd gekust;
ik heb je zo lief

Leo vroman

Gedicht 1080 Ik weet niet hoe ik van de oever van vandaag

Ik weet niet hoe ik van de oever
Van vandaag moet geraken
aan de oever van morgen.

De rivier ontvoert intussen
De werkelijkheid van deze avond
In zeeën zonder hoop.

Ik kijk naar het oosten, het westen.
Ik kijk naar het zuiden en naar het noorden...
De hele gouden waarheid,
Die mijn ziel omgaf –
Als een volmaakte hemel –
Valt, gebroken en vals.

Ik weet niet hoe ik van de oever
Van vandaag moet geraken
aan de oever van morgen.

Juan Ramón Jiménez

Gedicht 1081: Wat interesseert mij de droge zon

Wat interesseert mij de droge zon ?
Ik schep de blauwe bron in mijn binnenste.

Sneeuw zonder licht – wat maakt het uit?
Ik schep in mijn hart de roodgloeiende smidse.

Wat interesseert mij de menselijke liefde?
Ik schep de liefde eeuwigheid in mijn ziel.

Juan Ramón Jiménez

gedicht 1082: Als de tijd daar is

Als de tijd daar is,
Tijd met zich vol loopt,
Van zich vervult raakt;

Tijd zo een bol wordt
Die zich langzaam,
Haast onopgemerkt,
Door zichzelf heen

Duwt, heen drukt;
En steen steen kust
En water water
Uitdrinkt

Tot op de bodem:
O ontstentenis –
Hartgrondigste.

Hans Faverey

Gedicht 1083 Ik heb lief ergo ik sneuvel

Ik heb lief,
ergo ik sneuvel.

Een schot bittere thee
Heeft mij verwijderd.

Ik word ontleed
In valse snaren

En echt sneeuwen.

Waar ik woon
Lek ik weg;

Waar ik leegstromm:
Herinneringen
Aan distels.

Mijn naam:
Witte nesten
Harde korrels niets.

Mijn stem:
ijsappels.

Hans Favery

Gedicht 1084 Nu het uur stilstaat

Nu het uur stil staat,

Ademt alles afscheid uit
En stukt. Deze of gene
Mond lijkt nog te zuigen

Op een tong die nauwelijks
Meer iets terug kan doen.
Wat te doen? Verspreidt
De stilstand zich met
Onmogelijke snelheid?

Is dit nog riet dat daar wuift?

Of wordt er alleen nog gewuifd
In taalresten op een flakkerend
Scherm in een krimpand centrum?

Hans Faverey

Gedicht 1085: Een minuut, een minuut van hoop

De toebedeelde tijd

Een minuut, een minuut van hoop, niet meer,
En 't einde komt. En reeds is elke zekerheid
In botten opgegaan. Slechts rest het teer
Besluit tussen de dood en de onaandoenlijkheid.

De tijd vermoeit, dus een minuut, niet meer,
En nimmer overwint liefdes scherpzinnigheid
Deze doren, deze naald die, fijne speer,
Ons op 't onmetelijke strand in stukken splijt.

Nog slechts één minuut, en die komt laat.
Nog slechts van jou iets, die onbuigzaam bent,
Terwijl, lafaard, ik door mijzelf mij duwen laat.

Een minuut, en 't eind is daar. Klok ongeremd,
Vaag zichtbaar visioen in troebel zwerk,
Zij een minuut genoeg, mij en mijn werk.

Carlos Drummond de Andrade

vert. A. Willemsen

Gedicht 1086: Mijn woorden breken uit mij als rivieren

MIJN WOORDEN

Mijn woorden breken uit mij als rivieren,
En soms als plotselinge bloesemgolven,
En soms als watervallen die, bedolven
Onder hun schuim, dondrende zegevieren.

Ik zwier in sterren uit over de nachten,
En 'k zwenk over de hemel uit in vluchten,
'k Doordrenk de ether oovral met mijn zuchten,
'k Doorboor de aarde met mijn wanhoopsschachten

Ik ben het woord in zijn kortstondge weelde.
Ik ben de Farao, die voor zijn sterven
Al wat hij zag reeds in zijn graf laat beelden,

Opdat hij na zijn dood de wereld erve;
Maar ach, de woorden die dit doel beamen,
Die vallen met mijn eeuwig zwijgen samen.

Bertus Aafjes

Gedicht 1087: Eindelijk heb ik mij verzoend met 't leven

EINDLIJK

Eindelijk heb ik mij verzoend met 't leven,
Met zijn veelheid en zijn brute pracht,
Met zijn onbegrijpelijk blinde streven,
Met zijn eeuwge dag en eeuwge nacht.

En ik ruim mijn hart leeg en mijn zinnen,
En ik open gans mijn nuchter huis,
En de verse wereld stroomt naar binnen
Als de zee door een verwoeste sluis.

En ik ben zo ledig als het Niet,
En ik ben zo vol als heel de aarde,
En die twee omhelsde' elkaar en baarden
Als een kind de eenheid van mijn lied;
En de dichter in mij stierf bereid.
Ik werd enkel poëzie, altijd

Bertus Aafjes

Gedicht 1088: Maai mij, vader Tijd, mijn veld is geel

MAAI MIJ

Maai mij, vader Tijd, mijn veld is geel,
En mijn korrels zijn zo rijk en zwaar,
En mijn aren hangen aan de steel
Vol en onverdraaglijk op elkaar.

Dat de landman mij aan garven zet,
Dat de dorser mij van 't stof ontdoet,
Dat de molenaar mij maalt en plet.
Stook de oven heet, ontsteek de gloed.

Dat het volk mij ete als zijn brood,
Want mijn levensdagen zijn geteld;
Ruim mij met uw sikkels van het veld,
Ik ben niets meer, maar de oogst is groot.
Rijp ben ik, al was ik nooit zo pover;
'k Wil nog slechts als spijs in andren over.

Bertus Aafjes

Gedicht 1089: Enkel in mijn dromen ben 'k nog zwaar

ENKEL IN MIJN DROMEN

Enkel in mijn dromen ben 'k nog zwaar
En gekerkerd door de nacht, verduisterd,
Als een tweeheid, als een zwoegend paar:
Als twee slaven aan elkaar gekluisterd.

Maar de morgen werpt mijn celdeur open
En ik kijk verwonderd om mij heen,
Want hij laat mij ongehinderd lopen,
En ik word onmetelijk alleen.

En ik rijst gelijk de zon die rijst,
En ik bloei gelijk de akker bloeit,
En door al wat ik aanschouw gespijsd,
Voel ik hoe mijn ledig wezen groeit,
Met de ganse wereld synoniem,
Uit de korrel van mijn lege kiem.

Bertus Aafjes

Gedicht 1090: Zoals het koepelend en blauw gewelf

ZOALS HET KOEPELEND

Zoals het koepelend en blauw gewelf
Des hemels is: oneindig en alleen;
Soms gaat er een gedachtenwolk doorheen; -
Zo eenzaam en oneindig ben ik zelf.

En soms ook fluit een vogelkeel gehaast
De ganse holte vol van mijn bestaan,
Ik voel mijn ether juichend overgaan
In melodie, die stolt en weer verwaast.

Ik ben als het heelal, de moederschoot,
Waaruit de nieuwe aarde moet ontbloeien;
Nog ligt zij niet onder mijn hart te groeien,
Maar eenmaal wordt zij overal en groot.
Ik voel mijn vruchtbare leegte aan den lijve;
Ik hoor de eerste kiemen bovendrijven.

Bertus Aafjes

Gedicht 1091: Er is een God. Ik heb hem eens ontmoet

ER IS EEN GOD

Er is een God. Ik heb hem eens ontmoet.
Hij was een plant, geloof ik, of een boom;
Hij had een grote, groene bladerhoed,
Waarin hij zich verschool, vermoeid en loom.

Hij was al oud. Hij is sindsdien niet meer.
De herfst heeft hem vergeeld, gedund, gerooid;
En allerwegen is hij toen verstrooid
En overal viel hij af en viel hij neer.

Nu is hij overal niet, overal niet,
Niet in mijn denken niet, niet in mijn lied,
Niet in mijn blijdschap niet, niet in mijn smart,
Niet in mijn hoofd niet en met m mijn hart,
Niet in mijn hoogste en niet in mijn diepste gronden;
En hij is zo ongoddelijk verzwonden.

Bertus Aafjes

Gedicht 1092: Blauwe morgenether, wees gegroet

BLAUWE MORGENETHER

Blauwe morgenether, wees gegroet,
Gij staat rond mij in de dag gesponnen,
Maar gij zijt ook in mijzelf begonnen
En ik word met u als melk gevoed.

Gieren in het blauw, weest niet vervloekt;
Zoekt uw buit. Ik zal u niet verachten.
Ik beaam nu alles. Ook de krachten
Der vernietiging, die voortgang zoekt.

Nieuwe dag, ik wil nog enkel wezen
Van de adem van uw mond doordrenkt,
Uit dezelfde horizon gerezen
Waaruit gij het licht der aarde schenkt;
Klein en naakt, een zon, een haastig vuur,
Een uw schoot ontstegen creatuur.

Bertus Aafjes

Gedicht 1093: En op die dag in 't Koningsdal gezeten

IN HET KONINGSDAL

I
En op die dag in 't Koningsdal gezeten,
Begreep ik gans de zin van mijn bestaan:
Dat wij begraven worden en vergeten,
Dat wij met lichaam en met ziel vergaan.

En wat ons rest na 't lachen en na 't lijden,
Het is een leeggeplunderde spelonk,
Een gat geslagen in de wand der tijden
Vol duisternis, waar eens een goudzee blonk.

Isis, Osiris, Ptah en Amon-Re
En heel de rijksstoet van aanbeden goden
Konden niet een van deze koningsdoden
Verhoren en behouden op hun bee.
Want heel hun schat aan liefde en verdriet
Verdween als roversbuit, verzonk in 't Niet.

II

En op die dag terwijl de ketens rezen
Heerszuchtig in het blauwe hemelruim,
En er een stilte ruiste blauw van vrezen
En goud van angst en wit soms als wit schuim:

Kalkschuim, als op de lippen van een dode
Het laatste spoor der klamme levensstrijd;
Op die dag in het dal des doods ontboden
Stierf met een zucht mijn zucht naar eeuwigheid.

'k Ontving het als een dolkstoot in mijn hart,
En als het lemmet zelve van de smart:
Geschud, gescheiden en gezeefd door 't Lot,
Vallen ten leste allen in het duister
Die eenmaal voor u knielden in uw luister,
Allah, Jehovah, Boeddha, Jezus, - God.

Bertus Aafjes

Gedicht 1094: Hoe helder was voor kort nog mijn heelal

HOE HELDER WAS

Hoe helder was voor kort nog mijn heelal.
Hoorde ik een bergbeek in de verte klatren
Dan werd mijn ziel welluidend als die waatren
En als kristal dat klinkt tegen kristal.

Ik was met bloem en vogel enerlei;
Ik ruiste eender als de hoge bomen
En in hun harpgezangen opgenomen
Bezong ik hen en zij bezongen mij.

Hoe ben ik toen, o moedertje Natuur,
Uw schoot, die 't alles samenhielde, ontvallen?
Heb ik gezondigd, ik, uw creatuur?
Want alles lijdt en is in barensnood
En uwe kinderen bij duizendtallen
Vinden in mij en ik in hen de dood.

Bertus Aafjes

Gedicht 1095: Grafwaarts is de weg ons toegewezen

GRAFWAARTS IS DE WEG

Grafwaarts is de weg ons toegewezen,
Sinds de schoot zich opent voor de mens:
Uit een nietig zaad omhoog gerezen,
Gaan wij bloeien met de dood als grens.

Met de dood als spijs en drank der zinnen,
Met de dood als eindelijke vrucht,
Met in al ons haten en beminnen
Reeds een eerste zweem van stervenszucht.

Gieren, die de hemel hier bezetten
En versperren met hun trage nijd,
Spannen als in koorts hun zwarte netten,
Wapprend tussen tijd en eeuwigheid;
En hun snavels slaan, hun ogen blinken
Als wij stervende ter aarde zinken.

Bertus Aafjes

Gedicht 1096: En die vreemde haast, die vreemde drang

EN DIE VREEMDE HAAST

En die vreemde haast, die vreemde drang
Of ik ergens nog een doel kan vinden,
En ik weet nu haast een leven lang
Dat luchtspiegelingen weer verzwinden;

En mijn adem zwelt en krimpt en gaat,
En mijn voeten reppen in de ronde
Als twee wielen zonder regelmaat,
Wild en niet meer met elkaar verbonden.

En mijn ogen zoeken elk apart,
En mijn handen rapen andre dingen
Dan mijn geest hun voorschrijft. En mijn hart
Weet niets meer, maar het moet altijd zingen.

Plotsling raak ik soms geheel vergeten,
Door de bliksem van het Niet gespleten.

Bertus Aafjes

Gedicht 1097: En het laatste anker is verloren

EN HET LAATSTE ANKER

En het laatste anker is verloren,
En de laatste kust is uit het zicht;
En nu ben ik weer opnieuw geboren
Als een luchtbel, als leeg morgenlicht.

Maar mijn ogen zijn niet meer de mijne,
En mijn mond is niet mijn eigen mond,
En ik zou voorgoed van de aard verdwijnen,
Als ik u niet om te zingen vond.

Geen ter wereld is zo onbekend
Met wat was, is, wezen zal. Niet een
Is de werkelijkheid zozeer ontwend,
En mijn hoofd is leeg, mijn hart is heen.
Sla mij aan, ik ben uw instrument
En nog slechts van u en iedereen.

Bertus Aafjes

Gedicht 1098: De zomer overstelpt met rozen' t perk

AARDE

De zomer overstelpt met rozen' t perk,
jij voert mij in een doornig snoer van rozen,
de rode roos, de trotse roos het merk,
de droeve roos het zegel dat wij kozen.

Zo, blad na blad, verteerde ik mijn banket,
totdat het vaatwerk van haar hart gespleten
en de gekruide korrels op het gras gesmeten
zij anders dekt de tafelen van haar bed:

Asch van verbrande rozen proefde ik, 't roet
van binnenst haar, somber geronnen bloed,
en de verborgen worm was ik, die vrat.

Versch, labyrintischer bracht jij de schat
van rozen, hoort, hun hovenier, altoos
de liefdesfluisteringen van de roos.

Christine d'Haen

Gedicht 1099: Onder de boom van verlichting zat

De weg

Onder de boom van verlichting zat
Siddhārta, toen de schande ontsluierd was
van ouderdom, van ziekte, en van dood.

Ātman zag hij, elk mens voorbij; het Licht
ging schemeren in een ledig vergezicht,
een glimlach lichaamloos achter het Rad.

Maar daar zij licht, daar weze hemel, zee,
licht dag, nacht duister, aarde, spruitend gras,
bomen met zaad, tot bakens lichten groot
en kleine, wemelende zielen, paarsgewijs,
vogels gevleugeld, kruipend dier, wild, vee.
En al het kruid zij man en vrouw tot spijs.
In 't zweet uws aanschijns eet gij brood.

Christine D'haen

uit: 'Innisfree', 2007.

Gedicht 1100: De Tijd dien ik bezwoer tot spoed

Twee dizains

I

De Tijd dien ik bezwoer tot spoed dat hij
jou bij mij voege voor die korte tijd,
ontrooft de tussentijd bedrogen mij,
en jou, terwijl ik naar je eeuwigheid
staarde en mij die staarde sloopte hij.
Nu was al toen, nog vóór ik zag of wist,
bedoeld zoals het ongebroken ei,
elke stond weer na grondig weggewist.
Sloot is was zal, de code in het Brein,
alles, en ons, gedachte Tijd, in zijn?

II

Ik baad in dit begrip dat alles baadt.
Ik ben in elk moment van mij, ik ben
bij elk altijd (volledig elke staat),
alleen met jou, volmaakt, nu ik je ken.
Begrepen noodzaak voert tot inzicht leed
en leed aandoen, beulswerk maakt blij.
De wurger het wezen van de wurger weet,
van de gewurgde mee; van beiden hij.
Eén vlindervleugelslag wordt tot orkaan.
Het machtig ganse moet uit lust bestaan.

Christine D'haen

Gedicht 1101: Man van God

Man van God
man van gebed
man van overgave
man van geloof en liefde.

Man van mensen
man van de wereld
man van warme genegenheid
man vol medelijden en begrip.

Man van vrouwe armoe
man van volledige onthechting
man van gehoorzaamheid
man van volle rijkdom.

Man van mensen,
man van de wereld
man van warme genegenheid
man van medelijden en begrip.

Man van intense vreugde
die weet wat leven is
man van vele smarten
die weet wat lijden is.

Sterft zo'n mens
gaat de zon onder
en stijgt een leeuwerik
luid zingend ten hemel.

Man van God.

Gedicht 1102: in de pijn die de spiegel je doet

Kies dan het leven

in de pijn die
de spiegel je doet
liggen kiemen van
wedergeboorte

jij bent de kracht
jij geeft richting
je kunt naar de hemel
sprankelen of naar de
aarde vloeien

de hemel kan wel even
zonder je die heeft
je zelf gezonden
de aarde snakt naar
de vruchtbare druppels
van aandacht en dauw

kijk de mensen aan
er is vraag naar je
kom terug uit je hemel
waar lucht zich spiegelt

op aarde waar
we je nodig hebben.

Vera Huijgen

Gedicht 1103: Hopend op meer dan dit

Kleine akte van geloof

Hopend op meer dan dit:
hopende op geluk
de lachwekkend ontroerende bloesem
die geen vrucht draagt

iedere ochtend een kans
iedere avond een aanloop
naar later misschien
misschien?

en elke dag opnieuw
verwachten wat niet bestaat

dit weten tot in de polsslag
dit weten met elke vezel
en toch?

en toch.

Ellen Warmond

uit: de huid als raakvlak

Gedicht 1104: God zit te wenen

Aan wevers waar dan ook

God zit te wenen
Het mooie tapijt van de schepping,
dat zij weefde met zoveel vreugde
is verminkt, aan flarden gescheurd,
tot voden verlaagd,

zijn schoonheid versnipperd door geweld.

God zit te wenen.
Maar zie!

Zij verzamelt de flarden
om iets nieuws te weven.

Zij verzamelt
onze flarden van verdriet,
de pijn, de tranen, de frustratie
door wreedheid veroorzaakt,
verpletterd,
negerend, verkrachtend, dodend.

Zij verzamelt
de voden van het ploeteren,
pogingen van voorspraak,
initiatieven tot vrede
protest tegen onrechtvaardigheid
alle schijnbaar kleine en zwakke
woorden en daden
geofferd
in hoop, in geloof, in liefde.

En zie!
Ze weeft ze allen
met gouden draden van jubelzang
tot een nieuw tapijt,
een schepping, rijker, mooier,
dan die tevoren!

God zit te weven
geduldig, voortdurend
met een glimlach
die straalt als een regenboog
op haar betraande gezicht.

En zij nodigt ons uit
niet alleen
onze flarden en voden van lijden
en ons ploeteren
aan haar te blijven offeren.

Maar meer dan dat

om onze plaats naar haar in te nemen,
aan het jubelgetouw
en met haar te weven
het tapijt van de Nieuwe Schepping.

Gedicht 1105: Er zijn duizenden kerken in de kerk

JOUW NAAM IN DE PALM VAN MIJN HAND

Er zijn duizenden kerken in de kerk;
nu hier dan daar, een uur een jaar
gebeurt die eeuwenoude droom:
mensen schrijven elkaars naam
in de palm van hun hand

en in hun hart het verhaal van Jezus
die gesproken heeft en voorgedaan:
alle mensen gaan mij ter harte.

Jouw naam in de palm van mijn hand,
dat betekent:
jouw leven is mijn leven,
jouw vreugde, zorg, hoop,
angst, verwachting, droefheid,
woede, teleurstelling en eenzaamheid
zijn de mijne.

Zoals wij zingen
als één van ons geboren is:
'Jij met je naam, kom maar leven,
we zullen je uit het water halen'.

Zoals wij zeggen
als één van ons gestorven is:
'meer dan jouw lichaam
blijft ons jouw naam'.

Kunnen mensen zo soms een uur bij elkaar
spreken, bidden, zingen, zwijgen,
 bezig zijn met elkaars leven?

Zijn onze handen groot genoeg
voor al die namen van

de armen, de onderdrukten,
terroristen en slachtoffers,
de twee miljard die honger hebben,
vastgeroeste ouders en losgeslagen kinderen,
de snelheidsduivels en de
kinderen die spelen op straat?

We mogen het hopen want in ons hart bewaren
we het verhaal van Jezus.

Gedicht 1106: Met lege handen

STAAN IN DE KRING

Met lege handen
heb ik niets te geven.

Met lege handen
die aarzelen om lief te hebben,
die breken en slaan,
kan ik niemand opbeuren.

Maar deze handen
kan ik aan een ander geven
om te troosten en te strelen,
om meer te dragen
dan ik zelf dragen kan.

Met deze handen
kan ik anderen vasthouden
met liefde en vreugde
in een kring van liefde.

In honderd handen
begint de vrede
en duizend handen
maken licht werk.

Een kring van mensen
gebonden aan elkaar
om op te bouwen wat
gebroken is,
om een last te dragen

die te zwaar is
voor een mens alleen.

Zo wil ik graag staan
in de kring van Jezus.

Gedicht 1107: Niemand heeft verstand van God

DIEP VERBORGEN

Niemand heeft verstand van God

geen knappe kop
die Hem in zijn hoofd haalt,
geen generaal
die Hem in zijn rijen inlijft,
geen dichter
die Hem in zijn woorden vangt,
geen zanger
die een melodie voor Hem vindt,
niemand spreekt over God
of hij valt door de mand,

alleen
het diepste in een mens,
de angst
voor wat te wachten staat,
verdriet
om wat verloren is,
verlangen
naar wat nog niet is
en wanhoop
dat het nooit zal komen,

alleen
de vreugdetranen nu en dan,
het stille lachen,
verwondering
om het leven,

alleen
dat diepste in een mens
is groot en klein

en stil genoeg
om God te noemen

wij noemen Hem wel
en zingen zijn naam,
maar diep blijft Hij
verborgen.

Gedicht 1108: Als je maar ziet

Een bijzondere reiziger

Als je maar ziet
wat er te zien valt.

Als je maar niet vervreemdt,
langzaam dichtslibt.

Ogen heb je,
ogen in je hoofd,
ogen in je ziel.

Als je je maar verwondert.
Het licht, het water, alles
had er ook niet kunnen zijn.

Je verwondert.
Zolang je je verwondert,
leef je, ben je mens.

Gedicht 1109: Toen stapte de tronk

Toen stapte de tronk
halfverkoold
uit het vuur, en ging op weg.
En de distel kroop
uit de zandstenen grond
en ging op weg.
Zij ontmoetten elkaar
en spraken af
dat zij samen verder zouden gaan.

Ze kwamen bij een ei.
Ga je mee?
Ja mee! zei het ei.
Zij waadden door een beek.
Kom mee!
Ja mee, zei de beek
en rolde zich op als een krul.
Ook vissen wandelden mee.
Zo kwamen zij voorbij een bos.
Daar woonde een wolf.
Ga mee!
Waarheen? zei de wolf.
De roos in het wild
ging ook mee,
en de slang van onder zijn steen.
Het werd een stoet.
Trappen op en af,
akkers over,
de koolraap mee, de geit,
het lam in de wei,
de bloeiende brem, de dauw,
en het verbleekte karkas van een reus
veerde op, en het mes
knipte open en snelde mee.
's Nachts bij maanlicht
overlegden zij.
De vaart zit er in
riep het ei, maar waarheen?
Naar de maan,
opperden de vissen.
Maar de wolf had allang een plan.
Zeg het, wolfje, zei het lam.
Mensen worden
zei de wolf.
Ze gingen liggen,
twee aan twee.
En de tronk en de beek
werden samen een mens,
en de distel en de vis
en zo voort, twee aan twee
de roos en het mes
de wolf en het lam.
Zo werd het avond en morgen.

Huub Oosterhuis

Gedicht 1110: Jij, man aan de machine

Dan is er slechts een ding

Jij, man aan de machine en man in de werkplaats.
Wanneer ze je morgen bevelen dat je geen kranen en geen ketels
meer moet maken, maar helmen en machinegeweren, dan is er
slechts een ding: zeg neen.

Jij, meisje, achter het bureau en achter de toonbank. Als ze
je morgen bevelen dat je granaten moet vullen en kijkers moet
monteren voor scherpshuttersgeweren, dan is er slechts een
ding: zeg neen.

Jij, eigenaar van een fabriek. Als ze je morgen bevelen, je
moet i.p.v. poeder en cacao kruit verkopen, dan is er slechts
een ding: zeg neen.

Jij, onderzoeker in het laboratorium. Als ze je morgen bevelen
dat je een nieuwe dood moet uitvinden tegen het oude leven,
dan is er slechts een ding: zeg neen.

Jij, dichter in je kamer. Als ze je morgen bevelen om haatlief-
deren te schrijven, dan is er slechts een ding: zeg neen.

Jij, arts in het ziekenhuis. Als ze je morgen bevelen om
mensen goed te keuren voor de oorlog, dan is er slechts een
ding: zeg neen.

Jij, dominee, priester op de preekstoel, als ze je morgen
bevelen om de moord te zegenen en de oorlog heilig te spreken,
dan is er slechts een ding: zeg neen.

Jij, kapitein op het schip. Als ze je morgen bevelen dat je
geen tarwe moet transporteren, maar kanonnen en tanks, dan is
er slechts een ding: zeg neen.

Jij, piloot op het vliegveld. Als ze je morgen bevelen om
bommen te werpen dan is er slechts een ding: zeg neen.

Jij, kleermaker in je werkplaats. Als ze je morgen bevelen om
uniformen te maken, dan is er slechts een ding: zeg neen.

Jij, rechter achter je rechters tafel. Als ze je morgen bevelen om naar het krijgsgerecht te gaan, dan is er maar een ding: zeg neen.

Jij, moeder in Nederland, in Duitsland en Frankrijk, en overal op de wereld. Moeders van alle landen, als ze jullie morgen bevelen om kinderen te baren, voor oorlogslazaretten en nieuwe soldaten voor gevechten, moeders in deze wereld, dan is er slechts een ding: zeg neen. Moeders zeg neen! Want, als jullie geen neen zeggen, moeders dan zal de laatste mens geslagen en getekend door al het lijden, met verpeste longen en bloedende wonden, eenzaam over een stinkende aarde zwerven, strompelend over wegen vol met puin, tussen massagraven de laatste mens, waanzinnig, klagend en angstig en vragend WAAROM?

Maar niemand zal hem antwoord geven. De klank zal wegsterven over ruïnes en bergen afval, de klank zal gedempt worden in putten vol bloed, zonder antwoord, de laatste wanhoopschreeuw van het laatste dier mens. Al dit zal gebeuren, morgen, misschien morgen, misschien reeds vannacht, als, jullie niet neen zeggen!

Vrij naar Wolfgang Borchert

Gedicht 1111: Drie eilanden staan aan de horizon

Stad aan de wadden

Drie eilanden staan aan de horizon
Als 't niet zeer nevelt. Jongens komen kijken,
Wanneer de postboot keert, die langs de dijk een
Rookpluim doet strijken, licht-bruin voor de zon.

De winter duurt hier lang; het spaarzaam groen
Bevat een stillen winter in zijn takken.
En in de binnentuintjes, kalme vlakken,
Zou zelfs geen moordenaar een moord gaan doen.

Het drievuldig plaveisel, gele klinkers,
Gekleurde keien, blauwe, bolle stenen:

Zij dragen jaren reeds dezelfde benen,

Want 's avonds, in hun pas van stille drinkers,
Slenteren mannen rokend naar het dok -
De haven langs - en weer terug naar 't dok.

Simon Vestdijk

uit: Kind van stad en land (1936)

Gedicht 1112: God heeft de aarde gemaakt

God heeft de aarde gemaakt voor de mensen
en de mensen voor de aarde
ze zijn voor elkaar geschapen
de aarde en de mensen horen bij elkaar

God heeft het licht gemaakt voor de mensen
en de mensen voor het licht
ze zijn voor elkaar geschapen
het licht en de mensen horen bij elkaar

God heeft de mensen gemaakt voor de mensen
ze worden voor elkaar geboren
ze zijn voor elkaar geschapen
op de aarde horen mensen bij elkaar

God wil niet dat sterke mensen rijk zijn
en rijke mensen sterk
hij wil niet dat zwakke mensen arm zijn
en arme mensen zwak

God wil niet dat andere mensen anders zijn
hij heeft de mensen voor elkaar geschapen
ze worden voor elkaar geboren
om op de aarde mens te zijn

God wil dat mensen samen zijn met mensen
samen wonen samen werken samen leven
dat mensen niet elkaar bedreigen maar beschermen
als in een tuin waar alles veilig is

Gedicht 1113: Er moet een tuin zijn voor de merel

Er moet een tuin zijn voor de merel,
er moet een boom zijn voor de specht.
Er moet een plek zijn op de wereld
waar niemand met je vecht.

Er moet een land zijn voor de mensen,
er moet een huis zijn of een tent.
Er moet een plek zijn op de wereld
waar je altijd veilig bent.

Er moeten mensen zijn als vogels,
zo vrij op straat of in de lucht.
Er mag geen angst meer zijn voor kogels
en niemand meer die vlucht.

Er mag een plek zijn om te blijven,
er mag een plek zijn om te gaan.
Dan heb je vleugels om te drijven,
een been om op te staan.

Gedicht 1114: In de dagen van Noach

In de dagen van Noach
was de aarde vol van mensen
en de mensen waren vol van zichzelf

belangrijke mensen voelden zich belangrijk
betere mensen voelden zich beter
steeds minder mensen waren veilig voor mensen

grote mensen sloegen kleine mensen
sterke mensen doodden zwakke mensen
rijke mensen kleedden arme mensen uit

niemand wist van goed en kwaad
niemand dacht aan toekomst of verleden
niemand kon zich iets herinneren van de tuin

waar mensen de herinnering zijn kwijtgeraakt
aan de eenheid van alles wat tot leven kwam
waar de schepping namen draagt als
eerste wereld tweede wereld derde wereld
waar de aarde wordt gevierendeeld
in oost en west en noord en zuid
waar zij uiteenvalt in vijf werelddelen
daar komt het water aan de lippen

waar mensen alleenrecht ontlene aan geboortegrond
en zich terugtrekken op een eiland van behoud
waar mensen de grenzen van hun solidariteit bewaken
paal en perk stellen aan de marges van gastvrijheid
waar mensen hun terrein afbakenen
en vijandschap verbinden aan hun vlag
waar mensen mensen niet verdragen
daar komt het water aan de lippen

waar mensen hoogmoedig en grootsprakig zijn
hardhoofdig hardhuidig hardhandig
waar mensen hardleers zijn en hardhorend
en misverstanden over mensen hardnekkig
waar mensen houvast in waanideeën vinden
en de milde wind wordt weggewuifd
waar het stuifzand heerst van de hetze
daar komt het water aan de lippen

in de dagen van Noach
waren er reuzen op aarde
je kon merken dat er verschil was
tussen mensen en mensen

in de dagen van Noach
waren er reuzen op aarde
je zag het voor je ogen gebeuren
dat mensen niet opgewassen waren tegen mensen

in de dagen van Noach
waren er reuzen op aarde
je kon er op wachten
de dag dat mensen mensen zouden verslinden

Gedicht 1115: In het land van de reuzen

In het land van de reuzen
daar heb je geen keuze,
je moet er wel flink zijn
of je valt uit de boot.
Want ben je niet groot
in het land van de reuzen,
dan kan dat heel link zijn
in het land van de reuzen.

In het land van de reuzen
daar schreeuwen ze leuzen,
en die daar niet horen
krijgen ook niet de kans.
Want ben je niet mans
in het land van de reuzen
dan ben je verloren
in het land van de reuzen.

In het land van de reuzen
daar telt men de neuzen,
daar telt men de monden
met het mes op de keel.
En ben je te veel
in het land van de reuzen
dan word je verslonden
in het land van de reuzen.

in de dagen van Noach
kwam het water aan de lippen
het water verslond de grote sterke mensen
die zelf de kleine zwakke mensen hadden verslonden
het water verslond de reuzen

in de dagen van Noach
kwam het water aan de lippen
niemand deed zijn mond open toen het nog kon
niemand waarschuwde toen het nog niet te laat was
niemand greep in toen het water om zich heen greep

in de dagen n Noach
komt het water aan de lippen
wie doet zijn mond open nu het nog kan?
wie waarschuwt nu het nog niet te laat is?
wie grijpt in nu het water om zich heen grijpt?

Gedicht 1116: Waar mensen stranden op de klippen

Lied: Het water aan de lippen,

Waar mensen stranden op de klippen
van haat, racisme en geweld,
daar komt het water aan de lippen,
daar wordt een leven niet geteld.
Hoelang nog zullen mensen zwijgen?
Hoelang moet onrecht verder gaan?
Hoe hoog nog moet het water stijgen
voordat er iemand op zal staan?

Refrein:

Het water aan de lippen,
het water aan de lippen
sla de golven keer de vloed,
al ontbreekt je soms de moed.
Het komt voorbij de klippen,
het komt voorbij de klippen
iemand die het temmen moet
en het tij weer keren doet.

Wie duldt het water op Gods akker?
Wie ziet de ramp die mensen treft?
Of ligt geen mens van zoiets wakker?
Wie is het die zijn stem verheft?

Hoe kunnen mensen het verzinnen -
geweld gaat nooit vanzelf voorbij.
Bij iemand moet het eens beginnen,
bij mensenkinderen zoals wij.

toen het water aan de lippen kwam
en voorbij de hoogste klippen kwam
leek de aarde voor altijd verloren
diepe duisternis lag over de vloed
alsof god de aarde nooit gemaakt had

toen het water aan de lippen kwam
en voorbij de hoogste klippen kwam
zweefde gods geest over de wateren

op zoek naar een topje van de aarde
op zoek naar een mens die geloofde

toen het water aan de lippen kwam
en voorbij de hoogste klippen kwam
vloog een vogel boven de golven
op zoek naar een sprankje leven
op zoek naar een streepje licht

toen het water aan de lippen kwam
en voorbij de hoogste klippen kwam
bracht een duif een takje bij noach
hij was iemand die bleef geloven
toen geloven bijna niet meer kon.

Gedicht 1117: Noach bleef geloven

Noach bleef geloven toen de regenvloed
heel de aarde dompelde in tegenspoed.
Omdat hij bleef geloven kwam hij de schrik te boven.
Eén zwaluw maakt zomer, één duif niet gezwicht.
De droom van één dromer wekt schaduw tot licht.

Jozef bleef geloven toen het donker was,
dat de morgenzon nog niet gezonken was.
In duisternis gevangen
bleef hij naar licht verlangen.

Mozes bleef geloven, in de zandwoestijn,
dat er na de bergen nog een land moest zijn.
Hoe uitzichtloos de jaren,
hij bleef zijn droom bewaren.

Wil je wel geloven dat je dromen kan,
dat een nieuwe aarde er nog komen kan.
Je komt de schrik te boven
wanneer je blijft geloven.

Gedicht 1118: Waar het water aan de lippen komt

Waar het water aan de lippen komt

maar mensen blijven geloven in het licht
daar geloven mensen in de schepper van het licht
daar komt de regenboog aan de hemel
in alle kleuren van de regenboog
als een brug tussen de mensen en het licht

waar het water aan de lippen komt
maar mensen blijven geloven in de aarde
daar geloven mensen in de schepper van de aarde
daar komt de regenboog aan de hemel
in alle kleuren van de regenboog
als een brug tussen de mensen en de aarde

waar het water aan de lippen komt
maar mensen blijven geloven in mensen
daar geloven mensen in de schepper van mensen
daar komt de regenboog aan de hemel
in alle kleuren van de regenboog
als een brug tussen mensen en mensen

Gedicht 1119: Ze zeggen: als je anders bent -

Het lied van de regenboog

Ze zeggen: als je anders bent
dan hoor je er niet bij.
Ze doen alsof je niemand bent
als je niet bent als zij.

Refrein:
Maar kijk eens naar de regenboog
Zie jij het soms gebeuren
dat van de zeven kleuren
bijvoorbeeld rood of groen-
er een niet mee mag doen?

Nee, de een staat naast de ander
en ze zijn, zoals je ziet
steeds verbonden met elkander,
Kunnen mensen dat dan niet?

Ze zeggen: als je anders bent
dan doe je niet normaal

Ze wijzen naar je kleren en
ze lachten om je taal.

Ze zeggen: als je anders bent
dan kun je beter gaan.
Alsof je nooit geboren bent -
dat is toch geen bestaan.

Gedicht 1120: Waar tyrannie is

EEN ZIN OVER TYRANNIE

Waar tyrannie is,

niet alleen in de loop van het geweer,
niet alleen in gevangenissen,

niet alleen in de folterkamer,
niet alleen in het nachtelijk
roepen van de bewaker,

niet alleen in het roetzwart
oplaaiend requisitoir,
in de bekentenis, in het
muur-morse van gevangenen,

niet alleen in de koude
uitspraak van de rechter:
SCHULDIG - is tyrannie,
niet alleen in het militair

knetterende GEEF ACHT EN VUUR,
niet alleen in het tromgeroffel,
in de wijze waarop het lijk
in de put wordt gegooid,

niet alleen in de tersluijs,
door half geopende deuren,
schichtig,
gefluisterde berichten,

in de vinger op de lippen
die sst! zegt,

niet alleen in de ijzerhard

opgelegde plooiën van het gezicht
en in de daarin zonder woorden
spartelende schreeuw,
niet alleen in de regen

van stomme tranen waarin
de stilte zwelt,
in opengesperde pupillen,

niet alleen in de staande
honderdvoudig gebulderde
hoera's en liederen;

waar tyrannie is,

niet alleen in de onvermoeibaar
klappende handen,

in bazuinen en opera's
en in de al even leugenachtig
zingende standbeelden,
de kleuren en schilderijen,

apart in elke omlijsting,
ja in het penseel;
niet alleen in de 's nachts
zacht glijdende auto,

die stil
stopt voor een portiek;

waar tyrannie is, daar is zij
in alles, alomtegenwoordig,
meer dan vroeger je god,

in de kleuterschool,
in vaders raad,
in moeders glimlach,

in het antwoord dat het kind
aan vreemdelingen geeft;

niet alleen in prikkeldraad,
niet alleen in de rijen
van de verdovende
boeken en woorden,

zij is in de afscheidskus,
in de vraag van de vrouw:
hoe laat kom je thuis, liefste?

in het op straat met regelmaat
opgedreunde HOE GAAT HET,
in de handdruk, die plotseling
slapper wordt dan tevoren,

in het bevroezend gezicht
van je geliefde, in elke
afpraak die je maakt,

niet alleen in bekentenissen,
maar ook in de verklaring,
de zoetheid der liefde,
als een dode vlieg in de wijn,

want je bent niet alleen
in je dromen, zij is er
in het huwelijksbed en daarvoor al
in het verlangen,

slechts wat zij reeds bezat
is mooi genoeg voor jou,
met haar heb je geslapen,

zij is in bord en glas,
in het oor, in de mond,
in kou en in duisternis,
buiten en in je kamer,

alsof je raam open stond,
de lijklucht komt vrij naar binnen,
of ergens in huis is de kraan

van het gas niet gesloten,

als je praat met jezelf,

zelfs in je verbeelding
zit je nog vast,

de melkweg is ook al anders:
een grenstrook door zoeklicht
afgetast, iedere ster
het raampje van een verspieder,

de volle sterrenhemel,
één groot concentratiekamp;
want zij, de tyrannie spreekt
uit de koorts, uit het klokgelui,

uit de mond van de pastoor,
bij wie je te biecht gaat,
kapel, parlement of pijnbank:
zij staat op de planken,

knipper maar niet met je ogen,
overal kijkt zij je aan,
je hebt haar onder de leden,
zij is je herinnering,

de trein repeteert
op de rails 'tyrannie',
in berglucht, in zeelucht
adem je haar;

het bliksemt en ze is daar,
in elke onverwacht lawaai,
in licht en de schok van het hart,

in de rust is zij, in de
klem de verveling
in het stromen van de regen
een hek tot aan de hemel toe,

in de sneeuw die valt, zo
wit als de celmuur,
zij ziet je aan door de ogen van je hond,

en zij staat achter elk doel,
dus ook achter je morgen, achter
al je gebaren,

zoals de rivier zijn loop
volg je en schep je haar;
kijk je opzij? - uit de spiegel

zij gluurt en je kunt niet weg,
je bent gevangen en toch bewaker,
zij vreet zich in in de geur
van je tabak, van je kleren,

tot in je hersens;
je wilt je bezinnen,
maar geen andere zin
schiet je te binnen,

je wilt wel kijken, opzij,
maar je ziet slechts wat

en door lucifers

die je niet tijdig
uitgedoofd hebt, komt nu
de bosbrand; en zij lŕst op jou
thuis in de fabriek, op het land,

en je voelt niet meer,
wat leven is, wat vlees is en brood,
wat morgen is, wat wensen is,
wat je armen openslaan is,

zo maakt en draagt de slaaf
zijn eigen boeien;
als je eet, voed je haar,
je kind verwek je voor haar,

waar tyrannie is,
is iedereen schakel;
ook jij verspreidt haar geur,
zelf ben je ook tyrannie;

wij gaan in den blinde
als mollen in de zon,

wij lopen gevangen
in de Sahara,

want waar tyrannie is,
is alles vergeefs,
ook het lied, het solide werk,

en zij staat al bij voorbaat
aan je graf om te zeggen
wie je geweest bent,
ook je as moet haar dienen.

Gedicht 1121: Zou het niet prachtig wezen

Psalm om eenheid

Zou het niet prachtig wezen,
als mannen broeders waren,
en vrouwen vrouwen zusters,
zusters en broeders allen,
komend van de verste verten,
om het éne brood te delen
in de schaduw van de wijnstok,
ongeacht hun kleur, hun bloed,
ongeacht hun staat en stand,
één van geest en één van goed.

Ja, prachtig zou het wezen -
hoe krachtig zou het spreken.
Een luxe voor de wereld.

Eenling en menigte,
zwerver en landgenoot,
autochtoon, allochtoon,
oudste en jongste zoon -
allen veranderd in broeders,
allen geworden tot zusters.
Zusterschap, broederschap.

Wat zou dat prachtig zijn:
een weelde voor het oog,
zalf op vijf oude wonden,
de dauw op de polder,

de sneeuw op de bomen,
de schepping opnieuw gedaan.

En de messias, gekomen,
zou zeggen: daar ben Ik al.

De aarde Gods huis gemaakt.
De mensen gezegend tot mensen.

Zij groeten elkaar met: Shalom

Gedicht 1122: Is hier het land gelegen

Lied van de wijnstok bij Johannes 15

Is hier het land gelegen
waarop God heeft geplant
de wijngaard van zijn zegen -
grond van de zee verkregen,
een wonder van zijn hand?

De wijnstok uitgegraven,
verplant naar Kana,,n,
zou eens de harten laven,
druiven die wijnen gaven,
als de Messias kwam.

Maar wie kent de verwoester,
die kwam met harde hand?
Wat God zo had gekoesterd -
hoe trad hij het met voeten:
een chaos werd het land.

Slechts één is er gebleven -
een wijnstok als een stek
die sprak: Ik leid tot leven,
dagelijks doorgegeven
aan wie zich aan mij hecht.

Gij ranken, gij moogt weten,
dat gij het leven houdt.
De wijngaard lijkt op Eden -
daar geeft God tot op heden

u vrucht in honderdvoud.

Gedicht 1123: Waar liefde is en zorg om elkaar,

Wens: Thuis

Waar liefde is en zorg om elkaar,
daar is het goed wonen.

Waar gehuild kan worden en gelachen,
daar kunnen mensen leven.

Waar niets verborgen hoeft te worden,
daar kan een mens geborgen zijn.

Waar verdriet en pijn wordt gedeeld,
daar worden mensen een thuis voor elkaar.

Waar aandacht is voor ieder,
daar kan ieder groeien en opbloeien.

Waar mensen elkaar behouden en verwarmen,
daar is men 't liefste thuis.

Dat alles willen wij elkaar wensen
voor dit komende nieuwe werkjaar:
een thuis bij elkaar -
geven wij elkaar daartoe een hand

Gedicht 1124: Als je denkt: "ik ben verslagen"

Emergo

Als je denkt: "ik ben verslagen" is de nederlaag een feit.
Als je denkt: "'k zal niet versagen", win je op den duur de strijd.
Als je denkt: "ik kan 't niet halen", is de tegenslag op til,
want het overslaan der schalen, hangt voornamelijk af van wil.
Moedelozen gaan ten onder, door hun twijfel, door hun vrees.
Vechters winnen door een wonder, telkens weer de zwaarste
race. Denk "ik kan het" en dan g t het.
Iedereen vindt bij wilskracht baat

en in zaken wint de daad het van nutteloos gepraat.
Als je jammert: "ik ben zwakker dan mijn grote concurrent"
blijf je levenslang de stakker, die je ongetwijfeld bent.
Niet de Goliaths en de rijken tellen in het kamp voor zes,
maar de fermes, die niet wijken, hebben vroeg of laat succes.

gevonden in de oude St. Pauluskerk te Baltimore (gedateerd 1692)

Gedicht 1125: Op zondag luister ik aandachtig

Luisteren en ...verder?

Op zondag luister ik aandachtig naar de preek,
ik hoor de boodschap aan,
de opdracht voor de nieuwe week.

Op maandag is mijn voornemen helaas vergeten,
de was moet nog gedaan en wat zullen we eten?

Op dinsdag is er ruzie en ik zoek eerst mijn recht,
daarom heb ik die dag niets vriendelijks gezegd.

Op woensdag veel te doen, ik moet me danig haasten,
ik kan nog niet beginnen aan het beminnen van mijn naasten.

Op donderdag ben ik moe, ik had een slapeloze nacht.
'Bemin uw naaste als uzelf',
ik heb toen aan mezelf gedacht.

Op vrijdag ben ik het echt van plan,
aan mij heeft het dus niet gelegen,
maar ik kan niet aardig zijn
want alles zit me tegen.

Op zaterdag omhels ik heel de wereld,
maar ik zeg er eerlijk bij:
't kwam niet uit mezelf,
een medemens was hartelijk voor mij.

Op zondag luister ik altijd naar de preek,
ik hoor de boodschap aan,
de opdracht voor de nieuwe week...

Gedicht 1126: Ik denk bij mezelf

'Wanneer ik naar een brandende kaars kijk...'

Ik denk bij mezelf:
Ze geeft licht
en ik?

Ik bedenk:
Ze geeft licht zonder veel lawaai
en ik?

Ik voel:
Ze geeft warmte
en ik?

Ik zeg tot mezelf:
Ze brandt tot het laatste moment
en ik?

Ik denk bij mezelf:
Ze aanvaardt de vlam van anderen gekregen
en ik?

Ik denk: Altijd is ze bereid haar vlam
aan anderen door te geven
en ik?

Ik zeg tot mezelf:
Door haar vuur te geven
behoort ze niet meer tot zichzelf,
maar ze vermeerdert het licht
en de gloed,
waar allen van genieten...
EN IK?

Gedicht 1127: 's Avonds als ik slapen ga,

's Avonds als ik slapen ga,
volgen mij veertien engeltjes na.
Twee aan mijn hoofdeind',

twee aan mijn voeteind',
twee aan mijn rechterzij,
twee aan mijn linkerzij,
twee die mij dekken,
twee die mij wekken,
twee die mij wijzen
naar des hemels paradijze.

Gedicht 1128: Als de longen van de Amazone

Lied: iets om in te geloven

Als de longen van de Amazone
doorrookt zijn en van binnen zwart
rest er dan nog zuurstof om te dromen.
Als ieder bos is platgebrand
als de ozonlaag vol gaten zit
en de regen is verzuurd
snak ik enkel naar een beetje adem
bang dat het niet lang meer duurt.

Geef ons iets om nog in te geloven.
Niets is nog niets is nog niets is nog zoals
het lijkt bestaat dat groots mysterie boven
of hebben doemdenkers gelijk?

Als het water dat we laten stromen
voor niemand nog te drinken is
als de appels blozend aan de bomen
gekleurd zijn met gevaarlijk gif.
Als de zeeën eeuwig zwijgen
en het water staat in brand
en er vogels op de olie drijven
hoe veilig is het dan aan land?

Als de walvis die we gaan bevrijden
door het pakijs wordt bedreigd
en we leven op een berg van lijken
is het dan beter dat men zwijgt.
Als het eiland dat we droomden
door een kernproef wordt verstoord
vinden we dan nog een onderkomen
dat de dromers toebehoort?

Johan Verminnen en Jeroen Lecompte

Gedicht 1129: Moet je hard zijn

Moet je hard zijn om te overleven
tot de tanden toe bewapend
voor je eigen veiligheid?

Moet je sluw zijn om te overleven
voor als het zover is
op het ergste voorbereid?

Niemand meer vertrouwen
altijd afstand houden
en overal op je hoede
met het ernstige vermoeden
dat iedere belofte
wordt gebroken met de tijd.

Moet je hard zijn om te overleven
knokken voor jezelf
en alleen voor jou belang
zorgen dat je je nooit bloot zal geven

je lach onder controle
je huilen in bedwang
naar voren ellebogen
kleppen voor je ogen
nergens zwakke plekken
hondehoge hekken
en geloof en hoop en liefde
achter het behang.

We weten dat het allemaal kan kantelen
naar die blijde boodschap van vred' en veiligheid
naar dat wonder van ontwapenen en ontmantelen
in die betere wereld
want eenmaal komt de tijd
dat de liefde het zal winnen
als we morgen maar beginnen
en dat wij op vertrouwen
ook een toekomst kunnen bouwen

we weten dat nog wel
maar het geloof dat zijn we kwijt.

Want je moet hard zijn om te overleven
onverschillig voor de wanhoop en
onkwetsbaar voor verdriet
met geen ander doel om naar te streven
dan ieder voor zichzelf
verschanst op zijn gebied
met niemand iets te maken
koel berekenend schaken
en op kansen blijven loeren
om de anderen te vloeren.
Dan zal je overleven...
Maar leven is dat niet!

Paul van Vliet

Gedicht 1130: Lieg asjeblief niet

Lieg asjeblief niet tegen me
niet over iets groot, niet over iets anders,
liever hoor ik het vernietigendste
dan dat je liegt
want dat is nog vernietigender.

Lieg niet over de liefde
iets dat je voelt of iets dat je zou willen voelen,
liever word ik bedroefd
dan dat je liegt
want dat is nog bedroevender.

Lieg niet tegenover gevaar
want ik voel toch heel anders
want wat ik gewaar word is waar
of ik ken je niet
en dat is nog gevaarlijker.

Lieg niet tegenover ziekte
liever kijk ik die diepte in
dan dat ik mij verlies
in één van die oude lieve verzinsels
want daarmee verlies ik mij dieper.

Lieg niet tegenover sterven
want zo lang wij er nog zijn
vind ik dat toegangsloze niet mededelen
wat je denkt, erger en zoveel doder
enger en zoveel doder.

Herman van Veen

Gedicht 1131: Jij kunt een schouder zijn

Jij

Jij kunt een schouder zijn
voor de mens in verdriet en verlorenheid.
Jij kunt een arm zijn
om een mens heen in de kou.
Jij kunt een licht zijn
voor een mens struikelend in donker.
Jij kunt een vuur zijn
voor een mens verkild in het leven.

Soms zoekt een mens:
wie kan ik zijn
wie mag ik zijn.
Soms vraagt een mens:
zal ik gemist worden
zal iemand om mij huilen
voor wie ben ik belangrijk?

Hoe moet je leven
als je geen uitnodiging ontvangt
als je voelt:
zonder mij zou alles gelijk blijven
als je niet merkt
dat er iemand is
die op jou wacht
die naar jou omziet.

Kunnen wij elkaar laten voelen:
jij mag er zijn
jij bent goed
jij kunt een schouder zijn

jij kunt een arm zijn
kunnen we elkaar laten voelen:
ik ben een schouder voor jou
ik ben een arm om je heen
een licht op je levenspad:

er zal minder eenzaamheid zijn.

Marinus van den Berg

Gedicht 1132: Een boom, en nog een boom

Bomen

Een boom, en nog een boom
elk voor zichzelf, elk stam rechtop,
en de wind en de lucht
die vertellen hoe zij elk apart staan.

Maar onder het dek van de aarde
spreiden zij wijd hun wortels
en in de onzichtbare diepte
knopen zij wortels aaneen.

Ai Qing.

Gedicht 1133: Wees ons een herder.

Wees ons een herder.
Wij vertrouwen op u,
op u die ons leidt
door dag en nacht
naar de nieuwe morgen.

Geef ons de rust als van
voortkabbelend water
dat onze heetste dorst lest
ons diepste verlangen vervult.

Neem ons bij de hand
zoals een vader zijn kind.

Ga met ons door het aardedonker
en geen duisternis benauwt ons,
geen kwaad valt te vrezen.

Want Gij zijt ons
een stok, een staf;
Gij nodigt ons
bij u te komen.

Schenk onze beker vol,
zalf met olie ons hoofd.
Heel en heilig ons,
Gij de levende
in tijd en eeuwigheid.

Gedicht 1134: Als je in mensen geloofd hebt

En dan nog dit

Als je in mensen geloofd hebt
die het af lieten weten:
ga dan toch door te geloven.

Als je op een wonder gehoopt hebt
dat niet is gebeurd:
ga dan toch door en blijf hopen.

Als je een spoor van liefde wilde nalaten
dat werd vertrapt:
ga dan nog verder met liefde.

Als je gedroomd hebt en daarna ontwaakt,
droom verder
tot aan de morgen!

Talmoed

Gedicht 1135: Wie gaat er mee

Wie gaat er mee
het donker in

het onbestemde tegemoet.

Wie blijft er bij me
in het donker
als er geen bestemming is.

Wie houdt me vast
als ik in het duister tast
en licht geen warmte biedt.

Franka Klein

uit: Overleven

Gedicht 1136: Een vriend is een tochtgenoot

Een vriend is een tochtgenoot,
die me zegt in de woestijn:
'de Oase kan niet ver meer zijn'.

Een vriend is een tochtgenoot,
die me zegt bij de oase:
'het beloofde land zal nog veel mooier zijn;.

Een vriend is een tochtgenoot,
die weet wanneer ik in ademnood verkeer;
en dan met mij, de trage stap wil verder gaan.

Gedicht 1137: Het wonder van het licht

Het wonder

Het wonder van het licht?
Je moet er hard voor werken
om weer een weg vooruit te vinden
en niet alleen maar achterom te zien.

Het wonder is zo teer.
Je moet er zo behoedzaam over spreken.
't Verdraagt geen grote woorden:
met pijn wordt het geboren.

Wees eerlijk: er is geen geboorte
zonder weeën, de wanhoop
en het niet meer weten.
Licht wordt in de duisternis geboren.

Maar wie die weg durft gaan,
de eenzaamheid, de pijn doorstaat,
in de nacht blijft hopen op het wonder,
zal zien: het hoge licht van God.

Hans Stolp

uit: Tussen herkomst en bestemming

Gedicht 1138: Het hemelse koninkrijk lijkt op een mensenkind

Een nieuwe parabel

Het hemelse koninkrijk lijkt op een mensenkind,
dat ontstaat in de schoot van zijn moeder.
Zijn leven begint als een zaadje,
haast onzichtbaar voor het menselijk oog.
Maar als het begint te groeien
verheugen zich de ouders.

En als het geboren wordt
is het een wonder, en een bron van geluk.
Maar ook daarna, wanneer het opgroeit
van baby tot kleuter tot puber tot volwassen mens
kan een mensenkind anderen gelukkig maken.

En als het uitgroeit
zoals God heeft bedoeld,
wordt het als een boom
waarin mensen als vogels komen nestelen.
Zo wordt een mensenkind als God zelf:
iemand om bij geborgen te zijn.
Het hemelse koninkrijk lijkt dus op een mensenkind.

Paul Begheyn

Gedicht 1139: God van Israel, Adonai

God van Israël, Adonai,
die waart niet anders dan
rondom u de andere goden,
goden van barbaarsche tijden
en stammen barbaarsch als gij:
uw gezicht draagt eerdere trekken
als hun aller gezicht,

Draagt de grijns der duistere driften,
die woeden in het menschenhart.
Een jaloersch wraakgierig stamgod
Waart ge, (...) God
van toorn en wraak en verschrikking.

Maar zoo als aales verandert,
wolken verwaaien, de zon
wint met weldadige warmte,
over den somberen dag
vliegt open lach,
zoo breekt heen door de harde trekken
van den wreeden jaloerschen stamgod
't gelaat van een anderen god,
die nieuw is in de historie.
In de bladen der Heilige Schrift,
waarin Israël door de eeuwen

opteekende zijn weervaren,
vindt men geboekstaafd den groei.
Jehova's gelaat vergeestelijkt:
boven de oude beperktheid
rijst zijn hooge gestalte uit.
Schept menschheid een groteren god,
naarmate zij zelve groeit?
Of nadert zij groeiend tot d'r
waar Eeuwge Ontferming bloeit
en Heiligheid suist in de stilte?

Ziet: in het hart der profeten
daagt het weten van een Geest,
hoog uit boven bloedige veeten-
die in 't aardsche zijn droom van Gerechtigheid weeft.
Van de paleizen wil hij niet weten.

"Doe 't getier uwer liederen van mij weg;
ook mag ik uwer luite spel niet hooren,
't offer van den verdrukker begeer ik niet,
d'onterfden, zij zijn aan mijn hart geboren."

Gedicht 1140: In de derde maand

Het verhaal van de uittocht

In de derde maand
na hun uittocht uit het land Egypte,
op de vijftigste dag.
kwamen de kinderen van Israël in de Sinaï-woestijn
en zij sloegen hun tenten op
aan de voet van de berg.

Mozes ging op naar God.
Een wolk bedekte de berg.
Donderslagen weerklonken,
bliksemschichten doorklieften de wolk.
Toen klonk vanaf de berg de Stem,
en God sprak deze woorden:

Ik zal zijn, Ik ben de God
die jou weggevoerd heeft uit het land Egypte,
uit het slavenhuis.

Gij zult geen andere goden hebben
voor mijn Aangezicht,
geen godenbeelden geen gestalte
van iets die in de hemel of op aarde is.
Gij zult mijn Nnaam niet zonder zin gebruiken.

Gedenk de zevende van alle dagen.
Zes dagen zal je werken wat je kan.
Maar de zevende is om te rusten.
Want in zes heeft Hij geschapen
hemel, aarde, zee, en alles,
maar de zevende - toen ruste Hij.

Verloochen niet je voorgeslacht,
je vader en moeder,
houd hen in ere,

de woorden die zij je hebben geleerd -
dan zul je leven op aarde in lengte van dagen.

Niet moorden. Geen echtbreuk. Niet stelen.
Niet vals getuigen tegen je naaste.
Niet zijn huis begeren, zijn vrouw,
zijn knecht, zijn kudde - niets van hem.

Deze woorden sprak 'Ik zal er zijn'
midden in het vuur.
En meer woorden heeft Hij niet gesproken.
En gegrift in stenen platen, twee,
gaf Hij ze Mozes in handen.

Daar stonden ze, aan de voet van de berg,
de kinderen van Israël.
En ze zagen de lichtgoed van 'Ik zal er zijn'
hoog in de berg, als een verterend vuur.

Exodus 19-20, vrij bewerkt

H. Oosterhuis

Gedicht 1141: Twaalf jaar oud was hij

Jezus zoon van de TORA

Twaalf jaar oud was hij toen hij een stem vernam. 'Ga, jij, de
hoogte op die ik je wijzen zal'-
dezelfde die ooit sprak tot Abraham.
Hij is gegaan, zo dringend sprak die stem.
Uit Nazareth in Galilea,
naar de Sionberg, de stad Jeruzalem.

Om daar als elke joodse jongen,
te worden 'zoon der wet':
te worden 'uit het slavenhuis bevrijd',
te krijgen aangezegd
de tien uit steen gehouwen
woorden der gerechtigheid.

Wat zou hij, gaande die oeroude wegen,
met de pelgrims hebben meegezongen?

'Zoals een hert naar levend water smacht'
heeft hij gezongen.
En 'uit de diepte roep ik jou'.
'Al mijn bronnen zijn in U', heeft hij gezongen.

Heeft hij, toen hij ter plaatse kwam,
de gouden adelaar gezien
boven de tempel poort?
De streek waar hij vandaan kwam stond bekend
om het altijd smeulend, soms hoog oplaaiend verzet
tegen het Romeins bewind -
daar wist elk kind
wat dat vervloekt embleem betekende:
de Farao van Rome heeft ons in zijn macht.

Zij vierden Pascha, nacht van waken,
nacht van de bevrijding, scheppingsnacht.
Daarna, toen zijn ouders huiswaarts keerden,
bleef hij in de tempel achter.

Daar hoorde hij de woorden der rabbijnen.
Hij luisterde, begreep, begreep niet, vroeg.
Wat 'uitverkoren' is,
wat 'heilig' - zijn wij heilig?
'Een volk van priesters'?
Om wat te zijn? Toonbeeld van recht en vrede?
Een voorbeeld - volk?
Maar zijn wij niet allang voorgoed
in de vloed der volkeren geworpen
als Jona in de golven -
Eeuwige, zijn wij nog de mens
die Gij gedenkt?

Wat mag op sabbat, en wat niet?
Wat zeg jij? Korenaren plukken niet?
stel je ezeltje is in een put getuimeld...
Daar zit op sabbat in de synagoge
een man met een verdorde hand,
Wat doe je? Hem genezen als je kan?
Jij zegt van niet?

En de messias?
Als Jeruzalem vandaag of morgen
met de grond gelijk gemaakt wordt,
deze tempel platgebrand,

als het niet meer erger kan,
kom dan de messias?
Wat zeg jij? Dat hij haastig komen zal?
Je hoort het uit de mond van vreemdelingen
'Kom laat ons opgaan naar de Sionberg
waar de Tora ontspringt' -
Je ziet al haast de dagen
de profetie vervuld: 'Dan smeden zij
hun zwaarden tot ploegijzers om
en leren oorlog af - dan zal geschieden
dat we rusten onder onze vijgeboom'.
Nee, wij nog niet, maar wel ooit onze kinderen.

Zo ging de hele dag, met overslaande stem,
het hoge woord van de rabbijnen heen en weer.
Hij, jongen- in- de- leer,
de voorhof door naar buiten,
wat drinken
uit een van de waterbekkens uit het plein.

Dan zag hij in de tempelgalerijen
de wisseltafels en het zaken doen,
de kooplui met hun lammeren en duiven.
Ik zal ze, met een touwen zweep,
mompelde hij.
Zoals geschreven staat van de messias:
'De hartstocht voor uw huis heeft hem verteerd'.

Na drie dagen en drie nachten
vond zijn moeder hem. 'Kind, waarom
heb je ons dit aangedaan?'
'Wat aangedaan?'
'Dit, dat je weg was'.
'Ja, weg van Hem, verslonden door
de ogen van zijn licht.
Ik kon niet anders'.

Dertig was hij
toen hem het goede nieuws bereikte
dat een profeet was opgestaan.
In het jaar vijftien van de heerschappij
van Tiberius, de goddelijke keizer,
toen Pontius Pilatus over Juda landvoogd was,
toen Kajavas en Annas hogepriester waren
geschiedde aan Johannes, zoon van Sacharia,

het woord van God,
in de woestijn.

Hij ging door heel de streek van de Jordaan,
oproepend tot een doop van omkeer en bevrijding
uit zondenlast en niet te dragen wanhoop.

Zoals geschreven staat
in de boekrol van Jesaja,
de profeet:

'Vrij baan voor onze God,
en alle vlees zal zien
bevrijding van Godswege'.
In lange rijen stond het volk te wachten
op de verademing der doop,
genezend teken.
Ook hij is in zo'n lange rij gaan staan.

En het geschiedde, toen hij werd gedoopt,
toen hij daar naakt, gebogen, biddend stond,
dat hij de hemel open zag.

Hij zag een lam staan voor de troon van God,
het was geslacht, het had genezen wonden,
hij was dat lam -
het was nog niet en toch al nu.
Hij zag een doop van vuur over zijn land.
Hij moest een beker drinken tot de bodem.
Hij kroop verwilderd rond
over de grond van een lijvenhof
en hoorde roepen-
was het zelf die riep:
'Ik wil niet, ja ik wil'.

De hemel sloot zich boven hem. De aarde
was hard en stevig, hier en nu -
hij zou we zien.
Hij voelde zich doorgeest,
weemoedig, vrolijk.
'Wat moet nu eerst?' dacht hij.

Hij keek wijd in het rond
of hij gezichten zag die hij vertrouwen kon.
Hij vond er geen.
Dan maar alleen, dacht hij.

Toen, plotseling vlakbij,
zag hij er een.
En toen nog een.

Lucas 2 - 3

Gedicht 1142: Nog altijd, o God

Gebed bij Deuteronomium 20, 10-20

Nog altijd, o God,
overal op aarde,
nog altijd en overal
gaan de vuisten omhoog,
heft men vaandels van haat,
volk tegen volk,
man tegen man,

laat men landschappen
verschroeid achter,
de huizen verwoest,

vaders dragen
hun verhongerd kind ten grave,
vrouwen bewenen haar schoot.

En nog altijd en overal
bidt een christenziel
tot U vergeefs om vrede...

Maar wat moeten zij dan méér doen
dan bidden, en, en
en 'vrede' roepen alom
met hese stem?

Ach, wij weten,
wij moeten ook dragen,
de zonde dragen van dit geslacht,
zoals gijzelf hebt gedaan
in uw Zoon, toen hij leed
en stierf, mensenzoon.

Maar, zo waarlijk als gij

hem hebt doen opstaan
uit de kuil der vergeefsheid
zo laat om zijnentwil
de wapenstilstand, het tijdperk
zonder gebrul en gebulder
aantreden voorgoed.

En maak gij de christenzielen
doortastend en kranig
om te verhinderen
eenieder in zijn plaats
de troonsbestijging van
het addergebroed
met de krijgstiaar,
met die goudgerande
goudgevlamde
soldatenpet.

O schande, God in de hemel:
neem onze schande weg!

Gedicht 1143: God van Abraham

God van Abraham
nacht en woestijn
sterren ontelbaar
woord in zijn vlees
zaad in de dode
schoot van zijn vrouw.
God van Isaak
mes op zijn keel
hand die hem gaan liet
licht dat hem blindsloeg.
God van Jacob
die hem toestond
list en leugen
die hem baande
weg en omweg
die hem mank sloeg
die hem maakte
Israel.
God van Mozes
vurenstem Naam

onuitspreekbaar
roepend vrijheid
tien lichtwoorden
wolken schaduw
rots die meegaat
land beloofd
vergezicht
onbetreden.
God van Jozua
en Kaleb
land van bronnen
vrucht van wijnstok.
God van Rachab
zich ontfermend.
God van intocht
land gegeven
eindelijk wonen
God op aarde.
God van Jael
en Deborah.
God van Ruth
en Naomi.
God van Samuel
'hier ben ik'
God van David
die zijn lied was
groene weide
liefde meer
dan van vrouwen
God misbruikt
staatsgod tempel -
god orakel
gouden standaard
opperwezen
God ten einde
raad hervonden
'Gij doorgrondt mij,
wees genadig'.
God van Rispa
en haar zonen
God van Amos
God der armen
van Elia,
der verdrukten
stormwind aardschok

doodse stilte.
Dienstknecht God
van Jesaja
van 'een kind voor
ons geboren'.
God van trouw
tegen ontrouw.
God verliezer.
God in boeien
weggevoerd
hoon der wereld.
God in balling
schap, in wartaal
wonend volk
aan Babels stromen.
God temidden
massagraven
boven afgrond
open hemel:
God van adem
niet van doden
woord dat waakt
God van Ester
God van Judith
kracht in zwakheid.
God van 'hoor, een
stem klinkt op
demp de afgrond
baan een uitweg'.
God van Cyrus
God van gaan weer
de woestijn in.
God van aankomst
God van Nehe
man Ezra
klein vertwijfeld
nieuw begin.
God van droomge
zichten: komen
zal de dag, een
oven brandend
zon op vleugels
van genezing.
God van Job
man van smarten

God van Jezus
God gehangen
God na Auschwitz
jij verwaaide
as van joden
aan mijn schoenen
'God is dood' - god.
God van mij
tong van sneeuw
en vervoering
stem die in mijn
woorden stukt.
God van wie niet?
God maar hoe?
Tijdloos hier nu
alom zijnde
alle hier en
nu funderend?
iets of iemand
iets in alles
iemand meer dan
alle mensen?
Die het licht riep
'mens waar ben je'
Ongevonden
steen der wijzen
Jij niet God
zoals wij denken.
Avond en morgen.
Moeilijke vriend.

Gedicht 1144: Loslaten en opgelucht adem halen

Loslaten

Loslaten en opgelucht adem halen.
Loslaten
en opgelucht je openen.
Loslaten en weten.
Loslaten
en vrij worden.
Vrij voor het wezenlijke,
voor het onuitsprekelijke,

voor het alles overstijgende,
voor het oneindige,
dat in het ademen
in het loslaten
geboren wordt,
om licht te worden.

F. Weichselbaumer

Gedicht 1145: Om al wat ademt

Gebod

Om al wat ademt,
maar zucht en schreit
omdat het geen recht van bestaan,
geen toekomst kent,
bidden wij:
dat het nieuwe adem
van u zal ontvangen.

Om alle tranen
die niet drogen,
niet kunnen afgewist,
bidden wij:
om mensen, verloren aan de dood,
maar nog altijd bij ons.
Om gemis, dat pijn blijft doen,
ook als niemand daar meer naar vraagt.

Om ons eigen onvermogen
en onbeholpenheid
om elkaar te kunnen troosten:
dat wij elkaar durven zegenen
met onze nabijheid,
zoals ook gij zelf
uw licht over ons niet laat verduisteren.

Sytze de Vries

Gedicht 1146: Het is voorjaar

Gebed van de wijnstok

het is voorjaar
en we zien de kleine takken
zwaar worden van bloesem
straks zwellen de vruchten
van zon en sap in de grond

Heer, wij zijn niets zonder u
een dorre tak die geen deel heeft aan de lente
wrakhout langs het strand
ons leven krijgt geen kleur en geur
zonder u
wij hebben van alles te weinig

wij bidden u: bind ons aan u
doorstroom ons met uw geest
zodat wij zelf in de wereld
wijnstok kunnen zijn
waardoor anderen verkwikt worden
dit huis een tuin in de stad.

Maria de Groot

Gedicht 1147: De hof ligt tussen waken

Lied van de hof op paasmorgen

De hof ligt tussen waken, tussen dromen,
de nacht trekt zich terug voor 't morgenlicht,
er is een woord, een naam, een vreemd bericht;
de steen is van de groeve weggenomen.

De steen is van de groeve weggenomen,
de vrouwen blijven bij de ingang staan,
de dood, het leven, kunnen zij niet aan;
zij waren voor de laatste eer gekomen.

Zij waren voor de laatste eer gekomen,
gedrieën, op die eerste dag der week,
met zalf en specerijen, maar nu bleek;
het nieuwe leven is Hem overkomen.

Het nieuwe leven is Hem overkomen,
God zelf heeft in de laatste eer voorzien,
hun oren horen en hun ogen zien;
de steen is van de harten afgenomen.

De steen is van de harten afgenomen,
Hij komt hen tegemoet en noemt hun naam.
Een ongekende blijdschap breekt zich baan;
de hof ligt tussen waken, tussen dromen.

Hanna Lam

Gedicht 1148: In de diepte van stilte

Geroepen om te luisteren

In de diepte van stilte
zijn geen woorden nodig,
geen taal vereist.
In de diepte van stilte
word ik geroepen om te luisteren.

Luister naar het kloppen van je hart
Luister naar het waaien van de wind,
de beweging van de Geest.
Wees stil - zegt de Heer,
en weet dat ik God ben.

Gedicht 1149: Wat heb je gedaan

Wat heb je gedaan
dat je in mijn dromen
terecht moet staan
voor een tribunaal
van onverzettelijke partisanen?

In het holle licht
buigen hun moede gezichten
zich over de tafel
met het bewijsmateriaal:

koperen munten
en een half verbrand papier,
omkrullend aan de randen.

Wat heb je gedaan
dat ik tevergeefs
mijn armen om je heensla,
roepend: hij is geen verrader!

In het raam zonder uitzicht
verschijnt een soldaat,
het geweer in de aanslag.

Wat heb je
je aangedaan?

Hanny Michaelis

Gedicht 1150: JIJ: Een onttroonde tyran

JIJ: Een onttroonde tyran
rusteloos ronddraaiend
in je gerieflijke huis
tussen de boeken en de schilderijen
en het geruisloze bestaan
van planten.

En ik: je spotzieke hofnar,
ontboden tot vermaak,
geliefkoosd en afgestraft
omdat ik me niet kan onderwerpen
aan je schijnbewind.

Soms luisteren wij samen
naar de wind aan het raam
die ons roept met de stem
van het heelal.

Hoe lang nog
houdt de angst in je ogen
ons gevangen?

Hanny Michaelis

Gedicht 1151: Maar ik ben geen vluchteling

Vluchteling

Maar ik ben geen vluchteling
want ik ben niet gevlucht
ik ben weggewaaid
als een blad van een boom
er is in ons land
een verschrikkelijke wind opgestoken
een wind vol vuur en verkrachting
en op 'n dag
op een dag die ik me niet meer herinner
op een dag die ik me niet meer durf te herinneren
ben ik weggewaaid
wie zou er uit zichzelf vluchten
wie zou er uit zichzelf
z'n eigen huis
z'n eigen stad
z'n eigen land
z'n eigen familie in de steek laten
en dan ergens aankomen waar je niet welkom bent
vluchtelingen zijn nooit welkom
dat weet iedereen
dat heeft de geschiedenis al zo vaak bewezen
waarom dan een langzame dood
in een vreemd land
als je op de drempel van je eigen huis
ook kunt sterven
vluchtelingen bestaan niet
er bestaan alleen weggewaaide mensen
mensen die door de wind over de wereld zijn geblazen

Ad de Bont

Gedicht 1152: Sinds je mij voor altijd

SINDS je mij voor altijd
bent binnengegaan,
ben ik tot de rand

van je vervuld.

Dwars door de rukwinden
van het verdriet
voel ik je onder mijn huid
bewegen, warm en goed
als vroeger
toen wij overnachten
binnen de omheining van
elkanders armen.,

Wat doet het er dan toe
dat de wereld leeg
en winters is geworden
nu mijn ogen
je nooit meer zullen zien
en ik mijn hoofd niet langer in je schoot kan leggen?

Hanny Michaelis

Gedicht 1153: Iedere morgen word ik onwetend waker

IEDERE morgen
word ik onwetend wakker.
Gloednieuwe wolken drijven
het raam voorbij.
Veelbelovend glimlacht
de dag: alles
is mogelijk.

Maar iedere avond
gaat in rook en vlammen
de wereld onder.
Het langst rekt de stad
haar held bestaan,
vuurspuwend van leven
tegen de inktzwarte achtergrond
van je dood.

Hanny Michaelis

Gedicht 1154: Toen ik dacht dat je was weggegaan

TOEN ik dacht
dat je was weggegaan
en mij zonder leeftocht
alleen had gelaten
in een verdroogde steppe,
heb ik mij vergist.

Nu weet ik dat je mij
hebt uitgekozen
om je voorgoed te herbergen
veilig besloten in
mijn duisternis

Wanneer ik mij aandachtig
over mezelf heenbuig,
ontmoet ik je oogopslag
helder en diep als water
en je glimlach overrompelt mij
met de ernstige vreugde
van vroeger.

Dat is genoeg
voor een heel leven.

Hanny Michaelis

Gedicht 1155: In al hun vezels wachten zij

Februaribomen

in al hun vezels wachten zij -
de bomen langs de singel
ademloos gespannen

windstil wachten zij
de kluizenaars in ons bestaan
in zichzelf gekeerd
altijd op dezelfde plaats
en toch -
en toch
verrichten zij

het grootste wonder
herschepden zij
het leven keer op keer

ik weet
de lente komt
de nieuwe taal
die zij gaan spreken
de kente
waar ook ik -
ook ik op wachten wil

O. Kruythof

Gedicht 1156: Hoe kan ik ademen met je dood

HOE KAN ik ademen
met je dood als een brok
in mijn keel?
Hoe kan ik lachen
nu het onherroepelijke vonnis
mijn mond verzegeld heeft?

In een houten kist
gaat de toekomst
tot ontbinding over.
Ik voel hoe ik langzaam
maar zeker bevries.

Toch blijf ik ademen.
Toch lach ik, oudergewoonte.
En dat is misschien
het ergste van alles.

Hanny Michaelis

Gedicht 1157: Onzichtbaar kom je mij tegemoet

ONZICHTBAAR
kom je mij tegemoet
op mijn moeizame tocht

door het maanlandschap
van de tijd.

Onhoorbaar
dringt je stem door
tot mijn geheimste
luisterpost.

Jij die al mijn wegen kent,
die mij ontcijferd en gelezen hebt,
blijf bij mij
onzichtbaar, onhoorbaar
en leid mij over de drempel
van de dood.

Hanny Michaelis

Gedicht 1158: Langzaam beweeg ik mij voort

LANGZAAM beweeg ik mij voort
door windstille vlakten.
Er is niets meer te vrezen,
niets te verwachten.

Voetstappen blijven
zwakke geluiden in de mist.
Onbekende stemmen
dringen vaag tot mij door.
Waarom zou ik antwoorden?

Blindelings levend
in het verlengde van je dood
verwijder ik mij onmerkbaar
van je graf, op weg
naar het mijne.

Hanny Michaelis

Gedicht 1159: Jaren later op een heldere middag

JAREN later

op een heldere middag
vol nuchtere geluiden
en bezigheden in een huis
dat je nooit heeft gekend,
herinner ik mij plotseling
hoe zacht je ogen werden
als je me aankeek.

En even verschijn je mij
ten voeten uit, onverwacht
overgekomen uit het tijdloze.
Zo zacht zijn je ogen
dat ze mij verzoenen
met je weggaan, sneller
en onverwachter dan je komst.

Hanny Michaelis

Gedicht 1160: Wonderlijk heimwee naar

WONDERLIJK heimwee
naar de onnozelste dingen.

Driftige voetstappen op de trap.
Een gestalte in tegenlicht
Ogen versluierd door de rook
van een haastig opgestoken sigaret,
Een hand op het stuur van de auto
waar nu een vreemde in rijdt,
misschien wel door hetzelfde landschap
als wij vroeger.

Lieve herinneringen.
Lieve dode.

Hanny Michaelis

Gedicht 1161: De voortvluchtige oase

De voortvluchtige oase,
trillende luchtspiegeling

boven het hete zand
van de woestijn,
liever oog in oog
met de onbewogen sfinx
die zich zijn geheim
niet af laat dwingen,
bedolven te worden
onder een pyramide
van zelfbedrog
dan de ingekapselde vrede]
van het dal zonder uitzicht
waar het leven geruisloos
wegsijpelt in de dood.

Hanny Michaelis

Gedicht 1162: Uit Egyptische ogen

UIT Egyptische ogen
-nachtblauwe pupillen
in lichtend groen -
kijkt de poes mij aan.
Niets begrijpt ze van me,
maar ze is zacht
en warm onder haar vacht
van goed vertrouwen.

Hanny Michaelis

Gedicht 1163: Eindelijk verlost van de frivole zomer

EINDELIJK verlost
van de frivole zomer
met zijn schijngestalten
en luchtkastelen, fonkelend
in het valse licht
van loze verwachtingen,
heradem ik bij de komst
van het najaar, koel
als je handen om mijn gezicht,
grijs en zachtmoedig als je ogen

in de schaarse momenten
dat je mij toelaat
tot de ingesneeuwde grot
waar je stem met zijn echo verkeert
en je spiegelbeeld roerloos rijst
in het ijs dat niet smelten wil.

Hanny Michaelis

Gedicht 1164: Ergens in deze stad

ERGENS in deze stad
moet je te vinden zijn.

Zoveel mensen
komen je tegen
en onder hen misschien niet één
die je zo verlangend zoekt
als ik.

Tot in mijn dromen
houd je je schuil.
Onvindbaar teruggetrokken
keur je mij geen wenk,
geen teken waardig.

Zo straft een god
de overmoedige die hem
te na dorst komen.

Hanny Michaelis

Gedicht 1165: De nacht is lichter

DE NACHT is lichter
of donkerder
dan toen.

Waarom laat het geheugen
zijn buit niet los
als de bron vergiftigd

en de droom bezwelen is?

Geen andere toevlucht
dan slapen. Ruggelings
verdrinken in de oceaan
der ongeborenen.

Verlost te worden
van het malende denken
aan de morgen
die lichter zal zijn
of donkerder
dan toen.

Hanny Michaelis

Gedicht 1166: God schiep het licht

De schepping

God schiep het licht op een hemelse wijs.
't Was avond en morgen: de eerste dag.
En op aarde de wolken, wit en grijs.
't Was avond en morgen: de tweede dag.
God schiep het land uit de zee en toen was
er plaats voor de bomen, de bloemen, het gras.
En alles was goed, toen de Heer het bezag.
't Was avond en morgen: de derde dag.

God schiep de sterren, de zon en de maan.
't Was avond en morgen: de vierde dag.
En de vogels en de vissen zijn ontstaan.
't Was avond en morgen: de vijfde dag.
God schiep het wild en het goedgevoelde vee;
Hij maakte de mens en zij leefden in vrede.
En alles was goed, toen de Heer het bezag.
t Was avond en morgen: de zesde dag.

Hemel en aarde en al wat er is -
en God heeft geNst op de zevende dag -
zijn geroepen uit leegte en duisternis.
En God heeft gerust op de zevende dag.
God gaf de mensen het woord in de mond

en zij gaven namen aan al wat bestond.
En alles was goed, toen de Heer het bezag.
't Was avond en morgen: de zevende dag.

Jan Wit

Gedicht 1167: In een onbewaakt ogenblik

IN EEN onbewaakt ogenblik
hunkerend binnengeslopen
dwaal ik in je rond.

Een barbaars landschap
dragend de schaarse tekens
van je aanwezigheid:
de ontbladerende boom
die geen schaduw werpt,
het zwartgeblakerd struikgewas,
de verdroogde kreek
tussen de rotsen
en diep onder de grijze
dorstige aardkorst
het gesmoorde ruisen
van murmurend water
dat geen uitweg vindt.

Hanny Michaelis

Gedicht 1168: Als het niet van ons is

ALS HET NIET van ons is
wil ik het niet, dit voorjaar
met zijn springvloed van licht,
zijn rondspattende kleuren.

De bronzen wolken, weelderig
opgestapeld tegen vlammend blauw,
de met het allerfijnste groen
bespikkelde bomen roerloos
in de duifgrijze avond
en de opalen glimlach

van wereldomspannende regenbogen
zijn aan mij alleen
niet besteed.

Hanny Michaelis

Gedicht 1169: Onheilspellend laag

ONHEILSPELLEND laag
hangt de gele zon
boven de daken.
Bomen wringen hun takken
in de opstekende wind.

Angst drukt een ijskoude
hand in mijn nek. Waar
ben je? Wat gebeurt
er met je?

Zachter dan zeeschuim
zou ik willen zijn
en ondoordringbaar als hars
om je rondom te bedekken
tegen de naaldscherpe tanden
waarmee nacht en verwording
je naar het leven staan.

Hanny Michaelis

Gedicht 1170: Denkend aan hoe wij samen waren

DENKEND aan hoe wij samen waren
en het misschien eens weer zullen zijn,
zie ik dorstig groen
tegen een onweerslucht.

Windstille spanning tussen tekort
en overvloed. Ondraaglijk
opgedreven verlangen.

Boomtoppen rekken zich

naar de hellende hemel.

Adembenemend evenwicht
eer de ruimte kantelt
en de regen valt.

Hanny Michaelis

Gedicht 1171: Ondergaan in de vloedgolf

ONDERGEGAAN
in de vloedgolf van een omhelzing
hoor ik dicht aan mij oor
je stem bezwerend fluisteren:
denk niet aan later.

Omfloerste voorecho
die mij onmerkbaar vluchtig
rillen doet tegen de warmte van
je lichaam, je naakte huid.

Hanny Michaelis

Gedicht 1172: Neerwaartse voetstappen

NEERWAARTSE voetstappen.

Stilte daalt als een spin
van de zoldering. De kamer
hangt vol grijze draden.
Tussen de muren draalt
verouderd licht.

Klinkende munt van hier
en nu omgezet
in het papiergeld
van de herinnering.

Hanny Michaelis

Gedicht 1173: Niet langer

NIET LANGER

drinkt mijn huid
de dauw van het voorjaar.
In mijn ogen
verschaalt het licht.

Moge de aarde mij verzwelgen.
Die in mijn armen sliep,
kent mij niet meer.

Hanny Michaelis

Gedicht 1174: Onder de rimpeling

ONDER de rimpeling
van onverstoorbaar kabbelende
dagen blijven mijn gedachten
met je bezig. Elke glimlach,
leer gebaar van jou
naar mij en alle woorden
die je hebt gezegd,
stollen tot broze
veelkantige kristallen,
verblindend als je helle ogen
waarin ik mij voelde verdampen, lang
voordat ik door had kunnen dringen
tot waar je wortelt in de nacht.

Hanny Michaelis

Gedicht 1175: Neem mij tot je

NEEM mij tot je
als brood. Drink mij,
adem mij in.

De binnenkant van je huid
zal ik kussen, je gebeente

verwarmen. Je hart
dat als een getergde vogel
tegen de kooi van je ribben slaat,
zal ik liefkozen zachter dan
het licht de toppen der bomen.

Om alles wat mij
niet langer lief kan zijn,
smee ik je: lijf mij in.
Buiten jou
kan ik niet leven.

Hanny Michaelis

Gedicht 1176: Onwillekeurig, bijna

ONWILLEKEURIG, bijna
zonder het te merken
heb ik je ingelijfd
bij de muziek die je niet raakt,
bij de taal die je niet spreekt
en niet verstaat, bij mij
van wie je niet houdt.

Hanny Michaelis

Gedicht 1177: Triest als het licht

TRIEST
als het licht
van de eenzelve maan
achter nachtelijke wolkenhagen
en even ongenaakbaar.

Hanny Michaelis

Gedicht 1178: Omfloerst hangt het rad

OMFLOERST hangt het rad

van de zon tussen berooide bomen.

Stilstaand water draagt
een spoor van ontbinding.

De dagen slepen zich voort
in slinkend licht. Het jaar
knarst in zijn gewrichten.

De bloesems zijn verdord,
hun vruchten bitter.

Hanny Michaelis

Gedicht 1179: Het bladerloze licht

HET bladerloze licht
van een herfstdag zonder wind
maakt oude mensen
ontroerend mooi.

Doordat zij de worsteling
met het verval al lang
hebben gestaakt en spiegels
niet meer vrezen, zijn zij
broos geworden en doorschijnend
als gesponnen glas met de zachte
mysterieuze glans van zilver.

Hanny Michaelis

Gedicht 1180: Onrustbarend verwant

ONRUSTBAREND verwant
het witte gezicht
van de dag, weggedoken
in een kraag van wolken.
Het donkere wijdopen oog
van een regenplas. De vogel
die tegen de wind in zingt,
wankelend op de valreep

van het licht.

Hanny Michaelis

Gedicht 1181: Aan open ramen graast

AAN OPEN ramen graast
zachtaardig de nacht,
zijn donkere vacht besprenkelend
met lichtdruppels, vage geuren.

De rook van een sigaret
reikt naar onzichtbare sterren.

Onder zomers gebladerte vaart jeugd
voorbij.

Hanny Michaelis

Gedicht 1182 Ik kwam thuis, het was

Onder de appelboom

Ik kwam thuis, het was
een uur of acht en zeldzaam
zacht voor de tijd van het jaar.
de tuinbank stond klaar
onder de appelboom

ik ging zitten en ik zat
te kijken hoe de buurman
in zijn tuin nog aan het spitten
was, de nacht kwam uit de aarde
een blauwer wordend licht hing
in de appelboom

toen werd het langzaam weer te mooi
om waar te zijn, de dingen
van de dag verdwenen voor de geur
van hooi, er lag weer speelgoed
in het gras en ver weg in het huis

lachten de kinderen in het bad
tot waar ik zat, tot
onder de appelboom

en later hoorde ik de vleugels
van ganzen in de hemel
hoorde ik hoe stil en leeg
het aan het worden was

gelukkig kwam er iemand naast mij
zitten, om precies te zijn jij
was het die naast mij kwam
onder de appelboom, zeldzaam
zacht en dichtbij,
voor onze leeftijd.

Rutger Kopland

Gedicht 1183: Mijn espen lief, jullie luchtige kooien

Bingsey populieren geveld 1879

Mijn espen lief, jullie luchtige kooien, doofden
Doofden of blusten in blaren de springende zon.
Nu ben je geveld, geveld, alle geveld;
Van een ongeschonden ononderbroken zich slingerende rij.
Niet één gespaard, niet één
Die deed dansen een sandaalachtige
Schaduw die dreef of dook
Op wie, rivier en wind-bewandelende, vol onkruid zich windende waterkant.

O als wij wisten wat wij deden
Wanneer wij delven of houwen-
Hakken en kwellen het groeiend groen!
Want het land is zo teer
Om aan te raken, het wezen ervan zo fragiel,
Dat - zoals deze glanzende kijkende bal
Door een enkele prik in het geheel geen oog meer is
Zelfs waar wij bedoelen
Het te verbeteren, wij het vernietigen.
Wanneer wij delven of houwen:
Later komenden kunnen niet gissen de schoonheid die was.
Tien of twaalf, enkel tien of twaalf

Genadeslagen ontzelve
De plek, lieflijk en uniek,
Plek van het land, plek van het land,
Plek, lieflijk en uniek van het land.

Gedicht 1185: Verschgevelde abeelboomen

Abeelen

Verschgevelde abeelboomen
liggen langs de grachten heen,
die den ouden zandweg zoomen,
hoofd en armen afgesneën,

Sterke stammen, kon dat wezen,
gij, die, op en in den grond,
met uw' voeten vastgevezen,
vamen diepe, ondelgbaar, stondt?

Gij, die 't zwaar geweld der winden,
kreunende, op uw kruinen droegt;
die zoo lang den boosgezinden
wintervijand wedersloegt?

't Edel hoofd intweengespleten,
knoken in den grond geboord,
wie heeft 't al u afgebeten,
dat uw' schoonheid toebehoort?

Meermaals mocht ik asem halen,
vluchten onder 't groene dak,
als het zweerd der zonnestralen
scherp mij in den lenden stak.

Boomen, in uw' looverlane,
tellende, een voor een, u al,
's zomers, zoete abeelenbane,
zelden ik nog komen zal!

't Deert mij zoo! De abeelenboomen
liggen langs de grachten heen,
die den ouden zandweg zoomen,
hals en handen afgesneën!

Gedicht 1186: Hebt meêlijen met de boomen

Hebt meêlijen met de boomen, laat
den bast hun ongeschonden;
bewaart ze voor de nijdigheid
der kwade nagelwonden;
geen onbermhertig menschenkind
ze dood en kwelle: geeft
de vrijheid aan des scheppers hand,
die in hun lenden leeft.

Hoe schandelijk ontmaakselt en
ontmooit gij mij de vrome,
de vrije en blijde boomen, die 'k
zo geren tegenkome..

Hebt meêlijen met de boomen, laat
hun schoonheid ongeschonden,
die schoonder is, onaangeroerd,
onvast en ongebonden,
zoo God ze liet gewassen zijn,
gewonnen en gebaard,
als al hetgene gij, o mensch,
verzint en hebt vergaard.

Gedicht 1187: Aan een boom in het vondelpark

Er is een boom geveld met lange groene lokken.
Hij zuchtte ruisend als een kind
terwijl hij viel, nog vol van zomerwind.
Ik heb de kar gezien, die hem heeft weggetrokken.

O, als een jonge man, als Hector aan de zegewagen,
met slepend haar en met de geur van jeugd
stromende uit zijn schone wonden,
het jonge hoofd nog ongeschonden,
de trotse romp nog onverslagen.

M. Vasalis

Gedicht 1188: De engel aan de overzijde stond

Kerstmis

De engel aan de overzijde stond blinkend weerspiegeld
in het zwarte water.

Zo eindigt het, maar is veel, veel later.

Nu staat hij nog, tenger en zilverblond, tussen de
takken van de groene boom
en heeft een glimlach voor mijn kleine zonden en een
bazuin om mede te
verkonden: Kerstmis is een ontroerend schone droom.

Maar als wij aan de laatste oever staan is hij gegroeid
iedere droom te boven
tot een verschrikking, tot een witte wind.

De laatste vijand die te niet gedaan wordt is de dood.
Engel haal nochthans
over want aan zijn hand leidt ons het kerstmiskind.

W.S. Noordhout

Gedicht 1189: Wat zal er worden van dit Kind?

Jozef droomt in de kerstnacht

Wat zal er worden van dit Kind?

Dit is zo'n wonderlijk, zo'n onvoorzien gebeuren.

Valt hier Gods adem te bespeuren,
zo onbevattelijk als de wind?

Er was een groot geruis vannacht,
een held're schijn en onverwacht bezoek.
En kleurrijk was het prentenboek
dat herders hadden meegebracht.

Nu slaapt mijn pasgeboren zoon,
Maria laat hem rusten aan haar borst.
Gestild is nu zijn eerste dorst.
Maar alles blijft zo ongewoon.

Er dwarrelen beelden door mijn droom:
een duifken dat in pluimen steekt,
een vogel die de winter breekt,
een vredesduif, een levensboom

Zal hij het zijn, mijn pas gewonnen zoon:
een kind van licht, uit God geboren?
Belichaamt hij het ochtendgloren?
Of kwelt mij snachts een ijdele droom?

Piet van der Bruggen

Gedicht 1190: Niet dat geen wolk van lijden over je heen zal komen

Nieuwjaarswens

Niet dat geen wolk van lijden over je heen zal komen-
niet dat je toekomstige leven altijd over rozen zal gaan-
niet dat je nooit een traan van verdriet zult laten-
niet dat je nooit pijn zult voelen-
nee, dat alles wens ik je niet!
Mijn wens voor jou is,
dat je altijd de gouden herinnering aan elke rijke dag
van je leven zult bewaren-
dat je dapper zult zijn in het uur der beproeving,
wanneer het kruis op je schouders wordt gelegd,
wanneer de berg die je moet beklimmen te hoog lijkt
en het licht van de hoop oneindig ver weg-
dat elke gave die God je geschonken heeft
zal groeien en ertoe zal dienen
de harten van wie je lief hebt met vreugde te vullen.

uit Ierland

Gedicht 1191: In deze laatste week van de advent

advent

In deze laatste week van de advent zou het moeten
gaan sneeuwen: ieder jaar

zijn het dezelfde dingen waar je naar verlangt.
Dus sneeuwt het niet; maar
alles went.

Je steekt de kaarsen aan op het dressoir en
denkt aan alle doden die je kent.
terwijl je wacht op een gemist moment schuiven
de dagen naadloos in elkaar.

Je poogt je tegen beter weten in iets te herinneren
wat er niet was,
omdat wat weg is diepte heeft en zin.

Je draait muziek, drinkt thee, je leest een boek
dat je ook lang geleden al
eens las. Maar alles is onachterhaalbaar zoek.

Jean Pierre Rawie

Gedicht 1192: aan de kusten van eindeloze werelden

Aan de kusten van eindeloze werelden

aan de kusten van eindeloze werelden
ontmoeten kinderen elkaar.
onafzienbaar en bewegingloos
welft de hemel zich boven het rusteloze,
ontstuimige water.
op de kusten van eindeloze werelden
ontmoeten de kleinen elkaar
met kreten en met dansen.
zij bouwen woningen uit zand en spelen
met lege schelpen.
uit dorre bladeren bouwen zij zich boten
en laten die lachend varen
op onmetelijke diepten.
kinderen spelen hun spel
aan de stranden der werelden.

zwemmen kunnen zij niet en
zij weten niet hoe men netten uitwerpt.
parelvisers duiken naar paarlen en
kooplieden bevaren de zeeën,

terwijl kinderen schelpen verzamelen
om ze meteen weer weg te gooien.
zij jagen niet op verborgen schatten
en weten niet hoe men in netten vangt.
onder geschater zien zij hoog de zeedeining opkomen
en met glans
de glimlach van het strand.
verwoesting brengende golven zingen
een onschuldige ballade voor de kinderen,
als een moeder die haar kinderen in slaap wiegt.

aan de kusten van eindeloze werelden
ontmoeten kinderen elkaar.
donderstromen grommen dreigend aan
een onverkenbaar uitspansel,
schepen vergaan zonder spoor
na te laten, -alom waart de dood-
en kinderen spelen hun spel.

aan de stranden van eindeloze werelden
ligt de grote ontmoetingsplaats der
kinderen.

Rabindranath Tagore

Gedicht 1193: Het ene boek is over

Van de kentering der tijden

Het ene boek is over, het andere begint.
Waar moet men in geloven? Het komen van een kind.

De tijden zijn gekanteld, de dinastie verschuift.
de wereld is veranderd, het is de dood die blijft.

Waar moet men in geloven? Het komen van een kind,
de naam zelf is verstoven, verstoven in de wind.

Wanneer de nachten lengen, de dag wordt ingekort,
wat zullen wij dan zingen en is er een die hoort?

De naam zelf is verstoven, verstoven in de wind,
de dromentaal van Jozef niets dan herinnering.

De vrije herders waren en sliepen in het veld
zijn nu als zwarte schapen getekend en geteld.

De dromentaal van Jozef niets dan herinnering,
het ene boek is over, het andere begint.

Het boek der schepping sluit zich, daar is het mee gedaan
er zal een nieuwe tijding, een nieuw boek open gaan.

Het ene boek is over, het andere begint.
Waar moet men in geloven? Het komen van een kind.

Guillaume van der Graft

Gedicht 1194: Ons is geen toekomst en geen keus gelaten

Het kind

Ons is geen toekomst en geen keus gelaten:
wij moeten voort, verward en hulpeloos,
in een cultuur van films en radio's en,
soms, wat over het verleden praten.

Niemand ontkomt er aan- alleen het kind is
hetzelfde als voor duizend jaren:
nieuw en verwonderd ligt het rond te staren
alsof de wereld vandaag begint.

O makker in ditzelfde grauw getij,
nog altijd komt het kind tot jou en mij,

nog altijd kan de wereld nieuw beginnen,
in ieder kind kan het opnieuw beginnen.

Zolang God Kind'ren in ons midden zendt,
heeft Hij zich nog niet van ons afgewend.

Muus Jacobse

Gedicht 1195: We zijn teveel met sprookjes opgegroeid

Sprookjes

We zijn teveel met sprookjes opgegroeid
waarin ze lang en heel gelukkig leven
dat wordt ons met de moedermelk al ingegeven
en niet zo een twee drie maar uitgeroeid

Sneeuwwitje, Assepoester en Roodkapje
't kwade wordt gestraft, de deugd beloond
de liefde met een huwelijk bekroond
jij bent een kind, je weet nog niet zoveel
maar de moraal die snap je, .snap je, snap je.

In feite zijn 't maar vertelseldromen
en dromen zijn nou eenmaal vaak bedrog
ze blijken maar voor zelden uit te komen
en desondanks geloven we ze toch
Sprookjes!

Je trapt er dan ook onbekommerd in
je bent niet voorbereid op de misere
jou sprookje heet gezinnetje en topcarriere
een koning met z'n sprookjeskoningin.

Maar alle sprookjes eindigen bij voorkeur
maar jij denkt dat 't jouwe pas begint
en elke generatie staart zich blind
op het geluk dat open bloeien zal
achter de eigen voordeur

Sprookjes, sprookjes!

In feite zijn 't maar vertelde dromen
en dromen zijn nou eenmaal vaak bedrog
ze blijken maar zo zelden uit te komen
en desondanks vertellen we ze toch.

Sprookjes

We zijn teveel met sprookjes gek gemaakt
de mythe van een lang gelukkig leven
blijkt vaak in de praktijk een dubieus gegeven
waar menig een door in verwarring raakt.

Toch kunnen we niet zonder sprookjes leven
we blijven altijd toeh een beetje kind
en hopen dat 't goede overwint
en dat is lief, en ook naief
maar 't blijft een een nobel streven

Sprookjes, sprookjes

Robert Long

Gedicht 1196: Nog stralend van het daglicht

Genesis

Nog stralend van het daglicht dat Hij zoëven geschapen had,
Zoals iemand die voor het eerst verlicht
wordt door een licht buiten hem zelf,
Doorschreed God de wereld met de tred van zijn geboden,
Op eerbiedige afstand gevolgd door een zon stralend van dankbaarheid
En de zon beschouwde de handen die hem uit het duister gehaald hadden,
Ze bevielen hem.
En de vreugde van al het geschapene klonk zo te recht,
Dat men zeggen zou, dat elk zijn eigen kleuren had uitgekozen
En het gras was groen en de hemel blauw, de wolken Wit en grijs,
De regenboog schitterde met alle deuren tegelijk.
En elk moest door de eeuwen heen zijn nieuwe kleren van de eerste dag
dragen.
En ondanks zijn menselijke gestalte
Kon God zich zonder moeite buigen over de reusachtige bergen en valleien.

Hij was altijd op schaal
Met groot en klein; lang en breed verdwenen onmiddellijk in zijn harmonie.
En de zon ging voor de eerste maal onder,
Om plaats te maken voor een warme nacht, blakend van tekenen en
wonderen,
Die opsprongen uit haar duisternis, en die nu nog getuigen van haar grote
diepte.
God had een nacht geschapen, zo vol van levende stenen, dat hij er
licht gewelfd maar trots doorheen liep,
En wat hij niet had kunnen scheppen met zijn handen, vormde hij
met zijn gedachten, die oneindig ver schiepen.
En zijn gedachten, doodop van het scheppen op afstand,
Rustten soms uit in de vaderschoot.

Maar God dacht plotseling: 'En mijn zee is leeg!'
Toen dook Hij zijn hoofd in de zilte zee, die onmiddellijk krioelde
van vissen.
En de bruinvissen sprongen omhoog naar de oppervlakte
De walvis spoot zijn waterfontein,
De vreugde was voor ieder een moeilijk te bewaren geheim!
De lucht probeerde de vogels en de vogels de lucht,
Ze begrepen meteen dat ze voor elkaar geschapen waren.
En het paard en de stier kwamen ook in de vrije lucht,
En de giraffe en de neushoorn en de lammeren van die dagen kwamen
er telkens terug
Want de lucht was van ieder, zonder dat men haar hoefde te delen.
En om met iemand te spreken over zijn werk, maakte God de mens.
En de nieuwe gezichtjes der kinderen waren antwoorden,
En de oude gezichten van mannen en vrouwen ook,
En de rozen met hun zeer stille bloemblaadjes waren antwoorden
op onbekend gebleven vragen,
En de harige bomen en de kale, koude bergen
En het gras!
De vragen zijn verdwenen, en de antwoorden zijn even fris en stellig
als op de eerste dag
En de kop van de leeuw met zijn ringbaard was ook een antwoord.
En 't is nu een hieroglyf, die we niet kunnen voorbijgaan en die
met zorg moet ontcijferd worden.
En de hoge gestalte van de giraffe, evenals de trilling van de esp of
de eikels en de eekhoorns !
En God openbaarde zich meteen als een groot schilder van land-
schappen, met eindeloze perspectieven zonder enige lijst,
Een schilder van levensgrote beelden, waar men omheen kan gaan,
en zo gelijkend,
Dat zij begiftigd waren met de spraak en met tranen.

J. Supervielle

Gedicht 1197: Het is Goede vrijdag

Het is Goede Vrijdag,
het verhaal van de laatste uren van Jezus wordt ons verteld
het trieste einde van de mens Jezus,
broeder van ons allen;
in de gebrokenheid, in het lijden en sterven ons gelijk.
We gaan de ruimte binnen van de klaagzangen
die eeuwenoude klacht om het onmenselijke leed, Sion aangedaan,

spiegel van wat er met Jezus,
van wat er met de mens tot op vandaag gebeurt.

Mijn God, waarom?
Geheim van lijden - geheim van leven
onafscheidelijk met elkaar verbonden.

— — —

Ziehier de mens,
in Hem volstrekt geen schuld.
Weldoende ging Hij rond,
genezend, troostend, oprichtend wie terneerlag,
de goedheid zelve, blijde boodschap van God.
Hij was het licht dat kwam in de duisternis,
maar de duisternis nam het licht niet aan.

Zie Hem:
geslagen, vernederd, tot bloedens toe gegeseld.
Zij schreeuwden: Weg met Hem, kruisig Hem!
En Hij werd verworpen
Hij werd gekruisigd: het woord van God monddood.
Donker is de wereld.

Ziehier de mens van alle tijden,
het ontvoerde kind, de misleide vrouw, de eenvoudige burger
de opgejaagde vluchteling, de mens, dagelijks verraden en gedood
want het kind werd misbruikt en gedood
de vrouw werd gevangen in haar lichaam,
de burger werd het slachtoffer van politiek geweld
en de vluchteling van een onbarmhartige broederoorlog
of een niets ontziend systeem.
Ziehier de mens, slachtoffer van machten en structuren.

En wij? Wij kijken en zwijgen
want wij hebben geen andere koning dan de keizer
geen andere maatstaf dan ons voordeel
Wij worden geregeerd door de mammon
door het spookbeeld van de angst.

En Jezus sprak: Ik heb dorst;
de dorst van heel de mensheid:
tastend in het duister naar het licht
dorst naar jou:
Waarom heb je Mij verlaten?;

dorst naar liefde:
Waarom keer je je van Mij af?

Ik zoek en verlang.
Waar is de weg, waar de waarheid.

En zij bieden Hem zure wijn,
de bittere smaak van de afwijzing.

Maar Hij, Hij heeft ons niet verlaten,
maar alles volbracht.
Tot het uiterste heeft Hij liefgehad.
Hier, mijn leven voor JOU.

Zij zullen opzien naar Hem die zij hebben doorstoken
om te leven als HiJ.
Hij gaf de geest; Hij geeft hem door.
Hij geeft zijn leven voor zijn vrienden.
Hij draagt de lasten, door de eeuwen heen.

Nog is de mensheid niet verloren;
vandaag wordt zij opnieuw geboren.

Stilte

Gedicht 1198: De vrouwen op die eerste dag

Hoe het na de opstanding verder gaat

De vrouwen op die eerste dag
zijn door de tuin gelopen
met schrik: het graf was open
alleen de tuinman die men zag.

De vrouwen lieten daar het graf
met blijdschap: er was leven!
Ze zagen het maar even,
maar niemand nam hen dat meer af.

Die vreugd'en vrees en wankelende moed
zijn eeuwenlang gaan duren.
Geen Thomas, geen structuren

verhulden ons dat zicht voorgoed.

Jij, die de weg nu met mij gaat,
door nacht of mist moet lopen,
hou vol! En laat ons hopen
omdat de Tuinman ergens staat.

Gonny Luijpers

Gedicht 1199: Op een morgen glinsteren de grashalmen

Licht- en schaduwzijde

Op een morgen glinsteren de grashalmen
vol dauwdruppels:
de bomen leken wel kristallen luchters;
de bloemen parelden in 't zonlicht.
Samen riepen ze tot de zon:
'Hoe groot en verheven is uw hoogheid, o Zon!
Van u hang af het lot van ons allen'.

De zon knipoogde naar de flonkerende boom,
de parelende bloemen en de grashalmen en zei:
'Jullie hebben gelijk. Mijn invloed is groot.
Maar vergeet niet hoe moeilijk 't voor mij is,
alles juist te zien en te beoordelen.
Ik zie van alles alleen de zonzijde;
de schaduwzijde van al wat bestaat,
blijft mij verborgen'.

Dorosmay Janos

Gedicht 1200: Ik liep over een veld met anemonen:

Jeruzalem Goede Vrijdag

Ik liep over een veld met anemonen:
Hun slaperige kopjes nog in krulpen,
Dorpskindren, vroeg de mode toegedaan.
De ochtend was hermetisch, een blok mergel.
De morgenzon was nog niet opgestaan.

En aan het einde van het tuin: het graf,
Gewit en proper als een Hollands koetshuis;
Een hemelrijk voor heimlijke gelieven:
De meid die Petrus met de vinger nawees
en Malchus van 't geheelde rechteroor.

Ik zette mij waar eens de engel zat
En las het evangelie van het lijden:
Daar lag de zweetdoek, daar de windselwade.
En buiten rees de zonnebloem der zon
En smolt het mergelblok tot bleek azuur.

Toen turend door de grafspelonk naar buiten,
Zag ik de schop en, als een hond die sliep,
De mestkar, doodstil, onder de amandel.

Maar hij moet nog begraven, dacht ik luid.
Ik ben te vroeg gekomen voor het wonder:
Het graf is leeg en zelfs de tuinman slaapt.

Bertus Aafjes

Gedicht 1201: Diep van mijzelf en van mijn zang vervreemd

Diep van mijzelf en van mijn zang vervreemd
hoor ik in twijfel niets dan toon na toon,
ontken de wijs, de oude, diepbeminde melodie,
ontken ik al wat naar verbinding zweemt,
ontken ik in de grootste eenheid hoon.
Afzonderlijk, vervreemd, is alles wat ik zie.

Een boom bespiedde ik, haast de ganse dag,
het regende gestaag
en blad na blad neeg naar beneden als een druppel woog
en drupte en rees zacht omhoog...
Zo regende het van blad op blad,
zo regende het de ganse dag.

Het regende en ik neig en rijs
met kleine wanhoop in het grijs gemoed.
Ik ben zo ziek...
Waar bleef de hemelse muziek,

de eenheid in het aardse zingen.
Ik hoor alleen, dat alles lijdt,
ziek van de veelheid van de dingen,
van hun volstrekke eenzaamheid.

M. Vasalis

Gedicht 1202: Een laatste roos bloeide

Een laatste roos bloeide,
omdat zij daartoe nog zes blaadjes had.

Die zaten samen, bol en bloot
en van de koude donkerrood.

De platte bladeren der platanen
hingen reeds neer om los te gaan en

gingen los en zwierden neer.
Ook reeds in zonnig windstil weer.

Neer ook moesten na een poos
twee blaadjes van de late roos.

Zo bloeide zij geluidloos door.
Daar had zij nog vier blaadjes voor.

Zo gestorven als maar kon
stond hoog, diep gras nog in de zon.

Toen knakte het en raakte langzaam
de aarde aan als met een wang.

De roos raakte tegelijkertijd
twee blaadjes, een, twee blaadjes kwijt.

Ze lagen plotseling gezond
maar dood beneden op de grond.

De dagen werden kort, vergeeld.
Slechts in de huizen werd gespeeld.

De roos, nu bijna menselijk oud,

bloeide nog, maar innig koud.

Twee vlekjes rood en een buikje groen
daar kon zij het blijkbaar ook mee doen.

De sneeuw viel. In de verte snel;
vlakbij zweefde hij evenwel.

De roos ook sneeuwde levensgroot
met haar twee blaadjes. Een. Twee. Rood.

Ach dacht zij, nu heb ik dus niets.
Toen bloeide zij maar zonder iets.

Wie het bloeien heeft verleerd
doet zeer waarschijnlijk iets verkeerd.

Leo Vroman

Gedicht 1203: Kom nu met uw donker, de dood als verlosser

Kom nu met uw donker, diep erbarmen,
Eindelijk Dood.
Laat dit pijnlijk lichaam in uw armen
Rusten als het kind op moeders schoot.

Laat mij veilig door de schaduw uwer grote
Vleugelen gedekt Slapen gaan, het
moede oog gesloten
En het lichaam pijnloos uitgestrekt.

Jacqueline van der Waals

Gedicht 1204: Ik weet, ik weet niet Heer,

Ik weet, ik weet niet Heer, waarvan Gij koning zijt,
hoe klein uw land is of hoe wijd,
noch wat ik U kan vragen,
maar dit, dit sterven Heer, dit kan ik niet verdragen.

Ik weet, ik weet wel Heer het lijden maakt soms vrij

en in de felle pijn zijt Gij misschien de diepste drager, maar dit, dit sterven
Heer, dit
kan ik niet verdragen.

Toch zult, toch zult Gij Heer - zo wordt Gij ook verstaan -
de doden weer rechtop doen gaan, doen lachen, niet meer klagen.
Want dit, dit
sterven Heer, dit wil ik niet verdragen.

Theo van Reen

Gedicht 1205: Zoeken naar liefde

Ik zocht naar de liefde in een rode roos
ik zocht naar de liefde in een groene boom
maar de roos die had doornen en de boom bleek een kruis
het werd een mislukking, ik was nergens thuis.
Maar de liefde hield mij gevangen.

Ik zocht naar de liefde in een vriendelijk gezicht
ik zocht naar de liefde als in een Gedicht
maar mensen vertelden, wij zoeken het ook
en veel mooie woorden gingen op als in rook.

Toen kwamen verhalen die ik nooit had gehoord
van God die Zijn zoon gaf, Hij hield aan Zijn woord,
Hij wilde mij redden en maakte me vrij
Hij vult mijn verlangen, nu hoor ik erbij.
Want Zijn liefde maakt me vrij.

Gedicht 1206: Herkenning

Als het donker wordt gaan veel mensen verloren
als het donker wordt zijn de tranen te horen
dit stil verdriet verbroken lied
dissonant als in een tekst zonder woorden.

Tijd staat even stil, maar de uren verstrijken
tijd staat even stil zonder verder te kijken
ik ben alleen zoek om me heen

naar een lichtpunt op mijn pad levensadem.
Nieuwe hoop breekt aan, ik wil U verstaan
U bent onze kracht, die de pijn verzacht, neem mij mee.

Nu ik U herken voel ik rust en vertrouwen
nu ik U herken wil ik verder gaan bouwen
na ieder dal ja overal
loopt U mee en duwt mij voort zonder vragen.

Gedicht 1207: Mijn God, soms maakt het leven me zo bang.

In donkere dagen

Mijn God, soms maakt het leven me zo bang.
Soms voel ik me zo nameloos alleen...
Er is geen mens bij wie ik schuilen kan.
Mijn God, het is zo donker om me heen!
Is dat uw stem Heer, die ik hoor?
"Vrees niet, ik ging dit zelfde leven door!
en in het duister der verlatenheid
doorleed ik ook jouw eenzaamheid!"

Maar Heer, het leven maakt mij soms zo moe,
zo eind'loos moe, dan kan ik haast niet meer.
Wat is de zin van alles wat ik doe?
Ik weet het niet, ik ben zo bang o Heer!
Is dat Uw stem Heer, die ik hoor?
"Vrees niet, ik draag je zelf het leven door,
de raadsels zul je straks verstaan.
Kom nu mijn kind, achter Mij aan!"

Maar Heer, die donk're oorlogsdreiging dan?
De angst benauwt me keer op keer.
En om de kinderen ben ik zo bang,
hun toekomst is zo angstig donker Heer!
Is dit Uw stem Heer, die ik hoor?
"Wees maar niet bang, Ik ga toch voor?
in elke pijn, in elk verdriet
ben ik erbij, heus, vrees maar niet!"

Maar Heer, mijn zwarte zonden dan?
Zo vaak heb ik U pijn gedaan...
Ja Heer, daarvoor ben ik het meeste bang

dat ik eens oog in oog met U zal staan.
Maar 't is Uw stem Heer, die ik hoor:
"Mijn kind, daar stierf Ik immers voor!
Kom toch mijn kind, achter mij aan,
want al je schuld is weggedaan!"

"Kom dan mijn kind, hier is Mijn hand,
Ik leid je naar het Vaderland!"

Dien de Haan

Gedicht 1208: Naderend in de vroegte van de dag

de tijding

Naderend in de vroegte van de dag
het berggehucht boven het Arvandal
zag ik dat het als uitgestorven lag;
een stilte hing om huis en schuur en stal.

Een stokoud man wees dalwaarts op mijn vraag:
een dode werd het bergpad afgebracht.
Met vier droeg men de zware baar omlaag.
Mannen en vrouwen volgden, streng in dracht.

Ik zag dat in de stoet een kind mee liep,
en dat het bloemen plukte onder het gaan.
De laatste daling wachtte, steil en diep.
Beneden ving een klok te luiden aan.

De dragers rustten. Op dat ogenblik
ging er onzichtbaar iets aan mij voorbij;
luisterend met al mijn zinnen hoorde ik
mijn vader fluisteren: 'het is goed met mij'.

Ida Gerhardt

Gedicht 1209: Een beetje liefde

Een beetje liefde
kan als een druppel water zijn

die een bloem de kracht geeft
zich weer op te richten

Een beetje liefde
kan een mens genezen!

Een mens genezen
is hem helpen
de verloren moed terug te vinden

Maar dan door je mond
zal de liefde spreken
door de zachtheid van je handen
de tederheid van je gelaat
en de aandacht van je hart!

Gedicht 1210: Voor allen Heer, die eenzaam zijn,

Voor allen Heer, die eenzaam zijn,
Voor allen die U zijn vergeten,
Voor allen die zichzelf zo klein,
zo hooploos onbelangrijk weten,
Voor ieder die geen blijdschap kent,
Voor elk, die onder druk moet leven,
Voor ieder, wie Gij één talent,
Geen tien talenten hebt gegeven,
Voor allen, die met scherpe tong,
De ander ondoordacht bezeren,
Voor ieder, die in lang niet zong,
Voor elk, die 't liefste moet ontberen,
Maar ook voor allen, die zich rijk
beschouwen, op zichzelf vertrouwen,
Voor allen, die een sterke dijk
van baat rondom hun harten bouwen....
Voor allen bid ik U, o Heer,
Vooral voor hen, die zelf niet vragen;
En ook mijzelf bid ik steeds meer
of 'k blij en dapper 't kruis mag dragen.

Gedicht 1211: Niet morgen, nee,

Niet morgen, nee, dan
zullen ze ons hebben verminkt.
Nu moet het gebeuren,
zeg aan iedereen
dat het nu moet gebeuren.
Zonder handen:
hoe zouden we morgen slaan?
Zonder tong:
hoe zouden we morgen schreeuwen?
Nu moet het gebeuren,
niet morgen, nee!
zeg aan iedereen
dat het nu moet gebeuren.
Niet morgen, nee:
nu nu.

Alfonso Murriagui

Gedicht 1212: Toch weer praten, praten met de nacht

Toch weer praten, praten met de nacht, met
mijzelf, ik, mij, alle woorden omkeren,
uitsturen, terughalen, bang voor vreemde
andere die ze ontmoeten onderweg,

meebrengen, loslaten vlak voor mijn pen,
die ik niet schrijven kan, niet durf weten
omdat alles zo anders is en nergens vrede,
nergens zoals ik het heb neergelegd.

Praten, waarheen? Buiten langzame regen,
lang, grijs water, geen vast land meer en
niets dat ik nog een naam kan geven.

Even wat onverstaanbaar geritsel tegen
het raam, terugkeer, doodmoe maar ik herken
het niet, het is te ver weg gebleven.

Gabriël Smit

Gedicht 1213: Waarheen dan?

Waarheen dan? Het waren toch woorden
die ik al jaren spreek: hart, ziel, bloed,
liefste, maar ook andere, kleine die horen
bij de dingen van alle dag: tafel, stoel,

raam, bloemen, altijd heb ik ze genomen
voor wat ze deden: de wereld opendoen,
iets in mijn handen leggen, binnen mijn ogen
ontmoeting zijn, leven met anderen, groet.

Ik verstond ze, ik deed wat ze vroegen,
schreef ze achterna, wist wat ze bedoelden,
had genoeg aan hun vluchtigste wenk.

Maar zelfs de grootste, sterkste durven
niet meer te blijven, niet meer uit te rusten.
Ze willen niet dat ik zeg wat ik denk.

Gabriël Smit

Gedicht 1214: Woorden, vreemd als de hand

Woorden, vreemd als de hand die schrijft
wat hier staat: een soort wezen van leven,
tastend naar huid, naar vragend bewegen
buiten, naar mijn omtrek, verstaanbaarheid.

Het steekt uit, naar voren, het vergrijpt
zich aan wat ik eindelijk zou moeten weten:
dat ik nooit kan samenvallen, nooit een teken
kan geven dat alles in mij openspreidt.

Toch volhouden. Van voren af beginnen,
al het gesprokene anders rangschikken,
vergeten wat het wist en waar het stond,

zeggen: ik moet hier minstens nog blijven
tot ik mij uit mijzelf kan bevrijden
door zelf te spreken met mijn eigen mond.

Gabriël Smit

Gedicht 1215: Aangekomen midden in de nacht

Aangekomen midden in de nacht, muziek
van gisteren verregend, morgen achter donker,
alleen aan mijn tafel, moet ik al wat verborgen
bleef open woorden geven, stemmen die niet

overslaan om vroeger, tekens van hier,
uitspraak van oorsprong, kreet om verwonderd
opzien naar in vrijheid geboren worden,
uitzetten van een eindeloos grensgebied.

Toch weer woorden. 'Eindeloos', schrijf ik,
ik bedoel: overal mogelijkheid, nergens
gehinderd, toch taal, maar ogenblikkelijk,
adem die ademt, vrij, maar gebonden gehoord
in hartslag van klank en zin, scheppend
wat onbegrensd binnen is buiten: woord.

Gabriël Smit

Gedicht 1216: Voorzichtig beginnen

Voorzichtig beginnen, aandachtig kijken,
pen opnemen, hand vastbesloten, overal
oor zijn, aan muren, ramen, tafelblad,
in mijn nek, mijn borst, ragdunne lijnen

spannen om alles op te vangen, te peilen,
weten: dit is niet een kamer in een huis dat
aan een weg in Laren staat, maar dit is al
wat is en in mij zichzelf wil begrijpen.

Wat ik hier zie en zeg roept om leven,
wil groeien als een boom aan een rivier,
een toren in een stad, een ontembaar teken,

wil zijn wat het is, wil met mij en allen

en alles wereld zijn, geluk nu en hier,
stem waarop alle stemmen invallen.

Gabriël Smit

Gedicht 1217: Boom, langzaam uitspreken

Boom, -langzaam uitspreken, maar nog niets
in mijn dorre denkhoofd, achter mijn raamogen
nog geen reikende long van groen, geen stromen
van blad, geen geheim van licht vogelvertier.

Denken, denken, naar binnen kijken, uitzien
over herinnering, gierig op dromen,
de eerste keer volkomen willen terughoren
maar nergens antwoord, geen leven te zien.

Sla takken door mijn ogen, word knoppen
in mijn vingers, ga open, groei een bos
in mijn borst dat nooit zal verdorren,

een hemelzee levend groen voor al wie
sterft van overal steen, sla lover los
opdat ik kan geloven wat ik zie.

Gabriël Smit

Gedicht 1218: Terug, niet liegen

Terug, niet liegen. Ik lieg niet. Wat dan?
Genoeg hebben aan de boom die buiten
in de regen staat, kale takken die druipen,
nachtzwart een leeg, weggeveegd landschap.

Geen genade, toekomst ondenkbaar, een hart
steenkoud, leven onverschillig verschuiven
maar later, ooit, naar een onmogelijke ruimte,
verstard afwachten, stom, koud, nat.

Toch weer te veel. Niets dan tekens ontdekken,
proberen een achterkant te zien, steeds op zoek

naar ander leven dan is, hardnekkig verder

grijpen dan hier, alles verronselen voor ik,
besmetten met heimwee, volsmeren met bloed,
niet gunnen aan zijn ogen, andere ogenblik.

Gabriël Smit

Gedicht 1219: Kan een woord werkelijk vrij zijn

Kan een woord werkelijk, vrij zijn? Kan ik
het spreken zonder bezit, vanzelfsprekend,
niet overweldigen wat ik ermee beelden
wil? Kan ik het noemen zoals het zelf is?

Als ik zeg: liefste, zeg ik dan: liefste van mij?
Benoem ik haar niet in mijn eigen wereld,
zijn mijn handen de hare, kies ik geen wegen
dan in mijzelf, hoe dicht haar ook dichtbij?

Wat zegt dan: liefste? Zegt het: op één na?
Kan ik ooit alles loslaten? Durf ik ooit zeggen:
ik wil niet anders dan in jou bestaan?

En wilde ik, zou ik dan toch niet denken:
wie alles verliest zal alles vinden? Toch haar
leven aanhoudend met het mijne krenken?

Gabriël Smit

Gedicht 1220: Zo kan ik niet verder

Zo kan ik niet verder. Ik moet weten
dat ik schuldig ben. Al kan ik het niet
helpen, ik help het toch. Onnoemelijk diep
in mij verscholen, even open uit te spreken,

weet ik mijzelf gesloten voor een leven
dat sterft omdat ik het niet durf zien.
Zeg ik alle woorden, noem ik de namen die
ook door mijn schande zijn uitgevreten:

Auschwitz, Dachau, Alabama, Vietnam,
en hier, verrekend voor mijn eigen ogen,
Surinamers, Ambonnezen in hun kamp,

ik noem namen van anders en anderen, leg
ze buiten mij om er omheen te lopen,
om toch niet zelf te leven wat ik zeg.

Gabriël Smit

Gedicht 1221: Ik ben ergens anders heengeschreven

Ik ben ergens anders heengeschreven dan
ik wilde, onhoudbaar sprong het onder
mijn handen uit, heeft het mij vastgebonden,
radeloos, waar ik niet meer vluchten kan,

waar mijn zachte, welwillende glimlach
alles bevuilt, waar ik met duizend monden
wil spreken, mijzelf vroom zuchtend tot morgen
wil uitstellen, ik zal het wel merken overdag.

Maar het is nacht, stil en de stilte schreeuwt,
een holte vol gehuil, ver boven het reiken
van mijn gehoor, maar martelend door mijn lichaam heen

moordende pijn, ziek bloed, niet te schrijven,
geen woorden om het in terug te drijven,
in geen enkele taal, geen woord, geen hart.

Gabriël Smit

Gedicht 1222: Ochtend, opgestaan

Ochtend, opgestaan, het niet meer geloven.
Wat is mijn woord dan, wat is wat ik zeg?
Wat hart, bloed, wereld, doodsnood, wanhopen?
Heb ik weer geschreven wat ik niet ben?

De dag in de kamer is nog voorzichtig,

leert mij lopen naar vroegere dingen heen,
maar het blijft pijn doen, want er liggen
doden in mij die niet willen dat ik leef.

Gebroken ogen, gebroken licht, de regen
van vannacht nu korter, weifelende wind,
mijn adem bang, van zichzelf niet zeker.

Met lange tanden begin ik te eten.
Leven moet ik, en de doden niet vergeten
die ik zwijgend aan mijn tafel vind.

Gabriël Smit

Gedicht 1223: Ze gaan niet weg vandaag

Ze gaan niet weg vandaag, en morgen niet,
en nooit meer, maar ze zijn niet lastig.
Ik zie het aan hun lange, dunne handen
die geduldig wachten tot ik ze wat bied.

Ze vragen niet, ze kijken voor zich uit,
ik weet niet of ze mij zien, hun smalle hoofden
rechttop, hun matte schouders onbewogen,
niet een die zich naar mij voorover buigt.

Als in mijn hoofd. Weten ze dat ik nu ook
voor hen zit te leven, zit te sterven,
dat ik wil zeggen: straks ben ook ik dood?

Schuw kijk ik op, ze zijn weggegaan,
maar ik hoor een jongen de krant brengen
waarin weer ontelbare andere staan.

(Gabriël Smit

Gedicht 1224: Leeg de kamer.

Leeg de kamer. Weer zit ik voor mijn papier
de levende die ik wantrouwig ben gebleven,
zuchtend om hulp, om troost van een teken

uit een overkant die mijn oog niet ziet.

Laat de doden hun doden begraven, ik
moet zijn wie ik ben, veroordeeld te leven
of ik wil of niet, ik moet terugkeren,
opstaan en beginnen bij het begin.

Maar waar? Ik zie op het doodstille wit
onder mijn ogen reddende woorden komen,
onhoorbaar spreken dat zich aarzelend wil

voegen in een nieuw verband, een nieuwe taal:
de stem van de aarde waar ik ben geboren,
van de hemel waarin ik ademhaal.

Gabriël Smit

Gedicht 1225: Denk niet, liefste dat ik je vergeet

Denk niet, liefste, dat ik je vergeet, maar zelf
heb je gezegd: wij leven niet alleen, wij mogen
ons niet verschuilen, niet doen of we niets horen,
er is geen leven dat geen schuld bekent.

Soms dringt die pijn zich tussen ons. Je legt
je handen in de mijne en kijkt langzaam over
de wereld heen. Daaraan is geen ontkomen,
zelfs voor ons niet, wat ons wij ook brengt.

Ook wij zijn schuldig, dragen anderen mee,
ontelbaar, ons onzegbaarste toebehoren
is door hen omringd, reikt soms even heen

over hun sterven, binnen een peilloos licht,
maar keert naar waar het werd geboren:
aarde, onstilbare honger, pijn, gericht.

Gabriël Smit

Gedicht 1226: Dit weten en toch samenzijn

Dit weten en toch samenzijn, liggen onze
handen zo niet levender in elkaar? Is geluk
op zoveel ander in belijden gewonnen
niet het enige, sprekend onuitsprekelijk?

Soms moeten wij dit vermoeden, worden
wij overstelpt door pijn van blijdschap, rukt
vrijheid ons het sterven voorbij, heeft bonzend
ons hart de dood bekend en alle schuld.

Liefde en dood, altijd zijn ze samen. Laatst
las ik een Engels ***** Gedicht : 'Dit is een voorjaar
als waarin een man wil sterven in een vrouw'.

Als mij ooit, in aller wereld pijn, deze
waarheid in vergeving wordt gegeven,
een lente zo vol van geboorte, sterk ik in jou.

Gabriël Smit

Gedicht 1227: Vroeger schreef ik: samenleven

Vroeger schreef ik: samenleven is voor ieder
tweemaal leven, maar het is duizendmaal,
het is ons beiden op genade of ongenade verliezen
aan alle leven, in iedere ademhaal,

voor alles van aarde en hemel kiezen,
geluk en ongeluk, naam en zonder naam,
durven weten: er is geen schuldeloze liefde
en toch onschuldig in elkaar bestaan.

Kom dichterbij, doe overal je ogen open,
in je ogen, je mond, je borst, je schoot,
overal worden wij elkaar geboren.

Daartoe heeft het leven ons gekozen,
kijk maar, lees, hier staan de woorden
van ons hart: de liefde overwint de dood.

Gabriël Smit

Gedicht 1228: Woorden groeien mee met de jaren

Woorden groeien mee, met de jaren
worden ze zwaarder, ze raken
bemanteld met onderzees gewas,
mosselen, een stuk van een wrak,
wieren ijl als oud mensenhaar,
onrustige planthanden, verraad
van bovenglans, verdronken land,
algen dralend boven zwart zand.

Daarom moet ik ze altijd vertalen,
loswrikken, ophalen, in ander water
overdoen, uitspoelen, afkrabben
en wachten wat in mijn handen
achterblijft: een bloem, een geraamte,
een onderaards antwoord van aarde,
een laatst geglinster, een begin van brand,
een glimp onderbelicht vaderland.

Gabriël Smit

Gedicht 1229: Vandaag weer in de stad

Vandaag weer in de stad. Nog steeds lopen
van mijn ogen naar mijn hart mensen op maat,
een enkele verzet zich, woest, wil doorstoten,
anderen schuiven afgetuigd langs het trottoir.

Ik wandel en kijk, zie armoedige vogels,
een man die nooit meer naar huis kan gaan,
een broodkorst, een kind nog niet geboren,
een hinkende hond in een kale straat.

Ook mensen die tegen mij willen praten,
en ik praat terug, over lege glazen heen,
gooi flarden stem in de vale

gaten tussen het wanhopige verkeer.
Vrolijk praat ik, maar blijf telkens steken
er zijn te veel woorden, ik kan niet spreken.

Gabriël Smit

Gedicht 1230: Plotseling een mens in nood

Plotseling een mens in nood, een verscheurd
gezicht, ogen uitgebeten, verkrampde handen,
weten: help hem, zeg wat, neem zijn angst en
wanhoop op je, wees niet zijn zoveelste beul,

dit ogenblik beslist, deze kans keert
nooit, hij brandt in je hart, nog een seconde
en hij blijft schroeien, maar doorlopen zonder
zelfs om te kijken, proberen of je vergeet.

Schouders optrekken. Ik kan hem toch
niet losmaken, ik moet mij niet willen
bemoeien met vreemde zaken, ieder zijn lot.

Zo een stad vol, steden, straat na straat,
iedere voetstap een wereld van ogenblikken
die mij waarachtig spreken, die ik zwijgen laat.

Gabriël Smit

Gedicht 1231: Ook dit vertalen: woorden zijn nooit

Ook dit vertalen: woorden zijn nooit
alleen, nooit weet ik waar ik ze hoor.
Ze komen ongehoord naar boven
en vragen te worden opgenomen,
te mogen zeggen wat ondergronds
in mij besloten is, in mijn mond
werd gelegd, mij werd voorgesproken:
morgenbrood, in de nacht gebroken.

Ik moet ze helpen, ze zijn nooit
vanzelfsprekend, zichzelf steeds voor,
gaan zichzelf eigenzinnig te boven,
willen zich niet laten storen.
Alleen als ik al wat mijn mond
door anderen in mij gesproken vond

beloof niet te zullen verhoren,
worden zij als een mens geboren.

Gabriël Smit

Gedicht 1232: Wegen, straten, pleinen overal

Wegen, straten, pleinen overal, maar weinig
heb ik er gelopen, een paar, ze blijven
onder mijn voeten waar ik ga, schrijven
mijn jaren in mijn woorden achterna.

Een hoge morgen, je komt glimlachend
tegemoet, het grind begint te dansen,
we kunnen geen meter meer wachten,
alles duurt langer, hoe vlug we gaan.

Weerbarstig de weg andersom, wind tegen,
geen stap of ik word teruggedreven
naar de bocht waar je bent verdwenen,
hoe hard we ook lopen, we staan.

Dit is gebleven, geen weg werd anders,
geen straat of er hangt verlangen,
ontmoeting, terugkeer, er ontbranden
morgens die naar je opengaan,

woorden die vooruitrennen, achterblijven,
die in je ogen met je willen kijken,
die ik mee terugneem, nu zit te schrijven
en onder mijn ogen naar je opsla.

Gabriël Smit

Gedicht 1233: Woorden als kussen op je ogen

Woorden als kussen op je ogen,
alle woorden die ik je verzwijg
en die je ook nooit zult horen
als je me zo eenvoudig aankijkt,

die je mij alleen liet spreken
wanneer je ze sprakeloos mij zond,
die ik zelf nooit had geweten,
woorden als mijn vinger op je mond.

Gabriël Smit

Gedicht 1234: Geen woorden meer, geen lichaam

Geen woorden meer, geen lichaam
taalt. Sprakeloos vermoeden bloeit
in handen rakelings open, draalt
in ander eigen en weet niet meer hoe
het overgaat.

Fluisteringen van huid en haar,
je borsten stromen van neuriën vol,
zwellende wijs, een lied bijna,
bijna te zingen wat nooit begon
of overgaat.

Altijd, altijd, wat wij begaan
is wat het diepst van al doordringt,
wat ademloos ons wacht en vraagt
oorsprong van stem die nooit in
ons overgaat.

Luister, geen van ons heeft lichaam
genoeg, alleen samen reiken wij
toe, alleen onze monden in elkaar
spreken het woord waarin ale tijd
ons overgaat.

Gabriël Smit

Gedicht 1235: Zeg niet veel, het is dichterbij

Zeg niet veel, het is veel dichterbij
veel kleiner, het staat voor het raam,
beweegt even mee met het gordijn,
blijft midden in de kamer staan,

is het boek dat rustig openligt
op de zin van gisteravond, de piano
met de muziek van morgen, een begin
van onrust, een raadselachtige droom,

een vogel in de tuin, een vraag
die verwonderd in je hangen blijft
en haast wil aandringen, maar
zeg niet te veel, ik ben veel dichterbij.

Gabriël Smit

Gedicht 1236: Waar ligt de grens?

Waar ligt de grens? Waar begint
het vreemde in ons? Niet van jou,
niet van mij, maar herfstwind,
sidderende takken, winterkou?

Onmacht van verweer, ontrouw
van voorjaar, die heendringt
door alles, angst, zelfbehoud
om wat toch nooit overwint.

Nooit overwint, - als ik ooit
moest geloven dat mijn hand
zou liggen in de jouwe zonder

- geklonken aan een overkant
van pijn - een zelfde wonder,
ik leefde geen ogenblik, nooit.

Gabriël Smit

Gedicht 1237: Avond, buiten oeverloze ruimte

Avond, buiten oeverloze ruimte, hier
ligt licht over je haar, houden je stille
handen een boek, is grens van leven binnen
glans en adem, aandacht en hartsgebied.

Toch zoek ik de stilte voorbij, reik naar
dieper samen, oorsprong, tot geheimzinnig
van achter het raam hogere stemmen dringen,
minder dan mijn bloed, inniger begaan.

Alles vloeit uit, nabijheid en verte bloeien
in elkaar over, hoog maanlicht, de anemonen
op tafel, alles ontbonden opgenomen
in vrede vaster dan ik ooit vermoedde.

Misschien is dit liefde: samen te zijn
zonder woorden, overal open, toch zonder pijn.

Gabriël Smit

Gedicht 1238: Er valt een landschap binnen

Er valt een landschap binnen
dat zegt: Ik lig de hele nacht
open voor wie niet slapen kan
en misschien ook voor de blinden.

Ik vraag: Wat zou je dan willen?
Antwoord: Dat jij het zeggen zal,
dat jij nauwkeurig vertelt wat
ik zonder licht klaar heb liggen.

Ik weer: Je hebt dus het gevoel
vergeefs te zijn. Je hebt kleine
struiken van innigheid die niets doen,

want niemand ziet ze, hun bloei
is zwart. Denk je daarom: ze verdwijnen?
Niets verdwijnt wat zich opendoet.

Gabriël Smit

Gedicht 1239 Je bedoelt: je vraagt niet

Je bedoelt: je vraagt niet, je bent,

je ligt met duizend geheimen
klaar voor ons, maar ze verschijnen
niet, er is niemand die ze kent.

Er zijn zieken in scheurende pijn
die je zou kunnen troosten,
stervenden die je zou kunnen liefkozen
met wonderen die onzichtbaar zijn.

Die gaan nu, denk je, verloren.
Dat geloof ik niet, want ze zijn,
en wat is, kan overal komen,

het heeft iets dat overal reikt;
daarvoor heb je mij niet nodig,
als je het maar geloven blijft.

Gabriël Smit

Gedicht 1240: Nee, nog even.

Nee, nog even. Je moest eens weten
hoe de mensen mij mishandelen.
Je weet het niet, daarom vergeven
wij het, wij kunnen niet anders.

De bomen vergeven je, de bloemen
iets moeilijker, het gras weet al
niet beter meer, maar de dieren doen er
veel langer over, vooral in een stal.

Alles geneest in mij, reikt adem
naar een vrijheid van genade,
proeft oorsprong en paradijs,

slaapt open naar de sterren
en zingt in droom naar de verte
waar God en zijn schepping samen zijn.

Gabriël Smit

Gedicht 1241: De aarde schuilt in een korrel zand (Spreuk)

De aarde schuilt in een korrel zand,
het heelal in een bloemblad puur,
de oneindigheid in de palm van uw hand
en de eeuwigheid in een uur.

W. Blake

Gedicht 1242: En nu denk je misschien nog even

En nu denk je misschien nog even:
maar ik heb woorden, ik kan
schrijven, spreken, ik kan al wat
ik weet een stemgehalte geven,

ruimte van getekende geestklank,
lichaam van taal, ik kan oproepen
wat ook de anderen hier zoeken,
ik geef het menselijke verwantschap.

Maar ook ik heb woorden; ze liggen
alleen dieper, moeilijker, ze hebben
een dimensie minder, een vermoeden meer.

En daarom ben ik hier gekomen,
opdat jij mij vertaalt en ik geboren
wordt naar de mensen heen.

Gabriël Smit

Gedicht 1243: Het woord, waaruit wij ononderbroken

Het Woord, waaruit wij ononderbroken
samen voortkomen, spreekt ook in mij,
maar ik ben ouder, verder af. Bomen
zijn eerder dan mensen, dieren zijn

iets later, maar toch te ver naar voren
om Jezus te zeggen, ochtendschijn
van de zesde dag, toen ook jij werd geboren

om met alle mensen avond te zijn

en met alles dat werd geschapen
een nieuwe morgen waar te maken,
een eeuwig woord van zon

in het eigen hart van de aarde,
een nacht van ontzaggelijk baren
naar een voltogen scheppingslot.

Gabriël Smit

Gedicht 1244: Je moet schrijven wat schepping is

Je moet schrijven wat schepping is:
voortkomen en zijn tegelijk, sterren
ontspringen in liefde, de maan in verten
van genade, overal komst en begin.

Goddelijk opspringen in waarheid,
vallen, aan een boom van verschrikking
bevend oprichten, alles, ogenblikken
van Woord in martelende spreekbaarheid.

En huilen, gillen, reikhalzend hijgen
naar wat uit ons beiden zal stijgen
als wij samen weten wat wij zijn:

in pijn op weg naar vrijheid, bloemen,
dieren, mensen, je kunt alles noemen,
een heelal van opstanding, voldragenheid.

Gabriël Smit

Gedicht 1245: Luisteren hoe ver bloemen meegaan

Luisteren hoe ver bloemen meegaan,
madelief, moederlief, kleinste kelken
van zacht geduld, beschroomd strekken
van wilgen die langs water staan,

hulpeloos onzeker zilver, telkens
schichtig naar zwart, af en aan,
bang om te stralen nu het paard
zijn zachte lippen komt rekken.

Zijn ruimte van schaduw maakt nieuwe
kringen, die zich glijdend verliezen
naar waar een rietpluim stil,

overal omsponnen door het sprakeloze
woord van Gods nachtgetover,
wacht tot een engel dalen wil.

Gabriël Smit

Gedicht 1246: En Jezus ook, nee, Hij eerst

En Jezus ook, neen, Hij eerst, maar
dat is oneindig moeilijker. Ik bedoel:
zijn kruis is ook het mijne. Geen bloem
bloeit zonder de pijn van Golgotha.

Geen dier leeft zonder Gethsemané:
laat het voorbijgaan, ik kan het niet,
maar het is uw wil, ik zal wel zien,
misschien zie ik alles door alles heen.

De schepping kreunt, hijgende weeën,
orkanen van woordeloos spreken
willen zeggen: ik ben kind van God.

De boom zegt: Hij is aan mij gestorven.
De steen zegt: Hij is in mij geborgen.
Zijn voeten staan in mijn grond.

Gabriël Smit

Gedicht 1247: Dit alles moet je opschrijven

Dit alles moet je opschrijven,
dit en nog honderdmaal meer.

Maar dat komt een volgende keer.
Ik kan nu niet langer blijven.

De eerste haan heeft al gekraaid.
Ik moet terug, ik moet gaan helpen,
de mensen beginnen weer te vechten,
er dreigt overal dageraad.

Wereld, verraad, snijden, binden,
overal met alles iets doen,
er niet naar luisteren, alleen dwingen.

Maar jij moet mij helpen vertalen,
mijn adem in woorden overdoen
en voor mij smeken om genade.

Gabriël Smit

Gedicht 1248: Soms bent u een stem in mij

Wat u bent

Soms bent u een stem in mij,
een klein roepen achter mijn ogen,
maar ik kijk er altijd voorbij.

Soms bent u een oog in mijn hart,
maar als ik u eindelijk opsla
is het nacht en is alles zwart.

Soms bent u iets aan het raam,
holle wangen van een ontsnapte,
altijd iets waarvoor ik mij schaam.

Soms bent u een vel wit papier,
dat mij dwingt om u in te schrijven
en voortdurend antwoordt: niet hier.

Soms bent u de kamer rondom,
samenspraak met vertrouwde dingen
die antwoord geven: daarom.

Soms bent u het zelf, dan zijn

er geen woorden of dingen meer over,
dan is er alleen maar pijn.

Gabriël Smit

Gedicht 1249: Komt u morgen terug?

Wanneer?

Komt u morgen terug? U was
vandaag zo gelukkig dichtbij,
u keek voortdurend door mij
heen naar bomen, bloemen en gras.

Dat was vanmorgen. Het licht
was gewoon van u, het was alsof
de adem van uw gezicht
weer leven opriep uit stof,

alsof om mijn voeten heen
iets werd opgeslagen, een zacht
opzien dat alles doorscheen,
alsof, bijna onverwacht,

het gras zich rekkend uitkeek
naar de donkere frons van
de bomen, trots boven het bleek
groeibegin van maart. Het kan

zijn, dacht ik, dat het groen
de aarde genezen mag en
voorzichtiger mag overdoen.
Als ik er dan nog maar ben.

Maar vanmiddag was het niet
gebeurd en toch was alles goed.
De mensen op weg, de dieren niet
bedroefd, hemel in overvloed,

het licht groter, overal opening
en alles - ik weet niet hoe -
met monden van bezegeling
naar een hartelijk wonder toe.

Dat is nu, vanavond, niet
gekomen. Wij zitten weer in
ons oude huis. Maar dat is niet
erg. We weten toch: het begin

is er, als God wil, kan
ik, wanneer ik met Hem meeloop,
een vrouw worden, een man.
Er is meer dan zekerheid, er is hoop.

En als u terugkomt - wanneer
weet u alleen - zijn wij misschien
iets dichterbij onze eigen terugkeer.
Kom, - en u zult het zien.

Gabriël Smit

Gedicht 1250: Uw aandacht heeft de ritselende blaren

Begin februari

Uw aandacht heeft de ritselende blaren
gestild, - angst voor de wintergrond
is niet meer nodig, komt de wind toch
dan schenken regen en zon genade.

Zilveren kou spant een openbaring
over de veldweg, binnen een stille wolk
fijn hout wonen kleine vogels vol
voorlied van losbarstende voorjaren.

Diamant is de dag die zegt: Gij komt.
Steil weggezonden in de fonkelende aarde
slaapt het geheim van uw intocht.

Maar spannende knoppen slaan ogen op
naar een hemel die u blijft verklaren:
adem van volwassen liefde, zomerstorm.

Waar slaapt u nu? Buiten mijn raam
ligt wijd, grijs land onder aarzeling
van nevel, drie zwarte vogels slaan

langzame vleugels tegen het ogenblik.

De tijd hangt in ademloos evenwicht
met licht en leven, schemering staat
aan het dagraam, wacht en krimpt
naar een loodzwaar wolkendal.

Waar slaapt u? Binnen uw ogen schikt
aarde zich tot doodstil beraad
met ijskristal, uw hartader ligt
voor klop en stuwing onbegaanbaar.

Toch rijst uw borst onzichtbaar stil
naar een nieuwe, overstelpende boomgaard.

In memoriam P.

Gabriël Smit

Gedicht 1251: Soms is er een landschap meer

Eeuwig landschap

Soms is er een landschap meer
dan de wereld, boom en steen
worden bloem en ster in een
ondenkbaar beginnen
van verwantschap.

Wat beweegt tekent
gevleugeld als een engelenhand
onsprekbare woorden bestemming
tegen het licht, -eindelijk herkennen,
eindelijk vaderland.

Ogen zijn open tot het diepst
van het oog, polsslag en ziel
dringen samen naar de zelfde
morgenvijver verwachting, wekken
de zelfde vogelslag.

Is dit God? Zijn hart
binnen de wereld? Zijn vaderschap

dat een hand grote bescherming
binnen de dingen uitstrekt en
samenspant?

Gabriël Smit

Gedicht 1252: Leven laten leven

Werkelijkheid

Leven laten leven,
een boom een boom
laten, een wolk een wolk,
niet telkens

trekken, rukken, anders willen,
een woord horen dat
niet gesproken wordt, al
is het te vinden.

Wij doen taal, doen
een tong in ons oog, spreken
voor, ongeduldig, lenen
de dingen een doodmoe

oor, het kan niet meer,
het kan niet meer horen
wat door waarheid ondernomen
wordt, voor zichzelf.

Wij dwingen, voortdurend,
laten nergens vrijheid,
laten mensen geen mensen zijn,
laten niets gebeuren

zoals het zelf wil.
Doen, doen. Zeggen:
ik, ik en dan de wetten
waartoe, waarin

bloemen liefde spreken. Liefde?
Waarom? Een bloem
spreekt bloem, doet

niet anders, niet en

nooit. Vraag niet, wacht
wat is, laat akkers
hun voorjaar, nachten
hun open mond

naar ochtend, aarde verandert
pas dood, laat
leven leven, laat
los, laat het dansen,

springen, reiken, laat het bidden
als een boom, handen vouwen als
het onverbiddelijke dak
van een boerderij, laat het beginnen

bij wat is. En doe niets
dan amen zeggen, met open
hart, naar het gelovige verschiet.

Gabriël Smit

Gedicht 1253: Hymne

Help mij, ik moet
woord worden, het bloeiende bloed
in mijn vingers
wil ontspringen
naar de hand, de mond, het oog
die uit de diepten van dit blad omhoog
reiken om mens te zijn,
eigen en onderscheid.

Woord, woord,
wat hebben mijn lippen gevormd?
Mijn keel, mijn borst?
Wat herkennen mijn hart, mijn longen?
Wat komt uit mijn lendenen gesprongen?
Ik ben een mens,
ik sta recht,
sta in mijn woord en zijn letters:
kleine, sterke insecten

onder mijn hand uit
op weg naar huis:
bladeren, struikgewas,
aarde en water, wolken en gras,
en bomen, een boom,
hemelhoog.

Adem halen, met open ogen zeggen:
hier ben ik, mijn dagen bekennen
het zonlicht, mijn verlangen
huilt uit nachten
van tweezijn naar sterren
van vruchtbaarheid,
ik ben mijn eigen pijn,
ik ben mijzelf,
mijn eigen gewelf
over mijn eigen, ademende aarde,
eigen aard en
hemel daarboven.
Zijn en geloven.

Ik sta recht,
ik ben een mens,
ik haal adem, ik leef,
binnen deze schrijfhand heeft
het warme bewegen
van mijn leven,
overal hunkert mijn huid
naar de gezegende, bloeiende ruimte,
overal kust mijn bloed
vuur tegemoet.

Ik geloof, ik leef,
ik geef
een boom, een bloem, een vogel,
een paard, een zwaluw, overal komen
mijn handen ogen tekort,
overal wordt
mijn lichaam
gestalte, naam,
een leven lang
verrukking, dank.

Mijn borst stroomt vol.
ik kom long tekort,

nooit ben ik stem genoeg,
nooit kan ik mijn woord doen,
alle mensen, dieren, dingen
moeten meezingen,
mijn leven vroeger en nu
en straks mijn leven met u,
alles, alles
moet invallen:
hemel, lied van licht,
aarde, liefste Gedicht .

Gabriël Smit

Gedicht 1254: Soms moet ik van de dingen rondom

Soms moet ik van de dingen rondom
leren wat leven is en wat
ikzelf ben: een glas,
er moet uit mij gedronken worden
door een mens, alle mensen, een god.
Of een stoel: ik moet rust geven,
een lichaam moet in mij vermoeidheden
uitstromen, soms ook rechtop
zitten en luisteren naar een heldere stem,
een hand op mij leggen en spelen,
gedachteloos, niets dan
- afwezig - een hand.
Zo willen de dingen spreken,
luister ik naar licht
dat wordt opengeslagen.
Niets heb ik te vragen,
ogen dicht.

En buiten huis en kamer
gaat de binnenstem verder. Soms
het zwijgende licht van een wolk:
ik moet langzaam aandachtig
zijn. Ik houd zoveel
van het gras: ik moet laten
begaan, de minste zijn, bewaren
voor de winter, ik weet
nooit hoeveel honger wordt geleden
en hoe dieren zijn,

hoeveel pijn.

De mensen wel, maar anders,
de mensen die nog niet
bloeien: het kind dat al veertig jaar uitziet
naar zijn moeder op het tuinpad en
de oude vrouw die nooit kind
is geweest. Alle mensen
zijn twee, drie, vier, brengen
gezichten mee, ongeboren, dicht.
Open, zeggen ze, ik wil open,
anders, ik wil wat ik ben,
ik wil bekend
zijn, ik wil levende ogen,
niemand kan ik zien, niemand
ziet mij. Tot mijn oogwit verlangen
kijk ik uit, reiken mijn handen
een avondklok,
een stoel, een hond,
minder nog:
een vlieg over de tafel,
een wezenloos ver wezen dat ik kan vragen
waarom ik leef.

Het zijn er zoveel.
En ik wil al hun gezichten
verhoren, te binnen
brengen, oneindig meer
dan deze woorden, ik wil
een mond zijn, ogen,
luwte van adem over
een voorhoofd van denken blind,
ik wil altijd en overal,
ik weet niet of het kan.

Over de wereld ga ik en vraag,
aan mensen en dingen
leer ik leven, ik moet naar
een antwoord, ik moet waar woorden liggen
nog ongesproken,
dingen nog onvoltooid.
En overal tekens: vanmorgen twee bomen
in weifelend winterlicht, hoog
de takken van stilte,
oneindig voorzichtige vingers

op ingekeerde oogleden
wolken en zon. Ademloos beluister
ik oergrond van tederheid. Liefste,
hier ben ik. Overal is de ruimte
verlangen en aandacht, inkeer en
opengaan. Dieper
ontspringen adem en bloed, de schepping ligt
roerloos achterover in de armen
van het geluk.

Ik loop op mijn tenen, mijn handen
durven nauwelijks de wind.
Waarom trillen de takken?
Sneeuw ritselt omlaag, inniger stil.
Mateloos dit geluk: een wereld
aan vragen voorbij, niets
dan aanwezigheid, vrede
en antwoord. Om nooit meer te vergeten:
wij zijn omringd, niet
ingesloten.
Aan de bomen
heb ik het gezien.

Gabriël Smit

Gedicht 1255: De handen van de bomen

De handen van de bomen,
de stemmen hoger,
maar nog lang zal het duren.
voor ik voldoende weet;
er moet nog veel gebeuren
om mij heen.
De wereld moet steiler open.

Ik moet stenen breken
en turen naar openingen in
het water. Soms denk ik:
niet voor ik dood ben geweest en
teruggekeerd aan de tafel hier,
een Lazarus met opendichte ogen,
handen waaraan alles gebroken
is, een hart dat geen weerstand biedt.

Alles is ingehaald, eindig, bros,
uit een laatste ijle
doorzichtig reiken
naar een voorlopig lot.

Stenen breken en voorover,
luisteren naar het hardste hart
van de stilte, geloven
dat levend spreken nooit ophoudt, dat
oneindig dieper een adem van taal
ontspringt binnen de blinkende kilte
van het kristal, geschitter,
opspringend vuur van ijs.

Verrukking voorbij
de uiterste grens, extase
van uw laatste woord - waar alles
gegendeld schijnt blijft Gij
toespreken in oversneeuwde aarde,
fluistert voorjaar in aderen
van verholten vruchtbaarheid.

Mensen zijn
duizendmaal harder,
oneindig verder,
vrieskou binnen elkanders armen,
in winter van wanhoop verloren warmte,
ik doe wat ik kan,
ik ben bang.

Leg een lichthand over de liefste ogen,
zeg: jij, jij en: hier ben ik,
zeg: wacht, wees stil,
ik ben bezig te komen,
een mens blijft zijn huid,
zijn eigen huis,
besneeuwd is alles,
uit innigste hoogte vallen
vlokken van eeuwige eigenheid.

Ik doe wat ik kan, ik blijf
ademhalen,
wonen, slapen,
aan tafel zitten, eten, naar buiten kijken
over de polder waar vogels drijven

op bevroren licht,
een ijzig wiekende kring.

Vogels, vogels, -hoe alleen,
altijd wij samen, wij hebben
de zelfde hemel,
er komt leven
in.

Gabriël Smit

Gedicht 1256: Leven van grijs wordt breekbaar groen

Leven van grijs wordt breekbaar groen,
aarde begint, omgeving doet
verte open, wij mogen
weer wonen.

Bijna. Nog gonst geen akker
van zaad. Twee grauwe mannen
schuiven geknakt
langs voren van onwil hard.
Geen schoot nog, geen
dankbaar vruchtvlees,
nergens mijn moeders bloedverlies,
haar laatste adem niet.

Maar ik moet verder, ik zoek
geboortegrond, aarde waar een bloem
bloesem kan zijn, geheimschrift van wind,
fluistergrens van bewogen ruimte,
binnenschelp, huiverend
begin van vaderland.

Straks, als een lamp
voor mijn voeten, breekt
Gij het open, steen
gaat zingen, uit overal trillen
uw woorden aan, de binnenste lippen
van de aarde spreken u sidderend
naar u toe, naar u, naar mij.

Voorbij de winter,

de vogels beginnen
het voorgevoel van hun bruidslied,
hun veren vleugels wieken misschien
een hemel op aarde, ik zie
goud,
wit en blauw.

Langzamerhand kan ik weer zeggen
wie ik ben. Mijn engel
kijkt naar u uit en wacht
op het teken dat ik leven mag.
Anders: de dingen groeien hun teken
voorbij, niets behoef ik te leren,
geen taal die zichzelf niet zijn,
geen woord van aanhankelijkheid,
geen zin die niets dan mij
mijzelf bewijst.

Leven, ik mag zijn
wie ik ben, met allen en alles samen,
niemand iets vragen,
naar mensen toegaan en
open zijn, ook de stenen
niet vergeten.

De stenen niet, de kale bomen,
de grauwe, korstige grond, de toren
in de nog kille verte,
de aarzelende mensen,
niemand vergeten, langs de huizen
gaan en zingen, de hyacinten
op de vensterbank, de glinsterende dingen
die een kind liet liggen,
een krant ritselend over bleek gras.
Overal is leven, achter dunne ramen
begint het aan eigen warmte,
eigen, nog tastende handen.
Het wil, maar het kan nog niet,
het heeft zijn eigen winter nog te lief,
zijn doorrookte muren,
zijn rustig mompelende minuten.
Maar nu is alles anders. Luister,
strijk aan de deurpost van alle huizen:
wij gaan op weg.

De stenen zijn open, aan het water
ontspringt dorst van genade,
de waarheid van de aarde
is als de eigen adem:
een borst van leven,
een bonzende hemel,
een ik waarin een ander kan wonen,
een mond op brandende ogen,
een arm,
een hart.

Dit is genoeg.
Meer kan niemand doen,
ook God niet. Nu het licht roept
moeten wij gaan. Liefste, wij zijn,
hier is mijn hand, duizend monden
zijn nog te weinig,
in alle dingen reikt
verlangen ons aan, met alle ogen
ziet de aarde ons toelopen,
wij moeten langzaam opstaan.

De schepping komt en is,
wij allen worden, zijn.
En uw barmhartigheid,
Heer, als een wolk in de morgen,
een stad op een berg.

Gabriël Smit

Gedicht 1257: Onverwacht mij tegen

De hazelaar

Onverwacht mij tegen in 't nog winters jaar
op de sprong der wegen bloeit de hazelaar.

Tegen 't licht gehangen slingertjes van goud;
aarzelend, bevangen raak ik aan het hout.

Trillend dwaalt van boven 't fijne wolken los;
en met bloei bestoven in het naakte bos

blijf ik in een beven teruggehouden staan,
en ik raak nog even 't donker stamhout aan.

Ida Gerhardt

Gedicht 1258: Herinneringen aan het paradijs

gevangenis

1

De kleine dingen
van de cel
een hoornsignaal
zonsondergang stil zijn
de kleine dingen
van een cel
het hart krimpt samen
gevoelens van walging
in het bed
ligt de deken om je heen
de angst ligt bloot

2

Etenstijd
een bak wordt
door de tralies gereikt
een radio speelt in de jaszak
van de zwijgende bewaker
naast de kuil
waar de lijken moeten liggen

4

Ik kon mij niet herinneren
hoe mijn gezicht was
tot ik het zag in de wc
en ernaar spuwde
Nee dat kan mijn gezicht niet zijn
staar me niet zo aan, ik ben niet schuldig

6

Ik voel dat ik nog van iets houden kan
hoe weinig het ook waard mag zijn
het verwacht me te geloven dat

er iets is dat verzet rechtvaardigt
Morgen als ik ondervraagd word
weet ik niet hoe ik me zal voelen
maar misschien laten ze mij dan
een foto van mij zien

9

Er is een kans dat ze mij niet vermoorden
Daarvan heb ik mijzelf vandaag weten te overtuigen
tenslotte is mijn schoonvader bij de marine
Ik ben net twintig en zie er nogal verlegen uit
zonder mijn bril.
Aan het eten bereken ik mijn kansen
Als het beter is geloof ik niet
dat ze mij zullen doden, niet
althans zolang deze gebakken aardappelen
hier voor mij staan

11

Sommige sporen verdwijnen
andere blijven een tijd
die smaak
die geur
die kreten
blijven zwijgend van binnen
liggen vast in een oergeheugen
zonder hiaat
zo te zeggen voor goed

13

Een stilte die je gek maakt
was er maar iemand anders
dan zou het gemakkelijker zijn
Vandaag kwam de dokter
hij zei tegen de kolonel
dat mijn ribben in orde zijn
voor meer slaag

14

De kleren die ik vandaag heb gedragen
om een koude plek te bedekken
waren niet van mij, waren misschien
van iemand die vermoord is
er zat opgedroogd bloed aan het hemd
en het had een vreemde geur

van smeken om genade

Brazilië

Alex Polari

Gedicht 1259: De avond kleurt violet

een bezoek aan de loopgraven

De avond kleurt violet
net als gister. Blauwgrijs is nog
de zee die het spoedig zal afleggen
tegen de avond en de sterren.
De soldaat
blijkt naar de horizon. Hij wacht
op de binnendringer die komt voor zijn huizen,
zijn landerijen, zijn olievelden,
zijn hoeren, zijn slaven.
Hij wacht. De mangrovebossen worden donker.
En als in deze dichte nacht
wij het leven moeten geven, laat het dan
met de arme mensen zijn;
maar als wij mogen leven, laat het dan
met waardige arme mensen zijn.

Cuba

Samuel Feijoo

Gedicht 1260: Het leed kwam telkens op mij aan

Het leed kwam telkens op mij aan.
Onmogelijk om het af te weren
Met geen tranen te bezweren
'k Had het anders lang gedaan.

Toen ging het boven op me staan
Tot ik stil lag zonder wenen.
Dulhend, wachtend moest ik leren.
En toen eerst is het heengegaan.

Dat is nu al een poos gele^n.
Ik zie het nu van verre nog.
En ik begrijp niet, waarom toch
Ik toen zo leed met veel geweest.

1942

Titus Brandsma

Gedicht 1261: Als ik God zeg bedoel ik niet al de bomen

Als ik God zeg bedoel ik niet
al de bomen met hun hoofd omhoog,
en de zon niet met zijn gouden oog,
en de hemel niet en het verschiet,

en niet binnenin het warm gevoel
als ik aan de grens des levens sta,
en het duister niet waarin ik ga,
God ik weet het niet wat ik bedoel.

Ik bedoel, want eindeloos probeer ik te zeggen
wat ik zeggen wil,
ik bedoel een licht dat niet bestaat,

ik bedoel het goddelijk gelaat dat onzzichtbaar is,
de stem zo stil dat ik hem niet hoor als ik hem eer.

J.W. Schulte Nordholt

1262: Nu goed dan ik was uit het graf

De derde emmausganger

Nu goed dan ik was uit het graf geklommen
ik stonk nog van het hangen aan de balk
al was het zweet opgedroogd
en het bloed zwart geworden -
bij die dingen staan wij niet meer stil dat is
voor barokschilders en dichters
zonder de zindelijkheid van het plastic -

het gaat niet om het doodgaan en daarna

het gaat om het leven als de lelien
des velds om het eten en drinken verdelen
zodat ieder verzadigd wordt en er ruimte komt
voor wat eigenlijk pas leven is:

de bruiloft en het dansen en het vrijen
het luisteren en luieren en leren
en het meetellen van de timmermannetjes
van de hoeren en de hadjememaars en vissers
tussen de witgekalkte graven
tussen de spekulanten in en om de tempels
tussen de priesters en de professoren
en al die pilatussen
die donders goed weten!

nu goed dan ik liep de weg op in het donker
het was koud maar toch nog niet moeilijk
en weer aan te wennen
terug te zijn
en ik zag dat twee van de jongens

die zich uit de voeten hadden gemaakt
omdat het link was in Jeruzalem te blijven
het even goed koud hadden op de weg -
ik wou echt wel eens horen
of ze iets gesnapt hadden
van waar het om ging of ze
het vlammetje door zouden kunnen geven
van het bereikbare in het onbereikbare
en bij voorbeeld hun kinderen
wat minder zouden belasten en
ook wat minder vatbaar maken
voor de bacil van de angst
en de leugen
en het wie het eerst mept mept het best -

ik was mager geworden die uren
aan de balk eer ik de spelonk in ging
ik zag er heel anders uit en het was donker
zodat de jongens me niet herkenden
toen ik plotseling naast hen liep en een praatje begon:
jullie kijken wel sip zei ik
en wachtte gespannen op het antwoord
ze keken me niet aan maar een mompelde
weet je dan niet wat er gebeurd is?

we hebben ons blij gemaakt met een dooie mus
het nieuwe rijk stond voor de deur
en we waren klaar het zaakje over te nemen
toen een de boel verried en er met de kas vandoor ging
en de man die gezegd had dat het voor elkaar zou komen
gepikt werd en opslag ter dood veroordeeld -
zouden we dan niet sip kijken?
zo ben je minister en
zo ben je weer jan boezeroen!
en in die trant praatten ze verder
ze hadden ook echt wel met mij te doen
maar veel meer
bleek er toch niet bij te zitten -

nu goed dan ik begon het hen opnieuw uit te leggen
dat het niet om dit einde ging
en dat het logisch was dat ik het loodje legde
maar dat het nieuwe rijk er was
voor wie ogen had om te zien en oren om te horen
dat het niet ging om mij maar om
de timmermannetjes
en de hoertjes en de dichtertjes
om de joodjes en de germaantjes
om de hongartjes en de rusjes
om de negertjes en de algerijntjes
om de mensjes die gekke wezentjes
die twintig of vijftig of tachtig jaar te leven hebben
en leven dat is werken en wonen en eten en daarna
vrijen en muziek maken en in het gras liggen
en wat ze verder plezierig vinden
en die ook moeten lijden o ja
maar echt nooit meer dan onvermijdelijk is -
ik legde het hen uit en ze luisterden
en ze onderbraken me alleen om te vragen:
zeg ga met ons mee een boterham eten!

en toen in het licht keek de een mij aan
en werd wit om zijn nues en keek weer
en gaf de ander een duw en riep:
jo kijk eens hij is het hij opgestaan!
en de ander keek en riep:
jezus christus hij is het je hebt gelijk!
een wonder! riepen ze: een wonder!
alsof het daarom ging en in hun opwindning
verdween ik maar stiekum weer in het donker

omdat er toch niet meer met hen te praten was -

nu ze liepen zich de benen uit het lijf
om de andere kameraden
dat wonder te gaan vertellen en
te redden wat er te redden viel
om een pausje te maken
en pratriarchjes
om met constantijn te onderhandelen
en met zoveel anderen
om het kalvinisme uit te vinden
en weet ik wat nog meer
tot het ethisch gehijg van de protestantenbond toe
zodat de witgekalkte graven
de pilatussen en de speidels
die donders goed beter weten
het voor het zeggen hebben
tot het einde der tijden
tot het einde der tijden
en de timmermannetjes
en de negertjes
en de rusjes
zie boven -

(1958)

A. Marja

Gedicht 1263: Goede terugkeer in 't land

TERUGKEER IN HET LAND

Goede terugkeer in 't land, nu de appels weer vallen, zacht in
de kuilen van 't gras, gebed in de dauw. Wij lopen het land
door, uren door vochtige weiden, ontmoeten den jager en vormen
met hem vlug den jachtstoet, klimmend door 't bronsgroene
land, dat openwijkt uit de nevels; parelend rijzen de torens
hoog in het glinstrende licht.

Wie, die een hart heeft, zou nu niet blij zijn en hopen, hopen
op 't eeuwige licht, dat knielend rondom hem heen valt, lek-
kend het slootgras, warm bestralend het ooft. Stom ;icht een
bergrug, het loover ruig op de flanken verheft zich en rit-

selt, eeuwge adem des levens gaat ook hier spelende rond,
krijschend een arend. Huiverend ziet hem de jager, maar ras is
de vogel verdwenen, weg in het golvend gebied, achter de
kruiflijn der bosschen, Land, o golvige land, waar vind ik uw
verrassingen weder?

Uren loopen wij zoo, langs greppels en dorstige moeren, weiden
rijzen en dalen, valleien bekoren, soms staan wij luisterend
stil, grof wild kreunt diep in het mastbosch, de jager loopt
er op in, wij volgen zijn dappere spoor, geen wild is te
vinden, geen vogel ontspant zijne vlerken, maar wij zijn
loerend alom naar schoonheids ruischende weelde makend de
dagen van brons, als schuimende guldene cider, te drinken in
een teug, één slok van het ziedende leven. Wij rennen de zon
achterna, die verspringend achter den bergrug vond het schoon-
ste wellicht, de eeuwige trouw van de boeren, die toch bezaai-
en het land, ook als de opbrengst gering is.

O boeren wellicht is uw trouw nog het schoonste hier op aarde,
te geven, als het leven het vraagt, het leven dat eeuwige
wonder, waar wij nimmer komen nabij, als wij het niet dienen
gehoorzaam.

Paul Haimon

ged 1264: Gij Heer zijt de God van het water

(Zondagslied voor het evangelie van de storm op zee)

Gij, Heer, zijt de God van het water, de God van het stromend
begin, Gij zingt in uw schepping naar later, Gij zingt haar uw
eeuwigheid in.

Gij geeft het uw ark te behoeden, uw duif wiekt er wijd over
uit, Gij zijt ons de God van de vloed en wier glans ons in
wolken omsluit.

Gij doet het uit rotsen ontspringen, Gij drukt voor uw volk
het vaneen, opdat het U vrij blijve zingen door eeuwen van
zonedorst heen.

En staat het ons ooit naar het leven, het gaf ons al leven
genoeg toen 't ons, aan de wereld gegeven, voor 't eerst met

uw zinnebeeld sloeg.

Toch brengt Gij de storm tot bedaren, brengt angst en verschrikking tot staan, dat veilig uw vrienden en varen, gered op uw havenlicht aan.

Gij, Heer, zijt de God van het water, het ademt, het stroomt en het zingt, totdat wij, een jubelend later, tesamen zijn waar het ontspringt.

O bron van het eeuwige leven, o Lam van de nieuwe fontein, als water U stromend 't omgeven, U drinkend gedronken te zijn!

Gabriël Smit

ged1265: God ziet naar je om

God ziet naar je om,
naar jou persoonlijk, wie je ook bent.
Hij ziet je, hij begrijpt je,
want Hij is het die je tot leven riep,
Hij weet wat in je omgaat,
wat je voelt wat je denkt,
wat je graag wilt en wat je kunt,
waar je sterkte ligt en je zwakheid.
In dagen van vreugde alsook in tijden
van droefheid ziet hij naar je om.
Hij voelt met je mee als je hoopvol bent,
maar ook temidden van de bekoring
In al wat je angstig maakt,
in alles wat door je herinnering gaat
in al wat je opbeurt en in alles
wat je droevig stemt, stelt hij belang.
Van je voetzool tot je kruin kent hij jou
Hij omsluit je helemaal
hij draagt je in zijn armen,
hij tilt je op en zet je neer.
Of je glimlacht, of je schreit,
ziek bent of gezond,
hij leest het af van je gelaat.
Teder kijkt hij op je neer;
hij hoort je stem, je harteklop,
hij hoort je tot je zuchten toe.

Niet méér geef jij om jezelf
dan Hij houdt van jou...

ged1266: Gegroet het lieve leven

GROET DE AARDE IN DIT UUR
GROND EN WATER, LICHT EN VUUR
BEWAAR EN HOED HAAR
VOOR DE LANGE DUUR

Gegroet het lieve leven
al wat geboren is
en wie het heeft gegeven
een menselijk gezicht

Gegroet de lieve aarde
die onze voeten draagt
onschatbaar is haar waarde
zij voedt ons ongevraagd.

Gegroet de zonnestralen
onmisbaar licht en vuur
die ons uit ontij halen
uit nachten, koud en guur

Gegroet het bruisend water
steeds onderweg naar zee
het zingt voor nu en later:
'Wie stroomt er met mij mee?'

Gegroet het lieve leven
uit water, grond, en licht
en wie eraan wil geven
een menselijk gezicht.

Gegroet u lieve mensen
hier samen weer bij elkaar
om te worden vrienden, vriendinnen
eens wordt het waar.

GROET DE AARDE IN DIT UUR
GROND EN WATER, LICHT EN VUUR
BEWAAR EN HOED HAAR

VOOR DE LANGE DUUR

ged1267: Loof het onkruid

loof het onkruid,
wilgen roos en vlinderstruik,
de wouw en de klauw,
de brem, het slangenkruid;
rode klaver, steppeheks
omringd door varkensgras,
de duizendknoop, de klis,
de kleine herderstas.

loof het onkruid,
mensen, volken niet in tel
de laagsten die zuchten
onder hoog bevel;
hongerslaven, krotbewoners,
wijd en zijd verspreid,
bestempeld en geschuwd
als last en minderheid.

Loof het onkruid,
en gedenk het oude woord:
de minste zal lachen,
leven ongehoord.
Onkruid wint, wat zeker is,
het allerlaatst gevecht
en brengt de minste mens
tot zijn verloren recht.

ged1268:Denkend aan het verleden

Ommekeer

denkend aan het verleden
op de grens van het bestaan:
dat slavenland

zwervend in het heden
in het zand van de woestijn:

dat dorre land

luisterend naar woorden
over tekens van nieuw leven:
dat komend land

dromend van de toekomst
aan de oever van de Jordaan:
dat vruchtbaar land

oriënterend in de richting
van een liefdevol bestaan:
dat beloofde land

aarzelend aan de oever
gaan wij door het water heen:
dat helend land

wagend de stap naar vrijheid
van een beter nieuw begin:
dat bevrijdend land

bevrijd van het verleden
levend in gods Geest:
dat hemels land

1269: Partnerschap tussen God en mens

Partnerschap tussen God en mens
Vriendschap tussen gelijken
Jij en Ik, Ik en Jij
Gesprek
Dialoog
dat is wat wij leren
uit de ontmoeting tussen God en Mozes
God en Elia
God en Samuel
God en Jezus

En God spreekt
de mens antwoordt

De mens spreekt

vraagt
smeekt

God geeft antwoord
zwijgt

stilte

de stilte als Aanwezigheid
God in de stilte
God is stilte

Wij ontmoeten God
als wij stil worden
openstaan
langzaam opengaan
voor het onbegrijpelijke
voor Zijn Naam
Zijn woord
van leven

klank van water
kabbelend
van de rotsen
Bron van leven
Lamp voor onze voeten

mens en God
Ik en Gij
Ik en Jij
partners
vrienden voor het leven

Gedicht 1270: Dit is van Thomas

Dit is van Thomas,
eenmaal een commandant van
de ondergrondse van Jeruzalem,
die in de Koning, door de overkant
geparachuteerd toen de tijd
al meer dan vol was,
zo was teleurgesteld:
Godbetere had hij zich latenpakken,

weerloos, zonder het felbegeerde
teken te geven van de opstand.
Hij had zich aan het vloekhout laten
spijkeren, hij was gebleken
half zacht te zijn.

Van Thomas dus, voor wie
het Nieuw Jeruzalem een droom was
die met een overwinningsparade begon.
En toen bleek de zo vurig verwachte held
vrede te willen brengen evengoed
aan de verdrukker als voor de verdrukte,
voor de onreine en de nauwgezette
en voor de wijze en voor de verrukte,
voor de bestolene en voor de opkoper,
voor de priester en voor de hoereloper.
Die het gevaarlijke bericht verspreidde
dat men zijn leven geven moet
als men wil kunnen leven.

De boeren van Judea en hun vrouwen beklimmen
al ruim een uur hun akkers aan de heuvels
en langs de zoom van aarde en hemel
is van noord naar zuid als een rij luizen
de eerste karavaan gekropen.

Wanneer de zon die roekeloos stijgt
de schaduw oplost van de oude muur
waartegen Thomas sliep,
ligt Thomas in het licht.
Onwillig staat hij op.
Hij rekt onvriendelijk zijn armen uit
en ziet Jeruzalem;
het blinkt de heuvels af, de hemel in,
maar Thomas snikt.

Hij bukt en schudt het zand uit zijn sandalen.
Hij rilt van angst
bij de gedachte aan schorpioenen
in de muur waartegen hij geslapen heeft.
Hij gaat weer naar de poort toe,
brood en olijven kopen,
maar eet het buiten op, want in de herberg
ziet hij romeinse soldaten.
Want nooit zal later een man in Warschau

of Rotterdam de Duitsers zó haten
als Thomas toen haatte Romeinse soldaten.

Thomas, Didymus, één van twee.
En één van honderdduizend.
Zijn grauwe baard is ongekamd en woest.
Zijn oog staat dof. Hij loopt
de wanhoop uit zijn lijf door
de kromme straatjes in
het noorden van de stad omhoog,
omlaag, de poort uit en
terug de stad in want bij dag
schuwt hij de grijze groene helling
van Calvariën wat hij als de pest mijdt
is, te kijken naar de kale puist,
de heuvel Golgotha.
Men zou niet zeggen dat de man
waaraan wij het: 'Ik ben de Weg,
de Waarheid en het Leven' danken
daar loopt als die vervuilde hond.

Hij drinkt zijn eerste beker wijn
ergens waar geen Romeinen komen.
Laat hij daar nou een man van het comité van twaalf ontmoeten!
Hoor hem vloeken: 'Als ik het teken van
de spijkers in zijn handen zie en eerder niet,
dan, zweer ik je, zal ik geloven
wat jullie weer te zeggen hebben.
Mij niet gezien, nooit weer'.

Het slaan van spijkers
door de handen
tot in het hout
heeft zo geklonken
dat de dieren bevend
bij elkaar stonden
maar Thomas heeft het
niet goed gehoord.

Wat doen ze nu?
Gaan ze synode houden
om hem eruit te gooien,
die niet op hun gezag geloven kan?
Het is verbazingwekkend maar zij doen dat niet.
Maar wellicht zegt er één: 'Die Thomas

wou een rijk op aarde stichten:
die heeft er dus geen bliksem van begrepen!'
Maar dan heeft die vergeten dat Thomas
de man ook was die eenmaal tot hen zei:
'Laat ons ook gaan'. Dat was die keer toen
de meester naar Jeruzalem wou gaan
om te voldoen, en het bang eind voorspelde,
toen iedereen de bangheid om de keel ging grijpen.
Hij was het, die toen zei:
'Laat ons ook gaan, opdat wij met hem sterven!'

Nu zweert hij bij de tweede beker:
zodra ik in het gat dat zij
gestoken hebben in zijn zij
mijn hand mag leggen
zal ik geloven dat hij leeft
en eerder niet, ik zal het ze vanavond
zelf wel zeggen.

Toen het brons van de speer koud
die zij inscheurde, verstomden
de vogels in de bomen;
de vissen in de zee
sidderden van schrik.
Maar Thomas heeft het niet gevoeld.

Hij liep gramstorig door de stad
en dacht: dat was het dus. Alweer gemist.
En puur alleen om dat hij had gezworen
was hij die avond weer bij het comité
van twaalf, dat nu tot tien geslonken was,
dat nog, volmaakt onnodig, samen bleek te komen.

Men kan het lezen in Johannes twintig.
De Meester die zij doodgemarteld hadden was daar.
'Thomas', zei hij, 'Thomas'. Meer niet,
maar zoveel wou zeggen als:
'Je had er dus heel weinig van begrepen'.
En hij die door de grond had kunnen gaan
zomk door de knieën en bracht uit
'Mijn Koning en mijn God'.
Daarmee verwisselde hij zijn parade,
zijn haneveren en zijn koninkrijk
voor deze ene echte koning:
Wonderlijk, Raad, Sterke God en Vrededorst;

de vesting die hij was geweest
werd afgebroken tot de laatste steen
en Thomas ging om metterdaad
met hem te sterven.

Gedicht 1271: Mijn God, mijn God

Psalm 22

Mijn God, mijn God,
waarom hebt U mij verlaten?
Ik schreeuw om hulp,
maar U bent zo ver weg.
Dag en nacht roep ik, naar U,
mijn God antwoordt niet,
voor mij hebt U geen aandacht.
U bent toch de heilige God,
Israel brengt U hulde,
zonder ophouden.
Onze voorouders hebben op U vertrouwd
en U hebt hen gered.
Zij riepen Uw hulp in
en ontkwamen aan de dood,
zij vertrouwden op U
en werden niet teleurgesteld.
U haalde mij uit de schoot van mijn moeder
en legde mij veilig aan haar borst.
Aan U werd ik toevertrouwd,
vanaf mijn geboorte bent U mijn God.
En nu bent U zo ver weg.
Kom dan toch,
want de nood is hoog
en niemand komt mij te hulp.
Mijn leven vloeit weg als water,
ik ben geradbraakt,
mijn hart smelt als was.
Mijn keel is droog als een potscherf,
mijn tong kleeft aan mijn verhemelte.
U legt mij al in het graf.
Maar U., Heer, U bent zo ver weg,
kom mij dan toch snel te hulp,
op U reken ik.
Red mij van dit geweld,

verdedig mijn leven ...

Gedicht 1272: Ik wantrouw het woord, een mens die praat

Ik wantrouw het woord, een mens die praat,
Het weet van alles het hoe en het waarom.
Er is op aarde geen heiligdom,
Waar niet het woord naar binnengaat.

En dit heet 'huis' en dat heet 'hond',
En dit heet 'God' en dat 'gebed',
En noemt men iets dan weet men het
En nergens is meer heilige grond.

Der mensen woord raakt alles aan
-En dit verstomt der dingen lied -
Hun tuin grenst vlak aan Gods gebied...
Ik waarschuw: blijf van verre staan.

En nader niet met een naam of een woord,
De juiste term, de gave zin,
Het dode lichaam ligt erin
Der dingen, die men heeft vermoord.

Rainer Maria Rilke

Gedicht 1273: Nu worden mijn gedachten vreemd

Nu worden mijn gedachten vreemd

nu worden mijn gedachten vreemd,
als oude tulpen, met kleuren,
die er eigenlijk niet bestaan
en uit een bijne uitgeputte,
stenen grond rijzen zij op en
zijn al in hun knop verwilderd.
Zij lijken op chrysanten,
doodshemden van de zomer,
ze zijn nog ouder dan ikzelf
en ik herken ze niet.

Hoor: uit hun monden,
vertrokken door het bittre,
dat hen voedt, polytonaal een vreemde,
vreemde taal,
die ik niet wil verstaan.

Maar ik vermoed,
dat het een lied beduidt,
van littekens
en oude wonden.

M. Vasalis

gedicht 1274: De minsten zullen minnaar zijn

Villanel

De minsten zullen minnaar zijn,
De armsten zullen macht vergaren
En gulzig drinken van den wijn

Onder een zoel ultramarijn.
Met bloesemwinden in hun haren
Zullen de minsten minnaar zijn

Als minstreel in den manenschijn –
Zij die te min voor vrouwen waren –
En gulzig drinken van den wijn.

Hun wellust, enkel minnepijn,
Werd niet verspild in liefdesparen:
De minsten zullen minnaar zijn,

Omdat zij voor den levenscijs
Zich ongeboren nog bewaren...
Want nu tot 't drinken van de wijn

Den rijkeren de lust verdwijnt,
Geen lied meer slaat uit moede snaren,
Zullen de minsten minnaars zijn
En gulzig drinken van den wijn!

Simon Vestdijk

Gedicht 1275: Tegenover elkaar gezet

Tegenover elkaar gezet
als pionnen op een schaakbord
Licht betekent de duisternis
die onbekend wil blijven.

Langs elkaar heen gaan zij:
De ongelukkige zonder hoop
en de welgestelde
met de wereld aan zijn voeten.

Ze vertrekken als reizigers
en ontmoeten een kruispunt
waar de rollen worden omgedraaid.

De nacht wordt ochtend
en de verdrietige glimlacht
terwijl de zon uitdooft
van de eerst zo stralende
maar onzalige mens.

Esther Disveld

Gedicht 1276: Wangen wachten af

Wangen wachten af.
Mensen wachten af.
Je kunt iemand
een klap in zijn gezicht geven.
Je kunt iemand een kus geven,
als teken van liefde.
De wang wacht af,
wat zal het worden:
een klap of een kus?

Gedicht 1277: Wij zijn de eersten niet

Wij zijn de eersten niet
die stil, maar woedend vrezen:
het is niet waar, dat koninkrijk
dat komt, het is een goed bedoeld,
begrijpelijk en vroom bedrog.
Wij zijn de eersten niet
die zuchten onder de geschiedenis:
één stroom van bloed,
onafgebroken
series rampen, haat en geweld,
voortdurend vechten om te overleven,
en waarvoor, waarheen,
is er iemand die het antwoord weet?

Maar telkens weer kom ik u tegen,
op het spoor gezet door goede mensen,
betrouwbaar en eerlijk voor u,
en zij zijn u blijven vertrouwen,
in de donkere uren van hun leven
zijn zij de worsteling met u begonnen
en lieten u niet los, op hoop van zegen.
En telkens weer zie ik die ene mens
die eenzaam was en zelfs door u verlaten,
maar die u niet verliet, zijn vrienden hielp
en zei: Ik ben de waarheid en het leven
en wijs de weg naar God die liefde is.

Wij zijn de eersten niet,
wij laten u niet los
tenzij Gij ons zult zegenen
Heer, ik geloof,
maar kom mijn ongeloof te hulp.

Nick Schuman

Gedicht 1278: Ik luister naar de angst van God

De tocht

Ik luister naar de angst van God
Ik, die gevoed ben
die nooit een dag honger heb gekend
ik zie de doden -

de kinderen, van honger omgekomen -
ik zie hen en poog te bidden.

Ik luister naar de angst van God
ik, die het warm heb
die nooit de beschutting van een
huis heb hoeven te missen.
In stille paniek
zwerven de mensen rond
die van hut en huis beroofd zijn.

Ik luister naar de angst van God
ik die sterk ben en gezond
die liefde kent en lachen in mijn ziel
ik zie massa's kinderen
die niet uit kunnen groeien
ik zou hen zo graag heel willen maken.

Ik luister naar de angst van God
maar ik weet maar al te goed
dat pas als ik hun bitter lijden deel
-de pijn en de hel van de aarde-
God in mijn geest kan wonen
om het Koninkrijk nabij te brengen.

Ik had honger, maar niet uit
behoefte aan brood
maar uit behoefte aan vrede, die uit
een zuiver hart komt.
Ik had dorst, maar niet uit behoefte aan water
maar uit behoefte aan vrede, die de
brandende dorst naar oorlog lest.
Ik was naakt, niet uit behoefte aan kleren
maar uit verlangen naar
waardigheid van mannen en
vrouwen omdat hun lichaam zo mooi is.

Ik had geen huis, waar ik thuis kan zijn
niet omdat er geen onderdak was,
gemaakt van stenen
maar er was geen hart, dat begrijpt,
dat beschermt, dat lief heeft.

Ik had honger, ik had dorst,
ik was naakt, ik had geen huis

Toch heb ik vrede gevonden,
vrede en waardigheid
en een hart vol liefde.

Nancy Telfer

Gedicht 1279: Vertel mij je geheim

Het geheim

Vertel mij
je geheim
dat zwart ziet van verdriet,
vertel mij,
zodat ik met je kan sterven,
zodat wij
dezelfde afgrond onder ons zullen
voelen afbrokkelen,
en wij elkaar zullen wurgen van angst;
vertel mij.

Eigenlijk geloof ik niets,
en twijfel aan alles,
zelfs aan u,
maar soms, wanneer ik denk dat Gij
waarachtig leeft,
dan denk ik, dat Gij liefde bent,
en eenzaam, en dat Gij in dezelfde
wanhoop, Gij mij zoekt, zoals ik u.

Telkens schrikt zij weer,
het meisje met de grijsblauwe ogen
vol herinnering en verlangen,
als zijn zoen langs haar lippen glijdt.
Die ogen weten het geheim
van haar zachte kopje, zoals hij dat noemt.
Soms zijn wij golven van de zee,
die samen vloeien.

Stanislawa

Gedicht 1279: Ze stroopten de vrede zijn vel af

De maaltijd

Ze stroopten de vrede zijn vel af
je kon het vlees zien
weezinwekkend was het
rood en het trilde

maar zij sneden het open
en haalden de oorlog eruit
die maakten ze klaar
op een vuur van boeken

en kruidden hem met oude
beproofde specerijen
vervolgens een aftreksel erover en opgediend
met brood en wijn
ze zitten nog steeds te eten.

Erich Fried

Gedicht 1280: Duivels is als ik nee zeg tegen mijn gevoel

Duivel(s)

duivels is
als ik nee zeg tegen mijn gevoel
dat vreugde wil beleven;
en als ik tegen feesten ben
bonbons en goede wijn omdat die
duivels zouden zijn

duivels is
als ik het niet aandurf
de priester van wie ik houd
-en antwoord voel-
te vragen om dat kind-van-liefde
dat in mij leven wil:
omdat liefdeskinderen
niet goddelijk zouden zijn

duivels is

als ik doorga in de relatie die
in feite niet meer bestaat zoals
die ooit begonnen werd en
ingezegend:
omdat bevrijding-wederzijds
niet liefdevol zou zijn

duivels is
als ik met tegenzin een plicht vervul
-die mij allang niet meer vervult-
en plicht geschreven zie
als hoogste goed:
dan
ben ik goed op weg
een duivels pad te gaan

Annelou Koens

Gedicht 1281: Rivier, gij breedte, glimlachrijke

DE RIVIER

Rivier, gij breedte, glimlachrijke,
Die met uw schatten ons verrijkt,
Tot 't mondingsland der rechte dijken
Door burcht en wijnberg ingedijkt.

Gij zijt maar water: uw gewiegel
Verplaatst de handel die gij dient
Bedachtzaam traag als bladspiegel
't Gemijmer van een boekenvriend,

Die in de aanstaande gedachte
De voor'ge nog genegen keurt
En tijd neemt 't kabb'len op te wachten
In 't stroombed dat de vinger beurt.

Zoo vouwt ge uit golven de annalen
Van ruilkoop en miljoenendans;
Uw oevers hebben vele talen
Vereffend op één goudbalans.

Aan uw legendenzwaar verleden

Ontlenen schippers hun gewin,
En met uw zoetste kostbaarheden
Varen zij loom de toekomst in. –

Wie langs uw bochten handel drijven
Weten maar zelden wat dit kost
En welke koopheer aan den lijve,
In sabelbont breed uitgedoscht,

De schade draagt van zooveel winsten,
In 't graf door cijfers nog gekweld:
Na eeuwen is hij nog de minste,
Als spook de min'dre van het geld,

Die muntsoort, stekend in zijn oogen,
Opdring'rig als een bedelvrouw,
Die, tegen bloedschrift afgewogen,
Wel rollen, maar niet blijven wou.

Daarom, rivier, wil sneller stroomen,
En kom de oude jaren voor,
Die bij de burchten tijd verdroomen
En 't geld dat men verliest daardoor.

Wees maar rechtlijnig als de dijken
In 't nuchter land vol volk en vee:
Wat als een vloek zich wou verrijken
Stroomt weldra als een zucht in zee.

Simon Vestdijk

Gedicht 1282: Het geluid dat mij verhindert

Het geluid,
dat mij verhindert
de stem van God te horen
is niet,
werkelijk niet,
het geroezemoes van mensen
of de bedrijvigheid van de steden,
en nog minder
het geruis van de wind
of het gemurmel van het water...

Het geluid,
dat de goddelijke stem smoort
is het innerlijk oproer
van gekwetste eigenliefde,
van opkomende argwaan,
van eerezucht, die nooit inslaapt...

Gedicht 1283: Onkreukbare woorden, waar ben je?

Onkreukbare woorden, waar ben je?
Betrouwbare vrienden, bezweken
onder een spervuur van tongen.
Bestendig is niemand, bestendig
is enkel de vuurstenen leugen.

Hij zal ze, die goden der aarde,
die gluipen, die mooi praten,
moorden,
die slaan met stomheid de armen,
die denken 'mijn woord is het laatste'
Hun tongen uitrukken zal Hij.

Hij zegt: Ik hard het niet langer,
dat kermen van weerloze kinderen.
Ik weet wat recht is, menswaardig.
Ik ken de afgrond der harten.
Ik kom, met vuur uit de hemel.

Zijn woord is geen woord als van mensen.
Het is bevochten, gelouterd
in wanhoop en moeten aanzien,
in dulden, hopen, vergeven.
Het doet. Het wijkt voor geen wereld.

Voor ons die ontroostbaar, hoe lang nog,
niet weten, niet zien, toch geloven
dat ooit zal opdagen uw waarheid,
voor ons werd uw schriftwoord geschreven:
een handschrift van licht aan de hemel.

Huub Oosterhuis

Gedicht 1284: Aarde. Deze. Enig denkbare

Aarde. Deze.
Enig denkbare.
Rond en blauw in de ruimte,.
Met zon, maan en sterren,
seizoenen, rivieren,
rivieren die stromen naar zee.
En niets valt omhoog
en alles omlaag.
En niets is nog af
en alles nog nergens.
En overal mensen
die weten van niets
en maken van alles -
en alles bederven,
seizoenen, rivieren.en achteloos doden.
En sterven en doden
en sterven.

Huub Oosterhuis

ged 1285: Vrienden verbitteren het vuur

Vrienden verbitteren het vuur;
ze zeggen God - en maken rook
tussen mij en de muur;
wij knielen neder in de smook,
zondaren van natuur.

maar als zij weer verdwenen zijn,
herbid ik om het helder uur,
waarin die allerlaatste strook
opnieuw tot tuin ontlook, den duur
der woorden die mij vlam doen zijn,
en van de liefde puur.

Gerrit Achterberg

Gedicht 1286: Maanbijl val in mijn merg

Job

1.
Maanbijl
val in mijn merg

zodat mijn ceder
morgen de weg verspert
voor de vurige paarden

Oude leeuwen in mijn bloed
roepen vergeefs om gazellen
In mijn hoofd vermolmen
wormstekige knoken

Fosforescerend
hangt in mijn borstkast
een vreemd hart

11.
Verteer mij, grijze kalk
loog mij af, jong zout
dood is vreugde

Ik voed me enkel nog met vis
uit de Dode Zee
die gloeit van jodium

In mijn zweren
kweek ik de rozen
van de doodslente

Zeventig schuren afgebrand!
zeven zonen weggeteerd!
Hoe groot is de armoe!

Als de laatste olijfbom
uit de woestijn van Azië
staat mijn geraamte erbij

Waarom ik nog leef?
Onzekere God
om Jou te bewijzen dat Je bestaat

111.

Laatste olijfboom, zeg je?
Maar gouden olie
druipt uit mijn takken
die leerden zegenen

In de broeikas van mijn ogen
rijpt de tropische zon

Mijn wortelvat is in marmer geheid
Hoor Israel
ik ben de tienbrodenboom

Ik ben het vuurboek
met de brandende letters

Ik ben de driearmige kandelaar
bewoond door wetende vogels

met de zevenkleurige blik

Iwan Goll

Gedicht 1287: Vroeg in de morgen, donker was het nog

Vroeg in de morgen, donker was het nog,
zijn wij gegaan, een keer,
nog in ons hart de dichtheid van de nacht.

Jij bent niet die wij dachten.
Uit het vuur riep ons bij naam een stem.
Wij zagen niets. Jij riep: 'Ik zal er zijn'.

Op licht en schaduw, bomen aan de bron, op stilte leek die
naam.
Een gloed van liefde schroeide ons gezicht.

Om wat wij hoorden (maar wat hoorden wij?)
om wat op vrijheid leek,
omdat het moest en blijven niet meer kon,

zijn wij gegaan, onstuimig en verward,

om nergens om, om jou
om liefde, over alle grenzen heen.

Een troep die sloft en zwerft, de richting kwijt.
De nagalm van een stem.
De weerklank van wat woorden in ons hart.

Een slingerende stoet naar goed wijd land.
Een eeuwenlang smal pad.
Een ademtocht, de route van het licht.

Het duizendschone, schitterende licht,
een file in de nacht,
een spoor van mensen die de nacht verslaan.

Die strompelen tot waar? Tot waar jij bent,
in rusten aan de bron,
in gloed van liefde, vuur dat niet verflauwt.

Vroeg in de morgen, donker was het nog,
zijn wij gegaan, een keer,
met niets dan in ons hart: 'Ik zal er zijn'.

Huub Oosterhuis

Gedicht 1288: Geef mij een woord, een lichtblauw woord

Lichtblauw

Geef mij een woord, een lichtblauw woord
tegen wind en water, aarde en zon.

De kleurloze wind waait de verhalen weg.
Het water lost mijn zinnen in een onzin op.
Luchtige woorden zakken door de zwaartekracht.
De zon doet de letters verschroeien.

Maar een lichtblauw woord waait niet weg.
Het is waterproef en bestendig.
Het kent sfeer, het is levend en licht,
vol warmte van binnen, met van buiten een schild.

O, rustig, lichtblauw woord

tegen meer dan vier elementen!

Thijs Weerstra

Gedicht 1289: Mocht ik één helder lied horen van de merel

Niet voor niets

Mocht ik één helder lied horen van de merel,
één wilde roos zien, kamperfoelie
ruiken, en zon in het water zien schijnen,
dan heb ik niet voor niets geleefd.

Mocht ik één ogenblik voelen van
bevrijdende dankbaarheid,
voor alle goeds, mij geboden
uit het hart van medemensen,
dan heb ik niet voor niets geleefd.

Mocht ik één druppel meedrinken
uit de oceaan van lijden,
en onpeilbare eenzaamheid van
Jezus, de Nazarener,
dan heb ik niet voor niets geleefd.

Mocht ik één lichtje ontsteken van
vrede, liefde en begrip,
door mijn eigen zin, en streven om
te groeien in geesteslicht,
dan heb ik niet voor niets geleefd.

Anne-Margreet

Gedicht 1290: Ik breng de nacht door

Ik vind alleen mijn pappa

Ik breng de nacht door in de open lucht
en bereik met moeite een schuilplaats
ik vind alleen mijn pappa
Mamma en Y-chan zijn dood...

De volgende ochtend
pappa droeg een lege doos
en ik nam een schoffel op m'n schouders.
We gingen de ruïnes in
van de branden van Hiroshima.

Eindelijk kwamen we
bij de lucht van verbrande lichamen
als de geur van makreel.
De grond is bezaaid met dakpannen
heet van de zon.
Stil gaan we op in ons werk.
We doorzoeken de grond.

Ah,
mamma's beenderen.
Ik pak ze op
en de witte poeder vervliegt in de wind.
Het is een gevoel van volkomen eenzaamheid.
We verzamelen de beenderen
en doen ze in de kartonnen doos
met een zacht droog geluid.
Naast mamma
liggen de beenderen van mijn broer
en zijn vlees, nog niet door het vuur verteerd.

Later
Over heel het lichaam van pappa
zonder zichtbare verwondingen
verschijnen vlekken.
'Ik wil druiven eten'.
'Ik heb alleen komkommer voor je'.
Het is de ochtend van de eerste september.
Terwijl hij met lege blik in de lucht kijkt
zegt pappa plotseling:
'De wind is woest
er komt een storm .. een storm'.

En met een diepe zucht
viel hij neer
en bewoog niet meer.

Het is minder dan een maand
en ik ben alleen.

Er komen geen tranen meer
alles is leeg.
Ik zit en staar
naar de rivier die voor me stroomt.

Schone en prachtige blauwe hemel
boven Hiroshima.

Hayashi Yokiki

Gedicht 1291: Kom in de ochtend

Kom in de ochtend
en open mijn venster.
Kom binnen
door een deur die
gesloten was;
kom met je vragen
en leg je hoofd in het kussen
van de stoel, die ik
op je te wachten schoof.
Roer in je ik, als ik in
mijn gestorven zijn.
Geloof in het wonder,
dat wat voorbij ging
vervangen werd
door nieuwe kracht.
Laat heel je wezen rusten
in die zegen en wacht
op de Hand, die ook mij
dit wezenlijke gaf.

Lia Barbiers

Gedicht 1292: Niet anders kunnen dan

Job

niet anders kunnen dan
schreeuwen
vloeken

m'n vuisten ballen
tegen God.
geen weg zien
om te gaan.
een leeg gat zijn:
koud
dood.
geen warmte
voelen
geven.
hunkeren naar
iemand
die m'n hand pakt
en zegt:
ik ben er
voor jou
zoals je bent
sta maar op
ik loop met je mee.

Wil Kamminga

Gedicht 1293: Waar is wijsheid te vinden

(Job 28,14)

Waar is wijsheid te vinden,
wie zag haar bij de bron?
De moeder, de vrouw, de beminde,
waar is wijsheid te vinden?
Haar hart is een carillon,

haar hoofd is een godelinde,
haar mond een godelief,
haar enkels twee hazewinden;
waar is de wijsheid te vinden?
haar hals is een hartedief.

De wijsheid heeft in haar ogen
de dauw van de jongste dag,
haar wimpers zijn regenbogen
en als de duif op het droge
nestelend is haar lach.

Brood reikt zij, melk en honing,
water verandert zij in wijn;
maar waar heeft zij haar woning?
wie geeft zij de beloning
met haar samen te zijn?

Waar is de wijsheid? Zij speelde
tussen Gods knieën toen
Hij licht en duisternis verdeelde
rechtsprekend op Zijn troon -
links en rechts, het scheelde
haar speelse manier van doen.

Waar is de wijsheid te vinden?
de zee zegt: zij is niet bij mij.

Guillaume van der Graft

Gedicht 1294: Nu je met eigen ogen kijkt

Indiaanse wens

Nu je met eigen ogen kijkt,
weet:
Hier is het zo: er is geen vreugde,
er is geen geluk.
Hier op aarde
is de plaats van vele tranen,
de plek van grote vermoeidheid
waar droefheid en verslagenheid
maar al te bekend zijn.
Een grauwe wind blaast
en strijkt op ons neer.
De aarde
is een plaats van smartelijke vreugde
van vreugde die bedroeft.

Maar ook al was dit zo,
al was het waar dat er slechts lijden is,
al was het zo gesteld op aarde,
is het dan nodig altijd bang te zijn?
is het dan nodig altijd te beven?

is het dan nodig altijd te huilen?

Opdat wij niet
jammerend door het leven gaan,
opdat de droefheid ons nooit verzadigde,
heeft Onze Heer ons
de lach, de droom, het voedsel,
onze kracht gegeven,
en tenslotte,
de daad van de liefde
die mensen zaait.

Nahuatl, Mexico, 16e eeuw.

Gedicht 1295: Het is gebeurd

Het is gebeurd
en het gebeurt nog steeds
en het zal blijven gebeuren
als er niets tegen gebeurt

De onschuldigen weten van niets
omdat ze onschuldig zijn
en de schuldigen weten van niets
omdat ze schuldig zijn

De armen merken het niet
omdat ze te arm zijn
en de rijken merken het niet
omdat ze te rijk zijn

De dommen halen hun schouders op
omdat ze te dom zijn
en de intelligenten halen hun
schouders op
omdat ze te intelligent zijn

De jongeren kan het niet schelen
omdat ze te jong zijn
en de ouderen kan het niet schelen
omdat ze te oud zijn

Daarom gebeurt er niets

en daarom is het gebeurd
en gebeurt het nog steeds
en zal het blijven gebeuren.

Erich Fried

Gedicht 1296: Godlof dat onkruid niet vergaat

Lof van het onkruid

Godlof dat onkruid niet vergaat.
Het nestelt zich in spleet en steen,
breekt door beton en asfalt heen,
bevolkt de voegen van de straat.

Achter de stoomwals valt weer zaad.
De bereklauw grijpt om zich heen.
En waar een bom zijn trechter slaat,
is straks de distel algemeen.

Als hebzucht alles heeft geslecht,
straalt het klein hoefblad op de vaalt
en wordt door brandnetels vertaald:

'Gij, die miljoenen hebt ontrecht:
Zij komen - uw berekening faalt'.
Het onkruid wint het laatst gevecht.

Ida Gerhard

Gedicht 1297: Naar jouw aangezicht verlang ik

Mijn hemel

Naar jouw aangezicht verlang ik, o Heer,
en het is de nood van mijn leven dat ik het niet vind!
Ik weet dat je er bent.
Ik weet wat je sprak en wat je wilt.
Ik riep zo vaak naar je,
maar je liet je aan mij niet zien.
Ik heb je melodieën van mijn leven voorgezongen: jubelend,

sidderend, dankend, smekend, treurig en stil - ik heb met je
gepraat, ik heb geklaagd en gescholden,
ik heb je van tijd tot tijd uit het oog verloren,
maar steeds weer moest ik naar je terug.
Steeds heb je toen op me gewacht,
want je had me mijn vrijheid gelaten.
Je wist zeker dat ik terug zou komen.
En nu ben je mij zo nabij gekomen
dat ik je adem op mijn wang voel.
Jij, mijn oerbron. Jij, mijn einddoel. Jij, mijn hemel.
En nu moet ik naar huis,
in het 'leven', in het 'eeuwige leven',
in de 'vreugde des Heren', in het 'koninkrijk'.
Nu wil ik niets meer zeggen,
nu wil ik luisteren wat jij me te zeggen hebt
over mijn hemel, waar je mij hebben wilt.

Gedicht 1298: Die mij niet opgeeft

In de ruimte van de Levende

die mij niet opgeeft
en als ik ondermaats
en alles tegen me
geen gat meer zie
en ook niet zoeken wil

die weet
van voor ik was
wie ik zal zijn
en roepen blijft
ook als ik nauwelijks hoor,
die dan de minste is
de grootste, of een vader
een vijand lijkt en liefste is
die wil ik noemen:
jij die bent - een heilige naam

als gisteren en morgen
mensen mensen zijn en zoals jij
en ik als jij
en zij en jij en ik

en alles om ons heen
zoals jij ooit hebt uitgedacht
dan zal de aarde hemel zijn
dat denk ik wel

zo zeggen ze in Nazaret
dat iemand wist
en aan zijn naasten deed
en uitsprak wat hij kon vermoeden
en niet meer laten zou
wat nog wordt doorverteld:
die schuld vergaf
en daardoor schuldloos was
zoals een mens k...n zijn
een zoon

zo kan het morgen zijn
met iedereen
dan zal de aarde hemel zijn
dat denk ik wel

Annelou Koens

Gedicht 1299: Al zoveel moet ik van mezelf

Tien geboden

Al zoveel moet ik van mezelf,
moet ik dan ook nog wat van U?
Ik stoot op woorden van graniet:
gij zult niet zus, gij zult niet zo.
Wat moet ik met die stelligheid?

Laat uw woorden liever peilers
worden van een huis waarin ik
wonen kan, en zeg niet aldoor
nee, zeg ja. Zie hoe ik probeer
te bouwen in uw geest: een hart

van vlees waarin haast als vanzelf
liefde bedding vindt, een ziel die
zich niet verliezen wil in lomp
gelijk, maar geduldig wachten

durft en hoopvol verder groeien.

Uw woorden rol ik voor mij uit
zoals een looper waarop de
toekomst open ligt; of als een
haag van bomen plant ik ze langs
de weg die ik met U gaan wil.

Gedicht 1300: Wie zouden wij zijn, hoe zouden wij bewaard blijven

Wie zouden wij zijn, hoe zouden wij bewaard blijven,
als God ons niet zou dragen?
Gods liefde is het fundament, de grond van ons bestaan.
Ik zal er zijn heet Hij. Wij mogen er zijn, al onze dagen,
de goede en de slechte. In geluk en pijn.
In zorgen en in vreugde.

Wie zouden wij zijn, waar zouden wij zijn,
als er geen nieuw begin was?
Als God niet steeds opnieuw, het met ons zou proberen.
Als wij alles mee moesten dragen, hoe ver zouden wij dan komen?

Met handen en voeten, met lichaam en ziel
zijn wij gebonden aan de aarde.
Gebonden aan hebben en houden, aan wat niet blijft.
Wie zouden wij zijn, als de Eeuwige ons niet wilde
kennen?

Kwetsbaar zijn wij, klein.
Een leven kan zomaar over zijn.
In het licht van de eeuwigheid, wie zijn wij dan nog?
Toch, het gras en de bloemen in het veld,
zo kwetsbaar als zij zijn, zijn zo volmaakt.
Uit liefde geschapen. Wat zou een mens dan nog vrezen?

Als wij ons gedragen weten, als wij er mogen zijn;
kleine mensen, aarde, stof;
als God zich aan ons bindt
kunnen wij dan anders dan antwoorden met liefde?
Kunnen wij voor een ander, hart en handen zijn van God?

Gedicht 1301: De dagen zijn bijna op

Duizend jaren oud & nieuw

"Een zwaard zal door uw eigen ziel gaan" Luc. 2,35

De dagen zijn bijna op,
zo ook de jaren,
zelfs de eeuwen
van deze tijd
en zijn eeuwigheden.
Wie omkijkt voelt het verlies:
vruchteloze pijn, vervlogen hoop,
miskende liefde, vergoten bloed.
Wie uitkijkt voelt wat begint:
graag zien, vergeven ook,
en vrede, het paradijs.
Zo blijven we oud,
zo worden we nieuw.
En het eeuwigste wat ik zie
is het oeroude onnozele getortel
van een koppel duiven
en de eerste glimlach van een kind
voor zijn moeder.
Haar hart krimpt.

Jos van Pelt

Gedicht 1302: Geen groter geheim

Eerbied voor het leven

Geen groter geheim
dan het geheim
dat leven heet,

Leven-
creatie van de Levende,
Schepper van hemel en aarde

Geen groter geloof
dan het geloof
dat kiest voor het leven,

het leven van mensen,
het leven van dieren,
van alles wat adem heeft.

Geloven-
je verbinden aan de Levende,
eerbied voor het leven.

Hans Bouma

Gedicht 1303: De dood is niets.

Ween niet

De dood is niets. Ik ben slechts naar
de andere kant. Ik ben mezelf, jij bent
jezelf. Wat we voor elkaar waren, zijn
we nog altijd. Noem me zoals je me
steeds genoemd hebt. Spreek tegen
me zoals weleer, op dezelfde toon, niet
plechtig, niet triest. Lach om wat ons
samen heeft doen lachen. Denk aan mij,
bid met mij. Spreek mijn naam
uit thuis, zoals je altijd gedaan hebt
zonder hem te benadrukken, zonder
zweem van droefheid. Het leven is
wat het altijd is geweest. De draad is
niet gebroken. Waarom zou ik uit je
gedachten zijn? Omdat je me niet
meer ziet? Nee, ik ben niet ver, juist
aan de andere kant van de weg. Zie
je, alles is goed. Je zult mijn hart
opnieuw ontdekken en er de tederheid
terugvinden. Dus, droog je tranen en
ween niet, als je van me houdt.

Gedicht 1304: De overlevenden zijn nimmer heengegaan

De doden zijn niet dood

De overledenen zijn nimmer heengegaan:
ze zijn in de lichte plek in de schaduw
en in de schaduw die dichter wordt.
Ze zijn in de boom die dreunt
en in de boom die steunt.
Ze zijn in het stromende water
en in het water dat slapend de ogen sluit.
Ze zijn in de hut, ze zijn in de boot:
de doden zijn niet dood.

De overledenen zijn nimmer heengegaan:
ze zijn in de borsten van de vrouw, ze zijn in het kind in haar lichaam.
Ze zijn in de opilaaiende strijd,
ze zijn niet onder de grond:
ze zijn in het uitgaande vuur,
ze zijn in het wenende gras,
ze zijn in de brommende rotsen,
ze zijn in het bos, in het huis,
in de boot: de doden zijn niet dood.

Birago Diopp

Gedicht 1305: Na de begrafenis van oom

Enzovoort

Na de begrafenis van oom speelt
de familie rond de verse weduwe stommetje,

tot iemand zegt dat het bij het graf
gelukkig even niet regende.

Het had net zo goed wšl kunnen regenen,
zoals het de vorige dag immers vrijwel
onafgebroken geregend heeft en
zoals het trouwens de hele week al een natte boel is.

Denk maar aan de totaal verregende verjaardag van Chris,
je weet wel, die met een dochter van Ada getrouwd is,
ze kon geen kinderen krijgen, o nee?
Enzovoort.

Huub Hoek

Gedicht 1306: In de hemel is het altijd zomer,

In de hemel

'In de hemel is het altijd zomer, de zon schijnt er altijd.
De bomen en planten zijn
groen en de bloemen bloeien in allemaal kleuren.
De Hemel is een groot dal omringd door bergen,
maar het dal is zo groot
dat het niet net is alsof je er tussen gevangen zit.
Op de bergen groeien grote bossen
met allemaal verschillende bomen en struiken.
Er zijn ook grote weiden en beekjes en in het dal
is een heel groot, mooi, helder
blauw meer, waar allemaal vissen in zwemmen
en waar je zelf ook in kunt zwem
men. Er zijn veel dieren. De mensen en dieren
leven er samen. De mensen zorgen
voor de natuur en de natuur zorgt voor de mensen.
Zo hebben ze er beiden wat aan.
De mensen zijn er heel vrolijk en ruzie bestaat niet.
Alle mensen zijn gelijk, er is
geen verschil tussen arm en rijk, want je geld
kan je toch niet meenemen naar de
hemel. Er zijn ook geen mensen die beter zijn
dan de andere mensen. Geen verschil
tussen blanke en zwarte mensen. Het gaat niet
om hun huidskleur, maar hoe ze van binnen zijn.
Alle vijanden die je vroeger had, ken je niet meer,
je leeft gewoon weer in vrede met
elkaar. Ze doen en delen veel meer samen.
Ze zijn meer één, ze begrijpen elkaar
beter en laten elkaar ook in hun waarde.
Ze schelden niemand uit om wat hij zegt of doet.
In de Hemel is God niet God, maar is
Hij de koning die om zijn mensen geeft en voor
ze zorgt. Hij is er in levende lijve om erop toe
te zien dat alles ook goed gaat. De
Hemel lijkt in veel opzichten op de aarde,
maar in de Hemel zijn al die nare dingen
van de aarde er niet.'

Sanne

Gedicht 1307: Een zee van vergoten tranen

Nooit vergeten

Een zee van vergoten tranen in de
Wiener Graben omspoelt mij als ik sta heel klein
en nietig op de appèlplaats van deze aardse
hel en bijna verdrink ik daarin als de
muziek mij wegdraagt ver over de grenzen
van mijn gevoel mijn onvermogen om te
begrijpen hoe mensen elkaar dit kunnen
aandoen ik denk: nooit vergeten nooit weer
en huil tot ik geen tranen meer heb.

Van een jonge bezoeker van het concentratiekamp Mauthausen.

Gedicht 1308: Je ogen zien het varende schip

Sterven

Je ogen zien het varende schip voorgoed vertrokken
van de ka kleiner en kleiner
wordend na tot enkel nog een vage stip

verdwijnt achter de horizon, waarna een stem
terzijde zegt: 'keer je maar om, nu is
het weg, je deed het laatste wat je kon'.

Maar is het weg? Vanuit het zicht van hier
verdween die kleine boot, maar ginds
vaart hij nog even groot als toen het anker werd gelicht

en juist als hier klinkt 'laat ons gaan' roept
iemand aan de overkant al wijzend,
wijzend met zijn hand:
'daar komt hij aan, daar komt hij aan'.

Hans Mudde

Gedicht 1309: Een jonge Chassied kwam bij de Rebbe

Vreemde gedachten

Een jonge Chassied kwam bij de Rebbe
met het volgende probleem:
'Ik kan me nooit voldoende op mijn gebeden concentreren.
Vreemde gedachten overvallen me,
ze kwellen mijn geest en verstoren mijn gemoedsrust.
Hoe kan ik deze vreemde gedachten overwinnen?'
'Die zogenaamde vreemde gedachten',
vroeg de Rebbe, 'zijn die dan niet van u?'

Gedicht 1310: In oktober is het licht

Oktober

In oktober is het licht dun
als de blauwe doorschijnende
huid van een stervende.

De boom kan zijn bladeren
niet langer vasthouden
en de hand opent zich
om het tot as verteerde
amulet los te laten.

Tegen de onvergankelijke hemel
het witte skelet van onze liefde.

Hanny Michaelis

Gedicht 1311: Problemen

Hoe gelukkig

Problemen, steeds weer problemen leg ik u voor;
maar wanneer zwaai ik u eens wat lof toe,
zet ik u eens in de bloemen van mijn liederen.
laat ik u gewoon 's merken
hoe gelukkig ik met u ben-.

Hans Bouma

Gedicht 1312: Ik heb dat tedere gevoel

Dat tedere gevoel

Ik heb dat tedere gevoel voor elke zot,
voor elke dwaas die buiten ronddraast
zonder doel die niemands knecht is, niemands baas.

Ik heb dat tedere gevoel voor ieder
die zich luidkeels uit
die elk gebaar ervaart
als koel
voor wie zich elke kudde sluit.

Ik heb dat teder gevoel voor wie
zich in zijn droom verwacht en
waar de droom de waarheid ramt
klinkt soms zijn droom net iets te hard.

Ik heb dat tedere gevoel voor elke vrouw
voor elke man die in volkomen weerloosheid
een ander mens beminnen kan.

Hans van Veen

Gedicht 1313: En toen ze vroegen wat ze later wilde worden

Graag invalide

En toen ze vroegen wat ze later wilde worden
zei ze: 'Graag invalide!',
-en zag zich al, benen onbeweeglijk in bruin-geruite plaid,
door toegewijde man en bleke zonen voortgeduwd,
geen zegel zelf te plakken,
geen brief te schrijven, geen reis te maken.

Dan zou ze eindelijk echt vrij zijn,
zo treurig kijken als ze wou,

in winkels voor haar beurt gaan,
bij optochten vooraan staan,
geen mooie kleren aan,
en elke avond zachtjes snikkend zou ze zeggen:
'Heus niet om mij, maar om die last voor jou!'

En beide zonen zouden altijd bij haar blijven,
hun leven aan haar wijden
en nooit zou haar iets overkomen,
nooit, nooit zou ze slijten...

Judith Herzberg

Gedicht 1314: Heer, ik ben de kat

Gebed van de kat

Heer, ik ben de kat. U moet niet denken dat
ik u iets bepaalds zou hebben te vragen.
Dat niet... Ik vraag aan niemand iets.
Maar mocht u misschien bij toeval op de
graanzolders van uw hemel een wit muisje hebben,
of een schoteltje melk,
dan weet ik wel iemand die dat op prijs zou stellen...
Zoudt u op een dag het honderas
niet eens met uw vloek willen treffen?
Want in dat geval, zou ik zeggen: Het zij zo.
Amen.

Gedicht 1315: Vaak heb ik ze gehaat, soms half benijd.

De gelovigen

Vaak heb ik ze gehaat, soms half benijd.
Die slapende Gods koninkrijk beërven.
En bijna zonder angst wanneer zij sterven.
Wegzinken in de zee der eeuwigheid.

O, dat hun niets de zekerheid kan roven!
Dat zij geen twijfel kennen en geen strijd!

Dat hen niets schokt, dat niets hen ooit verleidt.
Anders dan zij een leerden te geloven!

Eén haat ik om zijn dranklucht en zijn psalmen:
Wellustig trillend loopt hij ze te galmen -
God, zeg ik dan, straf deze femelaar.

Maar God glimlacht misschien, en maakt geduldig.
Voor hem, en ook voor mij die hem beschuldig,
Een woning in zijn wijde hemel klaar.

Muus Jacobse

Gedicht 1316: Lig niet des nachts in bed te denken

Genoeg

Lig niet des nachts in bed te denken
aan al de dingen die ons krenken,
De dag was vol genoeg.

Probeer je niet te overtreffen
om je er boven te verheffen.
De dag was druk genoeg.

Koester de liefde voor je nering
niet tot een vuur van zielsvertering.
De eer was groot genoeg.

Lig maar gerust en blij te dromen
van 't eeuwige van gaan en komen.
De Heer is wijs genoeg.

En denk ook zo nog morgenvroeg.
De nacht komt gauw genoeg.

Johan Daisne

Gedicht 1317: Ons hart vol liefde

Vol liefde zijn

Ons hart vol liefde handen die zacht verzorgen
de dag weer soepel maken
kinderen strelen en sterren plukken

woorden vinden die nooit zeer kwetsen
en liedjes verzinnen tot troost
stem die nooit te hard wordt
want niemand luistert
maar hard genoeg om onrecht aan te klagen

ogen die de belofte dragen
van een nieuwe morgen
ook als er tranen nodig zijn

aandacht fijngevoelig bewaren
voor die stil en verlaten langs de weg
zijn blijven zitten

mogen onze handen en woorden
ogen en bovenal ons hart vol liefde zijn

Bert Wirix

Gedicht 1318: Hoog te paard rijdt onrecht langs

Hoog te paard

Hoog te paard rijdt onrecht langs de wegen.
Zijn zegeningen: vuur en zwaard.
Niemand veilig. Jij die nog woorden als recht en vrede,
liefde, broze kostbaarheden,
hebt vergaard: liefde? voor wie bewaard?
vrede? hoe maak jij vrede?

Waar ter wereld zou ik om u treuren,
gebeurtenissen, bloed doordrenkt.
Niemand ben ik, stomme getuige van
weer en onweer, storm en stilte,
dood en leven ongetemd.
Wie hoorde ooit mijn stem?
Wie ooit zal ik hem geven?

Niemand ben je, slaven,
halve wereld, zwart, naamloos ik,
in bloed gesmoord. Alles ben je,
alles in alles dat waarom
daarom wordt gevreesd, gehaat en jankend uitgemoord.
Is er een levend woord?
Wie leert mij dat ontvangen?

Huub Oosterhuis

Gedicht 1319: Er is een wand die de wereld

Koninkrijk Gods

Er is een wand die de wereld scheidt van het koninkrijk Gods.
Die scheidingswand is onze beperktheid,
onze zelfzucht, onze hardheid.
Maar er breekt telkens een straaltje van dat koninkrijk door
een scheur in die wand. Ik wil het zo stellen:
Overall waar mensen zijn als Jezus, Boeddha,
moeder Teresa en talloze anderen die liefde uitstralen,
daar is een scheur in die wand.
Maar ook als gewone mensen zich geven in de strijd
voor de vrede, gerechtigheid, hulp aan anderen,
daar breekt iets van dat koninkrijk door,
zoals een zonnestraal kan doorbreken door de zwartste wolken.
Ja, het koninkrijk Gods is nabij, het is midden onder ons.

Bram Burger

Gedicht 1320: Klaprozen, korenbloemen, barstensvolle

De zomers

Klaprozen, korenbloemen,
barstensvolle goudgele aren streelden mijn gezicht.
Groengouden vliegen zoemden een gedicht.
Rood liet het ooft de appelwangen bollen.

Zomernachtdonker is gesmolten licht. N
iet bang zijn voor kabouters en voor trollen.

Ze komen 's nachts het grasveld voor je rollen.
Alleen een dom kind houdt zijn ogen dicht.

Zullen we dit soort zomers nooit meer zien?
Ging dan het paradijs voorgoed verloren
omdat wij aan de wereld toebehoren?
Huil niet, huil niet, de hemel zal misschien
een zolder in een huis zijn zonder zorgen.
Daar hebben ze die zomers opgeborgen.

Kees Stip

Gedicht 1321: minachtend lopen wij de aarde onder de voet

Als een oordeel

minachtend lopen wij de aarde onder de voet
gevangen in ons wegnnet hapt zij naar adem
huizenhoog stampen wij het onheil uit de grond
wij bouwen en bouwen wij maken een leven als een oordeel
wij gaan over lijken voortvarend en trots lopen wij dood

Hans Bouma

Gedicht 1322: Hoelang zal het duren

Hoelang zal het duren?

Hoelang zal het duren dat macht en geweld,
het recht van de sterkste alleen nog maar telt?
De morgen meldt oorlog, de avond brengt pijn;
de hel moet beslist hier op aarde zijn.

Hoelang zal het duren dat mensen in nood
vergetelheid hebben als dagelijks brood?
De morgen meldt oorlog, de avond brengt pijn:
hoe kan er nog hoop in de mensen zijn?

Hoelang zal het duren dat ieder goed woord
verkeerd wordt begrepen, niet eens wordt aangehoord?
De morgen meldt oorlog, de avond brengt pijn:

zou vrede alleen maar een droombeeld zijn?

Moet het zolang duren tot goedheid het wint
van moordende wapens en vrede begint,
tot honger verandert en welvaart alom en
haat gaat verdwijnen als sneeuw voor de zon?

Moet het zolang duren,
zijn wij dan te groot ons schuldig te weten
aan oorlog en dood?
Hoe zou het toch worden als wij,
in gods naam, onszelf gaan vergeten,
elkaar weer verstaan?

Henk Jongerius

Gedicht 1323: De wereld is vergaan

Herscheping

De wereld is vergaan, haar naam spelde een nieuw getal,
het licht viel van de sterren af: verdwaald.

Eenzaam lag de goede aarde te wenen
over zoveel wederkeer van liefde en
haar weelde sloeg in lentebloemen neer.

En de vogelen vervolgden het lied
dat lang geleden was gestaakt
zó ongemerkt,
dat wij vergaten hoe het tot zwijgen was geraakt.

Gerrit Achterberg

Gedicht 1324: Ik zou een dag uit vissen

Het kind en ik

Ik zou een dag uit vissen,
ik voelde mij moedeloos.
Ik maakte tussen de lissen met de hand

een wak in het kroos.

Er steeg licht op van beneden
uit de zwarte spiegelgrond.
Ik zag een tuin onbetreden
en een kind dat daar stond.

Het stond aan zijn schrijftafel
te schrijven op een lei.
Het woord onder de griffel
herkende ik, was van mij.

Maar toen heeft het geschreven,
zonder haast en zonder schroom,
al wat ik van mijn leven
nog ooit te schrijven droom.

En telkens als ik even knikte
dat ik het wist,
liet hij het water beven
en het werd uitgewist.

Martinus Nijhoff

Gedicht 1325: Ik zie een stad

Ik zie een stad

Ik zie een stad, een fonkelnieuw Jeruzalem,
maar dan wereldwijd en aarde-rond.
De grenzen tussen naties en volken zijn vergeten
en heel de aarde is hospitium
voor wie tekort aan brood en liefde hebben.

Wapens en sleutels mogen rusten en roesten,
want tot oorlog voeren is niemand meer bereid,
en op een sleutelpositie vanwege extra geld
of macht zit geen mens meer te wachten.
Het onderling verkeer trekt bescheiden
tracés door overwegend groen,
en niet de haast maar de aandacht bepaalt het tempo voortaan.

Overal zijn de deuren open gegaan

en uit alle hoeken van voormalig behoud,
uit alle gesloten systemen,
komen de mensen te voorschijn
om elkaar te vinden en te dienen.
Van angst en moeten bevrijd,
uit sleur en gewoonte opgestaan,
zullen allen het beste en mooiste uit hun traditie
in de nieuwe wereld bijeen leggen
en zonder geheimtaal zullen ze elkaar
helpen zien wat er vandaag gebeuren moet
om morgen ook te leven.

Hun groeiende gemeenschap zal kerk noch tempel heten,
maar voortaan en voor allen: 'Huis van vertrouwen',
tent van de Eeuwige, voorgoed onder ons opgeslagen.
De één zal zeggen: Het nieuwe Jeruzalem is van boven
onder ons neergedaald.
De ander: Het is opgekomen vanuit
ons eigen hart en weldenken.

Maar om dit verschil in overtuiging
zullen ze samen alleen maar lachen.

En de Eeuwige, Zij lacht met ons mee
en zwijgt ons in grote blijdschap toe:
Jullie zijn me uit het hart gegrepen
en de aarde is mijn globe-trots.
En het blijkt goed, zeer goed,
alles wat ik ooit ten leven riep!

Jan van Opbergen

Gedicht 1326: De eeuwen voorbij

Vertelling

De eeuwen voorbij zong een lied in de nacht,
door donker en dreiging zo dapper verwacht.
Een kiem van geloven zo krachtig en blij:
de aarde te boven, de tijden voorbij.

De mensen voorbij uit een schamele stal,
de doop en de duivel, het niets en het al.

De vrienden, vriendinnen, geroepen en blij:
een volgen, beminnen, de harten nabij.

Een leven voorbij en de vrede geen huis.
Alleen en verlaten, een kroon en een kruis.
Nu breekt uit de nachten een dageraad vrij:
vervulling van wachten tenslotte nabij?

Mieke de Jong

Gedicht 1327: Als ik doodga hoop ik dat je erbij bent
Als ik doodga hoop ik dat je erbij bent
dat ik je aankijk dat je mij aankijkt
dat ik je hand nog voelen kan.

Dan zal ik rustig doodgaan
Dan hoeft niemand verdrietig te zijn
Dan ben ik gelukkig

Remco Campert

Gedicht 1328: Sla met de stok op de zee

Watersplitsing

Sla met de stok op de zee,
sla in woede met de stok op de eeuwige zee,
splits de golven, jaag weg het schuim, baan een pad.

Muren en golven... breken ze niet?
Ze trekken zich taktisch terug en
komen woedender weer en dat gaat altijd maar door.

Weten zij veel wat er woedt in de hand met de stok.
Kennen zij de droogte, de dorst en het zweet,
het verlangen naar het land, dat beloofd is?

Sla met de stok op de zee,
sla met een woedende stok op de zee,
de onwetende, muurvaste, eeuwige zee.
Blijf slaan naar nieuw land.

Thijs Weerstra

Gedicht 1329: Als ik jouw voetstap niet meer hoor

als ik jouw voetstap niet meer horen
zoals ik jouw voetstap niet meer horen zal op
straat of binnenshuis, als ik jouw handdruk niet meer voelen
kan in goede en in kwade dagen,
als ik jouw stem niet meer versta
opbeurend of vermanend,
als ik jou niet meer strelen kan-
weet ik dat jij er toch nog bent
omdat ik jouw geschiedenis in mij
verder draag.

als jij niet meer bij ons zult zijn
blijft de herinnering aan jouw nabijheid.
als jij hier niet meer zelf kunt zijn,
blijft ons nog het vinden van jouw werk
en woorden.
als jij niet meer in ons midden bent,
blijft jouw gestalte ons nog bij.
als jij er niet meer bent om mee te praten
blijven wij praten over wie jij was,
en wat jij betekende voor ieder van ons.

maar op een dag zullen wij staan bij jouw graf
harten geschokt, niet wetend hoe verder;
troost zoekend en gevend aan elkaar.
met vreemd-lege handen zullen wij staan
om de draad op te nemen die jij ons spon
als wij dan ogenschijnlijk verweesd samenkomen
kunnen wij toch weten dat jij er nooit niet zult zijn
omdat jij al was altijd en overal
zoals wijzelf en al het andere.

annelou koens

Gedicht 1330: Dag van staken om te waken

Ode aan de Sabbat

Dag van staken om te waken bij het leven.
Dag van godsvrucht tegen winzucht,
dag van inkeer en van omkeer, van herleven.
Dag als deze zevende, van God vergeven.

Dag van gratie, recreatie,
een op zeven,
dag van godstrouw, tegen roofofbouw.
Dag van inzicht en van uitzicht,
van herleven.
Dag als deze, zevende, van God gegeven.

Dag van leren, nieuw beheren alle leven.
Dag van godsspraak tegen afbraak.
Dag van heelheid en van eenheid, van herleven.
Dag als deze, zevende, van God gegeven.

Jan van Opbergen

Gedicht 1331: Dag lieve medemens

Dag lieve medemens, neem je de tijd om gelukkig te zijn?
Je bent een wandelend wonder op aarde.
Je bent enig, uniek, onvervangbaar.
Weet je dat?
Waarom sta je niet verstomd,
ben je niet verbaasd over jezelf en
over al die anderen om je heen?

Vind je het zo gewoon, zo vanzelfsprekend,
dat je leeft, dat je leven mag,
dat je tijd krijgt om te zingen en te dansen,
om gelukkig te zijn?
Waarom dan je tijd verliezen
in een zinloze jacht naar geld en bezit?
Waarom je een massa zorgen maken
om dingen van morgen en overmorgen?

Waarom ruzie maken, je vervelen,
je verdrinken in zinloos amusement
en slapen als de zon schijnt?

Neem rustig je tijd om gelukkig te zijn.
Tijd is geen snelweg tussen wieg en graf,
maar ruimte om te parkeren in de zon!

Gedicht 1332: Ik wil gedichten schrijven,

Ik wil gedichten schrijven,
die niet alleen gaan over de lucht licht en geluid,
kleuren en wolken.
Ik wil gedichten schrijven voor kinderen
die touwtje springen op het schoolplein,
die verstoppertje spelen en knikkeren voor hun huis,
die huilen omdat ze dit jaar niet zijn overgegaan.
Ik wil gedichten schrijven waardoor
mensen van 55 zich weer voelen als 25
en anderen van 24 worden 54 voor hun gevoel,
waar ze mijn gedichten ook lezen,
hoe ze mijn gedichten ook lezen: liggend of zittend.
Ik wil gedichten schrijven voor sigarettenverkopers,
overhemdstickers, uienkwekers,
voor de veerman die mensen overzet op de rivier,
voor schrijvers van computerprogramma's
en dissertaties in de chirurgie,
zodat ze een ogenblik ophouden met hun werk en zeggen:
het leven is eigenlijk wel mooi.
Ik wil gedichten schrijven voor onderwijzers met pensioen,
sollicitanten op zoek naar een baan,
voor vaste pandhuisbezoekers,
en eerstejaarsstudenten die worden ontgroend,
voor astmalijders en suikerzieken,
voor werkloze academici zodat
wanneer ze een paar regels lezen van mijn gedicht
ze zeggen: misschien is er toch voor
het leven in Indonesië nog hoop.
Ik wil gedichten schrijven vol proteïne, zwavel, kalk
en onontbeerlijke vitaminen,
zodat mijn gedichten nog een beetje van nut zijn
voor het werk van huisartsen, veeartsen,
landbouw en veeteeltdeskundigen.
Ik wil gedichten schrijven voor gepensioneerden
die hun pensioen door ambtelijke onwil met uitstel ontvangen,
voor gevangenen, zowel politieke als criminele,

voor allen die worden mishandeld,
zodat ze weten dat voor het recht nog steeds wordt gestreden.
Ik wil gedichten schrijven die mensen
God indachtig doen zijn, wanneer het ze goed gaat,
tamelijk goed of geweldig goed.
Zo kan ik misschien niet dichten.
Maar zo wil ik graag dichten.
Ik wil.

Ik wil gedichten schrijven die nauwkeurig zijn te richten
op het lijf van het leven, die door het slijmvlies de vetlaag,
de vleeslaag, de bloedvaten dringen,
door de aderen heen, tot op het bot,
tot in het merg zodat fysiek en chemisch verandering ontstaat.
Ik wil gedichten schrijven in het notulenboek
van het nationaal planbureau,
op de agenda van studentenraad-vergaderingen,
op de liefdesbrieven van de Indonesische jeugd
op de linkerstrook van geldwissels
iedere maand door ouders gestuurd naar hun kinderen
op school ver weg in de stad.
Ik wil gedichten schrijven op blauwdrukken
van ingenieurs in de bouwkunde,
op parachutes die opengaan in de lucht
op advertenties voor kraamvrouwen-kruiden,
op de hoofdartikelen in de nationale pers,
op de toppop van de jeugd.
Ik wil een nieuw gedicht schrijven over generaal Sudirman
die nog maar één long had, en over sergeanten
en soldaten gedropt in de nacht boven West-Irian
en verstrikt geraakt in de takken van reusachtige bomen
of verdronken in malariamoeerassen.
Ik wil gedichten schrijven waardoor korporaals
die nooit hebben gevochten,
niet meer inslaan op de bestuurders van huurbusjes
die met verlies rijden.
Ik wil een gedicht schrijven zo ambitieus
dat het de burgeroorlog doet ophouden en
alle andere oorlogen ook, een wapenstilstand-concept in dichtvorm, een
gedicht dat verkiezingen voor ongeldig verklaren
kan de bureaucratie oplappen kan, vluchteling
en opvrolijken, geesteszieken genezen.
Ik wil honderden versjes voor kinderen schrijven
tussen vijf en tien jaar zodat ze schateren van de lach
wanneer ze die horen en hun mooie witte tanden duidelijk te zien zijn.

Ik wil gedichten schrijven waardoor goedkope rijst
voortaan smaakt als een fijn gerecht uit een duur hotel
die boeren doen afzien van een bedevaart naar Mekka
die ze alleen kunnen betalen door hun land te belenen
en de sieraden van hun vrouw.

Ik wil gedichten schrijven over de achteruitgang in het onderwijs,
de profeet Adam, geboortebeperving, de Hikari-expres,
de Anai vallei, minister Amirmachmud, Piccadilly Circus,
de kleuterschool, de BVD, koning Idris,
rijst met nangka, de stad Samarkand, Raymond Westerling,
Laos, Emil Salim, Roxas Boulevard, Dja'afar Nur Aidit,
buitenlands kapitaal, Checkpoint Charlie, Zainal Zaksa, een buitenlandse
schuld van \$ 3 miljard,

de haven van Rotterdam, de Champs Elysees,
wonderbabies, alles opnieuw opgenoemd nu in alfabetische orde.
Ik wil gedichten schrijven die het Japanse zakenlui onmogelijk maken
het oerwoud van Borneo leeg te roven,
die het boren naar olie verbieden, die voorkomen
dat investeerders uit vreemde landen onstandvastige autoriteiten kunnen
omkopen

en steekpenningen toestoppen
aan ambtenaren van de douane en de rechtelijke macht.

Ik wil gedichten schrijven die de haat verdrijven
van de kinderen die hun verwanten verloren
en wees zijn geworden als gevolg van de moorden
bij de communistische coup.

Misschien kan ik over zoveel dingen niet dichten.

Maar zo wil ik dichten.

Ik wil.

Ged1233: Ze kwamen mij arresteren

Ze kwamen mij arresteren
hun gezichten de woorden die ze zeiden
doen er weinig toe
zijn het niet altijd dezelfde
de moordenaars van Guevara
of de cipiers van Samih al Qassim
dezelfde beul die foltert
in een of andere kelder in Brazilië
in een of andere tijgerkooi in Vietnam
dezelfde beestmens die Ben Barka in de villa van misdaad lokte
dezelfde beul die de volkeren geterriseerd heeft

sinds de Inquisitie
hetzelfde gruwelmuseum
het was een tere morgen
de januariregen was zacht
en vreselijk het halfdonker van de onderdompeling in pijn
Ik herinner mij de afscheidskus
op jouw voorhoofd
en dat van de kinderen

ik vertrok
als voor een of andere reis
terwijl de zon de wolken verdreef
ik herinner mij je buik
sinds acht maanden zwanger
ons derde kind
dat wij om ons van Terugkeer te verzekeren
Qods hebben genoemd,
Jeruzalem van onze hoop
daarna werd de hemel donker
en de folteraars deden hun 'werk'

Ged1234: Ze hebben de deur van de cel weer dichtgedaan

Ze hebben de deur van de cel weer dichtgedaan

Dichtgedaan, dicht.
Dicht, dicht, dicht.

Komen we deze maand vrij?
Nou, dan noem ik nog eens geluk hebben!
Een maand,
een maand tussen je hand en de hoop!

Ik die me nog maar
veertien jaar moet inhouden, wat wil je nog meer,
ik die eruit kom als ik vijftig ben,
ik die me de rivieren niet meer herinner,
ik die me niet meer herinner dat ik me iets herinner,
ik die geen liedjes meer ken, ook niet wil kennen,
ik die niet meer door de straten zou kunnen lopen
ik die al vijf jaar in Hoger Beroep ben,
ik die door dat dikke jurylid zit te niksen hier
hoofd op mijn vuist en hart op mijn rug,

ik die door de Officier die mijn moeder nooit
blind heeft gezien, die arme, van het huilen om mij en ik onschuldig,
zonder enige schuld
omdat die gier zonodig carrière wilde maken,
ik om mijn eeuwige, totale armoede,
ik omdat ik goed en gek was,
ik omdat de wereld verbeterd moest worden,
ik omdat ik ja zei,
ik omdat ik spuwde en omdat ik nee zei,
ik omdat ik spuwde,
ik omdat
ik om
ik
en
en de
en de deur
en de deur dicht
en de deur van de cel dicht,
dicht, dicht, dicht,
dicht,
dicht...

Bartolina: nauw en donker cachot
Quinta: vijfde

Gedicht 1335: Ochtend van staalwol

Ochtend

Ochtend van staalwol
klokken
kijken gestorven

de dag is blind omdat
de nacht helderziende was

het licht smaakt ouderwets
op een verdorven
romantische manier naar as.

Ellen Warmond

Gedicht 1336: Ik wil een staking, van ons allen

Ik wil een staking, van ons allen
staking van armen, benen, haren
een staking die in elk lichaam geboren wordt
ik wil een staking
van arbeiders van duiven
van chauffeurs van bloemen
van technici van kinderen
van artsen van vrouwen

Ik wil een grote staking
die zelfs de liefde omvat
een staking waarin alles stopt
het horloge de fabrieken
de elektriciteit de scholen
de bus de ziekenhuizen
de weg de havens

Een staking van ogen, van handen, van kussen
een staking waarin ademen niet is toegestaan
een staking waaruit stilte voortkomt
om de stappen te kunnen horen
van de tiran die vertrek

Gioconda Belli

19 Juli Vrij Vaderland

Vreemd deze zon weer te voelen
en de vreugde te zien in de straten vol mensen
overal de rood zwarte vlaggen
en een nieuwe aanblik van de stad die ontwaakt
met nog steeds de geur van verbrande autobanden
met de barricaden overeind.

De wind raakt me midden in het gezicht
waarin stof en tranen vrij dwarrelen
ik haal diep adem om me ervan te overtuigen dat het geen droom is
dat het echt de Motastepe, de Momotombo, het meer is,
dat we het uiteindelijk gedaan hebben
dat we gewonnen hebben,
jaren en jaren hebben wij erin geloofd ondanks alle tegenslagen,
geloofd dat deze dag mogelijk was

zelfs nadat we hoorden van de dood van Ricardo, van Pedro, van Carlos...
van al die anderen die ze van ons wegrukten
ogen die ze ons uitstaken
zonder erin te slagen ons blind te maken voor deze dag
die nu tussen onze handen uiteenspat.

Talloze doden verdringen zich in mijn keel
doden van wie we hielden en met wie we eens deze droom deelden
ik zie hun gezichten, hun ogen
de stelligheid waarmee ze deze overwinning kenden,
de opofferingsgezindheid waarmee ze haar voorbereidden
overtuigd van dit gelukkige uur dat in de toekomst wachtte
dat het de moeite waard was daarvoor te sterven.

Deze vreugde doet me pijn als een bevalling.
Het doet me pijn hen niet te kunnen wekken om te zien
hoe dit grootse volk uit de nacht oprijst,
met het gezicht zo fris en de glimlach zo vast op de lippen
alsof ze die lange tijd hadden opgespaard
en nu plotseling in de golven loslaten
duizenden glimlachen vanuit de doodkisten, de verbrande huizen,
de straatstenen
glimlachen gehuld in kleuren als stukken meloen of mispel.

Ik voel hoe ik geniet, hoe ik me verheug
zoals mijn slapende companeros ook gedaan zouden hebben;
geniet van deze triomf die hen toebehoort
kind van hun vlees en bloed
en te midden van de drukte op deze intens blauwe dag
bovenop de vrachtwagen
door de straten heen, temidden van de mooie gezichten van mijn volk,
zou ik armen willen hebben om hen allen te kunnen omhelzen,
en hen allen te zeggen dat ik van ze hou,
dat het bloed ons verenigd heeft met zijn smartelijke band
om opnieuw te leren spreken, opnieuw te lopen
dat in deze toekomst - erfenis van kreten en doden -
luid hamersalvo's zullen klinken
draaibanken zullen gieren
kapmessen zullen fluiten
dat dit de wapens zullen zijn
om uit de as licht te maken,
cement, huizen, brood uit de as
dat we niet zullen verflauwen
het nooit zullen opgeven
dat we net als zij in staat zijn

te denken aan mooie dagen
die andere ogen zullen zien;
en in deze dronken roes van vrijheid
die de straten overweldigt, de bomen roert
de rook van vuren verdrijft
zullen ze ons gezelschap houden

rustig
gelukkig
altijd-levend
onze doden.

Gioconda Belli

Gedicht 1337: Niet anders scheen het licht over

Niet anders scheen het licht over
de jonge wereld op de eerste dag,
en zó was het seizoen bestendig,
droom ik mij-;
het was lente,
-lente vierde al het geschapene,
de oostenwind hield in zijn vorstige adem-,
toen de eerste dieren 't licht indronken
en de mensen,
der aarde kroost,
opkwamen uit de stugge bodem,
het bos vol dieren stormde,
't hemelruim vol sterren.

Gedicht 1338: Kom, o Geest van heiligheid

Veni, sancte spiritus

Kom, o Geest van heiligheid,
die van al zo hoge zijt, ons bestralen met uw licht.

Kom, Gij kiest de arme kant, kom,
Gij geeft met gulle hand, kom, Gij hartverwarmend licht.

Allerbeste trooster, Gij, goede gast,

ons zo nabij, goede koelte die verfrist.

Door U krijgt ons tobben rust,
door U wordt de koorts geblust, door u tranen afgewist.

Dring dan met uw zachte gloed diep door tot in het gemoed
van wie uw getrouwen zijn.

Waar Gij ons niet inspireert,
blijft de mens niet ongedeerd, zal niets ongeschonden zijn.

Was dan, al wat morsig is;
drenk, wat dor geworden is; heel dan, wat vol wonden is.

buig, wat star geworden is;
koester, wat bevroren is;
recht, wat krom getrokken is.

Schenk uw gift in zevenvoud ieder
die op U vertrouwt, ieder die gelovig is.

Geef ons deugd die dienstbaar is,
geef ons, wat ons zalig is: geef ons vreugd die eeuwig is.

Jan van Laarhoven

Gedicht 1339: O God, ge zijt een god van het vuur

Lofzang

O God, ge zijt een god van het vuur
een god van het vuur en de vreugde
gij smelt onze namen in het leed
en gij geeft ons een andere toekomst
gij slaat ons als tranen in de wind
en gij wast ons als zout in de bodem.
Wij zegenen uw naam op de aarde
als blinden de hitte van de zon
gloria patri

Guillaume van der Graft

Gedicht 1340: Ontvang den vlam des Heren

Pinksteren

Ontvang den vlam des Heren:
hij heeft u rijp bevonden om midden
uit uw zonden van Hem te profeteren.

En voel het blinde wonder op uw tong
preluderen: gij kunt de taal schakeren
naar alle spraak en monden.

Onder het samenkomen van klank
en wezen moeten zin en
begrip verdwijnen;

onder het hete schijnen van dit vuur
Zijner dromen, laat God
Zich door u groeten.

Gerrit Achterberg

Gedicht 1341: Licht verlicht

Licht,
verlicht

ook het hart
in m'n lijf,

het heeft
van haast niets

dan verlies
geleefd -

keer het naar
je toe.

Gedicht 1342: De eerste knoppen zijn al voorbereid

April

De eerste knoppen zijn al voorbereid:
Zij zwellen zoals ook de meisjes zwellen
Van weelde na die lange wintertijd
Dat 't hart zich nog niet open wilde stellen

Straks zal hen wel een jonkman vergezellen;
En 't groeit heel snel, om 't even of men vrijt
Of dat men niet vrijt, – niets is te voorspellen,
Geen knop die ooit zijn zondeval belijdt!

Liefde doet wat zij wil: de smalle dijken,
De wegen en het eenzaam heidepad,
Zij staan vol knop tegen de avondval.

En zelfs de stad – die men vaak onderschat –
Zoemt van het vriend volk, dat neer gaat strijken
En zwelt en breekt dat het hen heugen zal!

Simon Vestdijk

Gedicht 1343: Dieper naar voren kan ik mij niet buigen

Nacht

Dieper naar voren kan ik mij niet buigen
over de wereldrand,
spaarzaam verlicht.
Met het gelaat op blinde duisternis gericht
kan ik mij van Gods glans niet overtuigen.

De verste nadering betracht ik
in vele gedachten die naar dat hol gebied uitzend;
talrijke keren niet,
doch ik verlies mij in dit koppig spelen

en in de pijn die tot een lust verdooft
om hun verminkte wederkomst waaraan 'k een wreed
en zeker teken hecht van Gods bestaan:
dat ginds een wand is waar wat in hem gelooft
en tot zijn licht vliegt blindelings op stuit.

Doch wellicht hoort hij in de stilste nachten
het zieke ritselen van mijn gedachten
die zich te pletter fladderen
buiten op zijn ruit.

Leo Vroman

Gedicht 1344: Dood. Er is maar één dood

Dood. Er is maar één dood, moeder,
die van u. De mijne? Het zal een zelfde
zijn, maar die ken ik niet. Alleen
de uwe weet ik: een vreemd, donker
ding, een met zwart laken bedekte
kist in een groezelige kamer, te hoog,
want zonder op een stoel te staan
kon ik niets zien. Een oud, zwartig
doek, mijn vader wazig in een hoek
van schaduw, ik op de wankelende stoel
met bevend in mijn armen bloemen,
onwezenlijk gebloeit dat ik op
het zwart moet neerleggen en waarbij
ik zeggen moet: 'Moeder, dit
hebt u van ons'. Wat het betekent
weet ik niet, ook nu nog niet. Wat
geef je aan zwart doek als je vier
jaar bent? Wat weet een kind van
wat daaronder ligt aan onbegonnen
leven, aan pijn alleen, aan verlangen
nog te mogen blijven? Wat
weet het van de strak gevouwen
handen die vergeefs onzichtbaar
rukken om nog open te liggen
op zijn dichte hoofd, zijn rode ogen
nog licht te zijn? Mijn hele leven
heb ik gedacht, dat u nog bij
mij wilde blijven, onder het doek
nog iets had willen zeggen, dat
ik die afschuwelijke witte bloemen
gelegd heb op uw mond, uw laatste
adem, het ene woord dat mij altijd
onder mijn eigen laatste groet

verzwegen bleef.

Gabriël Smit

Gedicht 1345: Het licht is rond en rolt naar alle kanten

Het licht is rond

Het licht is rond en
rolt naar alle kanten
de bergen op en af,
de dalen door,
de wezens in en uit
en langs de planten
stijgt het de boomen in
en gaat het alles voor.

Waarheen?
Ik vraag dat niet,
ik kom, ik ga,
omdat mijn handen
en mijn voeten,
mijn oogen en mijn hart
zoo moeten
en ik het licht nu eenmaal
zoo versta.

Pierre Kemp

Gedicht 1346: Vieren dat je er bent

Je verheugen

Vieren dat je er bent,
mens door God overwogen,
mens door God gewild,

mens van vlees en bloed,
mens met een hart in het lijf,
mens toegerust om te beminnen.

Vieren dat je er bent,
vreugde scheppen in je bestaan,
je had er niet kunnen zijn,

je verheugen over je lichaam,
je verheugen over je ziel,
subliem ben je.

Vieren dat je er bent-
zoals je Schepper viert dat je er bent,

hoe gelukkig is Hij met jou,
hoe verblijdt Hij zich over het werk van zijn handen.

Hans Bouma

Gedicht 1347: Wij geloven in Jezus van Nazaret

Ons credo

Wij geloven in Jezus van Nazaret
die leefde en werkte tussen de armen
als een van ons.
Hij was machtig in woord en daad
kwam op voor de verdrukten
en verdedigde de zaak van de zwakken als de zijne.
Hij liep langs de wegen
en nodigde de mensen uit
van elkaar te houden.
Hij doorstond de gesel van de machtigen
en stierf uit liefde voor al zijn broeders.

Wij geloven in Jezus
en in zijn doel:
een wereld van iedereen
en voor iedereen,
een wereld van vrije mensen,
een broedermaal.
Wij geloven in Jezus en in zijn doel:
een stad zonder hongerige kinderen op straat
zonder gefolterde gevangenen,
geen bedelaars meer, geen honger, geen prostitutie,
een wereld van vrede.

Wij geloven in de verrezen Jezus,
de weg, de waarheid en het leven,
aanwezigheid die sterkt, voorstuwt en moed geeft.
Wij geloven in Jezus die ons opwekt.
Wij geloven in Jezus die aanwezig is in onze broeder,
aanwezig in de angst van de arbeider,
in de gekromde ruggen van de boeren, aanwezig in de strijders.
Wij geloven in Jezus,
'God van de armen', hoop van de zwakke.
Wij geloven in Jezus,
en in onze strijd om zijn rijk op te bouwen.
Wij geloven in de Vader,
uiteindelijk middelpunt van verzoening,
rechtvaardigheid, liefde en vrede.

Colombia

Gedicht 1348: Niets was triester

Blijdschap

Niets was triester geen triester makend tekort
dan het dodelijk gebrek aan muziek.

zelfs in de betrekkelijk prettige fase
van voorarrest was dat de ontbering die zich het meest deed gelden.

na het vonnis,
in de schrijnende dagen cellulair groeide het aan tot een honger -
het verbod te zingen
of te fluiten
en onverschillige oren maakten het erger.

later ging je om dezelfde reden hen
met wie je hartstocht en honger deelde
nog meer waarderen -
Fiks en Jeff en Neville en al die anderen.

flarden Eine Kleine Nachtmusik
de Royal Fireworks-suite aus der Neuen Welt
het Kaiserkonzert
en de Eroica Jesu, Joy of man's desiring.

heimelijke sprankjes melodie
in vochtige grijze betonnen gangen.

Dennis Brutus

Gedicht 1349: Soms worstel ik met veel te grote vragen

Dutmala

Soms worstel ik met veel te grote vragen
die verder dan de vogelvluchten gaan,
dan heeft mijn geest geen recht meer van bestaan,
dan vult mijn ziel zich met meewarig klagen.

Dan hoor je mij, Dutmala,
nader komen, met lange, trage,
ongewilde tred,
totdat jouw huis mij in de schaduw zet
van de vertrouwde, onbewogen bomen.

Dan ben ik stil en hoor de vogels zingen,
dan ruik ik weer de onvergalde geur,
dan zie ik weer het wit van de seringen,

die naast de gagel met zijn bronzen kleur
in de geknepen voorjaarswind verspringen.
Dutmala, stop mijn ongegrond gezeur.

Gedicht 1350: Ze was zeven en ze ging

Voorjaar

Ze was zeven en ze ging, al hupp'lend, door de velden,
waar langs de kanten van de sloot de dotterbloem zich meldde
met de blaadjes als van glanzend leer,
de bloemen stralend geel, weerkaatsend op het watervlak,
Een vreugdevol geheel.

Als bruidjes in hun witte kleed stonden de madelieven te bloeien
in de voorjaarszon als ware hartedieven.

En ook de paarse pinksterbloem,
die kon niet langer wachten tot aan die feestdag was voldaan.
Ze stonden er bij vrachten.

De bloemenpracht en lentezon riep mens en kind naar buiten.
De eerste ging verstandig voort.
Het kind was niet te stuiten.
Het sprong en danste in de zon en buitelde verheugd
over het warme bloemtapijt
vol dolle levensvreugd.

O, kon je in je ouderdom dat nog een keer beleven,
aan bloemen en aan lentewind je volkomen overgeven.
Je dronken drinken aan de zon en dansen in wei!
Je hart vervuld van levenszin en als een kind zo blij.

Gedicht 1351: Hemelblauwe lucht

Zomeravond

Hemelblauwe lucht hier en daar late vogels op vlucht.
Populieren ritselen zacht
kruinen fier naar boven gericht
bloemen sluiten zich voor komende nacht.
De zon gaat als een vuurbol onder geuren en
kleuren verspreiden zich 't is als een wonder.
Ondanks het bittere lijden op aard,
is dit grootse schouwspel een danklied waard.

Gedicht 1352: Sprekend gebaar

De laatste dagen
zit hij glimlachend
op de rand van mijn bed
breekt het brood dat ik
moeilijk slikken kan
in kleine stukjes
en geeft het mij.

Nooit eerder in ons leven
hebben wij elkaar,

zacht en amper pratend,
beter verstaan,

nooit eerder in ons leven
hebben wij alles,
wat is geweest en komen gaat,
intenser met elkaar gedeeld,

nooit eerder heb ik mij,
aan het einde toe,
zo in het leven
gedragen en geborgen gevoeld,

nooit meer
dan nu bij het brood
voor mij breekt.

Gedicht 1353: Zo leidde Jezus zijn afscheid in:

Uitzicht

Zo leidde Jezus
zijn afscheid in:

vurig heb ik verlangd
eer ik ga sterven
dit paasmaal met u te eten.

Want geloof me,
ik zal er niet meer
van eten,
voordat het zijn vervulling
vindt bij God.

Gedicht 1353: Ik droomde eens en zie ik liep

Dromen

Ik droomde eens en zie ik liep
aan 't strand bij lage tij.

Ik was daar niet alleen,
want ook de Heer liep aan mijn zij.
We liepen samen door het leven
en lieten in het zand
een spoor van stappen twee aan twee;
de Heer liep aan mijn hand.
Ik stopte en keek achter mij
en zag mijn levensloop
in tijden van geluk en vreugd
van diepe smart en hoop.
Maar als ik goed het spoor bekeek
zag ik langs heel de baan
daar waar het juist het moeilijkste was
maar één paar stappen staan.
Ik zei toen Heer waarom dan toch
juist toen ik u nodig had,
juist toen ik zelf geen uitkomst zag
op het zwaarste deel van het pad.
De Heer keek mij vol liefde toen aan
en antwoordde op mijn vragen:
'Mijn lieve kind toen 't moeilijk was,
toen heb ik jou gedragen'.

Gedicht 1354: Een wonderlijk woord

Liefde

Een wonderlijk woord
Misschien het mooiste woord
dat bestaat.
Liefde is
van centrum veranderen.
Niet in jezelf
opgesloten blijven,
niet egocentrisch zijn.
Liefde is je centrum
in de ander leggen:
onderduiken in hem.
Liefde is je afvragen:
Wat gaat er in de ander om,
wat zijn de behoeften
van die ander.
Liefde is loslaten,

overgave, eenworden.

Liefde is openheid,
prijsgeven.

Liefde is
jezelf kwetsbaar maken:
spel van pijn en vreugde,
en rijkdom en armoede.
Liefde is klaarstaan, helpen,
een dienst bewijzen,
teleurstellingen besparen.

Liefde is ruimte scheppen
waarin een ander
zichzelf kan zijn
Hem in staat stellen
om het mooiste van zichzelf
tot ontplooiing te brengen.
Hem helpen te worden
wie hij is.

Liefde is kommunikatie,
samenspel, uitwisselen.
Liefde is bemoedigen,
waarderen, bevestigen.
Het is de ander nemen
zoals hij is:

met zijn zwakke
en sterke kanten:
zoals jij bent mag je zijn
en het is goed zo.

Liefde is
de ander niet beoordelen
naar uiterlijkheden:
prestatie, resultaten,
suksessen.

Liefde is niet:
wat betekenen jij voor mij,
wat heb ik aan je,
maar wat betekenen ik voor jou.

Liefde is warmte en leven,
goedheid en verdriet
vreugde en pijn.

Liefde is ondoorgroendelijk.
onuitputtelijk,
mysterie.

Liefde is de ander worden.

Gedicht 1355: Verblind en toornig bleef hij in gebreke

DE HATER

Verblind en toornig bleef hij in gebreke
Zijn eigen gift'ge wapens te herzien en
Zag niet 't gevaar dat zij zich zouden wreken
En aan hemzèlf hun lauweren verdienen.

't Gewicht van zijn winstgevend houtkantoor
Was nog het plompste wapen in de strijd...
Haatte hij mij? Of kwam hij slechts in 't spoor
Terug van zijn vermeende minderheid?

Om 't even: door wat nimmer uit hem week,
't Vergift, waarmee hij 't scherpst mij kon verfoeien,
Leed zelfs zijn lichaam, werd hij schraal en bleek;

En, waar het slechts in druppels af kon vloeien,
Moest ik me, in schaamte voor zoo'n vriendschapsteeken,
Weerhouden om niet zijn gif te sméeken.

Simon Vestdijk

Uit: Kind van Stad en Land

Gedicht 1356: Jij bracht haar jouw eerste lachje

Jij bracht haar jouw eerste lachje
een mummelwoord: mam-mam-m
Jij bracht haar een handvol blokjes met hout
jouw eerste tekening
jij bracht haar jouw beste vrienden mee
rapporten vol cijfers van school
jij bracht haar kritiek en zorgen aan
jij hebt haar tot wanhoop gebracht
toen ging jij op een dag aan haar zorg voorbij ---
men bracht het bericht van jouw dood.

Annelou Koens

Gedicht 1357: Een geur bleef hangen in de suikerrietplantages:

Een geur bleef hangen in de suikerrietplantages:
een mengsel van bloed en lijken, een doordringende
walgelijke bloesemgeur.
Onder de kokospalmen liggen de kuilen
vol kapotte skeletten, doodsreutels.
De verfijnde satraap converseert
met bekers, gouden kragen en linten.
Het kleine paleis blinkt als een klok
en de vlugge gehandschoende lachjes
doorlopen soms de smalle gangen
en voegen zich bij de dode stemmen
en de blauwe pas begraven monden.
Het schreien verschuilt zich als een plant
die onvermoeibaar haar zaad op de grond stort
en zonder licht haar grote blinde bladeren laat groeien.
De haat heeft zich schub na schub gevormd,
slag na slag, in het gruwelijke water van het moeras,
met een muil van slijk en stilte.

Gedicht 1358: Een stank bleef hangen tussen de rietvelden

Een stank bleef hangen tussen de rietvelden:
een mengsel van bloed en lichaam, een doordringend
en walgelijk bloemblad.
Tussen de kokospalmen zijn de graven vol
stukgeslagen beenderen en verstikt gereutel.
De fijnzinnige satraap converseert
met hoge hoeden, boorden en gouden nestels.
Het kleine paleis glanst als een uurwerk
en de snelle, gehandschoende lachtjes
steken soms de nauwe gangen over
en verenigen zich met de dode stemmen
en de blauwe pasbegraven monden.
Het geween is verborgen als een plant
waarvan het zaad zonder ophouden op de grond valt
en die zonder licht zijn grote blinde bladeren doet groeien.
De haat is gegroeid, schub na schub,
slag na slag, in het vreselijke water van het moeras,

met een snuit vol modder en stilte.

De United Fruit Co

Toen de bazuin klonk,
was alles toeberaid op aarde,
en de Jehova verdeelde de wereld
onder Coca Cola Inc., Anaconda,
Ford Motors en andere concerns:
de United Fruit Company Inc.
reserveerde het sappigste stuk over zich,
de centrale kuststrook van mijn land,
de zoete leest van Latijns-Amerika.
Zij herdoopte haar wingewesten
in 'bananenrepublieken',
en boven de slapende doden,
boven de onrustige helden
die de grootheid,
de vrijheid en de vlaggen veroverden,
vestigde zij de opera buffa:
zij ging zich aan grillen te buiten,
schonk keizerskronen weg,
ontketende haat en nijd, en trok
de directeur aan van de vliegen,
Trujillos-vliegen, Tachos vliegen,
Carias-vliegen, Martinez-vliegen,
Ubico-vliegen, vliegen vochtig
van nederig bloed en marmelade,
dronken vliegen die zoemen
boven de graven van het volk,
circusvliegen, wijze vliegen,
bedreven in tirannie.

Te midden van de bloeddorstige vliegen
gaat de United Fruit Co. aan land
en vult tot de rand toe met koffie en vruchten
haar schepen die als dienbladen
de schatten wegsleepten
van onze overstroomde akkers.
Ondertussen vielen in de gesuikerde
afgronden van de havens
Indianen die werden begraven
in de damp van de morgen:
een lichaam rolt omlaag, een
naamloos ding, een gevallen nummer,

een tros dood fruit,
neergegoot op de mestvaalt.

De United Fruit Company

Toen de trompet weerklonk, was
alles klaargemaakt op aarde
en Jahweh verdeelde de wereld
tussen Coca-Cola Inc. Anaconda,
Ford Motors, en andere firma's:
de Compania Frutera Inc.
reserveerde voor zichzelf het sapigste,
de centrale kust van mijn aarde,
de zachte leest van Amerika,
Ze herdoopte haar landen
tot 'Bananenrepublieken',
en boven de slapende doden
boven de onrustige helden
die de grootheid, de vrijheid
en de vlaggen hadden veroverd,
vestigde ze de opera buffa:
ze vervreemde de ongeschreven rechten
gaf keizerskronen cadeau,
werkte de begeerte, trok de
dictatuur van de vliegen aan,
Trujillovliegen, Tachovliegen,
Cariasvliegen, Martinezvliegen,
Ubicovliegen, vlieger nat
van nederig bloed en confituur,
dronken vliegen die zoemen
boven de graven van het volk,
cirkusvliegen, geleerde vliegen
ervaren in tirannie.

Tussen de bloederige vliegen
legt de Frutera aan,
verzoetend de koffie en het fruit
in haar schepen die als schalen
de schat van onze overspoelde
lande meevoerden.
Ondertussen, in de versuikerde
afgronden van de havens,
vallen Indio's begraven
in de rook van de vroege morgen:
een lichaam rolt, een naamloos

ding, een nummer valt,
een tros dode vruchten
uitgestrooid op de mesthoop.

Gedicht 1359: Er moet een andere wereld

Er moet een andere wereld
zijn, veel dichterbij. Leven
van kleine bloemen in helder
gras, twee witte vlinders,
hoge bomen van groen zilver
en over een langzame, stille
weg een man en een vrouw in
nadenkend ademen. Het is
al wat ik zie, het begint
wakker te worden van liefde, slaat
overal verwonderde ogen
van samen op. Statig komen
twee paarden over een weide
van geluk, kinderen blijven
onschuldig staan en kijken,
alles is dankbaar van licht,
heimwee, ingetogen herinnering
aan wat komt. In de verte
een grote stad. Een engel
nadert langs een smal, helder
water, lissen, sidderend riet.
Het is veel dichterbij, ik ben
er zeker van, ik zie de weg
langs een hartelijk huis, ik moet
over een ronde brug, vogels doen
mij vleugels aan. Nee, nee, ik wil
niet anders dan ik ben, ik
wil mijn eigen bange handen,
ik ben blind van verlangen
en eigendom, het is wat ik zie,
ik wil niet voorbijvliegen,
ik wil zijn. Hier, nu. Ik heb
ogen van geluk, liefde, ik ben.

Ik zie hoe de engel langzaam
langs het zwijgende water gaat,
ernstig werpt hij er woorden

in, denken begint en dromen,
mijmeren van doorzichtig bewegen,
schichtige vissen, er springt leven
van spreken uit, een andere wereld,
veel dichterbij. Hij is moe, hij
leunt tegen een oude wilg, zijn
hand aan zijn voorhoofd. Hij is
de eerste engel die ik zie.
Hij heeft een gewoon gezicht,
ik dank God dat hij er niet
anders uitziet dan ik wist.
Buurman, vriend, maar moe
van leven hier, van veel doen
dat anders ongeboeren blijft:
niemand iets schuldig zijn,
moeder bezoeken, aandacht hebben,
denken aan moeilijke grenzen,
buigen over een graf, bloemen
meebrengen, luisteren, doen en
laten als een eerlijk mens.
Hij is moe, zelfs de hemel
is het dikwijls te veel. Leven
wil altijd meer, wij komen
handen te kort, onze ogen
tranen van ongeduld en angst.
Misschien heeft hij gedacht:
hoogstens een paar maanden.
Het werden ontelbare jaren,
en nog, en nog. Maar
nu is alles over, de wind
ging liggen, tegen de grijze wilg
leunt hij en tuurt zwijgend
over het water. Kijken, kijken
als een mens, wat mooi. Niet
meer van boven af, veel dichterbij:
klaver en boterbloem, kevertjes,
een vlieg, in een wak van licht
roerloos een wachtende vis.

Ogen hebben, de wereld erin,
het innigste lied van de tijd
in de liefste, de andere twee,
en daarbinnen een morgenzee
van geluk. Maar dat weet
hij nog niet. Nu ziet hij breed

een reiger vallen in zijn vleugels,
de hemel wordt er even
hoger van, de weiden strekken
verder hun heldere deemoed
uit, dienen met klaar groen
rustige dieren en zeggen aan
de horizon: achter ons staat
een huis voor leven, een toren
voor de verrijzenis. De engel
weet, maar kan het niet zeggen,
de wereld is dichterbij dan hij
dacht, anders ook, bij
de dingen horen andere namen
dan de eerste, er waren
scherpe wolkflarden pijn
overheen, ook troebel grijs,
hij wist er geen raad mee.
Gelukkig, het is niet meer.
Eindelijk rust, alles is goed,
niemand hoeft over te doen
wat mislukte, ook hij niet.

De man en de vrouw zien
hem staan, zeggen twee, drie
korte woorden tegen elkaar
en gaan licht verder. Hij slaat
zijn arm om haar schouder.
Spreken wordt overbodig, woorden
zijn nu voorbij, de dingen
teruggebloeid in hun voorbeeld,
oorsprong en einde ineen. De
dichter, in zijn heldere huis,
kijkt lang en vreedzaam uit
over dit eerste land, herkent,
knikt, en legt zijn pen
neer, eindelijk onbezorgd,
want tussen oog en hart
is geen afstand meer, de
dingen zijn samengevallen
met hun woord. Van de verre
stad glanzen de daken, de dom
het allerhoogst. Er komt
een brede rivier vandaan, water
van parelmoer. Langzaam varen
stille, donkere schepen erheen,

naar de oever glijdt een streep
golvend paars, niet te weer-
houden. De visser in de kleine
groene roeiboot laat zich drijven,
wiegelt even, het vierkante
schepnet in zijn zekere handen.
Hij kent het water, de vissen,
hij eet brood, hij herinnert
zich zijn laatste maaltijd,
de rechte rooklijn uit het vuur bij
het meer. Hoe lang geleden?
Duizend jaar, gisteren, even
vast kan het morgen zijn.
Al wat volgt is voorbij.
Eens had hij een duif
op zijn hoofd, een kruis
op zijn rug, een dood
in zijn borst, levensgroot.
Maar dat is gebeurd, ook
de laatste oorlog, ziekte,
haat, domheid, verdriet en
geloof, middag en avond.
Hij kijkt in zijn genezen handen
en haalt het net op met
de laatste flitsende vis.
Langs de dijk komen de man
en de vrouw, zij blijven
even wachten en kijken,
tevreden dat de visser
één voor één de vissen
teruggooit in het water,
springend kristal, snelle kringen
die uitglijden in stil, wit
licht. Onder aan de dijk
ligt een kerkhof, klein
veilig binnen een vierkant
ernstige populieren. Vaderland,
het laatste graf een halve
eeuw oud, bemoste stenen
scheefgezakt, buigend naar
blauwe kelkjes in het gras.
Tussen de stammen het land,
overal open, onbevreesd. Grote
witte wolken komen aangeschoven
en houden in. Nu is alles

voltooid. De man en de vrouw
zien elkander, gaan liggen
in hoog pluimgras en beginnen
te zwijgen, een sneeuwwitte
storm van tederheid, duizeling,
zielsdiep ademen, dan stilte,
ogen gesloten, borst aan borst.
Op de rivier nog de kleine boot
de visser roeit langzaam
terug naar de stad met de dom,
om zijn mond een glimlach
van aankomst. De riemen druipen
van vrede, waterlelies, fluisterend
overriet. Rond de man
en de vrouw begint het gras
te glanzen, ze leggen hun handen
open tegen elkaar. De engel wendt
zijn hoofd af en gaat, bijna
bedroefd. Zo dichtbij zijn dingen
die ook engelen verblinden.

Gabriël Smit

Gedicht 1360: In de nacht omsingelen agenten

mobiele garde

In de nacht omsingelen agenten
de hutten van de boeren
en de honden maken
verschrikte landarbeiders wakker
terwijl de paarden
en zweepen vonken slaan
uit het aambeeld van de nacht.

Een voor een, vrouwen,
mannen en kinderen,
komen zij in het licht
van de fakkels
en zien de noodlottige ruiters
hun pistolen betasten
en de scherp geslepen kapmessen
dwingen stilte af.

De hutten van het gehucht
worden uitgekamd
en kisten geopend
op zoek naar wapens
of belastende papieren.

De boeren beven
bij het plotselinge ontploffen
van het kruit,
bij de mogelijkheid
van een verschrikkelijke misdaad
of een kind, gedood
door een verdwaalde kogel.

De Mobiele Garde
vertrekt plotseling
en laat het dorp achter
met een vieze smaak
van lood in de mond.

De Indiamen
dalen af langs eindeloze labyrinten
met hun leegte op hun schouders.
Vroeger
waren ze bovenal krijgers.
Ze richten zuilen op voor het vuur
en voor de regens van zwarte vuisten
die de vruchten aan de aarde onderwerpen.

In de theaters van hun steden vol kleur
pronkten zij met kleding
en diademen
en vergulde maskers
meegevoerd uit afgelegen vijandelijke rijken.

Ze berekenden de tijd
met wiskundige precisie.
Gaven vloeibaar goud te drinken
aan hun veroveraars,
en beschouwden de hemel
als een kleine bloem.

Tegenwoordig
ploegen ze de grond en zaaien

net als in primitieve tijden.
Hun vrouwen bewerkten stenen uit het veld
en klei, of weven
terwijl de wind
hun harde godinnen-haardos verwacht.

Ik heb hen blootsvoets gezien en bijna naakt
in groepen,
onder de hoede van stemmen, gespannen als zwepen
of dronken wankelend in plassen bij zonsondergang
op weg naar hun hutten
gelegen aan het einde der vergetelheid.

Ik heb met hen gesproken in hun schuilplaatsen
ver in de bergen beschermd door hun goden
waar ze blij zijn als herten
maar kalm en ernstig
als gevangenen.

Ik heb gevoeld hoe hun gezichten
mijn ogen troffen tot de laatste lichtstraal
en zo heb ik ontdekt
dat mijn macht geen
geldigheid noch kracht heeft.

Aan hun voeten
verscheurd door alle wegen,
laat ik mijn bloed achter
geschreven op een donkere tak.

Honduras

Oscar Acosta

ged 1361: Ontsteek uw fakkel, marm'ren Dood

HET UITSTEL

Ontsteek uw fakkel, marm'ren Dood, niet met
Dit razend vonkensproeisels: onze angst;
Gij zijt een god die door geduld het langst
De heerschappij voert over ons verzet.

Wees als een visscher die zijn mensenvangst
De schijn vrijlaat in 't eng besloten net;
Bedenk, eer gij ons 't ademen belet:
Van alle creatuur zijn wij het bangst.

Benader ons heel traag; spiegel u aan
Uw broeder Slaap, die niet bij 't bed komt staan
Eer wij verijld zijn tusschen slaap en waken.

Breng, Dood, toch nimmermeer de dood ter sprake,
Gij met uw bleeke lippen, die bij 't duist'ren
Van 't levenslicht pas 't maanwoord mogen fluist'ren.

Simon Vestdijk

uit Thanatos aan Banden.

1362: Uit alle wouden dezer wereld

De Jood

Uit alle wouden dezer wereld
een boom
Draagt hij zijn kroon aardwaarts,
als in een droom.
Het blad, de bloesem met het groen,
de geurige wasem
In de aarde diep, weren zij licht
en asem.
De wortel, machtig, reikt
tot in
's hemels baldakijn
Gevoed in 't paradijs met
Godes wijn.
Diep in de stam sijpelt hij tot
de verstikten.
In 't graf, groen, bloeien
de verkwikten.

Simon Kronberg

— — —

De Jood

Uit alle wouden van deze wereld: een boom
draagt hij zijn kroon naar de aarde toe
als in een droom.

Het blad, de bloesem met het groen, de geur
In de aarde diep, beletten licht en lucht.

De wortel, machtig, grijpt tot in de hemel
gevoed in het paradijs met Gods'wijn.

Die sijpelt diep in de stam
tot de verstikten.

In het graf worden groen,
bloeien de verkwikten.

Simon Kronberg

Nebukadnezar droomde dat hij een enorme boom was, waarvan de kroon tot de hemel reikte. Zijn levenssappen onttrekt hij aan de aarde (Dan 4,12/15). De aggada laat zien hoe totaal anders de rechtvaardigen zijn: hun wortels zijn hemelwaarts gericht, omdat zij hun voornaamste levenskracht niet aan deze wereld onttrekken maar aan de hemel. Dat komt ook naar voren in bovenstaand gedicht.

1363: Nu ik jouw voetstap niet meer horen zal

Nu ik jouw voetstap niet meer horen zal
op straat of binnenshuis,
nu ik jouw handdruk niet meer voelen kan
in goede en in kwade dagen,
nu ik jouw stem niet meer versta
opbeurend of vermanend,
nu ik jou niet meer strelen kan -
weet ik dat jij er toch nog bent
omdat ik jouw geschiedenis in mij verder draag.

Nu jij niet meer bij ons zult zijn
blijft de herinnering aan jouw nabijheid.
Nu jij hier niet meer zelf kunt zijn
blijft ons nog het vinden van jouw werk en woorden
Nu jij niet meer in ons midden bent
blijft jouw gestalte ons nog bij.
Nu jij er niet meer bent om mee te praten

blijven wij praten over wie jij was, en
wat jij betekende voor ieder van ons.

Maar straks zullen wij staan bij jouw graf
troost zoekend en gevend aan elkaar.
Met vreemd-lege handen zullen wij staan
om de draad op te nemen die jij ons spon.
Nu wij ogenschijnlijk verweesd samenkomen
kunnen wij toch weten dat jij er nooit niet zult zijn
omdat jij al was altijd en overal
zoals wijzelf en al het andere.

Annelies Koens

Gedicht 1364: Bezoek aan een kerkhof

Stilte
rust

een treurwilg kust
de aarde
die zwijgzaam
vol erbarmen
herbergt tot in eeuwigheid
wat rest van
angst en pijn en strijd

een merel zingt haar
avondbede
Vrede.

Gedicht 1365: Gezonden zijn is altijd maar weer risico's nemen

GEZONDEN ZIJN

Gezonden zijn
is altijd maar weer risico's nemen
om echt mens voor een ander mens te worden.

Gezonden zijn
is overal en met iedereen vieren dat de dood

zich verkeken heeft op het leven van Jezus

Gezonden zijn
is niet buitenspel blijven staan,
maar jezelf op het spel zetten.

Gezonden zijn
is op weg gaan naar waar je bent
naar waar je eigenlijk moet zijn.

Gezonden zijn
is feestmaaltijden bereiden
op gloeiende kooltjes van hoop en verwachting.

Gezonden zijn
is woedend worden, wanneer onze stierlijkheden
als gouden kalveren bewierookt worden.

Gezonden zijn
is niet alleen aan mensen verweg denken
maar vooral ook hier en nu aan de slag gaan.

Gedicht1366: Als je geen spar kunt zijn

Het beste struikje

Als je geen spar kunt zijn
op de top van de rots,
wees dan een struik in het dal,
maar wees het beste struikje
langs de kant van de beek.

Kun je geen snelweg zijn,
wees maar een pad;
kun je de zon niet zijn,
wees dan een ster.
Groot of klein zijn,
maakt voor slagen niet uit:
munt uit in wat je ook bent.

D. Mallock

Gedicht 1367: Ik heb de ergste zonde begaan

DE WROEGING

Ik heb de ergste zonde begaan
Die een mens begaan kan. Ik ben niet
Gelukkig geweest. Laat de meedogenloze gletsjers
Der vergetelheid me meesleuren en verzwelgen.
Mijn ouders hebben me verwekt voor het
Hachelijke, prachtige spel van het leven,
Voor de aarde, het water, de lucht, het vuur.
Ik heb ze bedrogen. Ik ben niet gelukkig geweest.
Hun prille wens is on vervuld gebleven.
Mijn geest heeft zich toegelegd
Op de symmetrische disputen van de kunst,
Die futiliteiten vlecht. Ze hebben me moed vermaakt.
Ik ben niet moedig geweest. Nooit wijkt van mijn zijde
De schaduw van de ongelukkige ik die ik ben geweest.

Jorge Luis Borges

vertaling: Robert Lemm

Gedicht 1368: Het verhaal begint met een vader die uit adem

Adam en Eva

Het verhaal begint met een vader die uit adem
en stof een jongen maakte en uit rib en slaap een meisje.
Hij gaf ze namen en een tuin om vrij te zijn.

Ze werden kinderen.
Ze werden mooi als kinderen. Ze deden niets
verkeerd, want ze wisten niet wat slecht was, of goed,
zoals dieren dat niet weten.
Ze zochten niets, ze hadden nog geen reden.

Ze waren altijd samen.
Als een fruit at, dan at de ander ook; als een speelde,
dan speelde de ander mee.

Ze waren altijd samen,
ze wisten niet dat ze ook alleen konden zijn.

Ze aaiden elkaar met sprietjes, ze liepen hand in hand
of lagen in laag gras als lepeltjes.
Er gebeurde niets anders dan het waaien van de wind en
het onstuitbare groeien van leven.

-Kinderen worden groot. Dan worden tuinen klein.

Op een dag, op zomaar een dag, ontdekten ze een hek,
verscholen achter struiken. Ze schrokken niet,
ze waren nog nooit geschrokken.

Ze keken door het hek en zagen dieren op elkaar
jagen en vechten om dood vlees. Ze zagen een slang.

Het waren kinderen, ze deden niets verkeerd, want
ze wisten niet wat goed was, of slecht.
Ze klommen over het hek.

Het was anders aan de andere kant van het hek.
Het rook er naar bedorven gras.

Hein Walter

Gedicht 1369: Tegen de wind in zingen

TEGEN DE WIND IN ZINGEN

Voor Huub Oosterhuis
ter gelegenheid van zijn 65ste verjaardag
1 november 1998

Tegen de wind in zingen
tegen het onweer te keer gaan
onmogelijke dingen
beweren en verzinnen
wat immers niet kan bestaan

Refrein:
Tegen de wind in zingen
tegen de heersende wind

dat het verhaal van de eerste dingen
weer eens te meer begint

Wat immers niet kan gebeuren
tempelgordijnen die scheuren
een hemel met open deuren
vrolijkheid uit de treure
een haast vergeten verhaal
handhaven in de taal

Dat van die vele planeten
er een Tuin van Adam zal heten
en iedereen zal het weten:
aarde is enkelvoud, deze,
ontgonnen is de woestijn
het is waar wij mensen zijn.

En dat daar die God zal wezen
van wie wij hartstochtelijk lezen
in woorden die zijn verrezen
een naam die wordt geschreven
in letters van brood en wijn
een liefde van mijn en dijn :
die alles in allen zal zijn.

Willem Barnard

ged 1370: Ooit, in schaduw van rozen

GEBOORTE-LIED

Ooit, in schaduw van rozen,
langs snelvlietend water
zullen wij wandelen, vreemde-
lingen bekenden,
zingen, liefkozen, lachen
in alle talen.
Dat zal een droom zijn.
Daar, aan wijd open vensters,
in menigte stemmen
zullen wij wonen, honderd
worden en sterven
zoals graankorrels sterven:

niets zal verloren
niemand voor niets zijn.

Hart vermoedt het, verstand wikt
en weegt het - God geve het,
of zeg niet God, zeg Bron
van vrijheid, Genade.
Noem hem Komende, Liefde,
Eerste en Laatste.
Alles in allen.

Huub Oosterhuis

Gedicht 1371: Kom, Geest van leven,

KOM, GEEST VAN LEVEN

Kom,
Geest van leven,
Ziel van ons bestaan,
Hart van het heelal,

kom,
Licht van toekomst,
Zicht van morgen,
Inzicht voor vandaag,
Toezicht op ons doen en laten,

kom,
Liefde voor alles en allen,
Hoop van de kleinen,
Geloof in het minste,

kom,
Machteloos-Machtige,
mosterdzaadje,
graankorrel
zuurdeeg
van onze ommekeer ten goede,

kom,
Stille Roepkracht
van vernieuwing en bevrijding,

dring door tot achter
onze huid,
tot in ons hoofd en hart.

Kom,
Grondige Genezer,
geef ons nieuw terug
aan onszelf
en aan de anderen,
doe ons elkaar zien
met nieuwe ogen

kom,
Geest van menswording,
help ons recht doen
en vrede zoeken,
en laat ons niet los,
houd ons vast ten einde,
ten goede.
Amen.

Jan van Opbergen

Gedicht 1372: Je ademt leven in

ADEM IS LEVEN

Je ademt leven in
Je ademt leven uit.
Je ademt naar anderen toe met je woorden ,
je lachen je zingen je huilen je klagen.

Die adem, dat ben jij zelf.
Het is jouw levensadem.
De Geest van God is als God die uitademt naar ons toe.
En wij mogen die Geest van God weer inademen.
Maar je moet het zelf wel willen.

De Geest van God, is een goede Geest.
Hij zet mensen in beweging.
Hij maakt mensen vurig.
Hij zet hen in vuur en vlam.
En wat doen ze dan, die mensen?

Ze maken een nieuwe wereld.
Ze troosten waar verdriet is.
Ze geven waar gebrek is.
Ze luisteren waar nood is.
Ze bevrijden waar slavernij is.
Ze zingen en dansen.

Soms komen ze samen, dan bidden ze tot God
en vragen opnieuw om zijn Geest.

Gedicht 1373: Ik was rondom de bron

Ik was rondom de bron
rondom de waterval
de vorstelijke bron.

Ik putte uit de grond
het water dat verblijdt.
Ik drenkte dier en mens.

Een nacht had ik een droom:
ik was die brom, maar leeg
ik had een schoot van steen.

Er kwam een vreemdeling,
vroeg mij te gaan met hem
naar een wijd land. Ik ging.

Een weg die nog niet was.
Ik heb mijn lijf gestrekt.
Ik werd een vrouw die weet.

Ik kreeg een levenslot
een plaats onder de zon.
Gesloten bleef mijn schoot.

Geopend werd mijn schoot.
Twee zonen bracht ik voort,
twee stromen van mijn bloed.

Ik draag mijn eigen naam.
Er is geen weg terug.
Mijn liefde is voorgoed.

Huub Oosterhuis

Gedicht 1374: Moeder, nooit maten we elkanders zorgen,

EZAU

Moeder, nooit maten we elkanders zorgen,
Maar met een glimlach werd het hart misleid,
Omdat wij bang waren voor tederheid
En onze tranen voor elkaar verborgen.

Je riep mij uit de dood, maar ach, bemint
Nu meer dan mij die ná mij is gekomen,
Willig als was, de schaduw van je dromen,
Die mij vervolgt tot hij mij overwint.

Zie, ik ben niet als hij, ik ben als jij,
Want ik ben vrijen sterk en dien je niet,
En hij is laf voor je luim beval.

Moeder, doe hém gemaakt hebt, maar niet mij,
Hij is dood! Moeder, dat je hem liet,
Toen hij de zegen van mijn leven stal.

Muus Jacobse

Gedicht 1375: We waren in een bos. De regen kwa

Wandeling

We waren in een bos. De regen kwam
nog onverwachter dan dat onverwacht moment
dat je mijn hand nam en me meetrok. Voorbestemd
om blindelings te geloven wat je zei, ontnam

ik moeder wat ze riep. We gingen
langs de vreemdste paden die ik nog niet wist.
Je liep alsof je je ontzettend had vergist
in alles wat je dacht. Ik liep te springen

aan je hand en wees de dingen aan
die mij betoverden: een vlinder, dáár een blad
dat op een schilderij leek dat je had.

Je knikte en nam zonder woorden alles aan
wat ik zei tot ik begon te huilen, en wij
omdat het goot, onder de bomen schuilden.

Johanna Kruit (1940)

Gedicht 1376: Bijna gaat het misten

ADVENT

Bijna gaat het misten: de mensen bewegen snel
en onrustig in zichzelf verdiept; het licht
is traag, het houdt de stemmen tegen, de wind
hangt willoos in het grauw verschiet.

Wij raken langzaam los van alle dingen, niets is er,
dat ons nog verbergen kan, wij zoeken
overal herinneringen, maar weten er de vruchteloosheid van,

tot alles uit ons hart is weggeslagen en er
niets ver is, dat ons nog kent,- dan, plotseling,
begint een helder vragen, voorzichtig eerst,
wij zijn het licht ontwend, maar
onweerstaanbaar groeiend door de dagen,
zingend en stralend, - want het is Advent.

Gabriël Smit

Gedicht 1377: Gij moet het eenzaam laten

OVER DE EERBIED

Gij moet het eenzaam laten
het zaad dat ligt te slapen
en dat al kiem gaat maken.

Dit eerstelingsbewegen
van leven binnen leven
vermijdt het te genaken.

Laat het stil zijn in zijn waarde,
zaad in de donkere aarde;
zaad in de donkere aarde.

En het zal groen ontwaken.

Ida Gerhardt

Gedicht 1378: Gezegend de zon

GEZEGEND DE REGEN

Gezegend de zon
die de aarde verwarmt,
de knoppen laat uitbarsten
en wat groeit,
doet reiken naar het licht.

Gezegend de regen
die de aarde drenkt,
het zaad doet ontkiemen
en de wortels laat drinken.

Gezegend de wolken
voor hun schaduw,
de wind
voor ander weer,
de donker en de bliksem
voor een nieuw begin.

Gezegend de mensen
die met eerbied
de aarde bewerken,
opdat zij vrucht voortbrengt
voor al wie er op leeft.

Kees Posthumus

Gedicht 1379: Lege handen

HANDEN

Lege handen
gereed om te bidden
te ontvangen
te strelen.

Werkende handen
gereed om te vormen
te vullen
te zorgen

Dragende handen
gereed om te tillen
te koesteren
lief te hebben.

Haar handen
onze handen
gereed om ineens te slaan
en aan de gang te gaan.

Anny Matti

Gedicht 1380: Grijs hangt de nevel

GRIJS HANGT DE NEVEL

Grijs hangt de nevel
in het landschap
van mijn ziel.

Gelijk de ochtendmist
met grauwe sluier eerst
de kleurenpracht bedekt
van de komende dag.

De zon komt langzaam op
vaag breken contouren
en kleuren door.

Het zachte groen
met dauw bedekt
een schittering op het water
een torenspits.

Stil komt deze morgenpracht
en op mij wacht
een nieuwe dag

Daisy Smith

Gedicht 1381: Prachtig in hun vergankelijkheid

KLAPROZEN

prachtig
in hun vergankelijkheid
diep rood
fel en doordringend
in hun volle bloei

samen
een stukje leven leven
even vergankelijk
onderweg zijn
met
en aan elkaar
kunnen groeien

bloeien
kan alleen
in liefde -

Carla van Ammers

Gedicht 1382 Het heden en het verleden

Het heden en het verleden
Zijn misschien beide tegenwoordig in de toekomst,
En de toekomst besloten in het verleden.

Indien alle tijd eeuwig tegenwoordig is
Dan is alle tijd onverlosbaar.
Wat had kunnen zijn is een abstractie
En blijft een voortdurende mogelijkheid
enkel in een wereld van bespiegeling.
Wat had kunnen zijn en wat geweest is
Wijzen naar één einde, dat altijd tegenwoordig is.
Voetstappen weerklinken in het geheugen
Langs de gang die we niet betraden
Naar de deur die we nooit openden
Naar de rozentuin toe. Mijn woorden weerklinken
Zo, in uw geest.
Maar waartoe
Het stof op een schaal met rozenblaren te verstoren
Ik weet het niet.

Time present and time past
Are both perhaps present in time future,
And time future contained in time past.
If all time is unredeemable.
What might have been is an abstraction
Remaining a perpetual possibility
Only in a world of speculation.
What might have been and what has been
Point to one end, which is always present.
Footfalls echo in the memory
Down the passage which we did not take
Towards the door we never opened
Into the rose-garden. My words echo
Thus, in your mind.
But to what purpose
Disturbing the dust on a bowl of rose-leaves
I do not know.

T.S. Eliot

Uit: Four Quartets

Gedicht 1383: O rozen, droef en schoon

O, ROZEN, DROEF EN SCHOON

O rozen, droef en schoon,

Ik heb u uitgekozen
Voor al mijn koude doôn,
Rode en witte rozen.

Rozen om 't dode haar,
Rozen op arme' en borsten
Vallen met zacht gebaar,
Of zij niet vallen dorsten.

Rozen voor ieder, die
Met lachen of kussen of groeten
Of schone melodie
Mijn leven wou verzoeten.

Rozen voor mij slechts niet,
Voor mij geen bloemen die geuren,
Voor mij mijn eenzaam lied
En wat stil treuren.

Willem Kloos

Gedicht 1384: Straks zong ik trotse dingen

[DOODSLIEDJE] V

Straks zong ik trotse dingen
Van mensen-pracht en -gloed,
Nu kan ik niets meer zingen
Dan dat ik sterven moet.

O, éénmaal nog te wenen!
Als men gestorven is,

Willem Kloos

Gedicht 1385 Waar is dit jaar

Waar is dit jaar, ik ken het niet.
Gisteren heerst, in alle dagen.

Armando

Gedicht 1386 Dacht ik dat

Dacht ik dat
Het verstand de smalste weg,
De gladde toekomst in gevangenschap
was.

Hij wil het daglicht zien: de betekenis.

Dacht dat het verstand
De platte kant van de aandacht was,
Dat het zich zou verzetten tegen
Het getij of tegen de avondstemming

Armando

Gedicht 1387 't is vandaag nog zichtbaar

't is vandaag nog zichtbaar, morgen gaat de avond en is
alles loutering.
Wat maakt een jaar geboorten hoorbaar.
Zie, daar siddert al de akker, het gele achterland.

Armando

Gedicht 1388 Waarneembaar is wel de aarde

O de dood!

Waarneembaar is wel de aarde
en zintuiglijk proeft men haar mooi
met haar bomen en steden en vrouwen
en de zoute reuk van de zee.

Maar in de dood zullen vallen
gelijkelijk het hert en de vrouw
en de stadsklok die sober het uur wijst
en de schubbige vis van de zee.

Zelfs wie liefheeft kan zich niet redden:
hij kijkt in een donker oog
en past er wel voor iets te denken:
wie liefheeft heeft geen vast geloof.

Niet hopeloos en niets verwachtend,
siddert hij bloot als een ster
en ligt als een zwart kluitje aarde
op de rand van de kuil van de dood.

Hans Andreus

Gedicht 1389 De doden, zolang ze nog donker zijn (

De doden

De doden, zolang ze nog donker zijn
dansen wij hen op de hielen.
Geërgerd zien zij om,
maar niemand wil hun blikken ontmoeten.
Blind op hun beurt en afgunstig
kijken ze toe bij het korte feest,
voor ze verdergaan (àls ze gaan).

Maar worden de doden helder en licht,
ondragelijk mild is hun spot dan;
hun lachen rimpelt de ruimte –
en bevend staan
de gebouwen van de wereld die wij kennen
rondom ons en één tel begeeft ons ons hart,
voor het verderslaat, woedend en onrustig.

H. Andreus

Gedicht 1390 Dit is mijn droom

THUISKOMST

Dit is mijn droom - het kleine huis aan de rivier;
het rusteloze scheren van de zwaluw gaat er

langs dak en raam; de roodborst nestelt bij de vlier.
Een schip zeilt traag voorbij; de bel luidt over 't water.

En als ik nader waar de dijk zich buigt door 't land,
richt kort zich op die in de lage tuin gebogen
over de spade staat, - en met de vrije hand
weert zij het helle licht beschuttend van de ogen.

Hoe ken ik dit gebaar, hoe is het mij vertrouwd,
dit sterke opzien van wie daag'lijks naar de lucht en
het wiss'lend, open water turend, rustig oud
werd in dit dijkland en zijn ruime wolkenvluchten.

Er is een scherp herkennen van elkaar en
dan komt zij langs het smalle klinkerpad gelopen, -
maar keert nog terug en stoot de stroeve huisdeur open.
Dit ogenblik - wat tellen zóveel bitt're jaren?

Ida Gerhardt

Gedicht 1391 Met duizend fijne zaden

IN MEMORIAM

Met duizend fijne zaden
ving het te sneeuwen aan,
de ongerepte paden
ben ik alleen gegaan.

Roerloos ligt het volkomen
herschappen land om mij,-
die mij werd weggenomen
nu is hij zó nabij,

als nadert een ontmoeten
in deze sneeuwen laan,- ik zie het spoor der voeten
waar wij tezamen gaan.

Ida Gerhardt

Gedicht 1392 Schepen als zeilende bloemen

SCHEPEN

Floreas velis (Lucretius)

Schepen als zeilende bloemen
over de zilv'ren rivier,-
mag ik gezegend mij noemen,
't rijkste ontwaarde ik hier.

Statig hun langzaam verschijnen,
donker van zeil en van boeg;
in de besluiting der lijnen
trots en zich zelve genoeg.

Zeilen als zwellende blaad'ren a
an een ontplooiende kroon;
schaduwen dragend bij 't naad'ren,
donker, verrukkelijk schoon.

Zalig en overgegeven
volg ik hun komen en gaan,-
tot in het hart van het leven
raakt mij hun nadering aan.

Ida Gerhardt

Gedicht 1393 Zacht is de waterkant

Het andere land

Zacht is de waterkant
zacht is de groene weide;
maar zachter kleurt bet land
ginds aan de overzijde.

Het riet, de oeversrand
fluint'ren te allen tijde
beloften in het land
ginds aan de overzijde.

En staande hand in hand
wij zwijgend turen beiden

naar 't licht bewaasde land
ginds aan de overzijde.

Zo na ons hart verwant
zo ver van ons gescheiden;
het onbereikbaar land
ginds aan de overzijde.

Ida Gerhardt

Gedicht 1394: De kinderen der dooden gaan om te spelen

Rijnlandsch herftstlied

De kinderen der dooden gaan om te spelen
naar 't kerkhof toe:
Maarten, Geertrui, Hans en Henk.
Geen haan riep heden kraaienderkele
Koেকেlecoe!

De oude vrouwen
gaan den weg langs en rouwen;
en de ezeltjes, de goede, grauwe,
balken hiha en gaan aan de bloemen
der doodenkronen kauwen.

't Is Allerzielen, de dag der dooden.

De kinderen en de oude vrouwen
ontsteken kaarsen en flambouwen.
Over ieder kristelijk graf
hangen sluiers der oudjes ter aarde,
hangen wolken des hemels af
als waren het geitebaarden.

De lucht trilt van gebeden en brandende kaarsen.

Het kerkhof is een mooie tuin,
vol grijze wilgen en roosmarijn;
vaak komt men uw vrienden ten grave dragen.

Wat moet het op 't kerkhof u goed behagen,
gij beedlaars, gestorven met een stuk in uw kragen,

gij blinden, blind als de Fortuin,
gij kindjes in gebed door den dood geslagen.

Wat moet het op 't kerkhof u goed behagen,
gij burgemeesters, gij schippersras
en gij mijnheeren regentieraden,
ook gij, zigeuners zonder papier of pas,
't leven rot in uw balg zonder genade;
het kruis groeit tusschen uw voeten vast.

De Rijnwind huilt met al de huilende uilen mee
en blaast de kaarsen uit die de kinderen steeds weer ontsteken
en over de dooden komen
neerstrijken de blaren der boomen.
Soms spreken doode kindren met hun moeder samen.
Er zijn doode vrouwen soms die gaarne wederkwamen.

O 'k wil niet dat gij uit zult gaan,
de herfst is vol van afgesneden handen
neen, neen, dat zijn gevallen blaren,
't zijn de handen der dooden die lief u waren,
het zijn jouw afgesneden handen.

Zij hebben zooveel geweend, gezucht
met de dooden, hun kindren en de oude vrouwen,
onder de zonnelooze lucht
op 't kerkhof vol flambouwen.

Dan zijn wij in den wind die waaide weergekomen.

Voor onze voeten vielen van de boomen
kastanjes wier bolster

als 't gewonde hart der Madonna was,
waarvan men betwijfelt of haar huid
de kleur der herfstkastanjes had.

Guillaume Apollinaire

Vertaling Bert Decorte

Gedicht 1395: De kinderen der gestorvenen komen spelen

Rijnlied in de herfst

De kinderen der gestorvenen komen spelen
Op het kerkhofgras
Martin Gertrude Hans en Henri
Geen haan heeft vandaag aan kraaien gedaan
Kikiriki

De oude vrouwen
Schuiven en huilen huilen
De brave ezels de grauwe
Balken ia en beginnen te schransen
Van de kerkhofkransen

't Is de dag van de doden en al hun zielen
De kinderen en de oudjes knielen
En steken flakkerende kaarsen aan
Waar een katholiek in een graf is gedaan
De sluiers der oude
De wolken dik
Hebben de kleur van een geitensik

De lucht beeft zacht van vlammen en gebeden

Het kerkhof is een mooie tuin een plein
Vol met grijze zuilen en vol roosmarijn
Ge treft er uw oude vrienden aa
O wat ligt ge op dit kerkhof welgedaan
Gij bedelaars in bier verdrongen
Gij blinden ach zo moest het zijn
En gij kinderen onder het bidden gestorven

O wat ligt ge op dit kerkhof welgekozen
Gij burgemeesters en gij matrozen
Gij advocaten van de stad
Ook gij zigeuners zonder namen
Het leven gaf u zorgen zat
Het kruis moet ons vaak beschamen

De koelte van de Rijn komt zoeken naar de uilen
En dooft de kaarsen die de kinderen weer ontsteken
En de blaren de dode
Laten de doden schuilen

Soms praten dode kinderen met hun moeder

Soms willen doden de weg terug weer zoeken

Ik wilde niet dat gij mij achterliet
De herfst is vol van afgehakte handen
Neen neen het zijn de blaren de dode
Het zijn de handen der lieve doden
Het zijn uw eigen handen

Wij hebben te veel gehuild vandaag
Met de doden hun kinderen de oude vrouwen
Onder de hemel grauw en laag
Op het kerkhof vol van flambouwen

Nu keren wij terug in de wind de wind

Kastanjes vallen voor onze voeten
De bolsters scheuren
Als het treurende hart der Lieve Vrouw
Wellicht heeft ook haar huid de kleuren
Van kastanjes in het najaar

Guillaume Apollinaire

Vertaling Gabriël Smit

Gedicht 1396 In deze duistere kamers

In deze duistere kamers, waar ik
Drukkende dagen doorbreng, loop ik aldoor rond
Zoekend naar de ramen. – Wanneer er maar
Één raam zal opengaan, zal dat een troost zijn. –
Maar de ramen zijn er niet, of ik kan ze
niet vinden. En beter misschien dat ik ze niet vind.
Misschien zal het licht een nieuwe kwelling zijn.
Wie weet wat voor ongekende dingen het zal tonen.

K.P. Kavafis

Gedicht 1397 De dagen van de toekomst

Kaarsen

De dagen van de toekomst staan voor onze ogen
Als een rij van brandende kaarsen –
Gouden, warme en levendige kaarsen.

De voorbije dagen blijven achter staan,
Een droevige rij van gedoofde kaarsen;
Die het dichtste bij staan walmen nog,
Koude kaarsen, gesmolten en gekromd.

Ik wil ze niet zien, hun aanblik bedroeft me,
En het maakt me bedroefd aan hun vroegere licht te denken.
Vóór me kijk ik naar mijn brandende kaarsen.

Ik wil me niet wenden, om niet met huivering te zien
Hoe snel deze donkere lijn zich verlengt,
Hoe snel de gedoofde kaarsen vermeerderen.

K.P. Kavafis

Gedicht 1398 Zonder voorzorg

Muren

Zonder voorzorg, zonder medelijden, zonder schaamte
Bouwden ze rondom mij grote hoge muren.

En nu zit ik hier en ben in wanhoop.
Aan niets anders denk ik: dit lot verteert mijn geest;

Want veel dingen had ik buiten nog te doen.
O, toen ze de muren bouwden, hoe kon ik er niet op letten.

Maar ik hoorde nooit rumoer van metselaars of geluid.
Onmerkbaar sloten ze mij uit de wereld buiten.

K.P. Kavafis

Gedicht 1399: ik geloof dat het praktischer is

IK GELOOF

ik geloof
dat het praktischer is
dat Wij Jij en Ik
weer slechts Eén zijn.
Dan zullen we hopelijk
geen superapen worden
die het goddelijk licht opvreten.
Dus weg met de progressieve superapen.
Ik stip hier een lied aan
dat ik al vaak heb gezongen:
Wie ben Ik wie ben Jij wie is Hij?

Hans Arp

uit: 'Logbuch eines Traumkapitäns', 1965

vertaling Ria van Henge

Gedicht 1400: aan het gekkenhuis aarde

EEUWIGE DROOMBLOEMEN

Juni 1966

aan het gekkenhuis aarde
wil een arme man ontkomen.
hij kan geen uitweg zien
heeft honger bovendien.
ja hij bezit helemaal niets
niets zichtbaars of onzichtbaars.

hij was er wel in geslaagd
via de achterdeur
van de zielsverhuizing
in de gedaante
van een kameel te kruipen.
maar nu lieten ze hem niet
via het oog van de naald
het hemelrijk binnen.

zijn laatste korreltje
viel onder de tafel.
zijn laatste stipje
viel onder de tafel
in de bodemloosheid
bij de zwarte roos.

hij huilt bij een voltooid ovaal
op het verschoten behang

hij blijft
maar dromen
van de aarde
dat apocalyptische
bloeiende
tuintje

vandaar af kan hij
goed alle wegen zien
die hij op zijn levensweg
had moeten nemen

in plaats van een hoofd
wenst hij
een ster.
in plaats van het hoofd
wenst hij
een boeket
van sterren.

dwazen
en
doden
blijven altijd

jong
zoals de

eeuwige
droombloemen

Hans Arp

Vertaling Ria van Hengel

Gedicht 1401: Ik sluit mijn ogen en de zwarte nacht

Ik sluit mijn ogen en de zwarte nacht
is opgehouden nacht te zijn, een teken
hoezeer de lichtjes die zij kwam ontsteken
de grond zijn van 't geluk dat juicht en lacht;

nachtelijk raadsel dat met zulke kracht
zijn zegels voor mijn ogen weet te breken
nu uit het diepst ravijn zijn wonderbleke
getintel opflitst dat de dood minacht.

Ik sluit mijn ogen. En steeds blijft gegeven:
een wereld, oogverblindend in haar luister,
waaruit een zee van ruis is weggevloeid.

Het donker staft de waarheid van mijn leven,
de bliksem is te meer van mij in 't duister:
zie hoe bij nacht zowaar een roos opbloeit.

Jorge Guill n

Gedicht 1402: De zee: hoe is de zee zo geworden?

De zee: hoe is de zee zo geworden?
Jaren heb ik verdaan in de bergen:
de glimwormen verblindden me.
Nu wacht ik op dit strand
op de aankomst van een mens,
een overblijfsel, een vlot.

Kan de zee dan gewond raken?
Ooit doorkliefde haar een dolfijn
en een andere keer
de punt van de vleugel van een meeuw.

toch waren de golven zacht
waarin ik sprong en zwom als kind
en ook nog toen ik een jonge man was
terwijl ik figuren zocht in de kiezelstenen,
speurend naar patronen,
sprak de Oude Man van de Zee tot me:
Ik ben je land:
misschien ben ik niemand
maar ik kan worden wat je wilt.

Giorgos Seferis

Gedicht 1403: Van ver toch zo nabij en blank

Sonnet

Van ver toch zo nabij en blank en bovenal
zo allerliefst jezelf, Mary, 'k moet denken aan
een zoete balsem die, vanuit het niets ontstaan,
vervluchtigt op een vaas van tijdgerookt kristal.

Weet je, sinds jaar en dag, ach! zoveel langer al,
houdt je stralende lach een zelfde zomer aan
voor de zeldzame roos die steeds in bloei blijft staan
en wortelt in wat was en in wat komen zal.

Soms leg ik in de nacht mijn zoekend hart te luister
naar d'allerzoetste naam, tot het in zacht gefluister
in opperste ontroering tenslotte 'zuster' hoort.

Maar, dierbaarste kleinood, mijn lieve kindje teer,
hoe anders is de tederheid die ik van jou leer,
zo stilletjes door één kus in je haar verwoord.

Stéphanie Mallarmé

Gedicht 1404: Sinds ik de schoonheid ken die niet kan sterven

De kwellendheid der idee

Sinds ik de schoonheid ken die niet kan sterven
ben ik bedroefd. Zoals men, van de hoogste
berg uitziend over land en zee beneden,
alles, hoe groot ook, zij het schip of toren

slinken, wegzinken ziet in 't zind'rend licht,
zag ik de wereld en wat in haar is
ineens ontkleurd, net als de wolk die, falend,
over zee wegijlt bij zonsondergang.

De zuiv're idee vergeefs in vormen zoekend
stoot ik in schemerlicht op harde stof
en tref gebrekkigheid in al wat is.

Tot dichter werd ik zo gedoopt en, tussen
onvolledige vormen neergezet,
werd ik met bleek gelaat voor altijd droef.

Antero de Quental

Gedicht 1405: Steeds dierbaar was mij deze stille heuvel

De oneindigheid

Steeds dierbaar was mij deze stille heuvel
en deze haag die voor een groot gedeelte
het uitzicht op het weids verschieft belet.
Ik zit te kijken en schep eindeloze
verten daarachter en voor mensen niet te
vatten stiltes en peilloos diepe rust
in mijn verbeelding; bijna slaat de schrik me
om het hart. En begint de wind te ruisen
door deze takken, weeg ik het contrast
tussen zijn stem en die immense stilte.
Ik voel mij aan de eeuwigheid herinnerd,
de reeks dode seizoenen, aan wat nu
leeft en de klank daarvan. En zo, in deze
onmetelijkheid, verdrinken mijn gedachten:
en zoet is het vergaan in deze zee.

Giacomo Leopardi

Gedicht 1406: Mei met zijn lichte werking

XV

Mei met zijn lichte werking
Wekt vaten, voeten, oog;
Wie eenzaam is of droef
Begint weer op te leven,
De zwaan-verrukkende rivier
Lokt zorgeloze picknicks,
Het levend wit en rood.

In hun beschutting afgedekt
De doden liggen ver; maar wij
Zijn losgebroken uit de vage
Wouden waar kinderen samenkomen
En engel-vampiers fladderen wit;
Wij staan met duistre ogen,
De gevaarlijke appel gepakt.

Ons wacht de echte wereld,
Dierlijke driften van de jeugd,
Het alom heersend doodsverlangen,
Bevredigden, gekwelden;
De meester stervend in de ring
Van zijn bewonderaars;
Onrecht regeert de aarde.

En liefde die beroering brengt
Bij schildpad en bij ree, en blond
Tezaam met donker legt
Stuwt sneller voort ons bloed;
in het licht van kwaad en goed
Hoe ontoereikend is
Het lieve woord, de blik.

W.H. Auden

Gedicht 1407: Goud achter takken

September

Goud achter takken,
avondstilte,
als was ik alleen
met de merelkreet.
Maar alles is er,
de hagedis in de wal
waakzaam spiedend
vanuit zijn spleet.

Uit het water rijst
van de kwal als een levende
bel de beweging
en stijgt door mij heen.
Het vosje, dat rustig
wil overwinteren
vouwt op de balk
zwart zich ineen.

Net viel een appel,
hij strijkt heel even
de levenslijn glad
in mijn hand, blozend rond.
O koelzoete smaak,
alles is er
en tijdeloos stroomt het
mij door de mond.

Dit zo zeldzame
evenwichtsuur
in ongezocht
het geduld gegeven.
Goud zweeft de hemel
boven de tuin,
door de zonsondergang
opgeheven.

Zie, de vier winden -
in verre bomen
zijn zij verzameld
ten langen leste,
daar waar de zon daalt

rusten zij uit,
als grote vogels
in hoge nesten.

Thorkild Brjornvig

Gedicht 1408: Op vlakten wervelt wind op velden

Finland

Op vlakten wervelt wind op velden waait stof en as
waarom toch mijn hart ben jij verkozen te zien
bomen hangen leeg tegen hemel leeg tegen aarde
mijn gezicht voelt de aarde en er zijn geen sterren in de duisternis
hier in de toestand van haar lichaam
bomen hangen leeg tegen hemel leeg tegen aarde
meedogenloze tijd Gods schrikbarend in haar lichaam
de wolken de regen de duisternis gaan door de dag
naar de nacht en de dageraad is voorbij

Paavo Haavikko

Gedicht 1409: Ieder kent de vraag: is dat het leven?

Dat is maar eenmaal zo

Ieder kent de vraag: is dat het leven?
Ieder denkt wel eens: is dit het wezen?
Je wordt wakker en het is voorbij.
Niets doorleefd, van alles doorgelezen,
zie je, dat ben jij.

En je denkt misschien: ik ga ten onder,
bodemloos, verschrikkelijk -:
eentje van de grauwe mierenmassa,
door wat lapwerk nog een beetje bonter,
zie je, dat ben ik.

Dat komt zo ineens, terwijl je wandelt,
speling in verdichting, barst het ei,
vonken er van hoed tot schoen signalen;

die bewuste slinger uit de juiste richting,
dat een tikje abnormale,
wat maar eenmaal is, waaraan je niets verandert
zie je, dat ben jij.

Peter Ruhmkorf

Gedicht 1410: Er zijn tafels waarvan we nooit opbreken

Een avond op parkvâgen 10

Er zijn tafels waarvan we nooit opbreken
waarvan het leven niet opbreekt
zonder een stukje brood over te laten.

Er valt licht, van gesprekken
op een paar woorden in andere gesprekken,
terwijl ik afruim voor een uitzicht,
orde schep onder de ogenblikken.

Zo veel waard is toch
hetwelk ons insecten onderling geschiedt,
wat ingesproken wordt, wordt uitgesproken,
speelt mee in drinken en handelingen.

Een herinnering. Van jou of mij?
Aan gisteren of vandaag?
Een vluchtig bezoek misschien
zoals wanneer een vogel onze koude vensterruit beroert
in de late nawinter.

Een tafel met eten, drinken
en kaarslicht.
Daarbuiten die nacht waarin ook de voetstappen
van onze herinneringen verloren gaan.

Een avond onder licht
omringd door lachen, schaduwen, gesprekken
die nooit opbreken.
Zijn ze niet springlevend,
is het brood dat ze ons aanreiken niet vers?

Karl Vennberg

ged1411: Als een rivier zal zij zijn

Als een rivier

Als een rivier zal zij zijn -
mijn kleine stem in jou
die nu zachtjes haar weg zoekt als een
stroompje tussen zwerfkeien

helder zal het branden -
het licht dat zo sterk en zo lang
gloeit, vervolgens wild
flikkert, onzeker flakkert.

Nu zijn jullie clowns, maar straks zullen jullie
dansers zijn bij mijn troon. Zie je het niet:
als alle angsten eenmaal voorbij zijn
zullen jullie gehuld gaan in glorie.

Zolang het nog kan: wees dwaas, onhandig,
struikel, val.
Alles zal wel zijn,
en niet 'heel' zijn hoort bij het op reis zijn.

Laat me je hart horen zingen
wees mijn clown
en als een rivier zal zij zijn -
mijn kleine waarheid in jou.

Jill Harris

Gedicht 1412: Mocht er ooit iets met me gebeuren

Het lieve leven

Mocht er ooit iets met me gebeuren,
leef dan door, want het lieve leven
is je voor het leven gegeven:
daarna komt de tijd om te treuren.

Na mij komt er altijd een ander,
want jij bent voor samen geboren.
Er gaat zonder mij niets verloren,
omdat er toch weinig verandert.

Het enige is dat ik weg ben,
maar dan voor een langere tijd:
zo is het nu eenmaal geregeld.

De ander, die ik nog niet ken,
ben ik ook, want je raakt me niet kwijt:
ik blijf in je leven weerspiegeld.

Nico Scheepmaker

Gedicht 1413: Ich weiß, daß ich bald sterben muß

Ich weiß
(1943)

Ich weiß, daß ich bald sterben muß
Es leuchten doch alle Bäume
Nach langersehntem Julikuß -

Fahl werden meine Träume -
Nie dichtete ich einen trüberen Schluß
In den Büchern meiner Reime.

Eine Blume brichst du mir zum Gruß -
Ich liebte sie schon im Keime.
Doch ich weiß, daß ich bald sterben muß.

Mein Odem schwebt über Gottes Fluß -
Ich setze leise meinen Fuß
Auf den Pfad zum ewigen Heime.

Else Lasker-Schüler

Gedicht 1414: When to the sessions of sweet silent thought

Sonnet XXX

When to the sessions of sweet silent thought
I summon up remembrance of things past,
I sigh the lack of many a thing I sought,
And with old woes new wail my dear time's waste:
Then can I drown an eye, unused to flow
For precious friends hid in death's dateless night,
And weep afresh love's long since cancell'd woe,
And moan the expense of many a vanish'd sight:
Then can I grieve at grievances foregone,
And heavily from woe to woe tell o'er
The sad account of fore-bemoaned moan,
Which I new pay as if not paid before.
But if the while I think in thee, dear friend,
All losses are restored and sorrows end.

William Shakespeare

XXX. Sonett

Wenn ich in schweigender Gedanken Rat
Erinnerung des Vergangnen traulich lade,
Beseufzend was entflohn mir nie mehr naht,
Neu klagend alte Weh'n versunkner Lebenspfade:
Dann netz' ich wohl versiechte Augenlider
Um teure Freund' in Todesnacht gehüllt;
Es weinen, längst erstickt, der Liebe Schmerzen wieder,
Der Gram um manch dahingeschwunden Bild.
Dann kann ich leiden um vergangnes Leid,
Die trübe Summe vorbeklagter Klagen
Von Weh zu Weh ziehn mit Betrübtheit,
Sie zahlend wie noch niemals abgetragen.
Doch, teurer Freund! gedenk' ich dein dabei,
Ersetzt ist alles, und ich atme frei.

Gedicht 1415: Erstorben wirst du liegen

Lied (ca. 600 v. Christus)

Erstorben wirst du liegen
Und niemand wird dein denken,
Niemand zu allen Zeiten:
Denn nie hast du die Rosen

Pieriens berührt.
Unscheinbar wirst du müssen
In Todes Wohnung gehen,
Und niemand wird dich ansehen
Im Heer der dunkeln Schatten.

Sappho von Mytilene

(übertragen von Johann Gottfried Herder)

Gedicht 1416: Elle était belle, si la Nuit

Sur une morte

Elle était belle, si la Nuit
Qui dort dans la sombre chapelle
Où Michel-Ange a fait son lit,
Immobile, peut être belle.

Elle était bonne, s'il suffit
Qu'en passant la main s'ouvre et donne,
Sans que Dieu n'ait rien vu, rien dit,
Si l'or sans pitié fait l'aumône.

Elle pensait, si le vain bruit
D'une voix douce et cadencée,
Comme le ruisseau qui gémit.
Peut faire croire à la pensée.

Elle priait, si deux beaux yeux,
Tantôt s'attachant à la terre,
Tantôt se levant vers les cieux,
Peuvent s'appeler la prière.

Elle aurait souri, si la fleur
Qui ne s'est point épanouie

Alfred de Musset

Auf eine Todte

Ja, sie war schön, wenn man die Nacht
Schön nennen kann in der Kapelle,

Zu deren kalter Marmorpracht
Nie dringen kann des Tages Helle,

Ja, sie war gut, wenn es genügt,
Almosen im Vorübereilen,
Wie es der Zufall eben fügt,
Und ohne Mitleid auszutheilen.

Sie dachte, - wenn wir bei dem Schall,
Der einer weichen Stimm entquollen
Eintönig wie des Bächleins Fall,
Schon an Gedanken glauben sollen.

Sie betete, wenn Beten heißt:
Daß sich zwei schöne Augensterne
Bald niedersenken wie verwaist,
Bald heben zu der Himmelsferne.

Gelächelt hätte sie - wenn Duft
Aus Blumen, die sich nie erschlossen,

Nachdichtung: Otto Baisch

Gedicht 1417: Einsam das Grab

Abschied vom Grabe des Fang Guan

Einsam das Grab, an dem das Pferd gezügelt
in fremdem Land: denn wieder heißt es scheiden.
Von frischen Tränen bleibt kein Fleck verschont,
im niedern Himmel Wolkenfetzen treiben.

Der einst mit einem Xie An Schach gespielt,
bringt einem Xu Jun das begehrte Schwert:
allein er sieht des Haines Blüten fallen,
Pirole er zum Abschied zwitschern hört.

Du Fu

Gedicht 1418: Wie wird nun alles so stille wieder!

Im Alter

Wie wird nun alles so stille wieder!
So war mirs oft in der Kinderzeit,
Die Bäche gehen rauschend nieder
Durch die dämmende Einsamkeit,
Kaum noch hört man einen Hirten singen,
Aus allen Dörfern, Schluchten weit
Die Abendglocken herüberklingen,
Versunken nun mit Lust und Leid
Die Täler, die noch einmal blitzen,
Nur hinter dem stillen Walde weit
Noch Abendröte an den Bergesspitzen
Wie Morgenrot der Ewigkeit.

Joseph v. Eichendorff

Gedicht 1419: Schließe mir die Augen beide

Schließe mir die Augen beide
Mit den lieben Händen zu!
Geht doch alles, was ich leide,
Unter deiner Hand zur Ruh.
Und wie leise sich der Schmerz
Well um Welle schlafen leget,
Wie der letzte Schlag sich reget,
Füllest du mein ganzes Herz.

Theodor Storm

Gedicht 1420: Hast uns Stulln jeschnitten

Mutterns Hände

un Kaffe jekocht
un de Töppe rübajeschohm -
un jewischt und jenäht
un jemacht und jedreht...
alles mit deine Hände.

Hast de Milch zujedeckt,

uns Bonbongs zujesteckt
un Zeitungen ausjetrag'n -
hast die Hemden jezählt
und Kartoffeln jeschält...
alles mit deine Hände.

Hast uns manches Mal
bei jroßen Schkandal
auch'n Katzenkopp jegeben.
Hast uns hochjebracht.
Wir wahn Stricker acht
sechse sind noch am Leben...
alles mit deine Hände.

Heiß warn se un kalt
Nu sind se alt
nu bist du bald am Ende.
Da stehn wa nu hier,
und denn komm wir bei dir
und streicheln deine Hände.

Kurt Tucholsky

Gedicht 1421: Wie dunkel sind deine Schläfen

Letzte Wache

Wie dunkel sind deine Schläfen
Und deine Hände so schwer,
Bist du schon weit von dannen
Und hörst mich nicht mehr?

Unter dem flackernden Lichte
Bist du so traurig und alt,
Und deine Lippen sind grausam
In ewiger Starre gekrallt.

Morgen schon ist hier das Schweigen,
Und vielleicht in der Luft
Noch das Rascheln der Kränze
Und ein verwesender Duft.

Aber die Nächte werden

Leerer nun, Jahr um Jahr,
Hier, wo dein Haupt lag und leise
Immer dein Atem war.

Georg Heym

Gedicht 1422: Ich kann es nicht vergessen

XXXVII.

(Buch der Lieder)

Ich kann es nicht vergessen,
Geliebtes, holdes Weib,
Daß ich dich einst besessen,
Die Seele und den Leib.

Den Leib möchte ich noch haben,
Den Leib so zart und jung;
Die Seele könnt ihr begraben,
Hab' selber Seele genug.

Ich will meine Seele zerschneiden,
Und hauchen die Hälfte dir ein,
Und will dich umschlingen, wir müssen
Ganz Leib und Seele seyn.

Heinrich Heine

Gedicht 1423: Wie kann ich die Tote

WIE KANN ich die Tote, die Frau nun noch loben?
Sie steht dort in Fremdheit, ist Macht ...
Ins Grab, in ein warmes, gewaltsam gezogen
Von seltener Liebe und Kraft.

Gerundete Brauen, beharrlich: zwei Schwalben -
Die flogen vom Sarg her zu mir:
Zu lang schon hätt man sie dort oben gehalten
Im kalten Stockholmer Quartier.

Die Geige der Väter: der Stolz deiner Sippe –
Ihr Hals gab sein Schönsein dir hin,
Du öffnestest lachend die zierlichen Lippen,
Italisches, russisches Kind.

Dein lastendes Bild will ich immer bewahren,
Du Bärenkind, Wildling, Mignon -
Doch Mühlen im Schnee werden Winter erfahren,
Vereist ist dein Horn, Postillion.

Ossip Mandelstam

(Übertragung: Ralph Dutli)

Gedicht 1424: Name, Vorname Klammer auf

In den Büchern sterben

Name, Vorname
Klammer auf
Das Geburtsjahr, Strich, das Todesjahr, aus
Klammer zu.

Nun ist er in den Büchern ein Name, ein Vorname
In Klammern sein Geburts- und Todesjahr.

Gegen Ende der Seite oder etwas weiter unten
Seine Werke, Erscheinungsjahre
Eine kurze, lange Liste.
Wie Vögel im Todeskampf die Buchtitel in euren Händen.

Der Strich zwischen den beiden Klammern
Er bedeutet alles
Seine Hoffnung, seine Angst, seine Tränen, seine Freude
Er bedeutet alles.

Nun ist er in den Büchern
Gefangen durch einen Strich;
Lebt er noch: er kann sich nicht wehren,
Sie können ihn töten.

Çet Necatigil

(Übertragung: Yüksel Pazarka)

Gedicht 1425: All die Gedankenlosen, die nicht sorgen

Des Todes Boten
(ca. 750 n.. Chr.)

All die Gedankenlosen, die nicht sorgen,
Zu welcher Zeit des Todes Boten kommen,
Müssen in niederer Verkörperung
Lange die Qual der Leiden fühlen.
Die jedoch gut und heilig sind,
Betragen sich nicht gedankenlos,
Wenn des Todes Boten erscheinen,
Beachten, was die Hohe Lehre sagt,
und sehn, erschreckt, in der Verhaftung
Die ew'ge Quelle von Geburt und Tod,
Befrein sich selbst von diesem Hang
Und tilgen so Geburt und Tod.
Sicher und glücklich ruhen sie.
Entlassen aus der flutenden Schau,
Entbunden aller Sünd' und Furcht;
sie sind nun alles Elends bloß.

Tibetanisches Totenbuch

Gedicht 1426: Gering ist der Menschen Macht

Vergeblich
(ca. 500 v. Chr.)

Gering ist der Menschen Macht, erfolglos ihr Streben, in
Knappem Dasein Mühsal um Mühsal,
Und unentrinnbar hängt gleichmäßig über ihnen der Tod.
Denn davon erhalten ihr Teil ebenso die Guten
Wie wer schlecht ist.
Es gibt kein Unglück
Das nicht zu erwarten wäre bei Menschen, in kurzer Frist
Stößt Gott alles um.
Denn alles versinkt in dem einen grauenvollen Wirbelschlund,
Die großen Manneswerte und der Reichtum.

Denn auch sie vermochten es nicht, die früher einmal gewesen sind,
Halbgötter gezeugt von Herrengöttern,
Ein mühefreies, verfallfreies, gefahrfreies Leben
Zum Ziel des Greisentums zu bringen.

Simonides von Keos

(übertragen von Hermann Fränkel)

Gedicht 1427: Die Nacht ist der Tod des Tages

Ode an die Wiedererstandenen

Die Nacht ist der Tod des Tages,
Die Berge sind der Tod der ältesten Vögel.

Jene Witwen, die sich still beklagend zum Gebet waschen,
Sind der Tod ihrer seligen Gatten.

Geliebt werdet ihr hellblau, jeden Sommer,
Die Ähre ist der Tod des Weizens.
Ihr begreift nicht wie, ihr seht nicht: auf der Sonne
Ist Dienstag der Tod von Montag.

Eisig kalte, eisig dunkle
Einsamkeit ist der Tod jener schönen Helle.

Leben, Leben, dreißig Jahre, fünfzig Jahre, achtzig Jahre
Sind deinetwegen der Tod der Liebe.

Fazil Hüsnü Daglarca

(Übertragung: Yüksel Pazarkaya)

Gedicht 1428: Wo wird es bleiben

Was dann?
(ca. 1930)

Wo wird es bleiben,
Was mit dem letzten Hauch entweicht?

Wie Winde werden wir treiben -
Vielleicht!

Werden wir reinigend wehen?
Und kennen jedes Menschen Gesicht.
Und jeder darf durch uns gehen,
Erkennt aber uns nicht.

Wir werden drohen und mahnen
Als Sturm
Und lenken die Wetterfahne
Auf jedem Turm.

Ach, sehen wir die dann wieder,
Die vor uns gestorben sind?
Wir, dann ungreifbarer Wind?
Richten wir auf und nieder
Die andern, die nach uns leben?

Wie weit wohl Gottes Gnade reicht.
Uns alles zu vergeben?
Vielleicht? Vielleicht!

Joachim Ringelnatz

Gedicht 1429: Tired with all these, for restful death I cry,

SONNET LXVI

Tired with all these, for restful death I cry,
As, to behold desert a beggar born,
And needy nothing trimm'd in jollity,
And purest faith unhappily forsworn,
And gilded honour shamefully misplaced,
And maiden virtue rudely strumpeted,
And right perfection wrongfully disgraced,
And strength by limping sway disabled,
And art made tongue-tied by authority,
And folly, doctor-like, controlling skill,
And simple truth miscall'd simplicity,
And captive good attending captain ill:
Tired with all these, from these would I be gone,
Save that, to die, I leave my love alone.

William Shakespeare

LXVI. SONETT

Müde von alle diesem wünsch' ich Tod:
Verdienst zum Bettler sehn geboren werden,
Und hohle Dürftigkeit in Grün und Rot,
Und wie sich reinste Treu entfärbt auf Erden,
Und goldnen Ehrenschnuck auf Knechteshaupt,
Und jungfräuliche Tugend frech geschändet,
Und Hoheit ihres Herrschertums beraubt,
Und Kraft an lahmes Regiment verschwendet,
Und Kunst im Zungenbande der Gewalt,
Und Schulenunsinn, der Vernunft entgeistert,
Und schlichte Wahrheit, die man Einfalt schalt,
Und wie vom Bösen Gutes wird gemeistert:
Müde von alle dem, wär Tod mir süß;
Nur, daß ich sterbend den Geliebten ließ!

Gedicht 1430: Was sind wir Menschen doch

Menschliches Elende

Was sind wir Menschen doch! Ein Wohnhaus grimmer Schmerzen,
Ein Ball des falschen Glücks, ein Irrlicht dieser Zeit,
Ein Schauplatz herber Angst, besetzt mit scharfem Leid,
Ein bald verschmelzter Schnee und abgebrannte Kerzen.
Dies Leben fleucht davon wie ein Geschwätz und Scherzen.
Die vor uns abgelegt des schwachen Leibes Kleid
Und in das Totenbuch der großen Sterblichkeit
Längst eingeschrieben sind, sind uns aus Sinn und Herzen.

Gleich wie ein eitel Traum leicht aus der Acht hinfällt
Und wie ein Strom verscheußt, den keine Macht aufhält,
So muß auch unser Nam, Lob, Ehr und Ruhm verschwinden.

Was itzund Atem holt, muß mit der Luft entfliehn,
Was nach uns kommen wird, wird uns ins Grab nachziehn.
Was sag ich? Wir vergehn wie Rauch vor starken Winden.

Andreas Gryphiu

Gedicht 1431: Chanson d'automne

Les sanglots longs
Des violons
De l'automne
Blessent mon coeur
D' une langueur
Monotone.

Tout suffocant
Et blême, quand
Sonne l' heure,
Je me souviens
Des jours anciens
Et je pleure;

Et je m'en vais
Au vent mauvais
Qui m' emporte
Deçà, delà,
Pareil à la
Feuille morte.

Paul Verlaine

Herbstlied

Seufzer gleiten
Die saiten
Des herbsts entlang
Treffen mein herz
Mit einem schmerz
Dumpf und bang.

Beim glockenschlag
Denk ich zag
und voll peinen
An die zeit
Die nun schon weit
Und muss weinen.

Im bösen winde
Geh ich und finde
Keine statt...

Treibe fort
Bald da bald dort –
Ein welches blatt.

Übertragung: Stefan George

Gedicht 1432: Kaleidoskop

wer Gott ahnet, ist hoch zu halten,
Denn er wird nie im Schlechten walten.

Der Mensch erfährt, er sei auch, wer er mag,
Ein letztes Glück und einen letzten Tag.

Nichts vom Vergänglichen,
Wie's auch geschah
Uns zu verewigen
Sind wir ja da.

Johann Wolfgang von Goethe

Gedicht 1433: Inschrift auf einem nicht abgeholten Grabstein

(ca. 1927)

Wandrer, wenn du vorbeikommst
Wisse:
Ich war glücklich
Meine Unternehmungen waren fruchtbar
Meine Freunde treu
Meine Gedanken angenehm
Was ich tat, war besonnen
Am Ende habe ich nicht widerrufen
Wegen einer Kleinigkeit
Habe ich nie mein Urteil geändert.

Da ich noch nicht tot bin
Wage ich nichts zu sagen als:

Mein Leben war schwer, aber
Ich klage nicht

Auch habe ich etwas aufzuweisen
Was mein Leben rentiert hat
Sorge dich nicht um mich, ich selber
Verachte die Unglücklichen
Aber schon, als ich schrieb
Was du hier liest
Gab es nichts mehr, was mich noch treffen konnte.

Bertold Brecht

Gedicht 1434: Lebenslauf

Größers wolltest auch du, aber die Liebe zwingt
All uns nieder, das Leid beuget gewaltiger,
Doch es kehret umsonst nicht
Unser Bogen, woher er kommt.

Aufwärts oder hinab! Herrschet in heilger Nacht,
Wo die stumme Natur werdende Tage sinnt,
Herrscht im schiefesten Orkus
Nicht ein Grades, ein Recht noch auch?

Dies erfuhr ich. Denn nie, sterblichen Meistern gleich,
Habt ihr Himmlischen, ihr Alleserhaltenden,
Daß ich wüßte, mit Vorsicht
Mich des ebenen Pfads geführt.

Alles prüfe der Mensch, sagen die Himmlischen,
Daß er, kräftig genährt, danken für Alles lern
Und verstehe die Freiheit
Aufzubrechen, wohin er will.

Friedrich Hölderlin

Gedicht 1435: As fast as thou shalt wane

Sonnet XI

As fast as thou shalt wane, so fast thou grow'st
In one of thine, from that which thou departest;
And that fresh blood which youngly thou bestow'st

Thou mayst call thine when thou from youth convertest.
Herein lives wisdom, beauty and increase;
Without this, folly, age and cold decay:
If all were minded so, the times should cease
And threescore year would make the world away.
Let those whom Nature hath not made for store,
Harsh, featureless and rude, barrenly perish:
Look, whom she best endow'd she gave the more;
Which bounteous gift thou shouldst in bounty cherish:
She carved thee for her seal, and meant thereby
Thou shouldst print more, not let that copy die.

William Shakespeare

XI. SONETTE

So schnell du abblühst, sprossest du heran
Aus dem, was dir entging, in deinen Zweigen,
Und was du jugendlich an Blut vertan,
Das nennst du, wenn die Jugend schwand, dein eigen.
Hierin lebt Weisheit, Schönheit, Nachwuchs fort;
Sonst, Torheit, Alter, eisiges Gerinnen.
Dächt' alles so, die Zeit wär längst verdorrt,
In sechzig Jahren diese Welt von hinnen.
Laß sterben unfruchtbar, die anmutleer,
Rauh von Natur und wüst nicht zur Vermehrung taugen;
Sieh ihre Bestbegabten; dir ward mehr;
So reiche Gabe sollst du reichlich brauchen!
Natur schnitt ihren Stempel dich, und sprach:
Laß ihn nicht untergehen, präg' ihn nach.

Gedicht 1436: Ein alter Mann geht vorüber

Ich war einmal ein Kind. Genau wie ihr.
Ich war ein Mann. Und jetzt bin ich ein Greis.
Die Zeit verging. Ich bin noch immer hier
Und möchte gern vergessen, was ich weiß.
Ich war ein Kind. Ein Mann. Nun bin ich mürbe.
Wer lange lebt, hat eines Tags genug.
Ich hätte nichts dagegen, wenn ich stürbe.
Ich bin so müde. Andre nennen's klug.

Ach, ich sah manches Stück im Welttheater.

Ich war einmal ein Kind, wie ihr es seid.
Ich war einmal ein Mann. Ein Freund. Ein Vater.
Und meistens war es schade um die Zeit...
Ich könnte euch verschiedenes erzählen,
Was nicht in euren Lesebüchern steht.
Geschichten, welche im Geschichtsbuch fehlen,
Sind immer die, um die sich alles dreht.
Wir hatten Krieg. Wir sahen, wie er war.
Wir litten Not und sah'n, wie sie entstand.
Die großen Lügen wurden offenbar.
Ich hab' ein paar der Lügner gut gekannt.
Ja, ich sah manches Stück im Welttheater.
Ums Eintrittsgeld tut's mir noch heute leid.
Ich war ein Kind. Ein Mann. Ein Freund. Ein Vater.
Und meistens war es schade um die Zeit...

Wir hofften. Doch die Hoffnung war vermessen.
Und die Vernunft blieb wie ein Stern entfernt.
Die nach uns kamen, hatten schnell vergessen.
Die nach uns kamen, hatten nichts gelernt.
Sie hatten Krieg. Sie sahen, wie er war.
Sie litten Not und sah'n, wie sie entstand.
Die großen Lügen wurden offenbar.
Die großen Lügen werden nie erkannt.
Und nun kommt ihr. Ich kann euch nichts vererben:
Macht, was ihr wollt. Doch merkt euch dieses Wort:
Vernunft muß sich ein jeder selbst erwerben,
Und nur die Dummheit pflanzt sich gratis fort.
Die Welt besteht aus Neid. Und Streit. Und Leid.
Und meistens ist es schade um die Zeit.

Erich Kästner

Gedicht 1437: Immer enger, leise, leise

Ausgang

Immer enger, leise, leise
Ziehen sich die Lebenskreise,
Schwindet hin, was prahlt und prunkt,
Schwindet Hoffen, Hassen, Lieben,
Und ist nichts in Sicht geblieben
Als der letzte dunkle Punkt.

Theodor Fontane

Gedicht 1438: Was unterscheidet Götter von Menschen?

Kleiner Ring
Was unterscheidet
Götter von Menschen?
Daß viele Wellen
Vor jenen wandeln,
Ein ewiger Strom:
Uns hebt die Welle,
Verschlingt die Welle,
Und wir versinken.

Ein kleiner Ring
Begrenzt unser Leben,
Und viele Geschlechter
Reihen sich dauernd
An ihres Daseins
Unendliche Kette.

Johann Wolfgang Goethe

Gedicht 1439: Mir grauet vor mir selbst

An sich selbst

Mir grauet vor mir selbst; mir zittern alle Glieder,
Wenn ich die Lipp und Nas und beider Augen Kluft,
Die blind vom Wachen sind, des Atems schwere Luft
Betracht und die nun schon erstorbnen Augen-Lider.

Die Zunge, schwarz vom Brand, fällt mit den Worten nieder
Und lallt ich weiß nicht was; die müde Seele ruft
Dem großen Tröster zu; das Fleisch ruft nach der Gruft;
Die Ärzte lassen mich; die Schmerzen kommen wieder.

Mein Körper ist nicht mehr als Adern, Fell und Bein.
Das Sitzen ist mein Tod, das Liegen meine Pein.
Die Schenkel haben selbst nun Träger wohl vonnöten.

Was ist der hohe Ruhm, und Jugend, Ehr und Kunst?
Wenn diese Stunde kommt, wird alles Rauch und Dunst,
Und eine Not muß uns mit allem Vorsatz töten.

Andreas Gryphius

Gedicht 1440: Es ließe sich alles versöhnen

Versöhnung

Es ließe sich alles versöhnen,
Wenn keine Rechenkunst es will.
In einer schönen,
Ganz neuen und scheuen
Stunde spricht ein Bereuen
So mutig still.

Es kann ein ergreifend Gedicht
Werden, das kurze Leben,
Wenn ein Vergehen
Aus Frömmigkeit schlicht
Sein Innerstes spricht.

Zwei Liebende auseinandergerissen:
Gut wollen und einfach sein!
Wenn beide das wissen,
Kann ihr Dach wieder sein Dach sein
Und sein Kissen ihr Kissen.

Joachim Ringelnatz

Gedicht 1441: Herr von Ribbeck auf Ribbeck im Havelland

Herr von Ribbeck auf Ribbeck im Havelland,
Ein Birnbaum in seinem Garten stand,
Und kam die goldene Herbsteszeit
Und die Birnen leuchteten weit und breit,
Da stopfte, wenn's Mittag vom Turme scholl,
Der von Ribbeck sich beide Taschen voll,
Und kam in Pantinen ein Junge daher,

So rief er: „Junge, wiste ne Beer?“
Und kam ein Mädels, so rief er: "Lütt Dirn,
Kumm man röwer, ick hebb ne Birn."

So ging es viel Jahre, bis lobesam
Der von Ribbeck auf Ribbeck zu sterben kam.
Er fühlte sein Ende, 's war Herbsteszeit,
Wieder lachten die Birnen weit und breit;
Da sagte von Ribbeck: „Ich scheide nun ab.
Legt mir eine Birne mit ins Grab!“
Und drei Tage drauf, aus dem Doppeldachhaus,
Trugen von Ribbeck sie hinaus.
Alle Bauern und Büdner mit Feiervesicht
Saugen „Jesus meine Zuversicht!“
Und die Kinder klagten, das Herze schwer:
„He is dod nu. Wer giwt uns nu ne Beer?“

So klagten die Kinder. Das war nicht recht -
Ach, sie kannten den alten Ribbeck schlecht!
Der neue freilich, der knausert und spart,
Hält Park und Birnbaum strenge verwahrt.
Aber der alte, vorahnend schon
Und voll Mißtrauen gegen den eigenen Sohn,
Der wußte genau, was damals er tat,
Als um eine Birn ins Grab er bat;
Und im dritten Jahr aus dem stillen Haus
Ein Birnbaumsprößling sprößt' heraus.

Und die Jahre gehen wohl auf und ab,
Langst wölbt sich ein Birnbaum über dem Grab,
Und in der goldenen Herbsteszeit
Leuchtet's wieder weit und breit,
Und kommt ein Jung übern Kirchhof her,
So flüstert's im Baume: „Wiste ne Beer?“
Und kommt ein Mädels, so flüstert's: „Lütt Dirn,
Kumm man röwer, ick gew di ne Birn!“

So spendet Segen noch immer die Hand
Des von Ribbeck auf Ribbeck in' Havelland.

Theodor Fontane

Gedicht 1442: De l'élection de son sepulchre

Antres, & vous fontaines

De l'élection de son sepulchre
Antres, & vous fontaines
De ces roches hautaines
Qui tombez contre-bas
D'un glissant pas:

Et vous forests & ondes
Par ces prez vagabondes,
Et vous riuës & bois
Oyez ma vois.

Quand le ciel & mon heure
ligeront que ie meure,
Rauy du beau seiour
Du commun iour,

Je defens qu'on ne rompe
Le marbre pour la pompe
De vouloir mon tombeau
Bastir plus beau:

Mais bien ie veux qu'un arbre
M'ombrage en lieu d'un marbre,
Arbre qui soit couuert
Tousiours de vert.

Pierre de Ronsard

wie ich mir mein Grab wünsche

Ihr Grotten, Quellen ihr,
Die aus dem Felsrevier
Hinstürztet unverwandt,
Ein gleitend Band,

Ihr Wälder, Bachgerinn
Durch grüne Wiesen hin,
Ihr Ufer, Haine dort,
Vernehmt mein Wort.

Will es die Schicksalsstund,
Daß ich nun geh zugrund,

Und wird genommen mir
Was schön war hier,

Soll nimmermehr es sein,
Daß man aus Marmorstein
Voll übertriebner Pracht
Ein Grab nur macht.

Ein Baum soll mich allein
Beschatten statt dem Stein,
Mit seiner Blätter Kleid,
Grün alle Zeit.

Übertragung: Max Rieple

Gedicht 1443: Empfangen und genähret

Der Mensch

Empfangen und genähret
Vom Weibe wunderbar,
Kömmt er und sieht und höret
Und nimmt des Trugs nicht wahr;

Gelüstet und begehret
Und bringt sein Tränlein dar;
Verachtet und verehret,
Hat Freude und Gefahr;
Glaubt, zweifelt, wähnt und lehret,
Hält nichts und alles wahr;
Erbauet und zerstöret
Und quält sich immerdar;
Schläft, wachet, wäscht und zehret;
Trägt braun und graues Haar.
Und alles dieses währet,
Wenns hoch kommt achtzig Jahr.
Denn legt er sich zu seinen Vätern nieder,
Und er kömmt nimmer wieder.

Matthias Claudius

Gedicht 1444: Mit gelben Birnen hängen

Hälfte des Lebens

Mit gelben Birnen hängen
Und voll mit wilden Rosen
Das Land in den See,
Ihr holden Schwäne,
Und trunken von Küssen
Tunkt ihr das Haupt
Ins heilignüchterne Wasser.

Weh mir, wo nehm ich, wenn
Es Winter ist, die Blumen, und wo
Den Sonnenschein
Und Schatten der Erde?
Die Mauern stehn
Sprachlos und kalt, im Winde
Klirren die Fahnen.

Friedrich Hölderlin

Gedicht 1445: Niemand knetet uns wieder

Psalm
(1963)

Niemand knetet uns wieder aus Erde und Lehm,
niemand bespricht unsern Staub.
Niemand.

Gelobt seist du, Niemand.
Dir zulieb wollen
wir blühn.
Dir
entgegen.

Ein Nichts
waren wir, sind wir, werden
wir bleiben, blühend:
die Nichts-, die
Niemandrose.

Mit
dem Griffel seelenhell,
dem Staubfaden himmelswüst,
der Krone rot
vom Purpurwort, das wir sangen
über, o über
dem Dorn.

Paul Celan

Gedicht 1446: Auf dem Grab von Hafes

Der Tod der Weisen

Auf dem Grab von Hafes gab es eine Rose,
Die täglich von neuem blühte mit blutender Farbe.
Nachts weinte die Nachtigall, bis es Morgen wurde,
Mit ihrer Melodie, die an das alte Schiras erinnert.

Der Tod ist das sorgenfreie Frühlingsland für jeden [Weisen.
Jahrelang schwebt seine Seele überall als Weihrauch.
Und auf seinem Grab unter kühlen Zypressen
Blüht jeden Morgen eine Rose, singt jede Nacht eine
Nachtigall.

Yahya Kemal Beyatli

(Übertragung: Yüksel Pazarkya)

Gedicht 1447: Meine Jahre sind um und um.

Ballade in der Stunde der Entmutigung
(1920)

I
Meine Jahre sind um und um.
Habe nichts gelernt, bin dumm.
Muß jetzt sterben, habe keine Religion
Bruder, gib mir Schnaps oder hilf mir davon?

Wasch dir dein Gesicht, wenn dir die Hand befleckt!
Mußt halt bitten, daß Moder und Kalk es verdeckt!
Es wird alles verbraucht und abgenutzt allhie
Aber meine blatternhäutige Seele, wie versteck ich sie?

3

So mich einer sieht in meinem Leichenhemd
Den bitte ich heut, daß er mir die Haare in die Augen kämmt
Er kann sich ja bekreuzen, doch wenn er erbleicht vor mir
So kann er erbleichen vor einem jeden Tier.

Bertold Brecht

Gedicht 1448: Or I shall live your epitaph to make

SONNET LXXXI

Or I shall live your epitaph to make,
Or you survive when I in earth am rotten;
From hence your memory death cannot take,
Although in me each part will be forgotten.
Your name from hence immortal life shall have,
Though I, once gone, to all the world most die:
The earth can yield me but a common grave,
When you entombed in men's eyes shall lie.
Your monument shall be my gentle verse,
Which eyes not yet created shall o'er-read;
And tongues to be your being shall rehearse,
When all the breathers of this world are dead;
You shall live - such virtue hath my pen -
Where breath most breathes, even in the mouths of men.

William Shakespeare

LXXXI. SONETT

Entweder leb' ich, dir die Grabschrift zu ersinnen,
Oder du dauerst noch, wenn Moder mich verzehrt.
Dein Angedenken rafft kein Tod von hinnen,
Wenn auch von mir kein Lebender mehr hört.
Fortan unsterblich wird dein Name leben,
Wenn mich auf ewig Staub der Welt verbarg.
Mir kann die Erd' ein schlechtes Grab nur geben;

Du ruhst in Menschengenossen eingesargt.
Mein Freundesvers wird sein dein Monument,
Daß dich noch ungeborene Augen lesen
Und kommender Geschlechter Mund dich nennt,
Wenn alle Atmer dieser Welt verwesen.
So hält dich da, wo Odem nie versiegt,
Auf Menschenlippen atmend mein Gedicht.

Gedicht 1449: Ein ärmlich düster brennend Fackelpaar

Schillers Bestattung

Ein ärmlich düster brennend Fackelpaar, das Sturm
Und Regen jeden Augenblick zu löschen droht.
Ein flatternd Bahrtuch. Ein gemeiner Tannensarg
Mit keinem Kranz, dem kargsten nicht, und kein Geleit!
Als brächte eilig einen Frevel man zu Grab.
Die Träger hasteten. Ein Unbekannter nur,
Von eines weiten Mantels kühnem Schwung umweht,
Schritt dieser Bahre nach. Der Menschheit Genius war's.

Conrad Ferdinand Meyer

Gedicht 1450: An Deine Bahre treten

Totenlied für Klabund

An Deine Bahre treten,
Klabund, in langer Reih,
Die Narren und Propheten,
Die Tiere und Poeten,
Und ich bin auch dabei.

Es kommen die Hamburger Mädchen
Samt Neger und Matros,
Wo werden sie jetzt ihre Pfundstück
Und all die Sorgen los?

Es kommen die englischen Fräuleins,
Wie Morcheln, ohne Kinn,
Wo sollen denn die Armen jetzt

Mit ihrer Unschuld hin?

Es kommt am Humpelstocke
Der Leierkastenmann
Und fängt aus tiefster Orgelbrust
Wie ein Hund zu heulen an.

Es kommt der Wilhelm Fränger,
Die Laute in der Hand,
Aus seinen Zirkusaugen rinnt
Statt Tränen blutiger Sand.

Es kommen alle Vögel
Und zwitschern ohne Ruh,
Sie decken Dich wie junge Brut
Mit flaumigen Federn zu.

Es kommt ein Handwerksbursche
mit rotem Augenlid,
Der kritzelt auf ein Telegramm-Formular
Dein schönstes Liebeslied.

Es kommt auf Beinen wie ein Reh
Ein dünner grauer Mann,
Der stellt die Himmelsleiter
Zu Deinen Füßen an.

Carl Zuckmayer

Gedicht 1451: O Freund, daß du so früh gegangen bist!

Nachruf
Meinem lieben Freunde H. C. Bodmer
an seinem Todestage, dem 28. Mai 1956

O Freund, daß du so früh gegangen bist!
Kahl dorrt um mich der Raum, der Wald einst war.
Vergessener alter Baum, steh ich allein.

Dich kannten wenige, und keiner ganz.
Verborgen unter flotter Maske
Des Reiters, Zechers, Offiziers, Mäzens
Lebte dein Strahlendes, dein heimliches Königtum.

Und daß du hinter straffer Herrenmiene
Hingabe hegtest, Demut, Liebeskraft
Fürs Große, Heilige, war Freunden nur
Des innern Kreises kund, ein Wissen,
Das wir als kostbares Geheimnis bargen.

Leb wohl, du Stürmischer, Unbändiger!
Dein Bild bewahr ich treu, das ritterliche.
Und lang am kahlgeschlagenen Hang
Betracht ich die verödete Stelle,
Ob der sich deine Krone einst gewiegt.

Hermann Hesse

Gedicht 1452: J'ai perdu ma force et ma vie

Tristesse

J'ai perdu ma force et ma vie,
et mes amis et ma gaîté;
J'ai perdu jusqu'à la fierté
Qui faisait croire à mon génie.

Quand j'ai connu la Vérité,
J'ai cru que c'était une amie;
Quand je l'ai comprise et sentie,
J'en étais déjà dégoûté.

Et pourtant elle est éternelle,
Et ceux qui se sont passés d'elle
Ici-bas ont tout ignoré.

Dieu parle, il faut qu'on lui réponde.
Le seul bien qui me reste au monde
Est d'avoir quelquefois pleuré.

Alfred de Musset

Trauer

Mein Leben, meine Kraft ist hin;
Mein Glück, die Freunde, mir erkoren,

Sogar den Stolz hab' ich verloren,
Der Welt zu zeigen, was ich bin.

Wie einer treuen Führerin
Hatt' ich der Wahrheit zugeschworen;
Seitdem sie Kinder mir geboren,
Ließ ich auch sie, gesättigt, ziehn.

Doch Keiner, der sie je besessen,
Die ewig jung, wird sie vergessen,
Da er durch sie gereift zum Mann.

Mir selber ist von ihrem Lieben
Mein höchstes Lebensgut geblieben:
Daß ich zuweilen weinen kann.

Nachdichtung: E. Geibel/H. Leutpold

Gedicht 1453: Auch Alexander starb. Es starb der weise

Hektor und Achill (I)
Auch Alexander starb. Es starb der weise
Und zungenschnelle Sokrates. Der Held
Achill. Held Hektor auch. O grause Welt!
Die Kinder sterben und die grauen Greise.

Dem wird ein Scheiterhaufen aufgestellt,
Den schickt das Gift auf seine letzte Reise,
Und den das Schwert. Und keiner hats gewählt.
Verschieden ist der Weg, die Art und Weise,

Und gleich das Ziel. Dann schließen sich die Türen,
Die in das unbekannte Drüben führen,
Für immer zu. Und nie ward es vernommen,

Daß jemals einer wär zurückgekommen,
Um uns bestaubt und atemlos zu sagen,
Ob jetzt Achill und Hektor sich vertragen.

Georg Britting

Gedicht 1454: Wo Ist der Schmerzenslaut, durchbohrt vom Nagel

Gruß

Wo Ist der Schmerzenslaut, durchbohrt vom Nagel,
Wo ist Prometheus, der den Felsen stützte, trug?
Und wo der Geier, seine Krallen, die da jagen,
Sein gelbes Auge und sein finstrer Flug?

Tragödien - nie mehr, sie sind verstummt, uns fern,
Doch diese Lippen dringen vor auf ihrem Weg:
Zum Lastenträger Aischylos, bis in den Kern,
Und hin zu Sophokles, der Bäume schlägt.

Er ist der Hall, und Gruß, Signal, nein dies: der Pflug.
Aus Luft und Stein: Theaterrund der Zeiten
Stand auf - denn alle wollen sie sich sehen nun:
Geborene, die Abgrundnahn und - die ohne Tod hier
weilerschreiten.

Ossip Mandelstam

(Übertragung: Ralph Dutli)

Gedicht 1455: Hier tritt ungebeten nur der wind durchs tor

Zuflucht noch hinter der Zuflucht
Für Peter Huchel

Hier tritt ungebeten nur der wind durchs tor
Hier
ruft nur gott an

Unzählige leitungen läßt er legen
vom himmel zur erde

Vom dach des leeren kuhstalls
aufs dach des leeren schafstalls
schrillt aus hölzerner rinne
der regenstrahl

Was machst du, fragt gott

Herr, sag ich, es
regnet, was
soll man tun

Und seine antwort wächst
grün durch alle fenster

Reiner Kunze

Gedicht 1456: An nichts litt er in dieser Welt so sehr

Grabinschrift

I

An nichts litt er in dieser Welt so sehr
Wie an seinem Hühnerauge.
Sogar, daß er häßlich war,
Störte ihn nicht sonderlich.
Wenn seine Schuhe zufällig nicht drückten,
Dachte er nicht gleich an den Namen Gottes,
Aber ungläubig konnte man ihn auch nicht nennen.
Schade um Süleyman Efendi.

II

Kein Problem und keine Frage war
To be or not to be für ihn.
Eines Abends schlief er ein
Und wachte nicht mehr auf.
Man nahm ihn und trug ihn fort.
Man wusch ihn, sprach das Totengebet, er wurde begraben.
Wenn seine Gläubiger von seinem Tod hören,
Werden sie ihm sicher gern seine Schulden erlassen.
Was seine Forderungen betrifft,
Forderungen hatte der Selige keine.

III

Sein Gewehr brachte man ins Depot.
Seine Kleider bekam ein anderer.
In seinem Leinensack keine Kruste Brot,
Keine Spur seiner Lippen mehr an seiner Wasserflasche.
Ein Wind,
Weggeweht.

Nicht einmal sein Name blieb als Erinnerung.
Nur dieser Zweizeiler
Am Kamin des Cafés in seiner Handschrift:
„Der Tod ist Gottes Gebot,
Wenn er nur keine Trennung wäre.“

Rhan Veli Kanik

(Übertragung: Yüksel Pazarkaya)

Gedicht 1457: Wenn in langen trüben Stunden

Trost

Wenn in langen trüben Stunden
Unser Herz beinah verzagt,
Wenn, von Krankheit überwunden,
Angst in unserm Innern nagt;
Wir der Treugeliebten denken,
Wie sie Gram und Kummer drückt,
Wolken unsern Blick beschränken,
Die kein Hoffnungsstrahl durchblickt,

O dann neigt sich Gott herüber,
Seine Liebe kommt uns nah,
Sehnen wir uns dann hinüber,
Steht ein Engel vor uns da,
Bringt den Kelch des frischen Lebens,
Lispelt Mut und Trost uns zu,
Und wir beten nicht vergebens
Auch für die Geliebten Ruh.

Novalis

Gedicht 1458: Nicht eine Gnadenflamme hehr

Am vierten Sonntag nach Ostern
Nicht eine Gnadenflamme hehr
Vor deinem Volke soll ich gehn,
Nein, ein versteinert Leben schwer
Wie Sodoms Säule muß ich stehn

Und um mich her
Die Irren träumend schwanken sehn.

Und ob auch Öde mich umgibt,
Oh mich erstickt der Nebel fast,
Mir Wirbelsand die Augen trübt,
Doch weiß ich, daß mein Sein dich faßt,
Daß es dich liebt,
Und daß du mich gesendet hast.

Den Lebenshauch halt ich von dir,
Unsterblich hast du mich gemacht;
Nicht Glut, nicht Dürre schadet mir,
Ich weiß, ich bin in deiner Wacht,
Und muß ich hier
Auch stehn wie ein Prophet der Nacht.

Ich hebe meine Stimme laut,
Ein Wüstenherold für die Not:
Wacht auf, ihr Träumer, aufgeschaut!
Am Himmel brennt das Morgenrot.
Nur aufgeschaut!
Nur nicht zurück, dort steht der Tod!

Nur aufgeschaut, nur nicht zurück!
Laßt Menschenweisheit hinter euch!
Sie ist der Tod; ihr schnödes Glück
Ist übertünchtem Grabe gleich.
O hebt den Blick!
Der Himmel ist so mild und reich.

Friedrich Hebbel

Gedicht 1459: Der du von dem Himmel bist

Wandrer's Nachtlid

Der du von dem Himmel bist,
Alles Leid und Schmerzen stillest,
Den, der doppelt elend ist,
Doppelt mit Erquickung füllest,
Ach, ich hin des Treibens müde!
Was soll all der Schmerz und Lust?

Süßer Friede,
Komm, ach komm in meine Brust!

Johann Wolfgang Goethe

Gedicht 1460: In wenigen Stunden

Wegen

In wenigen Stunden
Hat Gott das Rechte gefunden.

Wie? Wann? Und Wo? - Die Götter bleiben stumm!
Du halte Dich ans Weil und frage nicht Warum?

Willst du ins Unendliche schreiten,
Geh nur im Endlichen nach allen Seiten.

Johann Wolfgang von Goethe

Gedicht 1461: Wir starben und erwarteten vom Tod einiges.

Nach dem Tod
Wir starben und erwarteten vom Tod einiges.
In einer großen Leere wurde das Geheimnis gelöst.
Unmöglich, sich an dieses Lied nicht zu erinnern,
Ein Stück Himmel, das Zweigbündel, die Vogelfeder,
Das Leben war etwas Vertrautes für uns.

Nun keine Nachricht mehr aus dieser Welt;
Keiner mehr sucht und fragt nach uns.
So finster ist unsere Nacht,
Daß es einerlei ist, ob wir ein Fenster haben oder nicht;
Kein Spiegelbild mehr haben wir im Flußwasser.

Hit Sitki Taranci

(Übertragung: Yüksel Pazarkya)

Gedicht 1462: Schnee sein, Wind sein,

Manas
(1927)

“Schnee sein, Wind sein,
Durch die Luft tropfen,
In den Boden sickern.
Wer hat den Tod erfunden?
Schmelzen, schwinden,
Nicht zu wissen von gestern, morgen,
Nicht zu wissen von mir,
Nicht zu wissen, nicht zu wissen.”

Alfred Döblin

Gedicht 1463: Die Blätter fallen, fallen wie von weit

Herbst
(1902)

Die Blätter fallen, fallen wie von weit,
als welkten in den Himmeln ferne Gärten;
sie fallen mit verneinender Gebärde.

Und in den Nächten fällt die schwere Erde
aus allen Sternen in die Einsamkeit.

Wir alle fallen. Diese Hand da fällt.
Und sieh dir andre an: es ist in allen.

Und doch ist Einer, welcher dieses Fallen
unendlich sanft in seinen Händen hält.

Rainer Maria Rilke

Gedicht 1464: Es erschreckt uns

Stammbuchblatt für einen Unbekannten

Es erschreckt uns,

Unser Retter, der Tod. Sanft kommt er
Leis im Gewölke des Schlafs,

Aber er bleibt fürchterlich, und wir sehen nur
Nieder ins Grab, ob er gleich uns zur Vollendung
Führt aus Hüllen der Nacht hinüber
In der Erkenntnis Land.

Friedrich Hölderlin

Gegangen das geliebte Wesen
Und jenseits des Schmerzes wisse
Kurzweil ist des Toten Wanderschaft
Den weißen Wolken endet keine Zeit

Wang Wei

Gedicht 1465: Ich lebe so wie früher

Brief von einem toten Freund
Ich lebe so wie früher
Gehe spazieren und denke...
Nur fahre ich ohne Fahrkarte mit dem Schiff und dem Zug
Und kaufe ein ohne feilschen zu müssen.

Nachts bin ich in meiner Wohnung, es geht mir gut
(Könnte ich doch auch das Fenster öffnen, wenn es mir
[langweilig wird)
Ach ... mich am Kopf kratzen, Blumen pflücken,
Hände drücken möchte ich manchmal.

Melih Cevdet Anday

(Übertragung: Yüksel Pazarkya)

Gedicht 1466: Stehen im Schatten

Stehen im Schatten
Des Wundenmals in der Luft.

Für-niemand-und-nichts-Stehn.
Unerkannt,
für dich

allein.

Mit allem, was darin Raum hat,
auch ohne
Sprache.

Paul Celan

Gedicht 1467: Ich beginne zu sprechen vom Tod
(1922)

I
Ich beginne zu sprechen vom Tod
Viele Irrglauben sind verbreitet
Aber wenn man den Wunsch von der Furcht abscheidet
Kommt uns die erste Ahnung von dem, was uns droht

Die Welt gewinnt, wer das vergißt:
Daß der Tod ein halber Atemzug ist

2
Denn das ist kein Atemzug
Den zu tun noch uns dann verbleibt
Und das ist nicht das Genug
Sondern es ist das Zuwenig, was uns den Angstschweiß austreibt

Weise ist, wer darin irrt
Und meint, daß er sterbend fertig wird

3
Die Dinge sind, wie sie sind
Ein Gaumen ist immer ein Gaumen, ein Daumen ein Daumen
Aber deinem japsenden Gaumen
Langt nicht ein Wirbelwind

Dein Hals ist angesägt und leck
Dein Atem pfeift aus dem Spalt hinweg

4
Dieses wächserne Grubenlicht
Diese steifen Finger auf deinen Leinen
Die Esser um dich mit dem kalten Weinen
Glaub nicht, du merkst sie nicht

Was da um dich steht und da so weint
Das war der Mensch, das war dein Feind

5

Du kannst ihn nicht fressen mehr
Deine Zähne sind lang wie Rechen
Aber die werden die Nacht noch brechen
Also bleibt dir von nun an der Magen leer

Bertold Brecht

Gedicht 1468: Bin welk und mürb

Mein Sterbelied:

„Bin welk und mürbe -
Mir ist, als ob ich stürbe –
Ja, gestorben bin.“

Entblättert ist mein Sinn –
Das Licht meiner Augen trübe.

Der Himmel meiner Liebe
Sank in die Grube,
In mein steiles Kinn.

Es blühen in meiner Stube
Deine Lieblingsblumen zwischen Immergrün
Und meinem Rosmarin.

Doch alle beglückenden Farben
Seit meines Lebens Anbeginn
Aus meinem Leben entfliehn,

Die mich ganz bunt umwarben –
Starben...

Um mit dem Wolkenbild
In die Himmlischkeit zu ziehn.

Else Lasker-Schüler

Gedicht 1470: So manches haben wir einst im Scherz

Elegie (II)

So manches haben wir einst im Scherz
für den Fall des Todes abgemacht:
daß alles schon heute so eingetroffen,
hätte niemand gedacht!
Die Kleider hab ich längst weggeschenkt,
bald sehe ich keines mehr,
einzig von deinen Handarbeiten
gebe ich keine her.
Die alten Gefühle vermag ich nur noch
auf die Diener und Mägde zu wenden,
sooft du mir im Traum erscheinst,
schenk ich mit vollen Händen.
Ich weiß sehr wohl, daß dieser Schmerz
allen Menschen gemein,
doch die Armut damals bereitet mir heute
noch hundertfache Pein!

Yuan Zhen

Gedicht 1471: Selbstgespräch

(Monolog der Hekuba, aus den „Troerinnen“)

Hekuba:
Steh auf.
Hoch den Kopf.
Widersetze dich dem Wunsch
liegen zu bleiben und
übe dich in Geduld.
Wenn ich nur wüßte
wozu...

Troja ist nicht mehr.
Und Fürstin von Troja - bist du nicht mehr.
Traurige Erinnerungen nützen nicht,
übertrifft doch die Gegenwart alles gewesene Unglück.
Segle mit dem Schicksalswind, nur

ein Tor schwimmt gegen den Strom.

- ich treibe. -

Was faselst du da?

Gibt es menschliches Leiden, das
ich noch nicht kenne?

Was,

kann mir noch geraubt werden?

Heimat, Kinder und Mann

Recht und Würde - alles ist verloren.

Verbrannt, ermordet, geschändet.

Die Töchter entrechtet als

Spielzeug machtrunkener Griechen.

Ich kann nicht aufhören, muß mich wehren.

(...)

Wer hört mein Schreien,
und wer mein Schweigen?

Ich bin nur noch
klagender Ruf.

Versteinere

wie der Grund,
auf dem du liegst.

Tu was du willst,
die Schmerzen bleiben.

Taub sind meine Glieder.

Doch ich bin kein Stein.

Es hämmern die Schläfen,
es pocht der Kopf.

Die Wirbel des geschundenen Rückens,
könnt ich sie strecken

und dehnen -

wo such ich Trost?

Ich rede zuviel,
schweigen ist nicht besser,
als reden.

Und weinen?

Ich habe keine Tränen mehr.

Niemand wird unshelfen.

Das End vor Augen

habe ich noch meine Stimme.

Hört mich wer?

Ihr schlanken Schiffe,

wohin zogt ihr vor zehn Jahren?

Mit kräftigen Rudern und geblähten Segeln

pflügten eure Kiele das purpurfarbene Meer
getrieben vom Racheschwur
und der Sehnsucht eines Mannes
nach seiner entlaufenen Frau
stießen eure gebogenen Schnäbel
in die Meeresbucht Trojas, bissen sich fest
und brachten den Tod.

Helena war der Name dieser Frau,
er bedeutet jetzt Krieg.
Das ist der Grund,
warum diese Stadt in Trümmern liegt,
der Grund,
warum ein ganzes Volk sterben mußte,
der Grund,
warum diese Frauen hier zu
lebenden Toten wurden
und ich
verwüstet und kahlgeschoren
als Kriegsgefangene unter ihnen.
Das alles um Eures Ruhmes willen?

Auf ihr Frauen,
Witwen, Verlobte der Toten und Mädchen ohne Zukunft
wir wollen nicht schweigen.

Klagt!
Lobt nicht länger
unsere Götter.

Euripides

(Übertragung: Emmanuel Bohn)

Gedicht 1472: Uns ist kein Sein vergönnt

Klage

Uns ist kein Sein vergönnt. Wir sind nur Strom,
Wir fließen willig allen Formen ein:
Dem Tag, der Nacht, der Höhle und dem Dom,
Wir gehn hindurch, uns treibt der Durst nach Sein.

So füllen Form um Form wir ohne Rast,
Und keine wird zur Heimat uns, zum Glück, zur Not,
Stets sind wir unterwegs, stets sind wir Gast,
Uns ruft nicht Feld noch Pflug, uns wächst kein Brot.

Wir wissen nicht, wie Gott es mit uns meint,
Er spielt mit uns, dem Ton in seiner Hand,
Der stumm und bildsam ist, nicht lacht noch weint,
Der wohl geknetet wird, doch nie gebrannt.

Einmal zu Stein erstarren! Einmal dauern!
Danach ist unsre Sehnsucht ewig rege,
Und bleibt doch ewig nur ein banges Schauern,
Und wird doch nie zur Rast auf unsrem Wege.

Hermann Hesse

Gedicht 1473: Wenn einer fortgeht, muß er den Hut

Lieder von einer Insel
(1954)

...

Wenn einer fortgeht, muß er den Hut
mit den Muscheln, die er sommerüber
gesammelt hat, ins Meer werfen
und fahren mit wehendem Haar,
er muß den Tisch, den er seiner Liebe
deckte, ins Meer stürzen,
er muß den Rest des Weins,
der im Glas blieb, ins Meer schütten,
er muß den Fischen sein Brot geben
und einen Tropfen Blut ins Meer mischen,
er muß sein Messer gut in die Wellen treiben
und seinen Schuh versenken,
Herz, Anker und Kreuz,
und fahren mit wehendem Haar!
Dann wird er wiederkommen.
Wann?
Frag nicht.

...

Ingeborg Bachmann

Gedicht 1474: Er war mein Nord, mein Süd

Klage

Er war mein Nord, mein Süd,
mein Ost und West,
Meine Arbeitswoche
und mein Sonntagsfest,
Mein Gespräch, mein Lied,
mein Tag, meine Nacht,
Ich dachte, Liebe währet ewig:
Falsch gedacht.

Die Sterne sind jetzt unerwünscht,
löscht jeden aus davon,
Verhüllt auch den Mon
und nieder reißt die Sonn',
Fegt die Wälder zusammen
und gießt aus den Ozean,
Weil nun nichts mehr
je wieder gut werden kann.«

Haltet alle Uhren an,
laßt das Telefon abstellen,
Hindert den Hund daran,
den saftigen Knochen anzubellen,
Klaviere sollen schweigen,
und mit gedämpftem Trommelschlag,
Laßt die Trauernden nun kommen,
tragt heraus den Sarg.

Laßt Flugzeuge kreisen,
klagend im Abendrot,
An den Himmel schreibend
die Botschaft. Er ist tot;
Laßt um die weißen Hälse der Tauben
Kreppschleifen schlagen
Und Verkehrspolizei schwarze
Baumwollhandschuh' tragen.

W.H. Auden

Gedicht 1475: Der Brunnen Im verbrannten Hof

Der Brunnen
Im verbrannten Hof
Steht noch der Brunnen
Voll Tränen
Wer weinte sie

Wer trinkt seinen Durst leer

Rose Ausländer

Gedicht 1476: Schwarze Milch der Frühe

Todesfuge

Schwarze Milch der Frühe wir trinken sie abends
wir trinken sie mittags und morgens wir trinken sie nachts
wir trinken und trinken
wir schaufeln ein Grab in den Lüften da liegt man nicht eng
Ein Mann wohnt im Haus der spielt mit den Schlangen der schreibt
der schreibt wenn es dunkelt nach Deutschland dein goldenes Haar
Margarete
er schreibt es und tritt vor das Haus und es blitzen die Sterne
er pfeift seine Rüden herbei
er pfeift seine Juden hervor läßt schaufeln ein Grab in der Erde
er befiehlt uns spielt auf nun zum Tanz

Schwarze Milch der Frühe wir trinken dich nachts
wir trinken dich morgens und mittags wir trinken dich abends
wir trinken und trinken
Ein Mann wohnt im Haus der spielt mit den Schlangen der schreibt
der schreibt wenn es dunkelt nach Deutschland dein goldenes Haar
Margarete
Dein aschenes Haar Sulamith wir schaufeln ein Grab in den Lüften
da liegt man nicht eng

Er ruft stecht tiefer ins Erdreich ihr einen ihr andern singet und spielt
er greift nach dem Eisen im Gurt er schwingts seine Augen sind blau
stecht tiefer die Spaten ihr einen ihr andern spielt weiter zum Tanz auf

Schwarze Milch der Frühe wir trinken dich nachts
wir trinken dich mittags und morgens wir trinken dich abends

wir trinken und trinken
ein Mann wohnt im Haus dein goldenes Haar Margarete
dein aschenes Haar Sulamith er spielt mit den Schlangen

Er ruft spielt süßer den Tod der Tod ist ein Meister aus Deutschland
er ruft streicht dunkler die Geigen dann steigt ihr als Rauch in die Luft
dann habt ihr ein Grab in den Wolken da liegt man nicht eng

Schwarze Milch der Frühe wir trinken dich nachts
wir trinken dich mittags der Tod ist ein Meister aus Deutschland
wir trinken dich abends und morgens wir trinken und trinken
der Tod ist ein Meister aus Deutschland sein Auge ist blau
er trifft dich mit bleierner Kugel er trifft dich genau
ein Mann wohnt im Haus dein goldenes Haar Margarete
er hetzt seine Rüden auf uns er schenkt uns ein Grab in der Luft
er spielt mit den Schlangen und träumet der Tod ist ein Meister
aus Deutschland
dein goldenes Haar Margarete
dein aschenes Haar Sulamith

Paul Celan

Gedicht 1477: Die Zeit ist ausgelöscht

Anruf

Die Zeit ist ausgelöscht
o Herr
mein Wort das bitter kam
und finster
Herr
zu finster für die Erde
ausgelöscht ist meine Qual
mein Hunger ausgetrunken
und mein Herz in Nächten
die zerpflügt sind
mit dem Pflug der Lieder
die Zeit ist ohne End'
doch voll der Träume Not
die mich nicht will
auf meinem Stein des Sterbens.

Thomas Bernhard

Gedicht 1478: Combien faut-il de fois secouer mes grelots

La mort des artistes
Combien faut-il de fois secouer mes grelots
Et baiser ton front bas, morne Caricature?
Pour piquer dans le but, de mystique nature,
Combien, ô mon carquois, perdre javelots?

Nous userons notre âme en de subtils complots,
Et nous démolirons mainte lourde armature,
Avant de contempler la grande Créature
Dont l'inférieur désir nous remplit de sanglots

Il en est qui jamais n'ont connu leur Idole,
Et ces sculpteurs damnés et marqués d'un affront,
Qui vont se martelant la poitrine et le front,

N'ont qu'un espoir, étrange et sombre Capitole!
C'est que la Mort, planant comme un soleil nouveau,
Fera s'épanouir les fleurs de leur cerveau!

Charles Baudelaire

Der Tod der Künstler

Wie lange werd ich fröstelnd beben müssen
Und, spottgestalt! die flache stirn dir küssen,
Wie viele pfeile fliehn aus meinen köchern
Die mystisch ferne scheibe zu durchlöchern?

Wir zehren unsre kraft in spitzen plänen,
Wir werden manche harte wehr zerhauen
Eh wir die große kreatur beschauen –
Ihr höllisches gelüst erzwingt uns tränen.

So manche fanden niemals ihr Idol,
verwünschte bildner die die schande geißelt
Und deren hand dir haupt und busen meißeilt

Mit einer hoffnung, düstres kapitol,
Daß einst der Tod, ein neues tag-gestirn,
Die blumen sprießen läßt in ihrem hirn.

Übertragung: Stefan George

Gedicht 1479: Pleuro. Da schwand mir

(ca. 480 v. Chr.)

(...)

Pleuro. Da schwand mir das süße Leben,
Ich merkte, die Kraft sank,
O! Beim letzten Hauch elend brach ich in Tränen aus,
So holde Blüte lassend.
Sie sagen, der furchtbare
Sohn Amphitryons nur diesmal
Habe die Wimper benetzt, des leidgeprüften
Mannes Verhängnis bejammernd.
Auch Ihm im Wechsel
Sagt' er: "Der Menschen Bestes wäre nie geboren zu sein,

Nie Helios' Licht erblickt zu
Haben. Da aber kein Vorteil ist
Dies zu beklagen,
Muß man bereden, was zu erfüllen. -
Gibt es in den Gemächern
Des Aresfreunds Oineus
Eine Jungfrau noch von den Töchtern,
Dir an Gestalt gleich?
Die will zur heitern Gemahlin ich gern haben."
Ihm der tapfere
Schatten erwiderte Meleagros':
"Ich ließ zurück mit blühendem Nacken
Im Hause Deianeira,
Unkundig noch der goldenen
Kypris, der menschenbezaubernden."

Weißarmige Kalliope,
Halte den wohlgefügteten Wagen
Hier an. Auf Kronos' Sohn
Sei gesungen, den Olympischen, ersten der Götter,
Den unermüdlich strömenden
Alpheus, des Pelops Macht
Und Pisa, von wo der berühmte,
Auf Füßen siegende, im Lauf

Kam Pherenikos zum getürmten Syrakus,
Dem Hieron bringend
Das Glücksreis.
Man muß der Wahrheit zuliebe
Loben, den Neid mit beiden
Händen fernhaltend,
Wenn einer Glück hat der Sterblichen.

Der Boiotische Mann so sprach, der süßen
Diener, Hesiodos,
Der Musen: Wen die Unsterblichen ehren, dem
Auch der Sterblichen Ruhm folgt. -
Ich glaube gewiß,
Daß des Pfades rühmende Zunge zu Recht
Sang dem Hieron. Daher nämlich
Die Wurzeln sprießen des Glücks;
Die möge der Allvater
Zeus unerschütterlich in Frieden beschirmen.

Bakchylides von Keos

(übertragen von Curt Hohoff)

Gedicht 1480: Die mir noch gestern glühten

Traurigkeit
Die mir noch gestern glühten,
Sind heut dem Tod geweiht,
Blüten fallen um Blüten
Vom Baum der Traurigkeit.

Ich seh sie fallen, fallen
Wie Schnee auf meinen Pfad,
Die Schritte nicht mehr hallen,
Das lange Schweigen naht.

Der Himmel hat nicht Sterne,
Das Herz nicht Liebe mehr,
Es schweigt die graue Ferne,
Die Welt ward alt und leer.

Wer kann sein Herz behüten
In dieser bösen Zeit?

Es fallen Blüten um Blüten
Vom Baum der Traurigkeit.

Hermann Hesse

Gedicht 1481: Freres humains qui après nous vivez

L'epitaphe Villon

Freres humains qui après nous vivez,
N'ayez les cuers contre nous endurcis,
Car, se pitié de nous povres avez,
Dieu en aura plus tost de vous mercis.
Vous nous voiez cy attachez cinq, six:
Quant de la chair, que trop avons nourrie,
Elle est pieça devorée et pourrie,
Et nous, les os, devenons cendre et pouldre.
De nostre mal personne ne s'en rie;
Mais priez Dieu que tous nous vueille absouldre!

Se freres vous clamons, pas n'en devez
Avoir desdaing, quoy que fusmes occis
Par justice. Toutesfois, vous sçavez
Que tous hommes, n'ont pas bon sens rassi;
Excusez nous, puis que sommes transsis,
Envers le fils de la Vierge Marie,
Que sa grace ne soit pour nous tarie,
Nous preservant de l'ifernale fouldre.
Nous sommes mors, ame ne nous harie;
Mais prie Dieu que tous nous vueille absouldre!

François Villon

Ballade von den Gehenkten
Ihr Menschenbrüder, die ihr nach uns lebt,
verhärtet euer Herz nicht gegen unsre Pein.
Denn wenn erbarmend ihr den Blick zu uns erhebt,
wird Gott euch desto eher gnädig sein.
Hier seht ihr uns gehenkt, zu sechst und siebt,
und unser Fleisch, zu wohlgenährt, zu sehr geliebt,
ist längst verfault, verwest und abgefallen schon.
Zu Staub und Asche modert unser dürr Gebein.
Drum spottet unser nicht, spart euern Hohn

und bittet Gott, er möge uns verzeihn.

Wenn wir euch Brüder heißen, zürnt uns bitte nicht.
Ihr seht im Wind uns baumeln hier am Hochgericht.
So wisset denn: es traf uns der verdiente Lohn.
Gedenkt, nicht jeder kann gesetzten Sinnes sein.
Legt Fürbitt ein für uns bei Gottes hehrem Sohn,
daß seine Huld und Gnade uns nicht sei verloren
und uns bewahre vor des Höllenpfuhles Pein.
Tot sind wir, und die Toten läßt man ungeschoren.
Doch bittet Gott, er möge uns verzeihn.

Übertragung: Walter Widmer

Gedicht 1482: Dein Hinübersehen heute Nacht

Dein
Hinübersein heute Nacht.
Mit Worten holt ich dich wieder, da bist du,
alles ist wahr und ein Warten
auf Wahres.

Es klettert die Bohne vor
unserm Fenster: denk
wer neben uns aufwächst und
ihr zusieht.

Gott, das lasen wir, ist
ein Teil und ein zweiter, zerstreuter:
im Tod
all der Gemähten
wächst er sich zu.

Dorthin
führt uns der Blick,
mit dieser
Hälfte
haben wir Umgang.

Paul Celan

Gedicht 1483: So still ich bin

Klein Sterbelied

So still ich bin,
All Blut rinnt hin.

Wie weich umher.
Nichts weiß ich mehr.

Mein Herz noch klein;
Starb leis an Pein.

War blau und fromm!
O Himmel, komm.

Ein tiefer Schall -
Nacht überall.

Else Lasker-Schüler

Gedicht 1484: In weite Ferne gehen Hügel

IN WEITE Ferne gehen Hügel: Menschenköpfe,
Mich wird man nicht mehr sehn,
ich werd verschwindend klein-
Und doch, in Kinderspielen,
Büchern, zärtlichen Geschöpfen
Werd ich einst auferstehend sagen,
daß die Sonne scheint.

Ossip Mandelstam

Gedicht 1485: Nicht ob ich tot einst lieg

Wahrheit

(ca. 550 v. Chr.)

Nicht ob ich tot einst lieg auf ein königlich Lager gebettet,
Kümmert mich, sondern gewährt sei nur im Leben die Lust.

Sanfter auf Teppichen nicht als auf Stechkraut ruht der Gestorbne;
Wenig verschlägt es, ob hart oder ob weicher das Holz.

Theognis von Megara

(übertragen von Eduard Mörike)

Gedicht 1486: Der Tod wird kommen

(1951)

Der Tod wird kommen und deine Augen haben,
dieser Tod, der uns begleitet
von morgens bis abends, schlaflos,
dumpf, wie ein alter Gewissensbiß
oder ein törichtes Laster. Und deine Augen
werden ein leeres Wort sein,
ein verschwiegener Schrei, ein Schweigen.
So siehst du sie jeden Morgen,
wenn du dich über dich neigst, mit dir allein
im Spiegel. O teure Hoffnung,
an jenem Tage werden auch wir es wissen,
daß du das Leben bist und das Nichts.

Für alle hat der Tod einen Blick.
Der Tod wird kommen und deine Augen haben.
Das wird sein wie das Ablegen eines Lasters,
wie wenn man ein totes Gesicht
wieder auftauchen sieht im Spiegel,
oder auf eine verschlossene Lippe horcht.
Wir werden stumm in den Strudel steigen.

Cesare Pavese

Gedicht 1487: Es reden und träumen die Menschen viel

Hoffnung
Es reden und träumen die Menschen viel
Von bessern künftigen Tagen,
Nach einem glücklichen goldenen Ziel
Sieht man sie rennen und jagen;
Die Welt wird alt und wird wieder jung,

Doch der Mensch hofft immer Verbesserung.

Die Hoffnung führt ihn ins Leben ein,
Sie umflattert den fröhlichen Knaben,
Den Jüngling locket ihr Zauberschein,
Sie wird mit dem Greis nicht begraben.
Denn beschließt er im Grabe den müden Lauf,
Noch am Grabe pflanzt er - die Hoffnung auf.

Es ist kein leerer schmeichelnder Wahn,
Erzeugt im Gehirne des Toren,
Im Herzen kündigt es laut sich an.
Zu was Besserm sind wir geboren!
Und was die innere Stimme spricht,
Das täuscht die hoffende Seele nicht.

Friedrich von Schiller

Gedicht 1488: Die Ewige Sehnsucht

(I)

Die ewige Sehnsucht
gilt dir in Chang' an.

Wenn im Herbste die Grillen
auf goldenem Brunnengeländer klagen,
der erste Reif frösteln macht
nachts auf der kalten Matte,

die einsame Lampe trübe flackert,
das Verlangen ins Unerträgliche wächst,
öffne den Vorhang ich, schau auf den Mond -
ein tiefer, vergeblicher Seufzer!

Die schön ist wie eine Blume,
weiß ich am anderen Ende der Wolken.
Oben des Himmels unendliches Blau,
unten des Wassers durchsichtige Wellen.
Ausladend der Himmel, weitläufig die Erde,
wie schwer wird der Seele ihr Flug!
Die Träume selbst tragen nicht
über die Berge und Pässe!

Die ewige Sehnsucht
bricht mir das Herz.

Li Bo

Gedicht 1489: O, lest the world should task you to recite

SONNET LXXII

O, lest the world should task you to recite
What merit lived in me, that you should love
After my death, dear love, forget me quite,
For you in me can nothing worthy prove;
Unless you would devise some virtuous lie,
To do more for me than mine own desert,
And hang more praise upon deceased I
Than niggard truth would willingly impart:
O, lest your true love may seem false in this
That you for love speak well of me untrue,
My name be buried where my body is,
And live no more to shame nor me nor you.
For I am shamed by that which I bring forth,
And so should you, to love things nothing worth.

William Shakespeare

LXXII. Sonett

O, daß die Welt dir nicht mit Fragen droht,
Welch ein Verdienst du in mir lieben können,
Vergiß mich, Lieber, ganz nach meinem Tod;
Denn nichts Vollkommnes kannst du an mir nennen:
Es wäre denn, daß fromme Lügen du
Erfändest, mehr als mein Verdienst ertrüge;
Mit Kränzen schmücktest meine Totentruh,
Die karge Wahrheit gern herunterschlüge.
O, daß nicht falsch dein wahres Lieben nun,
Wenn du nun Liebe lögest, wird erfunden,
Laß bei dem Leibe meinen Namen ruhn !
Uns beiden zum Gewinn sei er verschwunden.
Denn meine Früchte, sie beschämen mich;
Und so wär Tand zu lieben, Schmach für dich.

Gedicht 1490: Befiehl du deine Wege

Lobgesang nach: Befiehl du deine Wege
(1920)

1

Befiehl du deine Wege
Dem alles Helfen frommt
Der allertreuesten Pflege
Des, der wohl morgen kommt
Wer Wolken, Luft und Winden
Genug hat zugesehen
Der wird es leicht verwinden
Wenn sie ihm untergehen.

2

Es kann dir nichts geschehen
Solang du bei dir bleibst
Im Guten und im Wehen
Dich niemals selbst entleibst
Und liegst du gleich im Dunkeln
So bleib bei dir die Nacht
Und red von Sternenfunkeln
Zu dir mit aller Macht.

3

Es kann dir nichts geschehen
Solang du nicht entfliehst
Im Guten wie im Wehen
Den gleichen Himmel siehst
Und Wolken, Luft und Winden
Hast du ja nichts getan
Es wird sich niemand finden
Der dich verstoßen kann.

Bertold Brecht

Gedicht 1491: Es glänzen viele in der Welt,

Breite und Tiefe

Es glänzen viele in der Welt,
Sie wissen von allem zu sagen,
Und wo was reizet und wo was gefällt,
Man kann es bei ihnen erfragen;
Man dächte, hört man sie reden laut,
Sie hätten wirklich erobert die Braut.

Doch gehn sie aus der Welt ganz still,
Ihr Leben war verloren;
Wer etwas Treffliches leisten will,
Hätt gern was Großes geboren,
Der sammle still und unerschlaft
Im kleinsten Punkte die höchste Kraft.

Der Stamm erhebt sich in die Luft
Mit üppig prangenden Zweigen,
Die Blätter glänzen und hauchen Duft,
Doch können sie Früchte nicht zeugen;
Der Kern allein im schmalen Raum
Verbirgt den Stolz des Waldes, den Baum.

Friedrich v. Schiller

Gedicht 1492: Ich habe meine Zeit in heißer Angst verbracht:

Am Ende

Ich habe meine Zeit in heißer Angst verbracht:
Dies lebenslose Leben
Fällt, als ein Traum entweicht,
Wenn sich die Nacht begeben
Und nun der Mond erbleicht;
Doch mich hat dieser Traum nur schreckenvoll gemacht.

Was nutzt der hohe Stand? Der Tod sieht den nicht an.
Was nutzt mein Tun und Schreiben,
Das die geschwinde Zeit
Wird wie den Rauch zertreiben?
O Mensch, o Eitelkeit,
Was bist du als ein Strom, den niemand halten kann?

Jedoch was klag ich dir? Dir ist mein Leid erkannt.
Was will ich dir entdecken,

Was du viel besser weißt:
Die Schmerzen, die mich schrecken,
Die Wehmut, die mich beißt,
Und daß ich meinem Ziel mit Winseln zugerannt?

Andreas Gryphius

Gedicht 1493: Wir pflügen und wir streuen

Wir pflügen und wir streuen
Den Samen auf das Land,
Doch Wachstum und Gedeihen
Steht in des Himmels Hand:
Der tut mit leisem Wehen
Sich mild und heimlich auf
Und träuft, wenn heim wir gehen,
Wuchs und Gedeihen drauf.
Alle gute Gabe
Kommt her von Gott, dem Herrn,
Drum dankt ihm, dankt
Und hofft auf ihn.

Er sendet Tau und Regen
Und Sonn- und Mondenschein
Und wickelt seinen Segen
Gar zart und künstlich ein
Und bringt ihn dann behende
In unser Feld und Brot:
Es geht durch unsre Hände,
Kommt aber her von Gott.
Alle gute Gabe
Kommt her von Gott dem Herrn,
Drum dankt ihm, dankt
Und hofft auf ihn.

Was nah ist und was ferne,
Von Gott kommt alles her,
Der Strohalm und die Sterne,
Das Sandkorn und das Meer.
Von ihm sind Büsch und Blätter
Und Korn und Obst, von ihm
Das schöne Frühlingswetter
Und Schnee und Ungestüm.

Alle gute Gabe
Kommt her von Gott dein Herrn,
Drum dankt ihm, dankt
Und hofft auf ihn.

Er läßt die Sonn aufgehen,
Er stellt des Mondes Lauf;
Er läßt die Winde wehen
Und tut die Wolken auf.
Er schenkt uns so viel Freude,
Er macht uns frisch und rot;
Er gibt dem Viehe Weide
Und seinen Menschen Brot.
Alle gute Gabe
Kommt her von Gott dem Herrn,
Drum dankt ihm, dankt
Und hofft auf ihn.

Matthias Claudius

Gedicht 1494: Anche gli alberi un tempo erano croci

Anche gli alberi un tempo erano croci
Appesi ai rami d'ombra agonizzavano
i miei fratelli, il sole dentro gli occhi.

Perduta era dell'anima l'effigie
umana, sconosciuta ogni parola
d'amore era tra i simili, scomparso
tutto dell'uomo il seme e la misura.

Tutto passò in dilirio: la memoria,
torbido lago ove affluisce il cuore,
sarà specchio d'immagini e di nomi.

Torno a scoprire i morti ad uno ad uno,
incustodite ceneri, a ridire
il nome dei compagni come in una
segreta antologia.

Elio Filippo Accrocca

Auch die Bäume waren einmal Kreuze

Auch die Bäume waren einmal Kreuze. An den Schattenzweigen
hängend, waren meine Brüder am Sterben, die Sonne in den Augen.

Verloren war der Seele menschliches Ebenbild, unbekannt war
jedes Liebeswort zwischen den Nächsten, verschwunden ganz des
Menschen Same und Maß.

Alles ging vorüber im Wahn: das Gedächtnis, ein trüber See, wo
das Herz hinströmt, wird Spiegel von Bildern und Namen sein.

Ich kehre zurück und entdecke die Toten einen um den andern,
unbewachte Asche, und sage die Namen der Genossen auf wie eine
geheime Anthologie.

Übertragung: Franco de Faveri/Regine Wanknecht

Gedicht 1495: J'ai vécu dans ces temps et depuis mille années

L'épitaphe

J'ai vécu dans ces temps et depuis mille années
Je suis mort. Je vivais, non déchu mais traqué.
Toute noblesse humaine étant emprisonnée
J'étais libre parmi les esclaves masqués.

J'ai vécu dans ces temps et pourtant j'étais libre.
Je regardais le fleuve et la terre et le ciel
Tourner autour de moi, garder leur équilibre
Et les saisons fournir leurs oiseaux et leur miel.

Vous qui vivez qu'avez-vous fait de ces fortunes?
Regrettez-vous les temps où je me débattais?
Avez-vous cultivé pour des moissons communes?
Avez-vous enrichi la ville où j'habitais?

Vivants, ne craignez rien de moi, car je suis mort.
Rien ne survit de mon esprit ni de mon corps.

Robert Desnos

Epitaph

Ich bin der Tote, der durch jene Zeiten schritt.
Vor tausend Jahren. Aufrecht und gejagt.
Das Menschliche, von Mauern war's umragt.
Vermummte Sklaven rings - ich lebte mit.

In jenen Zeiten lebt ich - lebt ich frei.
Mein Auge sah die Erde, es sah zum Himmel auf,
ich sah, wie alles kreiste, ich sah den Wasserlauf.
Die Blüte gab den Honig, der Vogel zog vorbei.

Mit alledem, ihr Menschen, was fingt ihr damit an?
Die Zeit, in der ich's schwer hatt', tragt ihr sie noch im Sinn?
Sät ihr die Saat gemeinsam und erntet jedermann?
Ist sie durch euch jetzt schöner, die Stadt, aus der ich bin?

Ihr Lebenden, ich leb nicht, ihr braucht nicht bang zu sein.
Mein Leib, er lebt nicht weiter, mein Geist nicht, nichts, was mein.

Übertragung: Paul Celan

Gedicht 1496: Ein Traum ist unser Leben

Ein Traum, ein Traum ist unser Leben
Auf Erden hier.
Wie Schatten auf den Wolken schweben
Und schwinden wir.
Und messen unsre trägen Tritte
Nach Raum und Zeit;
Und sind (und wissen's nicht) in Mitte
Der Ewigkeit...

Johann Gottfried Herder

Gedicht 1497: Das Wort vom zur-Tiefe-gehen

DAS WORT VOM ZUR-TIEFE-GEHN,
das wir gelesen haben.
Die Jahre, die Worte seither.
Wir sind es noch immer.

Weißt du, der Raum ist unendlich,

weißt du, du brauchst nicht zu fliegen,
weißt du, was sich in dein Aug schrieb,
vertieft uns die Tiefe.

Paul Celan

Gedicht 1498: Como piedra en un pozo /Als een steen in een put

Como piedra en un pozo,
Así mi corazón, ¡con solo el cielo
Bajo él y sobre él !

Als een steen in een put
Zo is mijn hart, met alleen de hemel
Beneden en boven!

Juan Ramón Jiménez

Gedicht 1499: De bomen treuren na het onweer

De bomen treuren na het onweer
En zinnelijk staan ze in de hemel
Die als het toneel is voor een tragedie:
Vol vreugde, praal en statigheid.

De wereld is als een park
De ark van Noach druipt van regen
En een eenzaam insekt kruipt
Met slappe vleugels tegen de ruit

Hans Lodeizen

Gedicht 1500: de hemel wachtte

De zwemmers

De hemel wachtte
Als een goddelijke ziekte
Met een goud bootje

Vol verlangen, langzaam
Langzaam zwemmend
Maar de reddende rand
Van de oever. Paleizen
Schilderen de horizon
In laat licht

Hans Lodeizen

Gedicht 1501: De vorst van de nacht

Verstoorde lente

De vorst
van de nacht
diep - donker - zwart,
verbrandde de bloesem
in een koude omhelzing

de vroege ochtendzon
bracht géén redding -
slechts het kraaien van een haan
werd gehoord

Daar hing hij dan
vol van belofte...
géén mens die met hŠm deelde
terwijl hij...
een en al delen was

hij werd in een graf gelegd
fris als de nacht
er waren tranen -
rouwklacht -
een steen sloot lles af!

De nacht duurt...
er is nog geen ontwaken...

Gedicht 1502: Het water brengt het eerste licht

De morgen

Het water brengt het eerste licht
en sijpelt door de kieren heen
de nacht ontkracht
de morgen wacht -
een samenballen
in 't verschiet

wat afgesloten leek
voorgoed voorbij
krijgt nu een nieuwe kans

daar komen zij...
een hoofd vol nacht
en handen vol belofte

zij strelen zacht
de steen die wacht
die sloot
wat op hen wachtte

een engelengestalt
duidt de plek die was:
een tombe voor de nacht

hun ogen dwalen nu,
- nog vol van tranen -
van donker naar het licht...
en omgekeerd...

het hart, dat slaat,
dat plotseling weet:
hij leeft voor mij

een nieuwe ochtend
bloeit langzaam open...

Gedicht 1503: Ik zal geen onkruid strooien

"Ik zal geen onkruid strooien op de akkers
die Gij met korrels liefde hebt bezaaid.
Ik zal het onkruid tussen mensen

niet hardhandig uitroeien,
want Gij alleen draagt het hart in uw ogen
en peilt wat goed en kwaad is
in een mensenleven.
Gij zijt barmhartigheid.

De kleine mens is groot voor U,
de zondaar is U even lief
als wie geen smet draagt op zijn handen.

Gij houdt het stil
wat Gij van mensen weet
en ongezien en onverwacht
redt Gij verdwaalde schapen uit de doornen.

Pas als de zomer op zijn hoogste is
en Gij de oogst gaat binnenhalen
zal ik het weten:
wat mensen zijn geweest voor U

en wat Gij in barmhartigheid
van mij verdragen hebt;
want ik ben klein en zondig
door de tijd gegaan,-
ik mocht zo zijn van U,
van mensen niet,
van U alleen, zachte Herder.

Gij kent het onkruid dat ik in mij draag,
wil mij toch sparen
terwille van de tarwe
van mijn goede wil,
want ik begeer met hart en ziel
een minzaam mens
en welgevallig
in uw oog te zijn.

Als ik in doornen ben verstrikt,
zal ik vertrouwwol wachten
tot Gij komt
en mijn gekwetste leven
op uw schouder neemt.
In U geloof ik,
Herder van de honderd schapen".

M. Weemaes

Hoe Gij bestaat verwondert mij, Kapellen, Patmos, 1983

Gedicht 1504: Een kindje had een vaas

"Een kindje had een vaas van duur kristal
gebroken,
Val Saint-Lambert.
Scherven en tranen,
alleen nog verdriet.

De moeder raapte de scherven op,
tilde haar kindje op de arm
en plukte bloemen in de tuin,
en heerlijke ruiker
in een mengeling van kleuren,
de armen van het kindje vol.
Op enkele bloemen
hlonk een saffieren kindertraan.

En de moeder zei:
Kindje, huil niet meer,
de vaas diende alleen maar
om bloemen in te zetten.
Maar nu draag jij de bloemen
en ik draag jou!
Kom,
we spelen 'vaas',
jij en ik.
Zing je iets?

Gelukkig kind!
Als je groot bent zal ik je vragen:
Wie is God?
En je zal antwoorden:
Iemand die scherven opraapt
als ik iets gebroken heb,
Iemand die met mij bloemen plukt,
die mij draagt,
die mij vraagt:
zing je iets?"

M. Weemaes

Hoe Gij bestaat, verwondert mij, Kapellen, Patmos, 1983

Gedicht 1505: Onzichtbaar maar des te meer voelbaar

In deze dagen...

Onzichtbaar
maar des te meer voelbaar
is in deze dagen
ons gemis.

Dat maakt deze dagen
donkerder en langer
dan de nacht.

In ons huis
branden we een lichtje
bij Wilrieke's foto.

Ze is nooit
uit onze gedachten.
Spreken over haar
geeft troost.

Jullie aandacht,
het noemen van haar naam.
Jullie delen van
herinneringen.

Het soms stilzijn met ons
doet goed en geeft licht
in onze nacht

Jullie aandacht
is als een zachte hand
op onze schouder.
Een zachte hand van de Eeuwige

M. v.d. Berg

Gedicht 1506: Sluipend ongemerkt raakte jij uit onze tijd

Uit de tijd

Sluipend ongemerkt
raakte jij uit onze tijd.
Je ging in je eigen tijd leven.
Je trok je niet zoveel meer aan
van onze gewoontes.
Je ging je eigen gang.
Jij doorbrak steeds meer
onze gang van zaken.

Sluipend ongemerkt
raakte jij uit onze tijd.
Je ging weer op zoek
naar waar je vandaan kwam.
Je vergat gewoon even
dat je gehuwd was
en kinderen had.
Je zocht je eigen kindertijd weer op.
Je was boos
als wij dat niet begrepen.

Sluipend en ongemerkt
raakte jij uit onze tijd.
Je liet ons leven
in twee tijden tegelijk:
die van jou
en die van ons.

Zo waren wij
soms meer verward dan jij.
We keken elkaar aan
en vroegen ons af:
hoe kon dit toch?
In ons hart voelden we ons
in de steek gelaten.
Jij liet ons zomaar zitten
in onze tijd
met de handen in het haar

Soms, als er niets wordt gezegd,
jij even rust vindt

op je eindeloze dwaalwegen,
dan even ontmoeten onze handen
en onze ogen elkaar:
alles lijkt vergeten,
de pijn en de onrust,
onze ontmoeting is vrede.
De tijd staat even stil.

M. v.d. Berg

Gedicht 1507: Als de donkere nacht

Als de donkere nacht
van 't verdriet om 't verlies
je overvalt
als 'n overval,

als je in je levensboot
alleen verder moet
beroofd van wie jouw liefste
en warmste licht was,
dan word je zoeker
naar licht en troost,
tastend als 'n blinde,
beroofd van licht.

Als je liefste licht sterft,
sterf je mee
en word je ondergedompeld
in 't donkere water
van 't verdriet.

Als die dingen gebeuren,
ontsteek dan dit licht,
omdat ons beloofd is
dat de nacht zal overgaan
in troostend ochtendlicht.

Gedicht 1508: Hoe lang is het al geleden

De stilte komt de trap af

Hoe lang is het al geleden
dat jij de trap afkwam,
gwoon om de nieuwe dag te beginnen,
koffie te zetten
en naar je werk te gaan, - onbezorgd.

Hoe lang is het al geleden
dat jij de trap opkwam,
gwoon om de dag te besluiten,
tanden te poetsen,
en je lichaam neer te leggen - wel te rusten.

Toen kwam de tijd
dat het steeds drukker werd
op de trap.
Vreemden kwamen,
vreemden gingen.
Velen kwamen de trap op
en gingen de trap af,
jij betrad de trap niet meer.

Nu komt alleen nog de stilte
van de trap af:
Soms denk ik dat het nu lang
genoeg heeft geduurd,
dat je wel weer gewoon de trap
af kunt komen,
om de dag te beginnen.
Dan voel ik nog steeds meer
dat alleen nog de stilte
van de trap afkomt.

M.v.d.Berg

Gedicht 1509: Bij wie kan ik schuilen

Voor wie niet verder kon leven

Bij wie kan ik schuilen
in dit uur
in deze vreemde dagen,
de dood om mij heen,

nog zo onverwacht toch
na alles.

Bij wie kan ik huilen
in deze dagen
bij dit afscheid
van jou,
die als levensdood
geen plek meer vond
om te schuilen.

Jij verlangde zo naar een plaats
om te schuilen.
Nergens kon jij die vinden.
Jij hilde van binnen
al jouw jonge jaren
totdat je nog slechts naar
de dood kon verlangen.

Jij ging stil van ons weg,
eenzaam en zonder gerucht,
in de vroege ochtend.
Jij kon niet meer opstaan.
Jij ging een ander licht
tegemoet,
vriendelijk en veilig
om bij te schuilen.

Mag dat Licht jou groeten
en omarmen,
een schuilplaats voor jou zijn.

Gedicht 1510: Niemand gaat echt dood

Troost

Niemand gaat echt dood
ledereen leeft voort
In andermans denken, doen en voelen
En als je goed geleefd hebt
Dan leef je na de dood
Meer dan ooit tevoren.

Gedicht 1511: Onzichtbaar voor anderen

Barensweeën

Onzichtbaar voor anderen
maar des te meer voelbaar
voor ons, voor mij,
gaat ons kind
met ons mee
op de levensweg.

Ons kind
dat ons leven veranderde
bij de geboorte,
maar nog meer
voor altijd ons leven veranderde,
toen de dood ons
van het kostbaarste beroofde.

Onzichtbaar voor anderen,
maar des te meer voelbaar
voor ons, voor mij,
is ons kind
afwezig-aanwezig
bij ons, bij mij
als een wond
die schreiend schrijnt.

Weer zijn er
de barensweeën
om opnieuw geboren
te worden uit de pijn
van ons verdriet:
vaak onzichtbaar
maar des te meer
voelbaar.

M. v.d. Berg

Gedicht 1512: Zo graag zou ik trots

Zo graag

Zo graag zou ik trots op
je willen kunnen zijn:
'n trotse vader
Zo graag zou ik willen zien
hoe je als 'n jonge boom
openbloeit en omhoogschiet.

Zo graag zou ik willen zien
hoe je 'n lust voor het oog
wordt in 't landschap van de mensen

Zo graag zou ik met je willen praten,
horen wat jij vindt van de dingen
van vandaag.

Zo weinig mensen begrijpen
dat ik je niet minder
maar steeds meer mist

Sinds die dag dat je niet
terugkeerde.

Gedicht 1513: Nu we jou dit huis uit zullen dragen

Nu we jou dit huis
uit zullen dragen:
uit huis waar je zo graag was,
uit huis dat je tot een thuis maakte,
'je aardse paradijs',

dit huis zo mooi gelegen,
'altijd wat te zien'
'altijd wat te doen',

dit huis waar je je kinderen ontving
en je kleinkinderen, je broers en zwagers
en ieder die maar aankwam,

dit huis waar je je deur openhield,
dit huis waar je je laatste jaren
deelde met de liefste mens van jouw leven,

dit huis waar je van elke dag
een feestdag maakte en je laatste verjaardag
het laatste hoogtepunt was

nu we jou dit huis uitdragen,
beseffen we nog maar half,
hoe dit huis voor altijd anders
zal zijn: leger en stiller.

Nu we jou dit huis uitdragen
groeten we je
In de verwachting van een nieuw
thuiskomen voor jou.

Gedicht 1514: Het wordt nu vroeg donker

Allerzielen

Het wordt nu vroeg donker, zegt mijn groenteboer.
Er zijn steeds meer kaarsen in de winkels, merk ik.
De eerste herfstwind heeft al veel gekaald.
Vandaag is het nog een zachte dag, 2 november.

Velen bezoeken het graf, niet vindend wat ze zoeken.
Anderen dwalen in huis, want de as werd verstrooid.
Sommigen nemen een hark mee en nieuwe bloemen.
De dierbare plek krijgt zo veel mogelijk zorg.

Het is druk en stil in de dorpskerk die avond.
Ieder is gekomen met de naam in het hart van zijn dierbare.
Namen geschreven in de palm van Gods hand, zegt de priester.
Hij zegt zijn tedere woorden duidelijk en rustig.

Zesentwintig namen worden dit jaar genoemd.
Zesentwintig kaarsjes worden ontstoken aan het Licht.
Soms wordt het diep stil, houdt elk gehoest op.
De namen worden genoemd van wie nog zo jong waren.

Het meest luister je naar je eigen naam.
Het meest kijk je naar dat éne kaarsje voor haar,
voor hem wiens naam blijft geschreven in jouw hart.
Stil keren we in het donker terug naar onze huizen.

Allerzielen, zielsgenoten samen, ieder ook alleen.
Allerzielen, gedenken mag, gedenken moet, gedenken is leven.
Streep geen namen door in de verhalen, in het gedenken.
Lever niemand uit aan de dood van het niet meer noemen.

Geschreven in ons hart, in de palm van Gods hand...
de kern van een mens, haar diepste bezieling,
zijn goddelijk licht dat blijft en ons verlicht,
als de avonden vroeg en donker worden, de winter nadert.

Gedicht 1515: Voor hen die ik liefheb

Voor hen die ik liefheb, en zij die mij liefhebben:
als ik ben gegaan, laat me los, laat me gaan.
Ik heb zoveel dingen te doen en te zien;
bind jezelf niet aan mij vast met tranen:
wees verheugd over zoveel goede jaren.

Ik gaf je mijn liefde; je kunt slechts gissen
hoeveel je mij gaf in vreugde.
Ik dank je voor de liefde die wij aan elkaar hebben getoond
maar nu is het tijd dat ik alleen verder reis.

Wees een tijd verdrietig om mij, want verdriet hoort erbij,
maar laat dan je verdriet omhelsd worden door troost.
Het is slechts een een tijd dat we moeten scheiden;
daarom zegen de herinneringen in je hart.

Ik zal niet ver zijn, het leven gaat verder;
en als je mij nodig hebt, roep me en ik kom.
En hoewel je me niet kunt zien of aanraken
ik ben dicht bij je
en als je luistert met je hart
zul je horen
al mijn liefde om je heen, zacht en helder.

En als je moet gaan, deze weg, alleen,
ik zal je begroeten met een glimlach
en een 'welkom thuis'.

Gedicht 1516: Ze liggen dicht bij elkaar

Wonden en wonder

Ze liggen dicht bij elkaar
het zijn tweelingen;
Didymos
leed en vreugde
pijn en genot
avondschemering en ochtendgloren
Goede Vrijdag en Pasen
dood en verrijzenis

het ene schreeuwt om het andere
wil vastpakken
voelen, tasten, weten
dat het waar is
voelen dat het leeft

wonden en wonder
ze liggen dicht bij elkaar;
vraagtekens die
heel af en toe
uitroepetekens worden
kapotgebroken brood
brood om van te leven!
geperste druiven, vergoten wijn
levensvreugde!
opgegeten, leeggeschonken
om van te leven.

Gedicht 1517: De dood en het besef van de dood

De dood en het besef van de dood
kan rustgevend en vrede-brengend zijn.
Dat klinkt wellicht wat vreemd
in de oren van de mensen
die zich zelfs in hun vrije tijd laten opjagen:
'Ik moet nog zoveel', 'Ik wil nog zoveel',
'ik moet er niet aan denken dat ik op een dag
al deze dingen niet meer zou kunnen doen'.

De dood, en het besef van dood

kan rustgevend en vrede-brengend zijn.
De dood is angstaanjagend
voor mensen die uiterlijke schoonheid,
lichamelijke gezondheid en materiële rijkdom
als belangrijkste idealen in hun leven zien.
Nogal wiesde, de dood zegt hun
hoe relatief, hoe beperkt hun idealen zijn.

De dood, en het besef van dood
kan rustgevend en vrede-brengend zijn.
Hoe vaak hoor je niet mensen zeggen
die met de dood in aanraking zijn geweest:
'Ik heb geleerd om meer te genieten
van de kleine dingen in mijn leven'.
En: 'Ik maak me geen zorgen meer
of ik mijn werk wel of niet af krijg'.

De dood, en het besef van dood
kan rustgevend en vrede-brengend zijn.
Het klinkt misschien vreemd,
maar het lijkt wel of je het meeste leert
van de dingen waarvoor je het meest bang bent.

Gedicht 1518: Als een twijgje

Aan de stam

Als een twijgje
ben je
aan de stam
wiegend in de wind
de zon onder je bladeren
wiegend in de wind
aan de stam.

Als een rank
ben je
aan de stam
nieuwe loot
zul je vrucht dragen?
nieuwe loot
aan de stam.

Houd vol.
Houd vast
aan de stam
tot de herfst,
geef je zoete vruchten?
in de herfst
aan de stam?

Met zijn wortels
tot het water
knoestige stam
tot de lente
tot jij komt om leven
en herleeft in
de knoestige stam.

Meer kun je niet
meer hoef je niet
leven
is wachten aan de stam
groeien, blijven hopen
wachten aan de stam
op leven.

Gedicht 1519: God hier ben ik dan

God,
hier ben ik dan

niet wetend
of mijn bestaan
toevallig is of een bedoeling heeft

niet wetend
waar mijn woorden vandaan zijn
en nog minder
waar ze terecht zullen komen.

God,
Jij bent mijn vermoeden
dat het zin heeft om te leven

en ik hoop

dat ik het met Je volhoud
al lijkt de zinloosheid
soms wel erg groot te worden.

Ik hoop
dat ik het zo lang
vol mag houden met Jou
als Jij het volhoudt
met mij.

Gedicht 1520: Hij die niets kent...

Hij die niets kent, heeft niets lief.
Hij die niets kan, begrijpt niets.
Hij die niet begrijpt, heeft geen waarden.
Maar hij die begrijpt heeft ook lief, neemt waar, schouwt...
Hoe meer iets gekend wordt, des te groter is de liefde...
Een ieder die zich verbeeldt dat alle vruchten tezelfdertijd
tot rijping komen als de aardbeien, weet niets van druiven.

Paracelsus

'There are so many different worlds
so many different suns
and we have just one world
but we live in different ones..'

(Brothers in arms - Dire Straits)

Gedicht 1521: Jij werd geschapen in liefde

Jij werd geschapen in liefde,
mooi, schoon en zo diep
in mijn binnenste getekend,
dat, als jij jezelf verliest, mijn lief,
ziel, jij jezelf moet zoeken in Mij.

En mocht je soms niet weten
waar je Mij zult vinden,
dwaal dan niet van hier naar ginds,
maar als je Mij wilt vinden,

moet je Mij zoeken in jezelf

Want jij bent mijn onderdak
jij bent mijn thuis en plaats van rust,
en daarom klop Ik altijd bij jou aan,
als Ik in jouw gedachten
de deur gesloten vind.

Buiten jezelf hoef je Mij niet te zoeken,
want om Mij te vinden
zal het genoeg zijn Mij slechts te roepen;
Ik zal dan zonder talmen naar jou toegaan,
en Mij moet je zoeken in jezelf

Theresa van Avila)

Gedicht 1522: Vlam van de Geest

Aanroeping

Vlam van de Geest,
verwarm ons hart
dat wij onze naaste liefhebben.

Vlam van de Geest,
verlicht ons pad
dat wij wandelen in de waarheid.

Vlam van de Geest,
wakker in ons aan
de hartstocht voor de vrijheid.

Vlam van de Geest,
smeed ons samen
tot een vierende gemeenschap.

Gedicht 1523: Naar alle dingen kijk ik twee maal

Tweemaal

Naar alle dingen kijk ik

Twee maal,
Een keer om vrolijk
En een keer om droevig te zijn.

De bomen hebben een schaterlach
In hun kroon van bladeren
En een dikke traan
In hun wortel.
De zon is jong
Aan de top van haar stralen,
Maar haar stralen
Zitten vast in de nacht.

De wereld past precies
Tussen deze twee omhulsels,
Waar ik alle dingen heb opgetast,
Die ik twee maal
Heb liefgehad.

Gedicht 1524: Letters worden woorden

Klein scheppingslied
Letters worden woorden
en zoeken zinsverband,
moeten zwijgen in het wit
en wachten langs de kant.

Klanken scholen samen
zwanger van taal en lied,
woelend in het donker, ach,
ze zijn zichzelf nog niet.

Schemering lost op en
het licht vindt een begin
dat de dagen openscheurt;
en nacht van macht bindt in.

Mensen worden mensen
en krijgen een gezicht,
zingen elkaar tot zielsverband
van zien en horen: licht

Wij zijn in weeën, leven niet

totdat in ons dat licht geschiedt.

S. Bellemakers

Gedicht 1525: Verhalen - ik hoorde

Verhalen - ik hoorde honderden woorden
en dronk de toekomst in.
Zou ik ze vergeten nooit zou ik weten
van ooit een nieuw begin.

Woorden die de angst bezworen riepen mij
en ik stond rechtop, ademde, fier en vrij
om te zaaien en te baren levenslang,
om te gaan en vrucht te dragen, niet meer bang.

Wegwijswoorden: struikelwoorden onder het gaan
tot ik vond de minne, tot ik kon verstaan.
Vrede spelen, liefde leren, kleurig licht
om te winnen, te ontginnen. Land in zicht.

Uit de diepte, uit den vreemde opgehaald,
uit de doden - oude woorden vrij vertaald
om te leven, door te geven, aan te gaan,
om te doen, te talen naar een nieuw bestaan.

Verhalen - ik hoorde honderden woorden
en dronk de toekomst in.
Zou ik ze vergeten nooit zou ik weten
van ooit een nieuw begin.

S. Bellemakers

Gedicht 1526: Nacht

en als dan plotseling
de nacht
valt
als een tapijt van sneeuw
en toedekt
wat gebleven is

en de duur vervaagt
tot stilte

dan voelt de koude
tot op het bot
lacht geen vogel
geen bloem, geen
wuiwend gras

een kraai krast
geritsel, stilte
de koude wind
neemt de plaats in
- reeds lang voor
hem bestemd -
nu grijpt hij zijn kans

geen sterren
geen maan
geen stille tekens hoop
slechts een blauwe schijn
trilt de stilte vast

verharding, ijs
verstening van de ziel
lichaam, hand, oog
verliezen al hun kracht
het is niet de dood
die hier ons wacht -
het is de leegte
en het niets,
een verder dan de
dood -
want die is slechts
een deur, die
zwaaiend openzwiept
en met een zacht
geruis weer
terug in het slot
van het leven.

John Hacking

Gedicht 1527: Zingen

Zingen
van liefde zingen

tegen beter weten in

tegen de klippen op
de onverbiddelijke
klippen van de dood

tegen de lippen op
de bevroren lippen
van je eigen wanhoop

zingen
van liefde zingen
een gat in de nacht

zingen
tot wonder boven wonder
de werkelijkheid wijkt

en alles en alles
weer opnieuw begint

Hans Bouma

Gedicht 1528: Vooraf bestaat het water

Het water

Vooraf bestaat het water.
Achteraf bestaat het water;
het duurt, het duurt voort.

- Het water van het meer?
- Het water van de rivier?
- Het water van de zee?

Nooit water op water.
Nooit water voor water;
water echter, waar geen water meer is;

water echter in de dode herinnering van het water.

Leven in de levende dood
tussen de herinnering aan het water en het
vergeten ervan,
tussen
de dorst en de dorst.

Het water treedt binnen:
ceremonieel.
Het water grijpt om zich heen,
het vloeit:
vruchtbaarheid.

Steeds water voor water.
Steeds water op water.
Overvloed.

- de woestijn was mijn land.
De woestijn is mijn weg,
mijn dwalen.

Steeds tussen twee horizons;
tussen de horizon en
het roepen van de horizon.
Hiernamaalsgrens.

Het zand glinstert als water
in onstilbare dorst.

Kwelling, door de nacht tot rust gebracht.

Onze stappen besprenkelen de dorst.
Afwezigheid.

- Het water van het meer?
- Het water van de rivier?
- Het water van de zee?
Spoedig komt de regen,
om de ziel van de doden te wassen.

Laat de afgebrande schaduwen voorbij,
de morgenstonden met de geofferde bomen.
Walm. Walm.

(Schreeuw eens als vruchten,
als bloesem,
als bladeren
en hun lange uitgestrekte armen.)

Elke arm zijn horizon.
Elke bloesem, elke vrucht
haar jaargetijde.
Het blad zijn neiging.

De hemel kijkt neer op de aarde.
Schrijven wil zeggen, de woorden uitlopen laten,
om de bodem te bevloeien.
Elke zin bestaat uit regen
en uit licht.

Ik schrijf de woestijn.
Zo sterk is het licht,
dat de regen zich vervluchtigd heeft.

Er blijft alleen het zand,
waar ik wandel.

Edmond Jabès

uit: Das Gedächtnis und die Hand

Gedicht 1529: Zij verstaat de kunst

VOOR HAAR

Zij verstaat de kunst van bij me horen,
in mijn lichaam heeft ze plaats gemaakt voor twee,
in mijn ogen woont ze, in m'n oren,
ze hoort en ziet m'n hele leven met me mee,
soms begint ze, in mijn hart te zingen,
waar het nacht was, heeft ze lichtjes aangedaan,
en door haar, weet ik dan door te dringen,
tot de onvermoede schat van ons bestaan.

Zo alleen maar wil ik verder leven,
schuilend bij elkaar,

en als ik oud moet worden, dan alleen met haar.

Zij kent al mijn dromen en mijn wanen,
al mijn haast en al mijn honger en mijn spijt,
als ik lach kent zij alleen de tranen,
die daar achter liggen in de tijd.

Zo alleen maar wil ik verder leven,
schuilend bij elkaar,
en als ik oud moet worden, dan alleen met haar.

Zij is meer dan deze woorden zeggen,
in mijn lichaam heeft ze plaats gemaakt voor twee,
maar wie weet een wonder uit te leggen,
en een wonder draag ik met me mee.

Frans Halsema

Gedicht 1530: En als ik doodga treurt maar niet

En als ik doodga treurt maar niet
Ik ben niet echt weg moet je weten
Het is de heimwee die ik achterliet
Dood ben ik pas als jij mij bent vergeten

"Als een bloem zo is het leven
het begin is teer en klein
De een die bloeit uitbundig
de ander geurt heel fijn.

Sommige bloemen blijven lang
weer anderen blijven even
Vraag niet bij welke groep je hoort
dat is het geheim van het leven."

Er is een wereld van mensen,
zo vol macht en zo dicht.
Er is een wereld van sterren,
zo zacht en zo licht.
Vind je rust in jouw wereld
eindeloos, onwezenlijk, veilig.

Gedicht 1531: Mijn liefde zal blijven

Mijn liefde zal blijven

Mijn lichaam deed pijn,
niets kan me meer deren.
Mijn lichaam ging dood,
maar zelf leef ik verder.
Voor altijd met jou verbonden.

Leef maar, LEEF maar,
bewaar mijn gedachten,
de goede herinneringen,
ons vallen en opstaan.

Het mooiste
wat je mij mee kunt geven
is jouw groeien en bloeien
en intens leven.
Mijn liefde zal blijven,
mijn liefde de zal stromen
en alles zal goedkomen.
Alles komt goed.

Gedicht 1532: Uniek jouw oogopslag

Uniek

Uniek jouw oogopslag
de manier waarop je
met ons sprak
over jouw heengaan.
Uniek zoals je
met ons omging
de manier waarop
Je liep, stond en zat.
Uniek jij,
hoe kun je dan weg zijn
voorgoed onvindbaar?
We begripen het niet, neen
We willen er niet aan.
Uniek jij

enig, onvervangbaar.
Daarom blijft er iets van jou ons bij
en ben jij niet weg, jij
want: uniek jij, voor ons
en zeker voor God
bij wie je
voorgoed geborgen bent.

Gedicht 1533: Moed houden, eenvoudig voortgaan als je kunt

Moed houden,
eenvoudig voortgaan als je kunt.
De weg gaan zoals die komt met zijn voor en tegen.
Je ogen die een lamp zijn van je ziel
en die meer zeggen dan je mond verwerken kan.
Doen wat voor de hand ligt,
antwoorden geven als die er zijn
met een lach, maar ernstig gemeend.
Praten met je allerliefsten
of zwijgen als het mysterie te groot is.
En intussen niet teveel omzien,
want de weg van het leven gaat soms dwars door je hart.

Moed houden,
eenvoudig voortgaan als je kunt.
En als je niet kunt
wachten en uitrusten bij wie je zorgen deelt
of bij een vriend/vriendin, als die er is,
zomaar een gesprek, eerlijk en vertrouwd.
En als die er niet is
toch wachten...
Dan maar alleen...
Wachten tot het weer gaat, straks...

Gedicht 1534: Mijn hart brak / Huil niet aan mijn graf

Mijn hart brak. Een uitspraak van Da Free John bleef maar
door me heen gaan: 'Beoefen de wond van de liefde... beoefen
de wond van de liefde.' Echte liefde doet pijn; echte liefde
maakt je totaal kwetsbaar en open; echte liefde zal je ver voor-
bij jezelf brengen; en daarom zal echte liefde je vernietigen. ik

moest steeds denken, als liefde je niet verbrijzelt, ken je geen liefde. We hadden beiden de wond van de liefde beoefend, en ik was verbrijzeld. Als ik er op terug kijk, komt het me voor dat we op dat eenvoudige en direkte moment beiden zijn gestorven.

Huil niet aan mijn graf;
Daar ben ik niet. Ik slaap niet.
Ik ben duizend winden die waaien;
Ik ben de diamanten schitteringen op sneeuw.
Ik ben het zonlicht op rijp graan;
Ik ben de zachte regen in de herfst.
Als je wakker wordt in de stilte van de ochtend,
Ben ik de zwerm van vogels
Die in een vlaag opstijgen.
Ik ben de zachte ster die s nachts schijnt.
Huil niet aan mijn graf,
Daar ben ik niet...

Gedicht 1535: Hij schiep de wereld om tot deze orde

DORPSTUINMAN

Hij schiep de wereld om tot deze orde:
een klein stuk grond, warm en donker
en bemind,
en werd tussen de kinderen een kind,
dat met een glimlach naar de dood verdorde.

Sommigen onzer gaan als bloemen open,
bloeien en gaan dan, als een bloem, weer
dicht,
een mens kan weerloos onder het harde
licht,
zijn weg onaangerand ten einde lopen,

leven kan zacht zijn als een morgenwind:
een heldere dag achter elk wakker worden,
zonlicht op linnen, brood op witte borden,
een droom, zuiver gestold om gras en grint.

H.G. Hoekstra

Gedicht 1536: Jouw handen scheppen mijn lichaam -

Genesis

Jouw handen scheppen mijn lichaam
jouw mond ademt leven in mij
mijn gezicht schijnt in jouw ogen
jij noemt mij bij mijn naam

Hoe zou ik alleen kunnen schijnen?
Alleen ben ik in duisternis
alleen ongevormde kluit aarde
alleen besta ik niet

Eva Toth

Gedicht 1537: Het speelt het liefst

Onder vreemden

Het speelt het liefst ver weg op het strand,
het kind dat nooit zijn eigen vader ziet,
die overzee is in dat andere land.

Het woont bij vreemden en het went er niet.
Zij fluisteren erover met elkaar.
Heimwee huist in zijn kleren en zijn haar.

En altijd denkt het dat hij komen zal:
vandaag niet meer; maar morgen, onverwacht -
en droomt van hem en roept hem in de nacht.
Ik wacht u, Vader van de overwal.

I. Gerhardt

Gedicht 1538: Lichtheid van bestaan

Benadering

Lichtheid van bestaan, eens, lang geleden zo,

waarschijnlijk wel voor het eerste uur sloeg
en de tijd uitzwermd: plaag over een plotseling
zichtbaar landschap.

Zon, zee, laagland, méér landen. Het duurde jaren
voor ik een huis bouwde om ergens te blijven
en slechts aan de huid van een vrouw mat ik af
de grotere zon, de goddelijke.
Zoveel dacht ik na - het licht stond aan het venster
of de nacht zette een hoes van rouw over mijn huis -
en ik werkte steeds met woorden, maar begreep minder,
scheen het, dan ieder ander.

Zodat ik niets meer wist, wanhoop doorbrak en wat ik
mijzelf had genoemd nu als een brok in de keel stak.
En dat was alles. Betekende dit mijn leven, ik kon
toch niet anders doen dan het leven.

Zo blijft het ook voorlopig. Mijn goden bekvechten
en ik heb mij zo lief als een spiegel een spiegel.
Verkeerde oneindigheid. Maar soms het fluisteren
van iets dat ik niet hoor

Hans Andreus

Gedicht 1539: Mijn diepste eerbied geldt een kind

Een naam in Schelpen

Mijn diepste eerbied geldt een kind
dat onaanrandbaar naar de zee
verlangt, en het niet merken laat
aan anderen.- Dat de werking weet
van vloed en eb, en het gedrag
kent van de vogels langs de kust.

In welk millennium, dat telt
niet, en al evenmin of het
op Chios of op Tessel is.
Het loopt de vloedlijn langs; het zoekt
schelpen van dat verzonken blauw:
het prachtigst als zij zilt nog zijn;

of spelt het eeuwenoude spel
van zich te meten met de zee.
Het bouwt een bolwerk, bakent met
de schop de omtrek af, en st•rt
zich op het graven van de gracht;
en werpt een wal op, om verwoed

die met de spa gelijk te slaan.
Zó verstrijkt uur na uur, totdat
de vesting is voltooid. - Het zet

en later zijn zal- en dan waait
de wind dat weg: het hoëft nog niet.

Mijn diepste eerbied geldt dit kind
En het wordt avond - het bemerkt
dat ginds het wentelende licht
is aangegaan en maant en maant:
het kent het ouderlijk gebod.
De zon is weg; de dag is om.
En het vermant zich, en verlaat

zijn burcht aan zee, het bastion
waarop zijn naam in schelpen staat,
en dat - hij weet het - nog vannacht
als het tij opzet wordt geslecht.
Het neemt zijn schop op en het gaat
op stoeve voeten havenwaarts.

Ida Gerhardt

Gedicht 1540: Soms ga je door het water (Wegen)

Wegen

I
Soms ga je door het water voor me uit
en moet ik waden tot mijn benen zwaar zijn.
Mijn voeten zakken in het slik en willen
heimelijk met het zand versmelten.
Daaronder is geen grond, maar jij
gaat voor mij uit.

II

Soms leer je me de weg, die is
eenvoudig lichtovergoten - als de morgen
van een zondag in Frankrijk. We kijken
tegen de zon in. We horen de kleinste vogels
in donkere struiken -
dit is alles.

III

Soms ben je er niet. Dan heeft de weg
zich in de grond verborgen.
Waar ik maar voeten in de aarde zet
ontstaat een spoor. Toch zie ik hier
geen teken van de weg.

Renee van Riessen

Gedicht 1541: Het strand was vast gevoegd en glad

Avond aan zee

Het strand was vast-gevoegd en glad
en smalle golven sloegen om,
uit duizend smalle, witte monden
zacht prevelende dan weer stom.
De zee keek op, alsof zij bad.
Toen heb ik U teruggevonden.

O grote, oude, grijze zee
in rusteloosheid zoveel rust,
één stem uit duizend kleine kelen
sprekende tot de smalle kust;
eenheid uit zoveel tegendelen.
Mijn oude liefde, mijn oud vertrouwen
zo groot, haast niet om uit te houden,
ouder dan voor mijn grote lief...
Ik zag voor 't eerst weer naar de hemel:
hoe die zich rustende verhief

M.Vasalis

Gedicht 1542: Geluk om een uitzicht

KV 595

Geluk om een uitzicht dat bleef, hoe
ook bedreigd, meer kan er niet zijn,
nooit, leven is hopen ten einde toe,
ochtend als het nauwelijks avond schijnt.

De violen leggen een vragende lijn
uit, de piano antwoordt: zo is het goed,-
maar wees voorzichtig met zekerheid,
verlangen kan nooit tegen overmoed.

Heeft Mozart dit willen zeggen, kort
voor zijn hart niet meer zingen kon?
Hij zal het zelf niet hebben geweten.

Hij zag misschien een verte waarin licht
volkomen klank werd en deed zijn ogen dicht
om het nooit meer te kunnen vergeten.

Gabriël Smit

Gedicht 1543: Langs de bochtige oever

Water in Water

Langs de bochtige oever
van het wielende water
leeft op sommige plaatsen
verscholen terzijde
een bijna stilstaan
een helder verbeiden

er rijst uit de bodem
een als stilstaand bewegen
van doorzichtige wellen
van water in water
in vrede Zich mengend
zo wezenlijk een
dat wie toeziet verlangen
zou water te worden

met water gemeen

Inge Lievaart

Gedicht 1544: Als het paars der petunia's

De schemering

Als het paars der petunia's langzaam zwart wordt
en het witte sneeuwkleed lange tijd wit blijft
de poes binnenkomt, de wolken vergrijzen
dan is het tijd om je dichter te voelen

Niet zomaar dichter maar dichter bij iets
bij God bijvoorbeeld of bij het eigen ik
bij je vrouw, bij je vriend, bij je tuin
bij het klein heelal van je omgeving

Dichter bij het Wonder de Avondwind
dichter bij de lichtende avondster
vlakbij de late merel en de vroege vleermuis
pal bij de maan en het sterrendak

O de schemering is als een goede bekende
die aanschikt aan tafel en kaarslicht ontsteekt
slagschaduw aanbrengt, contouren vervaagt
kortom een goede vriend van de stilte der avond.

Kees Winkler

Gedicht 1545: Heer blijf bij ons

EMMAUS

"Heer blijf bij ons, de zon gaat onder."
Wij boden dan het avondbrood
den vreemden man, die langs de baan
met ons was meegegaan.
en wijl hij, 't zegend de oogen sloot,
gebeurde het: Zijn aangezicht
verklaarde in een hemelsch licht,

waarin hij plotseling verdween...
Wij stonden weer alleen
doch vouwden blij onz' handen.
Het was alsof Hij door ons heen verdween
en 't licht in ons is blijven branden.
Blijf zoo in ons, o Heer, de zon gaat onder!

Felix Timmermans

Gedicht 1546: Het water vertelt haar verhaal

o dichtbij

Het water vertelt haar verhaal
zo dichtbij mijn oor
zo dichtbij verstaan
dat ik stil word
al stiller van binnen
verlangend dat het raken zal aan mijn hart

het raakt mij -
en laat mij

laat de vliesdunne afstand
die nog tussen ons is
niet overwinnen.

Inge Lievaart

Gedicht 1547: Diep in onszelf dragen we hoop

Hoop

Diep in onszelf dragen we hoop
als dat niet het geval is,
is er geen hoop.

Hoop is een kwaliteit van de ziel
en hangt niet af
van wat er in de wereld gebeurt.

Hoop is niet voorspelbaar
of vooruitzien.
Het is een gerichtheid van de geest,
een gerichtheid van het hart,
voorbij de horizon verankerd.

Hoop in deze diepe en krachtige betekenis
is niet hetzelfde als vreugde,
omdat alles goed gaat
of bereidheid je in te zetten
voor wat succes heeft.

Hoop is ergens voor werken
omdat het goed is,
niet alleen
omdat het kans van slagen heeft.

Hoop is niet hetzelfde als optimisme
evenmin de overtuiging
dat iets goed zal aflopen
wel de zekerheid dat iets zinvol is
onafgezien van de afloop,
het resultaat.

Vaclav Havel

Gedicht 1548: Onze grootste angst is niet

Onze grootste angst is niet, dat we onvolmaakt zijn.
Onze grootste angst is, dat we mateloos krachtig zijn.
Het is ons licht, niet onze schaduw, die ons het
meest beangstigt We vragen onszelf: wie ben ik om
briljant te zijn, talentvol, fantastisch?

Maar: wie ben jij om dat niet te zijn? Je bent een
kind van God. Als je je onbelangrijk voordoet,
bewijs je de wereld geen dienst Er is niets verlichts
aan jezelf klein te maken, opdat andere mensen
zich bij jou niet onzeker voelen.

We zijn allemaal bedoeld om te stralen als kinderen.
We zijn geboren om de glorie van God, die in ons is,
te openbaren. Die is niet alleen maar in sommigen

van ons; die is in iedereen

En als wij ons licht laten stralen, geven we onbewust
andere mensen toestemming hetzelfde te doen.
Als wij bevrijd zijn van onze eigen angst bevrijdt
onze aanwezigheid vanzelf anderen

Nelson Mandela

Gedicht 1549: Avec la mer du Nord

Le plat pays

fragment

Avec la mer du Nord pour dernier terrain vague
Et avec des vagues de dunes pour arrêter les vagues
Et de vagues rochers que les marées dépassent
Et qui ont ... jamais le coeur ... marée basse
Avec infiniment de brumes ... venir
Avec le vent de l'est écoutez-le tenir
Le plat pays qui est le mien

Avec des cathédrales pour uniques montagnes
Et de noirs clochers comme mâts de cocagne
O— des diables de pierre décrochent les nuages
Avec le fil des jours pour unique voyage
Et des chemins de pluie pour unique bonsoir
Avec le vent d'ouest écoutez-le vouloir
Le plat pays qui est le mien

Het vlakke land

Wanneer de Noordzee koppig breekt aan de hoge duinen
En witte vlokken schuim uiteenslaan op de kruinen
Wanneer de norse vloed beukt aan het zwart basalt
En over dijk en duin de grijze nevel valt
Wanneer bij eb het strand woest is als een woestijn
En natte westenwinden gieren van venijn
Dan vecht mijn land, mijn vlakke land

Wanneer de regen daalt op straten, pleinen, perken
Op dak en torenspits van hemelhoge kerken

Die in dit vlakke land de enige bergen zijn
Wanneer onder de wolken mensen dwergen zijn
Wanneer de dagen gaan in domme regelmaat
En barre oostenwind het land nog vlakker slaat
Dan wacht mijn land, mijn vlakke land

Jacques Brel

Gedicht 1550: Ik ben niet het denken

Het lied van de Ziel

Ik ben niet het denken, het ego, de rede, en ook niet gedacht,
Ik ben niet te horen, te zien of te ruiken, kan niet onder woorden
gebracht:
Ik ben niet te vinden in licht en in wind, niet in lucht of in aarde -
Bewustzijn, vreugde, Verrukking van de Verrukte is al mijn waarde.

Ik draag geen naam, bezit geen leven en adem geen lucht,
Geen element vormt mij en geen lichaam is mijn toevlucht:
Ik spreek niet, heb handen noch voeten, onderga geen groei -
Bewustzijn en vreugde ben ik, Verrukking in chaos en bloei.

Ik ken haat noch hartstocht, raak niet door waan uit de koers,
Geen spoortje trots is in mij, ik word dus nimmer jaloers:
eik niet naar geloof en geloof niet in rijkdom -
Bewustzijn ben ik en vreugde, Verrukking tooit mij rondom.

Goed en kwaad, pijn en plezier gaan mij niet aan,
Noch heilige boeken, offers, gebed, ter bedevaart gaan:
Ik ben niet het voedsel, niet eten, niet degene die eet -
Bewustzijn en vreugde, Verrukking van de Verrukte is al wat ik weet.

Ik vrees niet de dood, ras of afkomst kende ik nooit,
Geen ouder noemde me kind, geen geboorteband bond me ooit:
Ik ben leraar noch leerling, heb vriend noch familie -
Bewustzijn ben ik en vreugde, Verrukking is al wat ik zie.

Ik ben niet het kennen, de kennis, de kenner, mijn vorm heeft geen
vorm,
ik verblijf in de zinnen, maar ze zijn noch mijn huis noch mijn norm:
Altijd sereen in evenwicht, ben ik noch vrij noch gebonden -
Bewustzijn ben ik en vreugde, in Verrukking word ik gevonden.

Gedicht 1551: Het was de hovenier

Het was de hovenier,
die in het vroege licht
de ranken heeft gericht,
diep in elkaar verward,
vervreemdend van het hart,
de wortelstok.

Geen zag wat zich voltrok
in het zeer vroege licht.
Hij raakte hen slechts aan:
zij zijn vaneengegaan,
ontbonden
ontwonden.

Het was de hovenier.
Verwonderd in het vroege licht,
gescheiden ongescheiden
de door Zijn hand geleide
hartranken.
- Aan ons beiden
hebt gij het, God, verricht.

Ida Gerhardt

Gedicht 1552: Waar ik ga: jij

Het lied 'jij'

Waar ik ga - jij!
Waar ik sta - jij!
Alleen jij, weer jij, altijd jij!
Jij, jij, jij!
Gaat het mij goed - jij!
Als het mij pijn doet - jij!
Alleen jij, weer jij, altijd jij!
Jij, jij, jij!
Hemel - jij, aarde - jij,

boven - jij, beneden - jij,
waarheen ik mij wend, aan elk einde,
Alleen jij, weer jij, altijd jij!
Jij, jij, jij!

Levi Jizchak van Berditschew

Gedicht 1553: Over zeven zeeën van wachten, eb en vloed

OVER ZEVEN ZEEËN

Over zeven zeeën van wachten, eb en vloed,
komt uit de verre verten een woord ons tegemoet;
een groet, met vreemde tekens geschreven in het zand,
het wordt alleen gelezen door wachters op het strand.

Over zeven zeeën van feiten uit de tijd
wordt ons uit 't ver verleden een boodschap aangereikt;
een taal van hoop en zegen, een vogel in de hand,
een weldaad als de regen, die valt op dorstig land;

Over zeven zeeën van uitzien naar de dag
zal eens de hemel komen waarop de wereld wacht.
De vaders zullen zaaien, hun zweet valt in de voor;
de zonen zullen maaien, zo gaat het steeds maar door.

K. Pannekoek en P. Bruggeman

Gedicht 1554: Wij kronen u zelden meer met rozen

MODERN MARIALIED

Wij kronen u zelden meer met rozen
noemen U nauwelijks nog Sterre der Zee.
Toch hebben wij U als voorbeeld gekozen.
Want ook voor ons heeft U alles nog mee.

Ons spreekt het aan dat U het riskeerde,
zonder begeleiding op tocht te gaan.
Was het uw moeder die het U leerde,

of had U van binnen een stem verstaan?

Had U geen vrees om zo alleen te lopen,
voelde U zich niet door gevaren bedreigd?
Of had U de rust van degenen die hopen
dat wie erin gelooft bijstand verkrijgt?

Lieve Maria, U wordt niet vergeten.
Wij hebben van U een eentijds beeld.
Vrouw der mantelzorg mag U van ons heten.
Weet U, dat U zo ons aller harten steelt?

Joke Forceville-van Rossum

Gedicht 1555: Om wat was
OM WAT WAS

Om wat was-
oorspronkelijk en bezielde,
golvend als de zee,
hartgrondig als een boom,
om wat was-
ook al versleet het,
lekte het weg,
vond het een einde,
door tranen heen
blijven spreken van geluk.
Omdat jij het was-
mens
zo onherroepelijk mooi,
mens zo onvergetelijk in bloei.

Hans Bouma

Gedicht 1556 Wel dood

ANNE FRANK

Wel dood,
maar ze geloofde,
visioenen

gloeiden in haar ziel.
Wel dood,
maar ze hoopte,
dromen
vonkten in haar ogen.
Wel dood,
maar ze had lief,
vlammen
sloegen haar uit.
Wel dood,
maar mens,
hoe vurig mens.
Dood?
Te laaiend,
te aanstekelijk was zij-
onuitblusbaar.
Wie zo leeft,
leeft voorgoed.

Hans Bouma

Gedicht 1557: Alles wordt anders

GELOOF HET

Alles wordt anders,
alles wordt nieuw,
hemel wordt aarde,
aarde wordt hemel,
alles bloeit open,
komt tot z'n recht.
Geen honger meer,
geen oorlog,
geen verdriet meer,
geen bederf.
Geloof het,
zoals
de vogels het geloven,
verwacht het,
zoals
de bomen het verwachten.

Hans Bouma

Gedicht 1558: Niet dichtslibben

MACHT

Niet dichtslibben,
niet vervagen.
Gevoelig blijven
voor het licht,
het omhelzende,
koesterende licht.
Niet dichtslibben.
met de macht van de hoop
geloven in het leven-
het leven
dat zo in jou gelooft.
Je hebt er een naam voor,
een gezicht,
je bent er mens voor.

Hans Bouma

Gedicht 1559: Een boom die je in vertrouwen

GELUK

Een boom
die je in vertrouwen neemt,
jij mens zo verwant.
Of een lied
dat je over alle grenzen heen
met zich meezingt
en je weer thuisbrengt-
vervoerd, volkomen helder,
transparant kom je weer thuis.
Of een kind dat als een lente
bij je inloopt, uitloopt,
een kind dat je in bloei zet.
Of een knipoog van de zon,
een vleugje tederheid,
een rimpeling van liefde.

Je zult het maar beleven.
Je leeft. Geluk is je deel.

Hans Bouma

Gedicht 1560: Waar niemand mij vindt

MELODIE

Waar niemand mij vindt-
in het holst van mijn naam,
aan de oever
van mijn diepste droom,
tonen die mij raken,
een melodie
die mij koestert,
oneindig teder koestert.

Hans Bouma

Gedicht 1561: Onderschat jezelf niet

TROUW

Onderschat jezelf niet,
méns ben je,
onherroepelijk mens,
mens
met een eigen naam,
een eigen gezicht,
mens
met een eigen geheim.
Weet wat je waard bent,
blijf trouw aan jezelf,
verloochen nooit
het landschap van je ziel.

Hans Bouma

Gedicht 1562: Zoals jij liep

ZOALS JIJ LIEP

Zoals jij liep,
zo prachtig van lijf,
zo prachtig van ziel,
zoals jij liep,
bespeeld door de wind,
gestreeld door het licht,
zoals jij liep,
droom van de Eeuwige,
droom die mens werd.
Nooit meer.
Vlammen sloegen je neer.
Dood liep je.
Zeventien. Een wereld.
een heelal vergaat.
O God, droom dan niet.
Maar gedroomd is gedroomd,
een mens is een mens.
Dóór liep je.
Jij lied van een vrouw,
zo prachtig van lijf,
zo prachtig van ziel.
Lieve lieve Cynthia,
aandacht die je draagt,
een hart dat je huisvest.
Die God van ooit.
God die je tooit,
vólttooit.

Hans Bouma

Gedicht 1563: lente werd het wel door jou (Zomer)

ZOMER

Lente werd het wel voor jou,
maar waarom?
Hoe kort was je zomer.
Wat je leven noemt.
Even reiken naar het licht,

een naam krijgen, een gezicht
om dan, net ontloken
mijn God - afgebroken.
Lieve Chantal,
bloem van één seizoen,
het is nu dat je viel,
peilloos diep
in de armen van wie je schiep
en opbloeit
in zijn eeuwige zomer -
leven was anders
geen leven voor ons.

Hans Bouma

Gedicht 1564: Val je uiteen

BID

Val je uiteen,
verlies je jezelf,
bid
om de ontferming
van een bloem,
de herbergzaamheid
van een boom,
bid
om de vrede
van een gedicht,
de koestering
van een gezicht -
of bid
om de tederheid
van de hemel,
de warmte, de hand
van een God.

Hans Bouma

Gedicht 1565: Om zó te kunnen zingen

EN NIET MINDER

Om zó te kunnen zingen-
zó verheven, zó verheffend,
zó rakend aan de eeuwigheid
en ook niet minder
zó verscheurend, zó afgrondelijk,
zó peilloos verlaten
moet je wel van hoge
zeer hoge komaf zijn.

Hans Bouma

Gedicht 1566: Zo sterfelijk als je bent

TOT HET LAATSTE

Zo sterfelijk als je bent
als een levende
tot het laatste
trouw blijven aan het leven.
Jezelf niet verloochenen,
het mysterie niet verraden.
Zo sterfelijk als je bent
blijven kiezen voor het leven,
het leven
dat eenmaal koos voor jou.
Goed je sterft,
tenslotte verlies je toch,
maar je sterft eervol-
als een levende.

Hans Bouma

Gedicht 1567: O God dat er woorden zijn

WOORDEN

O God
dat er woorden zijn
die onbeperkt

van kracht blijven,
woorden die mij
ook nu verwarmen,
bemoedigen, dragen,
woorden zelfs bestand
tegen de dood-
zo veelzeggend,
zo onweersprekelijk.
Woorden van U.
Ik woon er in.

Hans Bouma

Gedicht 1568: Namen ooit genoemd

NAMEN

Namen ooit genoemd,
namen ooit geschreven,
geschreven
in de palm van een hand,
gekerfd
op de tafel van een hart.
gekerfd
op de tafel van een hart.
Esther Boektje,
Ruben van Boele,
Mozes van Gelderen,
JozefGoudsmid,
Margaretha Rudelsheim,
Jacob Vos.
Mensen
van aarde en licht,
mensen
geroepen om te leven,
volk van de uittocht,
mensen op weg,
mensen met een droom-
o jeruzalem, stad van vrede.
Westerbork, Auschwitz,
Sobibor, Buchenwald-
Mijn God, wat je noemt:
volk van de uittocht.

Droom na droom spat uiteen.
leven na leven loopt dood.
Wat nog te zeggen,
want nog te zwijgen.
Niet meer, niet minder
dan-
namen ooit genoemd,
namen ooit geschreven,
geschreven
in de palm van een hand,
gekerfd
op de tafel van een hart.

Hans Bouma

Gedicht 1569: Al is er maar een

BESTEMMING

Al is er maar één-
een mens
die zich aan jou verwarmt,
een mens
wiens hoop, wiens troost
wiens lente je bent,
een nieuw seizoen.
Al is er maar één-
een mens
die een mens aan je heeft,
je leeft,
je leeft niet tevergeefs.
Je beantwoordt
aan je bestemming.

Hans Bouma

Gedicht 1570: Jouw gang gegaan

MENS GEWORDEN

Jouw gang gegaan,

jouw leven geleefd,
jouw gezicht laten zien.
Mens geworden,
mens als nooit tevoren,
onmiskkenbaar mens.
Licht koestert je,
wind streelt je huid,
bomen groeten je.
Zo prachtig ben je ook,
mens rijk in jaren,
mens rijk aan leven,
mens.

Hans Bouma

Gedicht 1571: Ergens iemand

ERGENS

Ergens iemand
die hoger reikt,
dieper gaat,
je ontdekt
in je laatste
gestalte,
je noemt
bij je uiteindelijke
naam.
Ergens een vriend,
een vriendin.
Een mens
die je ontmoet
op de bodem
van je bestaan.

Hans Bouma

Gedicht 1572: Kom je thuis

KOM JE THUIS

Gaat de zon als een genade over je op,
wieken vogels
zwaar van vrede
welwillend door je bestaan,
vibreert de kosmos,
ademt een verre,
een zeer nabije God-
je hoort muziek,
het wonder voltrekt zich,
verrukt kom je thuis
in het landschap van je ziel.

Hans Bouma

Gedicht 1573: Verdriet. Pijn. Nacht.

IDENTITEIT

Verdriet. Pijn. Nacht.
Jij mens zo geslagen.
Sta op, blijf staan,
weet je uitgedaagd.
Minder,
maar ook meer kun je worden.
Meer mens.
Alleen een boom
gebeukt en geteisterd,
alleen een boom
die storm na storm doorstond
is ook volop,
in alle majesteit boom.
Steeds weerbaarder jij,
onweerstaanbaarder.
Steeds duidelijker
je identiteit.

Hans Bouma

Gedicht 1574: Mensen die als bomen

ALS BOMEN

Mensen
die als bomen naast je staan,
schouder aan schouder,
lijf aan lijf, ziel aan ziel.
Als bomen zo standvastig,
zo begripend, zo opbeurend.
vrienden, vriendinnen
voor elk seizoen,
vrienden, vriendinnen
in weer en wind.
Bomen van mensen.

Hans Bouma

Gedicht 1575: Wat overblijft na alles was wegzonk

WAT OVERBLIJFT

Wat overblijft
na alles wat wegzonk-
trotse torens,
oppermachtige kastelen,
galopperende bergen-
golfjes onvindbaar
in een oceaan
van vergetelheid.
Wat overblijft,
onaantastbaar,
immuun voor bederf:
een koesterende blik,
de tedere rimpeling
in een stem,
een vluchtig,
o zo liefkozend gebaar.
Wat overblijft-
om maar wat te noemen:
blijken van vriendschap.

Hans Bouma

Gedicht 1576: Dromen, dwalen door het landschap

VOETSTAPPEN

Dromen,
dwalen door het landschap
dat achter je ligt,
dat vóór je ligt.
Overall voetstappen,
jouw voetstappen,
tekens van leven,
sporen onuitwisbaar.
Hoor vogels
zingen je naam,
bomen wijldvertakt
vertellen je verhaal.
Dromen,
dwalen door het landschap
dat oplicht in je ziel,
je vriendelijk toelacht,
landschap
dat op je wacht.

Hans Bouma

Gedicht 1577: Aarde en adem

AARDELING

Aarde en adem,
lichaam en ziel,
meer ben ik niet.
Adam - aardeling,
handjevol stof,
sterveling.
Maar het is goed.
Zo hebt Gij mij geschapen,
mens van komen en gaan.
Ik leef,
leef met de bloemen,
de bomen, de dieren,
leef tot het uiterste

en elke dag
is er één.
En als ik sterf
ik weet zeker
Gij mijn God
vergeet mij niet.

Hans Bouma

Gedicht 1578: Heel vreemd o God

INTENSER
Heel vreemd o God,
het verrast me-
maar nu ik leef
met de dood voor ogen,
zie ik het steeds scherper:
wat de bedoeling is van alles.
Er zijn geen woorden voor,
maar het is werkelijkheid-
een werkelijkheid
die alles doortrekt,
alles draagt en omvat.
Nu ik leef
met de dood voor ogen
leef ik,
leef ik intenser dan ooit.

Hans Bouma

Gedicht 1579: Stem kreeg het

PIJN

Stem kreeg het,
stem als nooit tevoren-
wat mij verlamt,
verduistert,
wanhopig maakt.
Pijn doet het,
hartverscheurend pijn.

Een vreemde pijn.
Pijn die zuivert,
pijn die geneest.
O strepen licht,
heilzaam licht.
Mijn God, een hand,
een hand op mijn hoofd.
Ik lach,
lach
door mijn tranen heen.

Hans Bouma

Gedicht 1580: Wel ouder en ouder

WEL OUDER

Wel ouder en ouder
word je,
maar droom je nog weg
met de vogels,
bespeel je nog
de toetsen van het licht,
schrijf je nog gedichten
op de golvende rug
van de zee-
je blijft glanzen,
je verschrompelt niet.

Hans Bouma

Gedicht 1581: Zolang er bomen zijn

ZOLANG ER BOMEN ZIJN

Zolang er bomen zijn,
eiken vol verhalen,
neuriënde elzen,
uitbundige acacia's,

bomen zich verheffend,
opgetogen broeders,
bomen zich vertakkend,
gulle, weldadige zusters,
valt er nog te leven,
valt er iets te vieren,
aarde, lieve moeder aarde,
is er toekomst, is er hoop

Hans Bouma

Gedicht 1582: Van beperkte duur ben je maar

WIE LEEFT

Van beperkte duur ben je maar,
je komt, je praat en je doet
en je gaat.
Maar wie leeft, heeft lief,
spreekt woorden van vuur,
zegt, streelt, bevrijdt.
Wie leeft,
leeft niet voor zichzelf,
alleen voor zichzelf,
af en toe
noemt hij z'n ware naam,
toont hij z'n ware gezicht,
een onherroepelijke naam,
een gezicht
dat niet wordt uitgewist.
Wie leeft, heeft lief,
hij komt, hij blijft,
hij leeft voorgoed.

Hans Bouma

Gedicht 1583: Zoveel mist

HELDERHEID

Zoveel mist,

een wereld van misverstanden.
radeloos tast je rond,
een ontheemde,
een vreemde
in je eigen lijf,
een vreemde
in je eigen ziel.
En dan opeens
die hand
die heel huiselijk
het gordijn opentrekt
en volmaakte
helderheid schept.

Hans Bouma

Gedicht 1584: Jij, zo lief

TIJDEN

Jij-
zo lief als je hebt,
zo duurzaam ben je.
Naam die niet verbleekt.
Gezicht dat niet vervaagt.
Jij.
Koester ze.
Je tijden van liefde.
Tijden vol eeuwigheid.

Hans Bouma

Gedicht 1585: Indien ik je dragen kon

Indien ik je dragen kon over de diepe grachten
van je gesukkel en je angsten heen,
dan droeg ik je, uren en dagen lang.

...

Indien ik genezen kon wat omgaat in je hart

aan onmacht, ontevredenheid en onverwerkt verdriet,
dan bleef ik naast je staan, uren en dagen lang.

Maar ik ben niet groter, niet sterker dan jij
en ik weet niet alles en ik kan niet zoveel,
ik ben maar een vriend op je weg, al uren en dagen lang.

En ik kan alleen maar hopen dat je weet:
je hoeft niet alleen te vechten of te huilen
als je een vriend hebt voor uren en dagen lang.

M. Weemaes

Gedicht 1586: onze kussens zijn nat

LIEDJES TER BEMOEDIGING

1

onze kussens zijn nat
van de tranen
van verstoorde dromen.

Maar weer stijgt
uit onze lege
hulpeloze handen
de duif omhoog.

2

Lang werd je opgejaagd rond de
poortloze muren van de stad.

Je vlucht en strooit
de verwarde namen der dingen
achter je.

vertrouwen, dat moeilijkste
ABC.

Ik maak een klein teken
in de lucht,
onzichtbaar,
waar de nieuwe stad begint,
Jeruzalem,

de gouden,
uit niets.

Hilde Domin

Gedicht 1587: Liefhebben is groeien in verdriet

Liefhebben is groeien in verdriet
en dan, in de berusting van het zwijgen
de toppen van het leven bestijgen
tot waar men in het dal der tranen ziet,
dat zacht en blauw is en schier onbewogen
als soms droefheid is in kinderogen

Bertus Aafjes

Gedicht 1588: Er is nog plaats voor jou in onze woorden

Er is nog plaats voor jou in onze woorden,
de dagen dragen stilte voor je aan
en in de vlucht van meeuwen zit je witte reis verpakt
steeds verder van ons weg
steeds minder vlees en bloed...

W. Verhegghe

Gedicht 1589: In leegte met elkaar verbonden

Als je van iemand houdt en je bent van hem gescheiden,
kan niets de leegte van zijn afwezigheid vullen;
je moet dat niet proberen,
je moet eenvoudig aanvaarden en volharden.
Dat klinkt erg hard, maar het is ook een grote troost;
want zolang de leegte werkelijk leeg blijft,
blijf je daardoor met elkaar verbonden.

Dietrich Bonhoeffer

Gedicht 1590: Stilte snijdt de pijn

Stilte snijdt de pijn
en de onmacht mee.

Troost wordt bijeengebracht
in kleine woorden. Spaarzaam.
Ik vind ze niet.

"Ben blij dat je gekomen bent.'
Toen was het toch zo stil niet meer
we waren niet alleen.

Bert Wirix

Gedicht 1591: Liefde gaat er altijd van uit

Liefde gaat er altijd van uit,
dat het woord een oor vindt,
ook als er geen antwoord meer is.
Zij gaat er van uit,
dat de hand een hand voelt,
ook als dat nergens uit blijkt...

Spoedig zullen wij allen sterven
elke gedachtenis
zal dan van de aarde verdwenen zijn,
en wij zelf zullen een kort ogenblik
worden geliefd en daarna vergeten.
Maar de liefde zal genoeg geweest zijn!

Er is een land van de levenden
en een land van de doden,
en de brug tussen hen is de liefde -
het enig blijvende, de enige zin.

Jorge Zink

Gedicht 1592: Ik wandelde en sprak met de Heer

Wij wandelen naast elkaar,
de Vader en het kind
dat het nog niet begrijpt.
Het waagde nauw de vraag.

Nog met het ochtenddauw
zijn wij op pad gegaan:
Hij nam mij bij de hand.

De bloemen groeten Hem
- Yes Lord - de schuchtere beek
houdt haast zijn kabbelen in.
De bergen worden licht.

Wij wandelen naast elkaar,
de Vader en het kind.
Ik zie hem niet, maar Hij
is mij zo nabij
als geen op aarde ooit.

Gedicht 1593: Systeem! Gij spitst geen oog of baard

Psalm

Systeem!
Gij spitst geen oog of baard
en draagt geen slepend kleed;
hij die in U een man ontwaart
misvormt U naar zijn eigen aard
waar hij ook niets van weet.

Systeem, ik noem U dus geen God,
geen Heer of ander Woord
waarvan men gawe en gebod
en wraak wacht en tot wiens genot
men volkeren vermoordt.

Systeem! Lijf dat op niets gelijkt,
Aard van ons hier en nu,
ik voel mij diep door U bereikt
en als daardoor mijn tijd verstrikt
ben ik nog meer van U.

Leo Vroman

Gedicht 1594: De zon vlucht voor de zon

De zon vlucht voor de zon, en leven doet
niet anders dan het leven zelf ontbinden;
vanuit de tijd, die eeuwig zijn gebroed
geslachten na geslachten blijft verslinden,

ontstaat het leven, en gelijk begint de
ontluistering die ons karkas doorwroet.
Wat vreest de mens nog dat hij sterven moet,
als hij slechts bij wat heen is steun kan vinden?

Wat is geweest, is weg; de toekomst is
nog niet in leven, en wat nu bestaat,
bestaat niet echt, omdat er niets beklijft.

Alleen wat wij niet weten is gewis;
de wereld, een op wind gestoelde staat
waarin toevalligheid de wet voorschrijft.

Gabriel Bocangel (1603-1658)

Gedicht 1595: Waar al wat ik gedacht heb in mijn leven

Waar al wat ik gedacht heb in mijn leven,
al wat ik heb gewild en nagestreefd,
slechts luchtkastelen opgeleverd heeft,
door ijdele verwachting ingegeven,

en waar van alles wat ik heb beleefd
alleen de tijd die weg is is gebleven,
blijkt iedere gedachte om het even, en
waan wat mij voor ogen heeft gezweefd.

De dwaze ziel die zich door aardse pracht
en sterfelijke schoonheid liet verblinden
en daar voldoening in te vinden dacht,

versmacht naar God, en wat zij verder in de

ontreddering ook naar een rustpunt tracht,
zij zal haar rust tot zij Hem heeft niet vinden.

Lope de Vega (1562-1635)

Vertaling Jean Pierre Rawie

Gedicht 1596: De zwervers langs de straten,

ZWERVERS

De zwervers langs de straten,
de buurman van de hoek,
het kleine kind, verlaten,
de filosoof op zoek.

De vrouw verward in wanen,
de man, wankel ter been
het stel, nog even samen,
de enkeling alleen.

De schreeuwer van de daken,
de stille zonder naam,
zij, die de weg kwijtraken,
zij kloppen aan jouw raam.

Dan sluit je de gordijnen
en denkt: niet nu, niet hier.
Of laat de angst verdwijnen,
de voordeur op een kier.

Gedicht 1597: Waar is het oosten?

VRAGENDERWIJS

Waar is het oosten? Waar ligt mijn kamer?
Of sta ik aan alle slagregens bloot?
Vergrijzen de wolken, vervagen de wegen?
Kom ik nog medereizigers tegen?

Zie ik al reizend nog straten en huizen?

Waar brandt er een lamp, die mij nodigt tot rust?
Staan in het westen de tafel die dragen
mijn rugzak en koffer boordevol vragen?

Is er een huis met een brandende haard?
Een gastheer die wijn schenkt en luistertijd heeft?
Een bed dat de witheid wist te bewaren?
Een maan die de schaduw wellicht kan verklaren?

Thijs Weerstra

Gedicht 1598: Tot spreken heb je mij gehoord,

TOT SPREKEN HOREN

Tot spreken heb je mij gehoord,
tot nieuwe levenskracht.
Ervaring, eerder nooit verwoord,
wordt aan het licht gebracht.

Tot spreken heb je mij gehoord,
en tijdens mijn verhaal
ontstaat in mij een ander woord,
begin van nieuwe taal.

Tot spreken heb je jou gehoord
in wederkerigheid.
Wij scheppen samen,
woord voor woord,
de taal die ons bevrijdt.

Lies Thielens

Gedicht 1599: God van de armen,

GEZEGEND MET DROMEN

God van de armen,
kom tot ons als die toegewijde vrouw
die twee muntstukken offerde.

God van de verlorenen,
kom tot ons als die behoedzame vrouw
die op zoek was naar een verloren penning.

God van buitenstaanders,
kom tot ons als die allochtone vrouw
die vroeg om de kruimels van de tafel.

God van de zieken,
kom tot ons als die bloedvloeiende vrouw
die greep naar een genezende aanraking.

God van de veroordeelden,
kom tot ons als die beschuldigde vrouw
die door haar aanklagers gestenigd zou worden.

God van de bezeerden,
kom tot ons als die liefhebbende vrouw
die met haar haren iemands voeten waste.

God van de stervenden,
kom tot ons als die rouwende vrouw
die verdriet had om haar broer.

Gij hebt ons bezocht door de vrouwen
die vervuld waren met uw Geest.
Gij hebt ons allen gezegend
met de dromen over een gezamenlijke toekomst
en met gaven voor een leven in gemeenschap,
maak ons in alle opzichten trouw
aan de boodschap van uw evangelie
dat wij samen als vrouwen en mannen
getuigen mogen van uw liefde
in Jezus Christus.

Gedicht 1600: Zoals de wind onder de dode as

Zoals de wind
onder de dode as
verborgen vonken vindt,
die aanblaast tot
nieuw vuur in oude woorden,
geef zo uw Geest

stormenderhand.
Ons hart zal spreken van geluk
om al het nieuwe
dat wij horen!

Zoals de dag
steeds aan de nacht vervalst,
in duister ondergaat,
maar door de nacht
heen over ons blijft lichten,
zijt Gij de zon,
ons lieve licht.
Wij zullen stralen van geluk,
wij weten 's nachts van
vergezichten.

Zoals ons hart
ons bloed in omloop houdt
en ons beweegt te gaan,
ons voortstuwt naar
uw gouden stad van vrede,
herschepst ons dan
naar hart en ziel,
Wees ons de weg, tot ons geluk,
en kroon voorgoed
wat blijft gebeden.

Zoals het zaad
in diepe voren valt
en aan de winter sterft,
maar als in slaap
ontkiemt en vrucht zal geven,
roep ons zo in
het volle licht.
Ons hart hervindt een groot geluk:
wij kunnen van de
liefde leven!

Zoals het vuur
uit de verharde steen
de zilveraders smelt,
een felle vlam
die zuivert en laat glanzen,
raak zo ons hart
met heilig vuur.

Wij zullen zingen van geluk:
Gij doet verharde
harten dansen!

Sytze de Vries

Gedicht 1601: Voor mijn oren gezegd

PINKSTEREN

Voor mijn oren gezegd
onontkoombaar verstaanbaar:
ik zal uitstorten van mijn geest
op alle vlees
wat wil dit toch zeggen

geen angsttoren meer
tegen verstrooiing
voortaan een taalonderkomen
bevrijding van dovemansoren
woorden toch geen bedrog

uw geest er in gebrand
voorgoed
louterend licht

geheel met de zaak verlegen
niet dronken
niet nuchter
wel buiten mijzelf
omdat gij
mijn ziel niet aan het dodenrijk
zult overlaten
ja
ook mijn vlees
zal nog een schuilplaats
vinden in hope

wat wil dit toch zeggen
hebt u dan werkelijk
met vuur gespeeld

Wim Ramaker

Gedicht 1602: Oefening van geduld

GEDULD

Oefening van geduld
in een ogenblik van toorn
bespaart de mens
honderd dagen
van zorgen en verdriet.

Chinese wijsheid

Gedicht 1603: Niemand die weet waar de einder ligt

DE NIEUWE DAG

Niemand die weet
waar de einder ligt
die ons eens beloofd is
als een droomgezicht

Niemand die weet
dat de nieuwe dag
eenmaal aan zal breken
zo maar, onverwacht

Niemand verwacht
dat de aarde nieuw
voor ons zal bloeien
uit het zaad dat viel

Niemand verwacht
voor de wereld brood
uit een mensenleven:
liefde totterdood

Niemand vermoedt
hoe de mens bemind
en door God geleid wordt
in een mensenkind

Niemand vermoedt
hoe er goede moed
in ons hart gelegd is:
Geest die leven doet

Henk Jongerius

Gedicht 1604: Een chassidisch verhaal spreekt over gerechtigheid.

GERECHTIGHEID

Een chassidisch verhaal spreekt over gerechtigheid.
Het woord van de Schrift: 'Gerechtigheid, gerechtigheid
zult gij najagen', legde de rabbi van Lublin zo uit:
'Als een mens meent dat hij op de volmaakte gerechtigheid
staat en naar niets meer hoeft te streven, dan kent de
gerechtigheid hem niet. Je moet die onafgebroken najagen
en niet blijven staan en je moet in je eigen ogen altijd
weer zijn als een pasgeboren kind dat nog helemaal niets
gedaan heeft. Dat is de ware gerechtigheid.'

Gedicht 1605: Dat er licht mag zijn.

VURIGE WENS

Dat er licht mag zijn.
licht in onze ogen:
dat we elkaar zullen zien
zo goed als nieuw.
Licht in onze harten:
dat wij ruimte scheppen,
plaats maken voor velen.

Licht in onze gedachten:
dat wij komen tot nadenken
en eerlijk besluiten.
Licht in onze huizen:
dat er vriendschap en
gastvrijheid zullen heersen.

Licht in de omgang:
dat we te zien zijn,
niet verborgen voor elkaar:
Licht op onze wegen:
dat wij niet dwalen en
elkaar tot doolhof zijn.

Licht in alle uithoeken:
dat we nergens het kleine
vergeten, verdonkeremanen.
Licht op deze plaats,
om elkaar bij te lichten,
elkaar toe te schijnen
met geloof in Hem
die eens geroepen heeft:
'Ik ben het licht der wereld!'

Dinie

Gedicht 1606: De kerk is daar

WAAR MENSEN ZIJN

De kerk is daar
waar mensen zijn
die geven om elkaar:
Geen hoge God
zal met hen zijn,
maar God dicht bij de grond.
De kerk is daar
waar mensen zijn
die staan in dit verbond.

De kerk is daar
waar mensen zijn
die rouwen met elkaar:
En niemand draagt
alleen de pijn.
maar ieder wordt bevrijd.
De kerk is daar
waar mensen zijn
die Goede Geest gewijd.

De kerk gedijt
waar uitzicht is
voor iedereen die lijdt.
Hier krijgt het leven
nieuwe zin,
verliest de dood zijn macht.
Wij samen
gaan de toekomst in
en dat is onze kracht.

Adri Bosch

Gedicht 1607: Luister of het begint

VUUR EN WIND

Luister of het begint
ergens zal het gaan zingen
tegen het klagen in
helder en vol geheim
sterker dan harde woorden
warmer dan het getwist
vuur van andere oorsprong

storm van een nieuw bewegen
dwars op de geest van de tijd
onrust en nochtans vrede

wacht maar en wees bereid

Inge Lievaart

Gedicht 1608: Duikend breekt de duif de lucht,

Duikend breekt de duif de lucht,
Een vlam van gloeiend terreur.
Haar tongen brengen vrijspraak mee
Van dwaling en van zonde,
De enige hoop en zoniet van wanhoop
Ligt in de keuze van welk vuur
Door vuur verlost van vuur.

Wie toch beraamde dit torment? Liefde.
Liefde is de ongewone Naam
Achter de handen die weefden
Het ondragelijke kleed van vuur
Dat door geen mens kan worden uitgedaan.
We leven maar, we zuchten maar
Verteerd door vuur of vuur.

T.S. Eliot

vertaling: Herman Servotte

Gedicht 1609: Liggend waar het thuishoort in de aarde

Thuiskomst

Liggend waar het thuishoort in de aarde,
valt mijn lichaam langzaam uit elkaar.
Om mij heen word ik het licht gewaar,
waar ik toen ik leefde al in staarde.

Maar nu mag ik het. Toen was het verzaken
aan een vrouw, een kind, een boom, een zon,
voor iets schimmigs aan de horizon.
Nu is het daar zijn, daar thuis geraken.

Paarden hinniken in slapend gras.
Water glinstert tussen oude bomen.
Vrouwen neurien en doen de was.

Hamerslagen ondervangen dromen.
Mannen bouwen heuvelwaarts een stad.
Borden wijzen hoe ik er moet komen.

Ed Hoornik

Gedicht 1610: Er is op deez' aarde een hand, die mij leidt

DE HAND DIE MIJ LEIDT

Er is op deez' aarde een hand, die mij leidt
met een liefde zo hoog en zo diep en wijd.
En volg ik slechts gewillig de hand van mijn God,
dan is ook gelukkig, gezegend mijn lot.

Is duister de toekomst; zie 'k nergens een baan
noch vastigheid zelfs, waar mijn voet op kan staan,
ik weet het: Zijn liefde heeft uitkomst bereid
en 'k klem mij maar vast aan de hand, die mij leidt.

God zorgt ! En ik rust in Zijn liefde voor mij;
God kiest ook mijn weg; o, dat maakt zo blij !
'k Leer stil zijn en wachten; met 't hart Hem gewijd
geef 'k acht op de wenk van de hand, die mij leidt

God is in het duister, zowel als in 't licht;
vol liefde is Zijn oog op mijn welzijn gericht.
En als in Zijn wijsheid Hij snoeit of kastijdt,
ook dan wil ik kussen de hand, die mij leidt.

En trekken de neev'len der aarde voorbij,
en daagt straks de eeuwigheidsmorgen zo blij.
Dan zal ik doorgronden de trouw en het beleid
van die liefderijke hand, die mij hier heeft geleid.

Gedicht 1611: De dag zal komen waarop mijn lichaam

OM MIJ TE GEDENKEN

De dag zal komen waarop mijn lichaam op een netjes ingestopt
wit laken ligt in een ziekenhuis dat druk bezig is
met de levenden en de stervenden.
Op een gegeven ogenblik zal een dokter vaststellen
dat mijn hersenen niet meer functioneren
en dat mijn leven eigenlijk is opgehouden.
Als dat gebeurt, doe dan geen pogingen om
met apparaten kunstmatig leven
in mijn lichaam te laten vloeien.
En noem het niet mijn sterfbed.
Laat het levensbed heten,
en laat mijn lichaam eraf halen
om anderen te helpen
een voller leven te leiden.

Geef het licht van mijn ogen
aan de man die nooit een zonsopgang
of het gezicht van een baby
of liefde in de ogen van een vrouw heeft gezien.
Geef mijn hart aan iemand wiens eigen hart
hem nooit iets anders dan eindeloze dagen
met pijn heeft bezorgd.
Geef mijn bloed aan de tiener
die uit het wrak van zijn auto is gehaald,
opdat hij lang genoeg leeft om
zijn kleinkinderen te zien spelen.
Geef mijn nieren aan iemand
wiens leven week in week uit afhangt
van een kunstnier.
Neem mijn beenderen, elke spier, elke vezel
en zenuw uit mijn lichaam en vind een manier
om een invalide kind te laten lopen.
Onderzoek alle hoeken van mijn hersenen.
Neem als het nodig is mijn cellen en
laat ze groeien, opdat op een dag
een stomme jongen juicht bij een doelpunt
en een doof meisje het geluid van de regen
tegen haar raam hoort.
Verbrand wat er dan van mij over is en
verspreid de as met de wind om de
bloemen te helpen groeien.
Als u erop staat om iets te begraven,
begraaf dan mijn fouten, mijn zwakheden
en alle vooroordelen tegen mijn medemensen.
Geef mijn zonden aan de duivel.
Geef mijn ziel aan God.
Als u er behoefte aan mocht hebben
om mij te gedenken, doe dat
dan met een vriendelijke daad of
met een vriendelijk woord tegen iemand
die u nodig heeft.
Als u alles doet wat ik heb gevraagd,
zal ik voor altijd leven.

RéTé

Gedicht 1612: Alles kan veranderen in een dag

EEN VISIOEN

Alles kan veranderen in een dag
als de auto's gaan grazen in de straten,
mooie glanzende koeien en schapen
en de verkeerslichten staan groen op gras.

Engelen als cowboys ertussendoor
houden zich bezig met de paardenkrachten,
want God, God in 't diepst van zijn gedachten,
dat is een boer, dat is gewoon een boer.

Hij scheurt het asfalt als een grasland open,
in de riolen schieten vissen kuit,
wat dood is doet hij ademen en lopen,
maakt van metaal een zacht kloppende huid.

Het zal ontroerend zijn om te aanschouwen
als al die auto's ook kunnen herkauwen.

Guillaume van de Graft

Gedicht 1613: Wees gegroet, Koningin,

Wees gegroet, Koningin,
moeder van barmhartigheid,
ons leven, onze vreugde, onze hoop,
wees gegroet.
Tot U roepen wij, ontheemde kinderen van Eva.
Naar U zien we uit in onze nood,
in ons heimwee naar het verre paradijs.
Wil daarom uw ogen vol goedheid op ons richten,
en ons, pelgrims, het uitzicht geven
op Jezus, de gezegende vrucht van uw schoot.
O goedertierene, o liefdevolle,
o toegenegen maagd Maria.

Gedicht 1614: Heer, U gaf ons handen

Heer, U gaf ons handen
om te geven van onze overvloed,

U gaf ons voeten
om te lopen naar de ander toe,
U gaf ons ogen
om te zien waar geleden wordt,
U gaf ons oren
om te luisteren naar een overvol gemoed,
U gaf ons schouders
om te helpen dragen zorgen, angst en pijn,
U gaf ons een hart om te branden van liefde.

Dit alles en nog meer,
kregen wij te leen.
Vergeef ons Heer,
wij hebben er zo weinig mee gedaan,
wij hebben mensen in de kou laten staan,
wij hebben uw kloppen niet willen horen,
niets mocht onze rust verstoren.
Wij wilden niet geven, gaan, zien,
horen, helpen, dragen,
wij wilden enkel onszelf behagen
en nu staan wij als een bedelaar
aan uw deur.
Vergeef mij Heer,
ik stelde zovelen teleur,
help mij weer te gaan
de weg die door Jezus werd bereid,
de weg die door mensen tot U leidt.

Gedicht 1615: Alles krijgt klaarder stem

DE STEEN

Alles krijgt klaarder stem. De bomen zeggen:
wij groeien op naar de nieuwe aarde,
naar onze schaduw over het Lam.

De vogels zeggen: wij trekken wiekend de winter
voorbij naar een eeuwige voorjaar,
naar ons hooglied in Sion.

De velden zeggen: wij zijn geboorte,
voren van pijn, ploegsneden van het
ontzaglijke baren der schepping.

De mensen zeggen: wij zijn overal onderweg,
overal voorgevoel over stervensdorst heen
naar het levende water.

Mijn hart zegt: kom in mijn hart,
mijn ogen zeggen: spring in mijn licht,
mijn handen zeggen: maak mij los, ik wil bidden.

En God zegt: nog staat mijn kruis op de berg,
nog is mijn graf gesloten, wentel in Gods naam
je steen van mij weg.

Gabriël Smit

Gedicht 1616: Wat is geluk

NAAR HET PURE GOUD

Wat is geluk?
Geluk is vreugde
Vreugde is ingeloste pijn
Pijn is de moed om te ervaren

Naar het pure goud:

Laten we luisteren
naar de lessen vanuit ons innerlijk.
Laten we luisteren naar onze Oermoeder
die belangeloos is en ons toefluistert
te mogen zijn die we zijn.
Helemaal die we zijn
zodat we zacht en mooi zijn.
De allermooiste.

We leren van de Oermoeder
om mild te zijn
zodat we alles mogen voelen.
Zo maken we ons zelf vrij
vrij om het pure goud
in onszelf te mogen aanraken.
Het pure goud dat fonkelend roept en

zo vaak versluierd is door alles
watzich in ons verzameld heeft.

Het pure goud, het mooiste, het teerste
en kwetsbaarste in ons Zelf.
Zo zacht, zo mooi te zijn
uitstralend naar buiten toe
zo te delen met de ander.

Gedicht 1617: Mijn lieve kind

Ik luister, ik stel mij open

Mijn lieve kind
neem je vermoede denken in je handen
de handen die gevuld zijn
tot in de toppen van je vingers.
Durf nee te zeggen tegen het malende denken
laat 't langs gaan met de stroming mee.
Steeds weer opnieuw de discipline op te brengen
zeg nee en nog eens nee.

Vouw nu je handen open en vraag
vraag aan de levensstroom, geef mij rust
rust, in overgave aan wat er is
aan wat er zal zijn
en in wat er nog komen moet.
Hetgeen komen moet zal zich toch aandienen
daarin kun je niets tegenhouden.
Ja, je kunt proberen
om tegen je stoom in te gaan
maar dat zal erg veel van je vragen en
het levert niets op.

Mijn lieve kind
ga mee met de stroming die er nu is.
Laat je er in gaan.
Het water stroomt altijd door, dat weet je.
Stroomt door na elke bocht, na elke kronkel,
elke stroomversnelling
ja zelfs na een groot verval
stroomt het water zonder onderbreking door.

Mijn kind kom toch bij mij
Laat je gaan
Laat je gaan met de stroming mee.
Laat je verdriet toch komen.
Je weet toch
verdriet is de achterkant van de vreugde.
Je hoeft niet bang te zijn.

Mijn lieve kind kom toch in mijn schoot
de schoot van moeder aarde
die ruim en breed is en oneindig teder.

Al jouw kwetsbaarheden heb ik lief
alles wat jou maakt tot het wezen dat je bent
heb ik oneindig lief.
Altijd weer mag je bij me schuilen
met al je zieleroerselen mag je komen.
Kom maar lief
kom maar in mijn armen.
Laat je gaan.

Kom maar lieve kind
deel met mij
Laat je geven vanuit je Weten.
Laat je begeleiden vanuit het Geheel.
Zing en dans, alles gaat door.
Je hoeft je er niet uit te denken
alles komt tot klaarheid in de tijd.
Alles wordt helder in de tijd.
Daar kan je niets in forceren
dan alleen accepteren.
Zing, dans en speel
 bezig blijven met datgene wat nu belangrijk is.
Nu is nu
niet meer dan dat.
Nu is belangrijk, meer niet.
Kom en deel met mij
ik heb je zo veel te geven
stel je open en ontvang
ontvang vanuit de VOLLEDIGHEID

Gedicht 1618: Ja, ik zal je troosten

Ja, ik zal je troosten
je helpen je pijn te stillen
je wonden te verbinden en te verzorgen.

Ja, ik zal je helpen je schaal te breken
zodat jouw nieuwe vruchten
geboren kunnen worden.

Ik zal je helpen je barensweeën te stimuleren.
Ik zal je wijsvrouw zijn, steeds weer opnieuw.
Jou opnieuw terug brengen op je pad.

Altijd mag je aankloppen
dag en nacht.
Ik ben hier
helemaal voor jou
altijd en overal
dat weet je.
Ik wacht op je, altijd en overal.
Kom, wanneer je eenzaam bent
ik zal je laten zien dat je niet alleen bent.
Ik zal je mijn onvoorwaardelijke liefde
laten voelen.
Ik zal je dragen in mijn schoot
je wiegen als mijn aardekind.

Vertrouwen wanneer je vertwijfeld bent
dat is wat ik je wil leren.

Vertrouwen wanneer er wanhoop is
dat is wat ik je wil laten zien.

Vertrouwen dat wanneer de pijn heel zwaar is
ik jou je groei kan laten voelen.

Vertrouwen dat wanneer je lijdt
je onderweg bent
naar diepere en rijkere Bronnen
die uit jou opwellen mijn lieve kind.

Vertrouwen dat er vertrouwen zal zijn
in je wanhoop, je pijn, je verdriet.

Vertrouwen dat we samen zijn.

Je hoeft niet bang te zijn
dat is wat ik je toevertrouwen wil.

Stil maar, blijf bezig
onderhoud je eigen stroom.
Ga met de aandacht naar je handen toe
steeds weer.
Los uit het kritisch denken.
Accepteer je verdriet en
laat het water vloeien uit je oogkanalen.
De tranen die geboren worden
door de opgewekte weenen.
De tranen die nog verbonden waren
met de navelstreng
die nu loslaten als een ronde parel.
Een parel zo geconcentreerd
alles in zich dragend levenssap.
Vang de tranen op in je handpalmen
en kijk er naar.
Kijk er werkelijk naar
en wees blij en verheugd
dat je jezelf bevrijdt en open maakt.
Wonderlijk hoe tranen kunnen vloeien
het levenssap der ziel
zichtbaar.

Je bent nu zo stil en luisterend
ik zal je iets vertellen.
Toen je nog in de eenheid was
was alles goed en duidelijk.
Het weten was groot en vriendelijk.
Stil en vriendelijk ben je ook nu.
Stil verdriet en toch vervuld.
Er is vertrouwen, vertrouwen in je weg.
Vanuit de stilte maak je contact
vanuit de stilte stuwt er zo veel leven
door je heen.
Jezelf verdragen door de stilte heen.

Later, veel later
wanneer alles samenvloeit tot een groot water
dan zal je opnieuw weten en begrijpen
de groei, de pijn van de ervaring
die je mee terug neemt naar de eenheid.

Later, veel later
wanneer alles samenvloeit tot een groot meer
met zo veel diepten
wanneer je eenieder mee kunt nemen,
vertellen kunt van je ervaringen
en men vermoeden kan van het geheel.

Later, veel later
wanneer alles samenvloeit tot die grote
grote werelddocean
ja, dan zal er berusting zijn
en heel veel helder Weten.
Je zult lichtend zijn voor hen
die je mee mag nemen.

Ik heb je lief, maar dat wist je al.
Je had de moed om aan te kloppen
dat is goed.
Weet je wat je vragen wilt
nee, je hebt geen gerichte vraag.
Moed heb je nodig
veel gedurfde moed.
Dit zijn dagen van beproeving.
Zware lessen, woestijndagen.
Ik zeg het weer, keer je tot mij
ik zal je blijven voeden.
In deze dagen kan je blij zijn
dat je ademen mag.
Met elke inademing ontvang je
met elke uitademing kan je het verwarde
loslaten.

Gedicht 1619: Je laat alles in jezelf toe

Het geheim is dit

Je laat alles in jezelf toe
alle verwarring, pijn, verdriet, wanhoop
je angst
maar je laat ook weer los.
Je hoeft niets te overpijnzen.
Alle gevoelens vragen om bevrijding
om ruimte te maken voor het nieuwe.

Het gaat erom jezelf te dragen en te verdragen.
Het lijden te accepteren
behorend bij je leven.
Jezelf te verrijken aan de pijn
aan de groei.
Het resultaat zal groot zijn.

Vertrouwen in de tijd
dat is wat ik je wil leren.
Vertrouwen in de tijd.
Je weet toch
dat het geen dag eerder lente wordt
dan dat alles, alles in gereedheid is.
Kijk naar de seizoenen
kijk naar dag en nacht
vertrouwen in eb en vloed.
Vertrouwen dat de vruchten
diep in jezelf rijpen zullen.

Wanneer alles dan tot wasdom is gekomen
dan kan je weer opnieuw geboren worden.
Je bent moe mijn kind, zo moe
rust nu, rust nu bij de Bron
en drink van het water.
Laat 't los, laat 't zijn
rust in mijn schoot
die ruim en breed is.
Rust in mijn verfrissende stroom.

Nu kom je in vreugde en blijdschap bij mij.
Ik voel mij rijk dat je nu ook wilt delen.
Ook nu heb ik je iets te leren.

Wanneer je in vreugde bij me komt
zijn onze zilveren koorden zuiver.
Zilver omstrengelt met gouden draden
samengeklonken
tot de edelste snaren van de harp.
De schitterende klanken
die gaan tot in de verte
hoorbaar voor velen
meegenomen op de trilling.

Wanneer je in vreugde bij me komt
ben ik blij.

In de blijdschap van het kind
dat in je woont.
Wanneer je in vrijheid bij mij komt
kom voor even in de eenheid terug.
Je voelt rechtstreekse binding en verbinding.

Wanneer je in vrijheid bij mij komt
in openheid
dan klopt niet jij alleen aan mijn deur
maar ik ook bij jou.
Ook ik heb vrije toegang tot jou.
Dat is een ideale situatie.
Ik kan je voeding geven
zonder dat je hoeft te vragen.
Het stroomt vanzelf, zonder blokkades.
Dan zijn we rond.
Dat is je streven.
Daarin ben je onderweg.

Gedicht 1620: Ik ben niet bang meer voor de dood,

NIET BANG VOOR DE DOOD

Ik ben niet bang meer voor de dood,
ik ken heel goed
de donkere, stille gang
die naar het leven voert.

Ik ben bang voor een leven
dat niet op staat uit de dood,
een leven
met verkrampte handen
en stoeve, stijve leden.

Ik ben bang voor mijn eigen angst,
maar meer nog voor de angst van anderen
die niet weten waarheen te gaan,
ze lopen achter elkaar aan en klampen zich vast
aan wat voor hen het leven is,
terwijl wij weten dat het de dood is.

Ik leef iedere dag om de dood te doen sterven,
Ik sterf iedere dag om het leven voort te brengen,

en in deze dood van de dood
sterf ik duizend malen
en verrijs ik telkens weer.
vanuit de liefde,
bron van hoop
voor mijn volk.

Julia Esquivel

Gedicht 1621: Opstaan uit het graf

OPSTANDING

Opstaan uit het graf
van de eeuwige stilte
Ontwaken in de muziek
van een ware droom
Dan opent de hemel
zijn blauwe ogen en
staart als een standbeeld
naar een stervende tijd
De horizon
hervindt zijn hartslag
Nieuwe adem ontdooit de grens
van de dwalende dood
De belofte van het warme licht
brengt de toekomst tot leven

Ester

Gedicht 1622: Ik zocht je

EEN WONDER

Ik zocht je
en ik vond je niet.
Je ging
en liet mij achter.
Waar ben je?
Ken je mijn verdriet,
mijn liefde,

mijn verwachten?

Ik zag
de leegte van je graf.
Er ging
een wereld onder.
Mijn tranen
schermden alles af.
De toekomst
werd zo donker.

Ik zocht je
en ik vond je niet.
Je ging
en liet mij achter.
Ik zong
mijn stille liefdeslied,
droeg jou
in mijn gedachten.

Ik zag
de leegte van je graf.
Er ging
een wereld onder.
Tot hij
mijn naam jouw kleuren gaf:
'Maria...'

't was een wonder.

Gedicht 1623: 'Soms is het mogelijk om ergens uit te trekken

UITTOCHT

'Soms is het mogelijk om ergens uit te trekken
lukt het een punt te zetten achter wat niet klopt:
een uittocht.

Lastiger is om het vol te houden
vaak denk je: nu begint het pas
nooit was ik eraan begonnen
als ik dit geweten had.

Wat verbaast:
dat het mensen lukken kan
om ergens uit te breken
vooral: het kunnen volhouden daarna.'

Peter van der Schaft

Gedicht 1624: De steen is weggerold,

WEGGEROLD

De steen is weggerold,
zwaarte werd licht,
de toekomst open.

De dagen waren zwart.
De dood was hard.
De nacht was lang
en het bleef stil.

Dan breekt een andere morgen aan,
de nieuwe mens is opgestaan:
de steen is weggerold,
jouw toekomst open.

Gedicht 1625: Groen staan de boompjes in de oude tuin

APRIL

Groen staan de boompjes in de oude tuin.
Ik wil een bladzij omslaan maar de wind
is mij al voor.

Hij zegt: lees maar niet langer door,
en neemt het boek mij uit de hand.

Als hij begint, drijft hij mij naar de rand
waar alles wankelt en beweegt.
Zo staat een man die duiken wil
lang op de punten van zijn tenen,
ogen gesloten op de kant,

terwijl hij zijn lange spieren spant.

Ik kan de lente ruiken.
Laat mij een ander lichaam lenen,
geef mij een andere hand.
Open de harde, groene luiken.

Frederic Bastet

Gedicht 1626: Uit de graven en spelonken,

UIT DE GRAVEN

Uit de graven en spelonken,
uit de diepste doodsvalei,
roept Gods stem tot u en mij,
wordt de geest aan ons geschonken.

Onder uitgewiste sporen,
uit het verste ballingsoord,
klinkt haar levenwekkend woord
en Zij hoopt dat wij Haar horen.

Uit verzwegen massagraven,
uit zoveel verloren strijd,
uit zolang voorbije tijd,
kweekt Zij nieuwe geestesgaven.

oude liefde, nieuw verrezen;
stille dromen, luid vertaald;
wie gekruisigd werd, onthaald,
en de diepste wond genezen.

En de mens zal durven leven
zonder angst voor eindigheid
en de dood raakt uit de tijd,
zal zich voegen naar het leven.

Jan van Opbergen

Gedicht 1627: Geliefde van mijn ziel

Jedid Néfesch - geliefde van mijn ziel

Geliefde van mijn ziel, erbarmende vader,
trek Uw dienaar mee naar waar U hem wilt.
Rennen zal dan Uw dienaar als een hinde
om te komen buigen voor Uw glorie.
Zoeter dan het drupsel van een honingraat,
dan welke smaak ook, zal hem Uw vriendschap zijn.

Glorievolle, stralend licht der wereld,
hoe smacht naar Uw liefde mijn ziel.
Wil toch o God, wil toch haar genezen
door haar de verruking van Uw straling te tonen.
Dan zal ze gesterkt zijn en genezen
en eeuwige vreugde wordt haar deel.

Gij van het oerbegin, wil Uw erbarmen wekken,
heb meelij met de zoon van Uw geliefde.
Het is zo lang dat ik gehunkerd heb
naar de schittering van Uw macht.
Dit alleen verlangt mijn hart,
heb meelij toch, verberg U niet...

Wil toch U doen voelen en spreid, mijn Liefste,
de beschutting van Uw vrede over mij uit,
verlicht de aarde met Uw glorie.
Blij en vol vreugde zullen wij met U zijn.
Haast U, toon liefde, want de tijd is gekomen.
Toon ons Uw genade als in de dagen van toen.
Vlug toch, toon ons Uw liefde,
want het uur is gekomen,
begunstig ons als in de dagen van weleer.

mystiek Sjabbatslied door Rabbi Eliezer Azikri

16e eeuw

Gedicht 1628: Leer ieder moment van geluk

Moment

Leer ieder moment van geluk
bewust te beleven.
Heb het nooit te druk

om liefde te krijgen of te geven.
Een simpel woord, een handgebaar,
een moment van warmte
ze zijn zo kostbaar
in dit leven zonder kalmte.
Elke seconde zonder zorgen
die je al hebt gehad
als was het van vandaag of komt het morgen,
neemt niemand je ooit weer af.
Hou die momenten vast
zorg dat je ervan geniet
want met liefde als last
ontwijk je veel verdriet.

Gedicht 1629: Je hoort haar zingen

De verborgen bron

Je hoort haar zingen
je ziet haar niet.
Je ziet haar vruchten
niet haar schoot.
Toch is zij er, de bron,
je weet het zeker.

Zij verdrijft de duisternis,
waarin boze dromen vrij rondspoken.
Zij brengt aan het licht.
Alles bestaat weer als voorheen.
Zij schept de dag van morgen
als het blijde nieuws.

Zij verdrijft de eenzaamheid,
waarin mensen verkwijnen.
Zij verarmt het hart,
dat bonzend open gaat voor het wonder.
Zij maakt onrustig,
totdat de ander je omarmend fluistert:
Ja, ik hou van jou,
ik ga met je mee.

Zij doet echt leven
zonder einde.

Zij voedt het leven
als de levensboom
met takken als armen,
die je liefdevol beschermen.
Je voelt je bemind,
bevestigd, meegenomen.
Je mag leven.
Je zult leven.

Het wordt je gegeven
vanuit een verborgen diepte.
Wij noemen die God,
Bron van licht, liefde van leven.

Theo van de Vossenberg

Gedicht 1630: Deze nacht doe ons weten

Deze nacht doe ons weten dat Gij het zijt.
Gij zelf. En morgen laat ons zien de vuur
gloed van uw verschijning.

Waarom is deze avond
anders dan andere avonden?

Dit is de avond van waken
tot het ochtendgloren.
Dit is de nacht van wachten
op het licht van Pasen.
Dit is de sabbat van gedenken
waartoe wij zijn gemaakt.
Daarom lezen wij,
om te beginnen,
uit het scheppingsverhaal, -
over de doorbraak van het licht
in een geschiedenis van
chaos en duisternis,
over het begin van onze bevrijding:
Er zij licht,
er zij rechtvaardigheid,
er zij vrede!

Deze nacht doe ons weten dat Gij het zijt.

Gij zelf. En morgen laat ons zien de vuur
gloed van uw verschijning.

Waarom is deze avond
anders dan andere avonden?

Dit is de avond van opstaan
uit verslaving en versloving.
Dit is de nacht van opbreken en wegtrekken
uit verdrukking en miskenning,
uit man en macht
en uit geweld van geld.
Dit is de sabbat van gedenken
dat wij onderweg zijn
naar een betere toekomst,
zowel voor de uitgeputte aarde
als voor uitgevloerde mensen.
Daarom lezen wij uit het boek Exodus
over ooit een heel volk
dat opstond uit de dood.

Deze nacht doe ons weten dat Gij het zijt.
Gij zelf. En morgen laat ons zien de vuur
gloed van uw verschijning.

Waarom is deze avond
anders dan andere avonden?

Dit is de avond van waken
rond de vermoorden.
Dit is de nacht van hopen
op hun opstanding.
Dit is de sabbat om te gedenken:
"De rechtvaardige zal leven,
ook al is hij gestorven!"
Daarom lezen wij uit het verhaal
van Jezus' opstanding uit de doden,-
over een vrouw, Maria Magdalena,
die zag met nieuwe, eigen ogen,
hoe de vermoorde rechtvaardige
in haar en velen opstond en herleefde.

Dit is de sabbat die vooraf gaat
aan de eerste dag van de week.

Dit is de sabbat om te weten
van een mogelijk nieuw begin:
Er zij licht,
er zij leven,
er zij een nieuwe en bevrijde mens!

Deze nacht doe ons weten dat Gij het zijt.
Gij zelf. En morgen laat ons zien de vuur
gloed van uw verschijning.

van donker naar licht

In het begin
was de wereld nog ongeordend en leeg.
Over de wereldzee heerste een dichte duisternis.
Maar Gods Geest zweefde boven het water.

God sprak: "Daar zij licht."
En er was licht.
God scheidde nu het licht van het duister:
het licht noemde hij "dag" en de donkerte "nacht"
God zag dat het licht goed was.

Gedicht 1631: Roepen wij tot God

ONTFERM U

Roepen wij tot God
dat Zij zich zal ontfermen
over wie vervallen aan het duister:
mensen, die wakker liggen in de nacht
omdat elke toekomst ontbreekt,
omdat alle leven zinloos lijkt
omdat zij hun beminde pijnlijk missen
omdat de honger hen wakker houdt
omdat bange dromen kwelen
omdat de dag van morgen angst aanjaagt
omdat er geen morgen meer zal komen.
Om mensen die wakker liggen in de nacht
Roepen wij: Heer, ontferm U.

Gedicht 1632: Gij badt op enen berg alleen,

GIJ BADT OP ENEN BERG

Gij badt op enen berg alleen,
en Jesu, ik en vind er geen
waar k hoog genoeg kan klimmen
om U alleen te vinden:
de wereld wilt mij achterna,
alwaar ik ga
of sta
of ooit mijn ogen sla;
en arm als ik en is er geen,
geen een,
die nood hebbe en niet klagen kan;
die honger, en niet vragen kan;
die pijn, en niet gewagen kan
hoe zeer het doet!
O, leert mij, armen dwaas,
hoe dat ik bidden moet!

Guido Gezelle

Gedicht 1633: Zingen wil ik

Zingen wil ik
van de opgerolde verlangens
van dit land.

Zingen wil ik
over de gekooide dromen
van vergeten mensen.

Zingen wil ik
over alles wat was,
maar niet langer meer is.

Zingen wil ik
van wat er nooit kwam,
maar had kunnen gebeuren.

Zingen wil ik
van de niet te peilen

en onuitgesproken hoop
van onze kinderen.

Ja, zingen wil ik
geef niet op
en wanhoop nooit!
Want ieder uur,
elke minuut
begint ergens op aarde
een stralende morgen.

Gedicht 1634: Er is iets dat veel groter dan mijn

VERLANGEN

Er is iets dat veel groter is dan mijn verlangen
om te bidden, en dat is Gods
verlangen dat ik bid. Er is iets dat veel groter
is dan mijn wil om te geloven, en dat is
Gods wil dat ik geloof. Hoe onbelangrijk zijn
mijn zieleroerselen in dit immense
heelal! Hoe absurd zijn mijn gebeden
als het niet Gods wil is dat ik bid, als niet God
naar ons gebed verlangt.

Abraham Heschel

Gedicht 1635: Toen het menselijk lijden

HET WARE WACHTEN

Toen het menselijk lijden ondragelijk geworden
was, ging een zekere rebbe naar de
hemel en klopte aan de poort van de Messias.

Waarom talm je zo lang? , vroeg hij .
Weet je niet dat de mensen je verwachten?
Het is niet op mij dat ze wachten ,
antwoordde de Messias. Sommigen wachten op
gezondheid en rijkdom. Anderen op rust en kennis.
Of vrede in huis en geluk. Nee,

op mij zitten ze niet te wachten .

Op dit moment zegt men, verloor de rebbe zijn geduld
en zei: Wanneer je mensen,
alle mensen, niet kan helpen met hun problemen
hoe klein en onbetekenend ook,
blijf dan waar je bent. Wanneer je nog altijd
niet begrepen hebt dat je brood bent
voor de hongerigen, een stem voor een oude man
zonder erfgenamen, slaap voor
wie bang zijn in de nacht;
wanneer je dit alles niet begrepen hebt
en meer dan dat:
dat ...Ile wachten een wachten is op jou ,
nee, dan ben je niet degene op wie de
mensheid wacht.

De rebbe kwam terug naar de aarde,
riep zijn leerlingen bijeen en verbood ze te
wanhopen: En nu begint het ware wachten .

Gedicht 1636: Hoe ver is de nacht

OM NIET

Hoe ver is de nacht? Deining - onze ezel
die mij al dagen draagt. Deining - het kind
dat ik al maanden draagt.
Eindeloos wiegen, heen en weer, toch voort voort voort:
Gejaagd door een bevel.

Niet in tel zijn, wel geteld worden.
Als dit een verhaal was, zou ik het niet geloven.

Maar nu telt alleen deze weg -
als midden van de wereld. Hier telt alleen deze nacht
- als midden van de tijd. Vervuld van verlangen.

Mij geschiede naar uw woord .
In blijde verwachting, zo liet hij mij achter, die bode
van boven. Ik, Maria, zwanger van
een godsgeschenk? Moeder van een vrede
vorst?

Te mooi om waar te zijn.
Mijn verstand gaf nauwelijks toe, mijn buik weldra wel.

Te waar om mooi te zijn.
Want deze wereld verwacht jou niet kind, zit niet op jou te wachten.

Zou jij je opwachting maken als koning of keizer:
ze wisten je te vinden. Presidenten, politici, paparazzi: ze kroonden je met rode lopers, met spotlicht en souvenirs.

Maar hier en nu en zo als kind,
kom jij anders: on-verwacht. Voor jou is de wereld vol, een herberg vol hoogmoed, vol van zichzelf, vol van twijfel. Dicht voor licht niet
op jou gericht ontvangt ze jou slecht.
Een kind als jij komt vreemd over, tenslotte.

Suja suja, kindje klein blijft niet, beklift niet.
Een vallende ster - niemands wens.

Ken je onze manieren? Spreek je onze taal?
Ken je de juiste woorden de zin van ons verhaal? Wij weten het niet meer. Onze hoop bleef te lang vruchteloos, de bron
dichtgeslibd, de ziel vereelt, de tijd verjaard. Lege handen, mond vol tanden de
toekomst achter de rug.

Deuren, mensen, handen, harten
gesloten in deze stad. Doof voor een mens die klopt - tot het klopt.

Kom naar buiten, kind, maak onze
verwarring blijde verwachting, dat het goede
nieuws nieuw en voorgoed mogen zijn.

Kom binnen, God, ontroer deze wereld,
verklaar onze droom.

Maak ons licht Wees ons licht met recht om niet.

Christien Crouwel, Ivo de Jong

Gedicht 1637: De angst zal wegvloeien

ALLES ANDERS

De angst zal wegvloeien langs de kerkerdeur.
Handen van nieuwe mensen zullen
die kerkerdeur sluiten voor altijd.
De boer zal lachen naar zijn land - klein land, maar
zijn land - opengebloeid onder de kus van zijn arbeid.
De dochters van de arbeider
zullen zich niet te koop aanbieden
ook de dochters van de boer niet meer. Brood en
kleding zal hun arbeid lonen.
Tranen van het behoeftig gezin zullen drogen.
Morgen, mijn zoon, zal alles anders zijn.

Zonder zweet, zonder gevangenis
zonder geweren of kogels om onze ideeën te
vernietigen. Jij zult stappen door de straten
van de stad in jouw handen de handen
van jouw zoon zo als ik het niet kan met jou.
De gevangenis zal je jonge jaren niet
kooien zoals mijn jeugd ooit werd verknoeid.

Je zult niet sterven in ballingschap,
met trillende ogen hunkerend naar het land
schap van je vaderland zoals jouw vader stierf.
Morgen, mijn zoon, zal alles anders zijn.

Edwin Castro

Gedicht 1638: Niet de vorsten, niet de heersers

NIET DE VORSTEN

Niet de vorsten, niet de heersers,
niet wie uitverkoren lijkt, maar de herders zijn de
eersten die het grote nieuws bereikt.

Zo verlaten en verloren, zo gewantrouwd als ze zijn ,
mogen ze van vrede horen,

licht dat in het duister schijnt.

Zei die zo het heil verbeidden,
hoopten op gerechtigheid, mogen zich het eerst
verblijden over Jezus die bevrijdt.

Vrede is er voor de herders,
Jezus kiest partij voor hen, hoor,
Hij noemt zich zelf
een Herder Hij die hen bij name kent.

Hans Bouwma

Gedicht 1639: Gij moet het eenzaam laten

EENZAAM LATEN

Gij moet het eenzaam laten
het zaad dat ligt te slapen
en dat al kiem gaat maken.

Dit eerstelings bewegen van leven
binnen leven vermijd het te genaken.

Laat het stil in zijn waarde zaad
in de donkere aarde.
En het zal groen ontwaken.

Ida Gerhardt

Gedicht 1640: er bloeit voor wie het zien wil een gerucht

PAASOCHTEND

Er bloeit voor wie het zien wil een gerucht
in stegen diepe dalen regenwouden
geurend bij dag lichtgevend in de nacht
het gaat van mens tot mens gemompeld en gezongen

het fladdert als een vlinder voor ons uit
ongrijpbaar als de wind die langs komt waaien

het gaat van uur tot uur van dag tot dag
dit oud gerucht van eeuw tot eeuw springlevend

het eerst hebben de vrouwen het gezegd
het graf is leeg wij hebben het gezien
sindsdien is het voortdurend door verteld
de heer is dood en toch is hij in leven

en elke ochtend ieder morgenrood
herinnert ons eraan de weg ligt open
naar een helderheid voorbij de dood
waar God ons lachend op zal nemen

Ed van Straten

Gedicht 1641: Sinds jij weg bent

VOL BLOEMEN

Sinds jij weg bent is er van alles veranderd.
De weg waar we we langs gingen is
weer vol met bloemen net als vorig jaar, weet je nog?
De lente zal weer komen met
bloemen en bloesem en koren op het veld,
de winter is voorbij. Alleen jij bent er niet
mijn liefste. En elke bloem op het veld
ieder tak vol bloesem
doet mij denken aan jou.

Gedicht 1642: God, doorploeg de aarde

ZAAI NIEUW ZAAD

God, doorploeg de aarde.
Trek de ploegschaar diep.
Keer de voren om en om.
Werp de harde, droge grond om.
Spaar kosten nog moeite,
zelfs niet als ik huil.
Zaai nieuw zaad
in de losse, doorploegde aarde.

Roep nieuwe bloemen tot leven
op de grond die vrij is
van dorre ranken en onkruid.

Gebied uit Singapore

Gedicht 1643: Zo stil en diep het heelal

ZO STIL

Zo stil en diep het heelal
waar sterren in nevels vernachten,
vanwaar het eens
komen zal: het heil,
dat de mensen verwachten.

Zo stil en diep slaapt het zaad,
als de dood in duister geborgen,
vanwaar het ontluiken gaat
tot een levend teken van morgen.

Zo stil is de diepe schoot
waar het Wonder groeit in geheimen,
vanwaar het op
leven en dood Zijn heil
met de mensen komt rijmen.

Mieke de Jong

Gedicht 1644: Ik denk de echte dood is zo licht

Ik denk de echte
dood is zo licht
als een veertje
dat je
wegblaast in een lucht
bol van zon
en dat schommelend verdwijnt
in het licht dat schijnt
alsof er in de verste verte
nooit een eind aan komt.

Gedicht 1645: Brood, levend brood,

LEVEND BROOD

Brood,
levend brood,
waar je op kunt teren
je hele leven lang,
als je gelooft en hoopt
op Hem die het zal geven.

Brood,
levend brood,
altijd buigzaam en veranderlijk,
dat vrede brengt en liefde,
waar hardheid heerst en onbegrip;
waar koude is en eenzaamheid;
dat hulp brengt en hoop,
waar het leven stil staat,
en is verstard.

Jij bent dat brood,
dat leven geeft
aan de wereld om je heen.
Jij bent dat brood,
waar je elke dag om vraagt:
geen gewoon brood
maar met veel moeite
door jou gekneet en gevormd.
Heer, geef ons dagelijks dat brood,
want het wordt ons niet in de schoot geworpen.

Gedicht 1646: Zolang wij ademen schept gij in ons de kracht,

ZOLANG WIJ ADEMHALEN

Zolang wij ademen schept gij in ons de kracht,
om zingend te vertalen waartoe wij zijn gedacht:
elkaar zijn wij gegeven tot kleur en samenklank.
De lofzang om het leven geeft stem aan onze dank.

Al is mijn stem gebroken; mijn adem zonder kracht,
het lied op ander lippen draagt mij dan door de nacht.
Door ademenood bevallen of in verdriet verstilt
het lied van uw verlangen heeft mij aan het licht getild!

Het donker kan verbleken door psalmen in de nacht.
De muren kunnen vallen: zing dat uit alle macht!
God, laat het nooit ontbreken aan hemelhoge zang,
waarvan de wijs ons teken! Dit lieve leven lang.

Ons lied wordt steeds gedragen door vleugels van de hoop.
Het stijgt de angst te boven om leven dat verloopt.
Het zingt van vergezichten, het ademt van uw geest.
In ons gezang mag lichten het komend bruiloftsfeest.

Gedicht 1647: Aan bomen beken ik

Aan bomen beken ik
mijn geboorte, het is waar
ik besta, ik herken
het licht en de smaak
van september in de lucht.

Maar ook dat ik verdwijn
is waar. Ik vervloei
in lege akkers, in
laag invallend licht; ik beken
dat ik verdwijn.

Tussen begin en einde
staat schaamte overeind.
Het potlood breekt zijn woord
Er valt niet te beschrijven.

Gedicht 1648: Er wonen bedachtzame bomen

Er wonen bedachtzame bomen
in de winter van het land

Tot op het bot
hun kruinen doorgelicht,
de takken tekens
van zichtbaar gemis

staan zij in sneeuw
als in een droom

Verloren.

Gedicht 1649: In de holte van het licht

In de holte
van het licht
past het allemaal
wel:
steen,
boom,
dier,
mens,
Alleen
slaat nu al
dodelijk licht daardoorheen.

Gedicht 1650: Je huid onbestaande

Je huid onbestaande
je grenzen verloren
vervloeit je in het land
je woedt Licht.

Je ziel over het landschap
uitgeschreven
word je eindelijk helemaal aards:
vervuld, volbracht, geoogst.

September is mateloos sterven
in onbegrijpelijk licht.

Gedicht 1651 En dit:

En dit:

dat wij de woorden
nog verdragen waarmee wij
namen
aan de dingen gaven
water, wolk en westenwind
tot daaraantoe
maar liefde, leven
en eeuwigheid te noemen
en dat verdragen

Gedicht 1652: Ik wil tegen het geklep van mensen

TEGEN HET GEKLEP

Ik wil tegen het geklep van mensen stilte laten luiden.

Ik wil tegen het gedreun van bommen dromen laten zoemen.

Ik wil tegen alle schijn van lichten schaduwen vertrouwen.

Ik wil voor die grote vloed van tranen vreugdemuren bouwen.

Gedicht 1653: Anders mag je zijn,

EINDELIJK JEZELF

Anders mag je zijn,
volslagen anders,
eindelijk jezelf.

Wat je bezielde,
wat je leven was,
het is voorbij,

vergeet het,
ontluisterend,
mensonterend was het.

Voel de geest
van Hem
die is opgestaan,

ontvlam, bloei op,
geef je over
aan de vreugde.

O, prijs je gelukkig,
want anders
volslagen anders

mag je zijn,
eindelijk jezelf.

Hans Bouma

Gedicht 1654: Heer, een stem klinkt op:

EEN LIED VAN BEKERING

Heer, een stem klinkt op:
Baan een weg voor Hem,
dwars door de woestijn.

Trek voor onze God
door dit onland heen
een geëffend pad.

Graaf de heuvels af,
haal de bergen neer,
vul ravijnen op.

Kap het ruige oord,
maak de steilste rots
tot begane grond.

Openbaar als licht,
onweerlegbaar nieuw,
zal Hij met ons zijn.

Alle vlees dat leeft

zal zijn aankomst zien
in één oogopslag.

Uit zijn eigen mond
hoorden wij dit woord,
in ons eigen hart.

Huub Oosterhuis

Gedicht 1655: Wat is liefde anders dan

LIEFDE

Wat is liefde anders dan
elkaar verlaten
in een sprakeloze taal?

Woordenloos zeggen: luister
waterval van gefluister
hoor mij ik hoor je uit

en het ademloos antwoord:
je huid
juichend
zonder geluid.

Ellen Warmond

Gedicht 1656: A voor de avond en A voor de aarde

ALFABET

A voor de avond en A voor de aarde
B voor de bomen en beemden en gaarden
C voor de circus- en cumuluswolken
en D voor alle dieren die ons deltaland bevolken

E voor de Egelantier en z'n roosjes
F voor het fruit, de frambozen in doosjes
G voor de golven en voor de getijden
en H voor heldere hemel op de heuvels en de heide

I voor de iepen langs lanen en dijken
J voor de jaren die jachtig verstryken
K voor de kerktorens en de kastelen
en L voor alle liedjes die de leeuweriken kwelen

M voor de molens die malen voor morgen
N voor de nacht over nevels en zorgen
voor het onkruid opzij van de kassen
en P voor alle padden langs de paden naar de plassen

Q voor de quota en quadriljoen vissen
R voor de Rijn die geen regen kan missen
S voor het strand en de sterren die stralen
en T graag voor mijn tuintje, met geen tonnen te betalen

U voor de uilen uit velden en bossen
V voor de vleermuizen, vlinders, en vossen
W voor de wind, die weerbarstige waaier
en X voor alle giften van Bee Aa Es EF en Bayer
IJ voor het ijs op de beken en meren
en Z voor zorg met hart en ziel
We zullen het proberen!

Ivo de Wijs

Gedicht 1657: Nu weet ik zeker

ZANDKASTELEN

Nu weet ik zeker
dat er niets verloren gaat
dat liefde een gegeven is
in alles gegeven

Wij zomerspelen met de vormen
kinderen aan het strand
taartjes en kastelen

de grote oceaan wist alles uit
zand blijft
zee blijft
ernstig als voor eeuwigheid

boetseren wij de bouwsels

Silvia Ley

Gedicht 1658: in de rose hemel

HET WATER

in de rose hemel
en in de geweldige stilte
hoorde hij een stem
een gevoelige stem van
geel riet die hem toeriep
in de rose hemel
hem toeriep
en in de geweldige stilte

er stond een man
aan de overzijde van het water
die hem toewuifde
in de rose hemel
een man tussen het gele riet

hij wachtte heel lang
en antwoordde niet
op de gevoelige stem
van geel riet die hem toeriep
in de rose hemel
en in de geweldige stilte

hij antwoordde niet
en wachtte

Hans Lodeizen

Gedicht 1659: De wereld is een fluit met zoveel duizend monden.

DE ARME EN DE RIJKE DAGEN

IV

De wereld is een fluit met zoveel duizend monden.

En elkeen blaast zijn lied. En 't maakt een droef geluid
waarin ik niets van eigen klank heb weergevonden.
En Gij? Misschien hebt ge ook getikt aan meenge ruit
en werd ge als ik weer feestlijk wandelen gezonden.

Nochtans: ik heb gedroomd, gehoopt; en ik droeg boete.
Ik zag de Alpen, Vlaanderen en Straatsburg aan de Rijn.
Ik heb bemind. Ik sloeg de trommel in veel stoeten.
Ik pluisde in boeken die vol oude wijsheid zijn.
Ik heb gezocht, zo 't kan, met handen en met voeten.

En 't slot? Ik hield daaruit als onvervreemdbaar deel
den troost van 't eigen lied, wanneer ik stil gezeten,
des avonds, op den hogen berm een wijsje speel,
niet voor 't heelal en de eeuwigheid, maar slecht voor 't heden.
Dat maakt me een blijden dag te meer. En dat is veel.

Richard Minne

Gedicht 1660: Zomaar zitten en kijken luisteren

ZOMAAR ZITTEN

Zomaar zitten en kijken luisteren
maar weinig woorden die nodig zijn
stil denken in vingertoppen
voelen met ogen
wat jij doet om gezien te zijn.

Zo wil ik meer dan buitenkant
gezien zijn
en gelezen door jou

Annelou Koens

Gedicht 1661: Ik zal niet geloven

GELOVEN

Ik zal niet geloven
in hebben en houden,

in onmin en oorlog,
in gebalde vuisten.
Ik wil geloven
in geven en ontvangen,
in uitspraken en vergeven
in geopende handen.

Ik zal niet geloven
in muren, grenzen en rassen.
Ik wil geloven
in vrije landen,
open huizen,
gastvrije mensen,
in alle kleuren
van de regenboog.

Ik zal niet geloven
in eten en drinken
in leven in mij alleen.
Ik wil niet geloven
in eten en drinken,
leven in overvloed
voor al wie leeft
op deze aarde.

Gedicht 1662: De zwervers langs de straten,

ZWERVERS

De zwervers langs de straten,
de buurman van de hoek,
het kleine kind, verlaten,
de filosoof op zoek.

De vrouw verward in wanen,
de man, wankel ter been
het stel, nog even samen,
de enkeling alleen.

De schreeuwer van de daken,
de stille zonder naam,
zij, die de weg kwijtraken,
zij kloppen aan jouw raam.

Dan sluit je de gordijnen
en denkt: niet nu, niet hier.
Of laat de angst verdwijnen,
de voordeur op een kier.

Gedicht 1663: En dat zal hemel zijn

En dat zal hemel zijn
eindelijk het eerste onbewolkte
zien staan als de zonnebloem
met het gezicht naar de zon gekeerd
doordrenkt van licht in het stille centrum
gehouden terwijl de rondcirkelende planeten
gonzen van opperste vreugde
zien en weten
eindelijk geheel en al
gezien en gekend en niet weg draaien
nooit meer weg draaien

Gedicht 1664: God ik ben niet hooghartig

God ik ben niet hooghartig
ik kijk niet op anderen neer

beeld mij niet in dat ik groot ben
droom geen geweldige dromen

ik heb mijn verlangens getemd
mijn ziel is tot rust gekomen

als een kind dat gedronken heeft
en rust aan de borst van zijn moeder

een kind dat gedronken heeft
zo is mijn ziel in mij

alles verwachten van Hem
nu en in eeuwigheid

Gedicht 1665: Wanneer men kinderen voor een venster brengt,

Wanneer men kinderen voor een venster brengt,
vlak voor een venster, dat het stromend licht
hangt in het haar en diep in 't gezicht,
lachen hun ogen alsof God hen wenkt.

Ik denk, God is als een vereenzaamd man,
die naar de wereld kijkt en keurt haar goed
-maar hij ziet de kinderen voor een venster, dan
lacht hij en wenkt zoals een vader doet.

En wie goed luistert naar dit stil gesprek,
die zal de woorden in zijn hart bewaren:
hij hoort de stem van Gods eenvoudig leven-
hij aarzelt in 't zonnige vertrek,
en strijkt zijn kind maar langs de blonde haren,
en ziet het zonlicht door zijn tranen heen.

Martinus Nijhoff

Gedicht 1666: De rabbijnen zeggen

SPIEGEL

De rabbijnen zeggen:
'God is een spiegel.
De spiegel verandert nooit,
maar ieder die erin kijkt,
ziet een ander gezicht.'

Gedicht 1667: Een zwerver ben ik voor de Heer geworden,

PAULUS

Een zwerver ben ik voor de Heer geworden,
een die geen huis heeft en geen vaderland,
met losse wortels gaande op los zand,
een voor de tocht van stad tot stad gedorde

die zijn gemeenten weerloos achterlaat,
de broeders die door hem bevestigd werden,
een voor zijn heerde uitgetogen herder
die niet gevolgd wordt als hij verder gaat,

bevolen en bevlogen sterveling,
een hand die schrijft,
een mond vol strenge woorden.
Apostel na de twaalf. De misgeboorte.
En vader zonder kroost. Een zwerveling.

Anton van Wilderode

Gedicht 1668: Met scherpe, blinde ogen

Met scherpe, blinde ogen
gericht op het doel
gaande langs zijn gevoel
en treuren alleen met zijn verstand,

met scherpe, blinde ogen
gericht op het leven
boven een leven, boven
een wereld onder de wereld,

de man die schrijft verandert
steeds weer in zijn schrijvende hand
die meer dan een mens kan geloven.

Hans Andreus

Gedicht 1669: De hoop dragen wij

HOOP

`De hoop dragen wij
diep in ons zelf.
Is ze niet daar,
dan is ze nergens.

Hopen is onze diepste aard

en staat of valt niet met
wat er in de wereld gebeurt.

De hoop zit ons in de ziel,
is gegrift in het hart en
verankerd voorbij de horizon.

Hopen is geven voor werken
omdat het goed is;
de overtuiging dat iets zinvol is,
hoe het ook afloopt en
wat het resultaat ook moge zijn

Vaclav Havel

Gedicht 1670: De zon scheen als weleer

EINDE

De zon scheen als weleer. Zijn dagen
waren geteld, de zon bescheen
zijn handen die gevouwen waren
in zijn schoot en de zon bescheen
het vergezicht dat stil en open
lag tot in alle verten heen.
Hij keek tot hij met open ogen
en voorgoed in zichzelf verdween.

A. Roland Holst

Gedicht 1671: In een donkere nacht

DONKER

In een donkere nacht,
op een donkere steen,
een zwarte mier.
God ziet haar.

Afrikaans spreekwoord

Gedicht 1672: Toen zover ik zien kon

ZOVER IK ZIEN KON

Toen zover ik zien kon
geen vuur brandde,
geen licht gloorde,
alsof licht nog nooit geroepen was,
vuur nog niet uitgevonden,
ben ik gegaan-
mijn ziel in mij
een laaiende strohalm.

Ben ik gegaan
de torentrappen af
door spiegelgangen
de kasteeltuin door
de slotbrug over
de valkuil van de slaap voorbij,
waar ben ik heen gegaan-
mijn ziel in mij
een gloeiende draad
een laaiende strohalm.

Joannes van het Kruis

vertaald door Huub Oosterhuis

Gedicht 1673: Ik heb geen bijzondere openbaring

STILLE STEM

Ik heb geen bijzondere openbaring
van Gods wil. Het is mijn vaste
overtuiging dat Hij zich dagelijks
aan ieder mens openbaart.
Maar wij sluiten onze oren voor die
stille stem.

Mahatma Gandhi

Gedicht 1674: Opa keek vaak in onze tuin

OPA

Opa keek vaak in onze tuin
naar de zeven sprietjes gras,
en daar zag opa dan een koe
die er helemaal niet was.

En later, in het ziekenhuis
kon hij verwonderd vragen
waarom ze toch de buitenmuur
uit zijn kamer hadden geslagen.

Voor opa was het doodgaan
dus niet zoiets als nacht;
het was de steeds grotere ruimte
die hij voor zichzelf had bedacht.

Willem Wilmink

Gedicht 1675: Geloven is een diep en zeker weten

GEZICHT

Geloven
is een diep en zeker weten
dat wij niet alleen zijn hier
niet verloren, zonder uitzicht.
Want wie luistert naar de stilte
weet de weg.
Gehoorzaam tot het uiterste
het donker in gaan en het niets
de leegte aanzien, het verdriet,
je overgeven aan wat komt...
en dragende armen zijn onder je

God krijgt gezicht

Gedicht 1676: Hoe beter je naar buiten kijkt,

BEZINNING

Hoe beter je
naar buiten kijkt,
hoe meer je
van binnen ziet.

Hoe stiller je
naar buiten luistert,
hoe meer je
van binnen hoort.

Hoe eerbiediger je
met buiten omgaat,
hoe hartelijker
je van binnen wordt

Peer Verhoeven

Gedicht 1677: O Liefde die verborgen zijt

VERBORGEN LIEFDE

O Liefde die verborgen zijt
in diepe stilt' en eeuwigheid,
erbarm u over ons bestaan,
het wordt verraden en verdaan.

Hoe achtloos in ons midden wordt
het kostbaar mensenbloed gestort
en in het onbarmhartig licht
het kruis des Heren opgericht.

De minsten van de mensen zijn
daar uitgestrekt in angst en pijn.
Tot aan het eind der wereld lijdt
Christus in hun verlatenheid.

O Liefde uit de eeuwigheid
die met ons mens geworden zijt,
wij bidden, laat ons niet alleen
in al het duister om ons heen,

opdat ook wij o Heer U niet
verlaten in uw diep verdriet
maar bij U zijn in alle pijn
waarmee de mensen mensen zijn.

J. W. Schulte Nordholt

Gedicht 1678: Kom tot jezelf

DE ENIGE

Kom tot jezelf
Luister naar de stilte
je weet niet wat je hoort;
zoek de leegte
je weet niet wat je ziet.

Haal niet binnen
alwat je halen kunt;
schraap de aarde niet
kaal uit alle macht;
je houdt niets over:

Laat je niet
op sleeptouw nemen;
laat je door
niemand overschreeuwen;
ontloop jezelf niet.

Gedicht 1679: Zouden bloemen weten

GEDACHTE

Zouden bloemen weten
hoe mooi ze zijn
en hoeveel ze ons
te zeggen hebben?

Zouden bomen weten
van hun takken en tooi
en van het nest

in hun kruin?

Zouden vogels hun
lied en zingen horen
en beseffen wie ze
er mee plezieren?

Zou de aarde voelen
dat al wat bestaat
uit en van haar leeft,
dat zij moeder is?

Zouden de mensen
niet moeten weten
dat ze samen een
van hart en ziel zijn
en in dood en leven
gekend gedragen worden
door de liefde?

Peer Verhoeven

Gedicht 1680: Elke dag is een uitnodiging

UITNODIGING

Elke dag is een uitnodiging
om goed te zijn voor jezelf
om jezelf te bouwen.
Elke dag is een uitnodiging
om jezelf te oefenen
in waardering voor dit leven,
in waardering voor je kunnen.
Elke dag is een uitnodiging
om je te verwonderen
over zoveel goeds in anderen,
over zoveel verlangen naar liefde.
Elke dag is een uitnodiging
om tijd te nemen voor zorg,
om aandachtig te leven.
Elke dag is een uitnodiging
om elkaar te bemoedigen,
om te bouwen aan een wereld

van liefde

Marinus van den Berg

Gedicht 1681: Er is licht, er is donker

Het is goed

Er is licht, er is donker
en het is goed.
Licht om
wat groeit en bloeit
met kleur te zien spelen;
donker om
aan de hemel
sterren te zien flonkeren.
Leef en bid
met dag en nacht mee.

Er is zomer, er is winter
en het is goed.
Zomer om naar buiten
en op pad te gaan;
winter om
met alles om je heen
op adem, tot rust te komen.
Leef en bid
met de seizoenen mee.

Er is spreken, er is zwijgen
en het is goed.
Spreken om
te zeggen waarvan
hart en hoofd vol zijn;
zwijgen om
te beleven wat
geen woord zeggen kan.
Leef en bid
met alle leven mee.

Gedicht 1682: Woorden die vonken.

TAAL VAN EEN MINNAAR

Woorden die vonken.
Vlammen, verwarmen,
woorden die zingen,
strelen, omarmen.

Woorden van vrede,
vrijheid, genade,
woorden die helen,
voeden en laven.

Woorden voor mensen,
mensen tot zegen,
woorden vol toekomst,
taal van Godswege.

Eenmaal gesproken,
teder en hevig,
taal van een minnaar,
woorden voor eeuwig.

Hans Bouma

Gedicht 1683: Dat je vertrouwen ondervindt

ZEGEN

Dat je vertrouwen ondervindt
op de weg die voor je ligt,
dat je open staat
voor alle door God gezonden signalen,
en dat je altijd zult weten
dat Gods vrede zeer nabij is.
Want God zegt:
Ik ben vóór jullie
om je de weg te wijzen.
Ik ben naast je
om je voor gevaren te behoeden
en je in mijn armen te sluiten.
Ik ben onder jullie
om je op te richten

als je valt en blijft liggen.
Ik ben in jullie
om je met vreugde te vervullen.
En ik ben over je om je te zegenen.

Gedicht 1684: Was ik een schaap,

HET VERLOREN SCHAAP ZINGT ZIJN PSALM

Was ik een schaap,
was hij mijn herder.
Was ik een schaap,
bracht hij mij verder.

Hij wist waar groen grasland was
en fris helder water.
Als ik weg wilde lopen
gaf hij mij een tik met zijn stok.
En was ik zoek,
ging hij mij zoeken.
Was ik stom
ging ik verdwalen,
hij keerde om
om mij te halen.

Ik was niet bang
want hij was bij mij.
Al moesten we langs
smalle enge paden,
ik durfde best,
want leeuwen en wolven
jaagt hij de stuipen op het lijf.
Wie kwaad wil doen
die lacht hij vierkant uit.

Ik voelde mij goed,
kon op hem bouwen.
Ik kreeg weer moed,
had weer vertrouwen.
Hij moedigt mij aan,
en maakt mij dapper.
Met hem erbij lukt het mij
alle dagen van het leven.

Was ik een schaap
dan wist ik het wel.

Gedicht 1685: Naar vriendschap zulk een mateloos verlangen

VRIENDSCHAP

Naar vriendschap zulk een mateloos verlangen
Ik wil zo graag eens weten wat jou boeit
Ik weet niet waar ik jouw aandacht mee kan vangen
Of waar jouw hart, verstand en ziel voor gloeit
Je kunt toch soms zo opgesloten kijken
Zit je dan vast of voel je je alleen?
Ik weet dan niet hoe ik je kan bereiken
Vliegt er dan ook van alles door je heen

Naar vriendschap zulk een mateloos verlangen
O lieve God, hoe kom ik dichterbij
Ik kan je niet zo volgen op je gangen
Kom ik bij jou, dan ga je weer opzij
Hoe zou ik toch daar doorheen willen breken
Wat is het waard dat jou het meeste zegt
Ik heb het al van elke kant bekeken
En merk steeds meer ik raak aan je gehecht

Naar vriendschap zulk een mateloos verlangen
Het liefst wil ik dat je open bloeit
Dat er een gloed komt op je beide wangen
En dat je naar het Grote licht toegroeit

Els Kolleman

Gedicht 1686: Ik zie de hemel open gaan

IK ZIE DE HEMEL OPEN GAAN

Ik zie de hemel open gaan,
de aarde in het licht
van mensen die elkaar zien staan.
Gods eigen aangezicht.

Ik zie de wereld omgekeerd,
het laagste bovenaan,
het ongeziene in het licht,
uit niets groeit Gods bestaan.

Ik zie het lang beloofde land
waar alles wordt gedeeld,
van grond tot licht,
van steen tot brood
wij zijn Gods evenbeeld.

Ik zie een stad van puur kristal,
De leugens zijn voorbij.
Wij leven in doorzichtigheid,
Gods waarheid leven wij,

Ik zie de aarde vol sjaloom,
de ongeest weggeleefd!
Ontmaskerd staan wij voor elkaar,
en zie, de vrede leeft.

Jan van Opbergen

Gedicht 1687: God heeft vast en zeker

OREN

God heeft vast en zeker heel veel oren
om de woorden en de taal van alle mensen
te kunnen horen.

Tel de oren van iedereen die
leeft en je weet hoeveel oren God heeft.

Marcel Zagers

Gedicht 1688: Hoe aandachtiger en innerlijker

IEMAND DIE LUISTERT

Hoe aandachtiger en innerlijker mijn bidden
werd, hoe minder ik te zeggen had. Op
het laatst werd ik helemaal stil. Ik werd -
en dat is misschien een grotere tegenstel-
ling met spreken - ik werd iemand die luisterde.
Eerst dacht ik dat bidden spreken
was. Maar ik leerde dat bidden niet louter zwijgen is,
maar luisteren. Zo is het:
bidden wil zeggen stil worden en stil zijn
en wachten tot degene die bidt God hoort.

Søren Kierkegaard

Gedicht 1689: Tot niets verplichtende

GEEN KUNST

Tot niets verplichtende dromerijen,
mijmeringen, fantasieën, met de rug in het gras -
dat is geen kunst.

Dromen hebben, uitzicht zien en visioen
hoog houden terwijl je rechtop in de
werkelijkheid staat, dat is een kunst.

Jan Ruyter

Gedicht 1691: Er was eens een bloem,

TUSSEN DE STENEN

Er was eens een bloem die, niemand weet waarom,
opschoot tussen de stenen.
Er kwam een man voorbij. Hij bewonderde de schoonheid
van de bloem, dankte God voor haar en ging verder.
Die nacht stak er een storm op en de bloem stierf.

Er was eens een bloem die, niemand weet waarom,
opschoot tussen de stenen.
Er kwam een vrouw voorbij. Ze bewonderde de
schoonheid van de bloem en dacht: ik zal haar mee

naar huis nemen zodat iedereen haar kan bewonderen.
Een week later verlepte de bloem.

Er was eens een bloem die, niemand weet waarom,
opschoot tussen de stenen.
Er kwam een kind voorbij dat zich met de bloem
vereenzelvigde: eenzaam geïsoleerd, zonder iemand
op de wereld. Het kind besloot voor de bloem te zorgen,
bracht grond en water en de volgende dag wat mest.
En deze bloem veranderde in een tuin.

Hector Frisotti

Gedicht 1692: Zie de dag van vandaag,

GISTEREN, VANDAAG, MORGEN

Zie de dag van vandaag,
God geeft hem aan jou, hij is voor jou,
zie hem in Hem.
De dag van morgen is voor God,
hij is niet van jou.
Draag de zorg van vandaag niet over op morgen.
Morgen is voor God: geef hem aan Hem.
Dit ongeluk is een broos bruggetje:
als je belast met het gemis van gisteren
en met de zorg voor morgen,
bezwijkt het bruggetje en verlies je je draagvlak.
Het verleden? God vergeeft je dat.
De toekomst? God geeft je die.
Zie de dag van vandaag
in verbondenheid met Hem.

Gedicht 1693: Ik zegen je vorige ogen

Ik zegen je vorige ogen
opdat je met je nieuwe ogen
ons nog liever zou mogen zien
dan je in dit leven ooit hebt gedaan.

Ik zegen je vorige oren

opdat je met je nieuwe oren
nog beter zou verstaan
dat je in dit leven ooit hebt gedaan.

Ik zegen je vorige mond
opdat je met je nieuwe mond
ons er nog liever mee zou mogen
toespreken en toelachen
dan je in dit leven ooit hebt gedaan.

Ik zegen je vorige handen
opdat je met je nieuwe handen
ons nog tederder zou mogen strelen en omhelzen
dan je in dit leven ooit hebt gedaan.

Ik zegen je vorige voeten opdat
wanneer ook onze tijd gekomen is
om door de dood heen te gaan
je er ons mee tegemoet mag komen
stralender en gelukkiger
dan je ooit in dit leven hebt mogen zijn.

Gedicht 1694: jij kwam tot mij

GROOTVADER

jij kwam tot mij
als uit een ver verleden
toen treinen nog op stoom
en kolen reden

jij kwam tot mij
als uit een ver verleden
toen paus en bisschoppen
nog veel gezag bekleedden

jij kwam tot mij
als uit een ver verleden
toen studie nog bijzonder was
en professoren schreden

maar op de avond voor je dood
verscheen jij in het heden;

de tijd ontdaan van ballast
stond nu in schril contrast
met alle leven in verleden

op dat moment
zag ik het diepste van je wezen
in vrede met de dood
had het leven niets te vrezen
zo werden wij tot slot bekenden

Gedicht 1695: Ik vroeg om kracht

VERHOORD GEBED

Ik vroeg om kracht
en God gaf me moeilijkheden
om me sterk te maken.

Ik vroeg om wijsheid
en God gaf me problemen
om te leren oplossen.

Ik vroeg om voorspoed
en God gaf me verstand en
spierkracht om mee te werken.

Ik vroeg om moed
en God gaf me gevaren
om te overwinnen.

Ik vroeg om liefde
en God gaf me mensen
om te helpen.
Ik ontving niets van wat ik vroeg
Ik ontving alles wat ik nodig had.

Gedicht 1696: Je leeft je eigen leven

GEEN KIND MEER.

Je leeft je eigen leven

wat zij er ook van vindt,
je bent allang geen kind meer
al blijf je ook haar kind.
Je wilt erover praten
maar niet op haar manier
je zult haar best verdriet doen
maar niet voor je plezier.
Wat moet je nog met haar en met haar ouderlijk gezag?
En dan opeens dan is ie er, die dag

De dag waarop je moeder sterft,
de dag die al je dagen
van dan af aan wat grijzer verft
al hou je niks te klagen.:
je hebt je goeie vrienden nog
die staan je ook dichtbij,
en als je soms een minnaar zoekt
dan staan ze in de rij.
Maar niemand zal meer weten
hoe je met je pop kon spelen
en niemand zal nog ooit je vroegste vroeger met je delen.
De dag waarna je nooit meer kwetsbaar wezen mag
en klein de dag waarna je nooit
meer kind zult zijn.

Wat al die jaren fout ging
komt dan niet meer terecht
en wat je nog wou zeggen
blijft eeuwig ongezegd:
de machteloze frasen van je genegenheid
en dat het niet haar schuld was en ook dat het je spijt.
De dingen die je lang niet zeggen kon en zeggen wou
en dan zo graag nog een keer zeggen zou

De dag waarop je moeder sterft,
dat jij wordt losgelaten
en al haar eigenschappen erft
die jij zo in haar haatte:
de scherpe tong, de bokkepruik,
de zure schooljuffrouw,
die zullen ze dan binnenkort herkennen gaan in jou.
En hoop lijkt ook de andere kant: de aardige, de zachte,
maar of je die hebt mee-geerft valt nog maar af te wachten.
^De dag waarna de rest een kwestie wordt van tijd en pijn,
de dag waarna je nooit meer kind zult zijn.

Jan Boerstoeel

Gedicht 1697: De oudere mens voelt zich blij met Uw vriendschap,

OM TE ONTHOUDEN

De oudere mens voelt zich blij met Uw vriendschap,
een hartelijk woord of een vriendelijk gebaar.
Er gebeurde zoveel bij t verstrijken der jare .
Wees steeds dus voorkomend en vriendelijk voor haar

De oudere mens vraagt ook graag iemand s aandacht,
een oor dat beluistert verhalen van toen
Het weder-beleven van sommige dingen
dat kan bij zeer velen zelfs wonderen doen.

De oudere mens wordt ook gaarne verwend nog,
dus breng hen eens bloemen of wat lekkernij,
vertel dan iets vrolijks maar ook uw verdrietjes
ze denken dan dankbaar: ik hoor er nog bij .

Elly van Ommen.

Gedicht 1698: Vader die in de hemel zijt,

ONZE VADER

Vader, die in de hemel zijt, al zijn wij Uw weg soms kwijt,
laat ons niet alleen maar reik Uw hand aan iedereen.
Al zijn wij hier op aard, Uw liefde soms niet waard, wil toch voor ons steeds
blijven
zorgen, geef ons een nieuwe morgen.

Vader, geef ons ons daag lijks brood, maak ons vrij van pijn en nood, toon
aan al
wat leeft Uw liefde die het leven geeft
Al zijn wij hier op aard, Uw liefde soms niet waard, wil toch voor ons steeds
blijven
zorgen, geef ons een nieuwe morgen.

Vader, Die weet wat in ons leeft, U, die onze schuld vergeeft, blijft ons steeds nabij
wees onze gids dat vragen wij,
Al zijn wij hier op aard, Uw liefde soms niet waard, wil toch voor ons steeds blijven
zorgen, geef ons een nieuwe morgen.

Gedicht 1699:Onder hetzelfde licht

Onder hetzelfde licht en onder dezelfde hemel
bidden wij voor en om elkaar: dat wij
op onze kleine en grote eilanden van
geloof en religie steeds dichter en hechter
naar elkaar toegroeien; dat wij niet bang zijn
voor de afgrond, de prijsgeve van
zoveel schijnbare zekerheden, de peilloze
diepte van het niet weten. Dat wij
vasthouden bij alle onwetendheid aan Jou,
de Geest van Liefde die ons aandrijft
om mensen met en voor elkaar te zijn.
En Jou bidden wij daarom: laat ons niet los,
wees onze toekomst!

Van jou is de toekomst, komen wat komt.
Van jou is de toekomst, komen wat komt.

Onder hetzelfde licht en onder dezelfde hemel
bidden wij om het Beloofde Land:
deze ene aarde, niet langer kapot
gemaakt door grote en kleine machthebbers,
niet verder uitgewoond door grote en kleine bezitters.

Dat wij leren inschikkelijk en open te zijn,
bereikbaar voor elkaar. Dat wij
vasthouden, tegen alle cynisme in, aan Jou,
de Geest van Liefde die ons
aanmoedigt om mensen met en voor elkaar te zijn.
Daarom bidden wij: laat ons niet
los, wees onze toekomst.

Van Jou is de toekomst, komen wat komt.
Van Jou is de toekomst, komen wat
komt.

Onder hetzelfde licht en onder
dezelfde hemel bidden wij om
vasthoudendheid en schik op onze doortocht
naar goed land en beter leven.
Dat wij het uithouden in deze woestijn
met nu en dan een oase van geluk en zekerheid.
Dat wij vasthouden bij al het afzien, aan
Jou, de Geest van Liefde die ons aanvuurt
om mensen met en voor elkaar te zijn.
Daarom bidden wij: laat ons niet los, wees onze toekomst!

Van Jou is de toekomst, komen wat komt.
Van Jou is de toekomst, komen wat
komt.

Jan van Opbergen

1700: Er gaat een verhaal dat in een oude

BIDDEN ZONDER WOORDEN

Er gaat een verhaal dat in een oude Franse kerk op het platteland regelmatig een boer achter in de kerk zat. Hij zat daar telkens een geruime tijd, en het enige wat hij deed, was kijken naar het altaar en het kruis, voor in de kerk. De pastoor was zo gefascineerd door dit dagelijks gebeuren, dat hij de boer op een dag vroeg: Wat doe je toch steeds als je in de kerk zit? De boer antwoordde heel eenvoudig: Ik kijk naar Hem, en Hij kijkt naar mij. Dat is bidden zonder woorden.

Gedicht 1701: tegen de lange duur van de dingen

ZINGEN

tegen de lange duur van de dingen
tegen de jaren, laten we zingen
over het water aan de lippen
tegen de klippen op

Guillaume van der Graft

Gedicht 1702: Al is mijn stem gebroken

VERGEZICHTEN

Al is mijn stem gebroken
mijn adem zonder kracht
het lied op andere lippen
draagt mij dan door de nacht.
Door ademnood bevangen
of in verdriet verstild:
het lied van uw verlangen
heeft mij aan 't licht getild.

Ons lied wordt steeds verdragen
door vleugels van de hoop.
Het stijgt de angst te boven
om leven dat verloopt.
Het zingt van vergezichten,
het ademt van Uw Geest.
In ons gezang mag lichten
het komend bruilofsfeest.

Sytse de Vries

Gedicht 1703: Verborgen God laat je toch vinden,

LAAT JE VINDEN

Verborgen God laat je toch vinden,
treedt toch tevoorschijn laat je zien.
Wij zoeken Jou met hart en zinnen
wij zoeken Jou met hart en ziel.
Geef ons de kracht die ene stap te doen
weg van onszelf, Nabije, naar jou toe.

Marijke de Bruijne

Gedicht 1704: Zoals er mensen zijn die zingen,

EEN STEM

Zoals er mensen zijn die zingen,
niet omdat zij dit willen, maar
omdat er een stem in hen oprijst, zo
zijn er ook mensen die geloven, niet
uit angst en uit hoop op
beloning, maar omdat zij krachtens
hun wezen niet anders kunnen.

Abel Herzberg

Gedicht 1705: We spiegelen ons niet aan pracht en praal;

SLOTGEBED

We spiegelen ons niet aan pracht en praal;
we hangen niet aan grote woorden;
we gaan niet op in een nog veel meer.

We scheppen vreugde in wat goed, en wat mooi is;
we willen omgaan met wat eerlijk is;
we zien waarheid in wat sober en bescheiden is.

We vragen niet anders dan in goed vertrouwen
en elkaar tot zegen de toekomst in te gaan.

Het zij u en allen hier in volle maat gegeven -
God, in Uw naam.

Peer Verhoeven

Gedicht 1706: Als angsten mij tergen,

LIED TEGEN DE ANGST

Als angsten mij tergen, geen toevlucht mij rest,
ik, vogel zonder nest, mij niet weet te bergen,

als dagen verzinken in donkere nacht,
ik totaal niets verwacht en denkt te verdrinken,

laat me dan niet vergeten dat geen mus van het dak,
geen kind ook hoe zwak valt, zonder Uw weten.

Joke Forceville-van Rossum

Gedicht 1707: Verraadt ons aller angst zich niet

EEN KWETSBAAR MENS

Verraadt ons aller angst zich niet
in wie het leven weerloos liet?
de glasglans stemt de blazer mild
de kaarsvlam vormt de hand tot schild
de krokus wijst beton zijn grens
hoe kostbaar is een kwetsbaar mens.

Okke Jager

Gedicht 1708: Bang om mezelf te zijn

BANG

Bang om mezelf te zijn en om me te geven -
misschien ben ik eigenlijk bang om te leven...

bang om alleen te zijn en om me te binden -
misschien ben ik eigenlijk bang mezelf te vinden...

die angst heb ik niet alleen die deel ik met velen -
misschien kan ik m'n angst met iemand delen..

iemand die weet en voelt hoe bang ik ben -
en nog vaak zal wezen misschien vind ik dan mezelf
en durf ik te leven!

Geeske Visser

Gedicht 1709: Heb geen angst en wees niet treurig

DE LEVENDE ZELF

Heb geen angst
en wees niet treurig
als ik er straks
niet meer zal zijn.
Geloof me,
Gods hart is wereldwijd.
Ik ben niet bang
om door de dreigende dood
op Hem terug te vallen,
gewoon omdat ik weet
dat het goed is
in Hem,
in het Grote Leven
geborgen te zijn.
En ik zeg jullie:
in Hem vinden wij
elkanders leven
onbeschadigd terug
tegen de tijd
dat Hij zal zijn
'alles in allen'.
Tot zolang
kan ik jullie
alleen maar zeggen:
wie mij heeft meegemaakt
heeft tegelijk
God zelf leren kennen.
Wat ik gedaan heb
en wie ik ben geweest,
het was de Levende zelf
die in mij
ten einde toe
aan het woord
kon komen
en die zichzelf
heeft laten kennen
al doende
wat ik deed.
Moet ik nog meer zeggen?
Geloof dan,
op grond van mijn daden
onder jullie,
dat de Vader leeft in mij

en ik in Hem.
En jullie ook:
als je God wilt zien,
geef Hem dan te zien
door voor elkaar
zo goed als God te zijn.
Dan zul je
nog groter wonderen
doen dan ik.
Je zult het leven
verder brengen,
tot alles is voltooid,
oneindig goed gemaakt!

Jan van Opbergen

Gedicht 1710: Elk mens is ergens bang voor

ERGENS BANG VOOR

Elk mens is ergens bang voor
al zegt men soms van niet
bang zijn in het donker
bang zijn voor een hand
elk mens is ergens bang voor
en dat is heel gezond

Elk mens is ergens bang voor
dat is toch heel normaal?
Bang zijn voor de tandarts
bang zijn in de trein
elk mens is ergens bang voor
dus maak je maar niet klein

Elk mens is ergens bang voor
voor zaken klein of groot
bang zijn om te leven
bang zijn voor de dood
elk mens is ergens bang voor
al is-ie nog zo groot

Arjan Vaartjes

Gedicht 1711: In het uur wanneer de zon achter de heuvels wegsliipt

ZANG VAN HOOP

In het uur
wanneer de zon
achter de heuvels
wedsliipt
en de nacht
-een panter-
neerhurkt
voor zijn sprong
op onze nietsvermoedende stad...
wil ik zingen
over de kronkelige verlangens
van dit land,
over de gekooide dromen
van vergeten mensen
wil ik zingen
over alles wat was
maar niet langer is,
over alles wat nooit was
maar had kunnen zijn
wil ik zingen
over de hoop van onze kinderen,
wil ik zingen
om ons te herinneren
nooit te wanhopen;
want ieder uur,
iedere minuut
gloort, ergens op aarde,
een nieuwe,
prachtige morgen.

Cecil Rajendra

Gedicht 1712: speel maar, mijn kind

VOOR GROTE MENSEN

speel maar, mijn kind

op de markt van mijn ogen
ik zal wel dansen
als je speelt op de fluit
ik zal wel huilen
als je zingt van de dood
speel maar in het zand van mijn hart
graaf er zo diep als je wilt
de schat die je vindt is voor jou

speel mee met ons spel
mens erger je niet
kom, leeg je glas
drink niet meer nacht in teugen
maar ga liggen languit
in de geur van jasmijn
kijk en open je oren
want bloemen schieten
omhoog uit de ijzige aarde
houd vol in het koude skelet
van deze wereld in aanbouw

Paul Begheyn

Gedicht 1713: Het zonlicht

EVA EN ADAM

Het zonlicht
door de haartjes op zijn armen
zijn slungelmanier van lopen
zijn billen
als hij steentjes staat te keilen
bij de beek
zijn grinniken als dat lukt
dat is grappig om naar te kijken
zo plezierig om te zien.

En ik weet zeker
dat hij mij ook graag bekijkt.
Geef hem eens ongelijk
ik zou lang zo vrolijk niet zijn
als ik niet prettig bekeken werd.

Karel Eykman

Gedicht 1714: Als je een stem hoort

HANDEN, OGEN

'Als je een stem hoort
als voetstappen naderen
als handen worden uitgestoken
als ogen je aankijken
weet dan dat God
gestalte krijgt in mensen
hun handen, voeten,
ogen, mond en hart
dat Hij mensentaal gebruikt
om met jou in gesprek te zijn
dat niets menselijk Hem vreemd is'.

Gedicht 1715: Vandaag koop ik een luchtballon

VERLIEFD

Vandaag koop ik een luchtballon
en zweef ik vrolijk naar de zon.
Huppel op alle wolken!

Ik strooi wat sterren in het rond,
de hemel is mijn blauw plafond,
de wijde maakt mij dronken.

Ik land op de glinsterende maan,
waar ik een toverfee zie staan,
zij streelt verliefd mijn haren.
Ik fluister zacht, oh jij, komaan,
laten we samen verder gaan,
met mijn ballon gaan spelevaren.

Dan roept een vreemde harde stem:
Marcel Verdonk zeg waar je bent,
niet in de les, niet in de klas!
Ik ruk mij los van waar ik was,

twee tafels ver van mij vandaan:
het mooiste meisje van de klas
was mee de wolken in gegaan.

Diet Verschoor

Gedicht 1716: Het is onzin

HET IS WAT HET IS

Het is onzin
zegt het verstand.
Het is wat het is
zegt de liefde.

Het is pech
zegt de berekening.
Het is niets dan pijn
zegt de angst.
Het is uitzichtloos
zegt het inzicht.
Het is wat het is
zegt de liefde.

Het is belachelijk
zegt de trots.
Het is lichtzinnig
zegt de voorzichtigheid.
Het is onmogelijk
zegt de ervaring.
Het is wat het is
zegt de liefde.

Erich Fried

Gedicht 1717: Je zoenen zijn zoeter dan

SAMEN SLAPEN

Je zoenen zijn zoeter dan
zoeter dan honing en ik vind je

mooier en liever, liever
en aardiger nog dan de koning.
We gaan samen liggen
een eind hiervandaan
we maken van takken
van takken en blaadjes
een vloer en een dak,
dat was onze woning
of ik was het tuintje,
en jij was de tent
daar gingen wij wonen
en blijven en horen
o rep je mijn liefje
ik heb je zo graag
nu of nooit samen slapen
want we zijn er
alleen maar vandaag.

Judith Herzberg

Gedicht 1718: Laten we samen er ijlings vandoor gaan,

SALOMONISCH

Laten we samen er ijlings vandoor gaan,
haastig teloor gaan
over de heide;
laten we onder de linde alleen zijn,
gretig daar één zijn,
zó dat geen woord of gebaar ons kan scheiden.

Laten wij niet meer aan anderen denken,
aandacht slechts schenken
steeds aan elkaar.
Laten wij spelen als jeugdige hinden
die in den blinde
maken de wetten en vrijheden waar.

Laat ik je meedragen tussen mijn borsten,
vorst van de vorsten,
edelste kruid.
Laat mij zo telkens je liefde verwerven
en bij ons zwerven

word ik in heerlijke stilte je bruid.

Jan Wit

Gedicht 1719: Gezegend handen die leven aanraken

ZEGENWENS

Gezegend handen
die leven aanraken
gezegend handen
die krachtig zijn
gezegend handen
die pijn voelen
gezegend handen
die aarde tot een tuin maken
gezegend handen
die open zijn van vreugde
gezegend handen
die gebald zijn van woede
gezegend handen
die herstellen en schoonmaken
gezegend handen
die spelen
gezegend handen
die getekend zijn door leeftijd
gezegend handen
die strelen en opbeuren
gezegend handen
die recht doen
gezegend handen
die belofte van toekomst dragen

gezegend
Onuitsprekelijke God,
het werk van
uw handen!

Jan van Opbergen

Gedicht 1720: Liefde bestaat hierin:

ELKAARAANRAKEN

Liefde bestaat hierin:
dat twee eenzaamheden elkaar
beschermen en
aanraken en
begroeten.

Rainer Maria Rilke

Gedicht 1721: Ik ben de geest in de lucht,

DE GOD VOOR IEDEREEN

Ik ben de geest in de lucht,
ik ben de zwerver die ronddwaalt,
ik ben de wolk van niet-weten,
ik ben het water dat zuivert,
ik ben het gezicht van al wat goed is,
ik ben de ster die geleidt in de nacht,
ik ben de duif van vredige hemelen,
ik ben het hart dat alle leven beweegt,
ik ben de koning van iedere koning,
ik ben de zon om de aarde te verwarmen,
ik ben de liefhebber van het pure,
ik ben de rechter waar gerechtigheid heerst,
ik ben de aarde om op te leven,
ik ben de God voor iedereen.

Jim Donnelly

Gedicht 1722: Gelukkig de vrouw die niet luistert naar laster,

Bij psalm 1

Gelukkig de vrouw
die niet luistert naar laster,
niet spreekt als een slang,
niet vorst naar verraad.
Zij doet het gewone:

het werken en waken,
het zorgen en zingen,
het woord bij de daad.

Want zij lijkt op een boom
aan de levensstroom,
die neemt en geeft,
die looft en leeft.
Zij komt tot ontplooiing
bij dag en bij droom.

Maar die zinloos leven,
zich geen rekenschap geven -
lege zaadhulzen zullen zij zijn.
Wel mooi in de vlucht
maar gevuld met lucht,
zonder echte vreugde of pijn.

Gelukkig de vrouw,
wier hart kent een haven,
wier ziel kent een zin,
wier verstand een gevecht.
Zij vindt voor haar voet
een licht in het duister,
een doorgang,
een uitweg
naar vrede en recht.

Mieke de Jong

Gedicht 1723: Jezelf niet ontlopen

TEKENS VAN LEVEN

Jezelf niet ontlopen,
jezelf niet verliezen,

telkens weer
je pas inhouden,
jezelf zonder ogen zien,

vraagtekens plaatsen,
wie ben ik,

waar ga ik naar toe?

vraagtekens,
tekens van leven,

jezelf niet ontlopen,
zoekend en roepend

dwalend door het landschap
van je ziel,

je bent er mens voor.

Hans Bouma

Gedicht 1724: Ons werkelijke leven ligt in het diepste van ons

WERKELIJKHEID

Ons werkelijke leven ligt in het diepste van ons innerlijk.
Onze rusteloosheid en
onze zwakheden zijn bewegingen
aan de oppervlakte.
Daarom moeten wij ons terug
trekken in de stilte,
naar de stille diepten van ons
geestelijk leven om
dat werkelijke leven in ons te
ervaren. Wanneer we dat doen
zullen ook onze woorden en
daden werkelijkheid
worden.

Rabindranath Tagore

Gedicht 1725: Het goud der dotters klatert langs de waterkant,

APRIL

Het goud der dotters klatert langs de waterkant,
de rogge wimpelt op de wind in frisse stromen;

op groene voeten waadt april door 't blinkend land
en woelt met witte handen in de bloesembomen.

In broze vlucht opvlindrend naar het hel azuur
ontbloeit de kers en vouwt haar koele schaduw open:
een lila wiegeling befloerst de witte muur
der hoeve, die van zon en bloesems ligt bedropen.

Waar het jonge weiland huivert, fel van licht doorschoten,
dat als een sweepslag op de prille peppels trilt
en aan het water tipt met tintelende lippen,

laat zich de zwaluw uit de sneeuwen takken glippen
en werpt zijn flitsend lijf, dat van verrukking rilt,
in blauwe arebesken langs de tengre sloten.

Truus Gerhardt

Gedicht 1726: Wij wachten bij de bushalte.

BIJ DE BUSHALTE

Wij wachten bij de bushalte.
Het is al laat, wij willen naar huis.
Eindelijk komt de bus,
maar hij stopt niet, hij rijdt door.
Dus bus is vol
zonder te stoppen rijdt hij door.

Wij denken na.
Hoe vaak gaan wij zonder te stoppen
aan anderen voorbij.
Aan anderen die verlangend op ons wachten,
wachten op een gesprek,
wachtend op iemand die naar hen luistert,
wachten op een gebaar,
wachten op een lach, een vriendelijke blik,
maar wij gaan door.
Waarom Heer, gaan wij door?

Wij zijn net als de bus, tot de nok toe vol,
vol van onszelf,
vol van onze ergernissen, onze vreugde,

onze haat, onze liefde,
onze angst, onze moed,
onze nederlagen, onze overwinningen,
ons gebrek, ons bezit.

Wij zijn van onszelf vervuld
wij zijn vol van onszelf
en gaan aan anderen voorbij

Een Gedicht uit India

Gedicht 1727: Een vrouw

Met schaterend haar,
Met meeuwenogen, met een buidel op de buik,
Een moeder of een goede verrader,
Wie kent deze laaiende vrouw?

Haar nagels naderen mijn hout,
Haar klauwzeer wekt mijn jachtige huid,
Als een jachthoorn hangt zij in mijn haar te tuiten.

Zij nadert in vouwen en in schicht,
In hitte, in hars, in klatering,
Terwijl in staat van begeerte,
Gestrekt als een geweer en onherroepelijk
In staat van aanval en van moord ik
Omvat, doorploeg en vel,
Gebogen, geknield, het geurend dier
Tussen de lederzachte knieën.

Zij splijt mijn kegel
In de bekende warmte.

Hugo Claus (1929-2008)

uit: De Oostakkerse Gedichten (De Bezige Bij, 1955)

Gedicht 1728: Zijn melodie was een duet:

Lied van de Mensenzoon

Zijn melodie was een duet:
twee stemmen die tesamen zongen.
Mensenzoon en Zoon van God,
Zijn naam 'Jezus van Nazaret'.

Hij zong een lied van hoop en vrede,
van bevrijding en geloof.
Hij zong een lied van eeuwig leven
maar werd veroordeeld en vermoord.
En toen gaf Hij zijn geest...

En toen gaf Hij zijn Geest
en zie, Hij leeft... Hij is verrezen!
Zijn dood was niet zijn laatste woord,
in zijn ogen, onze harten,
leeft zijn melodie nog voort.
Zie de wereld met zijn ogen,
zie de mensen met zijn hart.
Groet elkander met zijn woorden,
loof de Vader met een lied.
Zing zijn lied van hoop en vrede,
van bevrijding en geloof,
zing zijn lied van eeuwig leven,
zonder grenzen, zonder dood.

Want toen gaf Hij zijn Geest:
de Geest waarin Hij heeft gesproken,
de Geest waarvan Hij heeft geleefd,
zijn Geest van liefde voor de Vader,
zijn Geest van liefde voor de mens.

Gedicht 1729: Aangespoeld op het droge van vandaag

VLOEDLIJN

Aangespoeld
op het droge van vandaag
de resten van gister,
opgestuwd
tegen de klippen op.

De zee neemt,
de zee geeft ...

en de mens?
Hij neemt ... en neemt ...
en zijn spoor is de dood.

God zaait het leven.
Hij is de adem
waarvan wij bestaan.
Maar adem-benemend
is de mens.
Blindelings
streept hij zijn toekomst door.

God schreef zijn Naam
in de sterren,
onleesbaar gemaakt nu,
uitgewist.
Verduisterd raakt de hemel.

Wie is de mens?
Bijna een god,
kroon van de schepping,
maar te hoog te paard
voorgoed zijn val nabij ...

Wie is de mens
dat Gij hem nog gedenkt?
Nog uitzicht geeft
op de regenboog
van Uw trouw?

Geef ons nieuw zicht
op de hemel,
en leven
dat weet heeft
van morgen ...

Gedicht 1730: de stilte der natuur

De stilte der natuur heeft veel geluiden
en is toch vol van rust voor ziel en zinnen
die druppelt zacht en ongemerkt naar binnen
tot in ons hart een zilv'ren toon gaat luiden
gelijk met haar. Als we dan weer beginnen

te denke' aan wereld-dinge' en ze te duiden
merken we dat een kracht, als die van kruiden
in ons gekome' is en ons kalm doet minnen.

Er zijn nu veel, die dit geluid nooit hooren;
zij missen het aandachtige en het teere
als wie als kind geen moeder heeft gehad.

Maar de tijd die komt zal menschen weer leeren
gelukkig te zijn onder haar akkoorden
en drijven uit hun bloed de koorts der stad.

Henriette Roland Holst (1869-1952)

uit: De nieuwe geboort (1928)

Gedicht 1731: Ik zal een boom zijn

Ik zal een boom zijn
en ik zal de vogel zijn
die in me nestelt

ik zal de grond zijn
waar de boom in wortelt
waar de vogel woont

ik zal de wind zijn
en grond en boom en vogel
eindeloos strelen

en onder boom zal ik de mens zijn
die dit dromend zal bestaan

J.C. van Schagen

Gedicht 1732: Het woord Alleen is altijd bij me.

HET WOORD ALLEEN

Het woord Alleen is altijd bij me.
Het schuifelt rond, het stommelt in mijn hoofd,

het trekt en rukt aan mijn gevoel als een dreinend kind
aan moeders arm, het knerpt en
knarst onder mijn voeten, het schudt
mij wakker, het ligt te grijnzen op mijn bedde
kussen, het schuurt alles ruw kapot,
ook dat heel tere weefsel van elk voorzichtig
ontluikend begin van belangstelling.
Het vernielt alles wat maar in de verte zou
lijken op aardigheid hebben in het een of ander.

Cri Stellweg

Gedicht 1733: Zijn kant van het bed,

VERLIES

Zijn kant van het bed,
zijn toiletartikelen op de wastafel,
zijn kleren in de kast,
zijn stoel in de hoek van de kamer,
zijn plaats aan tafel,
zijn pijp in de asbak,
zijn tabaksdoos, altijd hetzelfde merk,
zijn bureau in de werkkamer, grote chaos,
zijn boekenkast,
zijn jas aan de kapstok in de gang,
zijn gereedschap in de schuur,
zijn geur in het huis,
zijn stem die mij riep,
ik zoek hem in de leegte die mij omringt.

Myriam Steemers-van Winkoop

Gedicht 1734: Van mens tot mens alleen

VAN MENS TO MENS

Van mens tot mens alleen
is men het meest alleen.

Er is geen tong die helpt,

want men spreekt voor de helft.

Alleen de warme huid,
daarmee brengt men het uit.

En de hand in de hand
herkent een overkant.

Guillaume van der Graft

Gedicht 1735: Waar was jij, God?

WAAR WAS JIJ?

Waar was jij, God?
Sliep je soms?
Keek je de verkeerde kant op?
Zag je niets?
Was je even afwezig?
Was je niet op je plaats?

Waar was jij, God?
Die zondagmiddag,
die zaterdagavond,
die dag na nieuwjaarsdag,
die avond voor de Kerst?

Waak jij niet meer
over mensen?
Heb je geen zorg meer om ons leven?
Een kind kun je toch wel sparen?

Ik bestorm je met mijn vragen.
Ik beschiet jou koperen hemel.
Mooi ver weg ben jij.
Mooi veilig op afstand.
Je hebt me mooi in de steek gelaten.
Wat voor een God ben jij...?

Marinus van den Berg

Gedicht 1736: Als ik mijn ogen sluit zie ik dat jij er bent

MET DICHT E OGEN

Als ik mijn ogen sluit zie ik dat jij er bent
en met mijn ogen kan ik door je haren woelen
en met mijn ogen weer je lippen voelen
en alles wat ik heb verkend.

Ik zie je handen met mijn ogen dicht
en hoe je vingers zacht de mijne kusten
en in de bedding van mijn heupen rustten
en naast het mijne jouw gezicht.

Ik lees die woorden. 'Dag'. 'Voorbij' en 'Uit'
staat bloedrood aan de binnenkant geschreven.
En God, waarom is het mij niet gegeven
dat ik echt mijn ogen sluit.

Jos Brink

Gedicht 1737: Voor mensen die wel over water willen lopen

BLIJVEN DELEN

Voor mensen die wel over water willen lopen
om elkaar te vinden en de hand te
reiken.

Voor mensen die samen blijven breken,
blijven delen met de moed der hoop,
drinkend van het levenswater
op weg naar morgen.

Voor mensen die met angst in het hart het
onmogelijke proberen, die het brood
blijven breken en de beker blijven heffen
tegen de vernieling in.

Voor mensen die blijven werken voor
gerechtigheid en vrede, - geen verte te ver,
geen zee te hoog!

Jan van Opbergen

Gedicht 1738: Wij zagen het aan de bomen

RECREATIE

Wij zagen het aan de bomen toen
wij vanmorgen ontwaakten,
aan de hoge bomen
rondom het huis.

En wij hoorden het, overal om ons heen:
het was met geen naam te benoemen, het
was met geen pen te beschrijven,
het was als met handen te tasten.

De wind was gaan liggen, de honden waren weg,
de zee was niet meer.

En wij hebben elkaar omarmd, zwijgend,
maar met gebaren van vreugde.

En onze ogen fluisterden: Eindelijk,
het is er eindelijk, Het is er onomwonden.

Anton B. Lam

Gedicht 1739: Bomen zijn werkelijk

Boombeschrijving

Bomen zijn werkelijk. Hun bladeren
praten werkelijk met woorden
veelzeggend en letterloos.
Hun toppen zingen. Hun stammen zwijgen hoorbaar.
Hun wortels houden van de aarde.
Bij een boom staande moet ik wel ademen als een boom.
Naar een boom ziende zie ik hemel en aarde in elkanders armen.
Want een boom, een boom is een bruiloft.

Hans Andreus

Gedicht 1740: Mijn lied is een keten

VRIJHEID

Mijn lied is een keten zonder
begin of eind, en in elke schakel
vind je het zingen van
de anderen. Laat ons samen zingen
voor heel de mensheid
dat het lied een duif is.

Victor Jara

Gedicht 1741: Lees, Lees je in.

LEES JE IN

Lees, Lees je in.
Leef je in.

Verhalen die verhelderen,
je dragen, je voeden.
Licht,
licht dat niet wijkt.

Een weg,
een weg die je niet bedriegt.

Verhalen om mee te leven,
hoe menselijk te leven,

verhalen om mee te sterven,
hoe menselijk te sterven.

Onvergetelijk ontmoet je er
je God.

Ontmoet je er jezelf.

Hans Bouma

Gedicht 1742: Niet de rechters

BOODSCHAP VOOR ONDERWEG

Niet de rechters
weten wat gerechtigheid is,
maar de onrechten.
Niet de priesters
weten wat het heil is,
maar de zondaars.

Niet de verzadigden
weten wat verzadiging is,
maar de hongerigen.
Niet de zienden
weten wat zien is,
maar de blinden.

Niet de vrijen
weten wat bevrijding is,
maar de slaven
en de verlorenen.

Gedicht 1743: Ik steek mijn leven over

OP REIS

Ik steek mijn leven over in een bootje van mezelf.
Mijn hersens zijn mijn scheepsjournaal,
een opslagruim van bijna elf.
Ik ben al twaalf, maar ik ben leeg van start
gegaan. Ik kan me weggaan
niet herinneren en ook niet waarvandaan.
Hoe moet je niet vergeten?
Hoe hou je wat je hoort?
Het mag wel stevig stormen,
maar ik wil
niemand overboord.

Edward van de Vendel

Gedicht 1744: De blaren vallen, vallen als van ver

HERFST

De blaren vallen, vallen als van ver
als welkten in de hemel verre tuinen
zij vallen tegen wil en dank

En in de nachten valt vanuit haar sterren
de zwarte aarde in de eenzaamheid

Wij allen vallen. Deze hand hier valt
en zie de and'ren aan, het is in allen

Toch is er Een die al dit vallen
oneindig zacht in beide handen houdt.

Rainer Maria Rilke

Gedicht 1745: Helemaal midden in je hart staat

LEVENSLEEFDE

Helemaal midden in je hart staat een altijd groene boom,
die Levensliefde heet.

Zolang die bloeit, ben je jong. Als hij doodgaat,
ben je oud.

Helemaal midden in je hart zit een radiostation:
zolang dat boodschappen ontvangt
van schoonheid, hoop, bijval, verhevenheid,
moed en kracht, komend van de aarde,
van de mensen en van de Oneindige, zolang ben je jong.

Douglas MacArther

Gedicht 1747: Als je moet huilen wanneer ik sterf

Wanneer ik sterf...

Als je moet huilen wanneer ik sterf
Huil dan om de ander
Die naast je op straat loopt.
Als je me bitter nodig hebt
Sla dan de armen om iemand heen
En geef hem wat je mij schenken wilde.
Ik wil je iets nalaten
Iets beters dan woorden of klanken.
Zoek mij in de mensen
Die ik gekend en liefgehad heb.

En kun je dat niet, geef me dan weg
Laat me tenminste voortleven in je ogen
Niet in je gedachten.
Je hebt me het meeste lief
Door iemands hand vast te houden.
Iemands lichaam aan te raken.
Door kinderen los te laten
Die vrij moeten zijn.
Liefde sterft niet, mensen w,
Dus als van mij niets is gebleven dan liefde
Deel mij dan uit.

Elisabeth Kübler-Ross

Gedicht 1748: God, U bent me er een!

Tegen wil en dank - een gebed van Jeremia

God, U bent me er een! Jeremia mag het zeggen,
maar U blijft buiten schot! U hebt
mij verlokt met uw gedachten van vrede en gerechtigheid,
maar ik zit met het
onbegonnen werk!

Af en toe denk ik, was ik er maar nooit aan begonnen,
En had ik U maar uit mijn
gedachten gebannen, een streep door mijn roeping,
het mes in mijn herinnering!
Soms betreur ik zelfs de dag van
mijn geboorte en moet ik schamper lachen om de
man, die mijn vader kwam zeggen:

gefeliciteerd met je zoon!

Ja-zeker, God, U hebt mij verlokkt
en ik liet mij verlokken, U was me te sterk, u hebt
gewonnen en houdt mij gevangen
in het kielzog van uw meeslepende gedachten!

Van mijn baan lusten de honden
geen brood en de mensen lachen mij uit en
zeggen: te gek, of simpele ziel!

Dus nam ik mij voor: ik stop ermee
en schrijf gerechtigheid en vrede als veel te
grote woorden in het boek van 'stil vergeten',

Maar het bloed wil kruipen,
waar het niet gaan kan, en U bleef woeden in mijn hart
als een laaiend vuur, als een brand in mijn gebeente!

En zo moet ik toch van U spreken
tegen wil en dank, U verbeelden temidden van
mijn mensen. Maar mag ik dan ook
rekenen op U, en wilt U mij ter zijde staan om
het vol te houden?

Dan wil ik het toch blijven zeggen:
dat U de toekomst bent voor de armen, dat vrede
en gerechtigheid elkaar zullen
ontmoeten en meer van die
onmogelijke, ondenkbare dingen.

Gedicht 1749: Geroepen worden,

OM VOOR JEZELF TE LEZEN

Geroepen worden, aangesproken worden
door een 'doen' dat in je leven gezaaid
ligt, tot voor je een woord staat,
dat op een bepaald moment
hemelhelder voor je wordt, dat,
als je op een bepaald punt gekomen bent,
pijnlijk helder eisen aan je stelt.

Geroepen worden, gegrepen door de vraag,
wat het eens worden zal, als je die stap
zet. Het is die vraag voelen nijpen,
omdat het een risico wordt bij alles, wat je nog
niet ziet, maar wel vermoedt.

Geroepen worden, een weg opgaan,
die je droomde, een weg zien open gaan, die
zon in je leven brengt, die weg zien
versmallen, tot je bij een laatste deur aanklopt
en iemand zegt: 'Kom binnen,
je wordt hier verwacht. Kom binnen, laat achter wat je
hebt. Kom binnen en je zult zien...'

Geroepen worden is niet zien
wat je droomde, maar zoekend opstappen naar wat
Hij laat zien, iedere dag opnieuw
iets zien wat Hij wil, iedere dag meer en meer
vermoeden, wat er niet te zien is,
alleen geloven. En in dit geloven een 'nieuw zien'
ontdekken: zijn leven, zijn vraag,
zijn wenk: zijn levensdroom met jou....

Gedicht 1750: Wie op de uitkijk staat

Wie op de uitkijk staat voor een
andere wereld, staat zichzelf niet toe, dat je op gaat
in wat 'bestaande toestand' heet.

Wie een beter leven voor mogelijk
houdt, klampt zich niet vast aan een burgerlijk bestaan.

Wie een vermoeden heeft van een
andere toekomst kan niet toestaan, dat het
heden je inpalmt en programmeert.

Je zult wonen, overal even,
maar nergens thuis voorgoed. Ieder land beschouw je
als je vaderland en ieder vaderland als vreemd gebied.

Van alles wat het leven biedt,
laat niets je onverschillig. Aan geen zon of zomer ga
je voorbij. Geen kans op feest

en geluk laat je schieten. Geboeid door vele dingen
weet je te genieten...

Alleen... je hart en ogen houd je open voor de toekomst:

Vrede in aantocht, gerechtigheid
in wording, menswording, alsnog verre liefde, lieve
vrede, dat koninkrijk toch!

Gedicht 1751: Maak van mij een regenboog

Maak van mij een regenboog
met al die mooie kleuren
waarin U, God, voor iedereen
Uw licht breekt na de regen.
Maak van mij een regenboog,
symbool van betere tijden
die na iedere storm op zee
Uw licht mag laten schijnen.

Is het waar, Heer, dat U ook vandaag de dag
nog graag naar de wateren kijkt,
naar de wind en naar het licht?
Is het toeval, dat het vogels zijn,
bloemen en ook kinderen,
waarvan U speciale aandacht hebt?
Maar zeker weet ik ook,
dat U niet minder oog hebt
voor wat mensen onophoudelijk doen
die delen in Uw schepping.

Als ik kon zou ik ieder kind
een globe geven of een wereldkaart,
om hun een wijde blik te geven
en hart voor ieder volk en ras.

Is het waar, dat U de regenboog
als teken van vrede aan de hemel plaatst,
als teken van verzoening met alle mensen?
Geeft ons opnieuw zo'n duidelijke teken,
dat de wereldbevolking wakker schudt.
Maak, dat wij rijken van deze aarde
de waanzin van de oorlog zien

en de armoede van zovelen
als schande voor hun kinderen.

Helder Camara

Gedicht 1752: Vrienden hoeven niet over alles eens te zijn.

Tot het laatste toe

Vrienden hoeven niet over alles eens te zijn.
Met betrekking tot bepaalde kwesties
kunnen ze zeer uiteenlopend denken.
Ook in hun manier van leven kunnen ze zich
duidelijk van elkaar onderscheiden.
Bij alles, wat ze met elkaar gemeen hebben,
bewaren ze hun eigen individualiteit.
Het kan verleidelijk zijn allerlei verschilpunten
buiten het milieu van de vriendschap te houden.
Ze zouden de sfeer 's kunnen
vertroevelen. Ze zoude 's verwijdering teweeg kunnen brengen.
Maar hiermee is de vriendschap allerm minst gebaat.
Haar kwaliteit wordt er alleen maar minder door. In
tegenstelling tot allerlei andere verbanden
gaat de vriendschap immers uit van
complete mensen. Terwijl je je elders steeds weer fragmentarisch
presenteert, je aanpast, je identiteit gedeeltelijk wegpoetst, mag je in het
kader van de vriendschap volledig jezelf zijn.
Vriendschap is een zaak van onomwonden, niets achterhoudende mensen.
Mensen, die zich tot het laatste toe uitspreken. Want vriendschap is een
zaak van mensen, die
zich tot het laatste toe geaccepteerd weten.
Nooit zal die ander je afwijzen. Ook al
geef je je helemaal bloot en blijk je in tal van opzichten van hem te
verschillen, hij blijft ja tegen je zeggen. Hij blijft je bevestigen in je
menselijkheid - in jouw unieke menselijkheid.

Hans Bouma

Gedicht 1753: Het zaad gaat dood

Zo wil ik geloven

Het zaad gaat dood
als de bloem tot leven komt
en een bloem verliest zijn kleur
aan het zaad dat het voortbrengt:
zo wil ik geloven
in leven door de dood heen.

Een vogel verlaat zijn nest
als hij zijn vleugels uitslaat
en vliegt naar nieuwe bomen
om een nest te bouwen:
zo wil ik geloven
in de God van het leven.

Een mens gaat op weg
om een huis te vinden
en vindt geen ander thuis
dan onderweg te zijn:
zo wil ik geloven
in de geest van vrijheid.

Een mens luistert naar de verhalen
die hem worden verteld
en vertelt ze door
aan wie maar horen wil:
zo wil ik geloven
in Jezus van Nazareth,
Mensenzoon.

De zomer maakt plaats
voor herfst en winter
die de lente de tijd geven
een nieuwe zomer aan te kondigen:
zo wil ik geloven
in leven, zelfs door de dood heen.

Gedicht 1754: Ergens iemand

Ergens iemand
die hoger reikt
dieper gaat

je ontdekt
in je laatste
gestalte

je noemt
bij je uiteindelijke
naam

ergens een vriend

een mens
die je ontmoet

op de bodem
van je bestaan

Gedicht 1755: Ik wandelde en sprak met de Heer.

GRÜSS GOTT

Ik wandelde en sprak met de Heer.

Wij wandelen naast elkaar, de Vader en het kind
dat het nog niet begrijpt. Het
waagde nauw de vraag.

Nog met de ochtenddauw zijn wij op pad gegaan:
Hij nam mij bij de hand.

De bloemen groeten Hem -Yes Lord- de schuchtere beek
houdt haast zijn kabbelen in.
De bergen worden licht.

Wij wandelen naast elkaar, de Vader en het kind.
Ik zie Hem niet, maar Hij is mij zó
dicht nabij als geen op aarde ooit was.

Ida Gerhardt, uit 'De Hovenier'

Gedicht 1756: Ander, ouder, iemand in ons verborgen:

ANDER OUDER-JIJ NOG NAAMLOZE

Ander, ouder, iemand in ons verborgen:
plotseling, oplaaiend vuur van visioenen,
aanschijn der aarde vernieuwend. (2x)

Rede, dwaasheid hart, onbedwingbare
die ons weten doet wat wij niet weten wat
onmogelijk is bij mensen en goden.

Ingepakt in wolken schoorvoetend gaan wij,
in onze handen klemmen wij wichelroeden,
spiegels en zwaarden.

En neerdrukt ons droefheid om het gedane,
om niet te keren woorden, om wat
groeide, om wat versteende, verwaaide.

Jij, nog naamloze, ademt ons open en
wekt in ons weerbarstig geheugen wat wij
zagen met onze vroegste ogen.

En doet ons gaan in tranen maar ongebroken door de
nacht van de schepping en
houdt ons gaande naar een nieuwe geboorte:

blinde muren zacht licht, water geworden
en aan de overzijde rozensteden en de
zang van de lijster.

Gedicht 1757: Herfsttij van de eeuw

Herfsttij van de eeuw

Hij had beter moeten zijn dan de voorgaande,
die twintigste eeuw van ons. Dat haalt hij niet meer,
zijn jaren zijn geteld,
zijn tred wankel,
zijn adem kort.

Er is al te veel gebeurd,
dat niet had moeten gebeuren,
en wat had moeten komen

kwam niet.

Hij had de lente moeten brengen
en geluk, onder meer.
Angst had de bergen en de dalen moeten verlaten.
De waarheid had sneller dan de leugen
af moeten gaan op haar doel.

Een paar kwaden hadden
niet meer moeten geschieden,
bijvoorbeeld oorlog
en honger enzovoort.

Geacht zouden moeten worden,
de weerloosheid der weerlozen,
vertrouwen en dergelijke.

Wie zich over de wereld had willen verheugen,
staat voor een opgave
die onuitvoerbaar is.

Domheid is niet om te lachen.
Wijsheid is niet vrolijk.

Hoop
is niet langer dat jonge meisje
et cetera, helaas.

God had eindelijk moeten geloven in de mens -
goed en sterk,
maar goed en sterk
zijn nog steeds twee mensen.

Hoe moet ik leven - werd me in een brief gevraagd
door iemand die ik van plan was
datzelfde te vragen.

Opnieuw en zoals altijd,
zo ziet men maar weer,
bestaan er geen dringender vragen
dan naïeve vragen

Wisława Szymborska

Gedicht 1785: Als je alleen bent

Als je alleen bent
en alles tegenzit,
als je geen weg meer weet,
en je tranen niet willen komen,
pak dan mijn hand en zwijg.

Leer zwijgen
totdat je spreken kunt,
tot je alleen maar zeggen kunt,
ik heb je nodig, vriend.

Probeer te spreken
totdat je spreken kan
met hart en ziel.

Leer te spreken
tot je zwijgend spreken kunt,
dan pas pak ik jouw hand
en gaat alles vanzelf.

Lily Slotema

Gedicht 1759: Over de open zee

Over de open zee
walmt de donkere nacht
herinneringen stollen samen
in de grauwe erkenning
van een roekeloos avontuur

ver en afgezonderd
dwaalt een lichte ster
aan een onbegrepen hemel

over het met schaduw
bewoonde strand
loopt de vreemdeling
in de sporen van zijn verleden.

Cees Lavertu

Gedicht 1760: Wat ik heb liefgehad

Wat ik heb liefgehad in jou,
In 't trillend web van man en vrouw:
Het teere, lieve, beschermende, zachte,
De altijd vriendelijke gedachten,
Het omme en nabije zijn,
Het groote en het kleine zijn,
Het liefdebindend vrije zijn,
't Gescheiden ongescheiden zijn,
De grootste vreugde, de diepste pijn.
D t heb ik liefgehad in jou,
Dat heb ik liefgehad!

C.M. Buys-Bon

Gedicht 1761: Arbeid is zichtbaar gemaakte liefde.

Arbeid is zichtbaar gemaakte liefde.
En als je niet met liefde arbeiden kunt en
enkel met tegenzin, dan is het beter je arbeid op
te geven en te gaan zitten bij de tempelpoort om
aalmoezen in ontvangst te nemen van hen die vol blijdschap arbeiden.

Want als je met onverschilligheid brood bakt,
bak je een bitter brood dat slechts ten dele
's mensen honger stilt.
En als je afgunstig de druiven perst, werkt je
afgunst een vergif in de wijn.
En zo je zingt als de engelen en van zingen niet
houdt, sluit je 's mensen oren voor de stemmen
van de dag en voor de stemmen van de nacht.

Kahlil Gibran

(Uit: 'De Profeet', Uitgeverij Mirananda, Den Haag)

Gedicht 1762: in de laatste fase van hun bloeien

Bleke rozen

in de laatste fase van hun bloeien
hangen bleke rozen in het verstilde licht
van de avond

dromen lossen zich op in afzondering
van een ingeleefd beroeren

een oud verhaal
van een verborgen leven
dat geen erkenning kent

bleke rozen
een dovend vuur
met hunkerende schroom
nog te willen bloeien

Cees Lavertu

Gedicht 1763: Ik heb mijn moeder honderd maal verloren.

Gras

Ik heb mijn moeder honderd maal verloren.
In dromen; winters; aan een stenen stad;
aan andere kinderen, uit haar geboren;
en aan die vader, bevend liefgehad.

Maar honderd maal heb ik haar teruggewonnen:
languit voorover in gewoon groen gras,
dat ademde en zwoegde of onbezonnen
golfde als een lied, en golvend, eeuwig was.

Wees eindeloos, wees zacht, een en al armen.
Grasmoeder, moedergras, bevend erbarmen.
Achter ons staat de mensenheimel rood.

De wolken zeilen en de vogels zweven.

Leer me nog met een hart te veel te leven,
totdat ik weg kan in uw beider schoot.

Michel van der Plas

Gedicht 1764: Nog laat zonlicht hoog in de spar

Half tien
Nog laat zonlicht hoog in de spar
de merel zingt als een nachtegaal
spreeuwen kletsen wat met koolmezen
een eerste zwaluw beschrijft de avondlucht.

Het is midden mei, de blauwe klokjes luiden
de nestkastjes bewolkt met af- en aangevlieg
de hemel onbewolkt, het is Gods wieg
voor alle broedsels in dit paradijselijk buiten.

Ik ga naar binnen, het slaat half tien
en wordt een beetje fris maar zo te zien
is het ook morgen weer een schone dag
met in de vroege goudvinken misschien.

Kees Winkler

(Uit: 'Verzamelde Gedichten', uitgeverij Thomas Rap, A'dam)

Gedicht 1765: De regendruppels vielen in het rond

Afscheid

De regendruppels vielen in het rond
en staande in de avondschemering
begreep ik dat de zomer sterven ging
en dat de winter aan de poorten stond.

Nog waren alle bloemen niet gedord,
nog stonden alle bomen vol in blad.
Maar in hoe korte tijd verandert dat!
Vraag het de man die morgen tachtig wordt

en gisteren nog vijftientig was.
Seizoenen gaan als wolken in de wind
zo snel voorbij. Voor ieder mensenkind
is het bestaan kortstondig als het gras.

Soms dacht ik wel, men stelt de zaken scheef,
want tijdbesef is louter relatief.
Maar onlangs vond ik in de la een brief
die iemand mij tien jaar geleden schreef.

Tien jaar geleden. En wat is er niet
veranderd in een zo kort tijdbestek.
Elk die de tijd ontkennen durft is gek.
Of zou hij bang zijn voor het afscheidslied?

Het afscheidslied dat klinkt in het geruis
van trage regen in de grijze dag.
God geve ons nog één zomer als het mag,
want het is nog een lange weg naar huis.

Jules de Corte

Gedicht 1766: Lieve!ing, jij bent mijn levende luit.

Scherzo

Lieve!ing, jij bent mijn levende luit.
Je bent een gevoelige snaar die ik kan raken.
En o nog zoveel meer: orkesten vol verliefdheid
volgen je zelfs zonder partituur en dirigent.
Maar je bent mijn levende luit: ting, zeg je
en alles wat je meer zegt
en alles wat je niet zegt
en alles, alles, al de stilte na de laatste,
voorlopig voorlopig laatste noot van de muziek.

Hans Andreus
(Uit: 'Verzamelde Gedichten', Bert Bakker, 1983)

Gedicht 1767: Blauw is de herfst

Oktober

Blauw is de herfst, blauw mijn humeur
wij drinken sherry en eten noten
de wilde eenden smaken goed dit jaar
paars bloeien de asters in de voortuin

Herfstzon staat pijnlijk wit voor ogen
de laatste zwaluwen zijn weggevlogen
het lustrum van Homerus is nabij
oude vrienden zien elkaar om 't haardvuur

Weldra maakt Judy jam van rozebottels
de vuurdoorns staan vol met rode bessen
chrysanten majesteitelijk in hun vaas
ros dwarrelen de blaren van de kastanje

Blauw en ijl als Mozart is het najaar
met plotselinge vlagen van schoonheid
als de boomtoppen walsen in de wind
en wij elkaar lopen te kussen

Kees Winkler

(Uit: 'Verzamelde Gedichten', Uitgeverij Thomas Rap, A'dam)

Gedicht 1768: Dit is de herfst

Najaar

Dit is de herfst, dit zijn de mooiste maanden,
maar ze ontgaan ons zoals ieder jaar,
want wij zijn blinden in een wereld waar
het blijvende niet geldt, alleen het gaande.

Wij tastten in het duister naar elkaar,
een oogwenk dat wij ons onsterflijk waanden,
en zijn dan elkanders nabestaanden;
het bed is ons niet nader dan de baar.

Geen troost valt aan het najaar te ontleen,
de bladeren verworden in de goot

en alles is voor je het weet verdwenen.

Misschien is ons vergund pas metterdood,
door vreemde hemellichamen beschenen,
iets lief te hebben dat ons niet verstoot.

Jean Pierre Rawie

Gedicht 1769: Middernacht, de kerkklok luidt

De nachtmis

Middernacht, de kerkklok luidt,
Roept ons naar de Kerstmis samen
Middernacht, de kerkklok luidt,
Roept de Blijde Boodschap uit.
Over 't wit-besneeuwde land
Komen menigten getrouwen,
Over 't wit besneeuwde land
Naderen wij hand in hand.

Denk er aan, dat in den nacht
Dat in zulk een nacht als deze,
Denk er aan, dat in den nacht
't Heilig Kindje werd gebracht.
't Werd geboren in een stal
Armer dan het armste kindje,
't Werd geboren in een stal
Had geen huis, had niemendal.

Maar de herders van het veld
En de wijzen uit het Oosten,
Maar de herders van het veld
Kwamen biddend aangesneld.
Want dit Kind - Kyriëleis
Is der menschen één'ge Hope,
Want dit Kind - Kyriëleis
Opent weer het Paradijs.

Martinus Nijhoff

Gedicht 1770: Gods liefde op aarde neergedaald

Geboorte

Gods liefde op aarde neergedaald
ligt in een stal op stro te slapen.
De stille herders van de schapen
zij hebben het alom verhaald.
De ster staat boven Bethlehem.
De Koningen uit het Oosten vonden
een kind in windselen gewonden
en os en ezel naar hem.
Hier slaapt, der wereld toevertrouwd,
die was vóór de aanvang van de tijden,
het kind waarom Maria schreide,
waarover elk de handen vouwt.

Ida G.M. Gerhard

Gedicht 1771: Bij de geboorte krijgt ieder mens

Levensboeket

Bij de geboorte krijgt ieder mens als het ware een boeket mee op zijn levenspad.
Een boeket met vele soorten bloemen; bloemen van genegenheid en liefde, van troost en naastenliefde, wijsheid, vergevingsgezindheid en geluk.
Ook zal er een bosje onkruid tussen zitten, zoals egoïsme, onverdraagzaamheid en ontevredenheid.
Met dat boeket zullen wij ons leven lang moeten doen. Wij zullen er wel mee moeten werken; het goed verzorgen, de verdorde bloemen afnippen, het onkruid verwijderen en de knoppen met liefde verzorgen, zodat ook zij tot volle wasdom komen.
Het boeket van de één zal weelderig zijn en overvloedig, bloemen blijven geven.
Het boeket van een ander kan klein zijn, maar de bloemen ervan stevig en lang houdbaar.
Maar hoe het levensboeket er ook uitziet, laat het onkruid geen kans krijgen om het te overwoekeren. Laat het gewonnen zaad van de mooiste levensbloemen niet door de vingers glijpen, maar zaai het steeds opnieuw, zodat je nooit met lege handen komt te staan.

Gedicht 1772: Hij die mensen regeert

DE LEGE BOOT

Hij die mensen regeert
leeft in verwarring;
hij die door anderen geregeerd wordt
leeft in smart.
Daarom wenste Tau
noch de anderen te beïnvloeden
noch door hen beïnvloed te worden.

De manier om uit de verwarring
te komen en je te bevrijden
van smart is te leven met Tau
in het land van de Grote Leegte.

Als een mens zijn eigen skiff roeit
en zijn boot bij het oversteken
van de rivier omslaat,
dan wordt hij niet kwaad,
al is hij een driftig man.
Maar als hij nog een ander in de boot ziet
dan zal hij hem toeschreeuwen
dat hij beter moet sturen.
Als deze schreeuw niet gehoord wordt,
schreeuwt hij nog eens
en dan begint hij zelfs te vloeken.
En alleen maar omdat er nog iemand
in de boot zit.
Als de boot leeg was geweest
was hij niet uitgevallen
of gaan schreeuwen.

Als je eigen boot leeg is
bij het oversteken
van de rivier van de wereld,
dan zal niemand tegen je ingaan;
niemand zal je willen kwetsen.

Een rechte boom
wordt het eerste omgehakt.
Een bron van helder water

staat het eerst van alle droog.
Wanneer je wijsheid wilt vergaren
en je schaamt over je domheid,
als je je karakter wilt verbeteren
en anderen verlichten,
dan zal een licht je gaan omstralen,
alsof je zon en maan had ingeslikt-
voor rampen zul je niet uit de weg gaan.

Een wijs man heeft eens gezegd:
'Hij die tevreden is over zichzelf
heeft een waardeloos werk verricht.
Succes is het begin van mislukking.
Roem is het begin van schande.'

Wie kan zichzelf
zonder succes denken, zonder roem,
en de laagste plaats innemen
tussen de mensen?
Hij zal zijn als Tau, onzichtbaar.
Hij zal als het Leven zelf zijn
en geen naam hebben en geen thuis.
Simpel zal hij zijn, zonder
enige onderscheiding en voor velen
zal hij zijn als een dwaas.
Zijn voetstappen laten geen sporen na.
Macht heeft hij niet.
Hij bereikt niets; hij heeft
geen enkele reputatie.
Aangezien hij niemand oordeelt,
wordt hij door niemand geoordeeld.
Zo vaart de volmaakte mens:
zijn boot is leeg.

Tswang Tse

Gedicht 1773: Weetgraag zwierf naar het noorden

TOEN WEETGRAAG NAAR HET NOORDEN REISDE

Weetgraag zwierf naar het noorden
op zoek naar Tau. Hij doorkruiste
de Donkere Zee en beklom

de Onzichtbare Berg.
Op deze berg ontmoette hij
Niet-Doen, de Sprakeloze.

Hij vroeg:
'Alstublieft, kunt u mij misschien
ook zeggen door middel van welk systeem
of welke meditatiemethode
ik mij het Tau kan eigen maken?
Door welke vorm van ontzegging
of wat voor eenzame terugtrekking
zal ik in Tau tot rust komen?
Waar moet ik beginnen,
welke weg moet ik volgen
om Tau te bereiken?'

Dit waren de vragen die hij stelde.
Niet-Doen, de Sprakeloze,
gaf geen antwoord.
En niet alleen dat,
hij wist niet eens
wat hij zeggen moest.

Weetgraag zwierf nu zuidwaarts,
richting de Heldere Zee
en hij beklom de Stralende Berg,
ook wel 'Einde van Twijfel' genoemd.
Hier ontmoette hij
'Handel-op-Impuls', de grote profeet
en hem deed hij dezelfde vragen.

'Ach,' riep de geïnspireerde,
'ik weet alle antwoorden en ik
zal ze u ontvouwen!'
Maar net toen hij alles wilde vertellen,
vergat hij wat hij had willen zeggen.
Weer kreeg Weetgraag het antwoord niet.

Tenslotte ging Weetgraag
naar het paleis van Keizer Ti
en vroeg hem hetzelfde.
Ti antwoordde:
'Zich oefenen in niet-denken
en de niet-weg volgen van meditatie
zijn de eerste stappen

naar het begrip van Tau.
Nergens wonen
en zich nergens op houden
zijn de eerste stappen
naar de rust van Tau.
Nergens beginnen
en geen methode volgen
zijn de eerste stappen
om Tau te bereiken.'

Weetgraag antwoordde: 'U weet dit
en ik weet het nu ook,
maar de andere twee
wisten het niet.
Hoe zit dat?
Wie heeft gelijk?'

Ti sprak:
Alleen Niet-Doen, de Sprakeloze,
had volmaakt gelijk. Hij wist niet.
Handel-op-Impuls, de grote profeet,
scheen ook gelijk te hebben,
maar hij vergat alles meteen weer.
Wat ons betreft, wij staan
veraf van alle gelijk,
omdat wij de antwoorden weten.
'Want hij die weet, zegt het niet en
hij die het uitspreekt, weet niet'.
En: 'De Wijze geeft instructies
zonder een woord te hoeven zeggen'.'

Dit verhaal ging terug naar
Handel-op-Impuls en hij ging
volkomen akkoord met de manier
waarop Ti het gesteld had.

Het is niet bekend of Niet-Doen
dit ooit heeft vernomen, dan wel
of hij enig commentaar had.

Tswang Tse

Gedicht 1774: Als wij niet meer geloven dat het kan

Wij

Als wij niet meer geloven dat het kan,
wie dan wel?
Als wij niet meer vertrouwen op houden van,
wie dan wel?
Als wij niet meer proberen
om van fouten te leren,
als wij het getij niet keren,
wie dan wel?
Als wij niet meer zeggen hoe het moet,
wie dan wel?
Als wij niet meer weten wat er toe doet,
wie dan wel?
Als wij er niet in slagen
de ideeën aan te dragen
voor een kans op betere dagen,
wie dan wel?
Als wij niet meer geloven dat het kan,
wie dan wel?
Als wij niet meer komen met een plan
wie dan wel?
Als wij er niet voor zorgen
dat de toekomst is geborgen
voor de kinderen van morgen,
wie dan wel?
Als wij onszelf niet dwingen
een gat in de lucht te zingen
waar zij in kunnen springen
wie dan wel?

Paul van Vliet

Gedicht 1775: Als de horizon ver zou zijn

In aandenken aan Marieke

De rode boot

Als de horizon ver zou zijn,
het zou mij hoop geven.
Als de aarde diep zou zijn,

het zou mij moed schenken.
Als de lucht diepblauw zou zijn,
het zou mij nieuwe kracht geven.

Maar de horizon is niet ver,
de aarde is niet diep,
de lucht is niet blauw
maar droevig als de regen
in een donkere nacht.

Mijn leven samengebald in de ruimte
van een boot, varend op golven van tranen,
afscheid en heimwee,
verlangen en een lege plaats.
Wat vrolijk had moeten klinken,
vol lentetonen hangt nu zwaar over het land,
wat blijdschap had moeten dragen
hoop op overleven, is nu bedekt
onder een zee van bloemen.
Hun geur het laatste saluut,
voor een nieuwe reis.

Daarachter...
de overkant

John Hacking

Gedicht 1776: Woorden kunnen verbrokkelen als oud brood.

Veronica

Woorden kunnen verbrokkelen als oud brood.
Geen woord dat troost.

Je wilt zo graag woorden
als er geen woorden zijn.
Je hebt het gevoel dat geen woord
verwoordt wat onverklankbaar is.
Je hoort elk woord als
te veel en te vaak gezegd.

Je kunt misschien maar het beste stil zijn
en kijken en vertellen,

wie hij was,
hoe je hem hebt gekend,
hoe hij gegaan is.

Je kunt misschien maar het beste stil zijn
en herinneren.
Er zijn geen woorden
die kunnen verzachten.
Er is niets te verzachten.

Soms raakt een gebaar je.
Soms een zachte hand.
Soms een doek die je getergde
gezicht teder troost.
Een mens die je woordeloos
nabij is.

Marinus van de Berg

Gedicht 1777 Als een witte lelie op het water

In gebed

Als een witte lelie op het water
Ben ik in de stroom steeds ingebed,
Dansend, zwevend door het leven...

Van mijn gebeden weef ik op de ramen
Van mijn ogen, die vragen om mededogen
En in stilte schouwen op de grens

Van lichte lucht en verzonken aarde,
Van vurige verwevenheid
Van dalende God en opgeheven mens.

Willem Dekker

Gedicht 1778: Aan wereldoppervlak kleeft iemands blik,

Aan wereldoppervlak kleeft iemands blik,
in beuzlige nieuwsgierigheid verloren;

de wind van de eeuwigheid waait in zijn oren:
hij hoort alleen 't dichtbijge golfgeklak.

Het levensvestinkje van ieder Ik,
elk met zijn vlag van hoop op zand'ge toren,
stuk knabb'len ziet hij 't door het steeds herboren,
onsterfelijk aanrimplend ogenblik.

't Is alles zo natuurlijk, dingen, mensen,
geluk, verdriet, wel- en niet-vervulde wensen,
en zo word je oud; dan komt het angstig slot.

Voor alles weet hij de eenvoud'ge verklaring.
Dan plotseling bliksemt in hem de openbaring.
't heilig Ik ben. En hij ziet niets dan God.

Adwaita / Johan Dèr Mouw

Gedicht 1779 De brug ligt tussen stad en land

Middeleeuwse brug in Cahors

De brug ligt tussen stad en land
Over het water als een hand

Die met de vingers uitgespreid
De oevers van elkander scheidt,

Zo dwars en zo weerbarstig heet
Zij welkom aan wie nader treedt

En vraagt met poort en toren naar
Het wachtwoord van de wandelaar,

En geeft pas in haar spiegeling
Een teken van vertedering.

Zo het ***** Gedicht dat evenzeer
Een welkom is en een verweer,

Dat waar het eindigt pas begint,
Dat scheidt en tegelijk verbindt,

Een wachtpost aan de waterkant,
Een brug, een uitgestoken hand.

J.W.Schulte Nordholt

Gedicht 1780 De tijd daarentegen

De tijd daarentegen
heeft al den tijd
van komen en van gaan.
Zij groeit - ongemerkt -
de grassen
dwarsdoor het grind.
Zij zet luisterpunten
achter heur zinsneden
om te wachten
of iemand wat zeggen wil.
Want de Tijd
is bidden, bad, gebeden,
dat zich niet
van leven onderscheidt.
Duizend psalmen van monialen
van gregoriaanse pissebedden
onder vochtige plavuizen.
De Tijd:
Vinger in je mond
Een slok water.
Leunen over het hek van de wei,
je neus gedrukt
tegen het oneindig uitstalraam.
voor haar intimi
houdt zij ruggelings
een besloten vernissage
van de stilleven
der scheuren in 't plafond.
De Tijd heeft het eeuwige leven.
Haar ogenblikken zijn zachte billen
zonder begin en zonder einde.
De Tijd heeft al den tijd.
Zij hangt met heur ellebogen
over de reling van de open brug.

En na 't sterven van de dag
bewaart zij geliefden
in elkanders schoot.
Zij is het rustige asemen
van dingen die bestaan.

B.P. de Roeck

Gedicht 1781 Het eiland waar alles wordt opgehelderd.

UTOPIA

Het eiland waar alles wordt opgehelderd.
Hier kan men op vaste bewijsgrond staan.
Er zijn geen andere wegen dan de toegangsweg.

De struiken buigen door van alle antwoorden.
Hier groeit de boom van het Juiste Vermoeden
met eeuwig ontwarde takken.
De verblindend simpele boom van het Begrijpen
bij de bron die Ah Dus Zo Zit Het heet.
Hoe dieper her bos in, des te breder
het Dal der Vanzelfsprekendheden.
Rijzen er twijfels, dan verjaagt de wind ze.
De Echo neemt ongeroepen het woord
en verheldert graag de geheimen van de werelden.
Rechts de grot waar de Betekenis ligt.
Links het meer van de Diepe Overtuiging.
De Waarheid maakt zich los van de bodem en drijft zachtjes omhoog.
Boven het dal torent de Onwankelbare Zekerheid op.
Vanaf haar top strekt zich het Wezen der Dingen uit.

Ondanks al deze verlokkingen is her eiland onbewoond
en de vage voetsporen die je op de kusten ziet
wijzen zonder uitzondering in de richting van de zee.

Alsof men hiervandaan alleen vertrekt
en onherroepelijk in het diepste onderzinkt.

In een leven dat niet te doorgronden is.

Wysława Zsymborska

vertaling Gerard Rasch

Gedicht 1782 Er waren zoals we dachten te weten

DE LAATSTE BEVINDINGEN

Er waren zoals we dachten te weten
twee werelden – de echte en die andere
dit onderscheid is onlangs bij nader onderzoek
een overbodige illusie gebleken:
deskundigen hebben in menselijke hersenen gezocht
en geen verschillen gehoord of gezien
integendeel, wat zij vonden
was met geen pen te beschrijven,
zo ongelooflijk eenvoudig zo mooi
zij noteerden:
'De nacht viel in de ramen van ons instituut,
maanlicht streek over de jonge borsten
van onze vrouwelijke proefpersoon

en ja, de door haar hersencellen aangedreven
apparaten
zuchtten en in onze microscopen zagen we
in haar moleculen melkwegen van verlangen.
Wij zoeken nog koortsachtig naar formules.'

Rutger Kopland

Gedicht 1783 Het licht, Gods witte licht

Het licht

Het licht, Gods witte licht, breekt zich in kleuren:
Kleuren zijn daden van het licht dat breekt.
Het leven breekt zich in het bont gebeuren,
En mijn ziel breekt zich als ze woorden spreekt.

Slechts die zich sterven laat, kan 't leven beuren:
O zie mijn bloed dat langs de spijkers leekt!
Mijn raam is open, open zijn mijn deuren –
Hier is mijn hart, hier is mijn lichaam: breekt!

De grond is zacht van lente. Door de boomen
Weeft zich een waas van groen, en mensen komen
Wandelen langs de vijvers in het gras –

Naakt aan een paal geslagen door de koorden,
Ziel, die zichzelf brak in liefde en woorden:
Dit zijn de daden waar ik mensch voor was.

Martinus Nijhoff

Gedicht 1784 Het is jouw schuld. In het begin van de avond

Jeneverglas 6

voor Remco C.

Het is jouw schuld. In het begin van de avond
was de stad zo rustig, ja zelfs vriendelijk
leken onbekende landen hun vlaggen
in vele ramen te hebben uitgehangen

En wie goed luisterde kon het zuchten horen
dat liefde tot inzet heeft
mei liep naar de zomer toe
en wij, d.w.z. jij, mijn vriend en ik
liepen mee, van kroeg tot kroeg

Naarmate echter onze lach aan inhoud verloor
en won aan klank, eiste je de droefheid voor je op
als een gevangene zijn avondmaal
en zette onze handen als vuisten tegenover elkaar.

Eddy van Vliet (1942-2002)

Gedicht 1785 Breng de bekers, breng de kannen

Een lied van den wijn

Breng de bekers, breng de kannen
en het volle, volle vat.

Wijn, wij zijn verdroogde mannen
Maak ons weer eens duchtig nat!

Troosteloozer dan kameelen
in de zonnige woestijn,
waren onze droge kelen
zonder uwen dronk, o wijn!

Wijn, gij zijt thans weer de onze
en ge vult ons: hart en zin!
en ge doet ons bloed weer bonzen!
Vloei verheugd ons keelgat in!

Zet de bekers, zet de kannen
naast het holle, holle vat!
'Wijn, wij zijn verjongde mannen,
Nimmer worden wij U zat!'

C.J. Kelk

Gedicht 1786 Gij mergelende dronkaards

Ik denk aan u

Gij mergelende dronkaards
wáárheen voert uw weg?
Uw huid bespant uw jukbeen
elken dag weer strakker.

'k Las wél dat Bacchus was
een joviale knaap
belust op dans en zang,
maar toch geen wreed tiran, een makker,
en geen kwelgeest.

Ik denk aan U
o mergelende dronkaards
die uw lach te vroeg verleerd hebt
en wier vlees, door ziekte' of ander ongemak,
verteert tot gij uw 'Nooit meer'
nooit meer zweert.

Jan Hanlo (1912-1969)

Gedicht 1787 Simulacra, geen mimicry.

Existentialia

1

Simulacra, geen mimicry.
Nascheppen van planten, dieren, mensen
die in de natuur niet bestaan.

Namensen. Nadichten. Naleven
en zelf heel even - bijna - bestaan
tussen andere opkomende zelfsprekers.

2

Wensdromen afzijds het niemandswit,
het allemanszwart.
De werkelijkheid liegt zich onophoudelijk,
liegt zich onophoudelijk werkelijk.

Zo ook jij: je stimuleert jezelf keer op keer,
om te ontdekken wie je (niet) bent.

Bijna ben je een literaire figuur of onfiguur.

3

Stilstaande aarde met roterende dampkring,
dampkring als een buitenbewustzijn.
Aarde als tegenaarde.

Je wordt de tollende ruimte ingeslingerd,
samen met andere ontdane spraakmakers.

Hoog boven ons
een opschemerend reusachtig gezicht
met wijdopen ogen.

Sybren Polet (1924-2015)

uit: Tijd zonder natijd (2009)

Gedicht 1788 Ik ben gestorven zonder het te weten

Winter

Ik ben gestorven zonder het te weten
want anders had ik me toch wel verzet
en als een starre wacht voor 't raam gezet
zit ik dit bodemloos bestaan te meten

Ik heb maar één verlangen – te vergeten
maar op mijn ademtocht de nerf gewet
groeit er aan ijsvarens een rauw bouquet
en buiten ligt een toegevroren Lethe

en ik blijf wachten – en meet het leven uit –
het is woestijn, herkomst – en doelverloren
de stem des roependen zonder geluid

Was er ooit één die mij had kunnen horen?
een eenzame voor een bebloemde ruit
en buiten blanke toegesneeuwde sporen –

Anna Blaman (1905-1960)

uit: Over zichzelf en anderen

Gedicht 1789 Er stonden drie kruisen op Golgotha

Ballade van den boer

Er stonden drie kruisen op Golgotha,
Maar de boer hij ploegde voort.
Magdalena, Maria, Veronica,
Maar de boer hij ploegde voort,
En toen zijn akker ten einde was,
Toen keerde de boer den ploeg
En hij knielde naast zijn ploeg in het gras,
En de boer, hij werd verhoord.

Zo menigeeen had een schonen droom,
Maar de boer hij ploegde voort.
Thermopylae, Troja, Salamis,
Maar de boer hij ploegde voort.
Het jonge graan werd altijd groen,
De sterren altijd licht,
Gods woord streed in de wereld voort
En de boer heeft het gehoord.

Men heeft den boer zijn hof verbrand,
Zijn vrouw en os vermoord;
Dan spande de boer zichzelf voor den ploeg,
Maar de boer hij ploegde voort.
Napoleon ging de Alpen op
En hij zag den boer aan 't werk,
Hij ging voor Sint-Helena aan boord
En de boer hij ploegde voort.

En wie is er beter dan een boer,
Die van de wereld hoort,
En hij ploegt niet, wat er al geschiedt
Op dezen akker voort.
Zo menigeeen lei den ploegstaart om,
En deed het werk niet voort,
Maar de leeuwerik zong hetzelfde lied,
En de boer hij ploegde voort.

Heer God! De boer lag in het gras,
Toen droomde hij dezen droom:
Dat er eindelijk een rustdag was
Naar apostel Johannes' woord.
En de kwaden gingen hem links voorbij
En de goeden rechts voorbij,
Maar de boer had zijn naam nog niet gehoord
En de boer hij ploegde voort.

Eerst toen de boer dien hemel zag
Zo vol van lichten schijn,
Toen spande hij zijn ploegpaard af,
En hij veegde het zweet van zijn voorhoofd af,
En hij knielde naast zijn stilstaand paard,
En hij wachtte op Gods woord.

Een stem sprak tot aarde, hemel en zee

En de boer heeft haar gehoord:
– ‘Terwille van den boer die ploegt
Besta de wereld voort!’

J.W.F. Werumeus Buning (1891-1958)

uit: Negen balladen (1935)

Gedicht 1790 Zoo staat de regen als een raam

Kleine ode aan het water

Zoo staat de regen als een raam
over de bloemen, mond en maan
leggen er groot en rond zich aan,
liggen er groot en rond om dicht,
o teug, waaraan ik lig;
met mijn gezicht in maan en water
staan bloemen in mijn oogenwater
gespiegeld, sta ik spiegelend in
waterramen en maanbloemen.

Gerrit Achterberg (1905-1962)

Gedicht 1791 De zon is opgekomen

Wilg

De zon is opgekomen.
De wilg, nog zonder blad,
wordt in het licht gevat
en laat zijn takken stromen.

Traag breekt de middag aan.
Heeft iemand zoveel uren
met naar een wilg te turen
ooit vruchteloos verdaan?

De lucht trekt rose dicht.
Niets valt nog te verlangen
dan dat de wilg zal vangen

de laatste schilfers licht.

Fred Portegies Zwart (1933-2003)

uit: Tussenspel op mondharp (1987)

Gedicht 1792 Liep augustus op zijn einde

Op de hoge

Liep augustus op zijn einde,
sloot de badmeester de hokjes af,
fietste neuriënd september in.

Niemand was er dan ook bij
dat ik de plank betrad. Ik was
geblinddoekt als een deserteur.

Dit zijn de stappen bang bang bang.
In het Bospad op de hoge
zweet men het peentje bangverlang.

De zon stond even laag als ik en stond
op punt van zakken in de grond.
Wie mij naar boven had gebracht?

Ach mijn lief. En ik wist: morgen
word ik wakker maar ontkomen
kan ik niet. Uit de schoonspringdroom

ontwaakt men met de schoonspringdroom.
Ik wist: ik maak ze nu dan dus.
De aanstalten. Ik sta precies

zo hoog als nodig om bevreesd te zijn.
Dit is de toegedachte afstand tot
het lussenwevend water doopselzacht.

Het heeft me altijd opgewacht —
maar waarom vrees ik dan ineens het bad
alsof het heel snel leeggelopen is?

Dat zo ik sprong – ik wil, ik wil –

ik vallen zou en niets mij ving?

Willem Jan Otten (1951)

uit: Op de hoge (Van Oorschot, 2003)

Gedicht 1793 het was een warme zomerdag

Gelag

het was een warme zomerdag.
waar is de hagelslag?
het kind berouwt zijn wangedrag,
de moeder fluistert: och.
de vader lacht zijn holle lach,
haar liefde sterft bij toverslag.

Harry Mulisch (1927-2010)

Gedicht 1794 de jongen zoekt bij de kapper baat

Spiegel

de jongen zoekt bij de kapper baat,
in zijn schoot vallen blonde haren,
in de spiegel staat zijn jonge gezicht
jong naar de jongen te staren.

de grijsaard, na grijze, grijze jaren,
zit bij de kapper met jicht.
in de spiegel, niet te verklaren,
staart zijn jonge gezicht naar zijn oude gelaat.

Harry Mulisch (1927-2010)

uit: De Gedichten 1974-1983 (Bezige Bij, 1987)

Gedicht 1795 Ik heb er al eentje die precies lijkt op mij

Besef dat te laat kwam

Ik heb er al eentje die precies lijkt op mij.
Jouw gezicht is als iets uit een magazine,
daarom ontglipte het mij.

Hongerig was ik wel maar de spanning van hetgeen
er op mijn bordje neergekwakt zou worden
berooftde mij van mijn eetlust.
Ik bestel een theetje zonder theezak.
Het kan komen door de situatie waar we ons in begaven.

Waar we onszelf nu in hebben begraven
heeft gezorgd voor een absentie van eetlust.

Ik vroeg je niet of je het zeker wist.
Ik vertrouwde je alsof ik geen problemen had met vertrouwen.
Het besef kwam pas nadat je mij achterliet.
Het besef kwam pas toen ik doorhad dat ik je nooit heb zien huilen.

Paniek vrat me op van binnenuit.
Ik had gedaan wat ik moest doen want ik heb er al eentje die
precies lijkt op mij.
Ik heb je geen nodeloze vragen gesteld.
Ik moest je zeggen dat ik van je hield.

Ray Fuego (1996)

uit: Bolo di entropia (Nijgh & Van Ditmar, 2025)

Gedicht 1796 Liefde is net een goed lied

Narcis

Liefde is net een goed lied,
je maakt het of het vindt je.
Het is de taal die niet populair is
want niemand weet het te spreken.
Niemand wil het leren
want iedereen denkt het al te weten.
Wees de vertaler,
stel het scherp voor de wereld om te zien hoe mooi het is.
Ik verwacht er niets voor terug,

liefde.

Wil je jouw pijn met me delen?
Een spiegel voor mijn onzekerheden,
god maakte ons in tweeën.

Ray Fuego (1996)

uit: Bolo di entropia (Nijgh & Van Ditmar, 2025)

Gedicht 1797 De stilte der natuur heeft veel geluiden

De stilte der natuur heeft veel geluiden
en is toch vol van rust voor ziel en zinnen
die druppelt zacht en ongemerkt naar binnen
tot in ons hart een zilv'ren toon gaat luiden
gelijk met haar. Als we dan weer beginnen
te denke' aan wereld-dinge' en ze te duiden
merken we dat een kracht, als die van kruiden
in ons gekome' is en ons kalm doet minnen.

Er zijn nu veel, die dit geluid nooit hooren;
zij missen het aandachtige en het teere
als wie als kind geen moeder heeft gehad.

Maar de tijd die komt zal menschen weer leeren
gelukkig te zijn onder haar akkoorden
en drijven uit hun bloed de koorts der stad.

Henriette Roland Holst (1869-1952)

uit: De nieuwe geboort (1928)

Gedicht 1798 Met schaterend haar

Een vrouw

Met schaterend haar,
Met meeuwenogen, met een buidel op de buik,
Een moeder of een goede verrader,
Wie kent deze laaiende vrouw?

Haar nagels naderen mijn hout,
Haar klauwzeer wekt mijn jachtige huid,
Als een jachthoorn hangt zij in mijn haar te tuiten.

Zij nadert in vouwen en in schicht,
In hitte, in hars, in klatering,
Terwijl in staat van begeerte,
Gestrekt als een geweer en onherroepelijk
In staat van aanval en van moord ik
Omvat, doorploeg en vel,
Gebogen, geknield, het geurend dier
Tussen de lederzachte knieën.

Zij splijt mijn kegel
In de bekende warmte.

Hugo Claus (1929-2008)

uit: De Oostakkerse Gedichten (De Bezige Bij, 1955)

Gedicht 1799 je bent zoals de lauwe nacht

je bent

zoals de lauwe nacht
zoals de wollen vacht
van schapen
zoals van wimpers ongedacht
een groet mij wel eens tegenlacht

zo blank als is er geen
als rijst als elpenbeen
als maanlicht
als zilver dat men krijgt ter leen
en af moet geven schier meteen

een veulen in de wei
dat lui ligt op zijn zij
te slapen
een oud paard is niet dikwijls blij
maar voor de veulens is het mei

je oog de winterwind

ofschoon wel meer bemind
en zachter
maar wijs en grijs en trots toch kind
die plaatsen waar je ziel begint

Jan Hanlo (1912-1969)

Gedicht 1800 Donkre wateren drijven

Donkere wateren

Donkre wateren drijven
Langs goudgele zoomen,
Donkre wateren zwijgend blijven
Stil staan als in droomen

Witte zwanen zwemmen
Langs de ontblaârde lanen,
Gele en roode bladeren zwemmen
langs de witte zwanen.

Donkre schuiten varen,
Alles duistert buiten,
Langs de zwanen door de blaren
Varen donkre schuiten ...

Zwarte wateren drijven
Langs goud-gele zoomen.
Op den kant staan oude Boomen
Die daar altijd blijven.

Frans Bastiaanse (1868-1947)

uit: Natuur en leven (1900)
